

संज्ञानन्दपुरत मालये विक्रमप्रमुक्तानि

त्रिपुष्टीयज्ञानाभंगः	०-८-०	विचाररत्नाकरः	२-४-०	दृष्टिसिद्धप्रथा व्याकरण	२-८-०
दशभेकाङ्किकचूर्णिः	४-०-०	यदाख्युक्तिः	१-४-०	आचारानामसूत्रवृत्तिः [प्रथमो वि.]	३-८-०
उत्तराभयनचूर्णिः	३-८-०	परमाणुसदाष्ट	०-१-२-०	...	५-०-०
पणिणामाळा [कंभर]	०-१-२-०	अस्साष्टकः सर्वज्ञसिद्धिपुन्दरवृत्ति	०-८-०	भगवतीजीदानशेखरभृष्टीका...	६-०-०
३५०, १६०, १२५ रत्नमणि	०-८-०	अनुयोगचूर्णिर्दार्दिमद्रीयञ्चिद्व	१-४-०	शुद्धगाला मल्लयारीयद्वैमचंद्रकृत	६-०-०
भवचनसारोद्धारः [संपूर्णः]	६-०-०	नंदीचूर्णिर्दार्दिमद्रीयवृत्तिः गाथाश्च	१-४-०	तत्त्वार्थद्वारिमद्रीयटीका समाख्य	६-०-०
पंचाशकादिशास्त्राष्टकं	३-०-०	नवपदप्रकरणद्वयवृत्तिः	३-०-०	तत्त्वार्थभाष्य	१-०-०
पंचाशकादिदशभेकारादिक्रमः	३-०-०	चारसा मत्र [संचित]	१२-०-०	मध्यमसिद्धप्रथा [व्याकरण]	०-८-०
उद्योतित्करंठकटीका	३-०-०	कप्रिभाषितानि	०-२-०	आचारानामसूत्रभाग २	३-०-०
पंचनस्तुः रत्रोपसदीकायुक्तः	२-४-०	प्रत्ययविधानकृतकादि	०-३-०	पर्युषणादशशतक	०-१-०-०
द्वयलोकप्रकाशः	२-०-०	प्रत्याख्यान [विशेषणवती वीक्षणीय]	१-८-०	भवभावनावृत्ति [प्र. हेमचंद्रमूरि]	प्रसंगं
क्षयत्रोकप्रकाशः	२-८-०	विशेषावब्रह्मकगाथाशुक्रपादि	०-३-०	विशेषावब्रह्मकगाथ्य [कोट्याचार्य कृतटीका]	,"
शुक्तिप्रबोधः रत्रोपसः	१-०-०	विक्षेपावब्रह्मकगाथाशुक्रपादि	०-३-०	विचारामृतसंग्रह	,"
दशपथना छायायुक्त	१-८-०	ललितविरचारा	०-१-०-०	गतिदिनचर्या	,"
नंदीयादिवकारादि, विषयाशुक्रपा	१-८-०	तत्त्वतरं विभाषी	०-८-०	कल्पकोष्ठटी	,"

२०-१३ भासिस्थान संज्ञानन्दपुरतकालये गोपीपुरा-सुरत. १८५०

ॐ
णमो वीयरायाणं

आचार्यपुरन्दरमलधारगच्छीयभगवद्देहमचन्द्रसूरिसूत्रिता स्वोपज्ञा

भवभावना । (प्रथमो विभागः)

‘ श्री ज्ञामनगरवास्तव्यश्रेष्ठिचुनीलाल लक्ष्मीचन्द्र धारशीभाइ ’ विहितार्थसहाय्येन
‘ रत्नपुरीय श्रीऋषभदेव केशरीमलजी जैन श्वेताम्बरसंस्था ’ इत्यनया मुद्रापिता.

(स्वायत्ता सर्वेऽधिकाराः)

वीर संवत् २४६२
विक्रम संवत् १९९२

पण्यम्

रु. ३-८-०

प्रथमावृत्तिः ५००

Rs. ३-८-०

मुद्रक—श्रेष्ठि गुलावचन्द्र लच्छुभाइ इत्यनेन स्वकीये ‘ महोदय प्रि. प्रेस ’ मुद्रणास्पदे मुद्रिता भावनगरे

३३६०

मुद्रयिज्यमाणानि ग्रन्थरत्नानि.

- १ विशेषवश्यकभाष्यम्—भगवत्कोट्याचार्यहृदयव्याख्याविभूषितम्.
- २ उत्पादादिसिद्धिः पू. चन्द्रसेनसूरिसंकलितस्योपज्ञव्याख्यासमलंकृता.
- ३ अङ्गानां बृहल्लघुविषयक्रमः (अकारादिश्च).
- ४ षोडशकप्रकरणम् (आ. यशोभद्रसूरिकृतटीका) पण्यम्. रु. १-०-०
- ५ पडावश्यकसूत्राणि (विधि सहित) रु. ०-८-०
- ६ प्रवज्याविधानकुलकम् (श्रीप्रद्युम्नाचार्यविरचितवृत्त्या—समेतम्).
- ७ प्रवचनपरीक्षा (महोपाध्याय श्रीधर्मसागराणिकृतस्योपज्ञटीका).
- ८ भगवतीसूत्रम् (नवांगीटीकाऋद्भगवदभयदेवसूरिकृतटीकायुतम्.
९. तत्त्वार्थकर्वृतन्मतसमीक्षा. रु. ०-१-०-०

प्रासिद्धानम्—

श्री जैानानन्दपुस्तकालय.

गोपीपुरा, सुरत.

पू. आ. श्रीचन्द्रसागर-
सूक्तिज्ञानलंकार.
नं. १२००

नमो वीतरागाय ।

श्रीमलधारीयहेमचन्द्रसूरीश्वरनिर्मिता स्वोपश्लष्टियुता

भवभावना ।

धेनादौ नयसम्पदः प्रकटिताः स्रष्टा स्थितिभ्रूयता-सुत्क्षिप्तोऽतिगुरुः स संयमभरस्तप्तं तद्गुणं तपः ।
तस्मात् ज्योतिरवाप्य केवलमयं धेनाभिबीक्ष्योद्धृतं, त्रैलोक्यं भवसागरान् तमनघं नौम्याद्यतीर्थेश्वरम् ॥१॥

यस्योर्जितं चरितमस्खलितः प्रतापस्तीव्रं तपः सकलकल्मषपक्षघाति ।
तीर्थं च यस्य विजयि प्रतपत्यजलं, श्रीवीरमर्चितपदं त्रिदशैर्नतोऽस्मि ॥ २ ॥
भवभावनावत्रां धैः क्षिप्तां प्राप्य निर्गतमशेषम् । सुवनं भवांधकूपाच्छेषानपि तान् जिनान् वन्दे ॥३॥
श्रीगौतमसुख्यानां सूरीणां वक्त्रनिर्झरणीह । नित्यं जयन्ति येभ्यो विनिर्गताः श्रुतमहासरितः ॥४॥
वयमपि किल शास्त्रकृतां मध्ये येषां प्रसादलेशेन । सज्जाताः सुगुरूणां तेषां पदपङ्कजं वन्दे ॥ ५ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपजा
भव-
भावना ॥
॥ २ ॥

स्मृतिपथमवतीर्णायां यस्यां सद्युद्धयोऽपि विद्वांसः । सम्पद्यन्ते मयः श्रुतदेवी माऽस्तु मे वरदा ॥ ३ ॥
यदिहान्तरभङ्गाया वस्तुत्वं किमपि निपुणजनयोग्यम् । उपमितिवद्बोद्धव्यो भावार्थस्तस्य सर्वोऽपि ॥ ७ ॥
भुवणसुखसमाला भूसर रयणावलम्ब्य एकैव । भवभावणमुत्ताहलमालाङ्गं समं तु किं भणिसो ? ॥ १ ॥
तेण मण भवभावणपरणमेयं चिरद्वयं अहवा । बोद्धं संयंभतरमेयस्म तयं निमामेह ॥ २ ॥
इह भवसायरमज्जम्मि निचच्छिओ जाणवत्तपरितुहं । पावट् जीवो जिणधम्मसंजुयं कहवि मणुयत्तं ॥ ३ ॥
पत्ते य तम्मि नियमा अत्तुवगारो बुद्देहिं कायब्बो । जिणधम्मविहाणेणं इहरा परिवंचिओ अप्पा ॥ ४ ॥
जो परउवयारंपि हु करेह पुण कहवि पुण्णजोएणं । पत्ता मोहग्गुचरिं पि मंजरी तेण पुरिसेण ॥ ५ ॥
अत्तुवगारमर्हंविह्ठु जायह जम्हा जयम्मि चिरलाणं । ते उण चिरलयरअिय परोवयारे मर्हं जाणं ॥ ६ ॥
परउवयारमर्हेण संताण अविद्य अहव सामत्थं । शोवाण तत्थ केसिं पि पुत्तपब्भारकलियाणं ॥ ७ ॥
तम्हा अत्तुवगारम्मि माद्धिण परोवयारसूलम्मि । धीरपुरिसाणुचिन्ने परोवयारम्मि जहयन्व ॥ ८ ॥
सिद्धमकजा जं जिणवरवि धम्मोवाणसमार्हं । अन्नेम्मि उवयारं कुणंति कारुणजलनिवहा ॥ ९ ॥
दुधिन्ने परोवयारो निविह्ठो वन्वभावसेणं । पढसो कामत्थेहिं वीओ उण धम्मवाणेण ॥ १० ॥
तत्थ य अत्थमर्हं भवाभिनंवीण बालपगईओ । पढसो जणेह तोसं तच्चिवरीयाण पुण वीओ ॥ ११ ॥
पाएण अत्थकामा मूलं चिअ जेण भवमहातरुणो । ता तदुवाणमवाणं अहियमपत्थं च रोणीणं ॥ १२ ॥

मल श्री०
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ३ ॥

पत्ता य अत्थक्रामा अणंतसो नरवराइभावेसु । सुत्तो य तद्विवंधणमणेगसो दुहससुग्घाओ ॥१३॥
 पज्जलइ तह संयंचिय कामहुआसो जणस्स हिअएसु । दविणपिवासाए पुणोऽतिसयं च समेइ सुवणयलं ॥१४॥
 तो जइ गुरुवि कुज्जा कामत्थुवएसदाणसाहिजं । ता हुज्ज इमोऽवि फुडं जलिअघरे आहुइक्खेवो ॥१५॥
 ओम्ममाहियाएँ सिहिलविअमिव तिसियस्स तत्ततउपाणं । खारक्खेवोव खए उच्छंविअचरणगहणं वा ॥१६॥
 मज्जांतस्स गळे उवलंबंधणं धारिअस्स अहिडसणं । मालाओ निवडिअस्स व सिरम्मि घणघायतुल्लं च ॥१७॥
 तम्हा उवइसिअब्बो दायब्बो वावि सयलजंतूणं । परउवयारत्थीहिं जिणधम्मो च्चिअ जओ भणिअं ॥१८॥
 सुरनरसुहाइँ सयलाइँ तेण दिन्नाइँ निब्बुइसुहं च । परमत्थंबंधेणं दिन्नो जेणेस जिणधम्मो ॥१९॥
 ते सुहिणो ते सयणा हिएसिणो बंधुणो अ ते चेव । अइसयजहत्थसुहकारणं च जे दिंति जिणधम्मं ॥२०॥
 धम्मो चउच्चिअप्पो जइविहु दाणाइएहिं भएहिं । तहविहु भावणधम्मो विवक्खिअओ एत्थ सत्थंमि ॥२१॥
 जं भावणाइ रहिया दाणाइया उ देंति अइहफलं । सा उण तच्चिरविक्खावि जायए सगगमोक्खफला ॥२२॥
 ता भवभावणउवएसदाणवइअरनिवद्धंथम्मि । एअम्मि आह सूरी पढमं ता मंगलाईणि ॥२३॥
 णमिऊण णमिरसुरवरमणिमउडफुरंतकिरणकब्बुरिअं । बहुपुद्धंकरुनियरंकियंव सिरिवीरपयकमलं ॥१॥
 सिद्धंतसिंधुसंगयसुजुत्तिसुत्तीण संगहेऊणं । सुत्ताहलमालंपिव रएमि भवभावणं विमलं ॥ २ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥

॥ ४ ॥

‘रश्मी’ ति क्रिया, रचयामि-निर्वर्त्तयामि, कां ?-‘भवभावनां’ भवन्ति पुनः पुनः प्राणिनोऽस्मिन्निति भवः-चातुर्ग-
तिकः संसारस्तस्य सकलमपि स्वरूपं संवेगनिर्वेदोत्पादनाय पौनःपुण्येन भाव्यते-विमृश्यते चिन्त्यते यस्यां ग्रन्थपद्धतौ
सा भवभावना, तां, किं कृत्वेत्याह-‘ नमिऊण ’ नत्वेत्यर्थः, किं तदित्याह-श्रीमन्महावीरजिनपदकमलं, कथं-
भूतं तदित्याह-‘नमिरे’ त्यादि, भक्तिभरेण नमन्तो ये सुरेषु मध्ये वराः-प्रधानाः शक्रादयस्तन्मस्तकेषु ये मणि-
प्रधाना सुकुटा मणिसुकुटास्तत्सम्बन्धिनः स्फुरन्तो-भासमाना ये ‘ किरणा ’ मयूखास्तैः कर्बुरितं-विभूषितं मण्डि-
मितियावत्, तदिदानीमुत्प्रेक्ष्यते-‘ बहुपुत्रं कुरे ’ त्यादि, ‘ अरहंतसिद्धपवयणे ’ त्यादिभिः पुष्टहेतुभिरुपाजितं अनेकेषु च
भवेषु सदनुष्ठानविशेषैः उपचयमानीतं तीर्थकरशुभशुभगसुखरोदयशःकीर्त्यार्थिनामसातवेदनीयादिप्रशस्तकर्मप्रकृतिरूपं
अतीव बहु यत्पुण्यं, तस्यातिबहुत्वादेव मध्यं पूरयित्वा शेषस्य तत्रावकाशमलभमानस्येव स्फुटित्वा-चहिर्निर्गत्य
येऽङ्कुरास्तेषां ‘निकरः’ सङ्घातः, तेन वा ‘ अङ्कितं ’ मण्डितमित्येवं इवशब्दस्य योजना द्रष्टव्या, ततश्च नमत्सुरवरमणि-
सुकुटस्फुरत्किरणकर्बुरितं सत् बहुपुण्याङ्कुरनिकराङ्कितमिव श्रीवीरपदकमलं नत्वा भवभावनां रचयामीति द्वितीयगाथायां
सम्बन्धः, स चानन्तरमेव विहित इति । कथम्भूतां भवभावनामित्याह-‘ विमलां ’ मलकलङ्करहितां निर्दोषामिति हृदयं,
कामिव ?-‘मुक्ताफलमालामिव’ आमलकीफलोपमस्थूलामलकमुक्तावलीमिव, किं कृत्वेत्याह-‘ संगृह्य ’ स्वीकृत्य शेषामिव
अर्थानिवाथानिति सामर्थ्यायातत्वात्स्वयमेव द्रष्टव्यम्, काभ्यः ?-‘ सिद्धान्तसिन्धुसङ्गतसुयुक्तिसुक्तिभ्यः ’ सिद्धान्त
एव सिन्धुः-समुद्रस्तत्सम्बन्धास्तदाश्रिता याः ‘ सुयुक्तयः ’ शोभनाः प्रमाणाबाधितत्वेन विशिष्टा जीवादितत्त्वप्रतिष्ठासिंह-
तु-

मंगलमि-
धेयादि
भवभावना
फलं ।

॥ ४ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ५ ॥

भूता युक्तयो यासु ताः सुयुक्तयः प्रज्ञसिप्रज्ञापनाजीवाभिगमादिकाः शास्त्रपद्धतयस्ता एव मुक्ताफलाधारभूतभाजनविशेष-
रूपाः युक्तयः (ताम्यः) सिद्धान्तसिन्धुसङ्गतसुक्तिशुक्तिभ्यः, इदमुक्तं भवति—यथा कश्चित्समुद्रसङ्गतशुक्तिभ्यो मुक्ताफलानि सङ्-
गृह्य विमलां तन्मालां रचयति, एवमहमपि सिद्धान्ताश्रितविचित्रशास्त्रपद्धतिभ्योऽर्थाच्च सङ्गृह्य विमलां भवभावनाख्यां
शास्त्रपद्धतिं रचयामि ॥ एतेन वेदमाख्यातं भवति—नेह शास्त्रेऽक्षरमपि स्वमनीषिकया भणियते, किन्त्यागमानुसारेणैव सर्वं
वक्ष्यत इति । इह चाद्यगाथया परमार्थप्राप्तिनिबन्धनभूतप्रस्तुतशास्त्रनिर्विघ्नसमाह्वयर्थं शिष्यप्रशिष्यपरम्परया शास्त्रप्रतिष्ठानि-
मित्तं च सकलमङ्गलात्मकश्रीमन्महावीरनमस्कारकरणेन मङ्गलमभिहितम्, उक्तञ्च—“ बहुविधांसेयाइं तेण कयमंगलोवया-
रेहिं । सोय(वेत्त)वाइं सुमहाणिहिच्च जह वा महाचिञ्जा ॥१॥ ” द्वितीयगाथायां तु प्रस्तुतशास्त्रस्य श्रवणादौ शिष्यप्रवृत्तिनिमित्तं
भवस्वरूपपरिभावनारूपं तदभिधेयमुक्तं, भवस्वरूपपरिभावनोत्पन्नसंवेगनिर्वेदादिभ्यो मुक्तिः प्राप्यते इत्यनन्तरपरंपरयोजनादिकं
स्वयमेवावगन्तव्यमिति, एवं शास्त्रश्रवणादौ शिष्यप्रवृत्तिः साधिता भवति, तदुक्तं—“ सिस्सपवत्तिनिमित्तं अभिधेयपओअणं
च संबंधो । वत्तवाइं सत्थे तस्सुवत्तं मुणिञ्जिहरा ॥१॥ ” इति गाथाद्वितयार्थः ॥२॥ किं पुनर्भवस्वरूपभावनायाः फलमित्याह—
संवेअमुवगयाणं भावंताणं भवन्नवसरूवं । कमपत्तकेवलाणं जायइ तं चेव पच्चक्खं ॥ ३ ॥

तीत्रशुभाध्यवसायपूर्वको हर्षोदंचितगात्रस्य मुक्तिसुखाभिलाषः संवेगस्तमुपागतानां भव्यप्राणिनां ‘ भवार्णवस्वरूपं ’
चतुर्गतिकसंसारसमुद्रस्वभावं ‘ भावयतां ’ पुनः पुनश्चेतसि निवेशयतां तदेव जायते करतलन्यस्तामलकीफलवत्प्रत्यक्षं, कथं-
भूतानां सतामित्याह—क्रमेण प्राप्तं केवलं—केवलज्ञानं यैस्ते तथा तेषां, इदमुक्तं भवति—तीत्रसंवेगापन्नानां दुरन्तानन्तदुःखात्मकं

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥

॥ ६ ॥

भवस्वरूपं भावयतां प्रतिक्षणं तत्र निर्वेदः समुत्पद्यते संवेगः प्रकर्षमुपगच्छति, ततश्चेत्प्रं भाव्यमाने भवस्वरूपे प्रतिसम्यं प्रकर्षमश्रुवाने शुभध्यानाग्नौ दह्यमाने चातिगहनघातिकर्ममहावने क्रमशः समालोकितलोकस्वरूपं केवलज्ञानमाविर्भवति, ततः पूर्वप्रकल्पायां भवभावनायां यत्सिद्धान्तपरतन्त्रतयैव दृष्टम्, न साक्षादेव भवस्वरूपं, समुत्पन्नकेवलानां साक्षात् प्रत्यक्षं भवति, तदनन्तरं च भवोपग्राहिकर्मक्षयः, इत्येवं केवलज्ञानमोक्षावासिफलत्वाद्भवभावनायां सर्वदेव यत्नो विधेय इति गाथार्थः ॥ ३ ॥ भवस्वरूपे भाव्यमाने विशिष्टविवेकावाप्तिश्च भव्यानां भवतीत्याह—

संसारभावणाचालणीइ सोहिज्जमाणभवमग्गे । पावंति भव्वजीवा नट्टं व विवेयवररणं ॥ ४ ॥

संवेगोपगतानां येयं संसारभावना अनवरतं भवन्गुण्ये चिन्ता सैव चालनी—धूलीधावकोपकरणविशेषरूपा तथा अज्ञाना-
विरत्यादिहेतुकर्मरजश्चालनेन शोध्यमाने भवस्य—संसारस्य मार्गेऽज्ञानाविरतिमिथ्यात्वादिके प्राप्नुवन्ति भव्यजीवाः, किं तदित्याह—विवेक एव चरं—प्रधानं रत्नं विवेकवरत्नं, किम्भूतं ?—नष्टमिव-हस्तवस्त्रग्रन्थ्यादेः खसित्वा पतितमिव, इदमुक्तं भवति—संसारभावनाचालन्या कर्मरजश्चालनेन शोध्यमानेऽज्ञानादिके भवमार्गे पूर्वं नष्टमिव विवेकवरत्नं यतो भव्यजन्तवः प्राप्नुवन्ति अतोऽपि भवभावनायां सदैवास्था विधेयेति गाथार्थः ॥ ४ ॥ अथ श्रीमन्नेमिजिनतीर्थकराद्युदाहरणेन पुनरपि भवभावनाप्रवृत्तानां गुणान्तरोपप्रदर्शनार्थमाह—

संसारसरूवं चिय परिभावंतेहिं मुद्धसंगेहिं । सिरिनेमिजिणाईहिवि तह विहिअं धीरपुरिसेहिं ॥ ५ ॥

संसारस्वरूपमेव च परिभावयद्भिः श्रीमन्नेमिजिनादिभिरपि मुनिमण्डलाधिपतिभिर्धीरपुरुषैः तथा—तेन शास्त्रलोकप्रसिद्धेन

रत्नलाभ-
हेतुता
श्रीनेम्या-
दिकृतता
श्रीनेम्या-
दिभा-
वितता ॥

॥ ६ ॥

मल० श्री
 हेमचंद्रीया
 स्वोपज्ञा
 भव-
 भावना ॥
 ॥ ७ ॥

प्रकारेण विहितं, प्रज्यामहाभारोद्धहनादिकं सदनुष्ठानमिति गम्यते, किं पुनः शेषमुक्तिगामिभिः १, इदमुक्तं भवति-अनित्या-
 दिरूपतया निःसरोऽयं संसारो दुःखहेतवश्चेह योषिदादिभावाः सकलदेहिनां निजनिजकार्याभिकाङ्क्षी चात्र सर्वो जनः किं-
 पाकफलोपमाः पर्यन्तदारुणाः खलु विषयाः अकृतरमणीयानि प्रेमाणि अपरित्यजन्तमपि प्राणिनं परित्यजन्त्यवश्यमवश्य-
 मभीष्टसंयोगाः अनिच्छन्तोऽप्यापतन्त्यनिष्टसम्प्रयोगाः रोगशतसम्पातोपद्रुतान्यसुमतां शरीराणि जराराक्षसीविद्युरितोऽयं
 सर्वेषां यौवनाभिमानो विलसति सर्वत एव निपातावसरापेक्षी मृत्युर्महावैरिको नास्ति च निःशेषदुःखदवप्रशमाम्बुवाहं सक-
 लसुखसन्दोहपरमनिवन्धनं धर्मं विहाय प्राणिनामन्यदिह शरणमित्यादि भवस्वरूपमेव परिभावयद्भिः श्रीमन्नेमिजिना-
 दिभिरपि मुनीश्वरैर्धीरपुरुषैः परोपदेशानपेक्षं स्वयमेव प्रतिबुद्धैस्तत्सर्वजनप्रसिद्धं सदनुष्ठानं विहितं, अतस्तीर्थकरादीनामपि
 सत्पुरुषाणां संसारार्णवमुत्तिर्षूणां भवभावनैव महत्तरणी बभूव, ततोऽन्यैरपि सुमुधुंभिः सैवाश्रयणीया, यथा च श्रीमदरिष्ट-
 नेमिस्वामिना भवस्वरूपं परिभाषितं परिहृतललनापत्यादिसङ्गेन सकलजनचेतश्चमत्कारि सदनुष्ठानमनन्यसाधारणमनुष्ठितं
 यत् तथा प्रतिपिपादयिषया संवेगातिशयजनकत्वात्समस्तमपि नवभवसम्बन्धं तच्चरितमभिधीयते—

(सिरि) विजया जायति जाण नामक्खरोवलंभेऽवि । जायइ जयं कयत्थं हरिसवसुल्लसिअहिअयं व ॥ १ ॥ नामेऽवि
 अ सकलत्था जयंमि जं परिभमंति गरुयाणं । जं तग्गहणे विबुहा मुणंति सकयत्थमग्गणं ॥२॥ अन्नेसिं पिअ सुहयाइं हुंति
 चरियाइं जिणवरिंदाणं । सोहग्गमहानिहिणो विसेसओ नेमिनाहस्स ॥ ३ ॥ पिकाइं चूअतरुणो केवलयाणिवि फलाइं सरसाइं ।
 सहियाणि सक्कराए किं भणिमो ताण सरसत्तं ? ॥ ४ ॥ सुहयाइं केवलस्सवि सिरिनेमिजिणस्स विमलचरियाइं । रायमईसहि-

श्री
 नेमिजिन-
 भावितता ॥

॥ ७ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ८ ॥

अस्स उ ताइं जए कं न सुहयंति ? ॥ ५ ॥ सम्मत्तुवलंभाओ तो नव जम्माइं जह भवे वसिओ । सह रायमईएँ जिणो तह वेमि सभत्तिसत्तीहिं ॥६॥ तयोर्नवभवसद्भाहकं चेदं गाथाद्वयमवगन्तव्यम्—धण धणवइ १ सोहम्मे २ चित्तगई खेअरो अरयणवई ३ । माहिदे ४ अपराजिअ यीइमई ५ आरणे तत्तो ६ ॥ ७ ॥ संखो जसमइ भज्जा ७ तत्तो अपराजिए विमाणम्मि ८ । सामी राइमईअविअ ९ नवमभवे दोअवि वंदाभि ९ ॥ ८ ॥

आसि इह भरहवासे कमलवणं पिव सुपत्तसंकिन्नं । कयरायहंसोहं भमरहियं सिरिनिवासं च ॥ १ ॥ सुपयासियलड्डपयं अच्चभुअविहिअदेवयापूअं । अनिरिक्खिअजडदंडं कमलउरं नाम वरनयरं ॥ २ ॥ धणधणसमिद्धुत्तमजणेहिं किन्नपि जं निहीणजणं । पंचंतभूपदेसंसि य संठिअं तह अपच्चत्थं ॥३॥ बाहिं रमणीयं सरवरेहिं आरामवणनिउंजेहिं । अंतो धवलहरेहि य जिणभवणेहिं विचिचेहिं ॥ ४ ॥ चित्तयचीणमुत्ताहलाण गयदंतलरुप्पकणयाणं । सवेसिंपि हु तं चव आगरो तंवमार्इणं ॥ ५ ॥ एत्तो च्चिअ देसागयणेगमलक्खेहिं संचरंतेहिं । तीरइ न तत्थ भमिउं वत्थवयवालदुड्डुहिं ॥६॥ सिरिखंडरसेण व नियजसरसेण जो दिसिवहूण वयणाइं । धवलेइ सो नरिंदो तं पालइ चिक्कमधणोत्ति ॥ ७ ॥ कयपरमप्पयमहणे निव्वहिअविइन्नवणगयाहारे । कमलम्मि व करवाले जस्स सिरी वसइ सयकालं ॥ ८ ॥ सुहओ सुयणाण खलाण तावओ मज्झिमाण मज्झत्थो । एक्कोअवि जो तिरुवो विम्हयमावहइ भवणस्स ॥९॥ अवसरसेवियधम्मत्थकामभोगोअवि रूवकलिओअवि । सोहग्गजलनिहीअवि हु जो पररमणी पराहुत्तो ॥ १० ॥ अवरोहतिलयभूआ भज्जा रूवाइणुणुआ तस्स । सयलगुणधरणओ इव धारिणि नामेण विक्खाया ॥११॥ अह ताणं समगं चिअ रायसिरीसोक्खमणुहवंताणं । कइयावि धारिणीए रयणीइ चरिमम्मि जामम्मि ॥ १२ ॥

श्री नेमि-
ने नव-
भवनामानि
आद्यो
भवः ॥

॥ ८ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ९ ॥

आलीअसुंदरं मंदरं व बहुवित्थरं उदारं च । अइवहुलपत्तनिउरंवसामलं सामलच्छायं ॥ १३ ॥ कलकंठिकंठपसरंतकलरवं दूर-
परिगयासोयं । मंजरिमयरंदवासान्तभमिरभमरउलरवमुहलं ॥ १४ ॥ परिपिकफलभरेण य सिंहरुवरि भंमतमत्तकीरउलं । मण-
नयणसुहयरं चूयतरुवरं पेच्छए सुमिणे ॥ १५ ॥ जंपइ अ कोइ पुरिसो सुररुवधरो करड्डिएण मए । गेहंगणे तुहेसो चूओ
आरोविही अज्ज ॥ १६ ॥ केवइकाला उवरिं अन्नत्थ पुणो पुणोऽवि असिड्डफलो नव वारा रोविही एवं ॥ १७ ॥
हेही पहाणपुत्तो तुह एयं सुमिणएण बुज्झामो । नववारोवणवइअरं तु जं तं न याणामो ॥ १८ ॥ परितुड्डाई
इमाई ततो गवभंपि तद्धिणारंभं । उवइ धारिणी जलभरं व नयरम्मि घणंपती ॥ १९ ॥ जह जह वड्डुइ गबभो तह तह तस्सेव
विउलपुत्तेहिं । वड्डुइ घरम्मि तेसिं गणिमाइ चउव्विहंपि घणं ॥ २० ॥ अह समए पडिपुत्ते पसत्थदिहम्मि धारिणी पुत्तं ।
पसवइ रोहणभूमिच्च रयणपुंजं कउज्जोयं ॥ २१ ॥ तो-पियवइनामेण चेडी तथा, पीणथणधोलंतमुत्ताहलया । रयससुक्खित्त-
पयरणिरमंजीरया, ल्हसियधम्मिच्छ तह खसियउत्तरियया ॥ २२ ॥ हरिसरोमंचिच्चिचइअवरतणुलया, सेयजलविंदुरेहंतमुहंपंकया
॥ २३ ॥ नरवरं पुत्तजम्भेण वद्धावए, सोऽवि चेडीए बहु दविणु दावावए ॥ २४ ॥ मंतिपुरविद्ध सधेवि सदावए,
गरुअवद्धावणं पुरि पयड्डावए ॥ २५ ॥ तद्यथा-पयगेहपयड्डियचारुमहं, चंदणरससित्तसमगपहं ॥ २६ ॥ पुररमणिपव-
त्तियमंगलयं, वरनइतुड्डवहुहारलयं ॥ २७ ॥ वंदियणविहिअकोलाहलयं, दीसंतविवित्तकुऊहलयं ॥ २८ ॥ नच्चावियव-
हुज्जणवाहुलयं, दुंदुहिरवपूरियदिसिचलयं ॥ २९ ॥ धरि धरि णिवद्धउरुतोरणयं, परिघुम्मिरवामणहासणयं । परि-
तुड्डभमिरवहुमगणयं, परिविहियघुसिणरसछंटणयं ॥ ३० ॥ तथा—पविसंतअक्खवत्तयं हीरंतसीसवत्थयं, वजंतमेरिभाणयं

श्रीनेमि-
चरित्रे १
धनभवः ॥

॥ ९ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ १० ॥

दिञ्जंतभूरिदाण्यं । निबद्धहृदसोहयं सुवतमहुरगेयं ॥ ३१ ॥ सुञ्जंतविहिअभोज्यं पिञ्जंतदारुपेञ्ज्यं, सोहिञ्जमाणचार्यं
सुचंतंविदार्यं । करसुंकंदंवजियं सुवन्नकलससजियं ॥ ३२ ॥ इय गरुयपमोइण सह पुरलोइण जणमणनयणसुहावणउ ।
दस दिवस खाउलु हरिस सबजाउलु किउ निवेण वद्धावणउ ॥ ३३ ॥ एत्तो य सुहपमोएण पइदिणं निवघरम्मि धणनिवहा ।
विद्धि गया अउच्चिय धणोति नामं कयं तस्स ॥ ३४ ॥ वड्डुइ अ सुहेणोसो कणयायलविवरकप्परुक्खो व । गेहं नयरं
देसो पवड्डुए सुहसमिद्धीहिं ॥ ३५ ॥ समए य कलानिवहो पगरिसपत्तो दिणेहिं थेवेहिं । गहिओ तह तेण जहा विम्हइओ
सयलविबुहजणो ॥ ३६ ॥ अह सिहिणो व कलावो उम्मिहइ तस्स जोषणारंभो । पयडियविविहविलासो षणसुहओ चिचरूवो
अ ॥ ३७ ॥ तथाहि-पढमुन्नमंतगहचक्कसरिसनहमणिमऊहरंमेण । किंकोछिपह्लवारुणकुम्भुन्नयचरणजुअलेण ॥ ३८ ॥ चरणा-
रविंदनालोवमाहिं जंघाहिं गूढजाणूहिं । सुरदंतिकरसमाणाउच्चवट्टोरुजुअलेण ॥ ३९ ॥ वित्थिण्णनिअंवेणं मज्झदेसेण
किंपित्तणुएण । मीणुव मणुअरेणं उरुत्थलेणं विसालेणं ॥ ४० ॥ कंबुधमाए गीवाए परिहदंडोवमाहिं वाहूहिं । वसुहुन्नयखं-
धेणं मयणंदोलेहिं सवणेहिं ॥ ४१ ॥ वरपउमरायसोणाहरेण संपुणससिकवोलेहिं । नयणेदीवरनालोवमाए सरलाए
नासाए ॥ ४२ ॥ पम्हलधवलेहिं विसालएहिं कण्णंतपचनयोहिं । अट्टमिमयंकसारिस्थएण वरभालफलएण ॥ ४३ ॥ संपुन्नक-
मलसोहावहेण वयोणेण सिहिकलावस्स । निजियसोहेणंजणकसिणेण चिहुरभारेण ॥ ४४ ॥ रेहइ तस्स सरीरं फुडपयडिञ्जं-
तवम्महविआरं । सबत्थ अमायंतं समुग्गिरंतं व लायन्नं ॥ ४५ ॥ तणुनयणपहापरिनिजिएहिं तस्सेव लज्जिएहिं व । तं
कणयकुवलएहिं जलजलणपवेसणं विहिअं ॥ ४६ ॥ अह भमइ सो अ रत्थासुहेसु उज्जाणतिअचउक्केसु । कलहंसेहि व भिचेहिं परि-

श्रीनेमि-
चरित्रे १
धनभवः ॥

॥ १० ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ११ ॥

गओ रायहंसो व ॥ ४७ ॥ लायणजलं नयणंजलीहं अविअण्हिआहं रमणीहि । पिञ्जंतं पि हु तस्साणुदिअहमभिवड्डए
अहिअं ॥ ४८ ॥ तस्सेव रुअजोवणलायन्नविलासबुद्धिपमुहाहिं । गुणसंकहाहि निरओ चिद्धइ सयलो जणो तत्थ ॥४९॥ हिय-
यफलयम्मि लिहिओ सोच्चिअ झाएअए मयच्छीहिं । तस्सेव य पडिछंदं लिहिअं सिक्खंति चिचयरा ॥५०॥ किं बहुणा ?
सबोडवि हु जाओ तगुणमओ जणो तत्थ । पेच्छंतो किंचंतो ज्ञायंतो तस्स गुणनिवहं ॥५१॥ एत्तो अ अत्थि नयरं कुसुमपुरं
नाम धरणिरमणीए । सिरिक्खुसुमंअ विहवालक्खणमभिवड्डिअसिरीअं ॥ ५२ ॥ तं पालइ नरनाहो सीहो व सत्थम-
द्वहो । अणहपहरणधणोविहु जो निच्चं परगयक्कमणो ॥ ५३ ॥ मुत्तावलिव पवरा विमला नामेण पणइणी तस्स । सज्जणहि-
अयनिवासा विमला सुगुणा सुचिचा य ॥ ५४ ॥ अह ताण विसयसोक्खं अणुहवमाणण धणवई नाम । बहुपुचाणं उवरिं
जाया अइवल्लहा धूआ ॥ ५५ ॥ कुसुमपुरपत्थिएणं रइकीलापच्चयं पयावइणा । रयणेहिं कया धीउल्लिअव तो तीए दड्डुणं
॥ ५६ ॥ सुवणन्महिअं रुवं कामोडवि इमाए लुब्बिही नूणं । इअ भीआए रईए खित्तव इमा धरे तेसिं ॥ ५७ ॥ समए अ-
तह कलाओ तीए अहिआओ जुअइजोगाओ । जह जणइ सरस्सईविब्भमं जणे साडवि दीसंति ॥ ५८ ॥ चूअलयाए नवमंज-
रि व जोवणसिरी तओ तीए । उम्मिअइ सयलजुवाणनयणनिवदंतममउला ॥ ५९ ॥ अत्र चान्तरे-मयसयणपराहीणं
मायंगकुलं च इअरलेअं च । कुणमाणो उ पयडो सरओ सरउव ता तत्थ ॥ ६० ॥ भरओहरणाइं जयम्मि कस्स न
हु हुंति इअ कहांति व । लोआणं जत्थ फुंडं ओहरिअजलाओ सरिआओ ? ॥६१॥ सच्छत्तगरुययाहिं जडासयाहिंपि रायहं-
सीहिं । सेविञ्जंति सराइं गरुअगुणो फुसइ लहुदोसं ॥ ६२ ॥ सविसेसविमलजुणं लहुं आसासिओ जणो ससिणा ।

श्रीनेभि-
चरित्रे ?
धनभवः ॥

॥ ११ ॥

परकञ्जनिमित्तं चिअ सुद्धसरूवाण रिद्धीओ ॥ ६३ ॥ तह णां उक्करिं वणां उम्मूलयंति मायंगो । पगईच्चिअ मलिणाणं
सिरिं गया जं तवति परं ॥ ६४ ॥ अणधिविअ सपरजणे दिने विउले जलम्मिअ विघोहिं । मोचूण कळसमावं पेच्छसु
धवलत्तणं पत्तं ॥ ६५ ॥ अइदुडुविअरुहरिअरुवाहनीहरणविहिअउवयारं । घणरोगेहिं विमुक्कं व नहयलं निम्मलं जायं ॥ ६६ ॥ महु-
राहरो जाओ लोओ मोचूण तत्तकडुआइं । कत्तो सुहरं पेम्माइं होंति एगत्थ जंतूणं ? ॥ ६७ ॥ यस्यां च शरदि—निष्कन्नस-
स्सभरविगयदुत्थु, महिमडु दीसइ सशुल सुत्थु । परिपक्कसालिखेचाणुविद्ध दीसंत गाम धणकणयसमिद्ध ॥ ६८ ॥ नीवा-
रगंधसुमणोहरां, कुंदंतुडुवछवगणां । गोवीअणारासरावाउलां, रत्ताइं गोउलिहिं समाउलां ॥ ६९ ॥ पामरवहुगेअज्झणि
सुणंत, पेक्खिअहिं पंथिहि वहतं । ढिकंति दरिअवसहसत्थ, किञ्जंनि इंदमह सुप्पसत्थ ॥ ७० ॥ ससिजुणहवहपरि सीअलां,
सेवहिं सउण्हहम्मिअतलां । खजंति सरससउच्छदलां, पिज्जंति पयाइ सक्करजुआं ॥ ७१ ॥ दीवूसवकरणपयडुलोअ, वर-
खाणपाणवड्डिअपमोअ । सत्तच्छयगंधमणोहरां, सुरमिहुण निसेवहिं काणणां ॥ ७२ ॥ मालइमयरंदपमोइयां, रंतंति महुअ-
महुअरकुलां । कमलवणेहिं सोहहिं सरवरां, कलहंसिहि कमलवणां सुहां ॥ ७३ ॥ इअ सरइ पयडुइ हरिस विअडुइ जण-
विअरंतइ सयलघर । कोसुइमहिं निब्भरि रइ नीइह वरि धणवइ एत्तिअ पूअकर ॥ ७४ ॥ बहुसहिअणपरिअरिया रइनाहं
पूइऊण भवणाओ । नीहरिउं उज्जाणं पलोवए धणवई जाव ॥ ७५ ॥ ता चित्तयरजुवाणो एक्को वरचिअपट्टिआहत्थो । वीस-
ममाणो चिडुइ असोअरुक्खस्स छायाए ॥ ७६ ॥ अह कमलिणिनामाए धणवइसहिआइ तस्स हत्थाओ । वेसुं पलोइआ
चित्तपट्टिआ तीएं नररूवं ॥ ७७ ॥ दहुं भुवणब्भहिअं विम्भिअहिअयाए कमलिणीए इमो । पुडो किं मो ! लिहिअं मयणस्स

इमं तए रूवं ? ॥ ७८ ॥ किं वा सुरस्स खयरस्स वावि कचो अ ताणिमं रूवं ? । हुअवहवड्डिअकेसवंतनहगिरिनिवासीणं ॥ ७९ ॥ कोऊहलं महंतं अम्हाणं कहसु ताव तो एअं । अह चित्तरज्जुवाणो पभणइ ता सुअणु ! निसुणेसु ॥ ८० ॥ विक्कमधणो-
त्तिनामेण अत्थि अयलउरसामिओ राया । भज्जा य धारिणी तस्स ताण पुत्तो धणो नाम ॥ ८१ ॥ सुररमणीहिंवि उक्कंठि-
आहिं गिञ्जति जस्स चरिआइं । धवलइ जस्स जसोविहु ससिविमलो सयलदिसिवलयं ॥ ८२ ॥ तस्सेव रूवलच्छीएँ पगरिसं
पेच्छिऊण व अणंगो । पच्छन्नरूवधारी हिरिउमणो भमइ भवणम्मि ॥ ८३ ॥ गंभीरं चिअ सायरेसु तुंगत्तणं चिअ
गिरीसु । जुगवं दोन्निवि बुज्जंति तेण जणविम्हअकराइं ॥ ८४ ॥ तं मोत्तूणं भुवणंपि निज्जिअं तस्स गुणसमूहेण । अविआ-
रेणं पुण तेण निज्जिओ निअगुणसमूहो ॥ ८५ ॥ जस्स गुणकिचणे वावडाओ कुंठीहवंति वायाओ । सुकईणंपि हु अम्हारि-
साण पुण तत्थ का गणणा ? ॥ ८६ ॥ ता तस्स रूवलेसो धणस्स एसो मए गुणनिहिस्स । नयणाण विणोयत्थं दड्डवफलाण-
मभिलिहिओ ॥ ८७ ॥ अहयं न केवलो चिअ निसुओ दिट्ठो अ जेण सो कुमरो । सो तग्गुणचित्तणरूवदरिसणे चिट्ठइ पसरौ
॥ ८८ ॥ एअं च तेण कहिअं लिहिअं रूवं च चित्तवट्ठीए । सर्वंपि सुणइ पेच्छइ य धणवई तत्थ सन्निहिआ ॥ ८९ ॥ अह
कमलिणी पयंपइ साहु महायस ! तुमड्मह सवणेसुं । सुहयस्स तस्स गुणकिचणमेअं जं तए खित्तं ॥ ९० ॥ इच्चाइ विहेऊणं
संभासं सा पवत्तए पुरओ । कहकहवि धणवईविहु तीएँ समं गंतुमारद्धा ॥ ९१ ॥ पच्छाहुत्तं परिवलिअकंधरा अगगओ
अ मग्गम्मि । सुन्नाइं ठवंती निअपयाइं दिट्ठा सहीहिं इमा ॥ ९२ ॥ अह कमलिणीएँ भणियं पेच्छसु मग्गिहसत्त-
वन्नस्स । रमणीयत्तं जं सामिणीवि अवलोयइ सयणं ॥ ९३ ॥ तो ईसिं हसिऊणं अहोसुहं धणवई पलोअंती । चित्तइ

अहो विथड्डो सहीअणो मज्झ किं भणिमो ? ॥ ९४ ॥ अन्नोऽन्नसंकहाहिं तो जाव धरं गयाउ सवाओ । ता धणवईएँ मण-
सायरम्मि मीणेण व धणेण ॥ ९५ ॥ उवत्तंतेण अभिक्खणं विनिवत्तिओ तथा खोभो । जह पडिरुद्धो सुअणोवएसपो-
आण संचारो ॥ ९६ ॥ भूसणपसाहणाइं न कुणइ नालवइ पिअसहीवग्गं । न गुणइ कलाइ पाढेइ नेअ सुअसारिआसत्थं
॥ ९७ ॥ करकिसलयाइं अहिणयइ धणुहसीसं सुआउ भामेइ । धणसंकहाउ सरिउं सुन्नं परिभमइ एमेव ॥ ९८ ॥ अह अन्न-
दिणे सा कमलिणीएँ भणिआ कंहंपि एगंते । किं सहि ! तुम्ह सरिरस्स एरिसी दीसइ अवत्था ? ॥ ९९ ॥ नीससिऊणं धणवई
भणइ पिअसहि ! न याणिमो किंपि । पुच्छसु दिवंजेणऽम्हि निम्मिया दुहसयनिहाणं ॥ १०० ॥ पच्छा निब्बंधेणं पुच्छंतीएँ सहीएँ
सा भणइ । वरसहि ! किंपि न याणे किंतु ममं वाहए दाहो ॥ १०१ ॥ तो कमलिणीएँ भणिअं अपसायं जइ न साभिणि !
करेसि । ता दाहकारणं तुह कहेमि जमहं विआणामि ॥ १०२ ॥ तो धणवईएँ भणिअं एगंतहिआइ तुज्झवि विअप्पो । को
एत्थ जंपिअवे ? इअ बुत्ते कमलिणी भणइ ॥ १०३ ॥ जइ एवं तो साभिणि ! उज्जाणे तेण तग्गुणग्गहणे । कीरंते छलभावा
जाओ तो उप्परो दोसो ॥ १०४ ॥ ईसि हसिऊण विलिआ तो जाया धणवई पराहुत्ता । चिंतइ अहो अनायं छेआण न विजए
किंपि ॥ १०५ ॥ तो कमलिणीएँ भणिअं पिअसहि ! लद्धो मए उवाओऽवि । ता धीरा हवसु तुमं मा कुणसु खणंपि वि-
(य)विसायं ॥ १०६ ॥ यणेण तेण आत्तासिआऽह मज्झे निवेसिऊणं तं । पभणइ कहसु उवाओ जो नाओ एत्थ वत्थुम्मि
॥ १०७ ॥ जो चित्तपड्डिआए दिट्ठो पुरिसो गुणालओत्ति सुओ । तेण कयमंतवाए सबं सुत्थं हवइ एत्थ ॥ १०८ ॥ इअ
कमलिणीएँ भणिए सविलीआ धणवई तओ भणइ । अह सुंचसु परिहासं को कालो तस्स सहि ! इण्हि ? ॥ १०९ ॥ अह सा

पमणइ सामिणि ! तुह कुसलायत्तजीविअघाणं । अम्हाणं परिहासो किं जायइ तइ असत्थम्मि ? ॥ ११० ॥ किंतु मह नीह-
 रंतीएँ अज गेहाउ रायमग्गम्मि । पुढ्विपि परिचिओ च्चिअ मिलिओ नेमिच्चिओ एक्को ॥१११॥ पुड्डो अ मए एसो को होहिइ
 अम्ह सामिणीएँ वरो ? । तेणवि कहिअं सोच्चिअ धणोत्ति अह थोवदिणमज्जे ॥ ११२ ॥ बहुया य पच्चया तेण मेलिआ मज्झ
 एयविसयम्मि । अविंसवाइनिमित्तो अ सो स्याउसेसकजेउवि ॥ ११३ ॥ तेणावट्टेणं परितुडाउहं करेमि परिहासं । किह तुम्ह
 अवत्थाए इमाएँ जीअंपि मह इहरा ॥ ११४ ॥ ता धीरा होसु तुमं मा इअरजणं व ऊसुआ हवसु । सयलजणम्मि पसिद्धा
 जं चालसरस्सई तंत्ति ॥ ११५ ॥ जाणामि अहंपि इमं देमि अहंपि हु परस्स उवएसं । किन्तु सकजे मूढा कंपि न याणामि जं
 किच्चं ॥ ११६ ॥ तो कमलिणीए भणियं पियसहि ! धीरा तहावि हवसु तुमं । जं थेवदिणेहिं चिअ सिद्धं पेच्छामि तुह एअं
 ॥ ११७ ॥ इच्चाइ धणवई जुत्तिसंगयं नेहसायरं धीरं । सोऊण तीएँ वयणं कहमवि संठवइ अप्पाणं ॥ ११८ ॥ पायवडण-
 त्थमह अन्नवासरे धणवईएँ एंतीए । उम्मिल्लमाणजोवणलच्छीसमलंकियं रूवं ॥ ११९ ॥ पेच्छइ सीहनरिंदो चितइ अ अहो
 जयम्मि अच्छरिअं । मह धूआए रूवं मोहेइ मणं सुराणंपि ॥ १२० ॥ ता जइ अणुरूवरं लहामि एआएँ तो भवे लुं ।
 पुन्नायत्तं एअं च पाणिणं अविसओ अम्ह ॥ १२१ ॥ पुरिसायत्तं तहवि हु कायधं जइवि होइ पुरिसेणं । तहवि हु इमं न याणे
 कोउवि हु जोगोवरो एत्थ ? ॥ १२२ ॥ जोगस्सवि कस्स इमा पडिहासइ ? को व रोयइ इमीए ? । एत्तो च्चिअ धूआओ
 पाएण जणे असुहयाओ ॥ १२३ ॥ इच्चाइ चित्तयंतो गमिऊण दिणं निसाएँ परिसुत्तो । तो पढिअं कालनिवेअएण रयणीए
 विरमम्मि ॥ १२४ ॥ मा वहउ कोउवि चित्तं भुवणम्मि समीहिअत्थलंभेसु । जेण पभायावसरे वडुंते एत्थ नलिणीए ॥१२५॥

मल० श्री
 हेमचंद्रिया
 स्वोपज्ञा
 भव-
 भावना ॥
 ॥ १५ ॥

श्रीनेमि-
 चरित्रे १
 धनभवः ॥

॥ १५ ॥

विहडावितिरेणं सहसा कचोऽवि आगएणिमिणा । रचिणा संगो केणोस चित्तिओ विहिअवरसोहो ? ॥ १२६ ॥ अह पडि-
 बुद्धो राया तं सोउं चित्तए अहो इमिणा । स्वरुगमकहणेणं पडिअं मज्झंपि अणुकूलं ॥ १२७ ॥ जं स्वरुमलिणीणं संजोगो
 जह अवट्टिओ लोए । तह अन्नोऽवि हु भावा लहंति होअवसंजोगं ॥ १२८ ॥ जा उण कस्सइ चिंता तेसुवि सा नूण तहफला
 चेव । होअवमहोअवं च अबहा न कुणए चिंता ॥ १२९ ॥ तो उट्टिऊण राया गयाचंतो कुणइ गोसकिच्चाइं । उवविसेई अत्थाणे
 सामंतसहस्ससंकिन्नो ॥ १३० ॥ करकलियकणयदंडा पीणुन्नयथणुल्लहसियमसिणहारा । एत्थंतरम्मि विन्नवइ पविसिउं तत्थ
 पडिहारी ॥ १३१ ॥ देवेण पेसिओ जो विकमधणराइणो सयासम्मि । विवभममइ (चित्तयोरो) नामेणं दारे सो चिइइ अमच्चो
 ॥ १३२ ॥ मुंचसु सिग्घंति निवेण जंपिए तत्थ आगओ एसो । गुरुविणयकयपणामो उचिअट्टाणम्मि उवविसिउं ॥ १३३ ॥
 परिकहइ कज्जसिद्धिं तचो पुच्छेइ सीहनरनाहो । किं तत्थ गएण तए दिइं अच्छेरयं किपि ? ॥ १३४ ॥ दिइंति तेण भणिए
 किं तं पडिपुच्छिओ तओ भणइ । जाणामि तं न कहिउं कहेमि पुण किपि सचीए ॥ १३५ ॥ अत्थ तहिं देवविजओ निवपुचो
 धणकुमारनामोत्ति । सो कुलमंदिरमच्छेरयाण जं तस्स गुणनिहिणो ॥ १३६ ॥ रूवं तेअं बुद्धि विणयं गंभीरयं थिरचं च ।
 वण्णंताणेकिकं जम्मपि समप्पइ बुहाणं ॥ १३७ ॥ सुरदंसणकोऊल्लघुवरमइ जणम्मि दंसणे तस्स । दिट्ठे य णम्मि जायइ
 अमरीणवि सुरयणविरागो ॥ १३८ ॥ किं बहूणा ? एअं चिअ भणइ जं असरिसा गुणा तस्स । पत्ते अ गुणगहणे सहस्सवय-
 णोऽवि जन्न पइ ॥ १३९ ॥ अन्नं च सुणइ देवो जुचमजुचं अहं तु मन्नामि । जं धणवईएँ स वरो न होज्ज ता हारिअं
 विहिणा ॥ १४० ॥ जम्हा सिवस्स गोरिं दाउं हरिणो सिरिं च जं पत्तं । तं फुत्सइ जसो इण्हि तस्स इमाणं असंजोगे ॥ १४१ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ १७ ॥

तो नरवई विचिंतइ अहो अमच्चस्स वयणविन्नासो । उचिअसमए य इमिणा निवेइअं मज्झ एअंपि ॥ १४२ ॥ जुचो अ मज्झ
विक्रमघणेण सह नूण अवच्च (एस) संबंधो । किंतु विही अणुराइ नवरि एअं न याणामो ॥ १४३ ॥ अहवा न होज्ज दोसो
अम्हाणं एत्थ जुचयरीणं । जइ एअंपि न विसहइ अवरज्झइ ता विही चेव ॥ १४४ ॥ इच्चाइ चिंतिऊणं विक्रमघणराइणो
सयासम्मि । नाऊण वयणकुसलो पडुविओ सोऽवि हु अमच्चो ॥ १४५ ॥ धणवइवरणनिमिअं सिक्खं गहिउं गओ य सो
सगिहे । एत्थंतरे य सहिअणपरिअरिआ धणवई जत्थ ॥ १४६ ॥ चंदमई नाम तहिं लहु भगिणी तीए भणइ गंतूणं । वद्धावि-
जह तुग्गे धणवइवरणेण सवाओ ॥ १४७ ॥ तो धणवई विचिंतइ अहो किमेअं ? न ताव अम्हाणं । पुन्नाइ ताइं जेहिं सुहओ
सो चेव होज्ज वरो ॥ १४८ ॥ अन्नं च जइ इमा परिकहेइ आसाएँ तो पुरा धरिअं । जं जीविअं तयंपि हु वच्चइ लहु फुड्डिउं
हिअयं ॥ १४९ ॥ एत्तियमेत्तेणं चिअ ता होउ इमं विचिंतिउं एसा । चिइइ अहोमुही मुच्छिअव्व लिहिअव्व घडिअव्व ॥ १५० ॥
तो कमलिणीएँ भणियं तुमए चंदमइ ! कह इमं नायं ? । तीएँ भणियं गयाहं एचो पिउवंदणनिमिअं ॥ १५१ ॥ अत्थाणे अ
ठिआए तायसमीवे समागओ तँत्थ । चित्तयमंति(रत्ति)अमच्चो भणियं तेणेअमेवं च ॥ १५२ ॥ ता जाव इआणिं तायसिक्खम-
भिगिण्हिउं गओ सगिहं । इअ सोउं सच्चमिणंति धणवई सहरिसा किपि ॥ १५३ ॥ कइअवमेअं एयाण किंपि होज्जत्ति विप्फुरि-
अक्रोवा । संदिद्धा अज्जावि एत्थ कज्जसिद्धिचि सविसाया ॥ १५४ ॥ नेमिअिअस्स वयणं सच्चं होज्जत्ति जणिअउकंठा । चित्तयरेणं
तँत्था दिट्ठा अहयंति सासंका ॥ १५५ ॥ संकिन्नमवत्थमिअं अणुहवमाणीवि चिइए जाव । ता कमलिणीएँ भणियं पिअसहि !
सिद्धं इमं कज्जं ॥ १५६ ॥ एत्थंतरम्मि केणइ भणियं फुडं एवमेव एयंति । तो सबेहिंवि भणियं जह भणइ इमा तहचेव ॥ १५७ ॥

श्रीनेमि-
वरित्रे १
धनभवः ॥

॥ १७ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ १८ ॥

उप्पाइया हि वाया जाया ता एत्थ सा जओ अलिया । न कयाइ होइ नूणं इअ सुवइ सउणसत्थेसुं ॥ १५८ ॥ आसासिआडवि
हियम्मि धणवई तो भणेइ कामस्स । विवरीयसीलयाए होमा(हि)इ इमेहिं लक्खेहिं (किं होहिइ तं न लक्खेमि) ॥ १५९ ॥ सीसंपि
मज्झ दूमइ कइअवसीलाउ जेण सयलाओ । तुब्भेचि जंपिऊणं ठिया इमा तो पराहुत्ता ॥ १६० ॥ तो कमलिणीए ओसारि-
ऊण सयणंपि सहिअणं एसा । भणिआ पिअसहि ! अज्जवि जा तत्थ न वच्चइ अमच्चो ॥ १६१ ॥ ता लिहसु सहत्थेणं शुज्जमिणं
जेण तम्मि दिट्ठम्मि । शुणितं तुह सव्भावं विन्नाणाईगुणगणं च ॥ १६२ ॥ सो सुहओ लहइ सुहं इअ तवयणेण कुणइ सा एवं ।
इअरीवि तं समप्पइ सचिवस्स समुग्गए खिचिउं ॥ १६३ ॥ सोऽवि गओ अयलउरे सिग्धं विक्रमधणेण नरचहणा । अत्थाणे
उवविट्ठो समम्मयं सायरं भणिओ ॥ १६४ ॥ किं सिग्धं चिअ पुणरवि सीहनरिंदेण पेसिया तुब्भे । कुसलं तस्स सयाविहु
विग्गहिआणेयभूवइणो ? ॥ १६५ ॥ कुसलं चिअ सीहनिवस्स जस्स तुब्भे हिएसिणो सयणा । किमकुसलं केसरिणो तग्गु-
णविहयज्जकथयस्स ॥ १६६ ॥ एत्थ पुण पेसणे मज्झ कारणं जं तयं निसामेह । सीहनिवपणइणीए विमलाए अत्थि वर-
धूआ ॥ १६७ ॥ नामेण धणवई जीएँ पेच्छिउं रूवलच्छिमव्भहिअं । वंछंति सुरवरावि हु सिग्धं चिअ नरभवागमणं ॥ १६८ ॥
जा दिट्ठिगोअरगया हरविण्हुअणंगसुरवईणंपि । अवहरइ तक्खणंचिअ सिवसिरिइरंभलंभमयं ॥ १६९ ॥ निच्छिअमसारओ
च्चिअ नज्जइ सारो व जीएँ संसारो । तम्मि विरचामईहिं जोईहिवि शुणित्तसारेहिं ॥ १७० ॥ तो धणकुमरेण समं सा पाणिग्गह-
सुहांइ अणुहवउ । दोण्हंपि हु सग्गपयाससहलयं लहुउ कत्तावि ॥ १७१ ॥ इअपभिइ अह पउत्तिं जंपिउं उवराए अमच्चम्मि
। तो भणइ विक्रमधणो राया ता एत्थ किमजुत्तं ? ॥ १७२ ॥ इअ भणिऊण तओ सो जोडिअकरसंपुडो नमेऊण । निवदा-

श्रीनेमि-
चरित्रे १
धनभवः ॥

॥ १८ ॥

विअआवासे गओ अमचो पहिड्डमणो ॥ १७३ ॥ एअं च तम्मि समए सोऊणं वइअरं समगंणि । अत्थाणाओ पत्तो निअआ-
वासम्मि कुमरोजवि ॥ १७४ ॥ चितइ अ अहो ताएण ताव पड्विअज्जिअं इमं सबं । तीसे अ न याणेड्हं गुणागुणे जं च सचि-
वेण ॥ १७५ ॥ भणियं तायसयासे तांपि तहा अन्नहव्व न विआणे । इच्चाइ जाव चितइ ता पडिहारेण विन्नत्तो ॥ १७६ ॥ सीह-
नरनाहसचिवो चिट्ठइ दारम्मि तस्स को निअसो ? । सिग्धं भुंचसु भणिए पवेसिओ तत्थ सो तेण ॥ १७७ ॥ कयओचिअ-
पडिवनी उवविसिउं सो कुमारपासम्मि । कमलिणिसमप्पिअं तं समुगगंयं तस्स अप्पेइ ॥ १७८ ॥ धणवइसहत्थलिहिओ लेहो
चिट्ठइ इमम्मि इअ भणिए । उग्घाडिऊण वाएइ सहरिसं तं कुमारोजवि ॥ १७९ ॥ तद्यथा—अविरय झियाअमाणा तणुसयसिद्धि-
लदुव्वहभारपक्खिया । दीहरगीव तहय खामोयरि पिहुनयणोवलक्खिया ॥ १८० ॥ कोमलसरससारविसभोअणपरिहरणा-
वगासिया । जूइ रायंहंस अलहंति अ अणुदिणु रायंहंसिया ॥ १८१ ॥ तुह गुणसवणावसरं लद्धं मयणो दिआ य
रत्तिं च । मह सुहय ! तवइ धणिअं तुह हुंतु मणोरंहगाइं ॥ १८२ ॥ दुवइविणिदिट्ठसरूवं हंसिमेगं च भुज्जरेहम्मि । धणवइस-
हत्थलिहियं पेच्छइ भावत्थसंजुचं ॥ १८३ ॥ तो परिचितेइ धणो अहो सिणेहेक्खसारंयं तीसे । पणं च कहइ कवं हंसीरूवं तु
विण्णाणं ॥ १८४ ॥ रूवाइगुणा पुण जइवि तीए अज्जवि न मज्झ पचक्खा । कहइ मह उवरि राओ तहवि हु रूवाइगुणनिवहं
॥ १८५ ॥ न हि अप्पणा अजोग्गाण होइ ठाणम्मि कहंचि अणुराओ । न य पाएण अपत्ताण वडइ इअ वयणविण्णासो
॥ १८६ ॥ अहव ल्हिआणुसारेण अहमवगच्छामि तीएँ सब्भावं । सब्भावम्मि अ सच्चे किं रूवाइहिं ? जं भणिअं ॥ १८७ ॥
लहइ हसिअं सहस्सं पावइ लक्खं सहरिसमालचणं । सब्भावो सज्जणमाणुसस्स कोडो विसेसेइ ॥ १८८ ॥ तम्हा अवगयसब्भा-

वसारयं सुकुलसंभवं सुगुणं । किं मञ्जु होञ्ज खूणं तमुबहंतस्स किर बालं ? ॥१८९॥ इअ चिंतिऊण तेणवि तहेव भुञ्जं सहत्थ-
परिलिहियं । तह मुत्ताहलहारो य पेसिओ तीएँ तस्स करे ॥ १९० ॥ तत्तो कयसम्माणो विसिञ्जिओ सो नरिंदकुमरेहिं । सचिवो
गओ सदेसे सीहनरिंदस्स पासम्मि ॥ १९१ ॥ कहिअं च तस्स सबं हिडेणं तेण हरिसिओ राया । भुञ्जं हारोऽविअ धणवईएँ
तो अप्पए सचिवो ॥ १९२ ॥ कहइ अ निअहत्थेणं लिहिअं कुमरेण भुञ्जभिच्चाई । तुट्ठा य तक्खणं चिअ तं वायइ धणवई
विओणे ॥ १९३ ॥ तद्यथा—यैः खमेऽपि न वीक्षिता न खलु सा सम्भावनागोचरो, येषां क्वापि सम्यक्सुकाः प्रतिदिनं ते
प्रार्थयन्ते प्रियाम् । यानेया पुनरात्मनैव भजते केनाप्यहो हेतुना, ते किं तां न भजन्ति तद्यदि भवेन्नाज्ञानमेत्यान्तरा ॥१९४॥

अपरं च—सत्थं पगईएँ सुवित्तयाहरं सारगुणगणघविअं । दोसरहिअं धरेञ्जसु हारं हियाए पिययमं च
॥ १९५ ॥ इअ वाइऊण तुट्ठा नियकंठे धणवई तओ हारं । पक्खिवइ पुलइअतणू निगयनेहंक्खुरभरव ॥ १९६ ॥ अह
अन्नपसत्थदिणे धणधन्नसुवन्नरयणवत्थेहिं । पडिपुण्णा मंडलवइसांतगणेहिं परिअरिआ ॥ १९७ ॥ अहरिद्विसमुदणं सीह-
नरिंदेण धणवई तत्थ । अयलउरे पट्टविआ संयवरा धणकुमारस्स ॥ १९८ ॥ वच्चंती अ पिऊणं पडिया पाएसु परमविणएणां
तेहिवि सगगयं नेहनिम्भरं सायरं भणिआ ॥ १९९ ॥ वत्थे ! विणओ चिअ होइ भूसणं इह नरस्सवि जयम्मि । नारीण
पुण विसेसा निच्चपराहीणजम्माणं ॥ २०० ॥ एत्तो चिअ कायवो निच्चंविअ उवसमो इसाहिं जओ । अन्नोऽवि अणुवसंतो न
नंदए किं पुणित्थीओ ? ॥ २०१ ॥ अविंसिद्धसंगमेणं सण्णुरिसमगं चयंति धीरावि । अबलाण वराईणं तेण विणासम्मि किं
चोञ्जं ? ॥ २०२ ॥ अणुवित्तिविरहिआणं विहडंति सुआइणो पहूणंपि । ससुरकुलायत्ताणं निच्चंपि हु किं पुणित्थीणं ? ॥२०३॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ २१ ॥

दिंताण दाणमेव हि संकह न य परिहवं कुणह कोई । दाणेण विरहिआणं न ढलइ लोओ करीणंपि ॥ २०४ ॥ लोअड्ढिइमेत्तं
च्चिअ विट्ठसणं कणयरयणमार्इहिं । सीलालंकारो च्चिअ पसाहणं कुलपद्धआणं ॥ २०५ ॥ इअ पुत्ति ! विणयउवसमसुसंगअणु-
विचिदाणविचीसु । निच्चंपि उज्जेअसु रक्खिअसु सीलसंपत्तिं ॥ २०६ ॥ कुलकम् ॥ जं आणवेइ ताओ उवायमेयं तहत्ति नमि-
उणं । पत्ता कमेण एसा अयलउरपुरस्स वाहिम्मि ॥ २०७ ॥ विक्कमघणस्स रत्तो निवेइए तो पहाणपुरिसेहिं । दावाविए
इमेणं हिट्ठेणं विउलआवासे ॥ २०८ ॥ आवासिआ इमाडवि हु अन्नम्मि पसत्थवासरे पत्ते । अइगुरुअविभूइए विवाहिआ
धणक्कमारेणं ॥ २०९ ॥ अह तीएँ समं पंचविहविसयसोक्खाइं अणुहवंतस्स । तस्स अहिणवसुरस्स व वच्चंति सुहेण दिअहाइं
॥ २११ ॥ सलहिअइ अ जणेणं धन्नो कुमरो इमाए कुमरीए । जं सामिओ इमाडवि हु धन्वा इमिणा जसुव्वूढा ॥ २११ ॥
अह अन्नदिणे कुमरो वच्चइ तुरयाण वाहियालीए । तुरए अ वाहइ तहिं एयम्मि अ अंतरे सहसा ॥ २१२ ॥ अहिणवघणा-
गमुत्तभवघणरवगंभीरसहसवणेणं । विम्हइओ परिच्चित्तह अहो किमेअं महच्छरिअं ? ॥ २१३ ॥ न इमा घणाण गज्जी तेसिम-
भावाउ गयणदेसंमि । न य एअं सुरगलगज्जिअंपि सुपसंतभावाओ ॥ २१४ ॥ इअ चिंतंतो तस्स य सहस्सउणुसारओ गओ
कमसो । जा पत्तो वहुसालयनामे रमणिअउजाणे ॥ २१५ ॥ तत्थ य सुरनरखेअरसभाइ मज्जे सुवन्नवरकमले । सद्धम्मसुव-
इसंतं पिच्छइ छरिं फुरिअतेअं ॥ २१६ ॥ किं छरोच्चिअ एसो ? न होइ खलु दुरवलोअओ जं सो । एसो पसंतरूवो ससीवि
न हु जेण सकलंको ॥ २१७ ॥ एसो उण अकलंको सकोउचि ण सो जओ अणिमिसच्छो । एसो अ सउम्मेसो पहाणवयरू-
वधारी अ ॥ २१८ ॥ इअ निच्छिउण छरिं ओयरइ तुरंगमाओ हिट्ठमणो । चइउण पाउआओ छत्तं छुरिअं च खगं च

श्रीनेमि-
चरित्रे १
धनभवः ॥

॥ २१ ॥

॥ २१९ ॥ गंतुं स्त्रिसयासे अइसयविणएण पणमिउं चलणे । उवविसइ उचिअदेसे धम्मं सोऊण खणमेगं ॥ २२० ॥ तत्तो पाएहिं सिरं सीसाओ जाव चरणदेसंति । स्वरिं निरिखिवऊणं पसंतमहुराए वाणीए ॥ २२१ ॥ भणइ कुमरो अविणओ मा अम्हं हुअ किंपि पुच्छामो । परनिवुइहेलं चिअ जम्मो तुम्हाण जं लोए ॥ २२२ ॥ रूवं भुवणव्भहिअं पढमच्चिअ एस जुवणारंभो । सुकुमारं च सरीरं वयगहणमहो महच्छरिअं ॥ २२३ ॥ मयणस्स सरविणोअट्ठाणं तुम्हारिस च्चिअ जयम्मि । जइ तेऽवि कुणंति तवं ता सोऽवि करेउ तं चेव ॥ २२४ ॥ अन्नं च वसइ लच्छी नूणं तुम्हारिसेसु सुणिनाह ! जलहिपउमाइणो उण पसिद्धिमेचं चिअ सुणेमो ॥ २२५ ॥ ता जइ तसुद्धिऊणं तुम्भेऽवि हु कुणह दुकरं एअं । तो सा वराई सरउ तवोवणं सारपव्भट्ठा ॥ २२६ ॥ ता रायलच्छिजुणेहिं जुवणत्थेहिं लक्खणघरेहिं । कट्ठाणुट्ठाणमिणं किं तुम्भेहिं पवन्ति ? ॥ २२७ ॥ तो काऊण पसायं एअं परिकहह मज्झ सुणिसीह ! कोऊहलं मंहंतं जमित्थ वत्थुम्मि अम्हाणं ॥ २२८ ॥ तो भणियं सुणिवइणा देवाणुपिया ! कहिजाए एअं । किंतु कंहंताण भवे परनिंदा निअगुणुकरिसो ॥ २२९ ॥ मूलं च लहुयआए सगुणगहणं परस्स निंदा य । तहवि हु संखेवेणं कहेमि जं परुवयारोत्ति ॥ २३० ॥

मगहाजणवयमज्झे महालओ नाम आसि वरगामो । सीह-वसंतऽभिहाणा सहेयरा भाउणो दुन्नि ॥ २३१ ॥ तत्थ निवसंसु (थु) ताण य परुप्परं बालभावकालओ । तह वड्डिओ सिणेहो जह न विउजंति खणमेगं ॥ २३२ ॥ बालत्तणम्मि सहपंसुकीलिआ बुद्धियुवगया जुगवं । समगमहिजंति भमंति जुवणे जुगवमवि दोवि ॥ २३३ ॥ समगं अजंति धणं समगं विलसंति देति समगंपि । सुजंति सयंति भमंति ठंति जुगवं चिअ सयावि ॥ २३४ ॥ वत्थविलेवणतंचोलकुसुमाहारं च जाण-

पशुहं च । गिण्हंति निवसिसं परुपरं नेहपडिवद्धा ॥ २३५ ॥ इअ वचंते काले वसंतनामस्स लहुअवंधुस्स । भजाए एगंते कयाइ भणिअं इमं मूढ ! ॥ २३६ ॥ वडइ जं इत्थ घरे तं बुद्धसि तंपि ? तेण तो भणिअं । किंतं ? अह भणइ इमा जो सो तुह जेड्डओ भाया ॥ २३७ ॥ मिट्टो मुहम्मि चित्ते विणट्टओ जेण छन्नमाणेउं । निअभजाए विअरइ कुकुमवत्थाहरणमाई ॥ २३८ ॥ खजूरमाइआइं खजाइं देइ निअयडिंभाणं । गंठिं च कुणइ पोढं भाउज्जाया पुणो तुज्झ ॥ २३९ ॥ संचइ निहुअं खुंजइ जहिच्छिअं देइ पेइअजणस्स । अहवा किमम्ह इमिणा ? बुद्धिहिसि सयंपि पज्जते ॥ २४० ॥ अह इमिणा सा भणिआ निअभगे ! तं किमम्ह गेहंपि । सेसघराणं मेलिहिसि ? जेण जंपेसि अलियाइं ॥ २४१ ॥ जुगपरिअत्तेऽवि न होइ अन्नहा मज्झ वंधुणो चित्तं । भाउज्जायाए पुणो भणामि किं जणणिअहियाए ? ॥ २४२ ॥ इच्चाइ भणंते तम्मि मोगमवलंविज्जण सा तत्तो । तम्मि दिणे ताव ठिया अन्नम्मि उ अवसरं लद्धुं ॥ २४३ ॥ अहिणवउत्तिविसेसं रइज्जण पुणो भणेइ तह कहवि । तुसिणीएणं इमिणा जह तं आयन्निअं सबं ॥ २४४ ॥ भंगीए अन्नाए अन्नदिणे पभणिए पुणो तीए । इअ अन्नअन्नपयारेहिं विप्पयारिअमणो एसो ॥ २४५ ॥ तं भणइ सच्चमेअं भदे ! वंधूवि एरिसो मज्झ । सा भणइ तुज्झ भंती का एत्थ ? परंतु किं भणिमो ? ॥ २४६ ॥ रत्तो दुट्टो मूढो केणइ बुग्गाहिओ अ जो पुरिसो । देवेहिवि सयलेहिं न तीरए पत्तिआवेउं ॥ २४७ ॥ रत्तो अ तुमं वंधुम्मि भाउज्जायाए कवडकुसलाए । लहुओत्ति कराविज्जसि गेहदुकम्माइं सयलाइं ॥ २४८ ॥ जेड्डोत्ति चिट्ठइ इमो उवविट्टो ठक्कुरो व सबसीलो । जेड्डाणिआ पुणेसा वाहइ मं वोडिदासि व ॥ २४९ ॥ सबं च सहामि अहं वद्धा गामेच्छयस्स तुह पाए । न पहुप्पेमि तुहेगस्स अहव जाणामि जं किच्चं ॥ २५० ॥ इच्चाइपवंचेहिं तह कहविहु विप्पयारिओ एसो । जह पडि-

वज्रह सम्मं तहचि मूढो अलीयंपि ॥ २५१ ॥ तो कसिणमुहो अन्नम्मि वासरे जेडुभायरं भणइ । बंधव ! विरंचिऊणं देसु मंहं किपि जं होइ ॥ २५२ ॥ इय असुयपुव्वमेयं सीहो सोऊण चिम्हिओ चित्ते । किमहो अउव्वमेयं जं मह बंधुवि इय भणइ ? ॥ २५३ ॥ तत्तो भणिअं रे वत्थ ! केण सह तं विरिंचिसि जमेत्थ । तं मोत्तूणं को मज्झ ? मं विमोत्तूण तुह को वा ? ॥ २५४ ॥ एत्तिअकालम्मि अ तुज्झ विप्पियं जं मए कयं कहवि । तं कहसु न यावि तए कहंपि मह अविणओ विहियो ॥ २५५ ॥ ता किमकंढे च्चिअ तह सिणेहपडिबद्धमाणसोऽवि मए । इअ जंपसि ता विलससु वत्थ ! सिरी तुह इमा सयला ॥ २५६ ॥ इच्चाइ तेण भणिए सिणेहसारेहिं जुत्तिनिउणेहिं । वयणेहिं तस्स चित्तं पुणरवि विणिअत्तए कहवि ॥ २५७ ॥ कहइ अ पिआए साऽविहु सीसं धुणिऊण (कहइ) जाणामि । जेडुस्स जंपिआइं मूढो तंचिअ न यणेसि ॥ २५८ ॥ भरिओ वराडियाए धविओ सुग्गाण सोत्थया दित्ता । ठरिओ सियवाएणावि सच्चं चिअ गामवत्थवो ॥ २५९ ॥ विंधंति खरं लण्हं वयंति इअ धुत्तलक्खणं तुमए । बालेहि-वि भन्नंतं किन्न सुअं उज्जुअ ! कहंपि ? ॥ २६० ॥ कम्मारयं मुहाए पत्तं किं कोऽवि मुंचइ कराओ ? । ता चिड्ड तुमं एवं नाहं कस्सइ पुणो दासी ॥ २६१ ॥ एत्तिअकालं दासत्तणं कयं तुज्झ भाउजायाए । फिर जुज्झिहिसि कयाइवि ता दिड्डो तुज्झ पजंतो ॥ २६२ ॥ निअडिमेहिं भलेजसु वद्धिस्समहं तु पेइअहरम्मि । इअ भणिए भणइ पिए ! होसु थिरा कइवयदिणाइं ॥ २६३ ॥ पुणरवि भणिओ भाया भागं मह देसु तेणवि पुणोऽवि । संबोहियो पुणोऽविहु भजाए पयारिओ एसो ॥ २६४ ॥ इअ बंधुपिअयमाणं वयणेहिं संसएण वोलंतो । अन्नम्मि दिणे निअमइविगप्पियं किंपि भजाए ॥ २६५ ॥ उवदंसिअं विलीयं दड्डुणं जेडुबंधुणो तह य । भाउजायाएवि हु तह कहवि पओसमावन्नो ॥ २६६ ॥ जह अहिगिच्च इमाइं जंपइ बहुआइं असुहवयणाइं । न य

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ २५ ॥

पद्मवेज एसो भणिज्जमाणोऽवि जुत्तीहिं ॥२६७॥ इय पेच्छउं विसन्नो विचिंतए जेडुबंधवो तत्तो । पेच्छसु अहो इमोऽवि हु
कह वेलविओ समज्जाए ? ॥ २६८ ॥ पेच्छसु सामत्थं इत्थिआण बहुक्कुडकवडभरिआणं । उम्मूलयंति चिरबद्धमूलमवि बंधुने-
हतहं ? ॥२६९॥ तावच्चिअ नेहतरू सिणिद्धबंधूण वड्डए निच्चं । जा नारिवयणदढनिसिअपरसुधाराउ न वहंति ॥२७०॥ पेसु-
नुचाडणविज्जवणकुसलाण जाव नारीणं । पडिहासइ तावच्चिअ नूणं बंधूण समवाओ ॥२७१॥ इच्चाइ चिंतिज्जणं दाउं स-
धणंपि तं धरं तस्स । गरुअत्तणेण एगो नीहरिं सो ठिओ भिन्नो ॥२७२॥ सलहिज्जइ अ जणेणं तत्तो लहुभाउणो भणइ भज्जा ।
किं वणिज्जइ ? एसो गंठिं गहिज्जण नीहरिओ ॥२७३॥ तो कइवयदिअहेहिं लच्छी विउलावि निट्ठिआ लहुणो । जेट्ठेण पुणो
पुणरवि समज्जिअं अइवहुं दविणं ॥ २७४ ॥ तत्तो पुणरवि लग्गो लहुभाया भणइ आसि तुह गंठी । तयभावेऽवि हु तेणं
निअगुरुअत्तेण तस्स पुणो ॥ २७५ ॥ दिन्नं विउलं दवं गयम्मि तम्मिअवि पुणोऽवि तं दिण्णं । इअ बहुवारा दिण्णे हीलइ लहु-
भायरं लोओ ॥ २७६ ॥ जेड्ढो उण तहवि हु आलवेइ निच्चंपि महुरवग्गूहिं । तस्स पुण परिणमइ ण जणाउ हीलं वए
एसो ॥ २७७ ॥ न य चित्तइ पुण एअं कस्सवि पुणेहिं हुंति लच्छीओ । ता किं धरिणिविनिडिओ ठिओ विभिन्नो अहमउन्नो ?
॥ २७८ ॥ तत्तो विलक्खविअओ लजंतो भमइ गामनगरेसु । न य काणवरांडपि हु पावइ पुणेहिं किर सुन्नो ॥२७९॥ त्तो-
मलिणवत्थदेहो दुत्थो दीणो छुहाएँ परिखीणो । सुल्लमणो अन्नदिणे आगंतुं बंधवं जेहं ॥ २८० ॥ छुरिआएँ हणइ सोऽवि हु
घायं वंचाविज्जण तस्स तओ । नीहारेउं सुंचइ राअभएणं विचिंतइ अ ॥ २८१ ॥ कह तारिसो सिणेहो ? चेड्ढिअमेअस्स कह
इमं इण्हिं ? । मह उवयरमाणस्सवि एस अकारणरिज्ज जाओ ॥ २८२ ॥ जह एसो तह अण्णेऽवि नूण सुअसुण्हमज्जमाईआ ।

॥ २५ ॥

श्रीनेमि-
चरित्रे
धनभवे
सिंहवस-
न्तोदन्तः ॥

इह जम्मम्मिऽपि विहडति ढेंति दुक्खाण लक्खाहं ॥ २८३ ॥ नूण विवञ्जासोच्चिअ केणद धुत्तारियस्स व जणस्स । जं सुअ-
सयणाइसु दिट्ठदोसलक्खेसु हिअडुद्धी ॥ २८४ ॥ इच्चाइगरुअवेरग्गमुवगओ क्हवि निग्गओ चाहिं । गामासन्नुजाणे पेच्छिअ
साहुं समिअपावं ॥ २८५ ॥ तस्संते सोऊणं जिणधम्मं गिण्हए वयं परमं । लहुभायापि हु गंतुं तावसदिक्खं पवजेइ ॥ २८६ ॥
सीहो काऊण तवं सोहम्मो सुरवरो समुणन्नो । इअरो जोइसिएसुं तत्तो भमिऊण संसारं ॥ २८७ ॥ एत्थेव य चहुसालयव-
णम्मि कसिणो सुअंगमो जाओ । भोचूण सीहजीवोऽपि सुरभवे विउलसोक्खावं ॥ २८८ ॥ आउक्खएण चविऊण पुब्बभवसंचिएहिं
पुब्बेहिं । गयउरनयरे जाओ सुरिंदनामस्स नरवइणो ॥ २८९ ॥ पुत्तो नामेण वसुंधरोत्ति बहुगुणगणाण आवासो । तस्सपि
अ अण्णादिअहे दडूणं साहुणो क्हवि ॥ २९० ॥ जायं जाईसरणं तत्तो सरिअम्मि सीहजम्मम्मि । तेणपि वेरग्गेणं गुणहरकेवलि-
सयासम्मि ॥ २९१ ॥ पवजं पडिवन्नो पुच्छइ लहुभायवइअरं नाणिं । तेणपि क्हिअं सबं जा उप्पन्नो इहं उरगो ॥ २९२ ॥ तत्तो
वसुंधरोऽपिहु वडुंतो गुरुअरम्मि संवेगे । संपुन्नाहं चउदस पुब्बाहं अहिअए सिग्घं ॥ २९३ ॥ गाढयरं च कुणंतस्स तस्स अइदुक्करं
तवचरणं । अचही तह मणपखवनाणं च कमेण उप्पन्नं ॥ २९४ ॥ तत्तो केवलिणा निअपयम्मि ढरिचणे स संठवियो । विहरंतो अ क-
मेणं इहागओ उरगबोहत्थं ॥ २९५ ॥ पडिबोहियो अ सोऽपि हु क्हिऊण जिणिंदमासिअं विविहं । संजायजाइसरणेण तेणं तो
अणसणं गहिअं ॥ २९६ ॥ कळे अ पंचमदिणे कालं काउं समाहिजोगेणं । भासुरवरदेहधरो सोहम्मो सुरवरो जाओ ॥ २९७ ॥
पडिबोहिऊण तं चिअ एसो सोऽहं कहेमि इअ धम्मं । तो हरिसियो कुमारो भणइ अहो साहु ! तुह चरिअं ॥ २९८ ॥ एसि
विरसाहं मुणिंद ! बहुजणो निअघरम्मि देहेइ । अणुवइ बहुविहाइवि किन्तु न अन्नो कुणइ गवं ॥ २९९ ॥ इच्चाइसचवग्गुहिं

मल० श्री
द्देमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ २७ ॥

मुणिवरं संयुगेह जा कुमरो । विक्रमधणो नरिंदो ता तत्थ समग्गवलसहिओ ॥३००॥ सोऊण वइअरमिसं समागओ धारिणीएं
परिअरिओ । धणवइपमुहजणेणं समागओ गुरुपमोएणं ॥ ३०१ ॥ विहिया य देसणा मुणिवरेण निसुया य तेहिं हिड्डेहिं ।
अह रत्ता नभिऊणं पुड्डो छरी अत्रसरम्मि ॥ ३०२ ॥ धणकुमरग्गभकाले जो दिड्डो धारिणीइ चूअतरू । नववारारोहणमाइ
वइअरं तस्स पसिऊणं ॥ ३०३ ॥ परिकहह तओ उवउज्जिऊण मुणिणाऽवि केवली मणसा । सम्मं जाणणहेउं पुड्डो कत्थइ ठिओ
दूरे ॥ ३०४ ॥ नाऊण केत्तलेणं तेणवि मणचिंतिअं इमं सबं । नेमिजिणेसरचरिअं कहिअं लेसेण स्सरिस्स ॥ ३०५ ॥ तो छरी
नाऊणं ओहीमणपज्जेहिं जिणकहिअं । पभणइ नरचर ! एसो तुह पुत्तो एत्थ भरहम्मि ॥३०६॥ वावीसइमो जिणिंदो होही
नामेण रिट्ठेनेमिचि । एत्तो नवमम्मि भवे संचिअत्तहुत्तपवभारो ॥ ३०७ ॥ जायवकुलसरकमलो वचीससुरिंदपणययजु-
अलो । तो नववारारोचणमिह नवभवस्सयगं मुणसु ॥ ३०८ ॥ सबभवेसु अ उवरुवरि अज्जिहि जं विसिड्डुपुत्ताइं । उवरि
विसिड्डुफलोत्तिअ जंपियं तेण नरनाह ! ॥३०९॥ इअ कहिए मुणिवइणा सवाइं हरिसिआइं हिययम्मि । अभिनंदंति पुणो पुण
इमं नमंताइं स्सरिस्स ॥ ३१० ॥ जिणधम्मम्मिचि जाओ सवेसिवि ताण भइओ भावो । कुसलचणं च जिणसासणम्मि संपज्जए
पायं ॥ ३११ ॥ एत्थंतरम्मि मंती कन्ने होऊण कहइ नरचइणो । रायउले मगहाहिवमहानरिंदेण पेसविओ ॥ ३१२ ॥ चिड्डइ
दूओ सोऊण समूसुओ किपि ता समुड्डेह । पुणरवि तुम्हं चरणे वंदिस्सामोत्ति मणिऊण ॥ ३१३ ॥ धणकुमरपमुहपरिअणपरि-
अरिओ उट्ठिओ तओ राया । छरीवि सुहविहारेण विहरए अन्नखेत्तेसु ॥ ३१४ ॥ ता धणवइकुमराणं निव्वडिअसिणेहभावसा-
राइं । अपुहवमाणण सुहाइं जंति दिअहाहिं अह गिम्हे ॥३१५॥ जलणोसिणासु भूवालुआसु दुसहायवे अ दिवसयरे । वायं-

श्रीनेमि-
चरित्रे
धनभवे
सिंहसुनि-
देशनादि ॥

॥ २७ ॥

मल० श्री
हेमचंद्राया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ २८ ॥

तियाहिं लुइआहिं उज्जमाणम्मि भुवणयले ॥ ३१६ ॥ मज्जणहेउं लीलासरम्मि गच्छइ धणो पिआसहिओ । रम्मेषु जाव
विअइ तत्तो सीअलवणंतेसु ॥ ३१७ ॥ ता धणवइएँ सहसा दूराओ चिअ वणम्मि एकम्मि । कस्सइ रुक्खस्स तलम्मि दुस्सह-
तवसोसिअसरीरो ॥ ३१८ ॥ उवसमसिरिपरिंभणदुल्लिओ रुवनिञ्जिआणंगो । दीसंतो च्चिय मणनयणदिन्नतोसो परं किंतु
॥ ३१९ ॥ सेयसलिलुल्लेहेहो सुसंतवणो पणइअमयकलो । फुल्लुप्पलकोमलयणगलंतरुहिरोहसित्तधरो ॥ ३२० ॥ मुच्छानि-
मीलिअच्छो दीहरजलयुसिणमुक्कनीसासो । अद्धानपरिस्समसिदिलसयलगत्तो विगयसंनो ॥ ३२१ ॥ दिट्ठो साहू एक्को हरिसवि-
सायाउलाएँ तो कहिओ । निअभत्तणो इमोउविहु तत्तो सिग्घं गओ तत्थ ॥ ३२२ ॥ तं तारिसं च दइं चित्तइ संभंतओ धणो
तत्तो । अहह कंहं पुण एसो एआवत्थं गओ साहू ? ॥ ३२३ ॥ तो भणइ धणवई लहु उवयारं कुणसु नाह ! एअस्स । कालविलंबे
अवमस्स पुत्रलक्खेहिं पत्तस्स ॥ ३२४ ॥ तत्तो धणेण सह पिअयमाए तह परिअणेण सयलेण । सिंसिरोवयारनिवहेहिं तह कओ
सो सुणी पउणो ॥ ३२५ ॥ जह पच्चागयसन्नो जाओउवि अ सत्थविगयसमदेहो । तत्तो धणेण संवाहिआइ अंगाइ तस्स संयं
॥ ३२६ ॥ तो लहु पउणे जायम्मि तम्मि वीसत्थयम्मि उवविट्ठे । पभणइ कयंजलिं सविणओ धणो जायभत्तिभरो ॥ ३२७ ॥ कह
पहिअयणो मरुमंडलम्मि पावेज सामि ! पउमसरं ? । कह वा मायंगधरंगणम्मि वज्जेज सुरदंती ? ॥ ३२८ ॥ चिंतामणिणो अ हवेज्ज
संभवो किह दरिद्वगेहम्मि ? । किह वा महारणे कप्पपायवं पावए लुहिओ ? ॥ ३२९ ॥ इअ पंचंतनिवासीण अम्ह तुम्हा-
रिसेहि सह संगो । किह वा सुमिणम्मि व संभवेज ? लडुं च तं इण्हिं ॥ ३३० ॥ संभावेमो किंपिवि सुकयं अप्पाणयमवि मुणिंद ! ।
किंतु अवत्था एयारिसी कंहं तुम्ह संजाया ? ॥ ३३१ ॥ इअ जइ न होइ खेओ ता कहइ अणुग्गं विहेज्जण । तत्तो मुणिणा

श्रीनेमि-
चरित्रे
धनभवे
श्रीण्णे मुनि-
वैयावृत्त्यं ॥

॥ २८ ॥

परिचिन्तितं अहो वयणविनासो ॥३३२॥ विणओ भची य इमस्स जोग्गयं कहइ किंपिवि अउबं । न हि कछाणाभागीण हुंति कछाणलिंगां ॥ ३३३ ॥ एआरिसो य अरिहंतसिरिजिणवरिंदउवरिओ (अरिहइ सिरिजिणधम्मं दयावरं) एस । ता देमि तयं एअस्स किंपि कयगुरुवयारस्स ॥३३४॥ इअ चिंतिऊण भणिअं मुणिणा महई इमा कहा तचो । संखेवेणं अक्खेमि किंपि निसुणेह उवउचा ॥३३५॥ “ सुवणोअरम्मि नयरे मोहनरिंदो जयम्मि विक्खाओ । अत्थि इह सुरनरावि हु वहंति सीसिण जस्साणं ॥ ३३६ ॥ मिच्छइंसणनामा तस्स अमच्चो किलिहुदुड्डमई । अण्णाणपरममिचो अहिओ नीसेससुवणस्स ॥ ३३७ ॥ उओसकम्मठिइपरमकारणं निरयनगरस्सत्थाहो । लोआण केवलंविद्य अमिक्खणं कयविवज्जासो ॥३३८॥ तथाहि—कुणइ अ- देवम्मि इमो देवमई जणइ तह अहम्मैडवि । धम्ममई तह साहइ अतररूवेडवि तरामई ॥ ३३९ ॥ दंसेइ अपराम्मिपि परा- मई तह करेइ गुणबुद्धिं । अणुणेसुवि भवहेउम्मि मोक्खकारणमई जणइ ॥ ३४० ॥ तथाहि—हसिउग्गाइअविब्बोअनट्ट- कीलासु विहियपडिबंधा । रमणीण कडक्खेहिं निहया दासरामणुपचा ॥ ३४१ ॥ मायाविणो अ मयणस्स किंकरा साउहा- सया कुद्धा । एआरिसा इमेणं लोअम्मि पइड्डिआ देवा ॥ ३४२ ॥ रागदोसविरहिआ सबन्नू पसमभूसिअसरीरा । समसतुमिग- चित्ता दूलज्जिअरमणिजणंसगा ॥ ३४३ ॥ मायामच्छरहिआ निराउला सयलंसंगपरिसुक्का । एआरिसावि इमिणा लोए पच्छा- इआ देवा ॥ ३४४ ॥ ण्हाणं सरिआइजलेहिं धायणं पसुगणण तिलदहणं । पंचगिगतवो कन्नाविवाहणं कामसची अ !!३४५॥ दाणं लोहहलाईण वंदणं गोणिरुक्खमाईणं । जलणजलाइसु पडणं कुडुंबपरिपालणं चैव ॥३४६॥ निसिमोअणमाईअं अन्नापि हु भूअघायणनिमित्तं । जमहम्मकम्ममिमिणा तं धम्ममईए परिणमियं ॥ ३४७ ॥ एगंतेणं खणभंगुरो व निच्चो व हुज्ज हिअ-

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ३० ॥

यत्थो । मालत्थोऽविय अप्पचि नाणमेचं च सुन्नं वा ॥ ३४८ ॥ पंचणं भूआणं अहव विवचो जयं इमं सव्वं । पच्चक्खाइपमा-
णेहिं वाहिअं एवमईअं ॥ ३४९ ॥ जमतत्ते तत्तमई तत्थ इमेणं पयासिआ लोए । निण्हवइ पुणो सो च्चिअ सुद्धं जीवाइअं
तत्तं ॥ ३५० ॥ तथा—संगहउवग्गहरया इत्थीवसवचिणो महारंभा । गिहिणो असच्चसंधा तत्तअओगोलयागारा ॥ ३५१ ॥
भूएक्कघायणरया कोवपरा माणिणो परमलुद्धा । जे तेसु पत्तलुद्धिं कुणइ इमो जे पुणो मुणिणो ॥ ३५२ ॥ उवसमिणो भूअहिआ
वायमणोक्कम्मसंजया निच्चं । मायामच्छरइंकारवज्जिया वंभचेररया ॥ ३५३ ॥ नाणघणा निस्संगा निरीहिया सव्वहा विगय-
लोभा । तेसु अ अपत्तलुद्धिं जणइ पओसं च लोअस्स ॥ ३५४ ॥ तथा—जे कोउअं च कुहगं मंतं तह इंदयालसीकरिअं । निधि-
सकरणं तंतं सुहासुहं चैव य निमिचं ॥ ३५५ ॥ तह य चिकिच्चं गणियं चुन्नं जोगं च जोइसार्इणि । भूओवघायजणयाइं पाव-
सत्थोवदिट्ठाइं ॥ ३५६ ॥ सिक्खंति गुरुपयचेण निविसंका तहेव जुंजंति । ते गुणिणो पुञ्जावि अ लोअम्मि इमो पइट्ठइ ॥ ३५७ ॥
जे उण जाणंतावि हु कुणंति नो मंतंतंपमुहाइं । धम्ममाइकमभीरू एगंतनिरीहचिचा य ॥ ३५८ ॥ लोभार्इहिं विरहिआ सज्झा-
यज्झाणजोगपडिबद्धा । अन्नाणिणो अगुणिणोचि ते इमेणं जणे ठविया ॥ ३५९ ॥ संसारकारणेसुवि जीवुवघाएसु एस पयडेइ ।
सिवसोक्खकारणमइं मिच्छदंसणमहामंती ॥ ३६० ॥ एएसिमसंववहारनयरनामं पुरं इहडंनंपि । अत्थि महाकोसट्टाणमइवि-
सालं महादुग्गं ॥ ३६१ ॥ तत्थ असंखेज्जाइं गोलगनामाइं धवलहरयाइं । इक्केके उवयरणा निगोअनामा असंखिज्जा ॥ ३६२ ॥
निवसंति अणंता इह कुडुंविणो उवयरंमि एक्केके । संसारिजीवनामा तेसु कुडुंथी अहं आसि ॥ ३६३ ॥ भविअवयाभिहाणा पिया
तहिं मज्झ जीएं भुवणयलं । अणुकूलाए सुहिअं पडिकूलाए अ पुण दुहिअं ॥ ३६४ ॥ अह कहवि अणंताणं पोग्गलपरिअट्ठ-

श्री नेमि-
चरित्रे
धनमवे
मुनिचन्द्र
कथा ॥

॥ ३० ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ३१ ॥

सयसहस्साणं । पञ्चान्तम्मि इमीए मणम्मि चिंता समुप्पन्ना ॥ ३६५ ॥ पेच्छह मोहनिवेणं मिच्छइंसणअमच्चसहिएणं । कह
रुंमेउं धरिओ मह भचा एत्थ नयरम्मि ॥ ३६६ ॥ अहव न इमाण दोसो किंतु मए च्चिअ उवेक्खिओ एस । न हि मह बल-
विरहेणं कोजवि जणो कुणइ कज्जाइं ॥ ३६७ ॥ तो कइयाविहु चारिचारायसेन्नस्स माणुसेहिं समं । संसग्गी कायवा एअस्स
मए अवस्संपि ॥ ३६८ ॥ सा उण ममवि असज्जा निवसंतीए इहेव नयरम्मि । उच्चालिऊण तम्हा नेमि इमं अन्न-
नयरम्मि ॥ ३६९ ॥ इअ चिंतिऊण तीए ववहारचणस्सईडभिहाणम्मि । नीओ नयरम्मि तहिएपि कारिओऽणंतकालठिइं
॥ ३७० ॥ ववहारनिगोएसुं ततो पचेअतरुसमूहेसु । धरिओ कालमणेणं विसहंतो विविहदुक्खाइं ॥ ३७१ ॥ उच्चालिऊण तीए
ततो पुढवीजलगिपवणेसु । पचेअमसंखाओ ओसप्पिणिओ अहं ठविओ ॥ ३७२ ॥ ततो चित्तिचउरिंदिअविगलिंदि-
अजीवरासिमज्झम्मि ॥ कालं संखिज्जमहं पचेअं धारिओ तीए ॥ ३७३ ॥ पंचिंदिअतिरिएसुं मणुएसुं तह य नरयदे-
वेसु । विसहंतो दुक्खाइं भजाए भासिओ बहुसो ॥ ३७४ ॥ इअ भामंतीए इमाए अणंतपुण्णलपरट्टपज्जति । लुट्टाए कहवि अहं
भणिओ निहणेसु मोहवलं ॥ ३७५ ॥ तह मह साहज्जेणं मारसु निवइं च कम्मपरिणामं । मिच्छत्तदुट्टमंतिं विसेसओ च्चिअ
निवाएसु ॥ ३७६ ॥ इअ कंताए लहिउं साहज्जं ते वहु मए निहया । तो हरिसियाए तीए सम्मइंसणमहामंती ॥ ३७७ ॥
उवदंसिओ खणेणं मज्झ जणंतो अउवउक्करिसं । मणनिवुइं च देंतो महानिहाणं व रोस्स ॥ ३७८ ॥ अह परमबंधुभावेण
सो मए तप्पभिइ पडिवन्नो । तस्सत्तिज्जे रागाइणो अ मह पयणुआ जाया ॥ ३७९ ॥ आराहिएण सम्मं तेणवि कइयावि
हरिसिअमणेणं । चारित्तधम्मराया मह पच्चक्खीकओ सहसा ॥ ३८० ॥ तस्स य पुत्तो गिहिधम्मनामओ दंसिओ तयंतम्मि ।

श्रीनेमि-
चरित्रे
धनभवे
मुनिचन्द्र-
कथा ॥

॥ ३१ ॥

कम्मपरिणामरत्नो पलिअपुहुत्तप्पमाणम्मि ॥३८१॥ खुडियम्मि देहखंडे मोहखंडे स्रद्धिए अ दुद्धम्मि । समए पडिवन्नो बंधुभा-
वओ जणिअगुणनिवहो ॥ ३८२ ॥ संखेज्जासागरोवपमाणभित्तम्मि कम्मतणुखंडे । छिन्नम्मि मए जिणधम्मनामओ चरणनि-
चपुत्तो ॥ ३८३ ॥ पडिवन्नो बंधुत्तेण सुगुरुवरणाण सक्खिभावेणं । सुगुरूहि अ उवइडं जइधम्माराहणाहेडं ॥ ३८४ ॥”
किरिआणुट्ठाणम्मिणं करेमि सुणिचंदनामओ अहयं । गुरुगच्छसंजुओ अब्बया य सत्थेण सह चलिओ ॥ ३८५ ॥ देसंतरे
विहारेण तो महादुग्गमाए अडवीए । सो सत्थो चोरेहिं विलुप्पमाणो दिसासु गओ ॥ ३८६ ॥ अहयं पुण गिम्हुसिणेण
ताविओ छुहपिवाससुसिसिअंगो । रत्नेसु दिसामूढो परिब्भंतो अमग्गेसु ॥ ३८७ ॥ एत्थागओऽम्हि घुम्मंतलोअणो विगय-
चेअणो पडिओ । एअम्मि रुक्खमूले अओ परं जं पुण सरूवं ॥ ३८८ ॥ तं जाणह तुब्भेऽवि हु इअ सुणिणा तेण जंपिए
सयले । चिंतइ धणो अहो सुणिवरस्स गंभीरभणिआहं ॥ ३८९ ॥ जेण भविअव्वया सा नरनाहो सो अ कम्मपरिणामो ।
सुहदुक्खकारणं कस्स हुंति अब्बस्सवि न लेए ? ॥ ३९० ॥ सोऽवि हु मोहनरिंदो तहेव सो मिच्छदंसणो संती । एगंतेण
दुक्खाण कारणं कस्स न जयम्मि ? ॥३९१॥ इअ चित्तिज्जण भणिओ धणेण सुणिचंदसुणिवरो एसो । विहिओ अणुगहो
मह इभिणा नियचरियकहणेण ॥ ३९२ ॥ सामि ! परं कहसु महं वासो जह तुम्ह पुरवरे तत्थ । निग्गमणं च तओ जह
तुम्हं अम्हाणवि तहेव ॥३९३॥ किं वाऽवि अब्बहच्चियं ? इअ पुट्ठे सुणिवरो तओ भणइ । पायं सव्वेसिंपि हु जंतूणं चरिअमिण-
मेव ॥ ३९४ ॥ सव्वेऽवि असंववहारपुरवरे निवसिअं अणंताइं । पुगलपरिअट्ठाइं भंमंति अनत्थ तो जीवा ॥ ३९५॥ केवल-
मिच्छादंसणमंतिपभावेण दुक्खलक्खाइं । अणुहवमाणा चारिअधम्मसेवस्स दूरगया ॥३९६॥ तो पणमिज्जण साहुं भणइ धणो

नाह ! तो इमं सयलं । विहिअं दुक्खं मज्झइवि तेण महामोहसचिवेण ॥३९७॥ तो काऊण पसायं तग्घायणपच्चलं गुरुपयावं ।
दंसेसु महं कत्थइ सम्मदंसणमहामंती ॥ ३९८ ॥ तो सुणिवरेण सिद्धंतसिधुसारेण वयणमग्गेण । सम्मदंसणमंती घणस्स उव-
दंसिओ तत्थ ॥ ३९९ ॥ तदंसणम्मि हरिसेण पुलइओ सो न माइ अंगेसु । विन्नायतस्सरुवो सुणिऊण कयत्थमप्पाणं ॥४००॥
पभणेइ सुणिवरं सामि ! तुज्ज अइगुरुपसायवरतरुणो । सुवणत्तयस्स सारं फलं मए अज्ज संपचं ॥ ४०१ ॥ जं इमिणा सम्म-
दंसणेण संजोइओ अहं नाह ! भवदुहवुच्छेअकरेण सयलकल्लणगुणनिहिणा ॥४०२॥ चारिचघम्मनरवइसुअंपि गिहिधम्मना-
मयं मज्झ । पसिऊण कुण सहायं इअ भणिए तह कयं सुणिणा ॥ ४०३ ॥ तरो अ घणवईए एएणेव कमेण सो मंती ।
सम्मदंसणनामो कओ सहाओ सगिहधम्मो ॥ ४०४ ॥ तो दुन्निवि हिट्ठाइं नमिऊण सुणिं भणंति तं सोत्तुं । इअ निक्कारणसु-
वयरइ नाह ! जंतूण को अन्नो ? ॥ ४०५ ॥ इअ तुह लद्धपसायाण अम्ह इंदराणं नणू अज्ज । रज्जांपि न किंचिडवि सिवसु-
हइं जं करयलत्थाइं ॥ ४०६ ॥ अणवरयणिअयसंजोगसुत्थिओ जह इमो जणो इण्हिं । होइ पहु ! कुरु तह त्विअ इअ भणि-
ऊणं च नमिउं च ॥ ४०७ ॥ नीओ घरम्मि साहू विविहाहारेहिं कप्पणिज्जेहिं । पडिलाभिओ कयत्थं अप्पाणं मन्नसाणेहिं
॥ ४०८ ॥ अह कइवय दिअहाइं गमिऊणं तत्थ घणकुमारस्स । घणवइपमुहाण य जिणमयम्मि कुसलराणं काउं ॥ ४०९ ॥
गंतूणं निअगच्छे मिलिओ सो सुणिवरो अह घणस्स । पालितस्सडक्खलिअं सावयधम्मं सह पिआए ॥ ४१० ॥
पुबिंपि आसि पीई इण्हिं बुट्ठिं गया पुणो दूरं । समचित्थाए निचं सधम्मचारित्तभावाओ ॥ ४११ ॥ अह बहुदिणपज्जंते
घणकुमरो उवरयम्मि पिअरम्मि । रायपए अहिसित्तो अमच्चसामंतपउरेहिं ॥४१२॥ विप्फुरइ गुरुपयावो महिहरसिहरे उ स-

प्यमाणस्त । सूरस्त व तस्त तेयं रजं अणुपालयंतस्त ॥ ४१३ ॥ भोगुवभोगचाओ जणस्त जइधम्मसवणओ चेव । बंधो कच्चाणं चिअ मारो सीरीण नचत्थ ॥ ४१४ ॥ दंडो छत्ताणं चिअ पडिवाओ चिय वणेसु पक्खीणं । छुहिआइं मंदिराइं पर-
त्थ दिट्ठी कविअणस्त ॥ ४१५ ॥ रमणीतणुमज्जेसुं तुच्छंतं सरवरेसु जडभावो । गयविदेसु अ कलहो मओ अ न उ तस्त रजम्मि ॥ ४१६ ॥ इअ संतडिंबडमरं साहिअनीसेसचरडनिववगं । निक्कटयमणुपालइ धणनरनाहो निअयज्जं ॥ ४१७ ॥ कारेइ
अहिणवाइं जिआइं जिणहराइं उद्धरइ । रहजचाओ विविचाओ कारए गुरुपमोएणं ॥ ४१८ ॥ साहम्मिअवच्छं करेइ दाणं च देइ दुहिआणं । कुणइ अ पुण्णतिहीसुं पोसहसामाइआईणि ॥ ४१९ ॥ उज्जाणपालएणं अहञ्चया हरिसनिवभरमणेण । चद्धा-
वियो नरिंदो सो अत्थाणम्मि उचविट्ठो ॥ ४२० ॥ जो देव ! पुरा तुभेहिं वंदिओ नाणकुलहरं सखी । चहुसालयउज्जाणे सो इण्हि आगओ इत्थ ॥ ४२१ ॥ इअ सोज्जणं राया सहसा खित्तो व अमयजलहिम्मि । पाविअ सुरिंदरओ व लद्धचित्तामणिव तओ
॥ ४२२ ॥ माइ न देहे गेहे अ पुरवरे तिहुअणम्मि वि समणे । अह तस्त पीइदाणं विउलं दाज्जण उट्टेइ ॥ ४२३ ॥ तत्थेव भावओ पणमिज्जण सूरिस्त मज्जणं कुणइ । हारविराइअवच्छो नियत्थसुरदुल्लहदुल्लो ॥ ४२४ ॥ सेअचउदंतकखिरखंधगओ गयवडाहिं
परिअरिओ । वरतुरयसुरखलवरेणुनिअसंछाइअदिअंतो ॥ ४२५ ॥ मणिकिक्किणिरववहिरिअपिच्छगजणलक्खरहवराणुगओ । पाइक्कक्कंसंकडकयवित्थडरायमग्गो अ ॥ ४२६ ॥ सलहिअंतो पासायसिहरगयपउरजणसमूहेहिं । दंसिअंतो अगंगुलीहिं
कमसो तहिं पत्तो ॥ ४२७ ॥ चहुसालयउज्जाणे सूरिं तिपयाहिणीकरेज्जणं । भत्तीइ पणमिज्जण य उवविट्ठो भणइ विणएण ॥ ४२८ ॥ साहु कयं मुणिपुंगव ! जमिहागमणेणऽणुगहो विहियो । पुंविं पहुअ ! विअणहाण (विणाहा) अम्ह जं

विहरिआ तुब्भे ॥४२९॥ कथय थिआ प्हुणो इत्तियकालंति ? भणइ तो सूरी । देसेसु विग्गहेणं भमिआ नवकडगबंथेण ॥४३०॥
 रायडलपसूयाणं हुंति च्चिअ विग्गहा परं कितु । परिचत्तसयलसंगाण तुम्ह को विग्गहे हेऊ ? ॥४३१॥ तो भणिअं शुणिवइणा
 कि कुणिसो नरवरिंद ! ता एसो । निसिदिवसं सयकालं न फिइए विग्गहो अम्ह ॥४३२॥ ता कोऊहलहरिसिंहिं भणइ राया
 स केण ? कि वाचि ? । कह जुज्झइ अ इमं ? साहसु पसिऊण शुणिनाह ! ॥ ४३३ ॥ 'तो भणइ इमो नरवर ! अत्थि इहं
 तिहुअणस्सवि अजेओ ॥ सवस्सवि पडिक्खलो दुट्ठो निकाणं सत्तू ॥४३४॥ निस्संको धाडीओ सुरिंदचक्केसराणवि पुरेसु । देइ
 हरइ अ समगं सवस्सं अंतरंगंपि ॥ ४३५ ॥ मोहनारिंदो मयकोहलोहजोहेहिं परिगओ भमइ । जिणिऊण वरायमिमं जयम-
 प्पवसं करेमाणो ॥४३६॥ तस्स अवक्खंदणत्थिइहिं कहमवि पलायमाणेहिं । पत्तं गुरुकम्मेहिं जिणसासणदुग्गमम्हाहिं ॥४३७॥
 चारित्तधम्मनरवइविइन्नवलवइसदागमससेअं । समदमसंजमसंतोसपसुहमहकोडिसंकिन्नं ॥ ४३८ ॥ पुढामरिसवसेणं सेनं ग-
 हिऊण तेण सह इण्हिं । जुज्झामि अहं निच्चं एएविअ मज्झ वरसीसा ॥ ४३९ ॥ कड्डिअतवकरवाला खंतीफलया विवेअक-
 वया य । संतोसपवरतुरया नाणाइत्तयतिसिष्ठा य ॥ ४४० ॥ मइवगयवंधगया अज्जवकुंतगभिन्नरिउहिअया । सुद्धज्जवसा-
 णरहा भावणधणुलट्ठिवग्गकरा ॥४४१॥ सइसणनिसिअसरा बहुविहसुहजोगसुहडपरिअरिआ । वावारिआ मए च्चिअ डंडवइ-
 सदागमसुहेण ॥४४२॥ जुज्झंति मोहसुहडेहिं सह सया सइपवड्डिअपयत्ता । सज्जायनंदिघोसेण निच्चसुच्छाहिआ अहिअं ॥४४३॥
 जिअं च बहुमिमेहिं निहणं नीआ य सत्तुणो बहवे । बालं बुडुं इत्थिं तेसिं सबं हणंतेहिं ॥४४४॥ मोआवंता अन्नंपि जीवं
 जेऊणिमेहिं सत्तूहिं । हिंडंति इमे शुणियो अहं च मज्झइओ एसिं ॥४४५॥" करुणाए वसुहाहिव ! भमामि देसेसु विग्गहा-

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ३६ ॥

रूढो । तुह मोआवणहेळं इण्हिं तु समागतो इहयं ॥४४६॥ साहु भणियं शुणीसर ! सलाहणिज्जो अ विग्गहो तुज्झ । करुणाए किं भणिमोऽणुग्गहिओ जीह अहमेवं ? ॥ ४४७ ॥ पीडिज्जामि सदेसे सपुरो सहरं सपरिणो अहयं । सचूहिं तेहिं नूणं अवमन्निअसकचकीहिं ॥ ४४८ ॥ ता निक्कारणवंधव ! (जयवच्छ) ल ! छलिअमाणमयलोह । तं सुचूण न सको अन्नो मोआवओ तेसिं ॥ ४४९ ॥ तो कुणसु जहुत्तपसायसुत्थिअं मं इमाण सत्तूणं । मोआवसु सिग्गं चिअ शुणिनाह ! अणुग्गहं काळं ॥ ४५० ॥ मा पडिवंधं नरवर ! गिण्हसु साह्हिं गहिअ सत्ताहं । जिणिज्जण तओ रिणो वच्चसु निघुइपुरिं दुग्गं ॥ ४५१ ॥ इअ भणिए शुणिवहणा धणवईह्हुभवो निअयपुत्तो । नामेण जयंतो निअपयम्मि अहिसिंचिओ राया ॥ ४५२ ॥ गहिअं च अप्पणा धणवईह् कइवयमहंतंतीहिं । सामंतेहि अ तत्तो सूरिसयासे वयं विहिणा ॥ ४५३ ॥ तत्तो धणरायरिसी सामन्न-मणुत्तरं चरइ धीरो । कालेण य गीअत्थो जाओ सूरिचणो ठविओ ॥ ४५४ ॥ तो चिरकालं पडिबोहिज्जण सल्लव भवकमलाणं । दाज्जण नरिंदाईण दिक्खमक्खंडसामन्नं ॥ ४५५ ॥ पालेज्जणं तो कुणइ अणसणं मासमेगंतम्मि । पालिअसामन्ना धणवईवि तह अणसणं कुणइ ॥ ४५६ ॥ इअ दुन्निवि पव्वञ्जं काज्जण अणसणं च अकलंकं । सोहम्ममे सामाणिअ देवा जाया महिद्धीआ ॥ ४५७ ॥ धणदेवो धणदत्तो अ दुन्नि धणभाउणो तहड्ढनेडवि । काज्जणं सामन्नं सोहम्ममे सुरवरा जाया ॥ ४५८ ॥ सह-सागरावगाढा तत्थ सुहं अणुहवंति ते विउलं । जम्मंतरपरिसिंचिअनिम्मलपुन्नप्पभावेण ॥ ४५९ ॥ इअ धणधणवइनामाणं नेमिराईमईए जीवाण । परिकहिओ पढमभवो भवविरहकरो सुरभवो अ ॥ ४६० ॥

इति श्रीमत्तेमिराजीमत्योः सुरभवसहितः प्रथमभवः समाप्तः ॥

श्रीनेमि-
चरित्रे
धनधन-
वत्योश्चा-
रित्रग्रहः ॥

॥ ३६ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ३७ ॥

इत्तो अ भरहमज्जे वेअट्ठो नाम अत्थि वरसेलो । जो केवलरुप्पमओ पुब्बावरलवणजलहिगओ ॥ ४६१ ॥ पणवीसजो-
अणाइं उच्चो विच्छिन्नओ अ मूलम्मि । पंनास जोअणाइं तत्तो दसजोअणे उट्ठं ॥४६२॥ गंतूण दाहिणुत्तरसेढीओ तत्थ हुंति दो
चेव । नीसेसखेयराणं निवासभूआओ रम्माओ ॥४६३॥ दसजोअणपिट्ठलाओ गिरिवरदीहाओ तासु नयराइं । पंनास दाहिणीए
सट्ठि पुण उच्चरिछाए ॥४६४॥ वररणकणयपरिनिम्मियाइं कूडाइं हुंति नव जत्थ । जत्थऽवि अ सिद्धकूडे देव्वणं कोससुदएणं
॥४६५॥ कोसायामं कोसं च वित्थंडं रयणकणयनिम्मविअं । सिरिजिणवरिंदभवणं अट्ठुत्तरपडिमसयकलिअं ॥ ४६६ ॥ सह-
यारवउलचंपयदकखखज्जूरचंदणवणेहिं । गुरुकुहरकाणणेहिं अ जो हरइ मणं सुणीणंपि ॥ ४६७ ॥ जत्थ सुसुंदरीहिं पिअ-
यमसहियाहिं वणनिउंजेसु । गिअंति ससंक्रसमुजलाइं तित्थयरचरिआइं ॥ ४६८ ॥ सिरिसिहनाहचरिअं गिअइ विआह-
रेहिं सविसेसं । नमिबिनमिकयत्थीकयपसायलेसं सरंतेहिं ॥ ४६९ ॥ दीसंति जत्थ समिणो चारणमुणिणो सिलायलतलेसु ।
सेविअंता सुरखयरतिरिअसत्थेहिं ज्ञाणत्था ॥ ४७० ॥ हिमखीरपूरपरिंपडुराहिं पवरिंदनीलकलिआहिं । जत्थ सिलाहिं वहिअइ
बहुचंदंसमुग्गमासंका ॥ ४७१ ॥ उत्तरसेढीइ तीए नयरं नामेण सूरतेअंति । केलाससेलसिहरं व जं सया पवरफलिहहरं
॥ ४७२ ॥ पायडरयणहरं गयकुल व्व बहुकणयमत्थसत्थं व । सिरिखयरचक्कवड्डी तं पालइ सूरतेओत्ति ॥ ४७३ ॥ जो
समरम्मि घरम्मि अ चायं न कराउ मुंचइ कयाई । तह उभयत्थवि विहला न मग्गणा जस्स सयकालं ॥ ४७४ ॥ सयलंते-
उरसारा विज्जुमई नाम भारिआ तस्स । विज्जु व्व अचवलावि हु संपत्तपओहरुकरिसा ॥ ४७५ ॥ तत्तो सोहम्माओ भुत्तूणं
सुरसुहाइं विउलाइं । पुत्तत्ताए जाओ घणजीवो तीइ गब्भम्मि ॥ ४७६ ॥ अह सबलक्खणधरं सुमुहुत्ते पसवए इमा पुत्तं । पत्त-

श्रीनेमि-
चरित्रे
२ चित्र-
गतिभवः ॥

॥ ३७ ॥

वररयणसोहं विह्वकरेषुव गयकलहं ॥ ४७७ ॥ विहिअं वद्धावणयं महाविभूर्इह वीआदिवसे अ । चित्तगइति पइट्टिअमिमस्स नामं विभूर्इए ॥ ४७८ ॥ अह पंचधाइकलियो अइगुरुअसुहेण ताण गेहम्मि । सियापक्खससहरो इव अणुदियहं वड्डए एसो ॥ ४७९ ॥ कुणइ कलायरिअस्सवि नाणुक्कसिं इमो कलग्गहणे । उज्जोइअंति दिसाओ दीवजणयाउ तेणेव ॥४८०॥ जुव्वण-समओ अह तस्सुवड्डिओ कायुअस्स व वसंतो । विविहविलासहिलासो वड्डुरूवो वड्डिआणंगो ॥ ४८१ ॥ रूवं च तस्स जं तत्थ वन्निउं तं गुरुवि न समत्थो । जम्मंतरभरसंचिअणुणपब्भारसंजणिअं ॥४८२॥ इतो वेयड्डेइवि अ दाहिणसेवीइ चंदविंबव्व । धवलप्पहवासहरं नयरं सिअमंदिंरं नाम ॥ ४८३ ॥ तत्थ य अणंगसीहो विज्जाहरनवरो अइसमिद्धो । जो अ णगुच्चस-रीरो सीहुव्व अणेअगयरयणो ॥४८४॥ लच्छी महुमहणस्स व ससिप्पभा नाम पणइणी तस्स । भुत्तूणं सुररिद्धिं घणवइजीवो तओ तीए ॥ ४८५ ॥ गब्भे धूअत्ताए जाओ अह पसवए इमा धूअं । गुणरयणालंकारेण भूसिअं नयणमणसुहयं ॥ ४८६ ॥ बहुपुत्ताणं उवरिं जाया एसत्ति तह गुणघविया । इअ पुत्तस्स व जम्मे कुणंति वद्धावणं पियओ ॥ ४८७ ॥ सयलित्थीरय-णाणं रूवाइगुणेहिं अहिवइत्तणओ । मन्नंतेहिं पिअहिं रयणमई नाम परिविहिअं ॥४८८॥ तो कप्पतरुलया इव सुहेण सा वड्डए घरे ताणं । सयलमणोरहनिवहं पूरंती निअयपुत्तेहिं ॥ ४८९ ॥ महिलायणजुगगाइं अचिरेण पढइ सयलसत्थाइं । नरवइ-धूआहिं समं विअरइ सा अमरकुमरि व ॥ ४९० ॥ उम्मिहमाणजुव्वणमह तीए पलोइउं जुवाणजणो । मयणसरविहुरिअंगो सुन्नं परिभमइ सबोडवि ॥ ४९१ ॥ सा उण पुरिसे दिट्ठिं न खिवेइ कंहंपि गुणइ सत्थाइं । कुणइ य धम्मविआरं चिट्ठइ उव-संतरूवेण ॥४९२॥ तो भीएणं पिउणा पुट्ठो नेमित्तिओ महानाणी । को मह धूआइ चरो होही भुवणम्मि स कयत्थो ? ॥४९३॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ३९ ॥

अह तेण खणं परिचिंतिज्ज भणिअं नरिंद ! जो तुज्झं । जिणिज्जण खग्गरयणं धित्तुं उबिहइ स पुरिसो ॥ ४९४ ॥ सिद्धाय-
यणे तह सासयम्मि जिणवंदणं कुणंतस्स । निवडिहिइ कुमुवारिसं जस्स स परिणिहिइ रयणवइं ॥ ४९५ ॥ इअ भणिए परि-
तुट्ठो तह विम्हइओ अ खयरनरनाहो । चिंतइ अहो ममावि हु कमागयं देवयादिन्नं ॥ ४९६ ॥ निवडिअपयावं विविहस-
मरसंयट्ठसंकडेसुंपि । गिण्हिहिइ कोइ खणं सयावि अक्खलिअमाणस्स ॥ ४९७ ॥ अहवान इत्थ निअमो पुरिसाणं पोरिसे पयावे
अ । अवरुवरि निअंताणं उकारिसकहाउ क्षिअंति ॥ ४९८ ॥ इच्चाइ चिंतिज्जणं विसअए पूइज्जण नेमिंतिं । इत्तो अ इत्थ भरहे वि-
कमउर आसि वरनयरं ॥ ४९९ ॥ सुग्गीवो नाम तहिं विक्खाओ नरवरो अइसमिद्धो । भद्दा य जसमईविअ दो तस्सि-
ट्ठाउ भज्जाओ ॥ ५०० ॥ भद्दाइ सुओ पउमो लहुओ जसमइसुओ य पुण जिट्ठो । नामेण सुमिंत्तो विणयलच्छिक्खुलमंदिरं
धीरो ॥ ५०१ ॥ उवसंतो गंभीरो थिरो उआरो कयन्नुओ सुमई । नयवच्छलो सुनिच्चलजिणसासणभाविअमई अ ॥ ५०२ ॥
इअरोअवि अ विवरीओ परं न जणणी सुणेइ विगुणत्तं । मारेउं छिड्ढां च तस्स तो मग्गए निच्चं ॥ ५०३ ॥ एअम्मि
जियंते मह सुअस्स होही न रज्जमेअंति । मारेउं छिड्ढां च तस्स तो मग्गए निच्चं ॥ ५०४ ॥ अह अन्नदिणे कहमवि महा-
विसं रसवईए मज्झम्मि । तह तस्स तीए दिण्णं जह तम्मि तणुम्मि परिणमिए ॥ ५०५ ॥ सहसा निमीलिअच्छो पडिओ धर-
णीए सो महाभागो । आगच्छंति तओ से जे विसवेगा महाघोरा ॥ ५०६ ॥ तेहिं दसणावि नीला जायंति जणिज्जए महा-
दाहो । दारुणविउणाओ समुच्छंसंति जीअंतकरणीओ ॥ ५०७ ॥ न य सो जंपइ न चलइ न पेहए नेअ बुज्झए किंपि । देइ न
हुंकारंपि हु चिट्ठइ कंठं व-निच्चेट्ठो ॥ ५०८ ॥ तं सोउं संभंतो धावइ राया सयंपि सुग्गीवो । संती सामंता मंडलाहिवा पउर-

श्रीनेमि-
चरित्रे
२ चित्र-
गतिभवे
सुमति-
विमलो-
दन्तः

॥ ३९ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ४० ॥

लोथा य ॥ ५०९ ॥ जणगिण्यमुहं पलवइ सयलं अंतेउरं सपरिवारं । उच्छलिओ हलबोली पुरं च अकंदए सयलं ॥ ५१० ॥
जंप्पिइ अ फुडं चिअ सवक्किमायाए कम्ममेअंति । सोऊण इमं असमंजसं च तं तारिसं दट्टुं ॥ ५११ ॥ भीआ पलाइऊणं
गया इमा कत्थइ महापावा ! । नरनाहोडवि करावइ विजामंतोसहाईणि ॥ ५१२ ॥ मणिरयणजलाणि अ बहुविहाइं पाएइ
जचओ कुमरं । पूएइ देवयाओ कारेइ अ संतिकम्माइं ॥ ५१३ ॥ थेवंपि विसेसं जा न पेच्छए ताव पलवइ सयंयि । सरिऊण
सरयससिनिम्मलाइं कुमरस्स चरिआइं ॥ ५१४ ॥ तम्मि अ पलयंते उच्छलेइ तह पुरवरम्मि अकंदो । जह कुमरगुणे सरिउं
रुअंति पसुणोडवि तरुणोडवि ॥ ५१५ ॥ एत्थंतरे अ कहम्मवि विजाहरचक्कवट्टिसंभूओ । चित्तमई वरकुमरो खेयवंदेण
परिअरिओ ॥ ५१६ ॥ पवरविमाणारूढो परिब्भमंतो अ विविहदेसेसु । पेच्छइ तं अच्चभुयसोअदुहत्तं पुरं सयलं ॥ ५१७ ॥
अह संभंतो पेसइ एकं विजाहरं तहिं एसो । वइअरमेअं सुणिऊण सोडवि साहेइ एअस्स ॥ ५१८ ॥ जणिअगुणपक्खवाओ सोडवि
समुप्यणगरुअकारुणो । आगंतूणं पेच्छइ सुमित्तकुमरंपि तमवत्थं ॥ ५१९ ॥ अह विजाए सिग्घं अभिमंतें जलस्स चळुअ-
तिगं । छंटेइ तं कुमारं उवविसइ इमोडवि तो ज्ञत्ति ॥ ५२० ॥ पुच्छंतो किं एअंति ? विग्घिओ उट्टिओ य सो कुमरो । तत्तो पिउणा
कहिओ सबोडवि हु वइअरो तस्स ॥ ५२१ ॥ तो जोडिअकरकमलो खेअसुद्धिस्स भणइ सो कुमरो । परलवयारमईएडवि इमाए
कुलमवगयं तुग्घ ॥ ५२२ ॥ किटु विसेसेणं चिअ इच्छामो सवणसोक्खमणुहविउं । के तुब्भे ? किंच इहं ? साहह न होइ जइ
खेओ ॥ ५२३ ॥ अह पासवत्तिणा तस्स मंतिपुत्तेण जंपियं तत्तो । विअट्टे विजाहरचक्किस्स जअप्पसिद्धस्स ॥ ५२४ ॥ सिरिख-
स्तेअनामस्स एस अंगुब्भवो महासुहडो । चित्तगई नामेणं देसेसु कुजहलवसेण ॥ ५२५ ॥ विअरंतो दट्टुणं वइअरमेअं समा-

श्रीनेमि-
चरित्रे १
२ चित्र-
गतिभवे
सुमति-
विमलो-
दन्तः

॥ ४० ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपवा
भव-
भावना ॥
॥ ४१ ॥

गयो एत्य । इअ कहिए मंतिसुएण हरिसिओ भणइ कुमरोडवि ॥५२६॥ जइ एवं तो एसा दुक्खावत्थावि सहलया जाया । मद्द जं महायसेणं इमिणा जाओ अ संजोगो ॥ ५२७ ॥ मरिअंबं चिअ नूणं पुरिसेणं अन्नयावि किंतु इहं । जइ हुंतोडसि न तं तो मरणं मह होअज्जनाहस्स ॥ ५२८ ॥ पच्चक्खाणेण चिणा तह य नमोकारविरहिअं चैव । पसुणो व तयं पुण होअज्जणंतसंसारदुहफलं ॥ ५२९ ॥ तो रक्खंतेण इओ नरगाइदुहाइं मह अणंताइं । परिरक्खिआइं तुमए दिन्नमणंतं च सिवसोक्खं ॥ ५३० ॥ एवमुवयारिणो तुह तो काहं किमिह ? अहय सप्पुरिसा । परउवयारत्थं चिअ सहयारतल्ल जायंति ॥ ५३१ ॥ वरसंति वणा किमवेक्खिअज्जण ? किं वा फलंति वरतरुणो ? । किमविक्खो य पणासइ छरो तिमिरं तिहुअणस्स ? ॥५३२॥ एवं सुमित्तकुमरे खयराहिवनंदणं अचित्तेहिं । वयणेहिं पसंसते तो कालनिवेअओ पढइ ॥ ५३३ ॥ वच्चइ छरो दीवंतरम्मि अन्नमिडं व वरथवलं (भवणं) । उवयारभरुवहणे वीअं चित्तगइकुमरस्स ॥५३४॥ तो नाज्जणं संझं एगावासम्मि दोडवि ते कुमरा । सुग्गीवरायमणिए ठंति अवरुपरकहाहिं ॥५३५॥ तो दाणमाणसम्मणिओ तहिं नेहनिव्वरमणो य । ठाज्जण कइवयदिणे मोआ-वइ अप्पयं कुमरो ॥ ५३६ ॥ तत्तो अ सुमित्तेणं भणियं आसन्नएसु देसेसु । विहरंतो सुवइ केवली इहं सुजसनासुत्ति ॥ ५३७ ॥ अप्पादिणाणं मज्जे मने सो आगमिस्सइ इहंपि । तो वंदिअम्मि समगंपि तम्मि तुम्हेहिं गंतव्वं ॥ ५३८ ॥ एवं होउत्ति ठिओ इमोडवि अचम्मि वासरे वाहिं । सुरपायवाभिहाणे उजाणे कीलणनिमित्तं ॥ ५३९ ॥ दोडवि गया ते कुमरा महयारतरुस्स जाव छायाए । चिहंति संकहाहिं ता मउओ सीअसुरहीओ ॥ ५४० ॥ वाइ सुहओ समीरो जाया सदाइणो मुहा भावा । आगंतूण य अमरा गंधोदयकुसुमवरिसं च ॥ ५४१ ॥ कुवंति कणयकमलं रयंति तम्मि अ खणेण सो नाणी ।

श्रीनेमि-
चरित्रे १
२ चित्र-
गतिभवे
सुमति-
विमलो-
दन्तः

॥ ४१ ॥

उवचिद्धो सुरखेअरनेहिं परिवारिओ तत्तो ॥५४२॥ गंभीरमहुरवायाइ देसणं कुणइ जाव ता कुमरा । हरिसभरनिब्भरंगा समा-
गया दोडवि भत्तीए ॥ ५४३ ॥ तिपयाहिणीकरेउं वंदेऊणं च केवलि पुरओ । उवचिद्धा विणएणं सुणंति धम्मं पयत्तेण ॥५४४॥
चित्तगइ उदिसिउं भणिउं तो केवलीवि आढत्तो । ‘संसारम्मि भमंताण पाणिणं धम्मसामग्गी ॥ ५४५ ॥ दुलहच्चिअ जेण
इमे भमंति दुहिया अणंतयं कालं । एणिंदिअविगलिदअपणिंदितिरिनारयाईसु ॥ ५४६ ॥ देवगुरुविरहिएसुं पायं सद्धम्मक-
म्मविहलेसु । तत्तो कहमवि आरिअखित्तमणुस्साइसामग्गि ॥५४७॥ पावंति तं च लद्धं जे न कुणंतीह धम्मसुजुत्ता । ते मज्जंता
लद्धूण पवरपोअंपि उज्झंति ॥ ५४८ ॥ ता लद्धं सामग्गि अत्तहिएसीहि होइ कायवो । धम्म्युच्चिअ सो उण जह सुवणणमाईणि
तह चेव ॥ ५४९ ॥ होइ परिकखेअवो दाहे छिजे कसम्मि कणगंपि । लोअम्मि परिकखिअइ तह रूवगदंसणाईहिं ॥ ५५० ॥
विचे टंके वड्डीए चेव ठाणत्तए परिकखेउं । धिप्पंति परिकखिअइ तह धम्मो ठाणतियगम्मि ॥ ५५१ ॥ देवे गुरुम्मि तत्ते तत्थ
य रागाइदोसपरिहीणो । देवो आरंभेहिं सयलेहिं विवज्जिओ संतो ॥ ५५२ ॥ नवगुत्तिविसुद्धबंभेचरमक्खलिअमुव्हंतो अ । लोहा-
ईहिं विरहिओ होइ गुरु तारणसमत्थो ॥ ५५३ ॥ जीवाइतत्तनाणेण दंसणेणं चरित्तसुद्धीए । सम्मं दाणाईहि अ जीवा साहंति
परलोअं ॥ ५५४ ॥ इअ ठाणत्तयसुद्धो धम्मो सबन्नुभासिओ जेहिं । न कओ विसयपमत्तेहिं तेहिं परिवंचिओ अप्पा ॥ ५५५ ॥
कामत्थाडवि हु धम्मणेण चेव जायंति इह तहा लोए । अविसेसेणं एए हुजंसु नवावि सबस्स ॥ ५५६ ॥ धम्मओ अत्थकामे
लद्धण न जाण आयरो तम्मि । कुविउव ताण एसो उदाइ अत्थकामेडवि ॥ ५५७ ॥ ता बुद्धिमया निच्चं अरिहं देवो सुसा-
हुणो गुरुणो । पडिचज्जिऊण धम्मो तब्भणिओ होइ कायवो ॥५५८॥” इअ केवलिणा भणिए चित्तगइ भणइ अणुगहीओइहं ।

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्त्रोपज्ञा
मत्र-
भावना ॥
॥ ४३ ॥

भयवं ! इतिअकालं गिद्धेणं अत्यकामेसुं ॥ ५५९ ॥ धम्मो न याणिओ च्चिअ अनेसिवि जुव्वणाइमेत्तेणं । कुणमाणणं धम्मं उव्वहासुच्चिअ परं विहियो ॥ ५६० ॥ सात्रयधरम्मि जाओत्ति सावओ इत्तिएण अहयंपि । आसि किर सावओच्चिअ न य मृणिअं किंपि न य विहिअं ॥ ५६१ ॥ जंपिअमसंगंयचिय चिद्धिअमसमंजसं सइच्छाए । दुल्ललिउत्ति न केणइ पिउणा गुरुणा य सिक्खविओ ॥ ५६२ ॥ अहव विआणिअनीसेसमुत्तणभावाण अप्पणा चेव । किं साहिजइ तुम्हं ? तम्हा मह गुरुअपुत्तेहिं ॥ ५६३ ॥ एस सुभित्तो कुमरो जाओ मित्तो जहत्यनिअनामा । कल्लणकारणं जं विहिअं मह दंसणं तुम्ह ॥ ५६४ ॥ अज्जप्पमिइं तम्हा अरिहं देवो सुसाहुणो गुरुणो । तवभणिअं च पमाणं तत्तं मह जावजीवाए ॥ ५६५ ॥ इअ सम्मत्तं चित्ते धरिअं अने अभिग्गहे वहवे । चित्तगई पडिवज्जइ ता राया एइ सुग्गीवो ॥ ५६६ ॥ विणएण केवलं वंदिऊण सामंतमंतिपरिअरिओ । उच्चिअट्टाणनिविट्ठो निसुणइ धम्मं पयत्तेण ॥ ५६७ ॥ पुच्छइ अ अत्रसरे पणमिऊण मह नंदणस्स एअस्स । भयवं ! पावाए तीए वचसिअं कह तयं ? कहह ॥ ५६८ ॥ अह भणियं केवलिणा नरवर ! तीए न अप्पणो दोसो । इक्खसच्चिवेण दोहि अ सामंतेहिं इमा भणिआ ॥ ५६९ ॥ तो राया मंतीणं सामंताणं सुहं पलोएइ । मीआ तेऽवि हु सवे सोउं दहुं चिमं तत्थ ॥ ५७० ॥ तो केवलिणा भणियं निदोसा तुज्ज मंतिसामंता । अन्तो अ महाराया अत्थि इहं तस्स ते दुट्ठा ॥ ५७१ ॥ मं सुत्तूणं अनो राया इहयं महंतमच्छरिअं । एए अ असंवद्धं जंपत्ति न जुगविचेऽवि ॥ ५७२ ॥ इअ संकिएण रत्ता भणिअं सुणिनाह ! किं इमं कहह ? । कोऊलं महं तो मह वट्टइ तुम्ह वयणेषु ॥ ५७३ ॥ भणइ मुणिंदो नरवर ! दुविहा रज्जिइई हवइ एसा । बहिरंगअंतरंगा बहिरंगा तत्थ निदोसा ॥ ५७४ ॥ निययसरूवेणं परकया उ दोसा इमीइ सवेऽवि । अपसत्था य पसत्था रज्जिइई अंतरंगावि ॥

श्रीनेमि-
चरित्रे
२ चित्र-
गतिभवे
सुयशो-
देशना ॥

॥ ४३ ॥

मल० श्री
हेमचं
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ४४ ॥

५७५ ॥ तत्थवि अ पुत्ररूवा मुणसु पसत्था इमीइ नरनाहे ! । चारित्तधम्मराया तवसंजमपभिइसामंता ॥ ५७६ ॥ जा तत्थ अप्पसत्था नामंपि य तीएँ निसुणसु नरिंद ! । जं पावसरूवा सा मोहनरिंदो अ तीइ निवो ॥ ५७७ ॥ अविवेअमयणमच्छरछल-
सोगाई अ मुणसु सामंता । एएहितो दोसा सब्बे बहिरंगलोअस्स ॥ ५७८ ॥ इत्तुच्चिअ अवकजे एअम्मि नरिंद ! तुम्ह भजाए ।
मिच्छाहिमाणनामा इक्को बीओ असंतोसो ॥ ५७९ ॥ जे दुट्टा सामंता ते जाया सत्तुणो पवित्तिकरा । मोहसुअरायकेसरि-
मंती विसयाहिलासो अ ॥ ५८० ॥ मिच्छाहिमाणनडिआ हि जंतुणो बंधवं सुअं पियअं । सयणं सहिअं च निहणंति नायगचा-
हिलासेण ॥ ५८१ ॥ जायम्मि नायगत्ते होही किर सेवओ जणो अम्हं । आणानिदेसकरो तह अम्हे किर सइच्छाए ॥ ५८२ ॥
अंजिस्सामो भोए अम्हे दविणं धणं च धन्नं च । अम्हाण रायलच्छी करिणो तुरथा रहा सुहडा ॥ ५८३ ॥ अम्हं देसो गामा-
नयराई घराई चित्तरूवाई । अम्हं महायणो जणवया य सर्वंपि अम्हाणं ॥ ५८४ ॥ एसा ममत्तुद्धी केवलमिच्छाहिमाणरू-
वत्ति । जेण समीहिअसिद्धी कएवि पावे न ता हुज्जा ॥ ५८५ ॥ जह तुम्हवि भजाए अह होइ तहावि विहडइ खणेण । तेणेव
य पावेणं अहवज्जो गिण्हए बल्लिओ ॥ ५८६ ॥ ससरीरे वा रोगाइभावओ लब्भए न तं श्रुतुं । मरणेण व परिश्रुकं श्रुजइ
सयलंपि अन्नेहिं ॥ ५८७ ॥ दिट्ठंपि इमं पच्चक्खओऽवि कहिअंपि जुत्तिलक्खेहिं । न मुणंति कहवि जीवा मिच्छाभिणिवेसवि-
णिविट्ठा ॥ ५८८ ॥ पेइ अ असंतोसो सयम्मि लद्धे सहस्सलंभम्मि । तहंभम्मि वि लक्खे लक्खम्मि वि कोडीमाईसु ॥ ५८९ ॥
तत्तो रत्थम्मिऽवि पयइए चक्खवट्ठियलोभो । तो इंदत्ते एवं मरंति जीवा असंतुट्ठा ॥ ५९० ॥ अन्नं सेवंति परं पविंसंति
जलम्मि रणसुहे भीमे । आरोहंति गिरिम्मिऽवि अडंति विविहेसु देसेसु ॥ ५९१ ॥ केवलपावाइं समज्जिणंति न य रूवयंपि

श्रीनेमि-
चित्रे
२ चित्र-
गतिभवे
सुयशो-
देशना ॥

॥ ४४ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्योपत्रा
भव-
भाजना ॥
॥ ४५ ॥

पावति । अनेसु अकञ्जाइ कुणंति सयलाइं विहवत्थं ॥ ५९२ ॥ तहवि हु असिद्धकामा केवलपावस्त भायणं चैव । कीरंति
अमंतोसेण राय ! जह साडवि तुह भजा ॥ ५९३ ॥ विसयडहिलासेणंपिहु एवं चिअ पाणिणो नडिअंति । सविसेसं वा सोच्चिअ
विहविच्छाएडवि जं हेऊ ॥ ५९४ ॥ तम्हा मुद्धावि सयं जीवा निव ! तेण मोहसेनेण । दोसेसु पयडिअंति तेण निहणेसुतं चैव ॥
५९५ ॥ इअ भणिए केवलिणा संवेउबुढनयणजलपवहो । भणइ निवोडवि तह चिअ जह तुब्भे भणह मुणिनाह ! ॥ ५९६ ॥
कीरइ विणिग्गहो उण न तस्स अम्हारिसेहिं अइवल्लिणो । किं जंपइ ? संनिहाणेण तुम्ह मह सिज्जइ इमंपि ॥ ५९७ ॥ पर-
मिप्पिंह कहह इमं सा पावा कत्थ वडइ इआणिं ? । किं वा अणुहवइ ? तओ केवलनाणी परिकहेइ ॥ ५९८ ॥ एत्तो विणिग्ग-
याए तीसे आहरणमाइअं सव्वं । अवहरिअं अडवीए चोरेहिं इमा तओ नीआ ॥ ५९९ ॥ पल्लिवइस्स सयासे तेणवि वणिअस्स
चिक्किआ पासे । तह तस्स समीवाओ पलाइअं सा गया कहवि ॥ ६०० ॥ चउपासपसरिअमहादवणिणा ज्ञामिआ तहिं रण्णे ।
रुद्धञ्जाणोवगया रयणप्पभनिरयपुढवीए ॥ ६०१ ॥ जाया नेरइओ सागराउतो सा तओ समुव्वडा । होही चंडालधरे धरिणी अह
तीए गब्भम्मि ॥ ६०२ ॥ जायम्मि सवकीए सह जुज्जं लगिगीही अइमहंतं । निहया यकचिआए फालिअउतरा तओ मरिअं ॥ ६०३ ॥
सागरप्पमाए होही तओ अ तिरिअत्तणं पुणो नए । इअ संसारमणंतं भमिही अइसुसहदुक्खत्ता ॥ ६०४ ॥ पायं तिरिमणुएसुं
कत्थइ सत्थेण कत्थइ विसेण । दाहोवगया मरिही जमिमस्स अपावभावस्स ॥ ६०५ ॥ सम्मदिट्ठिस्स कओ उववाओ
भावओ अह नरिंदो । चित्तेइ पेच्छह अहो जाण कए पुत्तमाईणं ॥ ६०६ ॥ जीवा कुणंति मूढा पावाइं ते इहेव चिड्ढंति । एए
पुण परलोए सहंति एगागिणो दुक्खं ॥ ६०७ ॥ तीइवि विमोहिआए जस्स कए कयमिमं महापावं । सो इहंपि हु चिड्ढइ

श्रीनेमि-
चरित्रे
२ चित्र
गतिभवे
सुयशो-
देशना ॥

॥ ४५ ॥

पुत्तो सा विसहह दुहांहं ॥ ६०८ ॥ एअं सुमित्तकुमरोऽवि सधमायन्निज्जण संविग्गो । भणह नरिंदं जोडिअकरकमलो ताय !
अहमेव ॥ ६०९ ॥ जाओ महाणुभावाएँ कम्मबंधस्स कारणं तीए । ता सुअसु जेण दिक्खं सच्चस्स हिअं पवज्जामि ॥ ६१० ॥
धन्वा ते सप्पुरिसा जे नवरमणुत्तरं गया सुक्खं । जम्हा ते जीवाणं न कारणं कम्मबंधस्स ॥ ६११ ॥ अह ईसि विहसिज्जणं
भणह निवो निज्जिआ वयं तुमए । जं वत्थ ! मज्झ किञ्चं पढमं तंचिअ तुमं भणसि ॥ ६१२ ॥ कायवो इह धम्मो पुविं पिउणा
सुएहिं पुण पच्छा । को इत्थ ताय ! निअमो संसारे दुहसमूहम्मि ? ॥ ६१३ ॥ न हि गेहम्मि पलित्ते पलायमाणण कोवि होह
कमो । न य सचूहिं परद्धान पहरणे काऽवि कमवित्ती ॥ ६१४ ॥ अह भणिअं नरवइणा एवं चिअ वत्थ ! जह इमं तहवि ।
परिश्रुत्तकामभोगो वयपरिणइमागओ अहयं ॥ ६१५ ॥ भवजलहिजाणवत्तोवमा य पत्ता इमे गुरु इणिंह । ता साहेमि सकजं
हणिअं मोहाहरिउवग्गं ॥ ६१६ ॥ तं पुण पयाओ अज्जऽवि पालसु पच्छा सुअस्स रज्जभरं । दाअं करिअ उचिअं इअ भणिए
भणह तो कुमरो ॥ ६१७ ॥ ताया ! जइवि हु न मणो मज्झ रमह दुहएकलेसु भोएसु । तहवि य न करेमि विग्घं पिउण धम्मज्ज-
यमणाणं ॥ ६१८ ॥ अहयं पुणो समीहिअमणुचिट्ठिस्सामि तुह पसाएण । पच्छावि ता इथाणिं ताओ चिअ कुणउ अभिरु-
इअं ॥ ६१९ ॥ अह भणह नरिंदो हरिसनिब्भरो साहु वत्थ ! विणयस्स । अहवा न अमयकिरणो अमयं मोत्तूण पज्जरह ॥ ६२० ॥
तत्तो सुमित्तकुमरं रज्जम्मि निवेसिअं विभूईए । दाणं दाज्जं पूइज्जण जिणनाहपडिमाओ ॥ ६२१ ॥ सुगगीवपुहइनाहो
कइवयसामंतमंतिपरिअरिओ । पवजं पडिअइ विहिणा केवलिसयासम्मि ॥ ६२२ ॥ सुगगीवरायरिसिणा समन्निओ केवली विहा-
रेण । विहरह देसेसु तओ पालह रज्जं सुमित्तोऽवि ॥ ६२३ ॥ निअगरुअए कइवयगामाइं देह लहुअबंधुस्स । सो तेहिं

असंतुडो तम्मि पडडो उ नीहरिओ ॥ ६२४ ॥ कइवयदिणपज्जते अइवसम्मामाणदाणतोसविओ । चित्तगईवविअ हिडो सुमित्त-
पुहईसरं भणइ ॥ ६२५ ॥ जं कायवं भुवणे तुमए सयलपि तं कयं मज्झ । सग्गापवग्गहेउं देतेण जिणिंदवरधम्मं ॥ ६२६ ॥
ता हिअयम्मि महायस ! धरेज एयं जओ इआणिं तु । वचामो पिअराइं अवसेरिं जेण काहिति ॥ ६२७ ॥ सिग्घं एज्जह
पुणरवि निअयपउत्तिं च खेअरेहितो । अणवरयं साहिजसु गणयन्तो णेहसारेण ॥ ६२८ ॥ वाहजलाविलनयोगेण कहडवि
मोक्कड्डिओ इमो तेण । वेअट्ठगिरिम्मि गओ मिलिओ अम्मापिऊणं च ॥ ६२९ ॥ पूअइ जिणपडिमाओ वंदइ साहूण चरण-
कमलाइं । दाणं च देइ विहिणा निसुणइ सिद्धंतसत्थाइं ॥ ६३० ॥ उच्छप्पणाओ जिणमंदिरेसु कारइ रहाइजचाओ । साहम्मि-
असंगरओ परिवज्जिअइअरजणचेडो ॥ ६३१ ॥ इअ सब्भुयमेवं चरिअं एअस्स जोषणभरेडवि । दडुणं तुड्डाइं पिऊणो सयणा
य भित्ता य ॥ ६३२ ॥ एत्तो सुमित्तमगिणी कलिंगदेसाहिवेण परिणीआ । रूवाइगुणब्भहिआ साहट्टु कमलनामेण ॥ ६३३ ॥
रणवइवंधुणाऽंगसीहखयराहिवस्स पुत्तेणं । अवहरिऊणं नीआ सुमित्तरत्ता य तं निसुअं ॥ ६३४ ॥ अइवल्लहत्तणेणं तीसे
सो निवडिओ महासोए । परिहरिअरज्जकओ चिट्ठइ खिन्नो विगयसन्नो ॥ ६३५ ॥ नायं च इमं सबं केहिवि विज्जाहरेहिं कहि-
अंति । चित्तगइणा तओ सो भणाविओ खेअरेहितो ॥ ६३६ ॥ मा किंपि एत्थ खेअं बहेज्ज कइवयदिणाण मज्झम्मि ।
आणेउं तुह भगिणिं अप्पेमि असंसयं चैव ॥ ६३७ ॥ एवं सुमित्तरायं संठविऊणं गवेसिआ एसा । लद्धा य तओ सुद्धी सुक्कड-
सेलस्स सिहरम्मि ॥ ६३८ ॥ चित्तगई संवहिउं गओ तहिं हक्किओ तओ कमलो । चलिओ तहडभिमुहो सो लणं चाओहणं
गरुअं ॥ ६३९ ॥ निसुअं अणंगसीहेण तं च सुअपरिहवं असहमाणो । सो आगओ तुरंतो बहुखेअसेन्नपरिअरिओ ॥ ६४० ॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ४८ ॥

चित्तगङ्गा समेवं अन्विभृष्टो सेन्नमवि अ सेन्नस्स । अवरोप्परं च दोष्णिण्डवि मुअंति खंडंति सरनिअरं ॥६४१॥ उप्पइऊणं गयणे
पहरंति अ सत्तसेल्लिखुंतेहिं । वञ्जावंति निळुक्कंति हुंति पयडा विवग्गंति ॥ ६४२ ॥ विञ्जावलेण अहनिविडतमभरं दंसयंति
नासंति । पुणरवि मिलंति तह ओसरंति जुज्झंति अ पुणोऽवि ॥ ६४३ ॥ मुच्छानिमीलिअच्छा पडंति उट्टंति लद्धचेअन्ना ।
निवयंति उप्पयंति अक्कमंति भंसंति थंक्कंति ॥ ६४४ ॥ खयकालजलहरा इव गच्छंति फुरंति विञ्चुपंज व । जुज्झंति बाहु-
जुज्झेण मुट्ठिघाएहिं सत्थेहिं ॥ ६४५ ॥ इअ जुज्झंतेहिं परोप्परंपि विञ्जाए निहणिआ विञ्जा । सत्थं सत्थेण हयं सेन्नं सेन्नेण
पडिरुद्धं ॥ ६४६ ॥ तत्तो अणंगसीहेण पेच्छिअं दुअयत्तमिअरस्स । निअकुलकमागयं देवयाहिं दिन्नं च वरखग्गं ॥ ६४७ ॥
सुमरिअमेअं च तओ फुल्लिगजालासहस्सहुप्पेच्छं । तडयडरवे मुअंतं भयजणयं सयलभुवणस्स ॥ ६४८ ॥ ठिअमागंतूण करे
तत्तो सो भणइ चित्तगइकुमरं । रे दुट्ठ ! कत्थ इण्हिं वच्चसि ? कुलदेवयं सरसु ॥६४९॥ अह ईसि विहसिऊणं भणिअं कुमरेण
तुह बलं इण्हिं । अहयं किं संजायं इमेण नणु लोहखंडेण ? ॥६५०॥ जस्स न हिअयम्मि बलं कुणंति किं हंत तस्स सत्थाइं ? ।
निअसत्थेणऽवि निहणं प्रावंति पहीणमाहप्पा ॥६५१॥ इअ भणिऊणं विञ्जावलेण तह तेण तिप्पिरनिऊलवं । तत्थ कथं दिट्ठीए
हिअएहि अ जेण ते रिखणो ॥ ६५२ ॥ पेच्छंति न किंपि न य मुणंति चिद्धंति चित्तलिहिअव । सेलघडिअव सवे तत्तो चित्त-
गइकुमारेण ॥ ६५३ ॥ गहिअं कराओ सह जयसिरीए खग्गं अणंगसीहस्स । भहणिं सुमित्तन्नो अ गिण्हिउं अवगया सवे ॥
६५४ ॥ तत्तो खग्गंतरेणं अणंगसीहो पलोअए जाव । ताव न खग्गं न य सत्तुणोऽवि न सुमित्तभइणीवि ॥ ६५५ ॥ अह
चित्तेइ किमेअं सुमिणं मोहो अ इंदयालं वा ? । जेणेअंपि न नायं खग्गं मह केण अवहरिअं ? ॥६५६॥ समरस्सहस्सेसुवि जस्स

श्रीनेमि-
चित्रि
२ चित्र
गतिभवे
कमलेन
युद्धं ॥

॥ ४८ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ४९ ॥

न महिअं दंमणंपि केणावि । तं लीलाए खगं गहिअं केणइ मुणालं व ॥ ६५७ ॥ अहवा दिववसेणं वडइ असंभाचणिअम-
वि कजं । नासइ कराओ कस्सइ पावइ अनो अ सत्थंपि ॥ ६५८ ॥ कहिअं च पुरा नेमिचिएण एअं तओ अणिट्ठंपि । इट्ठं
चिअ जइ मइ सो होअ वरो कहवि धूआए ॥ ६५९ ॥ इच्चइ चित्तिजणं सुएहिं सेनेहिं परिगओ एसो । निअयट्ठाणम्मि गओ
मुअं च निअमन्यए तनो ॥ ६६० ॥ रे पाविट्ठ ! तए जं परदारववहारओ कयं पावं । तस्स मए अणुअं फलमेअं कुलकलंक-
यरं ॥ ६६१ ॥ जस्स पसाएण इमा रजसिरी आसि मह मग्गाअवि । तम्मि गए करवाले किं अज्जअवि जिअइ किर इण्हिं ? ॥
६६२ ॥ परजुवइसीलखंडणजणिअं रणभंगअवजसकयं च । एचिअ कालमभूअं कलंकमिण्हिं तए जणिअं ॥ ६६३ ॥ अहवा
परदारववहारगरुअसंचिणिअपावपडलाणं । अज्जवि अमुणिअकजाण हंत ! किर किच्चियं एयं ? ॥ ६६४ ॥ जइ सो नज्जइ कह-
मवि खगं जेणेव हिअं तयं मज्झ । होअ वरो धूआए एचिअमेत्तेणवि कयत्थं ॥ ६६५ ॥ मन्नामो अप्पाणं पडिकूलचे विहिस्स
एअंपि । होइ नयति न याणे कहिअं नेमिचिएण परं ॥ ६६६ ॥ वीअंपि कारणं जइ सिद्धायणम्मि निवडिही जस्स । कुसुम-
वरिसंति इमिणा मत्ते ता नज्जिही एसो ॥ ६६७ ॥ तत्तो अक्खयसीलं भगिणिं नेउं सुमित्तनरवइणो । चिचगईवि सम्पइ
अवरोपरदंमणे तेसिं ॥ ६६८ ॥ कुमरनिवाण पमोओ जाओ परमो तओ अ सयलंपि । संगामाइवइअरं मंत्तिसुओ कहइ
नरवइणो ॥ ६६९ ॥ अह एसो परिचिंतइ अहिगरणं पेच्छ कह इमं जायं ? । अहवा अणत्थसत्थेहिं निम्मिओ च्चिअ भवो
एणो ॥ ६७० ॥ कस्सेमा किर भगिणी ? को भाया ? के सुआइणो सयणा ? । कहवयदिणपज्जते जं होही कत्थइ न किंपि ॥
६७१ ॥ इच्चइ चित्तिजणं समागए सुजमकेवलियुरुम्मि । वेरग्गेणं इमिणा दाअण सुअस्स निअरजं ॥ ६७२ ॥ चित्तगइसमक्खं

श्रीनेमि-
चरित्रे
र चित्र-
गतिभवे
सुमित्र-
दीक्षा ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ५० ॥

चिअ पवञ्जभरं पवञ्जए एसो । चिअगईवि सठाणे गओ सुअं पढइ इअरोडवि ॥ ६७३ ॥ नव पुवाइं किंचूणयाइं ततो गुरुहिं
ऽणुनाओ । विहरइ देसेसु सुहेगेगल्लविहारपडिमाए ॥ ६७४ ॥ विहरंतो अ कयाइवि मगहाविसयस्स गामवाहिम्मि । काउ-
स्सगम्मि ठिओ चिइइ सुमिचारायरिसी ॥ ६७५ ॥ एत्तो य परिअभमति पउमो नामेण तस्स लहुभाया । सावफओ भमंतो
संपनो तम्मि देसम्मि ॥ ६७६ ॥ परमक्खरे निलीणो ज्ञायंतो सबजीवहिअमेव । मेरुव निप्पकंपो दिट्ठो सो तेण पावेण ॥
६७७ ॥ तनो अइकुद्धेणं आकनं कट्टिऊण कोदंडं । निहओ त्राणेण उरम्मि द्दुम्मिउं पढइ भूमीए ॥ ६७८ ॥ भणइ अ भिच्छा-
उकडमभिव्खणं भूमिनिस्सिअजिआणं । चिंतइ अ रूससु तुमं मा कस्सइ जीव ! अन्नस्स ॥ ६७९ ॥ निअहत्थारोविअगुरुअ-
कम्मपायवफलाइं सबेडवि । भुंजंति पाणिणो इह निमिचभावो च्चिअ परेसि ॥ ६८० ॥ पुरओडवि पयारेणं अनेणं वेइअव-
कम्मेषु । सुहभावेणिण्हिपि हु किमजुनं वेअमाणणं ? ॥ ६८१ ॥ अन्नाणिणो अ जीवा धम्मभंसंपि केइवि परस्स । कुबंति
इमेण पुणो सो न कओ मह स लाभोचि ॥ ६८२ ॥ जं धम्मसहायाणं ताणं जीवाण सग्गमोक्खेसु । तेसु अणंतगुणाइं सुहाइं
नणु मणुअजम्माओ ॥ ६८३ ॥ पडिवन्नं सयमेव य दिन्नं न इमस्स जं तथा रज्जं । सो मज्झं चिअ दोसो नाऊणं विसयगि-
द्धस्स ॥ ६८४ ॥ साहिज्जेणवस्स य कम्मं बहुकालवेअणिजंपि । थेवेणवि निज्जरियं ता उवयारी इमो तुज्झ ॥ ६८५ ॥ तो
मिणिं सबेसुं जीवेषु तुमं करेसु सिवफल्यं । मा कस्सइ रूसेअसु विसेसओ पउमकुमरस्स ॥ ६८६ ॥ इअ सुहभावम्मि ठिओ
पवक्खेउं चउविहाहारं । पंचनमोक्कारपरो कालं कांडं समाहीए ॥ ६८७ ॥ पंचमकप्पे जाओ सामणिअसुरवरो महिद्धीओ ।
इअरोडवि महापावो मीओ रत्ने पलायंतो ॥ ६८८ ॥ रयणीए कसिणसप्पेण ङकिओ वेअणासमुग्घाए । पडिओ मरिउं जाओ

श्रीनेमि-
चरित्रे
२ चित्र-
गतिभवे
सुमित्रवि-
मरणं ॥

॥ ५० ॥

मन्मथुद्वीए नेरइओ ॥ ६८९ ॥ सोउं सुभिचमहरिसिमरणं सोअं वहुं विहेऊण । सिद्धाययणे जरां चित्तगई अब्रसमयम्मि ॥
६९० ॥ कारेइ चित्थरेणं मिलिआ विजाहरा तहिं सवे । ण्हवणविलेवणभूसणपूआउ कुणंति भचीए ॥ ६९१ ॥ वायंति दुंदु-
हीओ गायंति सुहावहं मद्दुरेअं । विजाहरिओ विजाहरा य हरिसेण नच्चंति ॥ ६९२ ॥ जचामहूसवे तम्मि नत्थि सो जो
न खेओरो मिलिओ । चितइ अणंगसीहो नूणं एअम्मि समवाए ॥ ६९३ ॥ मा कहवि सो न नज्जइ धूआइ वरो जिणिंदजचं
च । पेच्छामोचि मपुचो सकलचो परिअणजुओ अ ॥ ६९४ ॥ रयणवईए य समं समागओ तत्थ तह सुमिचसुरो । जचा-
समयं नाऊण ओहिणा एइ सुरमहिओ ॥ ६९५ ॥ एचो अ कया पूया विचिचभेगेहिं जिणवरिंदाणं । संवरिअं पेच्छणयं तो
गुरुभचीए चिचागई ॥ ६९६ ॥ चिइवंदणं विहेउं धरिए रोलम्मि खेवरसुरेहिं । रोमंचिअंततणू थोवं भणिउं समाहचो ॥
६९७ ॥ तद्यथा—सरयमिअंकसमुज्जलजसधवलिसयलतिहुअणं तुज्ज । पणमामि चरणकमलं निसेविअं जिण ! सुरालीहिं ॥
६९८ ॥ जरमरणसलिलपरिपूरिअम्मि भवसायरे अपारम्मि । मजंतेण मए पट्टु ! पचो तं जाणवचं व ॥ ६९९ ॥ रयणायरस्स
व तुहं दूरं दूरेण एत्तिअं कालं । रागाइपासएहिं खिचोइहमपुनरोरव ॥ ७०० ॥ तुह सासणचिजाए वाखिअंतावि अज्जवि
भुणिंद ! ते उवसग्गंति दंढं ता होसु सरन्न ! मह सरणं ॥ ७०१ ॥ तुह आणा परमन्नं सेवंताणं छलम्मि पक्खिवइ । रागाइविसं
मामिअ ! अणाइसच्च् महाभोहो ॥ ७०२ ॥ मोहनिसाए भसल व भवमहाकमलकोसपडिवद्धा । खरम्मि व समुइंते तुमम्मि जीवा
विमुचंति ॥ ७०३ ॥ तुह त्रयणामयमुवसमइ नूण रागाइरोगसंवायं । विसयाणत्थनिसेवा जइ होज्ज न वेरिणी एक्का ॥ ७०४ ॥
वित्रुद्धनरारायलच्छीवि दूहकला जीए तं न पचोउसि । दारिदिंपि हु सुहयं जत्थ तुमं सामिओ नाह ! ॥ ७०५ ॥ कजं न

श्रीनेमि-
चरित्रे
धनभवे
मुनिचन्द्र
कथा ॥
॥ ५२ ॥

कप्यपायवर्चितामणिकामधेणुमाईहिं । सुरसोक्त्वमोक्त्वफलए पत्ते पयंपंफए तुम्ह ॥ ७०६ ॥ भुवणचर्यपि आणाएँ संठिअं
जेहिं कयमजरेणं । ते लीलाएँ तएच्चिअ निहणं रागाइणो गमिआ ॥ ७०७ ॥ तहवि पओसो केसिंपि केइ मञ्जत्थयं चिअ
पवना । तुह सेवाए जमर्चितणिअमिह मोहमाहपं ॥ ७०८ ॥ दूरमभिचेहिंपि हु भिचं व पयासिऊणमप्याणं । जं रागाईहिं
कय मह मुणसि तयं तुमं चेव ॥ ७०९ ॥ तुह पवयणपाऊसं जिणिंदसवणंजलीहिं पिअंतं । जणइ अजरामरचं अचिरेणवि
नूण जंतूणं ॥ ७१० ॥ सयलदुहरक्वणुअयमइम्मि नाहे ! तुमम्मि संतेजवि । नरगाइभवे जीवा जमणंतदुहाइं विसहंति ॥
७११ ॥ तप्पडिआरमईए पडिवक्खं चिअ सयावि सेवंति । विलसइ पच्चक्खं चिअ नाह ! तमन्नाणमाहपं ॥ ७१२ ॥ इंदिअ-
चोरेहिं भवाडईएँ मुसिओडमिह एचिअं कालं । ताणुच्छेअसमत्थस्स तुज्झ सरणं गओ तेण ॥ ७१३ ॥ तुह समवसरणदुग्गे
पायारचयपवेडिए नाह ! । मणसावि पविट्ठाणं रिउणो न कमन्ति अच्छरिअं ॥ ७१४ ॥ दिट्ठोडहं सिद्धिवरंगणाए पहु ! साणु-
रायदिट्ठीए । दिओ भववणगहणे दवानलो दंसणे तुम्ह ॥ ७१५ ॥ को अन्नो मह सरणं को बंधू को सुही तुमं मोत्तुं ? । इह
परलोए तं चिअ सरणं बंधू सुही मञ्ज ॥ ७१६ ॥ अहवा जाणामि न जंपिऊण बालो व किंपि तुह पुरओ । संखेवेणं भन्नइ
छिंदसु भवसंतइं सिग्घं ॥ ७१७ ॥ इअ विहिएपणयवरहेमसूरिकयसंथवं जिणं शुणिअं । चिरगई संविगो पंचंगं कुणइ पणि-
चायं ॥ ७१८ ॥ अह साहु साहु तुह संथवस्स संवेअमयसरीरस्स । को जाणइ इअ भणिअं गुणरयणनिहिं तुमं मोत्तुं ? ॥ ७१९ ॥
इअ भणिऊण अदिस्सो सुमिचदेवो समं निअसुरेहिं । तस्सोवरिं विमुचइ बुट्ठिं कुसुमाण पवरणं ॥ ७२० ॥ हरिसुचालपणच्चिर-
बाहुलया खेअरा तओ सधे । वायंति दुंदुहीओ गायंति य चिरगइकुमरं ॥ ७२१ ॥ तचो अंगंगसीहेण परिअरं पिययमाइअं

॥ ५२ ॥

मल० श्री
 हेमचंद्रिका
 स्तोपना
 भव-
 मानना ॥
 ॥ ५३ ॥

मां । उदिसिज्जं भणिअं कहिओ नेमिचिएणेसो ॥ ७२२ ॥ जो पुविं वरपुरिसो सोच्चिअ एएण चेव मह खगं । गहिअं ममरम्मि तथा एत्तो अ सुमिचदेवण ॥ ७२३ ॥ पयडीहोऊण समं सुरेहिं भणिअं कुमार ! तं अम्हे । पच्चभिजाणसि ? तेणवि महिद्विआ सुरवरा तुम्हे ॥ ७२४ ॥ इअ भणिए पुविंलं सुमिचरूवं कयं तओ कुमरो । साणंदं सप्पणयं सायरसुवगूहए तुडो ॥ ७२५ ॥ भणइ अ तुम्ह पसाओ एसा सयलावि धम्मसासग्गी । ता सुंदरं विअ कयं जमागया ऊसवे एत्थ ॥ ७२६ ॥ अह भणइ सुमिचसुरो तुह चेव य मह इमो पसाओचि । जेणसा सुररिद्धी वयं च जमणुद्धिअं पुविं ॥ ७२७ ॥ तं होअ कम्म जइ जीवदायओ तं हवेअ न हु मज्झं ? । अवरोप्परसुववूहं इअ दोअवि करंति ते तुडा ॥ ७२८ ॥ (ग्रं० १०००) सिरियरेअचक्किप्पमुहा खयरावि हरिसिआ सवे । रयणवईविअ पढमं दड्डणं चिचगइकुमरं ॥ ७२९ ॥ खित्त व अ समयमज्जे गिम्हे सिचव चंदणरसेणं । भुअणाहियइरानिवेसिअव्व जाया ॥ ७३० ॥ तचो निव्वंती रूवं चरियाइं ताइं पेच्छंती । निमुणंती गुणनिव्वं गिजंतमहिज्जमाणं च ॥ ७३१ ॥ तह वम्महेण हिययम्मि सल्लिआ निसियसरसमूहेण । जह नअत्रि चेअइ अप्पाणयंपि जाया अणप्पवसा ॥ ७३२ ॥ तचो जणणीएँ ससिप्पभाए भीआए तह सहीहिं च । नीआ गंतविज्जणं सिसिरुजाणम्मि एकम्मि ॥ ७३३ ॥ वरतरुपल्लवसयणिजसंठिआ नलिणनालतंतूहिं । वेडिअसवंगगा कयलियचापवणेहिं वीजंती ॥ ७३४ ॥ सिसिरमणिहारचंदणफलहजलइसीअवत्थूणं । संवधमणुहवंती तहविह दाहं चिअ वयंती ॥ ७३५ ॥ निव्वंयेणं भावभुयाहिं सहीहिं क्हवि एगंते । परिपुच्छिआ समगं कहेइ निअयं अहिप्पायं ॥ ७३६ ॥ ताओअवि जणणीएँ इमावि भत्तुणो सोअवि भणइ किमजुचं ? । जइ रयणवईएँ वरो न होअ सो ता विही अबुहो ॥ ७३७ ॥ कयनिच्छयं च एअं

श्रीनेमि-
 चरित्रे
 २ चित्र-
 गतिभवे
 सुमित्र-
 देवागमः ।

॥ ५३ ॥

खगज्वहारेण कुसुमवृष्टीए । नेमिचिअकहिएहिं पुंविं दिडेहि अ सयं च ॥ ७३८ ॥ किंतु न देवद्वारेण विवाहसंबंधमाइणो
वोचुं । जुअंति तओ संबं सट्टाणगएसु वचवं ॥ ७३९ ॥ एत्तो खणंतरेणं सुमिचदेवं सपरिअणं कुमरो । सम्माणितं विसज्जह
खेअरनिवहं च सयलंपि ॥७४०॥ सिरिसूरत्तेअचक्की गंतुं कुमरेण सह निअट्टाणे । जा चिट्ठइ अत्थाणे उवविट्ठो ताव पडि-
हारो ॥ ७४१ ॥ विन्नवइ देव ! दारम्मि चिट्ठएसंगसीहनरवण्णो । नामेण मिअंक्कमई मंती को तस्स आएसो ? ॥ ७४२ ॥
मुंचसु सिग्धंति समागओ इसो पणमिऊण सट्टाणे । उवविट्ठो भणइ इमं दाहिणसेठीएँ देव ! इहं ॥ ७४३ ॥ सिअमंदिरम्मि
नयरे अणंगसीहेओि खेअराहिवई । तेणाहं पट्टविओ कजेण इमेण तुमंते ॥ ७४४ ॥ देवी ससिप्पभा तस्स तीएँ वइत्थि-
लक्खणसमिद्धा । जाया मणोरहेहिं रयणवई नाम धूअचि ॥ ७४५ ॥ रूवं जीएँ सुराडवि हु पेच्छंता अणिमिसरणं सदलं ।
मन्नंति नरा निंदंति अप्पयं तेण परिहीणा ॥ ७४६ ॥ पच्छायाओ विहिणोडवि नूण तं तीए निम्मिअं रूवं । अणुरूववरमदंहुं
विसुमरिअं तुज्झ तणयं च ॥ ७४७ ॥ ता तुम्हाएसेणं पाणिग्गहेण तीएँ चिचगई । कुणउ परिओसमिण्हि विहिणो तं अम्ह
पहुणो अ ॥ ७४८ ॥ अह तस्स वयणविनासरंजिओ निअयमंतिणो वयणं । चक्की अवलोयह सोडवि तस्स सवणम्मि होऊणं ॥
७४९ ॥ पभणइ देव ! न एसो तीएँ गुणे वनिअं गुणइ सम्मं । अहवडओ असमत्थो मन्नामि उ तग्गुणग्गहेणो ॥ ७५० ॥ जं
जिणवराण पूअं विरयंती बहुपयारभंणेहिं । जत्ताएँ आगया सा दिट्ठा सक्खं चिअ मएडवि ॥ ७५१ ॥ अनेहिवि खयरजुवाण-
एहिं तह चित्तगइकुमारोडवि । तब्भत्तिविणयरूवाइंजिओ लक्खिअओ बाहं ॥ ७५२ ॥ अब्भुवगम्मउ एअं तम्हा अविअप्प-
मेव तो चक्की । भणइ अमच्चं जं भणइ तुम्ह पहू कीरए तमिह ॥ ७५३ ॥ भणिअं महापसायंति तेण सम्माणिओ नियट्टाणे ।

मूल० श्री
इमंग्रीया
रूपज्ञा
भा-
माना ॥
॥ ५५ ॥

गां तु कष्टं सयं रयणचइपिअराणि तुडाइं ॥ ७५४ ॥ अह अन्नदिणे पेसंति ताइं चहुवित्थरेण रयणवइं । चित्तगईवि अ परिणइ
महाधिपूर्इं तं कवं ॥ ७५५ ॥ संपजंतसमीहिअसयलत्थो सो महड्डिअसुरो व । अणुअंजइ विसयसुहाइं पुवसुकओवणी-
याइं ॥ ७५६ ॥ मलहिजइ अ जणेणं देतो मणलोअणाण आणंदं । गिजइ सुरंगणाहिवि पढिजाए नंदिविंदेहिं ॥ ७५७ ॥ रयण-
नईं गमेओ करइ भचीं जिणमयं धम्मं ; पूइ जिणे वंदइ सुसाहुणो सुणइ सत्थाइं ॥ ७५८ ॥ धणदेवो धणदत्तो अ देव-
लोगाउ ते हि चविज्जणं । मणगइच्चवलगइत्ति य जाया लहुवंधवा तस्स ॥ ७५९ ॥ अह तेहि समं तह पियअमाइ नंदीसरा-
इठाणेसु । चेईहराइं वंदइ चित्तगई विहरमाणं ॥ ७६० ॥ तित्थयराण य पासे निसुणइ धम्मं महास्सीणं च । पयंपकयाइं
रोइ हिंउतो कम्मभूमीसु ॥ ७६१ ॥ इअ काले वंचंते परिणममाणे वयम्मि संविग्गो । सिरिहरतेअचग्गी रओ ठविज्जण चित्त-
गइं ॥ ७६२ ॥ पाडां पडिगजइ खनिउं कम्माइं सिद्धिसणुपत्तो । चित्तगईवि अ पालइ नवरं सिरिचक्कवट्टिपयं ॥ ७६३ ॥
पिजाउ पडियमेत्ता सिद्धा मयलाउ पवरपुजेहिं । आणानिदेसकरो अ वट्टए सेयरसमूहो ॥ ७६४ ॥ सयलंतेउरस्परं पट्टे ठवि-
ज्जण रयणचइदिं । सिरिचक्कवट्टिरिदिं अणुहनइ वहुणि वासाणि ॥ ७६५ ॥ एत्तो अ तस्स पयसेवओ तहिं आसि खेअराहि-
चइं । नामेणं मणिचूओ अहन्नया उवरओ एसो ॥ ७६६ ॥ तो दोन्नि तस्स पुत्ता ससिनामो तहय सूरनामो अ । ते
रत्तासग निमित्तं जुञ्जंति परोप्परं धणिअं ॥ ७६७ ॥ चित्तगइ चक्कवट्टी तो रजं विभइज्जण दोणहं पि । देइ तह संठवेइ अ सुजु-
पिगयम्मवचयणेहिं ॥ ७६८ ॥ तहचिहु विरमंति न कलहभागवओ वद्धनिविडगुरुवेरा । अह अन्नया कयाइवि दोडवि मया
जुज्जितं एए ॥ ७६९ ॥ चित्तगइणाडनि एअं निसुअं जह ते मया दुवे रजं । अनेहिं विजुंपिजइ तओ इमो इत्ति उक्किणो ॥

श्री नेमि-
चरित्रे
२ चित्र-
गतिभवे
शशिकुमार-
बुत्तं ॥

॥ ५५ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रिण्या
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ५६ ॥

७७० ॥ चिंतइ अहो निअच्छह जीवाणडवि चेड्डिआइं विरसाइं । निसयामिसगिद्धाणं गुरुमोहविमूढहियाणं ॥ ७७१ ॥
पावेहिं दुहसएहि य इच्छंता केइ अज्जिउं लच्छि । तं पावंति न क्रहमवि जायावि हु कइमवि खणेण ॥ ७७२ ॥ विहडइ अंते
पुण रक्खिउं तयं अकयदाणपरिभोगा । केवलपावकिलेसाण भायणं दुग्गइसुवेत्ति ॥ ७७३ ॥ अनेसि उ दाणभोगे इच्छंताणवि
सुआइकयविग्घा । रेगुन्भवे अ जायइ कइआवि न ताण संपत्ती ॥ ७७४ ॥ अनेहिं विमुक्कं पुण उच्चिडुं पि व सिरिं लहेज्जा ।
कलहं सहोयरावि हु काज्जाण मरंति सुणयव्व ॥ ७७५ ॥ एके लद्धं पि हु चक्कवट्टिलच्छि चयंति सप्पुरिसा । अने उण दुम्मइणो
परिज्जि(रक्क)अत्थेवि कलहंति ॥ ७७६ ॥ गुरुअपि जाव मुंचइ तुच्छं पिज्वगूहए सहच्छाए । सा घडदासिब सिरी पडिबंधडा-
णममुहाणं ॥ ७७७ ॥ ईसाइ जणो वयणेडवि जंपिए परनरेण महिलाए । लच्छि पुण परिभुंजइ विडकोडीहिं पि परिशुत्तं ॥
७७८ ॥ जा लोहड्डाणेसुडवि निवसइ रयणायरम्मि वसिज्जाण । तीए सिरीए विवेअं निच्छिअमवि न मुणए लोओ ॥ ७७९ ॥
पावं सेवइ जीवो धम्मायत्तं च अहिलसइ लच्छि । को अमयसंभवाइं सुहाइं पावेइ विसमोई ? ॥ ७८० ॥ कालवसा रज्जमिणं
निवेण परिसेविअं अकज्जं व । मन्नंति नेअ जीवा अविलक्खा इव महामूढा ॥ ७८१ ॥ मन्नंति अहिणवं चिअ अणंतसो सेवि-
अंपि विसयसुहं । न सरंति अईयं सन्निवायगहिया उ जं जीवा ॥ ७८२ ॥ एकं चिअ सिद्धिसुहं अशुत्तपुवं अणोचममबुवंडं ।
अजरं अमरं तह सासयं च रागाइपरिहीणं ॥ ७८३ ॥ जं च न मुणंति जीवा विसयामिसलोभिआ महामूढा । सम्मत्तेण
विहीणा सुरसुहमिव गड्डहअरया ॥ ७८४ ॥ तम्हा तेच्चिअ धन्ना जेहिं विमुक्कं दुहावहमसारं । विसयसुहं लच्छिपरिअणं च पत्तं
सुहं परमं ॥ ७८५ ॥ धन्नो अ सो सुमित्तो जेण जीवणभरेण धीरेण । रज्जमवि उज्जिज्जाणं तवेण तह साहिअं कज्जं ॥ ७८६ ॥

श्रीनेमि-
चरित्रे
२ चित्र-
गति-
वैराग्यं ॥

॥ ५६ ॥

पायं ययपरिणइमागआनि अजाति वयं न भुंचामो । चालोचिद्विअमेअं अलीयखाहिमाणसुहं ॥ ७८७ ॥ इचाइ भाविऊणं
पिसं निरमाचसाण निव्वगसुहं । पउणअंतविलगं तणं व रअं च तं मोचुं ॥ ७८८ ॥ स्यणवजेहुसुअं नामेण पुरंदरं गुरु-
पयां । ठाण्णिऊण तहिं रओ दाऊणं पिउलदाणाइं ॥७८९॥ सिस्साययणे पूअं काऊणं पूइऊण संघं च । जीवाण अमाघायं उग्घो-
माधिणु सान्ध ॥ ७९० ॥ हेमचरयुरिसयासे सह स्यणनईं तह य वंधुहिं । मणगइचवलगईंहिं कइवयसांमंतमाईहिं
॥ ७९१ ॥ पाअं पडिअइ विहिणा सिरिचत्ताडुचिचगईं । ततो सुअं अहिअइ घोरं च तओ तवं कुणइ ॥ ७९२ ॥ इअ
अकलंकं परितालिऊण बहुनासराइं सामन्नं । पाओनगमेण तहा पडंति अणसणं कांडं ॥ ७९३ ॥ सुहलेसो कालगओ माहिंदि
नुरगे समुण्णओ । स्यणवईनि अ एवं तत्थेन य सुखरो जाओ ॥ ७९४ ॥ मणगइचवलगईवि अ तत्थच्चिअ सुखवरत्तणं
पत्ता । भुंजंति दिवभोए आरोप्परपीइसंपत्ता ॥ ७९५ ॥

इति श्रीमन्नेभिराजीमत्पयोद्धितीयो मनुजभवः ससुरभवः समाप्तः ॥

एतो महादिहेसु पम्हनिजओ जयम्मि विस्वाओ । मेरुस पच्छिमाए दिसाए वहुसिद्धिसंपुओ ॥ ७९६ ॥ सीहा-
हिअगिरिकंदरं य सान्ध दूरगाकलहं । गयमुत्ताहलोहं परिगजिअपरपवेसं च ॥ ७९७ ॥ सीहउरं नाम पुरं तत्थ पसिद्धं
असंखत्तणंपि । परिहिअगुंतलोअं जणसं कडयंपि विच्छिणं ॥ ७९८ ॥ तं पालइ नरनाहो हरिनंदी जो हरियि विदुहपिओ
। पिण्ड य गिरिनिताओ मुंदमणालंकिओ सगओ ॥ ७९९ ॥ नंदंति अ तम्मि निवे पयाओ सत्तथ नीइकलिअम्मि । पिय-
इंमणत्तिनामेण अग्गमहिंसी पिआ तस्स ॥ ८०० ॥ चचिऊण देवलोगाओ तीइ गन्धम्मि चित्तगइजीओ । पुत्ताए

जाओ वरसुमिणयस्रअणघविओ ॥ ८०१ ॥ अह उयरत्थेण इमेण मेहंपति व चंदविणेण । रेहइ रिद्धीएँ समं गब्भो अ पवइइ सउन्नो ॥ ८०२ ॥ तत्तो पसत्थदिअहे तेअस्सिं जणिअभवणपरिओसं । पसवइ पुत्तं एसा पुव्वदिसा अंसुमालिं व ॥ ८०३ ॥ विहिअं वद्धावणयं तुट्ठाओँ पआओँ हरिसिओ राया ! अपराइओत्ति नामं तस्स कयं गुरुविभूईए ॥ ८०४ ॥ हत्थाहत्थि अंतेउरीण संचरइ पवररणं व । अइवह्हो गुणेहिं अणुदिअहं वइइ सुहेण ॥ ८०५ ॥ वावत्तरिं कलाओ अहिज्जिए तम्मि लज्जिओ मने । सोलसकलामचुओ जाओ रयणीअरो चंदो ॥ ८०६ ॥ कमसो अ जोवणभरे फुडीभवंतम्मि तस्स कुमरस्स । जायं जा सविसेसं रूचं मने तयं दहुं ॥ ८०७ ॥ जाओ सहस्सनयणो सक्को कमलासणोऽवि चउवयणो । हवइ अ सहस्स- जीहो तं वंनेउं च फणिराओ ॥ ८०८ ॥ ता मित्तवग्गकलिओ कीलंतो भमइ तत्थ सो कुमरो । गहचक्कपरिगओ ससहरोव जणनयणमणसुहओ ॥ ८०९ ॥ कुमरो समागमिस्सइ पुरओऽवि कुणंति नयररमणीओ । कम्माइं उसुआओ आगच्छंतस्स पुण चइउं ॥ ८१० ॥ आरद्धाईपि थावंति पेक्खिउं तस्स रूवल्लिआइं । देवउल्लहइपासायसंठिए सयलपुरलोए ॥ ८११ ॥ काऽवि भणइ तं पिअसहि ! सुणसि कयघत्तणं सिरीएँ जओ । परिभूअ पंकयंपि हु अहिअसेणेइ कुमरसुहं ॥ ८१२ ॥ अन्ना पभणइ अच्छीणि निअह एअस्स कन्नपत्ताइं । अन्ना जंपइ न इमं जमिमेहिं अहंपि नो पत्ता ॥ ८१३ ॥ सा निदयत्ति मने कंबुवममि- मस्स कोमलं गीवं । जा बाहुपासएणं वंधिहिइ भणेइ इअमन्ना ॥ ८१४ ॥ सुरसेलसिलाविउले इमस्स वच्छत्थलम्मि कय- उन्ना । काऽवि किर रइक्खिलन्ती अलीअनिदासुहं लहिही ॥ ८१५ ॥ इअ भणिए अवरा उण पभणइ पत्थेमि अहमिमं चेव । मा होज्ज तं दिणं चिअ जत्थ न दीसेज्जिमो सुहओ ॥ ८१६ ॥ अन्ना पेहइ अन्नं अन्ना अन्नं च भणइ मह मग्गं । देसु चइ-

स्मइ इहरा ममावि तंचिअ भणइ अन्ना ॥ ८१७ ॥ काउं कडीएँ अवरा मजारं ऊसुआ सुअमईए । धावंती पणयिणीओ लोएण
 ढमिअए घणियं ॥ ८१८ ॥ अन्नाअयवाहरणं अन्नाअयवे निवेसिउं काडवि । ऊसुअमणा अयंती विम्हयमावहइ लोअस्स ॥
 ८१९ ॥ इय तस्स पइदिणं कामिणीहिं नेत्तंजलीपवंधेहिं । लायन्नजलं पिअंतयपि परिवड्डए तण्हं ॥ ८२० ॥ सलहिअइ सो
 कुमरो मुहडेहिं परक्खेण पइगेहं । गुणनिअहेण बुहेहिं निरुअमललिएण रमणीहिं ॥ ८२१ ॥ इअ सवत्थवि कुमरो (वड्डइ पीइं
 दलं तु नयरजणे । चइउं मणगइजीवो) मइअणमंतिस्स होइ सुओ ॥ ८२२ ॥ बालत्तणम्मि सह पंसुकीलिओ तह अहिअओ
 ममगं । जोअणसमए अ इमो कीलइ कुमरेण सह निअं ॥ ८२३ ॥ कुमरोडवि सया पेच्छइ तमप्पणो निअिससभावेण । सोडवि
 इ तं आराहइ देवयमिव निअइ जीअंअ ॥ ८२४ ॥ अह अन्नया कयाई तुरए वाहिति दोडवि वाहिम्मि । अवहरिया य इमेहिं नीआ
 दूरम्मि अडवीए ॥ ८२५ ॥ तत्तो सिण्णेसु तुरंगमेसु सहयाररुअखमूलम्मि । वीसमिउं खणमेगं कुमरो पभणेइ मंतिअुअं ॥ ८२६ ॥
 बड्डकोऊहलकलियं जो पुरिसो पुहइमंडलं सयलं । भमिअणं न निअच्छइ सो नूणं कूवमंडुको ॥ ८२७ ॥ न सुणेइ देसभासा-
 देसायारं न नीइविअणं । तत्तो धुचेहिं पए पए य वंचिअए अडुहो ॥ ८२८ ॥ अन्नं च मिया काया कापुरिसा चिअ रमंति सहाणे ।
 इरिसप्पुरिसगयाणं न विअए कोडवि हु विएसो ॥ ८२९ ॥ तम्हा अणुअलं चिअ अम्हाण तुरंगमेहिं अवहरणं । जायं ता
 उआमो पेअओमो हिडिउं पुहइं ॥ ८३० ॥ नेहगरुअत्तणेणं कहिए पिअरो न कहवि सुंचति । होइ अकहिएहिअवि दुहं आंग-
 तणं तहवि सिअं ॥ ८३१ ॥ इअ भणिए मंतिअुओ पभणइ एत्थं गुणा य दोसा य । तुम्हेहिं चिअ भणिया इओ पमाणं ममा-
 एसो ॥ ८३२ ॥ इअ निअ्छयम्मि जाए तत्तो सिअं विण्णिगया दोडवि । वंचता चिअ कमसो नयरे एकम्मि संपत्ता ॥ ८३३ ॥

मल० श्री
हेमचं
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ६० ॥

तत्थ य जाजुजाणे पुक्खरिणीए तडम्मि चिहंति । ता कंपंतसरीरो दीणो भीओ नरो एको ॥ ८३४ ॥ रक्खेह भो महायस !
तुज्जं सरणागओ अहमणाहो । मा बीहेसु सुराणडवि मह जीवंते तुमभवज्झो ॥ ८३५ ॥ इय भणिए मंतिसुओ कुमरं चारेइ
मा इमो जम्हा । कहमवि अजुचयारी हवेज ता किं अणत्थेण ? ॥ ८३६ ॥ तो कुमरेणं भणिअं भद ! भयं नत्थि
जुचयारीणं । जं निअयुणेहिं चिअ ते रक्खिज्जंती हु सवत्थ ॥ ८३७ ॥ सरणागए अ दिड्डी परम्युहा जस्स मग्गणजणे
अ । सो जीवंतोडवि मओ मुक्को जं सत्तजीएणं ॥ ८३८ ॥ ता होउ कोइ एसो रक्खेअवो सजीविएणावि । एत्तो गिण्हह
गिण्हह पभणंतं भीसणं तत्थ ॥ ८३९ ॥ आरक्खिअस्स सेन्नं संपत्तं तेण वेढिओ कुमरो । भणिओ समप्पसु इमं चोरं
परिसुसिअसयलपुरं ॥ ८४० ॥ अह कुमरेणं भणिअं मह सरणमुवागओ इमो दीणो । तो अप्पेमि न एअं जइ मग्गइ कहवि
सक्कोडवि ॥ ८४१ ॥ तो आरक्खिअपुरिसा कुद्धा किर पहरिउं समाहत्ता । तो वेत्तूणं खग्गं पुरओ काज्जण सवेडवि ॥ ८४२ ॥
विरुएण व पसुसत्थो तह ते वित्तासिया कुमारेण । पुक्कारयंति पुरओ गंतुं जह कोसलनिवस्स ॥ ८४३ ॥ कुद्धेण
तेणडवि लहुं सेन्नं कुमरस्स उवरि पेसवियं । आलोडियं तयंपि हु सरंभ वणमहिस्सजूहेणं ॥ ८४४ ॥ तत्तो कुद्धो राया
हयकरिअडसुहडकोडिपरिअरिओ । विम्हयतुरिओ अ गओ तत्थ पएसे जहिं कुमरो ॥ ८४५ ॥ तत्तो संठविज्जणं मंतिसुअं
भीअमाणसं कुमरो । गंतूण अभिसुहो करिवरस्स एकस्स दंतम्मि ॥ ८४६ ॥ पायं दाज्जण सिरम्मि संठिओ निहणिज्जण तं
रहिअं । पहरेउं आरद्धो जाव तहिं सपुसेन्नस्स ॥ ८४७ ॥ एक्केण मंतिणा ताव राइणो कोसलस्स परिकहिअं । सीहउरसामिणो
एस नंदणो देव ! निच्छइओ ॥ ८४८ ॥ तुम्हाएसेण मए तत्थ गएणं अणेगहा दिड्ढो । तत्तो नरवइआणा सेन्ने सयलम्मि

श्रीनेमि-
चरित्रे
३ अपरा-
जितभवे
चौररक्षा ॥

॥ ६० ॥

मल श्री०
हेमचंद्रीया
स्त्रीपत्ना
भग-
भायना ॥
॥ ६१ ॥

परिभ्रमिञ्जा ॥ ८४९ ॥ संभासिऊण कुमरो रत्ना आलिंगिओ सबहुमाणं । अम्हाण परमसिचस्स नंदणो वच्छ ! तं इहयं ॥
८५० ॥ कइमवि समागत्यो तत्थ सागयं सोहणं तुहइम्हेहिं । विहिअं कुमरो पभणइ मज्झं चिअ अविणओ एसो ॥ ८५१ ॥
नगोउप्यत्ताणं मोचूणं कस्म पोसिं एअं ? । ता वच्छ ! रंजिओइहं तुह ससिविमलेण चरिणं ॥ ८५२ ॥ तम्हा खमेअ सबं
जं अवरद्धं अयाणमाणेहिं । इअ भणिए नरत्तणा तो कुमरो सणिणयं भणइ ॥ ८५३ ॥ जं तायनिविसेसाण तुम्हमगरद्धमबु-
इयाएँ मए । तं तुम्हेविअ मयं खमेह मह निअअत्रस्स ॥ ८५४ ॥ अह निअकरेणुयाए कुमरं ठविऊण एगदेसम्मि । पविस-
इ होमलराया पुरम्मि वचइ अ धगलहरे ॥ ८५५ ॥ मंतिओइवि अ अभयं दावेउं तकरं विसजेइ । ततो कुमरसमीवे आग-
च्छइ नरत्तइइञ्जे ॥ ८५६ ॥ पासाए तो दोण्हवि पत्थिवदिअंतपउरदविणाणं । वचंति दिणे कइइविहु विचिचकीलाविला-
सेहिं ॥ ८५७ ॥ अह अन्नदिणे गंतुं मंती कुमरं मणेइ विणएण । देतो आणवइ जहा अम्हाण अणुगहं कुणह ॥ ८५८ ॥ कुमरेण
तओ भणिअं दुगं साहेमि चरउसीमाले । आणेमि वसं अन्नंपि भणह देवप्पभावेण ॥ ८५९ ॥ साहेमि असज्झंपि हु अह मंती
भणइ मयलमति सिद्धं । देवस्म तुमं जमिहागओइसि गुणरयणजलरासी ॥ ८६० ॥ किन्तु गुणरयणखाणी धूआ देवस्स
अत्थिअ इअपरा । नामेण कमलमाला पाणिगहणेण तो तीए ॥ ८६१ ॥ पुअपुरिसायुणेहं बुद्धिं उवणेह तो कुमारेण । मोण-
ट्टिएण वणं पलोइअं मंतिताणयस्स ॥ ८६२ ॥ तेण भणिअं नरिंदो तुम्हं तायस्स परमसुहिभूओ । तो जं आणवइ इमो
अलंघणिअं तयं तुम्ह ॥ ८६३ ॥ ता जं जाणेसि तुमं इअ भणिए मंतिणा पहिडेण । कहिअं निनस्स तेणवि पसत्थदिअहे कुमा-
रस्स ॥ ८६४ ॥ पाणिगहणं धूआएँ कारिअं जणिअजणमणुकरिसं । भणिओ अ कुमारो देसदंसणे जइ तुहं वच्छ ! ॥ ८६५ ॥

श्रीनेमि-
चरित्रे
अपराजित-
भवे कमल-
मालापरि-
णयनं ॥

॥ ६१ ॥

कोज्जहलं महंतं सावायं तहवि तं तओ एत्थ । निययघरनिविसेसे चिद्धसु अइगुरुअसोक्खेण ॥ ८६६ ॥ तो कइवयदिअहाइं भोए अणुअंजिउं तहिं कुमरो । अन्नदिणे रयणीए विणिग्गओ अकहिउं तत्तो ॥ ८६७ ॥ वचंताण य मग्गे कालीनामाए अत्थि देवीए । आययणं तस्संते रुअसइं सकरुणयं सुणइ ॥ ८६८ ॥ वच्चइ तस्सणुसारेण जाव ता तत्थ पभणए कोई । अहह अपु-
रिसा पुहई पुणो पुणो निसुणिउं तं च ॥ ८६९ ॥ अह विम्हइओ वच्चइ तदभिमुहो निवइनंदणो जाव । ता मंतिसुओ पभणइ नूणं इत्थी रुयइ एसा ॥ ८७० ॥ कट्टिअकरवालकरो दीसइ पुरिसो अ कोइ तीए पुरो । पज्जलइ सन्निहाणे जलणो अइमी-
सणो तह य ॥ ८७१ ॥ तो पोक्करिअं तीए वाढं जह कोइ रक्खओ पुरिसो । विजाहराहमाओ इसाओ ? तो पभणए कुमरो ॥ ८७२ ॥ रेरे मं दइणं पाविट्टु ! इमीए खगगमुक्खिवसि । निवडइ पुरिसयारो नन्नत्थ तुहिट्थिअं मोत्तु ? ॥ ८७३ ॥ तो भणिअं खयरेणं पुरिसस्सडवि तुज्झ अज माहण्यं । पेच्छिस्समहं एज्जहमेव य सोउं तओ कुमरो ॥ ८७४ ॥ आवडिओ जुज्झेणं खगं गणघंतयाण दोण्हंपि । न कंमंति तप्पहारा तत्तो चइण एआइं ॥ ८७५ ॥ जुज्झंति वाहुजुज्झेण विविहमंगेहिं अंगवंथेहिं । टालंति संठवंति अ इयरेअरमंगुवंगाइं ॥ ८७६ ॥ तो खयरेणं कुमरो बद्धो दढनागपासवंथेहिं । नेहावंथा इव दूज्जणस्स थेवेणडवि इमेडवि ॥ ८७७ ॥ तुट्ठा कुमरस्स पयत्तेण खयरो ख्वेइ सरनिअरं । खंडइ खगगेणिअरोडवि पात्रपडलंपिव तवेण ॥ ८७८ ॥ अयगोले तत्तसिला रुक्खे उम्मूलिउं तहन्नाइं । विजाइ पभावेण पक्खिवेइ खयरो कुमारस्स ॥ ८७९ ॥ इअ पहरंते खयरे बाला चिंतेइ कोई सप्पुरिसो । मज्झ कए पावाए एसोडवि हुआवइं पत्तो ॥ ८८० ॥ बहूपुन्नपभावेणं सदेहसामत्थओ अ निहयाओ । न कंमंति तम्मि कुमरम्मि खुदविजाओ सयलाओ ॥ ८८१ ॥ इअ जुज्झंताण इमाण समरकोज्जहलं च पेक्खेउं । आरूढो अवणेउं

मन्त्रं श्री
इमं श्रीया
स्तोत्रं
भय-
माना ॥
॥ ६३ ॥

वामभयद्रुवापले गुरो ॥ ८८२ ॥ तो स्वर्गेण स्वयरो लब्धे तह निहणितो कुमारेण । सुच्छानिमीलिअच्छो घसत्ति धरणीयले पडित्तो ॥ ८८३ ॥ त्तिअए मयणमरेहिं ताडिआ चालिआवि समकालं । खग्गसरपरहरविदुरिअदेहाइं न दोवि वेअंति ॥ ८८४ ॥ निग्गालिऊण घायं काउजं त्तिपि उचिअउचयारं । पाविअनेअन्ने खेयरम्मि तो पमणए कुमरो ॥ ८८५ ॥ उड्डेऊण महायस ! मन्थं वेत्तूण होयु रणसज्जो । मुंनंति विग्घनिहया काउरिससिअ सववसायं ॥ ८८६ ॥ तो खयरेणं भणियं साहु तुहिंदुडालस्स भीरम्म । इअ पोक्तसं गुरुअयं रेहइ इअ वयणनिवासो ॥ ८८७ ॥ रणबुदी अ तए सह का किर मह पडममेव विलियस्स ? । अग्गिन्धिघायणरओ तीणं तुमं रक्खणुजुचो ॥ ८८८ ॥ ता निअणुणदविणेणं कीयं मं मुणसु अप्पणो दासं । कुणसु अ एत्तो परओ जं जाणमि तं तुमं नेन ॥ ८८९ ॥ तो लज्जमभिणरंतो कुमरो तं भणइ भइ ! निदिससु । जं तुह समीहिअं तं करेमि नयलंपि अहमिण्हिं ॥ ८९० ॥ किं मेलेमि पिऊणं ? नएमि देसंतरं ? रिऊणं वा । रक्खेमि तुमं काणडवि ? इअ भणिए रोअरो भणइ ॥ ८९१ ॥ मां तए कयं मह वारंतेणं इमाउ पागाओ । अह वल्यंचलगंठीएं नवरि विट्ठाइं चिहुंति ॥ ८९२ ॥ एगो मणी तहे ग संरोहिणिसूलिआ तओ घायं । ओहलसु मणिजलेणं लायसु तह मूलैअं घसिअं ॥ ८९३ ॥ तह चेव कयं रूमरेण नएखणं रोअरो अ पउणंगो । संजाओ तो कुमरो पुच्छइ जइ भइ ! कइणिअं ॥ ८९४ ॥ तो कइसु वइयरम्मिं सो पभणइ नत्थि तुह अरूइणिअं । वेअंहुं नरसेले रूहेउलचक्खालपुरे ॥ ८९५ ॥ नामेण अमयसेणो खेयरनाहो इमस्स क्किस्ति- मउ । रभजा ताण सुभा नामेणं रयणमालत्ति ॥ ८९६ ॥ नेमिचिण्ण कहिओ कुमरो अपराजितो वरो तीए । तस्स ग तुह गुणगरिमा निगुआ कइमवि गुणा तीए ॥ ८९७ ॥ तत्तो अणुरचमणा तम्मि कुमारम्मि चिहुए निअं । सिरिसेणनंद-

श्रीनेमि-
चरित्तै
अपराजित-
भवे खेचर-
व्यथा-
हरणं ॥

॥ ६३ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ६४ ॥

णेणं सा दिट्टा स्वरकंतेण ॥८९८॥ परिणयणत्थं तह पत्थिया य निच्छइ विहेइ य पइन्नं । अपराजिआउ अन्नो अग्गी मह
लग्गइ सरीरे ॥८९९॥ अह बद्धाभिनिवेशो जाओ सो स्वरकंतखयरोऽवि । परिणेअवा एसा कहमवि इअ निग्गओ भणिउं ॥
९०० ॥ नाणाविहाउ विज्जाओ साहए कुणइ बहुविहउवाए । गिद्धो रूवाइगुणेषु तीए सा निच्छए तहवि ॥ ९०१ ॥ तो
कुद्धेणं हरिउं आणीआ एत्थ चिंतिउं एअं । लग्गउ अग्गी देहे इमाए ता पुज्जउ पइन्ना ॥९०२॥ अहमेव स्वरकंतो सो जस्स
अगेज्जमेव नामंपि । सा य इमा आरद्धा खिविउं जलणम्मि खड्डम्मि ॥ ९०३ ॥ ता एयमसोअबंधं बुहाण कहिअं मए निअय-
चरिअं । निअचरिअसंसेणेणं पावं पम्हुसह मह इण्हि ॥ ९०४ ॥ इअ भणिअम्मि कुमारो लज्जाएँ अहोमुहो ठिओ जाव ।
तस्स चरिआइं साहइ ता ससिविमलाइं मंतिसुओ ॥ ९०५ ॥ सोउं च तयं मीआ अहिअग्गुणो एस मं न परिणेही । कत्तो अ
तस्स इह संभवोत्ति पवियंभिविआसाया ॥ ९०६ ॥ नत्थि भविअवयाए अगोअरो पेच्छए अ मं एसो । दिट्ठीएँ सकामाए
इअ साणंदा रयणमाला ॥९०७॥ अह से कुढावयम्मी समागया जणणिजणयमाईआ । तुट्ठा य ताण वाला मंतिसुओऽवि अ
कहइ सबं ॥ ९०८ ॥ उवलक्खिअओ अ कुमरो दिट्ठो पुबंधं पि अमयसेणेण । परिणाविओ अ हिट्ठेण रयणमालं तहिं चैव ॥
९०९ ॥ दावाविओ अ हत्थो पिट्ठीए स्वरकंतखयरस्स । कुमरेण अमयसेणो भणिओ अ गया ससट्ठाणे ॥ ९१० ॥ मह निअ-
थूअं आणेज्जसुत्ति भणिउं विसज्जिआ सब्बे । खयराऽवि स्वरकंतो कुमरे य अणिच्छमाणेवि ॥९११॥ मट्ठाए मंतिसुअस्स अप्पिउं
मूलियं मणिं तह य । वेसपरिवत्तगुलिआउ खामिउं वयइ सट्ठाणे ॥ ९१२ ॥ कुमरोऽवि जाव पुरओ वच्चइ अडवीए ताव
तण्हाए । परिभूओ अच्चत्थं उवविट्ठो चूअछायाए ॥ ९१३ ॥ मंतिसुओऽवि हु दूरे उदयं अनेसिउं गहेउं च । आगच्छइ जाव

श्रीनेमि-
चरित्रे
अपराजित-
भवे रत्न-
माला-
विवाहः ॥

॥ ६४ ॥

मल० श्री
ऋग्वेदीया
म्योपज्ञा
भन-
भान्ता ॥
॥ ६५ ॥

नहिं ताव न पंस्रोइ निवतणयं ॥ ९१४ ॥ ता भीओ परिचिंतइ नूणं ठाणस्स भोलिओ अहयं । चउसुवि दिसासु धावइ रुक्व-
नलाउं गवेमंतो ॥ ९१५ ॥ जाव न पेच्छइ कत्थइ धयक्किओ ताव निवडइ महीए । सुच्छइ उड्डइ पलवइ धावइ अ दिसासु
मुत्तंपि ॥ ९१६ ॥ ता दिव्व ! अकंठे चिय निदय ! कह पहरियं तए मज्झ । तं नररणं संजोइज्जण मह किंथ कयमिहिं ? ॥
९१७ ॥ न य कोइ नरो खयो गुरो व भुवणम्मि तस्स पडिमल्लो । रे देव ! तुमं मोत्तुं ता तुह विलसिअमिमं किपि ॥ ९१८ ॥
कं पुच्छामि पडत्ति अडवीए अमाणुमाए तस्साहं । ता कहह वणस्सइदेवयाउ तुम्भे चिअ जहत्थं ॥ ९१९ ॥ इअ पलविज्जण
वट्ठं पन्था पुणरवि गवेमिउं लग्गो । गामाइसु अ भंमंतो पत्तो नंदिउरनयरम्मि ॥ ९२० ॥ चिंताउरो अ चिट्ठइ जाव इमो
तम्य वाहिरुत्ताणे । ता विजाहरखुअलं ममागयं गयणदेमाओ ॥ ९२१ ॥ तेहिं भणितं महायस ! अपराजिअरायनंदणेणउम्हे ।
तुइ पाणं पेमनिआ ता आगच्छह तहिं सिग्वं ॥ ९२२ ॥ तं मोउं पत्तुज्जीविउ व खित्तो व अमयजलहिम्मि । हरिसेण पुलइअतणू
न माइ अंगेगु मंनिमुओ ॥ ९२३ ॥ पुच्छइ अ इमरकुसलं निअयविओयस्स कारणं तह य । तो तं भणति कुमरस्स ताव कुसलं
निय गयावि ॥ ९२४ ॥ निअयविओअम्मवि सुणसु कारणं तुह गयस्स जलहेउं । नीओ उक्खिविज्जणं नीओ अम्हेहिं चेव तओ
॥ ९२५ ॥ मिग्गिभुणभाणुविजाहरेमरो रम्मयाए अडवीए । वेउवियपासायं काउं बहुखेअरसमेओ ॥ ९२६ ॥ चिट्ठइ तत्थ
त्तामं आगन्तं पलोउं तुट्ठो । अब्भुट्ठाणं काउं आलिगइ पुलइअमरीरो ॥ ९२७ ॥ रयणमयं दावेउं गरुअं महासणं निवेसेइ ।
अत्त जोडिअरुक्कमलो भणइ मुणंताण समिच्चिमलं ॥ ९२८ ॥ तुह कुमर ! गुणगणेहं हरिसो मायंतओ न देहम्मि । इण्हिं
पुण पगस्यो दिट्ठम्मि न माइ भुवणम्मि ॥ ९२९ ॥ सो धन्नो हरिनंदी धन्ना पिअंदसणा य तुह जणणी । जाण धरं तह नयरं

श्रीनेमि-
चरित्रे
३ अपरा-
जितभवे
कुमारा-
पहारः ॥

॥ ६५ ॥

देसो अ अलंकिओ तुमए ॥ ९३० ॥ इहयं पुण आणयणे कारणमेअं जमत्थि मह धूआ । जेह्हा कमलिणिनामा लहुआ उण
कुमुइणीनामा ॥ ९३१ ॥ नेमिच्चिएण ताण य कहिओ सुंदर ! वरो तुमं चैव । कहिओ अ खेयरेहिं समागओ अज तं एत्थ
॥ ९३२ ॥ ता पाणिगहणेणं इमीण अम्हाणऽणुगहं कुणसु । एमाइ जंपिअं तं च तस्स न हु लग्गइ मणेऽवि ॥ ९३३ ॥
विहरइ तुज्झ विओए तं चिअ अणवरयमेव झायंतो । सुंजइ न सुअइ सम्मं न कुणइ आलवणमेत्तंपि ॥ ९३४ ॥ तत्तो गवेस-
माणेहिं तं इहइं पाविओसि अम्हेहिं । ता आगच्छह सिग्घं जेण सुही हुंति पहुकुमरा ॥ ९३५ ॥ इअ सोळणं तुट्ठो गओ समं
तेहिं तत्थ मंतिसुओ । तदंसणम्मि कुमराइणो अ सवेऽवि परितुट्ठा ॥ ९३६ ॥ तो सुअणमाणुखेअरधूआओ विवाहिआ कुमा-
रेण । सम्माणिएण तेणऽवि तत्थ दिणे चिट्ठइ कहंचि ॥ ९३७ ॥ पुबंधपित्र अप्पाणं मोएउं पत्थिओ तओ पुरओ । वचंतो
अ कमेणं पत्तो सिरिमंदिरे नयरे ॥ ९३८ ॥ जो स्ररकंतविज्जाहरेण दिन्नो पुरा मणी तस्स । सो कामिअत्थजणओ पायं इअ
तेण परिकहिअं ॥ ९३९ ॥ तो तस्स पभावणं मणवंछिय संपडेति विसयसुहं । चिट्ठति तम्मि नयरे विचित्तकीलाहिं कीलंता
॥ ९४० ॥ अह अन्नदिणे चिट्ठति जाव सुरमंदिरम्मि उवविट्ठा । ताव सहसत्ति नयरे उच्चलिओ ब्रहलवोलो अ ॥ ९४१ ॥
संपीडिअत्तूणीरा आरोविअधणुगुणा तिसेच्छकरा । अंगीरुयसन्नाहा विप्फुरिअकरालकरवाला ॥ ९४२ ॥ तुरयारूढा धावंति केऽवि
हु केऽविहु पअप्पयारेण । हकंता वगंता भयजणया सुहडसंघाया ॥ ९४३ ॥ सज्जिअंति रहवरा वेप्पंति अ तेसु पहरणसमूहा ।
तहय गुडिअंति गया तुरिआविअ पक्खरिअंति ॥ ९४४ ॥ तालिअंति अ हट्ठा निविडं वज्झंति गेहदाराइं । धावंति केवलं चिअ
लोआ न सुगंति परमत्थं ॥ ९४५ ॥ कुमरेण असंमतेण चैव सचिवस्स नंदणो तत्थ । सुद्धिकए पेसविओ नाउं च जणंतिअं तो सो ॥

९४६ ॥ पमणेइ कुमार ! निमुणसु अत्थाणगयस्स सुप्यभनिवस्स । पडिहारेसु पसुत्तेसु पविसिउं कहमवि छलेण ॥ ९४७ ॥
 केणउविअ थायणं निहओ छुरिआइ निट्ठो वाओ । पुत्तो वंधू अ इमस्स नत्थि जो धरइ किर रज्जं ॥ ९४८ ॥ तेण इमो
 मयलोउवि इ पुरलोओ वल्लंगंदलीभूओ । धावइ आउलहिअओ तो कुमरो भणइ मंतिसुअं ॥ ९४९ ॥ पेच्छह एगारीणं
 परिउमंनण अम्ह किर लोओ । मंऊ वहुअ अवाएएय निवो ताण सुहडाणं ॥ ९५० ॥ लअखेहि परिगओउवि हु ठाणनिवासी-
 उवि नीइकलिओउवि । पेच्छसु अतकिअं चिअ आलेणवि आचइ पत्तो ॥ ९५१ ॥ तम्हा इहं भविअव्वयाए परिणमइ सयल-
 ओअम्म । तो तम्म निअकलोविअ उत्तो नणु कज्जमिद्रीसु ॥ ९५२ ॥ तो भणइ विमलवोहो कुमार ! सच्चं विणिच्छओ एस ।
 ववहारओ उ जुअइ कअे लोअस्सविपयत्तो ॥ ९५३ ॥ नीईए अनीईए व होअवं चैव होइ नो अन्नं । किंतु जणणउववायं पावइ
 अद्विअं अनीईए ॥ ९५४ ॥ विहलत्तणं च पावइ सव्वाणवि नीइअम्मसत्थाणं । निच्छयमएण विहडइ सयलोउविहु लोअववहारो ॥
 ९५५ ॥ दीमइ अ कज्जमिद्री पाणं नीइअम्मकलिआणं । इअराण काकलीलाइनायओ होइ कहकहवि ॥ ९५६ ॥ लोआण
 अणणुविणी द्ढकला होइ इहभवे चैव । लोअं अणुअत्तता हवति सिरिभायणं वहवे ॥ ९५७ ॥ तम्हा पुरिसेण सया विसुद्ध-
 थम्मंण तह य नीईए । लोआणुवित्तिओ चिअ वडेअवं कुसलमहणा ॥ ९५८ ॥ एवं पयइमाणो इह परलोअं च साहए निअमा ।
 किरीए भायणं पुण सो होइ असंमयं चैव ॥ ९५९ ॥ तो भणिअं कुमरेणं सच्चं चिअ विमलवोह ! मंतिसुअ ! । जह भणिअमिणं
 तुमए तह चैव यतं न संदेहो ॥ ९६० ॥ उल्लंठं च मए पुण भणिअं जाणंतणविअजुत्तं । तुह मइपरिक्खणत्थं मा पुण तं
 पुणह तह चैव ॥ ९६१ ॥ एत्तो अ मंतिसामंतमाइणो नखइस्स तेगिच्छं । कारंति तहवि कहवि हु संवडइ न सो महावाओ ॥ ९६२ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ६८ ॥

आदन्नेसु इमेसु कामलया नाम उत्तमा गणिआ । साहेइ ताण कोऽविहु उत्तमपुरिसो इहं नयरे ॥९६३॥ चिद्धइ अप्पवीओ
अव्वत्तसाओ विलसए दविणं । ख्वाई अ धम्मनिरओ साहुसमायारकलिओ अ ॥ ९६४ ॥ ता सिद्धपुरिसरूवाण तारिसाणं
सया सदन्वाणं । पाविअइ उवयारो इअ सोऽंतेऽवि नरवइणो ॥ ९६५ ॥ साहंति सोऽवि पेसइ पहाणमंतिं इमस्स पासम्मि ।
गुरुपडिवचीए तओ आणीआ दोऽवि ते तत्थ ॥ ९६६ ॥ कत्तो आगंतूणं तुब्भेहि अलंकिअं इमं नयरं ? । कत्थ य कुलम्मि
जम्मो सुकयत्थे ? इअ नरिंदेण ॥ ९६७ ॥ भणिए मंतिसुएणं कहिओ सयलोऽवि ताण बुत्ततो । तो हरिसिएण रत्ता कुमरो
अवगूहिओ बाढं ॥ ९६८ ॥ भणिआ य मंतिणो पेच्छ किह वयं वड्डिमो पमायम्मि । जं हरिनंदिनिवस्सवि अम्हं चिअ
परममित्तस्स ॥ ९६९ ॥ पुत्तो इहागओऽवि हु न याणिओ सागयंपि न हु विहिअं । अहवा पमत्तयाए अम्ह्हाण फलंपि
निवड्डिअं ॥ ९७० ॥ अहवा अहिमरघाओ विवाहए मं तथा न जह एअं । उचिअपडिवत्तिलघणमणुविहियमिमम्मि वरकु-
मरे ॥९७१॥ तो कुमरेणं भणिअं पडिवत्ती माणसो चिअ पसाओ । सो उण उवड्डिओ चिअ निअयावत्तम्मि मइ तुम्ह ॥९७२॥
तो भणिअममचेहिं देवस्स सररीरबाहबुत्ततो । नाओचिअ तुब्भेहिं ता कीरउ इत्थ उवयारो ॥ ९७३ ॥ अह मंतिसुओ भणिओ
कुमरेणं ताउ मूलिअमणीओ । जुंजंतु तओ पभणइ कुंमर ! सयं चिअ कुणह एयं ॥९७४॥ पुण्णोदएण जमहा फुरंति मणिमंत-
ओसहार्इणि । तव्विरहिआणं ताणिवि न फलंति अणवत्थं ॥९७५॥ पुन्नोदओ अ तुह चेव निम्मलो पुव्वसुकयसंजणिओ ।
जमणेगसंविहाणेसु सो फलेणऽम्ह पच्चक्खो ॥ ९७६ ॥ तो कुमरेणं सयमवि ओसहमंतमणिजलेण सो घओ । घसिऊण
लाइआ मूलिया य पउणो निवो जाओ ॥ ९७७ ॥ विहिअं वद्धावणयं नयरे देसे अ गुरुविभूइए । अहिनंदिजइ आसीहिं

श्रीनेमि-
चरित्रे
३ अपरा-
जितमवे
सुप्रभ-
सजीकरणं

॥ ६८ ॥

मयल्लोणा नो हृमगे ॥ ९७८ ॥ रत्नो अ आसि धृआ रंभा नामेण पथरगुणकलिया । परिणावितो कुमारो अब्भत्थेउं तयं
 तय ॥ ९७९ ॥ पंचविहं मिमयमुहं कइययदियहाइं भुंजिउं कुमरो । अकहेज्जं तत्तो विणिग्गओ मंत्तिसुअवरिओ ॥ ९८० ॥
 हुंउउरग्गि य नयरं मंपत्तो चाद्धिरग्गि उजाणे । सुरविहिअकणयकमले उवविट्ठो केवली तत्थ ॥ ९८१ ॥ नरनिजाहरसुर-
 रत्तगणं मज्जग्गि संटिओ विट्ठो । रेहंतो अमरतत्थ पारसहुवत्ततरुकलिओ ॥ ९८२ ॥ मूख फुरितेओ चंदो इ न सोम-
 याए परि कल्लिओ । गंभीरो मयरहरो ऱ कणयसेलो व थिरगई ॥ ९८३ ॥ महिज्जण नेहजलहिं गहियं अमयंघ सो तहिं पत्तो ।
 मीनइ अगारयमेव य जलस्य अगारमग्ग कए ॥ ९८४ ॥ अह करुणाजलमायरमवलोएज्जण तं महाभागं । हरिसेण पुलइअ-
 नण् हृमगे नुत्तयन्यमप्याणं ॥ ९८५ ॥ मत्तंतो पंचविहं काज्जण अभिगमं पणासतिए । तिपयाहिणीकरेउं नमिज्जणं सचिणयं
 भणइ ॥ ९८६ ॥ तुः पणमग्गि महायग ! निवुइपुरपत्थिआण सत्थाह ! । अन्नाणतिमिरदिणयर भवभीममहोअहि-
 तरट्ठ ! ॥ ९८७ ॥ कल्लाणक्कोग गयरगदोम कयभवत्तिअयपरिओम ! । भवणगहणहुआसण ! नरसासण सुणिवइ नमो
 ने ॥ ९८८ ॥ त्तेउ कमायदानलदुत्ते भुणग्गि निवुइ कस्म ? । निवडेज पसमजलहर ! जइ तुज्ज न वयणजलनु-
 द्दी ॥ ९८९ ॥ एत्तिअयेत्तेणं निअ आगयो चहु भवेउवि दुह्ननिए । तुम्हारिग्गावि कत्थाइ दीसंत्ति जमेत्थ गुणनिहिणो ॥ ९९० ॥
 तां मज्जग्गी मज्जं एत्तिअयेत्तेण देमगरिभमणं । संगयतमरनिविं जायं जं दंशणं तुम्ह ॥ ९९१ ॥ तो केवल्लिणा कल्लिओ
 थग्गो चदुत्थियंगं हृमग्गं । संगए अ नभाए लहिउं अह अंतरं एमो ॥ ९९२ ॥ पभणइ नाह ! अनिसओ न निडाई कोउवि
 तुः नाग्गं । किं भोज्जसभयो ? मम्मदिट्ठी ऱ मिच्छो ना ? ॥ ९९३ ॥ तो भणिउं केवल्लिणा भयो सम्मत्तभूमिअतणू

अ । एत्तो अ पंचमभवे होहिसि तं भरहवासम्मि ॥ ९९४ ॥ नामेणऽरिट्ठनेमी जायववंसम्मि शुवणविव्खाए । वावीसइम
त्तिथयो अइसयसोहगजलरासी ॥ ९९५ ॥ एत्तो अ विमलवोहो मंतिसुओ तुज्झ गणहरो होही । इअ सोऊण पहिड्ढा
दोन्निवि अंगे न मायंति ॥ ९९६ ॥ तत्थवि कइवयदिअहे तेहिं इमो पञ्जुवासिओ नाणी । जाए अ तव्हिहारे तेऽविहु
पुरओ पयट्ठंति ॥ ९९७ ॥ ठाणे ठाणम्मि चेइआइ वंदंति दोऽवि भचीए । सेवंति साहुपयंपक्याइं निसुणंति जिणधम्मं ॥
९९८ ॥ एत्तो अ जणाणंदं नाम पुरं जत्थ लोअभवणाइं । जिणमंदिराणि अ तथा जलहिजलाइं विसंखाइं ॥ ९९९ ॥ जिअ-
सत्तू तत्थ निवो जेण असंखाण कोवहरिसेहिं । रिउरमणीणं तह मग्गणाण विहिअं गयवइत्तं ॥ १००० ॥ धारिणिनामा देवी
इमाण दोण्हंपि देवलोगाओ । रयणवईए जीवो चइउं धूआ समुप्पना ॥ १००१ ॥ सुअजम्मम्मि व जम्मम्मि तीए गुणरं-
जिएण नरवइणा । काराविअं समग्गे पुरम्मि वद्धावणं गरुअं ॥ १००२ ॥ नांमंपि हु तीए कयं पीइमई सयलपीइजणयाए ।
जा हियनिहिआ बुज्झइ सव्वेणऽवि रयणमाल व ॥ १००३ ॥ मंदारतरुलया इव अहिलसणिज्जा सुहेण लोयस्स । वड्डुइ सा अणु-
हिअहं वड्डुती गुरुअणुकरिसं ॥ १००४ ॥ समयम्मि अहीयाओ कलाओ तह तीए भारईवि जहा । वंछइ तीएवि पासे अवगमिउं
ताण भावत्थं ॥ १००५ ॥ पयडिजंते जोव्वणभरम्मि मणुआवि तीए रूवेण । देवीकलासयावि हु अणिभिसनयणं पलोयंता ॥
१००६ ॥ न य रमइ तीए दिट्ठी पुरिसे कत्थइ तहाविहगुणाणं । सब्भावमपेच्छंती दइं च तयं कलाइसयं ॥ १००७ ॥
चिचं च जाणिऊणं धूआए नराहिवो विचिंतेइ । अणुरूअगुणविरहिएण भत्तुणा कहवि जइ एसा ॥ १००८ ॥ परिणाविज्झइ
ता नूण चयइ पाणेऽवि तो इमं राया । पुच्छइ एगागी पुत्ति ! तुज्झ अमुगअमुगनिवतणयं ॥ १००९ ॥ कारेमि पाणिगहणं

मन्० श्री
 हेमचंद्रिया
 ज्योपसा
 भर-
 माना ॥
 ॥ ७१ ॥

ता पभण्ड ताय ! सुणसु मह वयणं । जाणिअपरमत्थाणं भोगा सब्बेऽपि न हु क्किपि ॥ १०१० ॥ ते उण सेवंताणं अबुहेहिं नमं अमिगवगेहेहिं । दुग्गइफलमेत्तं चिअ विडंवाणं चेत्र जं भणिअं ॥ १०११ ॥ अविअहु पई पोहंगणाण गुणिणो अ सामिओ सुम्भो । चट्ठेण य दाग्गिं निच्चिवि गळ्याइं दुक्खाइं ॥ १०१२ ॥ तम्हा मब्ब पइण्णा ताय ! इमा जो कलाविआरम्मि । निवडइ मए मट्ठि सो परिणइ इअरहा निअमो ॥ १०१३ ॥ देसंतरेसु एसा गया पसिद्धी बहूहि निसुअं च । विजाहरेहिंवि अं नओ बुवाणा नरिंदुआ ॥ १०१४ ॥ कुवंति कलब्भासं निचंपि परोप्परं विवाएहिं । पुच्छंति जिअपचित्तं सुणंति निअ- नाणगम्भेण ॥ १०१५ ॥ तो जिअसत्तू राया अन्नम्मि ट्ठिणे पुरस्स वाहिम्मि । कारवइ पवरसंचे ताडावइ मंडवे विविहे ॥ १०१६ ॥ पंसेइ नग्गिदाणं दूर तेऽपि हु सुएहिं सह सिग्घं । आगच्छंति कुजहलनिब्भरहिअया तहिं सब्बे ॥ १०१७ ॥ लोय- पंपरग्याए गोउं विजाहरावि कत्ताए । तं रूवं विच्चाणं लक्खणमवि निलवमं लेए ॥ १०१८ ॥ आगच्छंति विअंभिअकुज- द्दया मयणनट्ठिअमणावि । पच्छव्वरूवधारी सुरावि मिलिआ कुजहलिआ ॥ १०१९ ॥ किं बहुणा ? सब्बोऽपिहु संयवरामंडवे नट्ठिं मिलिओ । मोनुं हरिंनट्ठिनिचं निअतणयविओअसोअत्तं ॥ १०२० ॥ सम्माणिआ य सब्बे जियसत्तुनिवेण खयरनरनि- नहा । गट्ठणे उवनिट्ठा एत्थो अपराजिअकुमारो ॥ १०२१ ॥ भविअवयावसेणं समागओ भणइ तत्थ मंतिसुअं । सो सोहण- पय्याचे इनागया जेण होहिंति ॥ १०२२ ॥ बहूकोउयाइं इहइं कलाविआरेसु ताइं सव्वाइं । पेच्छिस्सामो तह जकयं च अच्च- अग्गुणोत्तं ॥ १०२३ ॥ किंतु मयणावि अम्मं होहिंति समागया बहू एत्थं । तो रूवं खयरविइन्नगुलिअवसओ विवत्तेमो ॥ १०२४ ॥ इअ भणिअं काअण य रूवं ते दोऽपि इअरजणसरिसं । तत्थ गया रिद्धीए पीइमईविअ तहिं पत्ता ॥ १०२५ ॥ तद्यथा-

श्रीनेभि-
 चरित्रे १
 अपराजित-
 भवे प्रीति-
 मती-
 विवाहः ॥

॥ ७१ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ७२ ॥

कयमयणाहिथक्का भालयले विजियकणयसोहेण । संपुन्नहरिणलंछणसिरिं समुव्वहइ वयणेण ॥ १०२६ ॥ पीणथणवट्ट-
घोलरहारलयाओ हरंति तीए सिरिं । हिमगिरिसिहरेसु पहोलमाणसुरसरिपवाहाणं ॥ १०२७ ॥ कोमलकरगसंठिअरणंतमणि-
वलयमहुरसदेण । वाहरइ व सा कुमरे समूसुआ कलविआरेसु ॥ १०२८ ॥ रत्तासोअसमप्पहनहुभवं(तीहिं अरुण)कंतीहिं ।
रत्ताइंपि हु दिगुणं रंजइ कुमराण हिआयाइं ॥ १०२९ ॥ वररयणरसणक्किणिनेउरवमुहलययनिवेसेण । अक्खित्तरायहसा
कह कहमवि तत्थ संचरइ ॥ १०३० ॥ सुरलोअम्मिअवि अइदुछहेहिं वरपट्टमयदुगूलेहिं । कयसिंगारा ताइंवि सिंगारइ निअयसो-
हाए ॥ १०३१ ॥ भूसणपसाहणाइं कयाइं विविहाइं तीए लोएण । मन्निजंति अकित्तिततणुसोहा लोओणे विग्घं ॥ १०३२ ॥
मुहसुरहिसाससिरकुसुमवहलपरिमलमलंति भमरउला । वीईजंती वत्थंचलेहिं पियसहिंपुरंधीहिं ॥ १०३३ ॥ बहुअंगरक्खप-
डिहारसुहडनिवहेहिं परिगया त्तिदिसिं । पुरओ अ पहिजंती उक्करिसिअमागहकुलेहिं ॥ १०३४ ॥ कह कहमवि सबत्तो ओसा-
रिजंतपेच्छयजणोहा । मालइनामाए पियसहीए अह पभणिआ कुमरी ॥ १०३५ ॥ एए पेच्छसु पुरओ खेअरभूगोअरा-
हिवा सबे । तुह गुणसवणुकंठाए आगया सयलगुणनिहिणो ॥ १०३६ ॥ तत्थवि अ ताव सामी कयंवदेसस्स भुवणविकवाओ ।
नामेण भवणचंदो राया निअकुमरपरिअरिओ ॥ १०३७ ॥ पुव्वदिसावहुतिलओ एस जसो जस्स सुहडचरिएहिं । रिउनि-
वहो उ जसोडविअ दिसासु दूरं गओ भमइ ॥ १०३८ ॥ दाहिणदेसाहिवई एसो नामेण समरकेउत्ति । परमगगण विमुहो
जो न घरे नेअ समरम्मि ॥ १०३९ ॥ पच्छिमदेसाणुगओडवि एस वरुणाभिहाणनरनाहो । न कयाइ पच्छिमो सहि ! गुणीण
सुहडाण वाईणं ॥ १०४० ॥ उत्तरदेसाहिवईवि एस राया कुवेरनामोत्ति । सबेसिंपि निवाणं अणुत्तरो गुणसमूहेण ॥

श्रीनेमि-
चरित्रे
अपराजित-
भवे प्रीति-
मती-
विवाहः॥

॥ ७२ ॥

मन्त्र श्री
 देवचंद्रिका
 मंगल
 भा-
 भागना ॥
 ॥ ७३ ॥

१०४१ ॥ सोमपद्मेति एते गया पद्ममियमयलमूरपहो । एते उण धवलोऽविहु कसिणीकयमयलरिउचयणो ॥ १०४२ ॥
 गिरियरचक्षुःश्री मणिचूडो एव ज्ञय विजाओ । सिद्धाओ मयलाओऽविहु तस्मिद्दी तहविहु अणंता ॥ १०४३ ॥ एते
 उ ग्यगचडो मणिल्लक्ष्मो तुमणसो सुमेणो अ । सुरो सोमो अमिअप्पभाइणो खयरनरवइणो ॥ १०४४ ॥ भूगोअरा य
 एण वरो भीमो गंगंजओ मुज्जो । इमुमाडहो कलिंगो मुग्सेणो मंगलनिवो अ ॥ १०४५ ॥ अने अ इमे वररूचचायमोहग-
 मुग्गयंणं । गुणग्याण निहाणं पेच्छनु अचहिअमणा कुमरि ! ॥ १०४६ ॥ एएसिं च निवाणं कुमरा तारुन्नविचिणो सुरा ।
 चापनरिह्लरुमला चिद्धंति असंसया गुणिणो १०४७ ॥ इअ भणिताएँ सहीए उचिखचिउं जम्मि जम्मि पक्खिवइ । निमि-
 थभण्णि दिद्धि या कुमरी कमलदलदीहं ॥ १०४८ ॥ सो सो मच्चूअहिअओ अप्पाणंपि हु निवेयए किंपि । जो अ कलाण
 रिाणो नीएँ ममं चिद्धउ म दूरे ॥ १०४९ ॥ अह पाग्दे तम्मिनि महुमासुम्मत्तपरहुअरवंपि । अरहंतेण सरेणं आरभडाए
 उ चिर्वाए ॥ १०५० ॥ अरनुभिअमणा एमा मकयमुग्गाहए तहिं जाच । गीआइकलविआरस्स पुषपक्खम्मि चंडुती ॥
 १०५१ ॥ ना गन्धिअम्म गन्धम्मि व कस्सइ वयणंपि निग्गयजिहोहं । मयणायट्टिअजीओ व दिन्नदिद्धी टिओ कोइ ॥ १०५२ ॥
 अतो गल्लंजीहो जंपेउं किंपि टाइ सोणेणं । अतो अ असंवद्धं जंपइ वहुअं हसिजंतो ॥ १०५३ ॥ सव्वेसिं ममुक्करिसं निवेहं
 दट्टा गयउ नयलज्जो । इत्थो गग्गन्डं सो ! नेण टिआ इत्थिपक्खम्मि ॥ १०५४ ॥ अने भणंति महिलाइ निज्जिआ कह
 येअगी नीपंनि ? । बोद्धी इत्थिगजं उओचि अने पयंपंति ? ॥ १०५५ ॥ कोलाहलमंने उण कुणंति जंपंति वहु असंवद्धं ।
 पंसाओ देनि केअपि अ तथ अममंजमे जाए ॥ १०५६ ॥ जिअगच् चरनाहो कसिणमुहो चित्ता अहो किमिअं ? । कि एत्ति-

श्रीनिमि-
 चरित्रे
 अपरा-
 जितभवे
 श्रीतिमती-
 स्वयंवरः ॥

॥ ७३ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ७४ ॥

यच्चिअ गुणा जे मह घूआएँ देहम्मि ? ॥ १०५७ ॥ शुद्धा विहीवि किं कोडवि निम्मिओ न हु इसीए भचारो । अहवा कोइ निलीणो सो होही दिवजोएण ॥ १०५८ ॥ न हि एएसिं अन्नं संभाविज्जइ इहं नरेंदहरं । किं कायमे मूढं तम्हा एत्तो मणं मज्झ ॥ १०५९ ॥ तो संतिणा सुणेउं सविसायं नरवइं सबुद्धीए । भणिअं देव ! सुपुरिसाण होइ कजोसु न विसाओ ॥ १०६० ॥ ववसाओ चिअ तुम्हं जुजइ तुम्हाण जेण नरवइणो । कुमरा य इह असंखा मिलिआ चिद्धति लोओ अ ॥ १०६१ ॥ तम्हा अज्जवि न इमं नजइ जित्तो अ कोडवि न हु जित्तो । तो उग्घोसाविज्जइ रायंवरामंडवे सयले ॥ १०६२ ॥ जह नरनाहो कुमरो खयरो वा अहव पाययनरो वा । जो जिणइ मज्झ एअं सो परिणइ देउ तो वायं ॥ १०६३ ॥ अह नरवइणा गअं नाज्जणं जुच्चिसंगयं विहिअं । तो उग्घोसणसवणे चितइ अपराजिओ कुमरो ॥ १०६४ ॥ इत्थीमेत्तेण समं कलाविआरम्मि किंजु माहप्पं ? । न हि ऊरणिआए समं रेहइ करिणो रणारंभो ॥ १०६५ ॥ किंतु सहावेणं चिअ पायं तुच्छत्तणाइदोसज्जुआ । वन्निज्जइ सत्थेसुं इत्थीतो तो जइ इमीए ॥ १०६६ ॥ कीरइ न दप्पहरणं तो तेण विणस्सए इमाडवि धुवं । सत्थाइं च अलीआइं होंति हारइ अ नरपक्खो ॥ १०६७ ॥ इचाइ चित्तिज्जणं पुरओ जा होइ ताण सवेसिं । रूवंतरट्ठिअस्सावि अहिअं चिअ तस्स लायन्नं ॥ १०६८ ॥ सच्छसरयन्भपडलेणंतरिअस्सडविय पुन्निमासरिणो । ताराणन्भहिअं चिअ रूवं विप्फुरइ जण-सुहयं ॥ १०६९ ॥ रत्थाधूलीधूसररूवस्सवि अ परिक्खिमिअतणुस्स । छाया मरगयमणिणो अहिअच्चिअ कायलंडेहिं ॥ १०७० ॥ अह दिट्ठो बालाए कुमरो भिन्ना य मयणभल्लीहिं । तं रूवं भावंती जम्मंतरनेहवसगा य ॥ १०७१ ॥ पारद्धे अ विआरे वयणाइं तीए कयचराइं व । बुज्झंति कुमरायासमुहहरीहिं सयलाइं ॥ १०७२ ॥ अह तीए गुणनिबद्धा अहिलसणिजा

श्रीनेभि-
चरित्रे
अपरा-
जितभवे
श्रीतिमती-
स्वयंवरः ॥

॥ ७४ ॥

मद० श्री
 देवचंद्रिका
 न्यासा
 नर-
 भ्राता ॥
 ॥ ७५ ॥

नगम्ब ननुननि । निअमरिमकुमुममाला पक्खित्ता कुमरकंठम्मि ॥ १०७३ ॥ ता सहसा संखुद्धो कुविओ सयलोऽवि खयर-
 नरनिद्धो । पठणंते धग्णिअलं नमुद्धिओ जंपण एवं ॥ १०७४ ॥ पेच्छह मवे एए रायाणो खेअरा कुमारा च । नीसेसगुण-
 नमग्गा विगुद्वंरेणु संभृआ ॥ १०७५ ॥ संलविऊणं विगोविडं च एअस्स पागयनरस्स । अविजाणिअजाइकुलस्स कस्सई
 पद्धिअमित्तम्ब ॥ १०७६ ॥ माला इमीएँ खित्ता अहवा मत्थेसु नीअगामित्तं । सरिआण व रमणीणं जं भणिअं तमिह् निव-
 ट्ठिअं ॥ १०७७ ॥ ता न महासो पग्गिह्वमेअं जं इत्तिएहिं निवईहिं । संतेहिंवि परिणिस्सइ एअं किर कोइ कप्पडिओ ॥
 १०७८ ॥ जंपि इ वाएणेना जिआ एण्ण तंपिहु अलीअं । इत्तिअमित्तेसु न जा कत्तो एअस्स सा विजा ? ॥ १०७९ ॥ इअ
 एअमाट भणिटं नत्र कुमग्ग्य ते नमोत्थरिआ । मुहडा युद्धं पक्खरिऊणं तुरए गुडिडं गइंटे च ॥ १०८० ॥ ता सीहनलकुमारो
 रिङ्गणं दाऊण ताणवि गइंटे । आरुद्धिडं लीलाए आरुद्धो पहरिडं धीरो ॥ १०८१ ॥ खणमेगं तत्थ ठिओ तत्तो खुज्जेइ रहवरा-
 रुद्धो । तत्तो तुगए भुमीएँ तुज्जेई पुण गइंदम्मि ॥ १०८२ ॥ इत्थ गओ इत्थ इमो इत्तो सो खुज्जेए इमो इत्तो । इअ भमइ
 र्णे गयणम्मि विज्जुंनुा नो कुमरो ॥ १०८३ ॥ एगागिणावि तेणं केअरिणा गयवडुव तं सिद्धं । सरेण व तमनिअरो अम-
 ण्ण व रोअसंवाओ ॥ १०८४ ॥ विअण्ण व पनुमन्थो वणमहिसेण व तुरंगसमवाओ । वग्घेण व मयजूहं मायंणेणं व कस-
 ण्णं ॥ १०८५ ॥ मयलेपि इ विद्विअं तत्तो सुगवं नमुद्धिआ मवे । नरवडुणो तो ताणवि सोमप्यहनित्तइत्थिम्मि ॥
 १०८६ ॥ आरुद्धो जा कुमरो लक्खणनिलयाडएहिं चिन्थेहिं । उवलक्खिअओ तओ सो इमेण मह भायणिजुत्ति ॥ १०८७ ॥
 ना आग्गुद्धो अग्गिअग्गेण उअलक्खिअं कुमारोऽवि । तं उवगूहइ दिद्धो सेमनरिंदा तओ सवे ॥ १०८८ ॥ सोमप्यहनरवडुणा

श्रीनेमि-
 चरित्रे
 अपरा-
 जितभवे
 श्रीतिमती-
 खयंवरः ॥

॥ ७५ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ७६ ॥

निवारिआ पभणिअं च भो एसो । मह भइणीइ पिअवंसणाइ हरिनंदिनचइणो ॥ १०८९ ॥ पुत्तो पयाचकलिओ कुमरो
अपराजिओत्ति नामेण । दससुवि दिसासु विमला जणेण सुवंति जस्म गुणा ॥ १०९० ॥ हरिनंदिकुलपखुयाण चैन विपफुरइ
पोरिसं सयलं । एगाणिणावि जेणं बलं तु निम्महिअमेआण ॥ १०९१ ॥ एगुच्चिअ टाणमिमस्स रमणीरयणस्स न हि हरं
मोत्तुं । गोरी कण्हं च विवञ्जिजणं अब्बस्स लच्छीवि ॥ १०९२ ॥ हरिनंदिरायतणओ कुमरो अपराजिओ जयइ एसो । एगा-
णिणाडवि भुवणं विणिञ्जियं तेण धीरेणं ॥ १०९३ ॥ निअयवलमंदरेणं अंसखपरसिन्नसायरं महिअं । पीइमई जेणेया गहिआ
लच्छिअ कणहेण ॥ १०९४ ॥ इचाइ मागहेहिं पडिआए दरिसिएहिं तो कुमरा । अहिणंदंति अ सवेडवि राइणो तं महाभागं ॥
१०९५ ॥ अह परितुट्ठो राया जिअसत्तू (कुमरपोरुसं दट्टुं) । तत्तो पसत्थदिअहे तेहिं समग्गेहिं राइहिं ॥ १०९६ ॥ उवसंत-
माणसेहिं संनिहिएहिं महाविभूर्इए । पीइमइपाणिगहणं कुमरं कारेइ जिअसत्त ॥ १०९७ ॥ अणुरुवं च बहूवरसंजोगं तं जणं
समग्गोडवि । हरिसुकरिसपवत्तो पंससाए चउसुवि दिसासु ॥ १०९८ ॥ सम्माणिज्जण सवे जिअरात्तुनिवेण खयरनरवइणो ।
सुक्कच्छिआ पंसता क्रमेण पचा निअट्ठाणे ॥ १०९९ ॥ कयसाहाविअरुवं कुमरं दट्टुं तेहेव पीइमई । सुरमिइणविअभमं न ह,
वाइ कहआवि पुरतो उ ॥ ११०० ॥ अह लद्धवहुअदेसो करितुरयरहाइसयलसामग्गिं । लद्धूण य विसयसुहं सो गुंजइ पीइमई-
सहिओ ॥ ११०१ ॥ जिअसत्तुमंतिभूअं तत्थ विवाहेइ विमलत्तोहोडवि । चिइत्ताण सुहेणं सवेसुनि ताण अन्नदिणे ॥ ११०२ ॥
पिउगेहाओ दूओ समागतो अमयवयगणनामुत्ति । आलिंणियो य कुमरेणुवत्तमाणेण गुरुहरिसिं ॥ ११०३ ॥ देवरम तओ
कुसलं अंत्ताए तहय पुच्छिएणं च । तेण भणिअं नराहिवनंदण ! किन्ताण इहडकुसलं ? ॥ ११०४ ॥ तुज्ज विओअदिणाओ

श्रीनेमि-
चस्त्रि
अपरा-
चित्तभवे
प्रीतिमती-
स्वयंवरः ॥

॥ ७६ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा

भव-

भावना ॥

॥ ७७ ॥

आरद्धं ताण रोअमाणणं । जलहिसलिलंपि मन्ने थोवं न धणंसुनिवहस्स ॥ ११०५ ॥ सो नत्थि पलवो दुत्थिअं च
तह करुणसहपुकरणं । जं कुमर ! तुह विओए पिऊहिं न कयं दुहत्तेहिं ॥ ११०६ ॥ सासिसंखनिम्मलाइं बहुअट्टापेसु
तुज्झ चरिआइं । निसुआइं किंतु नरवइनिउत्तपुरिसेहिं सह तुम्हे ॥ ११०७ ॥ भविअव्वयावसेणं केणइ जाओ न मेलओ
कहवि । एअं तु संविहाणं इण्हिं सुणिऊण अहमित्थ ॥ ११०८ ॥ तुम्हाणयणनिमित्तं पेसविओ सिणवमेव तो तत्थ । आग-
म्मउ जेणऽज्जऽवि पिच्छह जीवंतए पिअरे ॥ ११०९ ॥ सोअंसुजलाविललोअणेण कुमरेण पसणिअं तत्तो । पिच्छह उवगारियं
विमलवोह ! जणयाण अम्हेहिं ॥ १११० ॥ नवारि दुक्खं अणोरिपरं कयं ताण ॥ इत्तो अ भुवणभाणू विजाहरनरवरो अमयसेणो ।
निअधूआहिं समेआ अन्नेऽवि अ झरकंतई ॥ ११११ ॥ रवयरा य आगया तत्थ कुमरपासम्मि निअग्रमिद्वीए । जिअसत्तु-
निवं तत्तो मोआवेउं कुमारोऽवि ॥ १११२ ॥ पीइमईए साद्धिं महया भडचच्चरेण य समणो । विजाहरसेत्थेण य जुत्तोव लिओ
सदेसम्मि ॥ १११३ ॥ अक्खंडपयाणेहिं पत्तो सीहउरपुरवरासन्ने । विजाहरेहिं पुरओ गंतुं वद्धाविओ राया ॥ १११४ ॥ तो
परितुट्ठो एसो पच्चोणं निगओ कुमारस्स । सामंतमांतिपुरलोअपरिगओ सयलरिद्वीए ॥ १११५ ॥ तत्तो कुमरेण निवो
विणएणं पणामिओ सभज्जेण । नरवइणावि कुमारो अयगद्धो गुरुअन्नेहेण ॥ १११६ ॥ तत्तो पविसांति पुरे पीइमईपरिगओ
कुमारेण । करिणीइ समास्सो विद्धाविद्वीए लोएण ॥ १११७ ॥ दद्धूणं सलहिज्जइ एगागी निगओऽवि पिच्छ अहो । क्विचि-
अमित्तं कुमरो संपत्तो सिद्धिवित्थारं ? ॥ १११८ ॥ वच्चंति सुपुरिसा जत्थ तत्थ पिट्ठिं न मुंचए लच्छी । निम्मलयुणपडिवद्धा
सुभगे महिल व अणुरत्ता ॥ १११९ ॥ सुकयसहाया एगानिणोऽवि जायंति नूण जयपहुणो । सुकयविमुक्को भिक्खं एगागी

श्रीनिमि-
चारिने
अपरा-
जितभवे
दूतागमः ।

॥ ७७ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ७८ ॥

भमइ चक्रीवि ॥ ११२० ॥ कश्चित्पुनराह-धन्ना पीइमई चिअ जीए वरो एस गुणनिही पत्तो । रोहणगिरिभूमिच्चिअ पावइ
वररणसंजोअं ॥११२१॥ अपरस्त्वाह-कयउन्नो कुमरोऽवि हु जायासइ इमा वहइ जस्स । न हि कण्हं मुत्तूणं धरिणिं अन्नो
लइइ लच्छिं ॥ ११२२ ॥ इति पीइमई सहिओ कुमरो लोएण संधुणित्तो । पिउणा सह धवलहरे समागओ जणिअजण-
हरिसो ॥ ११२३ ॥ सम्माणिज्जण सव्वे विसज्जिआ खेयरा पहिइमणा । कोसलनिवस्स धूआ सुप्पभन्नोऽवि आगया
रंभा ॥ ११२४ ॥ (अन्नासिंपिय पियरो नियनियकणाहिं आगया सहिया) । इअ सवाहिंवि भज्जाहिं सह इमो कीलई
कुमारो ॥११२५॥ मणगइवचलगईविअ चइउं माहिंदेवलोगाओ । नामेण स्वरसोमा जाया लहुवंधुणो तस्स ॥११२६॥
तो रज्जभरसमत्थं हरिनंदी जाणिज्जण तं कुमरं । रज्जे निवेसइत्ता दिक्खं पडिबज्जाए धीरो ॥ ११२७ ॥ दहिज्जण तवहुआसेण
कम्मिधणगहणमचिरयालेण । उप्पन्नविमलनाणो संपत्तो सो पयं परमं ॥ ११२८ ॥ वंधूण उचिअदेसं दाउं अपराजिओ य
नरनाहो । विणिवेसिज्जण पट्टे पीइमई पीइपडिबद्धं ॥ ११२९ ॥ संठविउं मंतिपए गुरुअपसाएण विमलवोहंपि । रज्जभरं च
समगं समग्धिपं तस्स वीसत्थो ॥ ११३० ॥ परिवालइ निअरज्जं वसीकयासेसनवइसमूहो । कारइ जिणभवणाइं विचित्त-
पूआइ सहियाइं ॥११३१॥ रहजत्ताइउच्छुप्पणाहिं जिणसासणुन्नइं परमं । कुवंतो गुणरयणायरे अ साहू निसेवन्तो ॥११३२॥
अह बहुदिणपज्जंते उज्जाणसिरीपलोअणनिमित्तं । वाहिं गओ निअच्छइ सुअमेगं सत्थवाहस्स ॥ ११३३ ॥ नामेणऽणंगदेवं
अणंगरूवं मिअंकसमवयणं । कमलदलदीहनयणं ऋणयसिलाविउलवच्छयलं ॥११३४॥ पुरगोउरपरिहभुअं रत्तुप्पलगत्तसोणक-
रचरणं । उत्तत्तकणयकंतिं निअच्छवरवत्थआहरणं ॥११३५॥ सरिसवयवेसरूवेण मित्तवगेण परिगयं सुहयं । जिअसुरसुद-

श्रीनेमि-
चरित्रे
अपरा-
जितभवे
राज्या-
रोहणं ॥

॥ ७८ ॥

रिचयेण म्मणिगन्धेण परिअरिअं ॥११३६॥ कत्थ य भुञ्जति मुभोअणाइं पिञ्जति विविहदाणाइं तोसि-
जांगमन्योजाइं ॥११३७॥ मयणाहिमीमचंदणविलेवणाइंणि कुसुमदामाइं । दिञ्जति पवरकपूरकलिअं च तंवलं ॥ ११३८॥
पुग्गो अ पमग्गइ नम्म वंणवीणासुअंगरवमुहयं । पिच्छणयं परिनचिरवहुभाचविलासिणिसमूहं ॥११३९॥ चंदिअणुपुट्टगुणोह
रुत्तरलो पयण्ण चउदियासुं । लद्धवहुदधिणहरिसिअमगणपारद्धरोलो अ ॥ ११४० ॥ तं दडुं तारिमयं पुच्छइ अपरा-
जिओ पुत्तरनाहो । को एग्ग भो ! कयत्थो कीलइ एवं सुरेसुव्व ? ॥११४१॥ सन्धिहिएहिं भणिअं समुहपालस्स सत्थवाहस्स ।
पुत्तो अंगंदेवो एसो नामी बहुघणम्म ॥ ११४२ ॥ भणइ निवो अम्हेवि हु धत्था वणिणोअवि एरिसा जमिह । भूमंडलमि
नग्गो मुजिअए जाण र्दिदीए ॥ ११४३ ॥ देसेण च नयरंण च किं तेण न एरिसा जाहं धणिणो । जमिमे पयडा लच्छी
निताज निगंणि रुयमोहा ॥ ११४४ ॥ इवाइ संसिअणं उजाणसिरिं पलोइंउं राया । सट्ठणे संपत्तो काउं तो दिअहक्किआइं
॥ ११४५ ॥ जिणपटिमाओ संजाए पडुं गमइ मुहमणो रयणिं । गोसे पुणोअवि पडिमाओ पडुं जिणवरिदाणं ॥ ११४६ ॥
महिंण गयंयम्वगओ मुहउकोअिपरिअरिओ । पुरवीहिं वचंती चउहिं जणेहिं समुक्खित्तं ॥११४७॥ पिच्छइ नीहरमाणं
मट्ठं मृगंवरिसानुग्गं । नम्म य चउपारेसुं रुइ मकरुणं वहु लोओ ॥११४८॥ कमलाणणाओ चंपयगोरीओ रइसमाओ
याआ ॥ इडुंति निरं वच्छन्थलं च ताउंति वाहाहिं ॥११४९॥ उडुंति पडंति अ पुक्करंति मुचंति वेअणमुविति । केसे अवरंति
तोअंणि भूमणे रुदमारणीओ ॥ ११५० ॥ मरिअण गुणे विलवंति कहवि तह ताओ कल्यासंहेहिं । सव्वत्थ निरिक्खंतं जह सो-
यांनि लोअंणि ॥११५१॥ दट्ठण इमं अममंजसं निवो पुच्छए किमेअंति ? । सन्धिहिएहिं भणिअं हिजो जो देव ! तुम्हेहिं ॥

११५२ ॥ दिड्डो रात्थाहसुओ ललमाणो तम्मि पवरउज्जाणे । सो अज्जा मओ एसो विहइआए समात्तो ॥ ११५३ ॥ तो रो-
ज्जाणं राया सहसत्ति विरायायमुवगओ गुरुअं । चिंतइ किमिंदयालं ? मइमोहो सुमिणयं व इमं ? ॥ ११५४ ॥ जं कळे साज्वत्था
दिड्डा एअस्सा अज्जा पुण एया । हंवी विलसिअमेअं अइविसं हयकयंतस्स ॥ ११५५ ॥ निवडइ अनित्तिओच्चिअ हरइ जिणं
अचिद्धिअं अयंडेऽवि । न गणइ सुरूवमिअं च ईसरं नेव य दरिहं ॥ ११५६ ॥ एअस्स बहूणि पओयणाणि एसो निराउलो
इण्हि । एसो उण एगागी बहुअसहाओ पुणो एसो ॥ ११५७ ॥ इच्चाइ किपि न गणइ बलिणोऽवि न संकए न रंकस्स । कुणइ
अणुकंपमेसो न विड्डहमुक्खत्तणाविक्खो ॥ ११५८ ॥ नीरोअसरोआइसु तुल्लो तेणेव एस रामचित्ती । पहवइ सुरेसुवि तहा
जह निरयत्तिरिक्खमणुएसु ॥ ११५९ ॥ अवहरिआ य इमेणं नयंति जीवा खणेण धणनिवाहं । दुक्खडिअंपि गरुअंपि जत्त-
परिक्खअं वावि ॥ ११६० ॥ तो तेण रक्खिअा हु अंजंती केइ (पंचविहभोए । वरिया सोएण) अन्ने हिड्डा समलंकिअस-
रीरा ॥ ११६१ ॥ जोवि अमगस्स एसो कंखणरोलो दिणाइं तो तिन्नि । कीरइ जणाण सो नालविलसिअं चैव केवलिअं ॥
११६२ ॥ तम्हा तेणुवयारो को हुज्जा मयस्स जेण सो पत्तो । सुगइं व दुग्गइं वा सहत्थकयणुअपवेहिं ॥ ११६३ ॥ तम्हा
विमूढहिअओ लोए एयंमि चिट्टए एसो । जो पडिआरो मच्चुस्स तं न याणइ न वा कुणइ ॥ ११६४ ॥ धम्मु चिअ पडिआरो
मच्चुस्स जिणेहिं भासिओ सुद्धो । जो जरमराणाण अगोअरम्मि मुक्खम्मि संठवइ ॥ ११६५ ॥ तं न न मुणंति बहवे नायं
न कुणंति विसयवामूढा । एवं ववत्थिए कावि सुंदरा अम्ह नउ चिड्डा ॥ ११६६ ॥ अक्खलिअम्मिसो सवत्थ एवं वियरति
स मच्चुमायंगो । मोढंतो जंतुतरु पमविस्सइ अम्हवि कयाइ ॥ ११६७ ॥ होही तं किपि दिणं सवस्सवि नूण जत्थ मरिअंघं । तो

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ८१ ॥

अहंयि न जुत्तं वीसङ्घाणं अवत्थारणं ॥ ११६८ ॥ न हि निम्भरं सुअंतो रेहइ भवणम्मि संपलित्तम्मि । न य सतुगणारद्धो
सोहइ सुहडो पमायंतो ॥ ११६९ ॥ तो अज्जवि मच्चुनराहिवस्स धाडी न निवडए जाव । ता जुत्तं उज्जमित्तं सइ सामग्गीइ
अम्हाणं ॥ ११७० ॥ इच्चाइ चिंतिऊणं संविग्गो नरवरो गओ सगिहं । सविसेसं कुवतो धम्मं चिट्ठइ दिणे कइवि ॥ ११७१ ॥
अह अन्नदिणे पुवं वंदिओ जो कुमरभावम्मि । केवलनाणी कुंडउरपुरवरे सोऽवि निवचित्तं ॥ ११७२ ॥ नाऊण तहिं
पत्तो सुरनरखेयरसमाइ परिअरिओ । वद्धाविओ नरिंदो गओ पहिट्ठो तयंतम्मि ॥ ११७३ ॥ सोऊण तेण कहिअं धम्मं संवेअ-
सुवगओ राया । पीइमईए पुत्तं पउमं नामेण रज्जम्मि ॥ ११७४ ॥ ठविऊण भवमहावणदवग्गिगजालावलित्तु जिणभणिअं ।
पव्वजं पडिवज्जइ पीइमईविसलवोहेहिं ॥ ११७५ ॥ सूरेंणं सोमेणं वंभूहिं समंतिओ तओ काउं । अकलंकं पव्वजं उप्पन्नो आरणे
कप्पे ॥ ११७६ ॥ सामाणिअदेवत्ताएँ विमलवोहो तहेव पीइमई । वंधू अ सूरसोमा सामाणिअसुरवरा जाया ॥ ११७७ ॥
अन्नोऽन्नं पडिवद्धा पीइमईआरणम्मि कप्पम्मि । पुव्वसुकथआणीए सुंजंति अणुत्तरे भोए ॥ ११७८ ॥ तित्थयराणं अट्ठाहि-
आसु तह चेव समवसरणेसु । जुगवं वच्चंति सुणंति तहय धम्मं जिणाभिहिअं ॥ ११७९ ॥

इति श्रीभद्रेश्वरिणीमत्योस्तृतीयो मनुष्यभवः सुरभवश्च समाप्त इति ॥

इत्तो जंबुदीवे भारहवासम्मि अत्थि विक्खाओ । नामेणं कुरुजणवयपवित्तिओ जिणवओ रम्मो ॥ ११८० ॥ नामेण हत्थि-
णउरं पुरं तहिं जिणवरिंदचक्कीणं । जम्मट्ठाणंपि हियए परमपुरिसाभिसंपायं ॥ ११८१ ॥ सस्सिसेणो नाम तहिं राया निम्म-
ल्पयावसंजुत्तो । विअसंतकमलकोसो सूर व न देवकरचंडो ॥ ११८२ ॥ नामेण सिरिमई तस्स भारिआ सिरिसुरूवदे-

श्री नेमि-
चरित्रे
आरण-
देवत्वं ॥

॥ ८१ ॥

ह्रावि । गावीपइम्मि अणुरत्तमाणसा नेअ कइआवि ॥ ११८३ ॥ संखहिमकुंदधवलं कयाइ सुमिणम्मि निअसुहसुविचं । संपु-
नससिं पिच्छइ एसा रयणीय विरमम्मि ॥ ११८४ ॥ तो परितुड्ढा साहइ निवस्स नेमिचिआण एसोऽवि । तेऽविहु सत्थाइं
पलोइज्जण साहंति नरवइणो ॥ ११८५ ॥ सयलपुहइँए राया निट्ठविअविधक्खतिमिरनिउरंवि । देवीइ सुओ होही ससिब
श्रुवणत्तयानंदो ॥ ११८६ ॥ इअ सोउं तुड्ढाइं दुन्निवि अहिणंदअंति तवयणं । नेमिचिआ य रत्ना विसज्जिआ विउलदाणेण
॥ ११८७ ॥ इत्तो अ देवलोगा चइउं अपराज्जिओ सुरो तीए । गव्भम्मि ससुप्पन्नो वणभूमीए गइंहु व ॥ ११८८ ॥ साहिअ-
नवमासेहिं पसवइ एसा सुअं पयाहारं । पाउससिरि व मेहं ससुन्नयं विहिअजयहरिसं ॥ ११८९ ॥ वट्ठाविओ नस्सिंदो हिरं-
णिआनामदासचेडीए । विउलं च देइ दाणं परिओसेणं निवो तीसे ॥ ११९० ॥ तो रयणसुत्तरंगायलीओ दिज्जंति सयल-
भवणम्मि । उब्भिज्जंति हलाइं सुसलाणि य कणयघडिआणि ॥ ११९१ ॥ सबत्थ घयगुडजुआ पज्जालिज्जंति कंचणपईवा ।
भवणदारेसु कलसा पउमपिहाणा ठविज्जंति ॥ ११९२ ॥ आयट्ठिअकरवाला सुहडा दारम्मि लेहरक्खत्थं । ठाविज्जंति समंता
उब्भिआ वेजयंतीओ ॥ ११९३ ॥ वज्जंति तोरणाइं सोहेज्जण य समगगरत्थाओ । मयणाहिमीसचंदणरसेण सिच्चंति सय-
लाओ ॥ ११९४ ॥ सिंघाडगतिगचचरारायपहाईसु रयणकणयाणं । रासीओ काज्जणं दिज्जंति जणस्स दाराइं ॥ ११९५ ॥
छुइंति सबंबंदी तह सोहिज्जंति चारयघराइं । घोसिज्जए अमारी दस दिवसे सयलदेसम्मि ॥ ११९६ ॥ पूइज्जंति विहीए जिण-
भवणाइं तहा समगाइं । विहिओ दस दिअहाइं लोओ अकरो अदंडो अ ॥ ११९७ ॥ अइनिम्मलपुन्नोदयपविचिएहिं सुरेहिं
तग्गेहं । मणिक्कणगनिहाणेहिं पूरिज्जइ तुड्ढिअएहिं ॥ ११९८ ॥ वज्जंति दुंदुहीओ पडिरवपूरिज्जमाणगयाणओ । नच्चंति वार-

मल० श्री

हेमचंद्रिया

स्वोपज्ञा

भव-

भावना ॥

॥ ८३ ॥

विलयात् रणिरमणिरयणवलयार्थो ॥ १११९ ॥ पविर्संति अक्ववत्ताइं पुष्पतंवीलवत्थमार्दणि । भुञ्जंति पवरभुञ्जइं दक्खवव-
ज्जूरकलियाइं ॥ १२०० ॥ दक्खवाखव्ज्जूरखंडा पाणयाइं तहेव पिञ्जंति । पमुइअचित्तो लोओ न माइ नेहे न देहेऽवि ॥ १२०१ ॥
इअ पवरसुकयकुमरस्स तस्स जम्ममिम्म हरिसिओ राया । वद्धावणयं कारइ दस द्विसे वरविभूईए ॥ १२०२ ॥ पत्ते अ वार-
साहे नामं ठावंति तस्स कुमरस्स । पुवपुरिससत्ताए संखत्ति महाविभूईए ॥ १२०३ ॥ थणथार्दमज्जणयमंडणकीलावणंकरार्दहिं ।
पंचाहिवि ताहि परिणाहिओ परिवहुए एसो ॥ १२०४ ॥ इअ वहुंते कुमरमिम्म अणुदिणं वेरिआण नेहेसु । उववाया सुअणाणं
मणसु वहुंति अ पमोआ ॥ १२०५ ॥ समए लेहायरिअस्स विहिअमंगलसएहिं उवणीए । अच्छेरयमुवणोतो मणमिम्म सो सय-
लविबुहाणं ॥ १२०६ ॥ वागरणपमाणनिमित्तगणिआसिद्धंतमंतदेसीओ । निक्खसत्थवत्थुविजावेज्जयलंकारखंडाइं ॥ १२०७ ॥
जोइसगारुडनाडयकवकहाभरहमयणसत्थाइं । थणुवेअहत्थिसिक्खा तुरयाईणं च सिक्खा य ॥ १२०८ ॥ जूअं धाउवाओ इत्थी-
पुरिसाइलक्खवणं धणिअं । कागरुयाइं सउणे पुराण तह अंगविज्जं च ॥ १२०९ ॥ आलेक्खनइणेहाइआउ वावत्तरिणि अ कलाओ ।
नेणइ थेवदिणेहिं कुमरो कयपुव्वबहुओहो ॥ १२१० ॥ मयणानलिंथणसमो अह वइइ तस्स जोवणारंभो । संतविअत्तरुणिहि-
अओ बहुभोअहिलासधणजालो ॥ १२११ ॥ गुणनिहिमंतिस्स सुओ मइप्पभो नाम कुमरसमकालं । सो विमलबोहजीवो
आरणकप्पाउ उप्पन्नो ॥ १२१२ ॥ सहपंसुकीलिओ सहअहिल्लिओ सोऽवि संखकुमरेण । कीलइ तेणेव समं जोवणसमएवि
सवत्थ ॥ १२१३ ॥ तो तेण समं कुमरो अन्नोहिवि रायउत्तमार्दहिं । सवत्थवि परिअरिओ कीलइ उज्जाणमार्दिसु ॥ १२१४ ॥
पुरनारीओ तह अच्छराओ रूवं पलोइउं तस्स । हरिसुक्करिसपराओ जंपंति परोप्परं एवं ॥ १२१५ ॥ तद्वथा—कस्सिणत्तं कुडि-

श्री नेमि-

चारित्रे

शंखभवे

कलाग्रहः ॥

॥ ८३ ॥

लत्तं सण्हत्तमिस्स चिहुरभारम्मि । धवलत्तं सरलत्तं गरुत्तं तित्थिवि मणम्मि ॥ १२१६ ॥ पिअसहि ! कलंकक्कुक्कस्स सव्हा
अट्टमीमिअंकेण । होज्ज समं भालमिस्स सो न जह होज्ज सकलंको ॥ १२१७ ॥ विणिविट्ठलोअणसयं भूअलमिमस्स धणु-
मणंगस्स । लोअम्मि कुसुमचावत्तमाइआ तस्स कुपसिद्धी ॥ १२१८ ॥ अमिलाणलोअणसिरी एअस्स लभेज्ज केअईपत्तं । मज्झ-
निलीणदुरेहं जह न मिलाएज्ज कइयावि १२१९ ॥ लोअणकमले नालोवमाएँ नासाए निअह सोहगं । एअस्स कवोलेसुवि
संकेतो नूण पव्वससी ॥ १२२० ॥ रत्तुप्पलदलसंठिअरविकरपंति व्व रेहइ इमस्स । वरपउमरायसोणो अहरो सिअदसणकिर-
णाली ॥ १२२१ ॥ कामंदोलयसरिसा सवणा कंबूवमा य पुण गीवा । हरइ घणगज्जिसोहं सरोऽवि एअस्स गंभीरो ॥ १२२२ ॥
पुरवरकवाडविउलं वच्छत्थलयमिस्स परिहभुअदंडं । आवयपुरीपिहाणं होही लोअस्स न हु चोज्जं ॥ १२२३ ॥ मीणमऊरा-
णंपिव पंचाणणकडियलस्स एअस्स । उअरंपि हरइ चित्तं सुविभत्तं रोमराईए ॥ १२२४ ॥ सुरदंतिकरसमाणं ऊरुअं मयण-
भवणदारस्स । कंचणखंभसमाओ इमस्स रेहति जंघाओ ॥ १२२५ ॥ सहि ! करचरणतलाइं संत्तुविअपउमरायरत्ताइं ।
(नक्खवा) रज्जंति इमस्स सोणनहमणिमज्जेहिं ॥ १२२६ ॥ इअ एकेकावयवो होज्ज समं कोऽवि कस्सइ जइवि । समुदाय-
सिरी तह बहुअणोवमा संखज्जुमरस्स ॥ १२२७ ॥ इअ जंपंताहि सुरंगणाहिं तह नयरसुंदरीहिं च । अवलोइयं च रूपं अणुदि-
अहं तस्स कुमरस्स ॥ १२२८ ॥ संपज्जंतसमीहिअसयलत्थो लोअजणमणाणंदो । कुणइ विविहे विलासे सो कुमरो पुव्वसुकएहिं
॥ १२२९ ॥ अहअन्नया कयाई सिस्सेणनराहिवस्स अत्थाणे । उवविट्ठस्स निरंतरसामंतसहस्ससंकिन्ने ॥ १२३० ॥ पविसेइ दुवा-
रेणं सादु(द)लहत्थो बहू जणो दीणो । पोकारइ अ नराहिव ! मुद्धा रक्खेह पसिऊण ॥ १२३१ ॥ किमिअं पुट्ठा ? पभणंति देव !

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥

॥ ८५ ॥

तुह देस सीमपञ्जते । अत्थि पसिद्धो सेलो विसालसिंगोत्ति नामेण ॥ १२३२ ॥ चंदणसिसिरामिहाणा सरिआ परिवहइ
तस्स हिट्ठणं । दुग्गम्मि तम्मि सेले अपसिद्धपरापरविभागे ॥ १२३३ ॥ नामेण समरकेज पछिवई वसइ तत्थ अइबलिओ ।
सो दुग्गस्स बलेणं ल्हइ देसे समग्गेऽवि ॥ १२३४ ॥ विहिआ य तेण अम्हे धणकणरहिआ विल्हइयंतेण । तो तुम्ह पाय-
सरणं पत्ता परितायह इआणिं ॥ १२३५ ॥ तो सोउं परिकुविओ तक्खणमेव य दवावए ढक्कं । नरनाहो सामंता सबेऽवि कुणंति
संनाहं ॥ १२३६ ॥ तो सविणयं कुमरो विन्नवइ न देव ! तुम्ह सयमेव । रेहइ गमणं एअं पछिवईमित्तमुद्दिसिउं ॥ १२३७ ॥
न हु जंबुअस्स उवरिं सोहइ पंचाणणस्स संरंभो । न य पाणवाडउवरिं रेहइ चक्किस्स पक्खरिअं ॥ १२३८ ॥ तो काऊण पसायं
आएसो एस दिज्जाए मज्झ । देवस्स पयावेणऽवि एही दासो व सो बद्धो ॥ १२३९ ॥ तो सबेहिवि भणिअं जुत्तं देवस्स
विन्नवइ कुमरो । रविणो किरणावि तमं हंतुं सुहियं कुणंति जयं ॥ १२४० ॥ तो जुत्तिसंगयं जाणिऊण पडिवज्जिअं इमं
रत्ता । अह कुमरो संनहिटं विणिग्गओ कालपरिहीणो ॥ १२४१ ॥ तो सोउं पछिवई कुसलो अइबहुअक्खडकवडेसु । दुग्गं
सुन्नं काउं गओ बहिं कत्थइ निलुक्को ॥ १२४२ ॥ पत्तं च तहिं कुमरं वद्धावइ हेरिओ मणे तुट्ठो । पविसह सुन्नं दुग्गं पला-
इउं सो गओ तुम्ह ॥ १२४३ ॥ उप्पत्तियाइचउविहवुद्धिसमेएण तो कुमारेण । ईसिं हसिऊण भणिअं एए पच्चंतनरवइणो ॥
१२४४ ॥ बहुक्खडबलेणं चिअ रज्जं कुर्वति खत्तिआयारो । होइ न मणेऽवि तेसिं तच्चरिअं मुणह न य तुम्हे ॥ १२४५ ॥
ता सबं चिअ भवं काहामि अहंति जंपिउं कोई । ठक्कुरमेत्तो आडंबरेण बहुएण दुग्गस्स ॥ १२४६ ॥ मज्झे पेसविओ सयलवज्ज-
पसरन्तगहिरतूरवो । पिहिआइं सयलाइंवि तेण पतोलीदुवाराइं ॥ १२४७ ॥ एकम्मि वणनिउंजे अन्नाओ संठिओ सयं

श्रीनेमि-
चरित्रे
शंखभवे
समरकेतु-
वशीकरणं॥

॥ ८५ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ८६ ॥

कुमरो । पछिवइणा पविट्ठो नाओ सो दुग्गमज्झम्मि ॥ १२४८ ॥ तो आंगंतूण तयं पवेडिअं चउदिसिं पहिट्ठेणं । कत्थय कुमरो
वचइ इण्हि इह संकडे खित्तो ? ॥ १२४९ ॥ इअ जाव चितइ इमो ता सिन्नसमूहपरिगओ कुमरो । गुरुपायारो व पुरं पवेढए तं
महाचरुडं ॥ १२५० ॥ दुग्गस्स दुवाराइं पिहिआइं वेडिओ अ कुमरेण । वच्चांमि कत्थ इण्हि इअ खुंभिओ सो महादुट्ठो ॥
१२५१ ॥ ततो य कुहाडं बंधिऊण गीवाएँ कुमरचरणेसु । आंगंतूणं लग्गो जं जाणसि कुणसु तं मज्झ ॥ १२५२ ॥ पच्चंत-
भूमिवइणो अग्हे कूडाइं चेव बुज्झामो । ताइं व न तुह पुरओ पहवंति असेसमइनिहिणो ॥ १२५३ ॥ ता गिण्ह किंपि जं
मज्झ अत्थि दासो अ तुज्झ अहमिचो । उत्तमपगईं अ तुमं ता मह चरणेसु लग्गस्स ॥ १२५४ ॥ अवरहाहा सबेडवि हु
सामि ! खमिअंति गुरुपसाएण । नहि डंक्कइचि सुणओ डंक्किइइ सोवि सिट्ठेहिं ॥ १२५५ ॥ इच्चाइपणयवयणेहिं तस्स परि-
तोसिएण कुमरेण । धणक्कणयरयणतुरयाइ तस्स सबं विसुद्धीए ॥ १२५६ ॥ गहिऊणं लोआणं दिन्नं जं जेण मग्गिअं निअयं ।
सेसं पुण भंडारं खित्तं सो पछिनाहोडवि ॥ १२५७ ॥ नरवइपणिवायत्थं पुरओ काऊण चालिओ नयरे । तो आगच्छंति
महाडईए मज्झेण जा तीए ॥ १२५८ ॥ अहिणवसंखकुमारं पवरं झरुग्गमं व नाऊणं । दीवंतरम्मि चलिओ स्रो गयणाओ
मीओ व ॥ १२५९ ॥ नहसिरिपासाओ रविं वाहरमाणा सउन्तसदेहिं । उत्तरइ संझदूईं पच्छिमवहुपेसिआ सणिअं ॥
१२६० ॥ सणिअं सणिअं स्रो व सुच्चए निअयतेअलच्छीए । देहुप्पन्नावि चयंति किन्न दिवसावसाणम्मि ? ॥ १२६१ ॥
पडिसेइइ व गमणं स्रो पहिआण विहिअउट्ठकरो । अत्तरइ तिमिरसेनं पुरओ जमणत्थसयखाणी ॥ १२६२ ॥ उदयम्मि व
अत्थमणेवि धरइ रत्तचणं दिवसनाहो । रिद्धीसु आवईसु अ तुल्लिठईं नूण सप्पुरिसा ॥ १२६३ ॥ सुनिवो व सयलदियंह

श्रीनेमि-
चरित्रे
शंखभवे
समरकेतु-
॥

॥ ८६ ॥

करेहि तविज्जण दिणयरो लोअं । पावविसुद्धिनिमिचं व पडेइ पच्छिमसमुद्धम्मि ॥ १२६४ ॥ अत्थमिए सूरनराहिवम्मि उत्थ-
रह चरडसेवंबं व । तिमिरं विलुंपमाणं विसिद्धचेट्टाओ सयलाओ ॥ १२६५ ॥ कोसियअकुलं विअंभइ नीडानिल्हेकेसु सयलस-
उणोसु । खलरिद्धीसु खलच्चिय नूणं पावंति माहप्यं ॥ १२६६ ॥ अवयासं देंती तक्कराण तह पारदारियाणं च । रयणिरमणी
विअंभइ अहव तमंघाण किमजुचं ? ॥ १२६७ ॥ सिरिसहिआउ विचिचाउ नलिणिरमणीओ य भमररसिएहिं । रविचछहस्स
विरहे गुरुदुक्खाओ रुअंति व ॥ १२६८ ॥ संखकुमरोजवि तचो आत्रासे विरइए निउचेहिं । पच्छंक्रमि निसन्नो मणिप्यमं भणइ
मंतिअं ॥ १२६९ ॥ कुसलोजसि तुमं जिणसासणम्मि ता तयणुसारओ किपि । कोउहलसंजुचं क्हाणयं कहसु अम्हाणं ॥
१२७० ॥ तो भणइ मंतितणओ तुमह विअट्ठण केरिसे अम्हे । जाणामो परिकहिं ? तहावि भणिमो विणोअत्थं ॥ १२७१ ॥

एत्थेव भरहवासे नयरं नामेण जयपुरं अत्थि । चउरो अ तत्थ मित्ता चंदो भाणू सियो किण्हो ॥ १२७२ ॥ पीइपडि-
बद्धहियया एए सवेजवि रिद्धिमंता य । विलसंति समं चिय रिद्धिमपणो पिउज्जणविट्ठं ॥ १२७३ ॥ अह अन्नया कयाई पढमेणं
सत्थवाहपुणेणं । चंदेण चित्तिअमहो नूणं अम्हे न सत्पुरिसा ॥ १२७४ ॥ पिउलच्छीपरिमोरो थणयाणं तह य चेव जणणीए ।
वालत्तणम्मि जुअइ तमइक्कांताण हसणिज्जं ॥ १२७५ ॥ निअत्राहाहिं विट्ठं रेहइ विलसंतओ धणं पुरिसो । इहरा उण हीलिज्जइ
उबिअणिओ अ सबस्स ॥ १२७६ ॥ ता अम्हाणं जुअइ निअमुअंदेहिं अज्जिअं दविणं । केचियकालं होही भुज्जांती इहरहा लच्छी ?
॥ १२७७ ॥ इच्चाइ चित्तिज्जणं निअयविअप्यं क्कहेइ मिचाणं । अभिरुइयमिमं ताणवि सवेसिं वणिअपुचाणं ॥ १२७८ ॥ तो साहंति
पिज्जणं पडिसिद्धा तेहिं अइवहुं एए । निअगेहेसुवि विहवो न माइ कत्थविअ तुम्हाणं ॥ १२७९ ॥ देसंतराणि पुचय ! अत्रायठाणं

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ८८ ॥

विसेसओ चैव । जलहिवणिजं अणभिणुआ य तुब्भे सुहेसी अ ॥ १२८० ॥ इच्चाइञ्जुत्तिसंगयवयोहिं निवारिआडवि ते बहुसो । थक्कति न संवहिउं आढत्ता जलहिगमणत्थं ॥ १२८१ ॥ भरिआइं पवहणाइं चउहिं चत्तारि विविहमंडाणं । दिवसो अ जाव गणियो ता गमणदिणम्मि सहसत्ति ॥ १२८२ ॥ निसुणंति अप्पसत्थे सधे तह छाएगुंडिअसरीरे । कासायवत्थ अब्भंगिअछए वामणे नग्गे ॥ १२८३ ॥ लुयकरचरणे काणंधए अ तह कट्टभारयाईणि । पेच्छंति गंधफासाइआवि जायंति अपसत्था ॥ १२८४ ॥ उच्छलिओ उइंडो पवणो सस(दोसा)करी अकाले अ । बुट्टी पलीवणं रिउमईउ मञ्जारजुज्जाई ॥ १२८५ ॥ तत्तो निवारिआ ते पिजहिं सयोगेहिं मिचमाईहिं । उल्लंठाइं पयंपइ सत्थाहसुओ तओ चंदो ॥ १२८६ ॥ जं जेण पाविअंघं सुहं च दुक्खं च पुव्वकम्मेहिं । तं निअघरेवि पावइ किं सउणासउणचिंताए ? ॥ १२८७ ॥ मिच्छाहिमाणनडिओ वारिजंतोडवि सउणसयणेहिं । सो चडइ पवहणम्मी तेण समं सेसमिच्चाडवि ॥ १२८८ ॥ वृंचंताण य कमसो अन्नदिणे उत्थयं समगंगं पि । गयणमकालघणेणं गज्जइ सो जलहिणा सद्धि ॥ १२८९ ॥ पडिक्कूलपवणलहरीओ जलहिलहरीहिं सह पयट्टंति । विप्फुरइ विज्जपुंजो चउदिसिं सह तमंसेणं ॥ १२९० ॥ डाळंति पवहणाइं चित्तेहिं समंपि तग्गयजणस्स । असुहोदएण सद्धिं उच्छलिओ तत्थ अक्कंदो ॥ १२९१ ॥ फुट्टाइं पवहणाइं तडत्ति जुवईणं शुणिअगुज्झं व । बुट्टो सयलो लोओ भंडेण समं समुद्धम्मि ॥ १२९२ ॥ बहुअवजसभीएणं फलहिविलग्गा कहम्मि ते मित्ता । चउरोडवि सायरेणं खित्ता अन्नवदीवेसु ॥ १२९३ ॥ सत्थाहसुओ चंदो लग्गो तीरम्मि पलवए बहुअं । पिच्छह कह दिव्हेणं विओइआ सयणविहवाणं ? ॥ १२९४ ॥ अहव असग्गहविणिविट्टमाणसा किमिह जं न पावंति ? । वारिजंतेण मए सउणमित्तेहिं सयोगेहिं ॥ १२९५ ॥ जं विहवपिवासाए अणुट्टिअं अप्पणो असग्गाहं । असुअंतेण

श्रीनेमि-
चरित्रे
शंखभवे
चन्द्रादि
वृत्तं ॥

॥ ८८ ॥

फलाइं तस्स इमाइं न अन्नस्स ॥ १२९६ ॥ ता इण्हि कस्स सुहं दिक्खालिस्सामि इअ विचित्तेउं । तत्थेण पासयं वंधिऊण
 उलंविओ अप्पा ॥ १२९७ ॥ अह केणइ विप्पेणं छेतुं छुरियाए पासयं एसो । भणिओ भो किमकज्जं कुणसि ? इमं अहव
 मरिअं ॥ १२९८ ॥ तो कामिअतित्थमत्थि एत्थ आसन्नयम्मि वरसेले । गंतूण तत्थ उज्झसु पाणे जेणिच्छियं लहसि ॥
 १२९९ ॥ तो तत्थ गओ चंदो उलंअइ जाव रुक्खसाहाए । मा साहसत्ति केणइ ता भणिअं तिन्नि वाराओ ॥१३००॥ तत्तो
 तेण दिसाओ निरिक्खिआओ न कोइ पुण दिट्ठो । पुणरवि उलंअते तंमि हु तं चैव वाहरिअं ॥१३०१॥ जोयन्तेण न कोऽवि
 हु दिट्ठो तत्तो अ तइयवारम्मि । पडिसिद्धेणं दिट्ठो रुक्खन्तरिओ कहवि साहु ॥ १३०२ ॥ तो गंतूणं भणिअं भयवं ! किं
 मज्झ मंदभग्गस्स । मरणंपि न संपज्जइ ? तो भणिअं साहुणा भइ ! ॥१३०३॥ किं अविहीए मयाणं मरणेणं थीजणाइउचि-
 एणं । जीवंतो च्चिअ भइ पेच्छइ एअंपि किं न सुअं ? ॥ १३०४ ॥ दिट्ठतो इत्थ अहंपि भइ ! तो विन्धिएण सो वणिणा ।
 पुट्ठो कहमिव भयवं ! सोऽवि भणइ अवहिओ सुणसु ॥१३०५॥ मंगलउरम्मि नयरे राया नामेण चंदसेणेत्ति । तस्सवि
 य भाणुनाभो आसि अमच्चो गुणसभिद्धो ॥ १३०६ ॥ तस्सवि अ आसि भज्जा सरस्सई नाम जीए रूवंपि । समलंकिअं
 गुणावि हु विहूसिआ निअयसोहाए ॥ १३०७ ॥ ताण रंहगणंपित्र पीई दोण्हंपि असरिसिआ जाया । गयमेअं च पसिद्धिं
 जं पेम्ममकिचिमं एसिं ॥१३०८॥ अह अन्नया कयाई पल्लंके निअभं सुअंताणं । सहसच्चिअ रोअंती सरस्सई उट्ठिआ कहवि ॥
 १३०९॥ भणिअममच्चेण तओ संभतेणं पिए ! किमेअंति ? । विलिआए तीए भणिअं ण किंचि तत्तो अमच्चोऽवि ॥ १३१० ॥
 निअंधेणं पुच्छइ तो कहियं तीए सुमिणए नाह ! । अवरित्थीए साद्धिं दिट्ठो जंपतओ तंसि ॥ १३११ ॥ तत्तो चित्तइ सचिवो

मल० श्री
 हेमचंद्रिया
 स्वोपज्ञा
 भव-
 भावना ॥
 ॥ ८९ ॥

श्रीनेमि-
 चरित्रे
 शंखभवे
 चंद्रवृत्ते
 भानुवृत्तं ॥

॥ ८९ ॥

मल० श्री
 हेमचंद्राया
 स्वोपज्ञा
 भव-
 भावना ॥
 ॥ ९० ॥

इअ सुभिणम्मि वि इमाएँ जइ खेओ । संभवरहिए जायइ सब्भूए तंमि कि होआ ? ॥ १३१२ ॥ ता एअं मोत्तूणं अन्नाए भारि-
 आएँ मह निअमो । पच्छा बहूहिं भणिओ परिणयणत्थं न मन्नेइ ॥ १३१३ ॥ एसा य तप्पसिद्धी जाया सयलावि रायपज्जंता ।
 अह अनया नरिंदो सचिवं मोत्तूण नयरम्मि ॥ १३१४ ॥ दूरे कडगम्मि गओ अमच्चमिहुणस्स पीइविसयम्मि । जायाएँ संक-
 हाए कयाइ तो सो परिक्खत्थं ॥ १३१५ ॥ अलिअं किपि पओअणसुद्धिसिअं भज्जविरहिअममच्चं । संखेवेणं कडगे हक्कारावइ
 गओ सोऽपि ॥ १३१६ ॥ पच्छा अणम्मि दिणे अलिअं लेहं पुरम्मि येसविअं । उप्पाइआ अलीया वत्ताजं किर मओ सचिवो ॥
 १३१७ ॥ तं सोअं तवभज्जा मया ष सहसत्ति फुट्ठिअं हियायं । निसुए अ तम्मि राया अप्पाणं निदइ विसण्णो ॥ १३१८ ॥ हा
 इत्थिघायपावं कत्थ गओ निद्धइस्समहेअं ? । अहवा कचो सुद्धी अणत्थवाचारनिरयाणं ? ॥ १३१९ ॥ सोअं च दइअमरणं
 तणं व जह तीएँ उज्झया पाणा । तह सचिवोऽपि न जीवइ नूणं निसुअम्मि तम्मरणे ॥ १३२० ॥ इअ चित्तिज्जण राया अम-
 च्चासम्मि वच्चाए सहसा । साहीणे निअभिच्चम्मि देव ! किं अणुचिअं एअं ? ॥ १३२१ ॥ इअ भणिए सचिवेणं भणइ निवो
 कारणेण वयमेत्थ । तुज्झागया समीवे पत्थामो देसि जइ किपि ॥ १३२२ ॥ तेण भणिअं किमेत्थं वचव्वं ? तुज्झ संतिअं मज्झ ।
 जीअंपि किमन्नेणं ? देवो आइसउ अविअप्पं ॥ १३२३ ॥ चलणेसु लग्गिज्जणं भणिओ एसो तओ नरिंदेणं । इमिणा वुत्तंतेण
 तुम्ह मथा ताव सा भज्जा ॥ १३२४ ॥ अब्भत्थणाएँ अम्हं ता न ताए तयणु कहवि मरिअवं । हा किं एअं सहसत्ति तेण संबु-
 द्धहिअएण ॥ १३२५ ॥ भणिअं ? देवस्स इमं सिद्धं चिअ जेण महनिहाणस्स । निसुए इमम्मि अज्जवि फुट्ठइ हियायं तमवि कडिणं ॥
 १३२६ ॥ किंतु न दारपरिग्गहविसए देवेण किपि वचव्वं । अन्नं च उद्धदेहिअमिमीए गंतुं करेमि अहं ॥ १३२७ ॥ ता सुक्को

श्रीनेमि-
 चरित्रे
 शंखभवे
 चंद्रवृत्ते
 भाद्रवृत्तं ॥

॥ ९० ॥

नरवङ्गा गंतुं पुष्पि घरमणुस्सेहि । संगहिय अड्डिआइं चिह्ण सो तीएँ पूजंतो ॥१३२८॥ संभरिउं तीएँ गुणा रोवइ पलवइ
सयाविहु अमच्चो । झायइ तं चिय हियए इच्छइ अ अभिक्खणं मरिउं ॥ १३२९ ॥ किंतु निवयणचद्धो वहुइं संवच्छराइं
सो गसइ । अह अन्नया विचिंतइ जइ कहवि हु होइ मह मरणं ॥ १३३० ॥ तो तीएँ अड्डिआइं एआइं न कोइ नेइ गंगाए ।
जीवामि अहं तो जाव नेमि एआइं तो तत्थ ॥१३३१॥ इय चिंतियण रन्नो अन्नदिणे अकहियण नीहरियो । गंगातीरम्मि
गओ वाराणसिपुरवरीएँ इमो ॥ १३३२ ॥ ततो सुरसरितीरे दाणं दाजण माहणार्णं । संभरिउं तीएँ गुणा पारद्धं पलविउं
बहुअं ॥ १३३३ ॥ अट्टीहिंपि पियाए विओअमेत्तो अहं लहिस्सामि । दिवो विराहियो इव न सहइ तणुअंपि मह सोत्तवं
॥ १३३४ ॥ इच्चाइ पलवमाणे तम्मि सुदुक्खं समागया तत्थ । अइपररूक्खलिया सरस्सई नाम निवधूआ ॥१३३५॥ कोऊहलेण
तत्थ य परिभममाणीएँ तीएँ सो दिहो । पुहो अ भो ! सुउरिसि ! किं तुह दुहमह जमारडसि ? ॥ १३३६ ॥ तेण भणिअं
न मज्झं वत्ता पुच्छिअए अउन्नस्स । निवंधेण य पुहो कहेइ सयलंपि सो तीए ॥ १३३७ ॥ तं सोउं कुणमाणी इहापोहाइ
जाइमणुसरिउं । सुच्छानिमीलअच्छी धसत्ति धरणीयले पडिया ॥ १३३८ ॥ तो भीआहिं सहीहिं पारद्धा तीइ विचिहउवयारा ।
नाउं रायावि तयं संभंतो तत्थ संपत्तो ॥ १३३९ ॥ संपत्तचेअणा सा पुह्वा किं पुत्ति ! तुह इमाज्वत्था ? । कहिअं च तीएँ
एसो मह भत्ता पुव्वजम्मम्मि ॥ १३४० ॥ तत्थवि सरस्सई नाम भारिया अहमिमस्स अइइडा । एसो अ वल्लहो मह अईव
इच्चाइ सयलंपि ॥ १३४१ ॥ बहूपच्चएहिं सहिअं कहिअं सोऊण तीएँ सो तुहो । परिणावियो य रत्ता तं धूअं गरुअहरिसिण ॥
१३४२ ॥ निअमरणाओ आरब्भ तीएँ सयलंपि पुच्छिओ सचिवो ! कहिअम्मि तेण सयले चिंतइ एसा अहो पेच्छ ॥१३४३॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ९२ ॥

मञ्ज कए गुरुदुक्खं महाणुभावेण केरिसं इमिणा । अणुहूअं ? सविसेसा पीई जाया तओ ताण ॥१३४४॥ तत्तो समीहिअसुहं अणुहूअं तेहिं बहुअदियहाई । अह सो रअं दाउं तस्सेव य भाणुसचिवस्स ॥१३४५॥ पंचत्तं संपत्तो राया जणओ सरस्सईए तओ । भाणूडवि तीए सद्धिं अणुअंजइ रअसोक्खाई ॥१३४६॥ अह अन्नाया पिआए दाहजरो आगओ अइमहत्तो । पच्चक्खाया य इमा सवेहिवि नयरिवेजेहिं ॥ १३४७ ॥ तत्तो भाणुनारिदो चितइ अज्जवि न जा मइ एसा । ताव मराभि अहं चिअ जेण न पेच्छामि पिअमरणं ॥ १३४८ ॥ इअ चित्तिज्जण चडिओ भाणू पासायसत्तमतलम्मि । चारणसुणिणा दहुं उछंवंतो तहिं भणिओ ॥ १३४९ ॥ किं भो कुणसि महायस ! अप्पवहं बालजणसमाइन्नं ? । अविहिय मयाण दुक्खं अहिअं चिअ होइ पुरओडवि ॥१३५०॥ तो नरवइणा भणिअं भयवं ! पुण किं करेमि अहमिणिं । पिअजणविओअभीरू पाणे धरिअं अचायंतो ? ॥१३५१॥ चारणसुणिणा भणिअं धम्मोच्चिअ सयलदुहपरित्ताणं । ता सो च्चिअ कायवो भइ ! अवत्थासु सयलासु ॥ १३५२ ॥ तो रागाइविरहिअं देवं गुरुमवि महव्वयविसुद्धं । तत्तं च जिणामिहिअं पडिवज्जासु धम्ममूलंति ॥१३५३॥ विरइं च कुणसु पाणा-इवायपसुहाण पावठाणाणं । इच्चाइ तेण कहिअं धम्मं पडिवज्जाए भाणू ॥ १३५४ ॥ नीओ अ सुणी तत्तो पासम्मि सरस्सईए तीएवि । वंदिच्चु भावसारं गिहिधम्मो गिणिहओ सोउं ॥ १३५५ ॥ विअलिअपावा सुणिदंसणे सुसज्जा य सा तओ जाया । बहुदिणभुत्तसुहाई वयपरिणामम्मि तो दोडवि ॥ १३५६ ॥ पुत्तस्स दिन्नरअाईं सुगुरुमूलम्मि जिणमयं दिक्खं । गिण्हंति साहुणीणं पासम्मि सरस्सई तत्तो ॥ १३५७ ॥ विहरइ गीअत्थो उण भाणू जाओ गुरूण मूलम्मि । एगागी विहरंतो सो उण अहमेव इह पत्तो ॥ १३५८ ॥ ता भइ ! जइ मरंतो तइआ उछंवणाइएहिं अहं । ता पिअभज्जाए समं मेलो रअाइसोक्खं च

श्रीनेमि-
चरित्रे
शंखभवे
चंद्रवृत्ते
भाजुवृत्ते ॥

॥ ९२ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ९३ ॥

॥ १३५९ ॥ जिणधम्मो पघ्जा कल्लणपरंपरा इमा कस्स । होल्ल ? निअच्छह तम्हा जीवंतो सयलभदाहं ॥ १३६० ॥ धम्मं ता कुणसु तुमंपि विरम एआओ वालमरणाओ । तो चंदेण पभणिअं सुणिंद ! सच्चं इमं किंतु ॥ १३६१ ॥ अणवड्डिओऽहमज्जावि मिच्चविउत्तो य धणविरहिओ अ । ता पसिज्जणं तह कुणसु किपि जह होमि सत्थमणो ॥ १३६२ ॥ तुब्भेहिं विणिदिहं पच्छा धम्मं च अणुचरिस्सामि । अह भाणुम्यणी पभणइ सिक्खसु तो जिणनसुक्कारं ॥ १३६३ ॥ अरिहतमाइयाणं भचीए नत्थि जन्न साहेइ । तं सिक्खिज्जण तत्तो नमिज्जण सुणिं गओ एसो ॥ १३६४ ॥ पत्तो कुसुमउरपुरे पारद्धं किपि तत्थ वाणिज्जं । नव-कारपभावेणं कमेण जाओ महिड्डीओ ॥ १३६५ ॥ अह अन्नया इमेणं पुट्ठो नेमिच्चिओ जहा मज्झ । मिच्चा जीवंति न वा ? मज्झ मिलिस्संति वा नवत्ति ॥ १३६६ ॥ तो भणिअं इहयंपि हु तिच्चिवि ते श्रेवदिअहमज्झम्मि । अन्नन्नपुरेहिंतो वाणिज्जणं बहुसमिद्धा ॥ १३६७ ॥ एहिंति तओ तुट्ठेण तेण दिच्चम्मि विउलदाणम्मि । नेमिच्चिओ गओ तो समागया श्रेवदिअहेहिं ॥ १३६८ ॥ भाणू सिवो अ कण्हो मिच्चा तिच्चिवि तहिं वणिज्जेण । बहुरिद्धिज्जुआ सधे मिलिआ एगत्य हिट्टमणा ॥ १३६९ ॥ सुहदुक्खाइं जाइं अणुहूथाइं पुरा विउत्तेहिं । साहंति ताइं विम्हअकराइं चउरो अ अण्णोऽण्णं ॥ १३७० ॥ तत्तो पसुइअ-च्चित्ता वीसत्था तत्थ विसयसोक्खाइं । अणुसुंजंति जिणाणं धम्मम्मि अ भदया जाया ॥ १३७१ ॥ सिक्खंति नमोक्कारं चंद-चरियं निसामिउं सयला । तो बहुअविहत्तथणा भणंति अनोच्चमवरदिणे ॥ १३७२ ॥ जाया ताव समिद्धी बहुआवि हु अम्ह किंतु किं तीए ? । सुअसयणविउत्ताणं विहलत्तणओ जओ भणिअं ॥ १३७३ ॥ किं ताए सिरीए सुंदरीइ जा होइ अण्णदेसम्मि । जा य न भित्तेहिं समं जा य न दिट्ठा अभित्तेहिं ॥ १३७४ ॥ ता गम्मइ निअदेसे इअ जाए सव्वसम्मए तत्तो । भरिज्जण

श्रीनेमि-
चरित्रे
शंखभवे
चन्द्रवृत्तं ॥

॥ ९३ ॥

पवहणाहं खेमेणं जलहियुत्तरिडं ॥ १३७५ ॥ वेलाउलम्मि कत्थह विधिणिज्जणं समगगमंडाहं । पडिभंडाहं गहिडं चलिआ तो जयउराभिमुहं ॥ १३७६ ॥ थलमगेणं ताणं वचंताणं तओ अ मग्गम्मि । आत्तासिआण कत्थह सवेसिं भुंजमाणं ॥ १३७७ ॥ पंचसमिओ त्तियुत्तो मल्लिणसरीरो विसुद्धपरिणामो । जुगमेत्तनिअदिट्ठी उवसससिरिभूसिअसरीरो ॥ १३७८ ॥ काउं मास-
कखमणं पारणाए आगओ तहिं साहू । सवेहिवि तुडेहिं कम्मयरो सुंदरो नाम ॥ १३७९ ॥ भणिओ तेहिं पयच्छसु पञ्चमि-
मस्स भत्तपाणाहं । तो चित्तह कम्मयरो पेच्छ क्हं सोहणं जायं ? ॥ १३८० ॥ तवकरिसिअदेहो ताव मुणियरो विलमेत्थ
वज्जसाहं । दावावन्ति अ एए किं हियय ! न नच्चसि इआणिं ? ॥ १३८१ ॥ कत्तो मह अण्णयं होही परसंतियंपि तो दाउं ।
असणाह सहच्छाए अज्ज समजेमि बहु पुत्रं ॥ १३८२ ॥ इअ चित्तिज्जण तेणं विउलेहिं असणपाणगाईहिं । पडिलाभिओ तवस्सी
रोमंचिअंतदेहेण । १३८३ ॥ तप्पच्चयं च चउहिं निन्दमेएहिं भोगफलकम्मं । सुंदरकम्मयरेण उ परिणामवसाउ सचिसेसं
॥ १३८४ ॥ तत्तो जयपुरनयरे पत्ता सवेडवि सयणवग्गसा । मिलिआ वद्दावणयं विहिअं अइगुरुपमोण्ण ॥ १३८५ ॥ तत्तो
बहुअदिणाहं अणुभुंजेज्जण रिद्धिसोक्खाहं । ते चउरोडवि इ मित्ता सुंदरकम्मयसंजुत्ता ॥ १३८६ ॥ पळते मरिज्जणं पंचवि जोह-
ससुरेसु उववन्ना । भोसुं दिवसुहाहं पवसाहं तहिं तओ चविडं ॥ १३८७ ॥ चंदो नासिअपुरे समुद्धसत्थाहभअलच्छीणं ।
रिद्धिकलिआण पुत्तो जाओ रइवद्धणो नाम ॥ १३८८ ॥ भाणूवि धंभथलए सत्थाहवणंजयस्म भज्जाओ । जाओ
सिरीणं पुत्तो नामेण अणंगेदेवोत्ति ॥ १३८९ ॥ सिवजीवो रायगिहे उण्णो सागरस्स भज्जाए । नामेण सुंदरीए
भूआ रइसुंदरी नाम ॥ १३९० ॥ कण्हो उण चिजयपुरे उण्णो वत्तवणिअवसिणीए । नामेण रुक्खिणीए भूयानामेण

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ९५ ॥

रइमाला ॥ १३९१ ॥ विस्सरम्मि अ नयरे सुंदरजीवोऽवि अइगुरुययावो । जाओ महानरिंदो चिह्ति सुहेण सयलाइं ॥ १३९२ ॥ रइवद्धणो कयाई वच्चइ वणिजेण रायगिहनयरे । वचहरिअं अइवहुअं तत्थ इमेणं बहुदिणाइं ॥ १३९३ ॥ (नगरस्सासणभागे) वाहिं रइनंदणम्मि उज्जाणे । पूअं कुणमाणी वम्महस्स कुलवालिया एक्का ॥ १३९४ ॥ रइवद्धणेण दिट्ठा रइव रूवेण विम्हयं दिंती । कमणीअंदसणो वम्महोव तीएवि सो दिट्ठो ॥ १३९५ ॥ तो रूवाइसयाओ पुव्वभवग्भासओ य दोहंपि । जाया पीई सा काऽवि जा न क्कहिअंपि तीरेइ ॥ १३९६ ॥ अह खणमेगं दिट्ठीमेलयसोक्खम्मि तेहिं अणुहूए । वच्चइ वाला गेहे देहेण मणं तहिं मोत्तुं ॥ १३९७ ॥ रइवद्धणस्स तचो क्रेणइ पुट्ठेण साहिअं जमिमा । सागरदत्तस्स सुआ लहुभगिणी विमलवणिअस्स ॥ १३९८ ॥ रइसुंदरिचि नामा तचो रइवद्धणेण तेहिं समं । पारद्धो वचहारो मेची विमलेण सह वाहं ॥ १३९९ ॥ जाया ता तग्गेहे गमणागमणाइं भोअणाईअं । कुणमाणस्स सिणेहो वहुइ रइसुंदरीएं समं ॥ १४०० ॥ किं बहुणा ? दोहिंपि हु परिणयणविणिच्छओ कओऽन्नोऽन्नं । समं वइअरमेअं जाणंति न तीएं पिअराइं ॥ १४०१ ॥ सयणाइ-आ य तह परिअणो अ जाणइ वहु तयं तचो । चिह्ति मणे तुट्ठाइं जाव ता अन्नदिअहम्मि ॥ १४०२ ॥ निअयावासट्ठिएणं निसुओ रइवद्धणेण तूरयो । पुट्ठे कहिअं क्रेणइ रइसुंदरिवरणयं अज्ज ॥ १४०३ ॥ तं सोऊणं वजाहउव चित्तेइ दिव्व ! किं थक्का । अच्छी पसारिअच्चिअ अंजणमनिलेणमचहरियं ? ॥ १४०४ ॥ रइवद्धणस्स एवं हट्ठोवणयस्स आगया एक्का । इत्थी तीए भणिअं मा किंचिवि खेअमुव्वहसु ॥ १४०५ ॥ रइसुंदरीए भणिअं तुमं विमोत्तूण एत्थ जम्मम्मि । अन्नस्स मज्झ निअमो मह चित्तं पुण अयाणेअं ॥ १४०६ ॥ दिन्ना पिज्जहिं कस्सइ अन्नस्स अहंति होज्ज तो धीरो । जम्मंतरेऽवि तं चिअ भचारो मज्झ नो

अनौ ॥ १४०७ ॥ आसासिओ इमेहिं वयोहिं गमेइ कइवयदिणाणि । रइवद्धणो तओ उण आसन्ने लग्गदियहम्मि ॥ १४०८ ॥
 पंचं जन्नचं जाणिऊण अप्पत्तसंगमोवाओ । सो सुन्ने उजाणे गंतुं नयरस्स बाहिम्मि ॥ १४०९ ॥ उल्लंक्कइ अप्पाणं
 अइदुक्खचो तरुस्स साहाए । एत्थंतरम्मि केणइ पुरिसिणं पासओ छिन्नो ॥ १४१० ॥ भणिओ अ भो ! महायस ! किं
 एअं तुज्झ आगिइविरुद्धं । दीसइ चेड्डिअमह सो भणइ सटुक्खं च नीससिउं ॥ १४११ ॥ अल्लमेआए मह आगिइए
 नीसेसटुक्खभरिआए । किं पुण तुह तं दुक्खं जेण विसन्नो भणसि एवं ? ॥ १४१२ ॥ तत्तो साभिप्पाओ
 विसिड्डआगारसंजुअं दहुं । तं कहइ वइअरमिमं सधं रइवद्धणो तस्स ॥ १४१३ ॥ तो पभणइ सो जइवि हु एवं तहवि हु न
 जुज्जाए मरणं । बुद्धिमया कज्जेसुं होइ उवाओ च्चिअ विहेओ ॥ १४१४ ॥ जइ नत्थि उवाओ तहविह ताव संभावणा
 जिअंताणं । होइ समीहिअसिद्धी एस मयाणं पुणो कत्तो ? ॥ १४१५ ॥ अत्थि अ तुज्झ उवाओ इमम्मि कज्जम्मि मह
 पुणो निअयं । तुह सरिसं चिय दुक्खं निरुवायं तहवि जीवामि ॥ १४१६ ॥ रइवद्धणेण तत्तो विग्ग्हिअहिआएण पुच्छिओ
 किं तं । तुह दुक्खंति ? तओ सो पभणइ अवहिअमणा सुणसु ॥ १४१७ ॥ नयरम्मि बंभथलए सत्थाहयणजयस्स
 इहसुओ । नामेणज्जंगदेवो विजयउरे सो गओ कहवि ॥ १४१८ ॥ जक्खस्स संखपालस्स तत्थ जत्ताए वाहिरुजाणे ।
 पेच्छइ कनं एकं सा कहवि असोगतरुमूले ॥ १४१९ ॥ अनोऽन्नं दट्ठुणं रूवं एआण गरुअथणुराओ । जाओ जाव निअंति
 अ परोप्परं निद्धदिट्ठीए ॥ १४२० ॥ उम्मूलिऊण खंभं मेंठं हणिऊण करिवरो मत्तो । तत्थागओ पलाणो तत्तो लोओ सम-
 ग्गोऽवि ॥ १४२१ ॥ तासेउण कन्नाए उवरुवरिं आगओ स करिनाहो । खुद्धा य सा वराइ तत्तो अ अणंगदेवेण ॥

१४२२ ॥ धावेऊणं पहओ पच्छिमचरणम्मि लउडिघाएण । हत्थी तदभिमुहोऽपि अ चलिओ कोवेण तो सोऽपि ॥ १४२३ ॥
 खेछावइ तं बहुविहसिक्वाकुसलोत्ति तो तमन्नत्तो । आलुब्भावेऊणं सयं तु अवगूहिउं कन्नं ॥ १४२४ ॥ किर हत्थिस्स भाएणं
 निब्भयठाणम्मि मुंचए नेउं । नीआ य सा पिऊहिं तत्तो तुडेहिं तस्सुवरिं ॥ १४२५ ॥ एत्तो अ मेहबुडी सहसा गाढं पवत्तए
 तत्थ । तेण य पलाइऊणं गओ जणो कोऽपि हु कंहंपि ॥ १४२६ ॥ तत्तो इमं न नायं अणंगदेवेण कस्स सा धूआ ? । कत्थ-
 विअ गया अ ? किंनामिआ य ? तो तत्थ नयरम्मि ॥ १४२७ ॥ अइविउलिआए कइवअ दियहाइं पलोअमाणओ एसो ।
 सुद्धिपि तीए न लहइ तत्तो विरहानलपलित्तो ॥ १४२८ ॥ अमुणित्तो अ उवायं परिभसमाणो कहिंपि सो इण्हि । इहमागओ
 अहं सो अज्जावि जीवामि सत्तेणं ॥ १४२९ ॥ तो अवलंचसु सत्तं तुमंपि चित्तसु उवायमिह कजे । सत्तरहिआण सिज्झइ न
 किंपि कजं जओ भणिअं ॥ १४३० ॥ तणसरिसंपि न सिज्झइ कजं पुरिसस्स सत्तरहिअस्स । आरूढसत्तयस्स उ देवा
 उ वसम्मि वट्टंति ॥ १४३१ ॥ ख्वद्धणेण तत्तो भणिअं जं भणसि तं तहच्चेव । किंतु उवाओ को सो फुरइ मणे
 तुम्ह इह कजे ? ॥ १४३२ ॥ तत्तो अणंगदेवो पभणइ नायं मए इहं देसे । एसो किल आयारो जं लग्गदिणस्स पढमंपि ॥
 १४३३ ॥ कामायणो गंतुं दारं ठविऊण पविसिउं मज्जे । एगागिणी अ कामं पूएइ वहू किर निसाए ॥ १४३४ ॥ तत्तो तुमं अहं
 चिअ कामायणो पुरोऽपि पविसेउं । चिडिस्सामो तत्तो पुरओ सधं भलिस्सामि ॥ १४३५ ॥ तो आवासे गंतुं दोन्निवि मज्जंति
 तह य अंजंति । पुव्वभवभासेण य जाया पीई घणा ताण ॥ १४३६ ॥ विस्सउरस्स अभिमुहो सत्थो मोक्कछिओ तओ सव्वो ।
 वीअदिणे नाऊणं आगच्छंति तयं बालं ॥ १४३७ ॥ दुन्निवि कयसिंगारा गंतुं कामस्स देउले विउले । पडिमाए पिट्ठीए अल-

१

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ ९८ ॥

क्विवथा एगथो ठंति ॥ १४३८ ॥ रसुंदरीवि सयलं लोअं मोचूण अंगणे गहिंडं । बहुपूआसंभारं दारं ठइऊण मज्झम्मि ॥
१४३९ ॥ एगागिणी अणंगं पूयइ भत्तीएँ पभणए पच्छा । भयवं ! अणंग ! तुमए किमहं इअ संकडे खित्ता ? ॥ १४४० ॥
जाणसि ताव तुमंपि हु दिन्नो रइवद्धणस्स मह अप्पा । अबस्स दिअमाणी ता किमिहमुवेहिआ तुमए ? ॥ १४४१ ॥ नहि
पुणरुत्तं कन्नाओ कहवि दिअंति । दिअइ रइवद्धणो च्चिअ तो मह भत्ता इमं भणिउं ॥ १४४२ ॥ उल्लंविओ
इमीए अप्पा रइवद्धणेण ता सहसा । निगंतूणं मा साहसंति भणिऊण छुरिआए ॥ १४४३ ॥ छिन्नो पासो तुट्टाएँ पभणिअं
तीएँ तो कुओ तंसि ? । तेणवि कहिअं सबं तत्तो अ अणंगदेवेण ॥ १४४४ ॥ कामस्स सक्खिअं चिअ पाणिगहणं कराविअं
ताण । रसुंदरीए वेसो सबोअवि हु अप्पणा विहिओ ॥ १४४५ ॥ निअवेसं पुण सच्चिअ कराविआ पभणिअं तओ तेण । रइ-
सुंदरीएँ ठाणे तग्गेहमहंपि वच्चिस्सं ॥ १४४६ ॥ पच्छा पलाइअबं तुभेहिं अहंपि तो भलिस्सामि । रइवद्धणेण भणिअं न होइ
एवं जओ तुज्झ ॥ १४४७ ॥ होइ अणत्थो एवं तत्तो छीअं छडत्ति केणावि । तो भणइणंगदेवो न मज्झ चिंता तए कज्जा ॥
१४४८ ॥ जेण अणत्थो च्चिट्ठउ गुरुरामं चिअ कहंति मह सउणा । इअ भणिउं नीहरिओ अणंगदेवो जुवइवेसो ॥ १४४९ ॥
लंबं गुट्ठिं काउं चडिउं सिविआए पडिगओ गेहं । मंगलसइसमाउलपसरिअंगंभीरतूरवो ॥ १४५० ॥ गेहदुवारे नच्चंतयम्मि
गायंतयम्मि अ जणम्मि । उरए पल्लंक्खिन्ने रइव निवज्जाए गंतुं ॥ १४५१ ॥ माउलधूआ रसुंदरीए एत्थंतरम्मि रइमाला ।
विजयपुराओ पत्ता निमंतिया तत्थ वीवाहे ॥ १४५२ ॥ उवविट्ठा गंतूणं अणंगदेवस्स सन्निहाणम्मि । पभणइ बहिणि ! मए
तुह निसुआ रइवद्धणे पीई ॥ १४५३ ॥ किन्तु न बलिओ कोअवि हु विहीएँ अज्जवि तं सउन्नासि । जं हिअयवह्छेहणं सह

श्रीनेमि-
चरित्रे
शंखभवे
चंद्रादि-
वृत्तं ॥

॥ ०८ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा-
भव-
भावना ॥
॥ ९९ ॥

मेलो कइवयदियाणि ॥ १४५४ ॥ जाओ मह उण सोऽवि हु पुनविरहिआए कहवि न हु जाओ । जं हत्थिसंभमाओ रक्खे-
ऊणं मंमं सुहओ ॥ १४५५ ॥ हिअयं हरिऊण गओ सो कत्थइ बहिणि ! तं न याणामि । विजयउरं सयलंपि हु गवसयंतीए-
वि न हु पत्तो ॥ १४५६ ॥ इच्चाइ परिकहंती भणिआ तुट्टेणउंगंदेवेण । हुं पजंतं कहवित्थरेण सो चैव अहमेत्थ ॥ १४५७ ॥
एएण वइअरेणं समागओ सुअणु ! अह समगंगपि । पुव्विल्लवइअरं साहिऊण फेडेवि अंगुट्ठि ॥ १४५८ ॥ काऊण पुरिसवेसं
साहिबाणाइं मेलिउं तहय । बाहाए धरिऊणं भणिया सा तेण उट्टु पिए ! ॥ १४५९ ॥ जा गीअवाइएसुं वक्खित्तो चिट्ठए
जणो एस । ता पच्छिमदारेणं निगंगंतूणं पलाएसो ॥ १४६० ॥ सदाइएहिं तो तीए सोऽवि उवलक्खिओ पहिड्ढाए । पडि-
वन्नं तवयणं गयाइं तचो पलाएउं ॥ १४६१ ॥ तो एआइं रइवद्धणो अ रइसुंदरी अ तह चैव । विस्सउरे मिलिआइं सयलाइं
तह य सत्थो य ॥ १४६२ ॥ पारइे वाणिजे तेहिं विढचं वहुं धणं तत्थ । पासाए कारेउं विउले तो उंति तत्थेव ॥
१४६३ ॥ नासिक्कपुराओ तह य वंभथलाओ निअकुडुंवाइं । आणाचित्ति तहिं चिअ रइवद्धणुउंगंदेवो अ ॥ १४६४ ॥
सोऽवि हु कम्मयरजिओ राया नामेण चंदसेणोचि । रजं कुणइ तहिं चिअ विक्खाओ विक्कमनएहिं ॥ १४६५ ॥ तेण य सह
ववहारो रइवद्धणमाइआण नेहो अ । पुव्वभवन्भासेणं अईव विद्धिं गओ दूरं ॥ १४६६ ॥ रइसुंदरिरइमालारइवद्धणउंगं-
देवपरिणयणं । नाउं पिअराइं कन्नयाण तुड्डाइं सयलाइं ॥ १४६७ ॥ पीईपडिवद्धिअयाण ताण पंचण्हमवि वहु दिवसा ।
वंचंति अह कयाइं समागओ केवली तत्थ ॥ १४६८ ॥ तस्स सयासे गंतुं धम्मं निमुणंति ताइं सयलाइं । लद्धावसरो अ निचो
पुच्छइ भयवं ! किमग्हाणं ? ॥ १४६९ ॥ एआरिसो सिणेहो भिन्नड्डाणेसु जम्मलंभेऽवि ? । तो मुणिवइणा तेसिं चंदो भाणू-

श्रीनेमि-
चरित्रे
शंखभवे
चंद्रादि-
वृत्तं ॥

॥ ९९ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१००॥

सिवो कहो ॥१४७०॥ सुंदरकम्मकरोऽवि अ जह पुव्वभवम्मि भित्तभावो अ । मुणिदाणपभावेणं जह वद्धं भोगफलकम्मं ॥
१४७१ ॥ तह सबं परिकहिअं पंचहवि ताण तं निसामेउं । जायं जाईसरणं पवड्डिओ गुरुअसंवेओ ॥ १४७२ ॥ मुणि दाण-
पभावेणं लहुईकयसयलकम्मसंताणो । नरनाहंचदसेणो पुचं ठविऊण रज्जम्मि ॥ १४७३ ॥ रइवद्धणो तहेव य अणंगदेवो अ
नियनिअसुअस्स । दाउं कुंडुवभारं भज्जाओ तह य दोण्हंपि ॥ १४७४ ॥ पव्वजं सव्वाइं विहिणा गेण्हंति केवलिसयासे । काऊण
य उग्गतवं कमेण सिद्धंति सयलाइं ॥ १४७५ ॥=अह भणइ संखकुमरो सच्चं चिअ तं मइप्पभो जेण । अवहारिअं कहाणय-
मेअं सबं कुओऽवि वरं ॥ १४७६ ॥ इच्चाइकहाहिं निसिं गमिऊण वहुं विसज्जाए कुमरो । सयलंपि परिअणं तो किर निइं
जाव काहंति ॥ १४७७ ॥ ता अद्धरत्तसमए रुअकरुणसरं सुणेइ दूरम्मि । कोऊहलेण छन्नं खग्गसहाओ तओ वयइ ॥ १४७८ ॥
सइणुसारेण कमेण तत्थ पत्तो अहित्थिअं एक्कं । मज्झिमवयं निअच्छइ विलवंति विविहभंगेहिं ॥ १४७९ ॥ तो भणइ अंब !
धीरा होसु तुमं किं सदुक्खमिअ रुअसि ? । इअ साहसुत्ति भणिए सप्पुरिसं तं निएऊणं ॥ १४८० ॥ सा भणइ वत्थ !
निसुणसु किमहं साहेमि भग्गपरिहीणा । रयणनिहाणं मह दरिसिऊण हरियं जओ विहिणा ॥१४८१॥ किं पुण तयंति भणिए
पमणइ साहेमि धीर ! निसुणेसु । अंगाजणवयसारा चंपा नामेण वरनयरी ॥ १४८२ ॥ स्र्राहिड्डिअघिलचणेहिं गयणंगणेण
तुल्लावि । जा अहिअच्चिअ गुरुबुहकिचाण अवड्डिउदएण ॥१४८३॥ किं भणिमो तीएँ पुरीए जीए सिरिवासुपुज्जिणनाहो ।
पत्तो जम्मं तह निव्वुइं च नयभुवणपयकमलो ॥ १४८४ ॥ जो चरडाण असहणो साहंकारो अ सत्सुहडेसु । मायावी निअगुण-
छायणम्मि लुद्धो जसे चेव ॥ १४८५ ॥ सो तीएँ जिआरिनिवो कित्तिमई नाम पणइणी तस्स । वरसुमिणसूइआ बहु-

श्रीनेमि-
चरित्रे
शंखभवे
यशोमतिः

॥१००॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१०१॥

सुआण उवर्णिं समुप्पन्ना ॥ १४८६ ॥ धूआ ताण महग्घा रोहणभूमीए रयणसइव्व । उज्झोइअदिसिवलया नियतणुकंतीए
सवत्थ ॥ १४८७ ॥ विहिअं वद्धावणयं पिअहिं तुडेहिं तीए जम्मम्मि । नामं च जसमई तीए विहिअमभिवद्धिअजसाए ॥
१४८८ ॥ वड्डइ सा अणुदिअहं गरुआण परोवयारवुद्धि व । सुहया सज्जणगोड्ढि व सयल्लोअस्स निच्चंपि ॥ १४८९ ॥ अण-
हीआहिंवि पायं कलाहि सा कहवि तह अलंकरिआ । सच्चिअ तब्भावत्थं जह पुच्छिअइ बुहेहिंपि ॥ १४९० ॥ तारुन्नम्मि
पयड्डे जं पुण तीसे फुडीहवइ रूवं । तं महिलामेत्तमहं किं तुह साहेमि तुच्छमई ? ॥१४९१॥ तथाहि—जीए चरणंगुलीणं
नियराउ च्चिअ अलत्तओ जाओ । भवणकुसुमोवयारं नहमणिकिरणच्चिअ कुणांति ॥ १४९२ ॥ कयहंसयमहुरसरा उप्पलना-
लोवमाहिं जंघाहिं । थलकमलिणि व रेहइ संचरमाणी अ जा निच्चं ॥ १४९३ ॥ मिउहंसतूलिविउलं रमणपयं चेव मयणस-
यणिज्जे । वरनाहिमंडलं चिअ मृत्ताहलहारतरलयए ॥ १४९४ ॥ मणिदप्पणा समुन्नयपओहरचेअ सत्थकंतिजुआ । कर-
चरणतलाईविअ लीलाकमलाई जीए सया ॥ १४९५ ॥ नीसाससुरहिगंधइहसिअपोम्ममवि चंदणंगराओत्ति । वीसत्थजं-
पिआइंवि वरवीणावेपुसुहयाइं ॥ १४९६ ॥ अहवाऽरुणप्पहच्चिअ कुंहुमरायं मुहम्मि संठवइ । सरलत्तं नासाए ठिअं अमंतं व
हियम्मि ॥ १४९७ ॥ जीए निअलोअणाइंवि सयावि सवणुप्पलाई जायंति । पक्खालइ वयणं निअक्खोलजुण्हाजलं चेव ॥
१४९८ ॥ पंचमिमिअंकसरिसे मयणाहिपसाहणाइं मालयले । वारेइ कुडिलंपती सुसिलिड्ढा भूल्याओ अ ॥ १४९९ ॥ सोहत्थ-
मुवड्ढिआइं मालइकुसुमाइं केअइजुआइं । मिउनिद्धकुडिलकसिणा केस च्चिअ जीए भूसंति ॥ १५०० ॥ एको च्चिअ दोसो जीए
नवरं जं कणयवन्नतणुकंती । अइवहुअआए रूवं अंतरइ पलोअमाणणं ॥ १५०१॥ समुदयसोहं को तीए वच्चिउं तरइ सुरगुरु-

श्री नेमि-
चरित्रे
शंखभवे
यशोमतिः

समोऽवि ? । अणुरूपगुणाभावे न रमइ पुरिसम्मि से दिट्ठी ॥ १५०२ ॥ अह अत्रया कंहंपि इ वियरंतेणं दिरासु अक्ख-
 लिअं । सिरिसेणनराहिवन्दणस्स सिरिसंखकुमरस्स ॥ १५०३ ॥ सह गुणगणेण हिआए पविसइ तह तीए कामसरनिअरो । जह
 संखकुमरआणं न मुयइ तत्तं व मुणिलुद्धी ॥ १५०४ ॥ तो संखकुमरपडिअद्रमाणसं जाणिअण तं राया । परितुट्ठो धूआए जं
 किर टाणम्मि पडिअंधो ॥ १५०५ ॥ तो वरणत्थं हत्थिणपुरम्मि जा किर पहाणनिअपुरिसे । पट्टविआ अत्रदिणे ता विआहर-
 नरिदेण ॥ १५०६ ॥ मणिसेहरेण बाला दट्टुणं पत्थिआ विवाहत्थं । कहिअं च तस्स जं किर मोचूणं संखकुमरवरं ॥ १५०७ ॥
 अन्नं सुमिणेऽवि इमा नेच्छइ अइपत्थिआ निवसुएहिं । अनेहिवि बहुएहिं कहिअं ताणंपि रायलमिणं ॥ १५०८ ॥ अह अत्रदिणे
 तेणं मणिसेहरेखेयरेण सा बाला । अवहरिआ पावेणं विलवंती तीएं बाहाए ॥ १५०९ ॥ अहयंपि अंबघाइचि नेहपडिअद्र-
 माणसा लग्गा । आणेअणं इहयं समुच्चिया तेण दुट्टेण ॥ १५१० ॥ तं पुण कन्नं मह हिअयवहहं कत्थइ गओ घेत्तुं ।
 विलवासि तेण अहयं हिअसहस्सा करंतेण ॥ १५११ ॥ अह कुमरेणं भणिअं धीरा तं भवए ता इह पएसे । जाव गवेसामि
 अहं इअ संठविअं गओ एत्तो ॥ १५१२ ॥ अनेसइ अउवीए निअणं तत्तो कमेण संजाया । थेवावसेसरयणी ल्हसंततिमिरोह-
 धम्मिअत्था ॥ १५१३ ॥ वियलंततारयंसुअनिवहा कोलाहलेण पक्खीणं । जसमइदुक्खे रुअइ ग तहय तिमिरोहमणुसमयं ॥
 १५१४ ॥ उवसंहरेइ कुमरस्स सयलमग्गाण पयअणत्थं व । विअसंति ईसि आसागुहाहं नाअं च आसन्नं ॥ १५१५ ॥ जसमइ-
 लंभं अरप्पमाए तसियाहं तहय तिमिराहं । कायसेनाहं ओसरंति विअलिअपओसाहं ॥ १५१६ ॥ कयपाभाहंसंअन्नभरायसिं-
 दूरतिलयसिगारा । अरुणपहपवरकुंकुमकरंगराया समंतेणं ॥ १५१७ ॥ विअविअससिपईवा रधिरमणसमागमम्मि पुवदिआ ।

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१०३॥

अहिणवत्रु व रेहइ ओसारिंजितमलजा ॥ १५१८ ॥ तत्तो खरनरिंदो समुगओ गंजिऊण तमसत्तुं । सव्वथ पक्खिवत्तो कर-
नियरं कमलकोसेसु ॥ १५१९ ॥ अवणीयसथलतारयेरुक्को निम्मलम्मि कणयमओ । गयणंगणम्मि रेहइ मंगलकलसो व
दिणनाहो ॥ १५२० ॥ मोचूण कुमुइणीओ भमरा धावंति कमलिणिवणेसु । कस्स कहिं पडिवधो ? जलंतवीसामओ लोओ ॥
१५२१ ॥ कूअंति हरिसियाइं विरहविसुक्काइं चक्कमिहुणाइं । साणंदं भवणांपि हु मोत्तुं कोसिअकुलं एक्कं ॥ १५२२ ॥ तत्तो
त्रिसालसिंगं सेलं कुमरेण आरुहंतेण । कत्थइ एगपएसे उवविट्ठा संठिआ पुरओ ॥ १५२३ ॥ मह दुइ ! तइ न कजं मज्झ पिऊणं
विइनुक्खेण । जम्मंतरेवि भत्ता मह होही संखकुमरोऽवि ॥ १५२४ ॥ इअ वारंती खयरं पच्छन्नं अप्पणो विवाहत्थं । कज-
लक्खुसिअनयणंसुवारिपरिवियलणमिसेण ॥ १५२५ ॥ निअकुलविओअकारणमसेसमन्भितराउ वाहिम्मि । पावं च पक्खि-
वंती अवलंविअगरुअदढसत्ता ॥ १५२६ ॥ दिट्ठा कुमरेणं जसमइत्ति तह खेअरो अ तेणावि । दिट्ठो कुमरो तो हरिसिएण सा
पभणिआ वाला ॥ १५२७ ॥ तुह हिअयवच्छहो सो एसो कालेण कड्डुं एत्थ । आणीओ कत्तोऽवि हु पुव्विंपि हु परिचिओ
मज्झ ॥ १५२८ ॥ तो तुह पेच्छंतीए एअं वावाइऊण निक्कंटं । परिणेमि सुअण ! तुमए खणमेगं कोउयं नियसु ॥ १५२९ ॥
इअ जंपंती कुमरेण हक्किओ रे ! किमेअमारद्धं । नीयजणाणं समुचिअमवहरणं परपुरंधीणं ॥ १५३० ॥ अह खेअरेण भणिअं
एसा तुह अप्पणा मह परिच्छा । ता रक्खेजसु वालय एअं तुममुत्तमो होउं ॥ १५३१ ॥ इअ भणिए आवडिअं जुज्झं
दोण्हंपि ताण सुहडाणं । वगंति ममंति समुल्लसंति देति अ करप्फोउं ॥ १५३२ ॥ गुणवंता खग्गाइं छिप्पंति न अब्बमत्तपह-
रेहिं । मोचूण तओ खग्गे जुज्झंति अ वाहुजुद्धेण ॥ १५३३ ॥ पुणरवि खग्गेहिं पुणोऽवि वाहुजुद्धेण संपलगंति । कयमीम-

श्री नेमि-
चरित्रे
शंखभवे
खेचर-
मुद्धं ॥

॥१०३॥

भिउडिभंगा दडोहायं विरच्छा य ॥ १५३४ ॥ अह खयो परिक्खिविओ विजासाम्थओ सिलानिअरं । रुक्खे अयगोलेऽवि
अ विच्छुअ सप्पे अ सरनिअरे ॥ १५३५ ॥ मुच्चइ कुमरो ताणिवि वंचावइ लहुअआइ काइपि । पुन्नाणुभावउच्चिअ काणिवि
वंचति विहलाइं ॥ १५३६ ॥ काणिवि खंडइ खग्गेण काइं पुण पहरणाइं तस्सेव । जायंति तो विलक्खो जा चिड्डइ खेयो
खिन्नो ॥ १५३७ ॥ ता सरनिअरसमेअं चावं उच्छिदिदं करयलाओ । गहिअं तो बाणेहिं भिन्नो हिययम्मि सो तेण ॥ १५३८ ॥
मुच्छानिमीलिअच्छो पडिओ भूमीएँ ता कुमारेण । निग्गालिऊण रुहिरं काउं अन्नं च उवयारं ॥ १५३९ ॥ विहियो सत्थो
पभणिओ अ गिण्हेसु करयले सत्थं । मा मुंचसु ववसायं अवलंबसु धीरयं धीर ! ॥ १५४० ॥ अह निरुवमणुणरंजिअहिअएणं
खेअरेण सो भणिओ । का धीरिमा ? तए सह परक्कमो जस्स तुह एसो ॥ १५४१ ॥ पुन्नाण पगरिसो उण किं भन्नउ जेण
तुज्झ विखाओ । विहलाओ सयलाओऽवि विहियाओ मह अउन्नस्स ? ॥ १५४२ ॥ गंभीरया थिरत्तं उदारया तह य वयणवि-
न्नाणं । रुवाइगुणगणोऽवि अ जेणं चिअ एरिसो तुज्झ ॥ १५४३ ॥ तेणं चिअ बालाए इमीए ठाणम्मि एस पडिबंधो । न
हि एरिसिस्थिरयणाइं होति अन्नस्स जोगाइं ॥ १५४४ ॥ न य रायहंसजोगं नलिणं भुंजंति कहवि साळ्हरा । न य चूअ-
मंजरीए भोगट्टाणं हवइ काओ ॥ १५४५ ॥ तो अट्टाणे विहियो मए निवंगरुह ! एस पडिबंधो । पत्तं च फलं तस्सऽवि
रायंघाणजहव किमसुलहं ? ॥ १५४६ ॥ ता धीर ! तुज्झ निरुवमणुणसंदाणिअमणो अहं निच्चं । भिच्चो च्चिअ इअ नाउं वावा-
रेज्जसु जहा रुइओ ॥ १५४७ ॥ अह जसमई विचिंतइ किं तेऽवि जयंति जे पहिडेहिं । इत्थीवरिऊहिं इअ पच्चक्खं न थुवंति ? ॥
१५४८ ॥ होति पसिद्धिपहाणा केऽवि नरा गुणगणम्मि श्वेवऽवि । खारम्मिवि मयरहरे न माइ जं कत्थइ पसिद्धी ॥ १५४९ ॥

एअस्स पुण पसिद्धी शोवच्चिअ गुणगणो उण अणंतो । अवधारिं न तीरइ एकेण मणेण न य वोत्तुं ॥ १५५० ॥ एक्काए
वायाए सकइ ता नूण मह मणं सुच्छं । किं वाहंतो हत्थं पावइ सुरतरुफलं कुञ्जो ? ॥१५५१॥ मानससरसलिलाइं किं धावंतो-
वि लहइ मरुपहिओ ? । रोरो रयणनिहाणं किं पावइ उअमाणोऽवि ? ॥१५५२॥ एआरिसगुणमेअं कहअम्हारिसजणो पुरि-
सरयणं । पावइ ? पत्थंतोऽवि हु किंतु तहावेत्तिण्णऽत्थि ॥ १५५३ ॥ आसासो मज्झंपि हु जेण सकामाए नियइ दिट्ठीए ।
एसोऽवि ममं तम्हा जाणामि न जं विही कुणइ ॥१५५४॥ तो भणिअं खयरं कुमार ! मरिसेअ मज्झ अवाहं । तो लज्जिओ
निवसुओ तं पभणइ भइ ! भणह इण्हि ॥ १५५५ ॥ किं तुज्झ करेमि पियं ? तो तेण विलिगिअण चरणेसु । भणिअं जइ
एवं तो गम्मउ वेअड्डुसेलम्मि ॥ १५५६ ॥ सरिसेहिंवि वंदिअंतु तत्थ देवे य सासयसुरूवे । सिद्धाययणे एत्थंतरे अ विजा-
हरसमूहो ॥ १५५७ ॥ मणिसेहरस्स मग्गेण आणओ तेण पणमिओ एसो । तो दोनि पट्टवेअं खयरा कुमरस्स सेवम्मि ॥
१५५८ ॥ अक्खाविआ पउत्ती पेसविअं तं च हत्थिणउरम्मि । आणाविआ य धाई तत्थेव तओ अ सवाइं ॥ १५५९ ॥ वेअ-
ड्डुम्मि गयाइं सिद्धाययणे जिण्णिंदपडिमाणं । संखो अ जसमईविअ ततो विरयंति भत्तीए ॥ १५६० ॥ अट्टप्पयारपूअं सं-
वेअवसुच्छलंतपुलायाइं । वंदंति भावसारं देवे थुइथोत्तमार्हीहिं ॥ १५६१ ॥ अह कणयपुरे नयरे ताइं मणिसेहरेण नीआइं ।
अइगुरुपडिचीए पवेसिआइं सभवणम्मि ॥ १५६२ ॥ अवलोइअइ विम्हिअमणेहिं खयरं हिं जसमईरूवं । भजंति मयणवाणेहिं
खेयरीओ अ दड्डुणं ॥१५६३॥ साइसयकुमररूवं सबोऽवि हु खयरखेअरीलोओ । वेअड्डुसेलवासी समागओ तत्थ सुअकित्ती ॥
१५६४ ॥ पेच्छइ ताइं सलाहइ विम्हिअं न सुअए य खणसेगं । ताण समीवं कोऽवि हु अविखतो गुरुगुणोयहिणो ॥१५६५॥

तत्प्रद्विष्टेण अबभत्थिएण कुमरेण खयररायाणं । साहेजं सतुजयाइवहुअकजेसु देतेण ॥ १५६६ ॥ आत्रज्जिओ तहेसो खयर-
लेओ जहा समगोडवि । पडिवन्वभिचभावो सम्माणइ पइगिहं नेउं ॥ १५६७ ॥ (ग्रन्थाग्रं २०००) अबभत्थंति अ व्रहवे निअ-
धूआणं विवाहकजेण । सो अ न परिणइ भीओ जसमइपरिणयणचिरहेण ॥ १५६८ ॥ मणिसेहरपमुहेहिं तत्तो कइवयदिणाण
पज्जंते । सम्माणिओ कुमारो पवरविमाणम्मि आरूढो ॥ १५६९ ॥ निअधूयाइजुएहिं अनेहिंवि वरविमाणकलिएहिं । मणिसे-
हरपमुहेहिं खयरसहसेहिं परिअरिओ ॥ १५७० ॥ सह जसमईए चलिओ चंपाभिमुहो खणेण संपत्तो । तीए आसनं पइवेइ
मणिसेहरो तत्तो ॥ १५७१ ॥ विजाहरे कहावइ संधपि जियारिमाइणो एअं । आणंदिओ अहेसो न माइ देहे न गेहे अ ॥
१५६२ ॥ सामंतमंतिनरवइपउरसहसेहिं परिगओ तत्तो । पच्चोणिं नीहरिओ कुमरस्स समग्गवलकलिओ ॥ १५६३ ॥ आलि-
गिओ कुमारो सहरिसमन्नेडवि खेअरा सवे । संभासिआ समुच्चिअं पडिआ चलणेसु धूआडवि ॥ १५६४ ॥ अवगूहिज्जण
सीसम्मि चुंविआ नेहनिव्वभरं तेण । अहिणंदिज्जइ कुमरो पउरेणडंतेउरेणं च ॥ १५६५ ॥ विद्धाउ भणंति इमो जीवउ जीएण
अम्ह वरकुमरो । राया रज्जं देसो अ रक्खिखओ जेण बुडुंतो ॥ १५६६ ॥ इहरा धूआचिरहे राया पाणे असंसयं चयइ । तट-
भावे सयलंपि हु बुडइ रज्जं च रहुं च ॥ १५६७ ॥ इच्चाइ जणसलाहं निसुणंतो रिद्धिसमुदएणेसो । अच्चिजंतो कामिणिवर-
लोअणकमलमालाहिं ॥ १५६८ ॥ चंपापुरीएँ मज्जेण पविसए सयल्लोयमणहरिसं । जणमाणो संपत्तो धवलहरे नरवरिदस्स ॥
१५६९ ॥ वद्धावणयं नयरे देसे अ कराविअं समग्गम्मि । आणंदिएण रत्ना लोएण य तुइहिअएण ॥ १५७० ॥ सिरिआसु-
पुज्जजिणचेइआइं भत्तीए वंदमाणो सो । मन्ततो अप्पाणं सकयत्थं चिइए तत्थ ॥ १५७१ ॥ तत्तो पसत्थलग्गम्मि निवइणा

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१०७॥

अहमहंतरिद्धीए । काराविओ कुमारो पाणिगहणं जसमईए ॥ १५७२ ॥ विजाहरधूआओ तत्तो परिणइ तत्थ बहुआओ ।
सम्माणिआ य रत्ता खयरा सोआविउं कुमरं ॥१५७३॥ सट्ठाणं संपत्ता कुमरोऽविअ जसमईए सह भोए । सेसाहिंवि भज्जाहिं
परिभुंजइ पवरतियसुव ॥१५७४॥ सह जसमईए नेहो तह निव्विडिओ जहा न अनोऽन्नं । खणमवि विओअभावं खमंति भणइ
अ जणो तुडो ॥१५७५॥ खलपगई नूण विही अजुत्तयारी अ किंतु मिहुणमिमं । अणुरूवं मेलेउं पम्हुसिओ अवजसो सयलो
॥१५७६॥ कह अन्नहा हरिज्जइ बाला ? कह तं निअत्तए एसो ? । तम्हा एरिसघडणासु नूण कुसलो विही चेव ॥ १५७७ ॥
इअ लोअसलहणिज्जाइं विसयसोक्खाइं अणुहवंतस्स । कुमरस्स पिउगिहाउ दूओ आगच्छए तत्तो ॥ १५७८ ॥ सोआविउं
जिआरिं नरनाहं तुरयकरिसमूहेहिं । पाइकरहयरेहिं संखाईएहिं संजुत्तो ॥ १५७९ ॥ जसमइपमुहेणंतेउरेण कलिओ कमेण
संपत्तो । हत्थिणउरम्मि कुमरो मिलिओ पिअराण तुट्ठाण ॥ १५८० ॥ ते खरसोमजीवा चविज्जणं आरणाउ कप्पाओ । जस-
हरगुणहरनामा जाया कुमरस्स लहुवंधू ॥ १५८१ ॥ सह तेहिं मइपमेण य अन्नेण य सयलमित्तवग्गेण । कीलइ कुमरो
सह जसमईए अइनेहपडिबद्धो ॥ १५८२ ॥ अह सिरिसेणनरिंदो विचित्तए एस मह सुओ इण्हि । जाओ रज्जसमत्थो गुणेहिं
भुवणंपि लंथंती ॥ १५८३ ॥ पत्तो जमहं रजं करेमि परिणयवओऽवि भुत्तसुहो । मूढत्तं चिअ एअं असंगयं धीरपुरिसाण ॥
१५८४ ॥ जाहे मालइमाला तवन्नसिरोरुहेसु दुल्लक्खा । जायइ ताहे अज्जवि कामहिलासो विमूढत्तं ॥१५८५॥ लोहक्खल-
पिहियस्सवि विसंभुलं नीहरंतपिक्खस्स । तंभोलस्स समीहा विडंवाणा किह नवि बुहाणं ? ॥१५८६॥ वलिविरगसिअचंदणर-
सम्मि पवणोणयम्मि कंपंती । देहे विलेवणासा जायइ न हु कस्स हसणिज्जा ? ॥ १५८७ ॥ परिसुसिअमंसरुहिरे कीरंती अट्ठि-

श्री नेमि-
चरित्रे
शंखभवे
यशोमत्यु-
द्राहः ॥

॥१०७॥

पंजरसरीरे । परसंवाहिआभरणवत्थभूसवि लहुएइ ॥ १५८७ ॥ रूववइत्तं अत्रेण साहिअं जाणिऊण रमणीणं । रमणंपि मोहललिअं किं मलपत्थाइअच्छीण ? ॥ १५८८ ॥ हिअमप्पणोडवि भणिअं असुणंताणं विलीणसत्तीणं । परिअणविलंधियाणाण दुक्करो होइ धम्मोडवि ॥ १५८९ ॥ ता अज्जडवि जा इण्हि एआवत्थं अहं न वच्चामि । ता दाऊणं रञ्जं सुअस्स साहेमि निअकज्जं ॥ १५९० ॥ इअ चित्तिउं पसत्थे दिवससुहुत्तम्मि संखकुमरस्स । दाउं रञ्जं सामंतमंतिपउराइकयहरिसं ॥ १५९१ ॥ गुणहररणहरपासे पव्वज्जं गिण्हए विहाणेणं । तत्तो अहीअसुत्तो करेइ उग्गं तवच्चरणं ॥ १५९२ ॥ जाओ महानरिंदो संखोडवि हु खविअसयलपडिक्खवो । सयलंतेउरपरं जसमइदेविं ठवइ पट्टे ॥ १५९३ ॥ मंतिपयम्मि निवेसइ मइप्पभं सयलबुद्धिपरिकलिअं । रज्जभरं तम्मि निवेसिऊण खुंजइ नरिंदसिरिं ॥ १५९४ ॥ अणुरत्ताओ पयाओ वंहति आणं सिरेण नरवइणो । सिद्धाई सयलाइंवि विसमाई असिद्धपुद्दाई ॥ १५९५ ॥ कारावियाई देसे सयलम्मि वि जिणहराई तुंगाई । रहजत्ताओ निव्वत्तियाउ जणविम्हयकरीओ ॥ १५९६ ॥ अणवेक्खियसपरजणाई सयलद्वाणेसु विविहदाणाई । दिज्जंति अमाधाओ घोसिज्जइ सयलदेसम्मि ॥ १५९७ ॥ साहम्मिअवच्छं कीरइ निच्चं पि दुत्थिअजणो अ । सुत्थीकओ असेसो पमोअभरनिब्भरं भुवणं ॥ १५९८ ॥ सिरिसेणमहासुण्णिणोडवि तवहुआसेण घाइक्कम्मवणे । निज्झामिअम्मि सयले उप्पन्नं केवलं नाणं ॥ १५९९ ॥ पडिबोहंतो स्रो व भव्वकमलाई अनया सो अ । देसेसु विहरिऊणं समागओ हत्थिणउरम्मि ॥ १६०० ॥ सुरइअकणयकमले गंधोदयकुसुमविहिअबुद्धिम्मि । रम्मम्मि समोसरिओ सहसंबवणम्मि उज्जाणे ॥ १६०१ ॥ वद्धावेइ नरिंदं गंतुं उज्जाणपालओ तत्तो । विअरेइ तुद्धिदाणं तस्साणंदिअमणो सोडवि ॥ १६०२ ॥ गयतुरयरहसमूहेहिं परिगओ सयलनियसमिद्धीए । सामंतमंतिस-

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१०९॥

हिओ परिअरिओ पउरलक्खेहिं ॥ १६०३ ॥ जसमइपमुहेणंतेउरेण सह संखनरवरो तत्तो । संपत्तो उज्जाणे ओहरिओ हत्थि-
खंधाओ ॥ १६०४ ॥ कयपंचविहाभिगमो हरिसविसप्यंतमाणसो तत्तो । तिपयाहिणीकरेउं विणएणं केवलं नमिउं ॥ १६०५ ॥
तस्स पुरओ नरिंदो उवविट्ठो समुचिए पएसम्मि । भणइ अ भयवं ! पसिउण मज्झ आइसह करणिअं ॥ १६०६ ॥ “अह
केवल्लिणा भणिअं कायवं नरवरिंद ! जीवाणं । मोचूण सुद्धधम्मं सुवणेऽवि न विज्जाए अन्नं ॥ १६०७ ॥ जम्हा अणाइभवसा-
यरम्मि जीवेण परिभमंतेण । उववज्जिउण चत्ता अणंतठाणेसु धण निवहा ॥ १६०८ ॥ तप्पच्चओ किलेसो अपरिमिओ तहय
कम्मवंधो अ । संजाओ पायं पुण ते भुत्ता अण्णधुत्तेहिं ॥ १६०९ ॥ सुक्काओ इत्थिआओ अणंतसो पवरजोव्वणभराओ । रक्खेउं
जत्तेणं सच्चिअ ताणवि गई पच्छा ॥ १६१० ॥ एक्केणवि रज्जंपि राय ! भुत्तं अणंतसो लोए । आगेविज्जविमाणा सुरवरिद्धीवि
पचाओ ॥ १६११ ॥ दासत्ताणातहरंकत्तणाई पत्ताई णंतवाराओ । सत्तममहिसीमाई नारयदुक्खाणि अ तहेव ॥ १६१२ ॥
तहवि न सुहेहिं तोसो न य निव्वेओ दुहेहिं संजाओ । जीवाण मोहविसघारिआण ववगयविवेयाणं ॥ १६१३ ॥ इण्हिपि हु
पत्ताई लच्छी विसया सरीरसयणाई । जोव्वणरज्जसुहाणि अ सयलाई पंच दिअहाई ॥ १६१४ ॥ तथाहि—करिकन्नकयलि-
पत्तोवमाउ अथिराउ वच्छ ! लच्छीओ । किंपाणफलविवागा विसया खणदिट्ठनट्ठा य ॥ १६१५ ॥ जस्स कए पावाइं कीरंति
सरीरंगपि तं अथिरं । चिंतिजंतं परमत्थओ अ सवासुइड्डाणं ॥ १६१६ ॥ संज्ञासमए एगम्मि पायवे वसिअसउणसरिससु । सय-
णेसुवि पडिबंधो केवलमोहफलो चेव ॥ १६१७ ॥ जंपि हु विलासविब्बोअहासलीलामउक्करिसठाणं । गसइ जररक्खसी तंपि
जोव्वणं राय ! अणुसमयं ॥ १६१८ ॥ चिंतिजंतंपि रज्जं वच्छ ! अइदीहभवफलं चेव । अहिमाणमेत्तसोक्खं बहुदुक्खं एत्थ

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥११०॥

जम्मेऽवि ॥ १६१९ ॥ पामाकंङ्कअसुहोवमाइं जीवाण भवसुहाइंपि । दुहमूलाइं तुच्छाइं तह य विरसावसाणाइं ॥ १६२० ॥
तम्हा अपचपुबं सुहावहं सासयं हिअं सारं । एकं चिअ जिणधम्मं नरवर ! जाणञ्जसु जयम्मि ॥ १६२१ ॥ सोअवो कायवो
चिंतेअवो अ तेण विबुहाणं । एसो चिअ जिअलोए लद्धं मणुआइसामग्गिं ॥ १६२२ ॥ जेहिं पुण इत्थिकामेसु दुक्खफलएसु
गिद्धचित्तेहिं । न कओ एस नराहिव ! अइबहुअं हारिअं तेहिं ॥ १६२३ ॥ जम्हा अणंतपोगलपरिअट्टं तम्मि पाविउं कहवि ।
हारविओ अ सुहाए पुणोऽवि अइदुछहो एसो ॥ १६२४ ॥ ” संवेअभरसमागयनयणंसुजलेण पुलइअंणेण । नरवइणा तो भणिअं
जं भणह तहत्ति तं नाह ! ॥ १६२५ ॥ जं कहिअं करणिअं तुमए तं चिअ करेमि सुणिनाह ! । रज्जम्मि पुंडरीअं ठविअणं जस-
मईपुत्तं ॥ १६२६ ॥ किंतु पसिअण साहह मह एअं जं अईवपडिबंधो । मह जसमईए सद्धिं एमेव सकारणो वाऽवि ? ॥
१६२७ ॥ कम्मवसेणं कोई कस्सइ केणावि होइ पडिबंधो । निक्कारणोऽवि तुह पुण सकारणो जसमईए संमं ॥ १६२८ ॥
इअ केवलिणा भणिओ पुच्छइ किं कारणं ? सुणी आह । पुवंपि छसु भवेसुं जं नेहो तुम्ह ते अ इमे ॥ १६२९ ॥ धणधण-
वइ पइभज्जा पढमे जम्मम्मि लद्धसम्मत्ता । कयपवज्जा वीए सोहम्मे सुरवरा जाया ॥ १६३० ॥ चिचगई रयणवई पइभज्जा
तइअखेअरभवम्मि । विहिअवया माहिं दे चउत्थजम्मे सुरा जाया ॥ १६३१ ॥ अपराजिअपीइमई पइभज्जा पंचमम्मि जम्मम्मि ।
छट्ठे आरणदेवा तत्तो चइअण तमिआणिं ॥ १६३२ ॥ जाओ संखनरिंदो एसा भज्जा य तुह समुप्पन्ना । अपराजिए विमाणे
उप्पञ्जिस्सह सुरा एत्तो ॥ १६३३ ॥ तत्तोऽवि हु चविअणं इह चव य भारहम्मि वासम्मि । बावीसमतित्थयरो तं होहिसिऽ-
रिट्ठेनेमित्ति ॥ १६३४ ॥ राइमईनामेणं धूआ होअण उग्गसेणस्स । तुह पासे गहिअवया एसावि हु सिज्झिही तत्थ ॥ १६३५ ॥

श्रीनेमि-
चरित्रे
शंखभवे
देशना ॥

॥११०॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१११॥

तम्हा देवभवेसुं सवेसुवि मित्तभावसंजणिओ । सेसेसु मिहुणभावो उवट्ठिओ तुम्ह इअ नेहो ॥ १६३६ ॥ एए गुणहरजस-
हरमइप्पभा तुज्झ बंधवअमच्चा । सिज्झिस्संति लहेउं तुज्झ सयासे गणहरत्तं ॥ १६३७ ॥ इअ सोउं सव्वाणिवि मायंति न हरि-
सिआइं अंगेसु । रज्जम्मि पुंडरीए निवेसिए उत्तमविहीए ॥ १६३८ ॥ चइऊण समगंगपि हु तणं व विहवं च सयणवग्गं च ।
गिण्हंति समग्गाणिवि केवलपासम्मि पव्वजं ॥ १६३९ ॥ ता जाओ गीअत्थो संखमुणी दुक्करं अणुट्ठाणं । काउं तित्थयरत्तं
अज्जइ एएहिं ठाणेहिं ॥ १६४० ॥ अरहंतसिद्धपवयणगुरुधरबहुसुए तवस्सीसु । वच्छलया एएसिं अभिक्खनाणोवओगे
अ ॥ १६४१ ॥ दंसणविणए आवस्सए अ सीलवए निरइआरो । खणलवतवच्चिआए वेआवचे समाही अ ॥ १६४२ ॥ अप्पु-
व्वनाणगहणे सुअमत्ती पवयणे पभावणया । तित्थयरनामगोत्तं इमेहिं हेऊहिं अजेउं ॥ १६४३ ॥ पालेउं परिआयं दीहं अक-
लंकमइसयसमग्गं । मासं पाओवगओ कालं काउं समाहीए ॥ १६४४ ॥ अपराजिए विमाणे संखमुणी जसमई अ सच्चिवे अ ।
तह बंधुणोऽवि सव्वे देवत्तेणं ससुप्पन्ना ॥ १६४५ ॥ तेत्तीससागराइं परमाउं पालयंति सवाइं । भुंजंताइं सयावि हु अणु-
त्तरे तत्थ वरभोए ॥ १६४६ ॥

इति श्रीमन्नेमिजिनराजीमत्योश्चत्वारो मनुष्यभवा इत्येवमष्टौ भवाः समाप्ताः ।

अथ नवमो भवः प्रारभ्यते ॥ यत्र च ' भगवानरिष्टनेमिः समुत्पन्नः ' इत्यतस्तदुत्पत्तेरारभ्यायमभिधीयते—
सिरिससहसामित्थंकराओ भरहाओ चक्कवट्ठीओ । बोलीणअसंखनराहिवेसु सिरिसीअलजिणस्स ॥ १६४७ ॥ तित्थम्मि
समुप्पन्नो कोसंबीए पुरीए नरनाहो । सुसुहो नामेण कयाइ सो अ किर रायवाडीए ॥ १६४८ ॥ नीहरमाणो पेच्छइ अइस-

श्रीनेमि-
चरित्रे
शंखभवे
दीक्षा
जिन-
नाम च ॥

॥१११॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥११२॥

यरूवाइसंजुअं मग्ने । वीरयकुविंदघरिणीचणमालं नाम सुविअहुं ॥ १६४९ ॥ अज्जुववनो अंतेउरम्मि पक्खिवह तं गहे-
उणं । तीए निमित्तं तो वीरओडवि उम्मत्तओ जाओ ॥ १६५० ॥ दंडीखंडनिवसणो धूलिभुरुंडिअत्तण् परिभमतो । वण-
मालावणमालत्तिइंखणो जणसयाऽऽवरिओ ॥ १६५१ ॥ दिट्ठो नरनाहेणं वणमालाए अ गिहगवक्खम्मि । उवविडेहिं तत्तो
निवेअगयाइं एआइं ॥ १६५२ ॥ अइवहुअं अप्पाणं निंदति पुणो पुणोऽवि नब्भावे । वट्टताइं च णिवाइआइं पडिजण विज्जूए ॥
१६५३ ॥ उप्पणाइं जुअलत्तणेण अह दोऽवि ताइं हरिवरिसे । काउं अन्नाणतवं सोहम्ममे अप्परिद्धीसु ॥ १६५४ ॥ देवेसु
वीरओऽवि हु उप्पनो वेरमवहिणा मुणइ । एत्तो मओ अपुत्तो चंपाए चंदकित्तिनिवो ॥ १६५५ ॥ आयन्ना नागरया
जत्तेण गवेसयंति रायाणं । वीरयदेवोऽवि ततो चित्तइ निरुक्कमाळणि ॥ १६५६ ॥ मह वेरियाइं एआइं ता न तीरंति निहणिउं
इण्हिं । दुक्खं च जहा बहुअं पावेति करेमि तह कहवि ॥ १६५७ ॥ इअ चिंत्तिजण काउं धणुसयमुच्चत्तणेण तं जुअलं ।
आणइ हरिवरिसाओ चंपाए सो सुरो कुविओ ॥ १६५८ ॥ उज्जाणम्मि उ तीसे आरोवइ कप्पपायवे विविहे । भणइ अ तो
नागरए तुम्हांणं कारणेणोसो ॥ १६५९ ॥ वरपउमसंखसत्थिअकुलिसंकिअपयकरारुणतलोत्ति । नीसेसलक्खणजुओ हरिवर-
साओ समाणीओ ॥ १६६० ॥ तम्हा होही तुम्हं राया एसो समग्गसुणकलिओ । हरिनामओ उ एसो हरिणी नामा य पुण
भज्जा ॥ १६६१ ॥ मच्छमिगमाइआणं जलथलक्खहराइजीवाणं । मंसं सयाऽवि एआण वल्लहं तं विमिस्सेउं ॥ १६६२ ॥
एएहिं कप्पपायवफलेहिं सह निच्चमेव दायधं । ता जाव केवलं चिअ मंसं शुजंति तुट्ठाइं ॥ १६६३ ॥ मज्जेहिं मंसरमएहिं
केवलेहिं सया तओ एसो । उवयरिअवो राया देवी अ परेण जत्तेण ॥ १६६४ ॥ तत्तो कयंजलिउडा सधेऽविहु पउरसंति-

श्रीनेमि-
चरित्रे
हरिवंशो-
त्पत्तिः ॥

॥११२॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥११३॥

सामंता । अब्भुवगच्छति तयं वयणं देवस्स विणएणं ॥ १६६५ ॥ आरोवइ रूचं रहवरम्मि तत्तो हरिं नरवरिंदं । सिरिघरि-
अववलच्छं हरिणीदेवीएँ परिकलिअं ॥ १६६६ ॥ घञंतीहिं वरदुंदुहीहिं पुरओ पढंतवंदीहिं । आणंदं गुंदलेणं उज्जाणाओ घरं
नीओ ॥ १६६७ ॥ तत्तो कमेण जाओ रिउणो नयविकमेहिं साहितो । तिससुइमेहलाए नाहो पुहई पविक्खाओ ॥ १६६८ ॥
मंसाइपविचीए सचीए तह य तस्स देवस्स । अपवत्तिआ इमाणं आउस्स ठिई लहू जाया ॥ १६६९ ॥ हरिवरिसाओ जुअलं
आणीयं तेण होइ हरिवंसो । अहवा तस्सवि नामं हरिचि तो होइ हरिवंसो ॥ १६७० ॥ जुअलस्स य अवहारो अणंतकालो
अ जा वाए एवं । एत्तो च्चिअ अच्छेरं भणइ एअं जओ भणिअं ॥ १६७१ ॥ उवसग्गं गब्भहरणं^३ इत्थीतित्थं^३ अभाविआं
परिसा । कण्हस्स अवरकंकां^५ अवयरणं चंदस्सरणं^६ ॥ १६७२ ॥ हरिवंसकुलुप्पत्तीं^७ चमरुप्पाओ^८ अ अडुसयसिद्धां । अस्सं-
जयाण पूआं^९ दसवि अणंतेण कालेण ॥ १६७३ ॥ एअम्मि अ हरिवंसे हरिस्स पुत्तो महानिवो जाओ । पुहइचई नामेणं
महागिरी अह सुओ तस्स ॥ १६७४ ॥ हिमगिरिनामो अ तओ तत्तोऽवि य वसुगिरी गिरी तत्तो । मित्तगिरीवि अ
तत्तो एवमसंखेसु निवईसु ॥ १६७५ ॥ समइकंतेसु तओ जाओ सुणिसुब्बओऽवि तित्थयो । एत्थेव तिलेअगुरु सुमित्तनर-
नाहगेहम्मि ॥ १६७६ ॥ तत्तोऽवि अ बहुएंसु समइकंतेसु पुहविनाहेसु । सिरिनामिजिणवरतित्थे कमेण परिवइमाणम्मि ॥
१६७७ ॥ सिरिपासजिणहरजुआ सुपासजिणकणयथूमपरिकलिया । वरतित्थंति पसिद्धा विच्छिण्णा भवणविहवेहिं ॥ १६७८ ॥
महुरानामेण पुरी धवला उच्चासया य सत्त्वथ । दीसंति जीएँ पुरिसा वंसगण्ठिआ धयवडा य ॥ १६७९ ॥ सउरीनामेण निवो
संजाओ तीएँ भुवणविकखाओ । सउरि व अकूरोऽवि हु जो मित्तपवड्ढिआणंदो ॥ १६८० ॥ तवनिअमसुत्थियाओ पुच्छाउव-

लद्धसयलतत्ताओ । आसीउ दोन्नि निर्वापि जस्स पिउ सुंदरी उ देवीओ ॥ १६८१ ॥ नामेण सुवीरो लहुअंधवो तस्स आसि जुवराया । गुणओऽवि सुवीरत्तं निव्वडिअं जस्स धीरस्स ॥ १६८२ ॥ अह अन्नया नरिंदो सउरी तं चैव महुरनयरीए । ठावेऊणं सामिं सयं कुसहुज्जाणवयम्मि ॥ १६८३ ॥ सोरिअपुरं निवेसइ चंडुज्जलविहभवणपतीहिं । अवरुद्धभूरिभूमंडलंपि आमोअसंकिन्नं ॥ १६८४ ॥ तत्थ य सउरिनरिंदस्स भुंजमाणस्स रज्जसोक्खाइं । अंधगवण्हिहप्पमुहा जाया गुणिणो बहू पुत्ता ॥ १६८५ ॥ जायंति भोजवण्हिहप्पमुहा पुत्ता सुवीरन्नोऽवि । जाओ महुराए कमेण पत्थिवो भोजवण्हिहत्ति ॥ १६८६ ॥ सुपइहट्टमुणिसयासे विहिअवओ सउरिपत्थिवो सिद्धो । सोरिअपुरम्मि राया अंधगवण्ही तओ जायो ॥ १६८७ ॥ उग्गपयावो महुराए नंदणो भोजवण्हिरायस्स । पढमो धणुद्धराणं संजाओ उग्गसेणनिवो ॥ १६८८ ॥ अंधगवण्हिहस्सवि पत्थिवस्स जाया सुभइदेवीए । विक्खाया सौंडीरा दस पुत्ता रूववरकलिआ ॥ १६८९ ॥ पढमो समुहविजओ अक्खोभो तह य होइ तिमिओ अ । तह सागरो चउत्थो हिमवंतो पंचमो होइ ॥ १६९० ॥ अयलो धरणो तह पूरणो अ नवमो अ होइ अभि- चंदो । दसमो उण वसुदेवो कुंती मही अ धूआओ ॥ १६९१ ॥ परिणीया पंडुनराहिवेण कुंती दसारवरवहिणी । दमघोसेण मही चेइंदेशाहिवनिवेण ॥ १६९२ ॥ अंधगवण्ही राया रज्जं दाउं समुहविजयस्स । पव्वओ तो जाओ समुहविजओ महाराया ॥ १६९३ ॥ पुव्वभवे पणवन्नं वाससहस्साइं अइसयसमग्गं । काऊणं सामणं वेआवच्चं च साहूणं ॥ १६९४ ॥ सोहग्गरूव- विसएऽवि विहिअनिआणो अह समुप्पन्नो । सिरिअदिसेणसाहू दसमदसारोत्ति वसुदेवो ॥ १६९५ ॥ एत्तो अ नीहरंतो बाहिं महुराए उग्गसेणनिवो । बालतवस्सि एकं उट्टिअखवंगं पलोएउं ॥ १६९६ ॥ पभणइ विणएण तथा मासक्खमणस्स

एत्थ पारणए । मह गेहे भोत्तवं पडिवन्नं तेणऽवि तेहव ॥ १६९७ ॥ पुन्ने अ मासखमणे गओ स गेहम्मि उग्गसेणस्स । चक्खे-
वेणं एसो नय केणऽवि तत्थ आलविओ ॥ १६९८ ॥ तो नीहरिज्जण गओ वीयम्मि घरे न पविसए जं सो । मासक्खवणं
अन्नं आरंभइ उट्टिअपविट्ठो ॥१६९९॥ तो नाऊणं एअं संभंतो नरवरो तहिं गंतुं । मन्नावइ तं बहुअं खामेइ पुणो पुणो चव
॥ १७०० ॥ तो कट्ठणं मन्नइ सो तग्गेहम्मि बीअपारणयं । पत्ते अ तम्मि दिवसे गओ गिहे सो तहच्चेव ॥ १७०१ ॥ पुण-
रवि अलद्धभिक्खो विणिअत्तो कोवपज्जलिअदेहो । गंतूण उट्टिआए पविसइ तो तइयखवणत्थं ॥ १७०२ ॥ गंतूण उग्गसेणो
चरणेसु विलगिज्जण तं भणइ । खमसु महायस ! अम्मं अन्नायपमायवहुलाण ॥ १७०३ ॥ जह जह खामेइ इमो तह तह सो
पज्जलेइ अहिअयरं । होउ सरिउमायाए (ओसर सरियं मइ ते) तुह तुह वयसु महिपट्ठिं ॥१७०४॥ इच्चाइ जंपिऊणं गाढं
कुद्धो नराहिवस्सुवरिं । बंधइ निआणमेअं जइ मज्झ तवस्स अत्थि फलं ॥ १७०५ ॥ होज्ज महमन्नजम्मो वहाय मायाविणो
इमस्स तओ । इअ सनिआणो मरिउं भज्जाए उग्गसेणस्स ॥१७०६॥ गब्भम्मि धारिणीए पुत्तचाए अ सो समुप्पन्नो । सिरि-
उग्गसेणरन्नो सरुहिरमंसाइं भुंजामि ॥ १७०७ ॥ इअ दोहलओ तीसे जाओ गब्भाणुभावओ तत्तो । अइवह्छहो नरिंदो तीसे
नो तरइ तं कहिउं ॥ १७०८ ॥ अप्पाणयं च निंदइ इच्छइ वावाइउं च तं गब्भं । न य सो कहवि विवजइ वद्धनिकाइअम-
हापावो ॥ १७०९ ॥ अह नाओ दोहलओ सो कहवि निवेण मंतिणा कहिओ । तेणऽवि नरवइपेट्ठोवरिम्मि छगलस्स
मंसाइं ॥ १७१० ॥ दाउं चम्मेण आच्छाइअइं तत्तो अ कंदमाणस्स । उक्कत्तिऊण दूरट्टिआए दिन्नाइं देवीए ॥ १७११ ॥
तह दट्ठणं एसा अक्कंदंतं च तं निसामेउं । भोत्तूण य मंसाइं जाया उवसंतदोहलया ॥ १७१२ ॥ तत्तो मयं नरिंदं विगट्ठिउं

विलवए बहुप्पयारं । निंदइ झूरइ बहुअं अप्पाणं पावए न रइं ॥ १७१३ ॥ ता काउं किर सजो ओहसहसाईहिं सत्तमदि-
णम्मि । उवदंसिओ नरिदो तो वीसत्था इमा जाया ॥ १७१४ ॥ अह पोसकसिणचाउइसीएँ विट्ठीए मूलनक्वत्ते । विसपा-
यवोव जाओ दिट्ठो सो तीएँ दुप्पुत्तो ॥ १७१५ ॥ कंसमइआए तत्तो मंजूसाए कयाए पुब्बिपि । वत्थेहिं रयणेहि अ पुत्राए तीए
सो खित्तो ॥ १७१६ ॥ अह दासचेडिआए हत्थेणं पक्खिवाविआ एसा । जउणानइए वहिउं गोसे स्सरिअपुरे पत्ता ॥ १७१७ ॥
रन्नो अ उग्गसेणस्स साहियं जह मयं सुअं देवी । अज पक्खया रयणीएँ उज्झिओ सो अ वीअ(वियण)म्मि ॥ १७१८ ॥
रसवणिअसुभदेण मंजूसा पाविआ निरिंक्वंतो । सिरिउग्गसेणनरवइनामंकिअमुदिआसहिअं ॥ १७१९ ॥ पेच्छइ बालं मज्झम्मि
तीए तत्तो अ निअयभजाए । निंदूए सो दिन्नो पुत्तचेणं पहिडेणं ॥ १७२० ॥ मंजूसानामेणं कंसोचि परिट्ठिअं च से नाम ।
परिवट्ठिओ अ एसो जाओ आलीण कुलगेहं ॥ १७२१ ॥ संतावइ जणहिंमे आणइ पिअराण बहुउवालंमे । वसुदेवस्स तओ
सो म्मप्पिओ तेहिं भीएहिं ॥ १७२२ ॥ तेणवि उयारदेहो सागारो रूवसंजुओ दइं । पडिवन्नो मित्तत्तेण गाहिओ सह कलाओ
अ ॥ १७२३ ॥ अइवच्छहो उ जाओ कहमवि तो भोअणाइकिरिआओ । कारेइ अप्पणा सह कीलइ तेणेव सह निचं ॥ १७२४ ॥
पत्ता पसिद्धिमह ते रायसभासुंपि कंसवसुदेवा । अंगारथसोमा इव गहेसु निअनिअगुणेहितो ॥ १७२५ ॥ एत्तो अ जरासिंधू
तिखंडभरहाहिवो महाराया । रायगिहाओ दूयं पट्टवइ समुद्विजयस्स ॥ १७२६ ॥ विजयायलआसन्ने सीहउरे पुरवरम्मि नर-
नाहो । सीहरहो नामेणं अत्थि महादप्पवलकलिओ ॥ १७२७ ॥ दुद्धरिसो इयराणं विप्पडिवन्नो अ अम्हसो इण्हि । तो जो तं बंधेउं
आणेइ जीवंतयं दुइं ॥ १७२८ ॥ पवररयेण सद्धि जीवजसं तस्स देमि निअधूअं । इअ भणइ महाराया इअ ऋहिए तेण दूएण

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥११७॥

॥ १७२९ ॥ राया समुद्रविजओ तस्सुवरिं सञ्चलसमिद्धीए । संचलिओ विवत्तो वसुदेवणं सकसेणं ॥ १७३० ॥ केत्तिअमेत्तं सो तुज्ज देव ! हुंकारमेत्तसञ्चोऽवि ? । ता संरंभो कीरइ किमप्पणो एवमिह तम्हा ? ॥१७३१॥ मह आएसो दिज्जउ तुम्ह पभावेण जेण तं दासं । आपे वंधेउं इह समुद्रविजयो अतो एअं ॥१७३२॥ महया निवंधेणं पडिवज्जइ तो पभूअत्रलकलिअं । पेसइ वसुदेवं तत्थ कंससहिअं तओ सोऽवि ॥ १७३३ ॥ अक्खंडपयाणेहिं पत्तो सीहरहदेससीमाए । समुहो समागओ सोऽवि दप्पिओ दोनिवि बलाइं ॥ १७३४ ॥ आभिड्ढाइं सहरिसं मिलंति दोण्हंपि ता महारहिणो । सीहरहो वसुदेवो अ दोऽवि जुञ्झंति वररहिणो ॥ १७३५ ॥ चइऊण सारहिचं कंसो सीहरहरहवरं पत्तो । संचुण्णोउ गयाए सयखंडं कुणइ समरम्मि ॥ १७३६ ॥ विज्जुव्व झलकंत्तं करवालं गिण्हिऊण सीहरहो । तो ओयरिओ समरे गरुडो इव कंसभुअगस्स ॥ १७३७ ॥ द्ढोइभिउडि भीमो सीहरहो गरुअअमरिसेण तओ । उक्खायखग्गपहरो जाव न कंसं दुहाकुणइ ॥ १७३८ ॥ चावाक्खिअसुक्केण ताव तं असिवरं खुरुप्पेण । वसुदेवणं छिन्नं मुट्ठिपएसम्मि सहसत्ति ॥ १७३९ ॥ तो वंधिऊण तत्तो कंसो बलवन्तंर्यपि सीहरहं । वसुदेवस्स समप्पइ सह जयलच्छीएँ परितुहो ॥ १७४० ॥ तत्तो हरिसिअचिच्चा सोरिअन-यरम्मि जायवा पत्ता । अहिणांदिओ सहरिसं समुद्रविजएण वसुदेवो ॥ १७४१ ॥ वद्धावणंयं काउं समुद्रविजओ तओ अ संचलिओ । सीहरहं धेत्तूणं जाव जरांसिधुपासम्मि ॥ १७४२ ॥ ता कोइइणा नेमिच्चिएण कहिअं इमस्स जह तुहो । जं किर धूअं दाही जीवजसं तुम्ह नरनाहो ॥१७४३॥ सा अवलक्खणजुत्ता पइपिअकुलक्खयं करी नूणं । तो वसुदेवस्स इमं समुद्र-विजएण परिकहियं ॥१७४४॥ तेणवि भणिअं एसो गहिओ कंसेण सीहरहराया । सोऽवि अ तं परिणेस्सइ न यावि एएहिं

श्रीनेमि-
चरित्रे
कंसवृत्तं ॥

॥११७॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥११८॥

चरिएहिं ॥ १७४५ ॥ आगारेण य इमिणा वणिपुत्तो एस लखिमो एवं । राया समुद्विजओ तो अत्थाणम्मि उचविट्ठो ॥
१७४६ ॥ सयलनिवे उदिसिउं पमणइ कंसेण ताव सीहरहो । गहिउत्ति मुणह तुब्भेडवि अह इमं वणिसुयं नाउं ॥१७४७॥
जइ कहवि निअं धूअं न देइ राया किमेत्थ कायवं ? । तेहिं भणिअं न एसो लखिखजइ देव ! वणिपुत्तो ॥ १७४८ ॥ इअ
रूवं इअ सुत्ती इअ विनाणं इमं च सुहडत्तं । मोच्छण खत्तिआणं घडंति कह वणिअजाईए ? ॥ १७४९ ॥ ता होअवं इह कार-
णेण हकारिउं सुमहवणिं । पुच्छह तत्तो जह एस खत्तिओ सोहणं सबं ॥ १७५० ॥ अह वणिअसुओ तो जाणिऊण उचिअं
समायरेयवं । इअ निच्छऊण तत्तो सुमहवणिओ समाहूओ ॥ १७५१ ॥ तो कंसस्स समक्खं पुट्ठो सबेहिं सो जहा भइ ! ।
तं धम्मपरो सुवओडसि तेहेव नणु सचवाईओ ॥ १७५२ ॥ ता कंसस्स जहट्ठिअमुप्पत्तिं कहसु तुज्ज अभओत्ति । अह
मंजूसालामाहवइअरो तेण सयलोडवि ॥१७५३॥ कहिओ जहट्ठिओडवि अ ताणं आणाविआ इमेहिंवि । सा मंजूसा तत्थडवि
निखिखमाणेहिं मज्झम्मि ॥१७५४ ॥ सिरिउग्गसेणनरवइधारिणिनामंकिआउ सुदाओ । दिट्ठा य तहा सुअं गाहाजुअलेण
संजुत्तं ॥१७५५॥ तद्यथा—सिरिउग्गसेणनरवइभज्जाए गन्धदोहलो दुट्ठो । संजाओ भीआए तत्तो पइपाणरक्खट्ठा ॥ १७५६ ॥
कंसिअमंजूसाए खिचिउं रयणाइसंजुअं एसो । जउणानईए सलिले पवाहिओ जणयअहिओत्ति ॥१७५७॥ तं दंहुं परितुट्ठा सबे-
डवि हु जायवा भणंति इमं । अम्ह कुलुप्पन्नाणं मोत्तुं इअ कस्स सुहडत्तं ? ॥१७५८॥ संपूइऊण वणिओ विसाजिओ हरिसिआ
तओ सबे । कंसं घेत्तूण गया तेडवि जरासिंधुपासम्मि ॥ १७५९ ॥ सीहरहं अप्पेउं पुरओ कंसं च दंसिउं तस्स । सिरि-
उग्गसेणतणओ एसो एएण सीहरहो ॥ १७६० ॥ वंधेऊणं गहिओ तो निघडिअं फलेहिं सुहडत्तं । एअस्स देव ! सेसं

श्री नेमि-
चरित्रे
कंसवृत्तं ॥

॥११८॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥११९॥

तु गुणगणं किं वयं भणिमो ? ॥ १७६१ ॥ इच्छा इ जायवेहिं तह कंसो वन्निओ पुरो तस्स । जह सो अईवतुडो परिणावइ तं
नियधूअं ॥ १७६२ ॥ मग्गसु नयरंति पुणो भणिए पिरम्मि गुरुपओसाओ । महुरपुरच्चिअ कंसेण मग्गिआ दुट्ठहिआएण
॥ १७६३ ॥ लद्धा विसएण ससं तत्तो गंतूण उग्गसेणनिवो । वंधेउं जणणीडवि हु खिचाइं पंजरे दोडवि ॥ १७६४ ॥ सिरि-
उग्गसेणतणओ दिट्ठे असमंजसम्मि संविग्गो । अइसुत्तओ महप्पा दिक्खं पडिवज्जए धीरो ॥ १७६५ ॥ नियगुणगारविओ च्चिअ
तहय जरासिंधुवाइओ कंसो । सुवणंपि तणं तत्तोडवि लहुयरे मन्नइ नरिंदे ॥ १७६६ ॥ जीवयसपिययमाए अणन्नरूवाइ परिगओ
भोए । भुंजइ एसो अइहरिसनिब्भरो सोरिअपुराओ ॥ १७६७ ॥ आणावेइ अ जणयं सुमइवणिअं तहेव जणणिं च । संपूइ-
ऊण निच्चं पेच्छइ अइगुरुअतोसेण ॥ १७६८ ॥ एत्तो अ जरासंधेण पूइया जायवा निअट्ठाणे । भुंजंति विडलभोए समुइवि-
जयाइणो सवे ॥ १७६९ ॥ वसुदेवकुमारोडवि हु विट्ठो विट्ठहप्पहो सह बुहेहिं । कीलइ सोरिअनयरे सुरो व कीलासह-
स्सेहिं ॥ १७७० ॥ सो अ वरकमलवयणो दीहरनयणो पलंबभुअदंडो । पिहुवच्छो सत्थो वम्महो व वररूवसंपन्नो ॥ १७७१ ॥
जत्तो जत्तो वच्चइ तत्तो तत्तो अमयनइअव्व । पिज्जइ लेअणमालेहिं सयलपुरिरमणिवग्गेण ॥ १७७२ ॥ भुंजइ न कोइ गेहे न
ण्हायइ न य कुणइ किंपि वावारं । चक्कयंपि व नयरं भमेइ वसुदेवमग्गेण ॥ १७७३ ॥ नागरिएहिं सरूवं काहिअं एअं
समुइविजयस्स । तो नयरम्मि भमंतो निवारिओ तेण वसुदेवो ॥ १७७४ ॥ नायं च निअनिरोहस्स कारणं तेण दासचेडीए ।
तो लज्जाए अहिमाणओ अ दडुं च देसे अ ॥ १७७५ ॥ काऊण ऋडुअवेसं परिअत्तेऊण वन्नरूवाइं । नीहरिओ गेहाओ अक्ख-
लिओ कुमरवसुदेवो ॥ १७७६ ॥ तत्तो पुरस्स वाहिं गहिउं कड्डाइं गोपुरासन्ने । रयणीए चिअं रइउं अणाहमडयं तहिं दडुं

श्रीनेमि-
चरित्रे
कंसवृत्तं ॥

॥११९॥

॥ १७७७ ॥ बद्धं च पुरदुवारे गौडरथंभस्मि तेण कुमरेण । लिहिऊण भुज्जमेगं इमेण अत्थेण संजुत्तं ॥१७७८॥ तद्यथा—
 निमुणेइ जस्स दोसे लोआउ गुरुअणोऽवि सो पुरिसो । उप्पाइयगुरुदुक्खो कह जीवइ विगयगुणजीओ ? ॥१७७९॥ किं तेण
 सुसीलेणऽवि ? किं वा गुणवंतएण पुरिसेण ? । जस्स विरज्जइ लोओ जायइ दुक्खं च पिअराणं ॥ १७८० ॥ इच्चाइ भाविऊणं
 चिआए एआए अज्ज वसुदेवो । पंचत्तं संपत्तो मयकिच्चं तस्स कायवं ॥ १७८१ ॥ वाहिं रयणीए देउलम्मि वसिउं तओ
 पभायम्मि । गच्छंती संपत्तो वसुदेवो विजयखेडपुरे ॥ १७८२ ॥ सुग्गीचो तत्थ निवो कलासु कुसलाओ रूवकलिआओ ।
 सामा य विजयसेणा वल्लहधूआउ दो तस्स ॥१७८३॥ नट्टाइकलाहितो जिणिऊणं ताउ तत्थ परिणेइ । भुंजंतस्स य भोए
 संजाओ विजयसेणाए ॥ १७८४ ॥ पुचो अक्कुरनामा अन्नदिणे देसदंसणनिमिचं । पच्छन्नं नीहरिउं पचो एक्काए अडवीए
 ॥ १७८५ ॥ नामेण जलावत्तो तत्थ जलत्थी सरम्मि जाव गओ । उद्धाइओ गइदो तुंगो ता विंझसेलो व ॥ १७८६ ॥
 कोऊहलेण कुमरेण सोऽवि खेछाविओ चिरं ताव । जा दंतगगे अवलंविऊण करसंठिउक्खित्तो ॥१७८७॥ अह तम्मि समा-
 रुहिउ वच्चइ पंथम्मि जाव खणमेगं । तो दोहिं खेयरेहिं कुंजरदचाभिहाणवणे ॥ १७८८ ॥ नीओ पडिवत्तीए तत्थ य
 खेयरनिवो असणिवेगो । कारइ पाणिगहणं सामानामाए धूआए ॥१७८९॥ कइवयदिअहाइं तहिं ठिओ समं तीएँ विसयसु-
 हनिरओ । अंगारयखयरेणं सामापिउसत्तुणा तचो ॥ १७९० ॥ रयणीएँ सुहपसुचो अवहरिओ जगियम्मि सह तेण ।
 समरम्मि संपलग्गे वह निहओ मुट्ठिघाएण ॥ १७९१ ॥ जह सहसत्ति कराओ परिमुक्को तेण विहुरिअंगेण । चंपापुरीए
 पडिओ सरवरमज्झम्मि वसुदेवो ॥ १७९२ ॥ तरिऊण समुत्तिण्णो पत्ती तीरम्मि रायहंसोव्व । सिरिवासुज्जभवणं पेच्छइ

एगम्मि वणगहणे ॥ १७९३ ॥ भत्तीए तत्थ जिणं थुणमाणो रथणिसेसमतिगमिउं । एक्केण दिएण समं चंपामज्जे गओ गोसे ॥ १७९४ ॥ वीणाविणोअनिरयं तरुणजणं पेच्छिउं तहिं सबं । पुच्छइ विप्यं किं एत्थ कारणं ? सोऽपि तं कहइ ॥ १७९५ ॥ नामेण चारुदत्तो सेट्ठी इह अत्थि तस्स रूअवई । गंधवसेणनामा धूआ नीसेसगुणभवणं ॥ १७९६ ॥ गंधवे जो जिणिही सो मं परिणेइ इहरहा निअमो । इअ सा विहिअपइन्ना मासे मासे अ अणुओगो ॥ १७९७ ॥ सुग्गीवजसो-गीवाण अगगओ होइ इत्थ तेणेए । गंधवविणोएणं सबे चिहंति तरुणनरा ॥ १७९८ ॥ सुग्गीवघरे गंतुं कुमरो कीलाएँ होइ तो सीसो । गंधवकलं सिक्खइ अयाणयत्तं पयासेउं ॥ १७९९ ॥ गुणदोसतालमुच्छालयठाणाईणि किर न याणाइ । ताडइ तणुयं तंति वीणाएँ न वायए मूलं ॥ १८०० ॥ तत्तो जडुत्ति गुरुणाऽवहीरिओ उवहसंति चट्टा य । गंधवसेणमेसो परिणिस्सइ नूण जिणिज्जणं ॥ १८०१ ॥ अणुओगदिणे तत्तो सो कारेज्जण पवरसिंगारं । केलीएँ तेहिं नीओ निवेसिओ आसणे उच्चे ॥ १८०२ ॥ सणिअं चंकंमंती रूवेणं सुरयणं पमोहंती । गंधवसेण वाला समागया विहिअसिंगारा ॥ १८०३ ॥ कुमरस्स अण-न्नसमं रूवं दडूण विग्गिया एसा । नूण सुरो च्चिअ एसो मणुएसु असंभवायारो ॥ १८०४ ॥ अह मिलिए सयलजणे वीणाउ समप्पिआउ बालाए । कुमरेण दूसिआओ सयलाउऽवि दोसमुच्चरिउं ॥ १८०५ ॥ सत्तसरतंतिनद्धा अवरसुदंडा उ परिगया नियया । उवणीया बुद्धीए वीणा गंधवसेणाए ॥ १८०६ ॥ मुच्छाविज्जण एयं पमणइ वाएमि कम्मि गीअम्मि ? । सा मणइ जंमि गिअइ सो खैयरनरकुमारेहिं ॥ १८०७ ॥ सिरिविण्हुकुमारमुणिस्स सुचरिअं जं त्तिविक्रमारंभे । तुट्टेण कुमारेणं तह तंतिसुहेण तं गीयं ॥ १८०८ ॥ जह भणिअं सबेहिवि गुणेहि निज्जिणइ एस सुवणंपि । गंधवसेणमेत्तेहिं किं गहणमिमस्स

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१२२॥

गुणनिहिणो ? ॥ १८०९ ॥ एवं सभासएहिं भणिए तुट्टेण सयललोएण । जयइ इमो वरकुमरो उग्घुंढं कलयलखेण ॥ १८१० ॥
अब्भहिअगुणो एसो लक्खिअखत्तिओ महापुरिसो । सह धूआए संकिअमणेण तो सिट्ठिणा नीओ ॥ १८११ ॥ अइगुरु-
पडिवत्तीए कुमरो गेहे तओ अ एगंते । भणिअं कुमार ! लक्खेमि तुम्ह भावं अहं एवं ॥ १८१२ ॥ वणिधूआमित्तं चिअ जं
किर गंधवसेण बालत्ति । उप्पत्तिं एआए ता निसुणसु अवहिओ होउं ॥ १८१३ ॥ आसि इह भाणुसिट्ठी महिट्ठिओ भारिआ
सुभद्दा य । नेमित्तिअपरिकहिओ बहुओवाइअसयान्नो ॥ १८१४ ॥ नामेण चारुदत्तो पुत्तो जाओ इमाण कमसो अ ।
बुट्ठिं पत्तो मिचेहिं परिगओ कीलइ जहिच्छं ॥ १८१५ ॥ सरिआपुलिणे कइआवि तेण दिट्ठाइं खेयरपयाइं । तन्भजाए
अ तओ जा वच्चइ तयणुसारेण १८१६ ॥ परिअरिओ मिचेहिं कयलिहरे कुसुमसत्थरं निअइ । तहय सकोसं खगं ओसहिव-
लयाइं तिनेव ॥ १८१७ ॥ पुरओ अ जाव वच्चइ ता पिच्छइ कीलिअं महारुक्खे । लोहमयकीलएहिं खेयरमेगं महाविअणं ॥
१८१८ ॥ ओसहिवलयं एकं तत्तो वेत्तूण तेण करुणाए । तप्पुन्नवसेणुप्पन्नबुद्धिणा घरसिअं दिन्नं ॥ १८१९ ॥ कीलयछिइंसु
तओ नीहरिअंते तडत्ति सो पडिओ । वीओसहिचलएणं वणरोहो तइअएणं तु ॥ १८२० ॥ संपावइ चेअन्नं पुट्ठो तो चारुदत्त-
पमुहेहिं । कोऽसि महायस ! किं वा एसावत्थाए पत्तोऽसि ? ॥ १८२१ ॥ सिवमंदिंरति नयरं वेअट्ठे दाहिणाएँ सेठीए ।
तत्थ य महिंदविक्कमखयंदिओ तस्स पुत्तोऽहं ॥ १८२२ ॥ नामेण अमिअगईं हिरिसंतनगम्मि अन्नया य गओ । तत्थ य
हिरन्नरोमयतावसधूआ मए दिट्ठा ॥ १८२३ ॥ सुकुमालियाभिहाणा कमलमुही पवररूअसंजुत्ता । परिणाविओ पिऊहिं
तमहं नाऊण अणुरायं ॥ १८२४ ॥ तो धूमसिंहो खयरो अहिलसमाणो तयं पिअं मज्झ । मं इच्छंती हणिअं हिंडइ छेइं

श्रीनेमि-
चरित्रे
वसुदेव-
चरित्रं ॥

॥१२२॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१२३॥

गवसंतो ॥ १८२५ ॥ अह एगार्गिं मं जाण्णिऊण भञ्जाए परिगयं इण्हिं । एआवत्थं काउं भञ्जं घेत्तुं गओ एसो ॥१८२६॥
ता जीअं मह दिन्नं निक्कारणबंधवेहिं तुंभेहिं । पभणह समीहिअमओ तो भण्णिअं चारुदत्तेण ॥ १८२७ ॥ किं एत्तोऽवि समी-
हिअमन्नं तुम्हाण दंसणाओऽवि । किं नहुं पजत्तं एत्तिएण जं तुम्ह दुहविगमो ॥ १८२८ ॥ संभासिऊण इच्चाइ खेयरो सो गओ
निअं ठाणं । आसत्तो कीलाहिं कलाहिं पुण चारुदत्तोऽवि ॥ १८२९ ॥ निअभञ्जं पुत्तवइं कयाइ नालवइ भोअनिपिवासो ।
तो भीएहिं पिऊहिं समप्पिओ ललियगोटीए ॥ १८३० ॥ कालिंगसेणधूआवसंतसेणाए नाम गणिआए । चारसवरिसेहिं इमो
सोलसकोडीअकणयस्स ॥ १८३१ ॥ खद्धो तत्तो कालिंगसेणनामाए तीए जणणीए । नाऊण निद्धणो निअघराओ नीहा-
रिओ एसो ॥ १८३२ ॥ अम्मापिअराइं मयाइं निवडिअं गेहहड्डमविसज्जं । तो माउलेण सद्धिं धरिणीआभरणमोह्ण ॥१८३३॥
सो वाणिज्जेण गओ ओसीरवत्तम्मि पट्टणे अ तओ । गहिओ कप्पासो तेण सो य दड्डो दवग्गीए ॥१८३४॥ अवलक्खणोत्ति
वत्तो माउलएणं तओ समारुहिउं । तुरयम्मि पच्छिमाए दिसाए संपट्टिओ एसो ॥ १८३५ ॥ तुरओऽवि मओ तत्तो पाएहिं
गओ पिअंगुपुरनयरे । तत्थवि सुरिंदत्तो पिउमित्तो पुत्तमिव एअं ॥ १८३६ ॥ पिच्छइ निअपासम्मि वि धरेइ धणकंखिरो
परं एसो । एकस्स लक्खमोह्णं मंडं गहिऊण उद्धारे ॥ १८३७ ॥ जलहिम्मि पवहणेणं गओ कमेणेस जउणदीवम्मि । वेला-
उलेसु बहुएसु हिंडिओ गामनयरेसु ॥ १८३८ ॥ तत्तो समज्जिआओ कहकहमवि अह कणयकोडीओ । ता जाव घरे चलिओ
तुडो ता पवहणं फुट्टं ॥ १८३९ ॥ सत्त अहोरत्ताइं भमिउं जलहिम्मि कहांचि किच्छेण । फलहेणं उत्तरिओ तत्तो रायपुर-
नयरस्स ॥१८४०॥ उज्जाणम्मि निअच्छइ विंदडिमेगं बहिम्मि उवसंतं । अंतो उ महाडुडं अयाणओ सो तमल्लीणो ॥१८४१॥

श्री नेमि-
चरित्रे
वसुदेव-
चरित्रं ॥

॥१२३॥

नमिडं च तस्स सधं चरिअं नामं च अप्पणो कहइ । तो तेण इमो भणिओ वच्छ ! धणत्थी तुमं बाढं ॥ १८४२ ॥ तो आगच्छ
मए सह धणयन्भहिअंपि देमि जेण सिरिं । छुद्धो धुत्तेण समं महाडईए गओ तत्तो ॥ १८४३ ॥ तत्थ य एकम्मि नगम्मि
रसविलं अत्थि निविडसिलचद्धं । उग्घाडिउं दुवारं मंतेहिं तिदंदिणा तस्स ॥ १८४४ ॥ दोरिअवद्धअलाउयहत्यो सो तेण
तस्स मज्झम्मि । उवइसिऊण विहाणं रसगहणद्दाए पक्खिओ ॥ १८४५ ॥ पेच्छंतो बहुभीसणसयाइं किच्छेण अइगओ
दूरं । पेच्छइ रोहगमेगं विच्छिणं तत्थ होऊण ॥ १८४६ ॥ जा किर रसस्स मज्झे पायं छोडं अलाउअं भरिही । तो
पडिसिद्धो केणइ सो पभणइ किं निवारसी ? ॥ १८४७ ॥ परिवायगेण अहयं खित्तो एवं भणेइ तो इअरो । अहमवि
खित्तो तेणेव भइ ! धणकंखिरो एवं ॥ १८४८ ॥ कडिजंताओ हेड्डा रसेण खद्धोडम्मि ता मरिस्सामि । ता एत्थ
ठिओडवि इमं अलाउअं मह समप्पेसु ॥ १८४९ ॥ अप्पेमि जेण भरिउं रसस्स तेणावि तह कयं तत्तो । चडिऊण दोरिआए
वासइ करधरिअरसतुंवी ॥ १८५० ॥ तो कडुइ तं भगवो जाव दुवारं तओ विमग्गेइ । रसतुंवयं न अप्पइ सो तं विण्णाय-
परमत्थो ॥ १८५१ ॥ कुविओ तहा तिदंडी रसेण सह सुंचए सयं हेड्डा । तो मेहलाए पडिओ न रसे सो दिव्वजोएण ॥ १८५२ ॥
तो पुव्वनरं पुच्छइ पायालगयम्मि नरयतुल्लम्मि । एअम्मि विले पडिअस्स होज मह का गई इण्हि ? ॥ १८५३ ॥ तेण
भणिअं महायस ! कंपि उवायं न एत्थ पिच्छामि । केवलमिह आगच्छइ गोहा निचंपि भममाणी ॥ १८५४ ॥ जइ तरसि
तीए पुच्छे लग्गेउं तो इमाउ नीहरसि । इअ जंपंताण इमाण आगया सोडवि तप्पुच्छे ॥ १८५५ ॥ लग्गेउं नीहरिओ नर-
गाउ अहव गन्भवासाओ । दड्डूण जीवलोयं मन्नइ जायं व अप्पणं ॥ १८५६ ॥ सुच्छानिमीलियच्छो खणमेगं ठाइऊण

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१२५॥

वीसत्थो । संजाउं जा चलिओ वणमहिसेणं तओ दिट्ठो ॥ १८५७ ॥ जगडिजंतो तेण य कहिंपि उच्चं सिलं समारूढो । सीसेण जाव महिसो धुणइ तयंपि हु सिलं ताव ॥ १८५८ ॥ सो अयगरेण गहिओ तत्तो एसो पलाइऊण गओ । पच्चतगा-
ममेगं सरीरवियणासमक्कंतो ॥ १८५९ ॥ चित्तेइ चारुदत्तो अहो अउन्नस्स मज्झ धणकंखा । जाया दुक्खपरंपरहेउच्चिअ
सुव्वए अहवा ॥ १८६० ॥ उप्पजंति तहिं चिय विअसंति तहिं २ विलिजंति । रत्नसरे कमलाइ व मणोरहा रोरहिअयम्मि ॥
१८६१ ॥ अह कम्मवसेण तहिं मिलिओ माउलयसंतिओ भित्तो । नामेण रुद्धदत्तो तेण तहिं पालिओ एसो ॥ १८६२ ॥
जाओ सज्जसरीरो तुच्छं भंडं अलत्तमाईअं । वेसुं सुवन्नभूमिं चलिओ सह रुद्धत्तेण ॥ १८६३ ॥ उसुवेगवइं सरिअं तो लंघे-
ऊण पुन्नजोएणं । गिरिक्खंडं वेत्तवणं विलंघिऊणं महादुग्गं ॥ १८६४ ॥ टंक्कणविसए पत्ता तत्थ अजा दोन्नि किर णिआ
तेहिं । संनिहिएहिं इमेहिं अजपंथो लंघिओ तत्तो ॥ १८६५ ॥ एत्तो अ रुद्धत्तो पमणइ विसमो पए पए पंथो । तीरइ न गंतु-
मेवं तत्तो पसुणो इमे हंतुं ॥ १८६६ ॥ चम्मेणं भत्थाओ काऊणं पविसिऊण तो तासुं । भारुडपक्खिअएहिं गहिआ सोक्खेण
वच्चामो ॥ १८६७ ॥ तो भणइ चारुदत्तो न जुत्तमेअं विसिद्धपुरिसाणं । साहिज्जेण इमाणं जं अजपंथो विगयविग्घो ॥ १८६८ ॥
अम्हेहिं लंघिओ तो महोवयारीण सुद्धहिअयाणं । किह चुक्कामहि एआण जीवघाओ अ निरयफलो ॥ १८६९ ॥ वन्निज्जइ
सत्थेसुं सावयक्खलसंभवो अहं च तओ । जुज्जइ न इमं कहमवि तो कुविओ रुद्धत्तोत्ति ॥ १८७० ॥ पमणइ न तुहायत्ता एए
मह संतिआ निवारेसि । ता किं तुमंति भणिउं ? एक्को निहओ पच्च तेण ॥ १८७१ ॥ वीओ अ हणिजंतो सुहं पलोएइ
चारुदत्तस्स ; तेणऽपि भणियं नाहं सक्केमि तुमं विमोएउं ॥ १८७२ ॥ किंतु अवत्थाणं एरिसीण जो रक्खिअउं सया सक्को ।

श्रीनेमि-
चरित्रे
वसुदेव-
चरित्रं ॥

॥१२५॥

तं जिणभम्मं हित्थयम्मि धरसु धीरत्तणं काउं ॥ १८७३ ॥ पडिवज्ज वीथरायं देवं तस्साणु संठिआ गुरुणो । नियमेसु जीव-
धायं अलिअं परित्तयसु दूरेण ॥ १८७४ ॥ पक्खेसु अदिअं पडिवज्जसु सुद्धयंभचेरं न । छिंदसु गमत्तभावं अन्निभत्तबज्ज-
भावेसु ॥ १८७५ ॥ पक्खेसु चउत्तिहमाधारं सयलभूअगामम्मि । भावेसु भित्तिभावं विसेसाओ रुद्धत्तम्मि ॥ १८७६ ॥
न हणहं जं एस तुमं हणंति पुत्तञ्जिआहं कम्माहं । तुमण्ढनि अन्नजम्मे निहणा एवं बहू जीवा ॥ १८७७ ॥ ता जह सयमेव
समञ्जिआहं तुक्खाहं देति कम्माहं । ता त्तरिज्जण ताणिवि उम्मूलिजंतु मूलाओ ॥ १८७८ ॥ इत्ताह तस्सा भणिअं अमयं च
मणम्मि परिणसेमाणो । निसुणंतो नवकारं दिअंतं चारुद्धत्तेण ॥ १८७९ ॥ निहओ बीओडवि पद्द निहयत्तित्तेण रुद्धत्तेण ।
तो उच्छत्थिअ चम्मेहिं ताण विह्तिज्जण भत्थाओ ॥ १८८० ॥ एत्ताण रुद्धत्तो पविसह बीआणं चारुद्धत्तोडवि । भारुद्धपक्खिआणं
आभिससुद्धीणं उक्खित्ता ॥ १८८१ ॥ दूरे गयाण कम्मवि चंचूओ चारुद्धत्तवणिपुत्तो । पडद जलारायमज्जे छेतुं हुरिआणं
तो मत्थं ॥ १८८२ ॥ तत्तिज्जण तस्स तीरे पत्तो पेच्छह महाउर्द्धमज्जे । तुंगं पयमेगं आरुहमाणो अ तस्सुवरिं ॥ १८८३ ॥
पवणुद्धुअवत्थंनलमवलोद्धअ दूरसंठिए ऋडे । तुरियं वत्तंतो कोउगेण चारणयुणिं नियद ॥ १८८४ ॥ हसिसिअहिअओ पण-
मेह तं च विम्हइअमाणसो सोडवि । पारिअकाउरसग्गो आसिं दाज्जण पभणेइ ॥ १८८५ ॥ किह चारुद्धत्त ! इह तुम्ह संगवो
जत्थ स्वयरदेवाणं । पक्खीणं निअ अन्नसस संभवो नत्थि आगमणे ॥ १८८६ ॥ अम्हेडवि अज्जवि तुमं न य परिआगेसि ता
तयं सुणसु । जो तहआ चंपाणं अमिअगई खेअरो तुमणं ॥ १८८७ ॥ जीवाविओ स तहआ अट्टावयनगरसस आसन्ने । पेच्छह
सत्तुं अट्टावयम्मि स पलाइज्जण गओ ॥ १८८८ ॥ जिणचेहअनिस्साणं तत्तो भअं निअं गहेज्जण । अमिअगई सट्टाणे गओ

सुधा तस्स दो पवरा ॥ १८८९ ॥ सीहजसो नामेणं जेडो लहुओ वराहगीवोत्ति । गंधवसेणनामा धूआ तत्तो अ जणएण
॥ १८९० ॥ दिन्नं रञ्जं परिपालिउं चिरं सुणिहिरन्नकुंभस्स । पासे सुवन्नकुंभस्स तह य पडिवज्जिउं दिक्खं ॥ १८९१ ॥
अभिअर्गई शुवणयले विहरंतो कुंभकंठदीवम्मि । कञ्जोडए अ सेले समागओ एत्थ सो अहयं ॥ १८९२ ॥ सीहजसो उण रञ्जं
वराहगीवो उ कुणइ जुवरञ्जं । इअ जाव कहइ एसो वंदणवडिआए ते दोऽवि ॥ १८९३ ॥ तत्थागया सहरिसं वंदंति सुणिं
निवेअए सोऽवि । एसो स चारुदत्तो जणओ तुम्हाण वंदेह ॥ १८९४ ॥ विग्घयहरिसफुन्ना तेऽवि तयं वंदिज्जण पुच्छंति ।
किह तुम्हे इह पत्ता ? कहइ तओ चारुदत्तोऽवि ॥ १८९५ ॥ मूलाओ आरुद्धं निअआगमणस्स कारणं ताण । एत्थंतरे अ
गयणाउ आगओ भासुरसरीरो ॥ १८९६ ॥ विप्पुरिअरयणकुंडलमणिमउडो हाररुइवच्छयलो । पवरविमाणारूढो महिड्डिओ
सुरवरो एक्को ॥ १८९७ ॥ नमिओ अ चारुदत्तो तेण तओ सुणिवरोत्ति अह खयरा । पमणंति नीइलंघणमेअं किं सुरवराणंपि ?
॥ १८९८ ॥ तो अमरेणं भणिअं धम्मयारिओत्ति एस पढमंपि । पणओ मए तओ ते पुच्छंति कहां ? सुरो आह ॥ १८९९ ॥
वाराणसिनयरीए दोन्नि परिवाइयाउ निवसिंसु । निअदरिसणकुसलाओ सुलसा वीआ सुभइत्ति ॥ १९०० ॥ नामेण जन्न-
वक्को कयाइ परिवायगो तहिं वाए । समुवडिओ पइन्नं काउं जो जिप्पए एत्थ ॥ १९०१ ॥ सो सुस्वसानिओ निच्चं इअरस्स
होइ कम्मयो । अह सुलसा निज्जिणिआ जाया सुस्वसिआ तस्स ॥ १९०२ ॥ जोषणमयमत्ताणं दोण्हइवि एगत्थ आसमठि-
आणं । कासुम्मत्तमणाणं भिन्नं सीलं कुसंगाओ ॥ १९०३ ॥ जाओ सुलसाए सुओ समुज्झिओ पिप्पलस्स छायाए । नइइ
अप्पणा पुण बालो दिट्ठो सुभइए ॥ १९०४ ॥ आसायंतो पिप्पलपिप्पं वयणम्मि निवडिअं तत्तो । गुणनिप्फन्नं नामं

विहिअं तो पिप्पलादोत्ति ॥ १९०५ ॥ अइसयमइणा तेणऽवि संगोवंगा अहिअिआ वेआ । विजिओ अ जन्नवक्को सुलसाऽवि
य तेण वायम्मि ॥ १९०६ ॥ कहिअं च सुभदाए जणओ जणणी अ तुज्ज एआइं । सीलब्भइइं विआणिऊण तो अहिअरं
कुविओ ॥ १९०७ ॥ तो ताण मारणकए अणारिए विरयए इसो वेए । पिइमेहमाइमेहा पसुमेहा तुरयगयमेहा ॥ १९०८ ॥
सुअबंधुमेहपसुहे जन्ने अन्नेऽवि सयलजीवेहिं । उट्टखरविइएहिं परूवए सो महापावो ॥ १९०९ ॥ भणइ अ जन्ने निहया सगं
वच्चति पाणिणो सवे । हणिऊण हणइ जन्ने तत्तो जणयं च जणणिं च ॥ १९१० ॥ इअ तेण अहिनिवेसाउ विहिअमह पस-
रिअं जणे सयले । वायल्लीनासो से सीसो काऊण पसुजन्ने ॥ १९११ ॥ उप्पन्नो नरएसुं होऊण पसूवि पंच वाराओ । निहओ
जन्नेसु तओ छडे जम्मम्मि उप्पन्नो ॥ १९१२ ॥ टंक्णविसयम्मि पसू निहणिअंतस्स रुद्धत्तेण । तस्स तहिं जिणयम्मो
नवकारो चारुदत्तेण ॥ १९१३ ॥ दिनो सोहम्मे तेण सुरवरो सो तओ समुप्पन्नो । सो अ अहं इअ एसो धम्मायरिओ मम
महप्पा ॥ १९१४ ॥ इअ सोढं परित्तुडा सवे देवेण चारुदत्तोऽवि । भणिओ कहेसु जमिहं करेमि तुह किं करो अहयं ? ॥ १९१५ ॥
अह भणइ चारुदत्तो एजसु समयम्मि समरिओ तत्तो । नमिऊण गओ अमरो खयरहिं चारुदत्तोऽवि ॥ १९१६ ॥ पणमिअसुणि-
पयकमलो नीओ सिवमंदिरम्मि वेअड्डे । अइगुरुपडिचीए केइ अ दिअहाइं धरिऊणं ॥ १९१७ ॥ गंधवसेणनामा निअवहिणी
अप्पिआ तओ तस्स । कहिअं च इमं जह तुह गिहम्मि निवसंतिअं एअं ॥ १९१८ ॥ परिणिस्सइ वसुदेवो एअं नेमित्तिएण आइइं ।
तो अम्हं ताएणं दिक्खं पडिबज्जमाणेण ॥ १९१९ ॥ अप्पाविआ तुहेसा तत्तो गहिऊण सोऽवि तं चलिओ । समयं नाऊण
सुरोऽवि आगओ तो पहिडेहिं ॥ १९२० ॥ खयरेण सुरवरेण य दविणं दाऊण संखपरिहीणं । चंपाए चारुदत्तो नीओ सोऽहं

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१२९॥

इमा सा य ॥ १९२१ ॥ इय सोऽरुणं सउरी तुडो गंधवसेणवरवालं । परिणेतं वणिअघरे भुंजइ सुइरं विउलभोए ॥ १९२२ ॥
एत्तो वेअड्डुनगे नमिसुओ आसि नाम मायंगो । बोलीण असंखनराहिवेसु तस्सन्नए जाओ ॥ १९२३ ॥ पहसिअखयरिंद-
सुओ हिरन्नवइए अ नंदणो पवरो । राया सुदाढनामो तत्तो वालाइ पासाओ (नीलजसा नाम तव्वहिणी) ॥ १९२४ ॥
निहराविज्जण तत्तो हिरन्नवइए निसाए परिसुत्तो । वसुदेवो वेअड्डु वणम्मि असिपव्वयपुरस्स ॥ १९२५ ॥ सम्माणिज्जण तंबोलकुसुम-
आहरणवत्थमाईहिं । नीओ सुदाढरत्ता गुरुपडिवतीए सगेहम्मि ॥ १९२६ ॥ निअधूअं नीलजसं परिणावइ पत्थणाए रूववइं ।
एसो सो एस सयं एस वत्तेइ एस चिट्ठेइ ॥ १९२७ ॥ इअ सोहग्गस्स निही दीसंतो सयलवयरवग्गेण । धीरो उआरकित्ती
जायवकुलभूसणो तत्थ ॥ १९२८ ॥ चिट्ठइ अभिरममाणो नीलजसं अन्नया य सरयम्मि । हिरिंमतनगे दोत्त्रिवि गयाइं कय-
लीहरे तत्थ ॥ १९२९ ॥ विसयपसंगपराइं जाव य चिट्ठति ताव नीलजसा । पेच्छइ मऊरमेगं रमणीयं तस्स गहणत्थं ॥
१९३० ॥ धावेइ तओ तेणवि अवहरिआ तीए पिट्ठओ सउरी । वच्चइ दूरं कत्थइ न पेच्छए अह तहिं सेले ॥ १९३१ ॥ परि-
मममाणो पत्तो गामे एगम्मि पेच्छए तत्थ । वेअव्भासपवत्तं सयलजणं वंभणाईअं ॥ १९३२ ॥ तो केणइ पुट्ठेणं कहिअं
सुरदेवदिववरस्स इहं । भज्जाए खत्तिणीए सोमसिरी अत्थि वरधूआ ॥ १९३३ ॥ वेओ पढिओ सयलो तीए जो तं च खोडए
तत्थ । सो परिणइ, तेणसो वेअव्भासे रओ लोओ ॥ १९३४ ॥ वेअपरिक्खा य इहं संजायइ वंभदत्तदियपुरओ । तो वंभण-
वेसेणं सउरी नेहं गओ तस्स ॥ १९३५ ॥ गोयमगोत्तो नामेण खंदिलो वंभणो अहं एत्थ । तुम्ह सयासे वेए इच्छामि अहिज्जितं
भणिए ॥ १९३६ ॥ पभणेइ वंभदत्तो दुविहा वेआ हवति ताण तुमं । कयरे अहीउमिच्छसि ? के एते ? पुच्छिए कहइ ॥ १९३७ ॥

श्री नेमि-
चरित्रे
वसुदेव
चरित्रं ॥

॥१२९॥

सिरिभरहचक्रवट्टी आरियवेआण विस्सुओ कत्ता । जे उण अणारिया ते ताणुप्पत्ति निसामेह ॥ १९३८ ॥ चारणजुअले
नयरे अओहणो नाम नखरो तस्स । दिइनाम पणइणीए सुलस्सा नामेण वरधूआ ॥ १९३९ ॥ अह पिउणा कारविए
संयवरामंडवम्भिम तीएँ काए । घरउववणे निसाए मंतणए संठिआ जणणी ॥ १९४० ॥ भणइ रुअंती धूअं वच्छे ! तुह जण-
यभाइणेओत्ति । नामेणं महुपिंगो रायसुओ अत्थि नामेणं ॥ १९४१ ॥ तं होसि तस्स पिउणो संयवरा कहवि अभिमओ
जाओ । तत्थ य जइ वरसि तुमं अन्नं तो होइ मह दुक्खं ॥ १९४२ ॥ तो धूआए भणिअं महुपिंगं चिअ अहं वरिस्सामि ।
पच्छन्नलयंतरिआ पडिहारी सगरनरवहणो ॥ १९४३ ॥ मंदोअरिति नामेण निखुणिअं सयलमेव मंतणयं । सगरस्स
कहइ गंतुं सो अ तथा उक्कडो राया ॥ १९४४ ॥ चचावई संयवरसहाए सो रायलक्खणं तत्तो । महुपिंगो तव्वओत्ति
धाडिओ तेहिं सयलेहिं ॥ १९४५ ॥ सिरिविण्हुरायतणओ तहय नरिंदस्स भायणेओ अ । जाओ अ सोमवंसे कन्ना
उण छरवंसीआ ॥ १९४६ ॥ इअ सवपयारेहिं आभञ्जइ मह इमा तहावि अहं । अवमाणिओ इमेहिं सगरप्पसुहेहिं
रार्हिं ॥ १९४७ ॥ इअ सो पउडुचित्तो महुपिंगो कुणइ गाढवालतवं । मरिज्जं उप्पन्नो महकालडभिहाणओ भीमो ॥
१९४८ ॥ परमाहम्मिमज्जे सट्टिसहस्साण अहिवई देवो । चिंतइ तत्तो सगराइ सव्वेवि हु दोग्गं नेमि ॥ १९४९ ॥
एत्तो सुत्तिमईए पसुजन्नपरूवणेण पन्वयओ । निवासिओ जणेणं तस्स सयासं गओ एसो ॥ १९५० ॥ खीर-
कयंबस्स अहं सीसो अज्जावयस्स तुह पिउणो । संडिओ नामेणं तुह अवमाणं निसामेअं ॥ १९५१ ॥ इत्थागओ निअ-
च्छह तम्हा मंताण अम्ह सामत्थं । जेहिं समत्थेमि इहं तुह पक्खमहं इअ भणेअं ॥ १९५२ ॥ सिक्खविज्जणं च तयं देवं लोए

विउषए मारिं । विविहे रोगे अ तओ संती पसुआइजनेहिं ॥ १९५३ ॥ पवयओ कुणइ जणो जायइ पउणो सुरस्स मायाए । संजायपच्चया तो सवेडवि हु पत्थिवा जने ॥ १९५४ ॥ उवसग्गनिवित्थिकए जलथलखहरनिएहिं कारंति । सगरनिवस्सवि सबो परिअणसंतेउरप्पमुहो ॥ १९५५ ॥ लेओ सविसेसं चिअ पीडिअइ बहुविहेहिं रोगेहिं । गंगाजउणाणं संगमम्मि तो सोवि तब्भीओ ॥ १९५६ ॥ अट्टोत्तरं सहस्सं करेइ जन्नाण दिक्खिओ होउं । जीवेहिं बहुविहेहिं वयणेणं पवयदिअस्स ॥ १९५७ ॥ अन्नेसिंपि दिआणं पवयओ दक्खिणाइ बहु दविणं । दावेइ तेण लुद्धा तेडवि पसंसंति तं सबं ॥ १९५८ ॥ भित्तो नारयविप्पस्स अत्थि खयरो दिवायरो नाम । जन्नहृद्युवह्विए जीवे सो तस्स पासाओ ॥ १९५९ ॥ रक्खइ हराविज्जणं नाउं एअं सुरोडवि जणोसु । सिरिउसहसामिपडिमं ठावइ विजाविघायत्थं ॥ १९६० ॥ दंसेइ विमाणगए जन्नम्मि विणासिए सुरो जीवे । तो जन्नमया सग्गं वच्चंति जणाडभिमन्नेइ ॥ १९६१ ॥ गोमेहाई बहवो जन्ना सबत्थ तो पय- ड्ढंति । ता जाव सग्गहउं सगरो सुलसा य हुणियाइं ॥ १९६२ ॥ एवं अणारिआणं वेआणं पवयाउ उप्पत्ती । महुपिंगाओ तह चैव पिप्पलादाउ संजाया ॥ १९६३ ॥ विजाहराण धूआ परिणीआ नारएण किर तइआ । ताणनये पस्सआ सोमसिरी संपयं एसा ॥ १९६४ ॥ तो जायवेण पडिआ वेआ दुविहावि तीए जिणणत्थं । जित्ता विवाहिआवि अ एसा तो तेण कम- लमुही ॥ १९६५ ॥ भोगासत्तो सह तीए सो ठिओ तत्थ बहुअ दिअहाइं । अन्नदिअहम्मि वाहिं गामस्स निएइ मायाए ॥ १९६६ ॥ कयवंभणवेसं इंदआलिअं इंदसम्मनामंति । बहुलोअपरिबुडं तो भणेइ सो जायववरिड्ढं ॥ १९६७ ॥ देमि तुह पवरविजं गिण्हइ तो सोडवि रयणिसमए अ । तं विजं जवमाणो सिविआइ चडाविओ तेहिं ॥ १९६८ ॥ अवहरिओ धुत्तेहिं

ततो ते लखिखलण सिबिआओ । उत्तरिऊणं कत्थइ गओत्ति तेहिंपि न हु नाओ ॥१९६९॥ ततो अ सन्निवेशे तिलसोमथनाम-
यम्मि संपत्तो । वसिओ अ बाहिरे देउलम्मि रयणीए वसुदेवो ॥१९७०॥ एत्तो अ कंचणउरे जिअसत्तू नरवरो सुयं गिद्धं । माणु-
समंसे सोदासनामयं कुणइ निविसयं ॥ १९७१ ॥ तो निवसइ गिरिविसमे महाबलो सो अ गाममाईसुं । रयणीए माणुसाई
विणासिउं असइ मंसाई ॥ १९७२ ॥ ततो तीए निसाए दुक्को सो सउरिणोडवि दुट्टप्पा । जायं रणं महंतं निहओ तत्थेव
सो पावो ॥१९७३॥ निक्कटयीकयाई गामाई तेण सन्निवेशजणो । परिउट्टो सयलोडवि हु गोसे सम्माणए सउरिं ॥१९७४॥
दोएइ कण्णयाणं पंच सए ताओ निअयसत्ताए । काउं सयलग्गामं गओ घरे सत्थवाहस्स ॥ १९७५ ॥ मित्तसिरिं नामेणं-
तस्स सुअं सुइअं निमित्तेण । कमलदलदीहनयणं परिणइ सो अइसयगुणहुं ॥ १९७६ ॥ चिद्धइ अ भोगनिरओ कइवयदिअहाई
तो गओ पुरतो । नयरम्मि वेअसामे कहिअं केणइ तहिं एयं ॥१९७७॥ कविलो नामेण निवो इहत्थि कविला य तस्स वर-
धूआ । नेमित्तिएण कहिओ हिरिमंतनगे वरो तीसे ॥१९७८॥ तस्साणयणनिमित्तं पट्टविओ इंदयालिओ रणा । नामेण इंद-
सम्मो पत्तो तेणावि सो तत्थ ॥१९७९॥ किन्तु पणडो कहमवि सुवइ एअं च संपयं रणो । तुरओ फुल्लिगवयणो जो दमइ
लहइ सो कविलं ॥१९८०॥ इअ सोऊणं सउरी फुल्लिगवयणं तुरंगमं दमिउं । परिणइ कविलं कइवयदिणेहिं पुत्तं च से जणइ ॥
१९८१ ॥ कविलं नामेण तओ करिवरूवेण नीलकंठेण । नीलजसासंबंधाउ अवहिओ खेयरेणोसो ॥ १९८२ ॥ सुट्टिपहारेण
हओ सो तं रत्नम्मि उज्झिउं नडो । सालुगुहानयरीए पत्तो सउरीवि भममाणो ॥१९८३॥ माणवगनिहिण्णभवं धणुवेयं पाडिउं
तहिं राया । नामेण दुभगसेणो धूयं पउमावइं देइ ॥१९८४॥ तस्स य जुज्झं सह जेडुबंधुणा मगहसेणनामेण । संजायं

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१३३॥

सोवि जिओ वसुदेवणं निअयधूअं ॥ १९८५ ॥ नामेण आससेणं देइ तओ माणिऊण तं च चिरं । भद्विलनयरम्मि गओ
केणइ दिवोसहिवसेण ॥ १९८६ ॥ कयनरूवा र्अं कुणइ तहिं पुंडनामिआ महिला । चिइइ सललिअगोड्डीएँ सउरिणा
लक्खिउं एसा ॥ १९८७ ॥ परिणीआ अणुरत्ता पुंडो नामेण तीएँ वरपुत्तो । उप्पन्नो संजाओ राया एसो गुरुपयावो ॥
१९८८ ॥ अंगारगखयेरणं तत्तो कलहंसरूवछलणाए । अवहरिऊणं गंगाजलम्मि खित्तो तओ तरिउं ॥ १९८९ ॥ उत्तिन्नो
इलवद्धणनयरे हट्टम्मि सत्थवाहस्स । उवविट्ठो खणमेगं तस्सऽणुभावेण कणयस्स ॥ १९९० ॥ विट्ठेइ सयसहस्सं सो तं ना-
ऊण गउरवेणेयं । नेऊण घरे पूअइ भोअणआहरणवत्थेहिं ॥ १९९१ ॥ पुहईएँ सारभूअं रयणवइं नाम देइ से धूअं । सरओ
समागओ तो तीएँ समं विसयनिरयस्स ॥ १९८२ ॥ कणयरहं आरूढो ससुरेण समं महापुरे नयरे । इंदमहेपेच्छणत्थं गओ
पलोएइ पुरवाहिं ॥ १९९३ ॥ विउले पासाए तो स पुच्छए किं पुरं इहं अन्नं । एअंति ? तओ ससुरो पमणइ नरनाहधूआए
॥ १९९४ ॥ विहिओ संवरामंडवो इमो आगया य नरनाहा । जाया सा अपडुत्तणुत्ति तेण ते पुणरवि निअत्ता ॥ १९९५ ॥
तत्तो जायवतिलओ जा वच्चइ इंदजट्ठिठाणम्मि । ता नरवइणो अंतेउरम्मि हाहारवं सुणइ ॥ १९९६ ॥ उम्मूलिऊण खंभं
हत्थी य समागओ तहिं एकं । गिण्हइ रायकुमारिं रहाउ कुविओ स कड्डुउं ॥ १९९७ ॥ मोयाविया य एसा विसंथुला सोरि-
णाऽवगूहेउं । पासाए नेऊणं सत्था विहियाऽणिलार्इहिं ॥ १९९८ ॥ पाविअसाहुकारो तत्तो नीओ अ ससुरयसमेओ । पुह-
ईएँ पसिद्धेणं बहुवित्थररिद्धिकल्लिणं ॥ १९९९ ॥ सत्थाहकुबेरेणं नियगेहे ण्हायजेमिअविलित्तो । जाव ठिओ पल्लंके समागया
रायपडिहारी ॥ २००० ॥ रायपसायं से अप्पिऊण भणिओ इमीएँ जअतिलओ । सोमपभा सोमसुही सोमसिरी नाम वर-

धृआ ॥ २००१ ॥ सिरिसोमदत्तरायस्स अत्थि सा किर सय्वरं वरिही । तो सच्चाणमहासुणिकेचलिमहिमागए देवे ॥
 २००२ ॥ दहं जाईसरणं निष्कनं तीएँ तो तआ गहियं । मोणवयं न जंपह एगंते तो मए पुडा ॥ २००३ ॥ तीए भणिअं
 देवो महिद्धिओ आसि सत्तमे कप्पे । भुत्ता य मए भोगा तेण समं पुव्वजम्मम्मि ॥ २००४ ॥ सो अब्बया मए सह कंठावि-
 लग्गाए धायईसंढे । नंदीसरे अ गंतुं जिणजम्ममहम्मि विणिअत्तो ॥ २००५ ॥ जाव य रिद्धविमाणे पंचमकप्पे गओ स ता
 झत्ति । पवणाहउव पइवो विज्झाणो मह नियंतीए ॥ २००६ ॥ सोअपरघसहिअया भमिआ सवत्थ तं गवेसंती । तत्तो
 पुच्छामि अहं कुरुविसए केवलं एगं ॥ २००७ ॥ कत्थ गओ मह भत्ता इचाइ ? तओ कहेइ सो तत्थ । भरहे हरिक्कुलतिलओ
 होही सो तं च पुण रत्तो ॥ २००८ ॥ होहिसि धूआ तत्तो इंदमहे हत्थिसंभमाओ तुमं । मोयावेळं स धीरो परिणिस्सइ तं च
 सबमहं ॥ २००९ ॥ जाईसरणेणिहं जाणं परिणेसि तेण नो अन्नं । एयं मएवि रत्तो कहियं तेणवि मिसं काउं ॥ २०१० ॥
 वीसअिया नरिंदा करिसंभममोगयाउ पुण इण्हि । संजायपच्चओ पत्थिवोऽवि तुह देइ निअधूअं ॥ २०११ ॥ तो सउरिणावि
 एसा परिणीया रहसमाएँ पुण तीए । भुंजंतो विसयसुहं सुमइ न हु अब्बरसणीओ ॥ २०१२ ॥ नयरं च सुवन्नाभं वेअहे
 दाहिणाएँ सेहीए । चित्तंगयचिवत्तणओ माणसवेगो तहिं खयरो ॥ २०१३ ॥ सोमसिरी अवहरिया इमेण सउरिस्स सुह-
 पत्तत्तस्स । भणिआ य निअयवहिणी वेगवई तेण जह एसा ॥ २०१४ ॥ तह कहवि भणसु जह नो विवअए भयइ इत्थ मं
 सुअणु ! । भणिआ य तीएँ एसा नेच्छइ तं कहवि हु सुसीला ॥ २०१५ ॥ गाढो अ सहीभावो सह वेगवईए तीएँ संजाओ
 । अह सउरिविरहपरवसमणाए तह उल्लुअत्तेण ॥ २०१६ ॥ सा वेगवई भणिआ आणसु मह हिययवच्छं सउरिं । एत्थंपि

मल० श्री
हेमचंद्राया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१३५॥

कहवि तत्तो अविउत्ताओ अ चिह्नामो ॥ २०१७ ॥ ता वेगवई गंतुं सउरिं जा निअइ सकसमरूवं । सोमसिरिसोअविहुरं ता
विद्धा मयणवाणेहिं ॥ २०१८ ॥ को सरसफलं चिरभुक्खिओऽवि लद्धण देइ अन्नस्स । किंतु कहं कुलकन्ना सेवइ पुरिसं अपरि-
णीया ? ॥ २०१९ ॥ इअ चिंतिऊण एसा तत्थुप्पन्नाएँ निअयवुद्धीए । कयसोमसिरीरूवा विट्ठइ गंतूण उज्जाणे ॥ २०२० ॥
दिट्ठा य जायवेणं अवहरणदिणा चउत्थदिअहम्मि । तत्थ भमंतेण तओ पिए ! किमेअं भणइ तुट्ठो ? ॥ २०२१ ॥ तुह लाभत्थं
पिअ ! किंपि इच्छिअं आसि देवयाण मए । मोणवएणं तो एत्थ अच्छिआ तिन्नि दिअहाइं ॥ २०२२ ॥ एत्थ य किंपि विहाणं
अत्थि इमं जेण सह मए इण्हिं । पुणरवि पाणिग्गहणं कायवं तं तओ सउरी ॥ २०२३ ॥ कुणइ पहिट्ठो तत्तो कयलीहरयम्मि
सयलदिअहंपि । पीयसुरयाइं तत्थवि ठिआइं अइइपसत्ताइं ॥ २०२४ ॥ तत्तो निअयगुणेहिं अक्खित्ते तम्मि अन्नदिअहम्मि ।
पयडीहोउं तीए कहिओ सयलोऽवि वुत्तंतो ॥ २०२५ ॥ अह तीए खयरीए सह चिह्णइ जाव विसयसुहसत्तो । तो अन्नदिणे
हरिउं माणसवेगेण खयरेण ॥ २०२६ ॥ गंगासलिले खित्तो विज्जासाहणकए तहिं खयरो । आसी अ चंडवेगो खंधे पडिओ
इमो तस्स ॥ २०२७ ॥ तो तेण पहिट्ठेणं भणिअं विज्जा महायस ! इआणिं । सिद्धा तुज्झणुभावेण वरसु किंचिवि वरं तम्हा
॥ २०२८ ॥ तो सउरीवि हु मग्गइ विज्जं आगासगामिणिं तेण । दिन्ना य इमा सउरीवि साहए कणगबलनगरे ॥ २०२९ ॥
दिवाहरणा वररूवधारिणी खेअरी तओ एक्का । विज्जव मुत्तिमंता समागया सा य वसुदेवं ॥ २०३० ॥ वेत्तूण गया वेअड्डुपवए
अमिअधारनयरम्मि । नामेण मयणवेगा एसा निअवंधुणा तत्थ ॥ २०३१ ॥ दिन्ना य दहिंसुहेणं परिणीया सउरिणा पहि-
ट्ठेण । अणुरत्तो अ कयावि हु तीए तह वंधवेहिं च ॥ २०३२ ॥ भणिओ जायवतिलओ जह दिवित्तिलयं पुरं इहं अत्थि ।

श्रीनेमि-
चरित्रे
वसुदेव-
चरित्रं ॥

॥१३५॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१३६॥

तं पालद् खयरिंदो तिसेहरो नाम तेणावि ॥२०३३॥ सुप्पगसुअरस हेउं एसा तुह पणइणी मयणवेगा । संपत्थिया न दिन्ना
पिउणा सिरिचिञ्जुवेगेण ॥ २०३४ ॥ तो वंधिऊण नीओ तिसेहराईहिं सो पिआ अम्ह । इह चिद्दामो अ वयं पलाइऊणा-
गया ताण ॥ २०३५ ॥ ता कुणसु वंदिमोक्खं अम्हं पिउणो य गिण्हगु इमाइं । अम्हं कमागयाइं सरहस्साइं ममंताइं ॥
२०३६ ॥ अत्थाइं जेहिं जिप्पह रिउवगो पुन्नमंतगहिंएहिं । पुनाइं ताइं तुह चैव धीर ! न उणो उ अम्हाणं ॥ २०३७ ॥
तानि चामूनि शस्त्राणि, तद्यथा—वंभसिरं नामत्थं अग्गेअं वारुणं च माहिंदं । जमदंडं ईसाणं चायवं वंधमोक्खं च ॥
२०३८ ॥ सल्लुद्धरणं वणरोहणं च उच्छायणं च लोगस्स । हरणं च छेअणं जिब्भणं च सव्वथछेअं च ॥ २०३९ ॥ एआणि
अ अन्नाणि अ दिन्नाणि सुभूमचक्किणा पुब्बि । ससुरस्स मेहनायस्स गिण्हए जायवकुमारो ॥ २०४० ॥ तो दहिमुहपमुहेहिं
परिअरिओ खेअरेहिं संचलिओ । संपत्तो अ खणेणं दिवितिलयपुरम्मि वसुदेवो ॥ २०४१ ॥ खेअरवलाण दोण्हवि जायं समरं
तहिं महाघोरं । माहिंदत्थेण सिरं छेचूण तिसेहरनिवस्स ॥ २०४२ ॥ मीयाविउं समप्पह पुत्ताणं विज्जेवगमह सउरी ।
भुंजह रअं तु सयं तत्थ समं मयणवेगाए ॥ २०४३ ॥ जाओ अ अणाद्धिटी नाम सुओ महिअलम्मि विक्खाओ ।
सिद्धाययो देवे वंदेऊणं पिआएँ समं ॥ २०४४ ॥ कइआवि सउरिणो आगयस्स पज्जालिअं पुरं सयलं । सुप्पनहीनामाए
भयणीएँ तिसेहरनिवस्स ॥ २०४५ ॥ अवहरिऊण य एसो खित्तो रोहंमि नयरयाहिम्मि । जूअम्मि तत्थ जिणिउं कोडिऊण-
यस्स जयतिल्लओ ॥ २०४६ ॥ चाएण देइ कुणइ अ विविहविलासे इओ अ नेमित्ती । रायगिहसाभिणो कइइ तुब्बइ एअस्स
पुचाओ ॥ २०४७ ॥ होही मरणं तत्तो सउरी गहिऊण रायपुरिसेहिं । पव्वयसिहराओ मुक्को एत्तो वेगवइभजाए ॥ २०४८ ॥

श्री नेमि-
चरित्रे
वसुदेव-
चरित्रं ॥

॥१३६॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१३७॥

तित्थम्मि पंचनयिसंगमम्मि हिरिमंतनामए नीओ । नाह ! तुह वइयरो मज्झ साहिओ विज्जमार्इहिं ॥ २०४९ ॥ गयणं वंच्चीए
कत्थवि अ मए विलंघिओ साहू । तेणिण्हिं विज्जाओ न फुरंती जंपिए तीए ॥ २०५० ॥ चिट्ठइ पिआएँ सहिओ आसन्ने
तात्रसासमे सउरी । नइमज्झम्मि य कन्नं संजमिअं नागपासेहिं ॥ २०५१ ॥ पेच्छइ कयाइ एसो परिभममाणो तओ अ
करुणाए । वेगवइअणुमएणं मोआवइ बंधणाउ तयं ॥ २०५२ ॥ तिययाहिणीकरेउं पणमइ कन्नावि जायवं तत्तो । भणइ अ
वेअड्डुगिरिमि गयणवल्लहपुरे पुविं ॥ २०५३ ॥ आसि निवचिज्जुदाढो जाओ वंसम्मि नम्मिनरिंदस्स । कइआवि तेण विहिआ
उवसग्गा कस्सइ सुणिस्स ॥ २०५४ ॥ ता तप्पक्खियखयराण हरइ विज्जाओ कुविअधरणिंदो । पुणरवि पसाइओ कहवि
भणइ सो रोहिणिप्पमुहं ॥ २०५५ ॥ मोचुं महंतविज्जं अन्नाओ साहिआ य होहिंति । रोहिणिपमुहावि सिज्झिंहति किच्छेण
दिडेसु ॥ २०५६ ॥ साहुमहापरिसेसुं वंसे तो तस्स विज्जुदाढस्स । नामेण बालचंदा कन्नाज्हं इह महाविज्जं ॥ २०५७ ॥
साहंती संपत्ता एआवत्थं च दंसणे तुम्ह । सिद्धा सां महविज्जा दिन्नं जीअंपि तुब्भेहिं ॥ २०५८ ॥ तो वरसु वरं किंचिवि
तो भणियं सउरिणावि जइ एवं । वेगवइए विज्जाओ देसु तो सावि परितुट्ठा ॥ २०५९ ॥ वेगवइं गहिज्जणं उप्पइउं गयणव-
ल्लहपुरम्मि । संपत्ता सउरीवि हु तम्मि गओ आसमपयम्मि ॥ २०६० ॥ वेरग्गगया कइयावि आगया तत्थ पत्थिवा केई ।
जिणसासणम्मि कुसलो सउरी पडिबोहिउं तेडवि ॥ २०६१ ॥ गाहइ सामन्नं तो कयाइ सावत्थिपुरवरं पत्तो । एत्तो चिअ
रायगिहे पढमो पडिवासुदेवोत्ति ॥ २०६२ ॥ जो आसि आसगीवो नाहिअवाई अ तस्स य अमच्चो । हरिमस्सू नामेणं
पुविं जो आसि ते दोडवि ॥ २०६३ ॥ मरिउं किंपि सवइरा गंतूणं सत्तमाए पुढवीए । भमिज्जणं संसारं सावत्थीए नरिंदसुओ

श्रीनेमि-
चरित्रे
वसुदेव-
चरित्रं ॥

॥१३७॥

॥ २०६४ ॥ सो आसगीवजीवो भिगद्धओ नाम होइ इअरो अ । सेड्डिस्स कामदेवस्स गोउले जायए महिसो ॥ २०६५ ॥
दिड्हो भिगद्धएणं छित्तो एको खुरो तओ तस्स । पुव्वञ्जिअवेरवसा असुरो जाओ तओ मरिउं ॥ २०६६ ॥ नामेण लोहि-
अक्खो भिगद्धओ तम्मि चैव अवराहे । निविसओ आणत्तो पिउणा गेण्हेइ सामन्नं ॥ २०६७ ॥ केवलणाणुप्पचीए साहए
सोडवि लोहिअक्खम्मि । तत्थागयम्मि वेरस्स कारणं निवइणा पुड्हो ॥ २०६८ ॥ जह अस्सगीवजम्मे नाहिवाइत्तणं न
परिचत्तं । एएण भणंतस्सडवि मज्झ तओ तप्पओसेण ॥ २०६९ ॥ एअस्स खुरो छिनो एत्थ मए तो निसामिउं धम्मं ।
संबुद्धो सम्मत्तं पडिवज्जइ लोहिअक्खसुरो ॥ २०७० ॥ सेट्ठीवि कामदेवो कारावइ तिन्नि देवहरथाइं । एकम्मि महिसरूव
रयणमयं ठावए तिसुरं ॥ २१७१ ॥ सुणिवरभिगद्धयस्स य पडिमा वीअम्मि तइययम्मि पुणो । ठावेइ संबंपिहु वइअरमेअं कहि-
तं महिसयं तिसुरं ॥ २०७२ ॥ दइण जायवो कंपि पुच्छए किं इमो तिसुरमहिसो ? । सो साहइ संबंपिहु वइअरमेअं कहि-
अपुवं ॥ २०७३ ॥ अन्नं च तेण कहिअं तस्स सेड्डिस्स कामदेवस्स । चिड्डइ सेट्ठी इण्हि णामेणिह कामदत्तोत्ति ॥ २०७४ ॥
बंधुमई नामेणं धूआ तस्सत्थि रूवसंपन्ना । छत्तीसअग्लेहिं अग्लिअं कामदेवस्स ॥ २०७५ ॥ उग्घाडेही भवणं जो सो
तं परिणेहिइ इमं कहिअं । नेभित्तिएण तत्तो सउरी उग्घाडिउं तंपि ॥ २०७६ ॥ जा मज्झम्मि पविट्ठो समागओ ताव काम-
दत्तोडवि । कामस्स वंदणत्थं पेच्छइ उग्घाडियं दारं ॥ २०७७ ॥ सउरिं च नेइ तुड्हो घरम्मि परिणावए अ बंधुमई । तत्थ
भिगद्धयवंसे इक्खागकुलुभवो राया ॥ २०७८ ॥ एणीपुत्तो नामेण अत्थि जणणी अ तस्स मरिज्जणं । जलणप्पहनागकु-
मारदेवघरिणी समुप्पन्ना ॥ २०७९ ॥ तीए आराहिआए एणीपुत्तस्स सइआ धूआ । जाया पियंगुसुंदरि नामा पुत्ताउ

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१३९॥

अब्महिआ ॥ २०८० ॥ सा नागदेवयाए तीए पच्चक्कवभावमुवंगंतुं । दिण्णा सउरिस्स विवाहिआ य अह तीएँ सह भोए ॥ २०८१ ॥ वंयुमईएण्वि तथा चिह्हइ खुंजंतओ अ सो सुइरं । एत्तो वेअड्डुनगे गंधसम्मिद्धम्मि नवरम्मि ॥ २०८२ ॥ खेयरराया गंधाररपिंगलो तस्स पवररूअधए । धूआ पभावईनाम अत्थि सा कहवि भममाणी ॥ २०८३ ॥ नयरम्मि सुवण्णाभे माणसवेगस्स संतिए पत्ता । उज्जाणे सोमसिरी तीए तओ पेक्खिआ तत्था ॥ २०८४ ॥ जाए अ सहीभावे निअ-अवहरणाइसंभवं दुक्कवं । सबं पभावईए सोमसिरी कहइ रुअमाणी ॥ २०८५ ॥ तत्तो पभावईए भणिअं आणेसि तुह पिअं एत्थ । दीहं नीससिऊणं सोमसिरी भणइ तो एअं ॥ २०८६ ॥ जह वेगवईएँ इसो आणीओ तह तुमंपि आणेसि । इअरीए तओ भणिअं सहि ! न सरित्थो जणो सबो ॥ २०८७ ॥ इअ भणिऊण गया सा सावत्थिपुरीए सउरिपासम्मि । मोहेऊणं सबं आणीओ सो खणद्धेण ॥ २०८८ ॥ मिलिओ सोमसिरीए पन्नची नाम तो महाविज्जा । दिन्ना पभावईए सउरिस्स तओ महा-धोरे ॥ २०८९ ॥ संजाए संगामे माणसवेगाइसत्तुणो सबे । जिणिऊण भिच्चभावं उवणीआ सउरिणा तत्थ ॥ २०९० ॥ तो रय-णमयविमाणे सोमसिरीए समं समारहिउं । माणसवेगाइजुओ नयरम्मि महापुरे पत्तो ॥ २०९१ ॥ सिरिसोमदत्तरा-यस्स मंदिरे चिह्हए सुहं सउरी । खयरतिसेहरपुत्तेण सुपगेणं तओ एसो ॥ २०९२ ॥ काऊण तुरयरूवं अवहरिओ तो अ-मुट्ठियाएणं । प्हए अ तेण खित्तो गंगासलिले तमुत्तरिउं ॥ २०९३ ॥ आसमपयम्मि पत्तो पिच्छइ नारिं तहिं पवररूवं । कंठ-गयअट्ठिमालं तो पुच्छइ तावसं सउरी ॥ २०९४ ॥ का एसा तो पभणति सोऽवि जिअसत्तुराइणो भज्जा । धूआ य जरासंधस्स नंदिसेणत्ति नामेणं ॥ २०९५ ॥ परिवायेणेण एसा वसीकया सो अ मारिओ रत्ता । तस्सट्ठिआण मालं गलए धित्त्तुण भम-

श्रीनेमि-
चरित्रे
वसुदेव-
चरित्रं ॥

॥१३९॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१४०॥

माणी ॥२०९६॥ गहिअव गहसएहिं समागया एत्थ संपयं कहवि । तत्तो अ वसीकरणं क्रमेण उत्तारिउं सउरी ॥ २०९७॥
 पउणीकरेइ एयं नीओ जिअसत्तुणा सयधरम्मि । संपूइऊण सउरिं परिणावइ केउमइनामं ॥२०९८॥ तो निअवहिणीं एसो
 तीएँ समं जाव चिड्डए तत्थ । ता डिंभगनामेणं पडिहारेणं समागंतुं ॥ २०९९॥ भणिओ जिअसत्तू जेण जीविअं दिन्न-
 मेत्थ धूआए । परसुवयारिं काउं वाहरइ तयं जरासंधू ॥ २१००॥ आरुहिउं पवररहे वच्चइ सउरी गओ अ मगहपुरं । वज्झो
 आणत्तो तत्थ निवइणा पुच्छिए किमिणं ? ॥ २१०१॥ पभणंति रायपुरिसा कहिअं नेमिच्चिएण देवस्स । जो तुह धूअं सअं
 काही सो सत्तुजणउत्ति ॥ २१०२॥ इअ कहिउं सत्थाइं जाव इमे उक्खिवंति वहणत्थं । ता पेच्छंताण पभावइए खयरीए
 अवहरिउं ॥२१०३॥ गंधसमिद्धे नयरे पिउणो गंधारपिंगलनिवस्स । उवणीओ सो तेणवि तुट्टेण पसत्थदिअहम्मि ॥२१०४॥
 काराविओ पभावइपाणिग्गहणं विसिद्धभोए अ । भुंजंतो तीएँ समं कयाइ सो सुप्पगेणेव ॥ २१०५॥ अवहरिऊणं खित्तो
 नईए गोदावरीए तीरम्मि । तं उत्तरिऊण गओ कोछइरपुरम्मि तत्थवि अ ॥ २१०६॥ पउमरहरायतणयं पउमसिरि
 परिणए अ पउमसुहिं । अवहरिऊणं तत्तोवि नीलकंठेण पक्खित्तो ॥ २१०७॥ चंपासरम्मि तत्थवि परिणइ धूअं नरिद-
 सच्चिवस्स । तत्तो अ सुप्पगेणं हरिउं गंगाजले खित्तो ॥ २१०८॥ तत्तो उत्तरिऊणं रणम्मि भमंतओ गओ पछिं । नामेण
 जराकुमरी परिणीआ पछिनाहस्स ॥ २१०९॥ पुत्तं जराकुमारं जणयइ तीसे कयाइ निवधूअं । परिणइ अवंत्तिंसुंदरि-
 कणं तह स्सरसेणं च ॥ २११०॥ जीवजसं निवधूअं परिणइ तह पुरिसवेसिणिं कणं । इअ एवमाइआओ परिणित्तो राय-
 धूआओ ॥ २१११॥ सउरी क्रमेण पत्तो अरिहपुरं नामयम्मि नगरंमि । तत्थ य रुहिरो राया मित्ता नामेण से भज्जा ॥

श्रीनेमि-
चरित्रे
वसुदेव-
चरित्रं ॥

॥१४०॥

२११२ ॥ पुत्तो अ हिरण्णाभो धूआ नामेण रोहिणी तेसिं । रूवाइगुण्घविआ कलासु कुसला जयपसिद्धा ॥२११३॥ विहिए
सयंत्रामंडवम्मि पिउणा य तन्निमित्तम्मि । सवेडवि जरासिंथाइ पत्थिवा आगया तत्थ ॥ २११४ ॥ मणिकणयमंडिएसुं
पासाएसुं तहेव मंचेसु । उवविट्ठा अणुकमसो सवे सम्माणिआ रत्ता ॥ २११५ ॥ वसुदेवोडवि हु आउज्जियाण मज्झम्मि वायाए
पणवं । बहुभंगेहिं विचित्तं अक्खिवमाणो सुराणंपि ॥२११६॥ सो अ निअरूववेसं परिअत्तेज्जण संठिओ तत्थ । कीलापिअत्त-
णेणं उवलक्खिअइ न केणावि ॥ २११७ ॥ रहरंभलच्छिरोहिणिरूवाइं निअयदेहसोहाए । निज्जिणमाणी तो रोहिणीवि कयप-
वरसिंगारा ॥ २११८ ॥ तत्थागया पलोअइ पंकयदलीहराए दिट्ठीए । सवेडवि महीवाले समूसिए पिससहीकहिए ॥
२११९ ॥ ममारिघ अक्खुसुमेसु तेसु सा बंधए न निअदिट्ठीं । सउरी फुडक्खरेहिं वायइ एत्थंतरे पणवं ॥ २१२० ॥
तद्यथा-आगच्छसु मिंगनयणे ! पेच्छसु निद्धाएं निअयदिट्ठीए । तह संगसुअमणं समागयं जणमिमं एत्थ ॥ २१२१ ॥
अह जाव रोहिणी तं निएइ ता झत्ति तीए अक्खित्तं । चित्तं तह तेण जहा मिंगिव गोरीए अक्खित्ता ॥ २१२२ ॥ तस्स
सयासे वच्चइ विद्धा मयणस्स निसिअवाणेहिं । विस्संथुलं ठवंती पयाइं रोमंचिअसरीरा ॥ २१२३ ॥ रतुप्पलारुणेहिं करेहिं
सिअक्खुसुमनिम्मिअं मालं । कंठे तस्सज्वलंबइ अणुरायपवड्ढिआणंदा ॥ २१२४ ॥ पेच्छ अहो एआए अहमाए तुड्ढिओ इमो
वरिओ । मोत्तूण इमे सवेडवि पत्थिवे पवरगुणकलिए ॥ २१२५ ॥ इअ जंपता सवेडवि पत्थिवा कलयलंति संखुद्धा । निंदंति
केइ सउरिं केडवि हु कन्नं रुहिरमन्ने ॥ २१२६ ॥ तत्तो वसुदेवेणं रुहारेण य सह इमेहिं पारद्धे । संगामे संपत्तो खयरिंदो
दहिसुहो तत्थ ॥२१२७॥ वेगचईए माया अंगारवई अ आगया तत्थ । तीए धणुं तुणीरं देवयाहिड्डिअं दिनं ॥ २१२८ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१४२॥

पवरो य र्हो तह दहिमुहेण सउरिस्स अप्पिओ तत्थ । आरुहइ इमो काऊण सारहिं दहिमुहं चेव ॥ २१२९ ॥ तत्तो सबलो
रुहरी वसुदेवोऽवि य इमाण आभिड्ढा । जायं रणं महंतं तत्तो भग्गम्मि रुहरनिवे ॥ २१३० ॥ केवलउच्चिअ सउरी जुज्झइ
एआण तो बले भग्गे । तेणेक्केणवि तत्तो सत्तुंजयनवररो कुद्धो ॥ २१३१ ॥ आभिड्ढो जअतिलयस्स तेण तस्सवि अ तो सक-
न्नाए । छिन्नाइं छत्तमउडाइआइं महपोरिसमएण ॥ २१३२ ॥ तत्तो अ दंतवक्को विहिओ ह्यपडिहओ तओ सछ्छो । बद्धो जाय-
वसीहेण संगरे ताण पच्चक्खं ॥ २१३३ ॥ तो मगहवई भीओ उच्छाहेउं समुद्धविजयनिवं । तत्थ निरूवइ तेणवि सह अइमीमं
रणं जायं ॥ २१३४ ॥ अन्नोन्नं वाणाइं दोन्निऽवि खंडंति वाणलक्खेहिं । देहं पुण वसुदेवो न पहरए जेड्ढवंधुस्स ॥ २१३५ ॥
तत्तो चिराउ सउरी निअनामालंकिअं सरं पवरं । पुव्वलिहिअं विसज्जइ पणमंतं जिड्ढवंधुस्स ॥ २१३६ ॥ ते दद्धुं तं पणवं महासरं
विग्ग्हिओ तओ राया । धेत्तूण करे वाअइ जं लिहियं तत्थ त च इमं ॥ २१३७ ॥ तुम्ह कणिट्ठो भाया छउमेण विणिग्गओ
पुरा आसि । वरिससयाओ पत्तो सो पणमइ तुम्ह वसुदेवो ॥ २१३८ ॥ हरिसेण अमायंतो अंगेसु तओ समुद्धविजओऽवि ।
ओथरइ रहवारओ मुंचइ इअरोवि निययरहं ॥ २१३९ ॥ पयंपकएसु तत्तो समुद्धविजयस्स लुठइ वसुदेवो । अवगूहिऊण सोऽवि
हुं जुंबइ सीसम्मि परिखुट्ठो ॥ २१४० ॥ हरिचंसजे विमोत्तुं कत्तो अन्नस्स पोरिसं एअं ? । इअ परितुट्ठा सबे रुहरनरिंदाइणो
लोआ ॥ २१४१ ॥ परमाणं देण तया परिणीया रोहिणी तहिं तेण । चिट्ठताण सुहेण य अन्नदिणे बालचंदाए ॥ २१४२ ॥
नामेण वणमई खेयरित्ति पट्ठाविआ समागंतुं । पभणइ सउरिं बद्धा जा पुंदिं नागपासेहिं ॥ २१४३ ॥ मोआविआ पहु तुमइ
सा वेगवईए परिगया तुम्ह । विन्नवइ बालचंदा आगच्छह एत्थ पसिऊणं ॥ २१४४ ॥ तत्तोऽणुत्ताओ जेड्ढवंधुणा सह

इमीए वसुदेवो । वच्चइ नयरम्मि अ गयणवच्छेहे वरविमाणेण ॥ २१४५ ॥ कंचणदाढो धूअं देइ तहिं तस्स बालचंदंति । वेगवइवालचंदाहिं परिगओ तस्स ठाणस्स ॥ २१४६ ॥ रयणमइयविमाणेणं अणेअविजाहरेहिं परिकलियो । गंतुं दहिइयुह-भगिणिं गेण्हइ भजं मयणवेगं ॥२१४७॥ तो सीहदाढधूअं नीलजसं असणिवेगसुअसामं । गिण्हइ पियंगुसुंदरिवंधु-मईओ अ सावत्थि ॥२१४८॥ निवसोमवत्तधूअं महापुरे गेण्हए अ सोमसिरिं । इलवद्धणम्मि नयरे सत्थाहसुअं च रयणवइं ॥२१४९॥ भदिलपुरम्मि पुंडं जयपुरनयरम्मि आससेणं च । सालगुहा पउमसिरिं कचिलं तह वेअसाम-पुरे ॥२१५०॥ वणिहुहिअमित्तसेणं अयल्लगामम्मि गिण्हए तत्तो । तिलसोयसणिवेसे गिण्हइ कण्णाण पंचसए ॥२१५१॥ गिरितडगामे गिण्हइ सोमसिरिं वच्चए तओ चंपं । गंधव्वसेणभजं अमच्चधूअं च गिण्हइ ॥२१५२॥ सुग्गीवजसोगी-वाण पुव्वपरिणीअ दुन्नि धूआओ । तत्थेव गिण्हज्जणं गओ पुरे विजयखेडम्मि ॥२१५३॥ सामं च विजयसेणं च गिण्हइ गिण्हए अ केउमइं । पउमसिरिं कोल्लयरे तओ जरं पल्लिनाहसुअं ॥ २१५४ ॥ तत्तो य वंभिसुंदरिजीवजसासूर-सेणपयुहाओ । घेत्तणं भज्जाओ रयणसुवण्णयसमिद्धाओ ॥२१५५॥ उज्जोअंतो गयणं विजाहरसेन्नपरिगओ सउरी । सोरिअ-पुरम्मि पत्तो परमाणेण वंधूणं ॥२१५६॥ वद्धावणयं विहिअं परमपमोएण जायवेहिं तओ । भज्जाहिं समं कीलइ सउरी कंसेण य पदिट्ठो ॥ २१५७ ॥ अह कंसेणं एसो नीओ नेहेण महुरनयरीए । तत्थ य कीलइ निचं सुरो व कीलासहस्सेहिं ॥२१५८॥ एत्तो अ भोजवंसे नयरीए निच्चगावईए उ । देवयनामो राया तस्स सुआ पवररूअजुआ ॥ २१५९ ॥ नामेण देवई मोहकारिणी सुरवराणवि तओ सा । रिद्धीए जायवेणं परिणीया कंसवयणेण ॥ २१६० ॥ तल्लंभे अ महंतं वद्धावणयं पुरीए

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा-
भव-
भावना ॥

॥१४४॥

महुराए । पारुद्धं कंसेणं तत्थ य लोए पमत्तम्मि ॥ २१६१ ॥ अइसुत्तओ महरिसी बंधू कंसस्स आगओ तत्थ । मइरामत्ता य ल्हसंतनियंसणा सिद्धिधम्मिह्हा ॥ २१६२ ॥ रणिरमणिवाहुवलया जीवजसा तमवगूहिउं गाढं । कंठम्मि भणइ इथ एरिसम्मि अइगुरुपमोअम्मि ॥ २१६३ ॥ साहु कयं दिअर ! जमागओऽसि ता गीअवाइअं कुणसु । इच्चाइ भणंती जा न सुंचए कहवि सा तत्तो ॥ २१६४ ॥ कुट्टेण सुणिवरेणं भणिअं पाविट्ठि ! जीए आणंदे । नच्चसि तं परितुट्ठा तीसे जो सत्तमो गब्भो ॥ २१६५ ॥ सो हणिही भत्तारं पियारं चिअ तुज्झ इअ समाइहे । सुणिणा सा झत्ति तयं भयकंपिरपीणथणवट्ठा ॥ २१६६ ॥ सोउं तं सुणिवयणं साहइ कंसस्स सो अ भीअमणो । पत्थइ वसुदेवदेवईए सो सत्तमं गब्भं ॥ २१६७ ॥ तेणऽवि अमुणिअकज्जेण देवईएवि अविइअत्थाए । पडिवन्नम्मिमं एत्तो य अत्थि नयरं मलयदेसे ॥ २१६८ ॥ भदिहलत्तिलयं नामेण तत्थ बहुदविण-कोडिसामी अ । नामेण नागदत्तो सेट्ठी सुलसा य से भज्जा ॥ २१६९ ॥ बालत्तणेऽवि तीसे कहिअं केणावि होसि तं निंदू । हरिणेगमेसिमह सा आराहइ सो अ परितुट्ठो ॥ २१७० ॥ तह कहवि कुणइ जह तुल्लवासरे देवईए सह गब्भो । होअइ इमीए पसवो जायए एगसमयम्मि ॥ २१७१ ॥ तो मयपुत्ते तीसे संचारेज्जण देवई पासे । देवइसुए अ सुलसाए अप्पए ते अ पुण छ इमे ॥ २१७२ ॥ नामेण अणीअजसो पढमो वीओ अणंतसेणो अ । तइओ अ अजिअसेणो अणिहयनामो तह चउत्थो ॥ २१७३ ॥ देवजससत्तुसेणो पंचम छट्ठा य रूववलकलिआ । सिरिवच्छंकिअवच्छा पाविअसप्पुरिसमाहप्पा ॥ २१७४ ॥ कंसोऽवि गिण्हिज्जणं मयपुत्ते देवईए पासाओ । अफ्फालेइ सिलाए पावमई रुदपरिणामो ॥ २१७५ ॥ नाज्जण इमं ता देवईऽवि अइदुक्खिआ गमइ कालं । अह अन्नया य पासइ रिण्णहाया सुमिणए सत्त ॥ २१७६ ॥ गय १ सीह २

श्रीनेमि-
चरित्रे
वसुदेव-
चरित्रं ॥

॥१४४॥

सिंहि ३ विमाणं ४ पउमसरं ५ उगमंतरविचिंवं ६ । सत्तमयं च महद्धय ७ मह साहइ ताइं सउरिस्स ॥२१७॥ सो सुविणपाढयाणं साहइ तेऽवि हु कंति जह होही । भरहद्धचक्कवड्डी पुत्तो एआए देवीए ॥ २१७८ ॥ तो सत्तमकप्पाओ चइऊण महिड्डिओ सुरो जाओ । गब्भम्मि देवईए पुत्तचाए दिणे तम्मि ॥ २१७९ ॥ अह वड्डुइ सो गब्भो पढमदिणाओ अ कंसपुरिसेहिं । रक्खि-
जंतो जत्तेण निअयसमयम्मि पुन्नम्मि ॥ २१८० ॥ आसोअअट्टमीए सियपक्खे सवणसंठिए चंदे । उच्चट्ठाणे य ठिए गहचक्के उड्डुहोराए ॥ २१८१ ॥ लणे सोमगहेहिं निरिक्खिए पावएसु अ गहेसु । एकारसम्मि ठाणे ठिएसु सवेसु राईए ॥ २१८२ ॥
सिरिवच्छंकिअवच्छं संपुन्नसमगलक्खणं पुत्तं । पसवइ देवी परिविहिअसयलभवणंतल्लुओअं ॥ २१८३ ॥ भरहद्धवासिणीहिं देवीहिं कयम्मि स्रइक्कम्मंमि । साहिकखेवं तो भणइ देवई सदिउं सउरिं ॥ २१८४ ॥ किं मोल्लेणं कीआ कंसस्स दुरप्पणो अहं दासी ? । किं वा वड्ढा कत्थइ मोयविआ तेणइ ? देव ! ॥ २१८५ ॥ न य खेत्तगामजणिअं वेरं अम्हेहिं अत्थि सह तस्स । न य गोत्तिओ न दाई अम्हाणं सो वणिअजाओ ॥ २१८६ ॥ किं वावि हु अवरद्धं तस्सइम्हेहिं ? निरत्थयं जेण । सो हणइ अम्ह पुत्ते लीलाए रंक्तणए व ॥ २१८७ ॥ तुमएऽवि नाह ! एवं उवेक्खिअं न गणिआ दुहत्ताइं । सइ साम-
त्थेऽवि जओ एक्कोऽवि न रक्खिअओ पुत्तो ॥ २१८८ ॥ ता करुणं काऊणं मज्झ पसायं च संपयं सामि ! । रक्खेसु इमं पुत्तं नेऊणं गोउले कहऽवि ॥ २१८९ ॥ नाऊण जुत्तिजुत्तं एअं सउरीऽवि कंसपुरिसेसु । सुत्तेसु सुअं गिण्हइ 'नमो जिणाणं' ति भणिऊण ॥ २१९० ॥ तत्तो अहिड्डियं देवयाहिं तं धरिअधवलसिअल्लं । वीइजंतं सह चामराहिं वरकणयमइआहिं ॥२१९१॥
पजलमाणीहिं दीवियाहिं देवयविमुक्कसुमोहं । महुराए गोउरे जाव नेइ पुत्तं च वसुदेवो ॥ २१९२ ॥ ता तत्थ निरुद्धं

दहूणं उग्गसेणनरवइणा । परितुडेणं पुडो सवहं दाऊण जउतिलओ ॥ २१९३ ॥ किं अच्छेरयमेअं ? तत्तो सो भणइ एस सो बालो । जो पत्तपोढभावो काही तं नरवरं एत्थ ॥ २१९४ ॥ किन्तु रहस्सं एअं पयासियव्वं कयाइ न हु तुमए । तत्तो पुरओ गंतुं जउणनइं उत्तरेऊणं ॥ २१९५ ॥ पत्तो वसुदेवो गोउलम्मि तत्थवि अ नंदगोवइणो । भज्जाएँ जसोआए धूआ जाया तहिं समए ॥ २१९६ ॥ ताण सुअं अप्पेउं तं धूअं गेण्हिऊण तो सउरी । अप्पेइ देवईए तो तं धेत्तूण कंसनरा ॥ २१९७ ॥ उवदंसयंति कंसस्स सोऽवि अलिअं सुणिस्स संजायं । वयणंति मन्नमाणो अंगुलिअंगुइयनहेहिं ॥ २१९८ ॥ नास-उडं दारेउं पभणइ एआए किमिह कायव्वं ? । अप्पेह देवईए तेऽवि समप्यंति नेऊण ॥ २१९९ ॥ कण्होत्ति कयं नामं बाल-स्सऽवि वारहम्मि दिवसम्मि । वड्डइ सुहेण एसो काऊणं किपि ववएसं ॥ २२०० ॥ तं अंतरंतरा देवईऽवि पेच्छइ कयाइ निअ-पुत्तं । दहुं असरिसरूवं वाहिज्जइ हरिससोएहिं ॥ २२०१ ॥ चिंतइ किमन्नजम्मे त्रिहियं कम्मं मए अमग्गाए ? । सुवणब्भ-हिअगुणेणं जं एरिस नियअपुत्तेणं ॥ २२०२ ॥ चिद्धामि विउत्ताऽहं निकारणमेव तो थणं दाउं । कण्हस्स जसोआए तमप्प-यंती अरुअमाणं ॥ २२०३ ॥ भणइ जसोए ! धन्ना सि जीएँ तुह एरिसो सुओ जाओ ; रक्खिअंतो तो देवयाहिं वड्डइ तहिं कण्हो ॥ २२०४ ॥ सुप्पनहीधूआओ पूअणिसउणीओँ अन्नया तत्थ । सउरिविणासिअमाउलयवेरमणुसंभरंतीओ ॥ २२०५ ॥ तत्थागच्छंति तओ विरहं नेऊण विसविलित्तथणे । पक्खिवइ कण्हवयणम्मि पूअणा कुणइ सउणी उ ॥ २२०६ ॥ वेउविअसगडडुगं किण्हं किर तम्मि अभिरेमाणं । हंतुमणा तो भीमं विरसं सइं कुणइ एसा ॥ २२०७ ॥ किण्हं रक्खंतीए खयरीओ देवयाए सयडेणं । तह निहयाओ दोन्निऽवि जह पंचत्तं उवगयाओ ॥ २२०८ ॥ दहुं चुन्निअसगडं मयाओ खय-

मरु० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥

॥१४७॥

रीओ तत्त्व मिलिआओ । तुट्टाओ गोवीओ कण्हं चुवंति वयणम्मि ॥ २२०९ ॥ अह रिंखिउं पवत्तो भममाणो सो अ भस-
यगोवीणं । महिअं मंथंतीणं पियइ तहा सप्पिखीराइं ॥ २२१० ॥ तत्तो अ जसोआए उअरपएसम्मि उक्त्वलेण समं । वट्ठो
दामेण तओ जाओ दामोअरो एसो ॥ २२११ ॥ एत्थंतरम्मि पत्तो सुप्पगखयरस्स नंदणो तत्थ । सरिअपिआमहवेरो
अज्जुणनामे महारुक्खे ॥ २२१२ ॥ अवरोप्परमासन्ने जमलेणं संठिए विउव्वेइ । उक्खलविलग्गकण्हं नेऊणं ताण मज्झम्मि
॥ २२१३ ॥ जा पारट्ठो हंतुं ता सोऽवि हु देवयाए तह पहओ । जह भग्गज्जुणरुक्खे पडिओ धरणीए गयपाणो ॥ २२१४ ॥
तो जमलज्जुणरुक्खा कण्हेणं मोडिआ हओ सत्तू । इअ उच्छलिओ सद्दो सवत्थ तओ य वसुदेवो ॥ २२१५ ॥ सगडस्स
चुन्नणं मारणं च सउणीए पूअणाए उ । सुप्पगसुअस्स य तहा जमलज्जुणमंजणं चेव ॥ २२१६ ॥ निसुणइ कण्हेण कयं तत्तो
कण्हस्स रक्खणट्ठाए । बलवंतं बलदेवं रोहिणिजायं निअयपुत्तं ॥ २२१७ ॥ सुंचइ कण्हसमीवे अवरोप्परदंसणे अ एआणं ।
सा काऽवि होइ पीई अन्नत्थ न संभवो जीए ॥ २२१८ ॥ सदाईगणियंताओ गिण्हए रामसन्निहाणम्मि । वावत्तरिं कलाओ
कण्हो विमलाओ अचिरेण ॥ २२१९ ॥ नीलुप्पलदलसामं कण्हं दट्ठूण तत्थ गोविअणो । लायन्नविन्दुसंदोहनिम्मिअं विम्ह-
यमुवेइ ॥ २२२० ॥ लायन्नपूरिअतणू जह जह वट्ठुइ गोउले कण्हो । तह तह भिंदइ वाणेहिं वम्महो गोविहिअयाइं ॥
२२२१ ॥ जह जह तप्पहरपरवसाउ जायंति तरुणगोवीओ । वच्छत्थलेण तह तह कण्हं थणभरकिलंतेण ॥ २२२२ ॥ आलि-
गंति जहिच्छं सुअंति गिण्हंति तह य कीलंति । अणुरत्तमाणसाउ भमंति पुट्ठिं विलग्गाओ ॥ २२२३ ॥ तो तरुणगोविसहिआ
भमंति ते दोऽवि सुरहिगंधाइं । कुसुमसमिद्धवणाइं रम्माइं सुहेण कीलंता ॥ २२२४ ॥ नचंते गोविंदे हरिसेण बलम्मि गाय-

श्रीनेमि-
चरित्रे
पूतना-
दिवधः ॥

॥१४७॥

माणम्भि । विअसिअसुहनयणाओ गोवीओ कुणंति तालरवं ॥ २२२५ ॥ बालो तरुणो विद्धो व रमणी पुरिसो व सो न गोह-
म्मि । जो कण्हकहानिरओ न दीसए गुणगणक्खित्तो ॥ २२२६ ॥

एत्तो अ सोरिअपुरे समुद्धविजयस्स नरवरिदस्स । सोक्खेण नरिंदसिं अणुहवमास्स कइआवि ॥ २२२७ ॥ पज्ज-
लिअमणिपईवे महच्छहंत्तमोत्तियोचूले । उज्झंतपवरकसिणाऽगुरुम्मि वरसुरहिगंधहुं ॥ २२२८ ॥ वासभवणम्मि रम्मे सुअं-
धकुसुमोवयारसंकिणो । सुरसरिपुलिणपवित्थरमहरिहसयणीअपरिसुत्ता ॥ २२२९ ॥ सिवएवी वरभज्जा रिउण्हाया पच्छि-
माए रयणीए । पेच्छइ पमुइअचित्ता एए चउदस महासुमिणे ॥ २२३० ॥ गय-वसह-सीह-अभिसेअ-दाम-ससि-दिणयरं
इयं कुंभं । पउमसरं तह उयही विमाण-रयणुच्चय-सिंहिं च ॥ २२३१ ॥ तो पड्डियुद्धा दैवी तुट्ठा साहइ समुद्धविजयस्स ।
सो भणइ पसत्थाइं देवि ! सुमिणाइं एयाइं ॥ २२३२ ॥ रायाहिरायभूओ तिलओ लच्छीण तुह महापुरिसो । सुवणब्भहिअ-
गुणोहो होही पुचोत्ति बुज्झामो ॥ २२३३ ॥ अहिणंदइ तो देवी पुणो भत्तुणो इमं वयणं । भालनिहिअकरकमला परि-
तुट्ठा निअयहियएण ॥ २२३४ ॥ राया समुद्धविजओऽवि हरिसिओ सुहडकोडिपरिअरिओ । सामंतंतिकलिओ अत्थाण-
सहाए उवविसिउं ॥ २२३५ ॥ कोहुइमाईनेमित्तिआण जा साहए इमे सुमिणे । उज्जोअंतो ता निअसरीतेएण दिसिवलयं ॥ २२३६ ॥
उवसमसिरिपरिंभणदुच्छलिओ तवसिरीएं सवंगं । आलिंगिओ महप्पा पत्तो चारणसुणी एक्को ॥ २२३७ ॥ अब्भुड्डिऊण रत्ता
निवेसिओ आसणम्मि निअयम्मि । नभिऊण भावसारं पुरओ तो तस्स उवविसिउं ॥ २२३८ ॥ नेमित्तएहिं सद्धिं राया मत्थय-
निहित्तरककमलो । विणएण सुणिं पुच्छइ फलमेआणं सुमिणआणं ॥ २२३९ ॥ पसरंतदसणकिरणो तो कहइ सुणीवि ताण सुणि-

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१४९॥

अत्थो । सुहजणयाए लोअस्स महुरंगमीरवाणीए ॥२२४०॥ अंगं सुमिणं च सरं उप्पायं अंतरिक्ख भोमं च । वंजण लक्खणमेव
य अट्टपयारं इह निमित्तं ॥२२४१॥ तत्थ य सुमिणनिमित्ते सामनेणं सुहासुहफलाइं ! वावत्तरि कहिआइं सुमिणाइं निमित्तनि-
उणेहिं ॥२२४२॥ तीस तहिं अपसत्था बायालीसं तु उत्तमा होंति । बायालिसाए मज्झे तीसं भणिआ महासुमिणा ॥२२४३॥
ताणऽवि मज्झे चउदस तित्थयराणं तहेव चक्कीणं । गब्भावयारसमए जणणीओं निअंति न हु अन्ना ॥ २२४४ ॥ सिखा-
सुदेवमाया पेच्छइ सत्तेव ताण मज्झम्मि । बलदेवाणं जणणी पेच्छइ चत्तारि वरसुमिणे ॥ २२४५ ॥ मंडलिअमायरो उण
चरमसरीराण तह य जंतूणं । पेच्छंति महासुमिणं एक्कं दो वावि जणणीओ ॥ २२४६ ॥ एआइं पुणो चउदस जह दिट्ठाइं
तुहऽग्गमहिसीए । तह सेसनिमित्तेहिं नज्जइ नरनाह ! निच्छइअं ॥ २२६७ ॥ होही तुम्हाण सुओ वत्तीससुरिंदणयय-
कमलो । सुवणत्तयस्स सामी तित्थयरो परमपुरिसोत्ति ॥ २२४८ ॥ ता धन्नोऽसि महायस ! तुमं धरे जस्स भवभयत्ताणं ।
सत्ताण परमसरणं होही तित्थं करो पुत्तो ॥ २२४९ ॥ उववूहिज्जण इच्चाइ सुणिवरो हरिसनिब्भरमणेणं । नमिओ नराहिवेणं
समग्गसामंतकल्लिएण ॥ २२५० ॥ वच्चइ अन्नत्थ तओ राया गुरुहरिसपुल्लइअसरीरो । सिवदेवीए साहइ एअं सयलंपि सुणि-
वयणं ॥ २२५१ ॥ विअसिअतामरसमुही सोज्जणं हरिसनिब्भरा साऽवि । तं नरवरेंदवयणं अहिणंदइ उत्तमंणेणं ॥ २२५२ ॥
तेत्तीससागराइं परमाउं पालिज्जण तो संखो । अपराजिए विमाणे भोत्तूण अणुत्तरसुहाइं ॥ २२५३ ॥ कत्तिअकिण्हाए वारसीए
पवरम्मि चित्तनक्खत्ते । तिहिं नाणेहिं समग्गो एइ सिवाएविग्गभम्मि ॥२२५४॥ चलिआसणो अ तत्तो सोहम्मवइं विआ-
णिउं एअं । उट्ठेइ आसणाओ हरिसेणंणे अमायंतो ॥२२५५॥ सत्तइ पए गंतुं होज्जण अभिसुहो हरिससंपुत्तो । तत्थ ट्ठिओऽवि

श्रीनेमि-
चरित्रे-
चारण-
मुन्युक्तं
स्वप्न-
फलं ॥

॥१४९॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१५०॥

सकत्थएण ता वंदइ जिणं सो ॥२२५६॥ तो आगच्छइ इहयं सको जिणजणणिवासभवणम्मि । संथुणइ अ सिवाएविं गंभीर-
गिराए परितुट्ठो ॥२२५७॥ धन्ना सि तुमं सामिणि ! सलाहणिज्जासि सयलभुवणस्स । जीएँ तुह निअकुच्छीएँ धारिअं पुरिस-
रयणांनि ॥२२५८॥ दिन्नो तहप्पईवो भुवणत्तयभवणजणिअउज्जोओ । तिहुअणमवि उद्धरियं कुच्छीएँ जिणं धरंतीए ॥२२५९॥
तो तुज्झ पवत्तियतिहुअणाइं पयंपकयाइं पणमामि । तित्थयरहरी निअउअरकंदरे जं तए धरिओ ॥ २२६० ॥ पुत्तवईणं
पट्ठो बज्झउ तुह चैव देवि ! भवसायरबोहित्थं उअरम्मि जिणं वंहंतीए ॥ २२६१ ॥ इअ थोऊणं तह संसिऊण
उअरम्मि जिणवरूपत्तिं । रयणनिहाणेहिं गिहं पूरेइ निरंतरं सक्को ॥ २२६२ ॥ पुब्बुप्पन्ना रोगाइआ य सव्वे उवद्दवा तत्थ ।
देसम्मि समुवसंता रिद्धिसमिद्धा मही जाया ॥ २२६३ ॥ गयत्तुरयरयणदाणुज्जएहिं राया समुद्दविजओऽवि । तित्थयरपभावेणं
पणमिज्जइ पत्थिवसएहिं ॥ २२६४ ॥ जह जह वड्डइ गब्भो संजणिअपसत्थपवरदोहलओ । तह तह आऊरिज्जइ सुहलायनेहिं
सिवाएवी ॥ २२६५ ॥ सावणसुद्धाए पंचमीए चित्तासु संगयमिअंके । रयणीएँ अद्धरत्ते पसवइ देवी सुहसुहुत्ते ॥ २२६६ ॥
पुब्बदिसा इव खरं पुत्तं निअतेअनासिअतमोहं । मरगयमणिसच्छायं विअसिअतामरसदलनयणं ॥ २२६७ ॥ सो नत्थि कोऽवि
भुवणत्तएऽवि अणुहवइ जो न तवेळं । सोक्खं नेरइओऽवि हु जिणजम्मे तयणुभावेण ॥ २२६८ ॥

तो आसणकंपिण सुणवि तत्थु, जायउ जिण लक्खणपुण्णसत्थु । अहलोअह अट्ट दिसाकुमारि, हरसिण एंति निअयाहिगारि
॥ २२६९ ॥ जिणजणणि नमिभि तो चउदिसिंपि, संचइयपवणिण सोहयंति । सव्वत्थवि जोअणमेत्तु खेत्तु, कुवंति रेणुकयवरिहिं
चत्तु ॥ २२७० ॥ तो उट्ठलोअदिसिदेवि अट्ट, तं सिंचहि मेहिण मणि पहिड्ड । पोएत्थिमरुअगह दिसिक्कमारि, संपत्त अट्ट

श्रीनेमि-
चरित्रे
शक्रस्तुतिः
श्रीनेमि-
जन्म ॥

॥१५०॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१५१॥

सायंसधारि ॥ २२७१ ॥ तो दाहिणरुअगह अड्ड देवि, भिंगार ठंति करयलि करेवि । पुणु पच्छिमरुअगह अड्ड पत्त, तर्हि ठंति घरवि विअण पवित्त ॥ २२७२ ॥ तो उत्तररुअगह देवि अड्ड, चामर धरंति आवेवि लड्ड । अह विदिसिरुअग चउ दिसा-
कुमारि, विदिसीसु ठविसु पईवधारि ॥२२७३॥ अह मञ्जिमरुअगह निवासिणीउ, चउ दिसिक्कुमारिं सुनिअंसणीउ । जिणनाहनालु
कप्पिवि पवित्तु, विअरायि खिवंति रयणेहिं जुसु ॥२२७४॥ हरिआलपीडु तस्सुवरि ताओ, विअरंति भत्तिभाविअमणाओ ।
तो जम्मणघरह पुरिस्थिमेण, दाहिणेण तहेव य उत्तरेण ॥ २२७५ ॥ कयलीहराईं सुमणोहराईं, चउसालयमंदिरसंजुआईं ।
वररयणमइअसीहासणाईं, कुंठति ताओ वेउव्विआईं ॥२२७६॥ तो दाहिणकयलीहरि जिणिण्डु, सिवएवि सहुं भवणगइंडु ।
अब्भंगिवि उव्वड्डिवि देहि, तो निति पुव्वकयलिहरिगेहि ॥२२७७॥ गंधोदय तह पुप्फोदएहिं, सुद्धोदएहिं सुसुअंधएहिं ।
प्हांवति जणणिजिण मंगलेहिं, भूसंति तत्थ वरभूसणेहिं ॥२२७८॥ तो उत्तरिकयलीहरि नयंति, गोसीसु पवरचंदणु दहंति ।
बंधंति रक्खणोड्डलिअ ताण, परिरिक्खियसयलजयत्तयाण ॥२२७९॥ तुहुं पव्वयाउ भव इअ मणंत, रयणुप्पलवायहिं सवणपन्त ।
इअ णव्वणविलेवणभूसणेहिं, सक्कारवि जणमणतोसणेहिं ॥२२८०॥ निवत्तिवि सयलुवि रक्खकम्म, इच्छंतिहिंऽमरसुरसिद्धिसम्म ।
सिवदेवि जिण सहुं तो निति ताओ, वासहरि मणोहरि हरिसिआओ ॥ २२८१ ॥ छप्पणवि तो तर्हि दिसक्कुमारि, गायंति उ
विहिहिं जिण जिआरि । इअ सयलक्कुमारिहिं विविहपयारेहिं सइक्कम्मि विहिअइ जिणह, सोहम्मसुरिंदइ नयसुरविंदइ होइ कंपु तो
आसणह ॥२२८२॥ ओहिनाणेण तो नायजिणजम्मणो, इत्ति परिचत्तरयणमयसीहासणो । पयाईं सत्तड्ड गंतूण तो हिड्डउ,
महि ठिओ णमिअ लगंत करमत्थउ ॥२२८३॥ जिणह पणमेवि सिरि विहिअकरसंपुडो, भणइ सक्कत्थयं वयणमण संपुडो ।

श्रीनेमि-
चरित्रे
जन्ममहाय
देवागमः ॥

॥१५१॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१५२॥

करिवि गुणगहणु जिणवरह सुरसामिड, हरिणगम्मेसि आणवइ गयगामिड ॥२२८४॥ सोवि वाएइ जोअणमुहं सुहमणो, सुणइ धंटं सुधोसं जहा सुरयणो । तीए पडिसइसम्मइरहसुड्डिओ, सेसधंटागणणं रवोडणिड्डिओ ॥२२८५॥ सग्गि सयलेडवि सो जाव उज्जंभिड, देवदेवीअणो ताव मणि विम्भिड । तक्खणुप्पन्नसंखोहविवक्खंभणं, भासि हरिणाणणो तयणु जिणजम्मणं ॥२२८६॥ इअ समायन्निज्जणं तओ सुरयणा, सेसकजाइं मोत्तूण हरिसिअमणा । केडवि करितुरयनरमथरपड्डिआ, अवरहरिहरिणसइलसिहिंसंठिआ ॥२२८७॥ अन्नि केडवि कुंजरह सरहवद्धासणा, सपरियासेसदिसितेअउभासणा । केडवि वरवइस्सरं विमाणं गया, विहिअसिंगा-रबहुअच्छरापरिगया ॥२२८८॥ अवरि मणिजाणजंपाणमारूढया, देववग्गा समग्गावि संबूढया । तयणु मणिथोरथंभावलीसो-हियं, पसरिआसेसदिसिवलयउज्जोययं ॥२२८९॥ किंकिणीसुहलधयमालिआमंडिअं, भुवणलच्छीएं तं भुयहिं अवरुंडिअं (देवसा-माणिय लोयपालाणिय, अग्गमहिसीण ठिय जंभि वरआसणय) ॥२२९०॥ जंबुदीवप्पमाणं विमाणं वरं, कारवेज्जण पूरंतु गयणं-तरं । तत्थ आरुहिवि सहसक्ख संपड्डिउ, देवगणपरिवुडो जिणवरुक्कंठिउ ॥२२९१॥ दाहिणिह्छम्मि इकरगसेले तओ, संखिवंतो विमाणं सइ ठितउ । खणिण संपत्तु जिणभवणि आखंडलो, विहिअजिणजणणिअइपवरथुइमंगलो ॥२२९२॥ ठविवि पडि-बिंबु दाज्जण अवसोअणि, गिणहए जिणवरं भुवणचिंतामणिं । इअ करयल ठाविवि मण परिभाविवि जिण अणंतगुणु भत्तिभरि, कयपंचहिं रूविहिं पवरसुरूविहिं नेइ सकु सुरगिरिसिहरि ॥२२९३॥ पंडुसेलायलि खीरसमउज्जलि, कयकुसुमुकरि गयरयनिम्मलि । फारफुरंतरयणसिंहासणि, सक्के निरमीणि अंकरसंठिअजिणि ॥२२९४॥ आसणकंपु सुणिअ जिणजम्मण, ईसाणिंदपमुह हरिसिअ मण । आगय सयलडवि तत्थ सुरेसर, ठिअ निअनियसुरयण अग्गेसर ॥२२९५॥ जोइसवंतरभवणनिवासिअ, आगय सुर अंसं-

श्री नेभि-
चरित्रे
जन्ममहाय
देवागमः ॥

॥१५३॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥

॥१५३॥

स्व तर्हि हरिसिअ । धरिहिं केडवि जिणवर सिअपत्तइ, धरहिं केडवि जिणवरसिरी छत्तइ । ढालहिं चामर केइ सुपइन्नइ, धूव-
कडुच्छुय लावइ केइडवि ॥ २२९६ ॥ केडवि सुराहिव दप्पणु लेइवि, करयल कलसा केडवि ठवियवि । चलि जिणिंदह अग्गइ
सुहमण, अन्नि पढंति सजलघणनिस्सण ॥ २२९७ ॥ गावहिं केडवि त्तिअस केडवि नच्चहिं, केडवि सुर सुकुसुकरु सुंचहिं ।
करहिं केडवि गलगञ्जितअ बंधरु, तह हयहेसिउ रवभरि अंवरु ॥ २२९८ ॥ इअ नेमिजिणंदह पणयसुरिंदह सक्कस्संगनिवेसिअह,
अग्गइ सुरभत्तिहिं नियनियसत्तिहिं सेव करहि हयहम्महह । अह वियसंतवयणसयवत्तिहिं रोमंचुग्गमपयडिअभत्तिहिं कुसुमंजलि
उक्खित्त सुरिंदिहिं, नच्चिर अमरविलासिणिविंदिहिं ॥ २२९९ ॥ पारिथायतरुमंजरि मंडिअ, उप्पलकंचणारदलचंडिअ । मलि-
अमालइमउलीहि मीसिअ, चंदणकप्पूरागरुवासिय ॥ २३०० ॥ कुरुवयमरुअयवहुसेवन्तिय, चंपयसयवियसिअपारन्तिय ।
गंधवित्तभमिरभमरावलि, सुंचहि तर्हि सुरवर कुसुमावलि ॥ २३०१ ॥ इअ-वरकुसुमंजलि विअलिअरयमणि नेमिजिणंदह
कमजुअलि । मुक्किय सुरराइहिं गुरुअणुराइहिं जणिअहरिस सुरयणि सयलि ॥ २३०२ ॥ एत्थंतरि अच्चुअसुरवइणा, आण-
त्तसयलनियतियसंगणा । आणंति तेडवि तो धवलपहं, खीरोयमहण्णवजलनिवहं ॥ २३०३ ॥ तह योक्खराइसाथरविमलं,
दहतित्थकुंडसरिआण जलं । सुरपायवमंजरिसंचलिअं, आणंति चुण्णवसि(ण्ण)हिं कलियं ॥ २३०४ ॥ पंडगवणसोमणसाइ-
गयं, हिमवंतपसुहठाणाणुगयं । सबोसहिसरिसवक्कुसुमभरं, आणंति तुअरमट्टिअनियरं ॥ २३०५ ॥ हरिचंदणच्चुबसुअंधगणं,
उवणंति सुरा ण्हवणत्थमिणं । इय सयलिहिं कयजिणसेवेहिं देविहि, तर्हि ण्हवणंगण आगमणु, अच्चुअसुरनाहिं हरिस-
मणाहिं पूरिउं दिट्ठउं सहु गयणु ॥ २३०६ ॥ विमलमणिमउडदिप्पंतसिरमंडलो, तयणु भत्तीए सयमंचु आखंडलो । पवर

श्रीनेमि-
चरित्रे
जन्मा-
भिषेकः॥

॥१५३॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१५४॥

आहरणवत्थेहिं सोहंतउ, फुरियमणिरयणकिरणोहभासंतउ ॥ २३०७ ॥ संगरक्खो सपरिसो ससामाणिओ, लोअपालेहिं सद्धिं सवेमणिओ । सत्त अणिएहिं अणिआहिवेहिं समं, उव्हंतो महंतं मणे संभंमं ॥ २३०८ ॥ करिहिं उक्खिवइ निट्ठविअ भावारिणो, ण्हवणकजेण तित्थयरजिणनेमिणो । दित्तरूवं सहस्सं सहस्सं वरं, भिन्नभिन्नं सुकलसाण अट्टोत्तरं ॥ २३०९ ॥ मणिमया एक्कि अने अ सोवन्निआ, कलस रेहति विट्ठेहिं संवन्निआ । केऽवि पुण सेअकलहोअ निम्माविआ, सुकयपुत्तेहिं सुरवरिहिं करि पाविआ ॥ २३१० ॥ कणयरुपुब्भवा कणयरयणामया, केऽवि पुण रयणरूपेहिं निप्फन्नया । केऽवि तवणिअमणिरयणसंपन्नया, केऽवि पुण ताण मज्झम्मि मट्टिअमया ॥ २३११ ॥ केऽवि साहाविआ केऽवि वेऽव्विया, अब्भहिय अट्ट सहस्साइं सव्वेऽविआ । पवरभिंजारआयंसगणसंजुआ, चंदणुद्दामकुंभा य सकडुच्छुया ॥ २३१२ ॥ पुप्फचंगेरिपडलाइ थालाइणो, ण्हवणकालम्मि उक्खिवहिं सुरराइणो । तयणु हरिअंदणुप्पंकचच्चिकया, सुरहिसिअकुसुममालाहिं समलंकिया ॥ २३१३ ॥ अच्चुइंदेण सव्वायरं ढालिया, सुरहिवरकलसखलहररुम्मालिया । इअ विहिअइ मज्जाणि रंजिअसज्जाणि अच्चुइंदिण सुरमहिओ, सिरिनेमिजिणेसरु गुणअग्गेसरु रेहइ तहिं भवणब्भहिओ ॥ २३१४ ॥ एएण विहाणिण तो ण्हवेइ, पाणयकप्पेदुवि कलस लेइ । तो ण्हावइ जिणं सहसारनाहु, पक्खित्तविमलनीरप्पवाहु ॥ २३१५ ॥ तो सत्तमकप्पनिवासि सक्कु, जिणु ण्हवइ छिन्नसंसारचक्कु । अह लंतयकप्पह सामि हिट्ठु, अहिसिंचइ जिण गुणगणगरिट्ठु ॥ २३१६ ॥ ता वंभलोअपहु जिणवरिंदु, ण्हावेइ पणयसुरवरनरेदु । माहेदु तओ अ सणकुंमारु, ईसाण ण्हवइ तो सुरहंससारु ॥ २३१७ ॥ अह चमरपसु भवणवइ कसिण, ण्हावंति जिणिंदु विमुक्कतमिण । अणुण्हवहिं पिसायाहिवइपसुह, वंतरगणनायग सुगइ समूह ॥ २३१८ ॥ पुणु चंदु ण्हवइ तह दिवसनाहु, जिणु

श्रीनेमि-
चरित्रे
जन्मा-
भिवेकः ॥

॥१५४॥

मल० श्री
हेमचंद्राया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१५५॥

नेमि निरुद्धमण्यपवाहु । इय विहिअमज्जणि भवभयभंजणि सेससुरिदिहि जिणवरह, सोहम्मगसामिउ सुराइइहिगामिउ जह
करेइ किचेमि तह ॥ २३१९ ॥ कय पंचरूउ ईसाणइंडु, उवविसइ अंककयजिणवरिंडु । तो कुंडुधवल चत्तारि वसह, वेउवइ
चउदिसि सक जिणह ॥ २३२० ॥ अह ताण अट्टसिगुब्भउ, उच्छवालवि सलिलधारउ वराउ । उड्डुमुहवरवीरप्पहाउ, एकह
मिलेवि निचडंति ताओ ॥ २३२१ ॥ मरगयसिलसच्छहि नेमिवच्छि, हारावलिव रेहंति सच्छि । तो ण्ववइ जेहवउच्चुअसुरिंडु,
तह सकुवि ण्हावइ जिणवरिंडु ॥ २३२२ ॥ तो सुरहिकसाईहिं चीवरेण, ल्हेइ अंगु सवायरेण । उवल्लिपइ पवरविलेवणेहिं,
भूसेइ वत्थवरभूसणेहिं ॥ २३२३ ॥ सुसुअंधिहिं सुरतरुसंभवेहिं, पूएइ असंखिहिं सुमणसेहिं । वज्जंतिहिं तो दुंडुहिगणेहिं,
पूरेअइ अंत्ररुप्पडिरेवेहिं ॥ २३२४ ॥ इअ भवभयगंजणु कुणहिं ज मज्जणु भत्तिभरेण विबुहाहिवति, तं सुरगुरुत्तुल्लवि मइमअ
शुल्लवि को वन्नइ जीहासउवि ? ॥ २३२५ ॥ अह सयलसुरनाह उब्भेवि निअ वाह नचंति सुपाहिइनिअमणेण । संतुट्टरण-
झणिरमणिवलयथरहरिं अ महिवलयगुरुत्तुक्कए अ ॥ २३२६ ॥ भारु तुट्टंतवरहारजिणचरिअउ सुसमेयगायंतकलेय अच्छेरउ ।
अच्छरह संधायसुहवयणकाय इंदण मज्जंति, नचंति मेरुम्मि पुण ॥ २३२७ ॥ कुणहिं कलगेउ जिणगुणेहिं अपसेउ, बहुजणिअ-
आणंदनचंतसुरविंडु, वरिसंति रयणेहिं सुर केइ कणएहिं ॥ २३२८ ॥ गंधड्डुनीरेहिं वरसुरहिं कुसुमेहिं, उक्किट्टुनाएहिं पडिसइ-
सारेहिं । सुर केइ वगंति गय जेम्ब गजंति हरि जिम्ब निनायंति ॥ २३२९ ॥ वंदिव उदासुति पढंति
अभिरासु, सोहम्मसुरराओ वड्डंत अणुराओ सिरिनेमिजिण थुणइ सुरलोउ सहु सुणइ ॥ २३३० ॥ तद्यथा—भवतरुभंगस-
मीरधीर ! गुणमणिनीरालय !, मीममोहकरिं कुंभतरुणकंठीरव ! माऽऽलय ! । अंवरविमलकलंकंपंक्वारिभरमहावल, चरणनीर-

श्री नेमि-
चरित्रे
जन्मा-
भिषेकः ॥

॥१५५॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१५६॥

रुहमिह ननामि तव देव ! कलामल ॥ २३३१ ॥ कलिकमलहिमपूर ! जडिमनिवडिमरविमंडल, केवलबुद्धिनिवासगेह !
भासुरभामंडल ! गुणगणधाम ! सुराम ! कामकंदलिविगुणानिल, मायावह्निसमूलदाहदारुणदावानल ! ॥ २३३२ ॥ परमागम-
सुरसिंधुमूलकारणहिमगिरिवर ! सजलसंगनवनीरवाहसम ! सुंदरगुरुव ! सिद्धिकमलवरभसलसुकुलसंभव भवतारण !, वंदे
देव ! भवंतममलकमलागमकारण ! ॥ २३३३ ॥ चरणकरणकरुणोरुवद्धरसनिसनिवारण, रामासंगविंगंचित्त ! करुणासंधारण ! !
अरणासंग ! निरीह निविडदभवद्धसुसंगम, करणतुरंगमरज्जुबंध ! बंधुरबद्धागम ! ॥ २३३४ ॥ जलरुहदलसच्छायचरण !
परिबुद्धिपरायण !, रागोरगगणगरुड ! लोभसागरपारायण ! कुनयकुसंगकुवासहार ! मच्छरनगदारण !, अंतरायपरमाणुनिव-
हरससंचयजारण ! ॥ २३३५ ॥ असमजरामयमरणवार ! मोहारिमहामह, हरविरिंचिहरिवीरमारचलसमरजयावह ! ! किन्नरगण-
दंभोलिपाणिनरविसरमहत्तम !, तव शुवा (नमा)मि चरणारविंदमजरामरसत्तम ! ॥ २३३६ ॥ अमरनिरंतरसमवसरणभूमंडल-
सुंदर !, कुंदकुसुमदलधवलदंत ! वरवाणीडंबर ! मंदरवलरमणीयदेह ! गंभीरिमसागर !, सुगुणवित्तसम(भूम)मधिचित्त जय
जंतुदयावर ! ॥ २३३७ ॥ सोम ! सद्य ! सुसमिद्ध ! सिद्ध ! संबुद्ध ! निरामय !, लीलकेलिविलासदारुव ! सिद्धिरमामय ! !
परमगरिमसंसारसलिलसंचयसंतारण !, देव ! देहि भवविरहमखिलदंदोलिनिवारण ! ॥ २३३८ ॥ इतीन्द्राष्टकं समाप्तम् ॥

एवं संस्कृतवचनैः प्राकृततुल्यैः प्रमोदतः स्तुत्वा । जिनवरमरिष्टनेमिं पञ्चाङ्गं प्रणमति सुरेन्द्रः ॥ २३३९ ॥ इअ थोऊणं
सकौ नेमिजिणं नेइ जणणिपासम्मि । रयणसुवन्नाइनिहाणएहिं पूरेइ जिणभवणं ॥ २३४० ॥ जंबूपन्नचीओ नेअं जम्ममहसे-
सकरणिज्जं । वचीससुरिंदेहिं कयसकारं तथा नेमिं ॥ २३४१ ॥ दहुं पहायसमए समुद्विजयाइणो मणे तुट्ठा । अह वारसम्मि

श्री नेमि-
चरित्रे
जन्मा-
भिषेकः ॥

॥१५६॥

दिणे काऊण महूसवं गरुअं ॥ २३४२ ॥ वररिद्धरणमइअं जं नेमिं सुमिणए निअइ जणणी । पिअराइं रिद्धनेमिच्चि तेण नामं निवेसंति ॥ २३४३ ॥ अहवावि अरिद्धाईं नट्टाईं जं इमेण जाएणं । इट्ठो अ अरीणंपि हु अरिद्धफलसामलो वावि ॥ २३४४ ॥ ठावंति तेण नामं अरिद्धनेमिच्चि जिणवरिदस्स । रूवेण य चरिएहिं आणंदिअसयलसुवणस्स ॥ २३४५ ॥ अह वट्ठइ सो भयवं सेविज्जंतो सुरेहिं पइदिअहं । पुन्नपरमाणुनिवहो व कीरमाणम्मि जिणधम्मे ॥ २३४६ ॥

इअ चिट्ठइ ताव जिणो सुहेण नेमी समुद्विजयधरे । एत्तो चिय महुराए सो निच्छओ कहडवि कंसो ॥ २३४७ ॥ वसुदेवघरम्मि गओ कन्नं छिन्नगनासिअं तत्थ । कीलंतं निज्जायइ सुइरं सो बहुविगप्पेहिं ॥ २३४८ ॥ मीओ कंपिरदेहो गओ गिहे तत्थ कंपि नेमिच्चि । हक्कारिऊण विरहे पमणइ जह सत्तमो गब्भो ॥ २३४९ ॥ जो देवईए सो मह सुणिणा कहिओ वहाय तं किमिह । सुणिवयणंपि अलीअं ? अहवा कन्नच्छलेणोसो ॥ २३५० ॥ वट्ठइ कोडविं मह रिऊ ? किंवा परिचच्चिऊण सो कहवि । नीओ अन्नत्थ इमं ? मं साहसु तो सुनेमिच्चि ! ॥ २३५१ ॥ पमणइ न होइ अलिअं सुणिवयणं चिट्ठए य तुज्झ रिऊ । किंतु न याणामि कहिं कहेमि पुण जाणणोवाए ॥ २३५२ ॥ जो तुह अरिद्धवसहो दुद्धरिसो अइमहावलो दप्पी । परिममइ तिकस्वखिंणो निहणंतो भूअसंघायं ॥ २३५३ ॥ केसी य नाम तुखो महावलो अइभयावहो दुट्ठो । चिट्ठइ थट्ठो तुह बंदुराए जंतूण खंयकारी ॥ २३५४ ॥ गरुअतणू जो अ खरो चिट्ठइ तह दारुणो अ जो मेसो । लोअस्स रिऊ एए सुंचसु विंदारगवणम्मि ॥ २३५५ ॥ भममाणे जणमेए निहणंते जो महावलो हणिही । सो तुज्झ रिऊ अब्बोडवि अत्थि इह जाणणोवाओ ॥ २३५६ ॥ कंचणरयणनिचद्धं पहाणसिंणुभवं महाचावं । विक्खायं सबत्थवि पूइअइ तुह पिअघरम्मि ॥ २३५७ ॥ जो कोडवि न सको गिण्हिअंपि आरो-

विडं पूणो दूरे । जं भावि अद्धभरहाहिवस्स नाणीहिं आइहं ॥ २३५८ ॥ लीलाए तं चावं आरोवेज्जण मुट्टिमज्झम्मि । जो काही सो अंतं तुह काही नत्थि संदेहो ॥ २३५९ ॥ सोज्जण इमं कंसो मरणभण्णाउलत्तणं पत्तो । संपूइउं विसज्जइ नेमिप्पि पभणए मंति ॥ २३६० ॥ जो सो अरिह्वसहो केसी तुरओ खरो अ मेसो अ । एए चउरोडवि हु पोसिज्जण कारेह त्रलवंते ॥ २३६१ ॥ अइरा गिण्हंति मयं जह एए तह करेसु तो सवे । मुंचसु परिभसमाणे दुट्ठे विंदारगवणम्मि ॥ २३६२ ॥ चाणूरमुट्टिगाविअ मछा सम्माणिज्जण तह कुणसु । जुज्झनिजुज्जे कुसला अइरा जह हुंति अइबलिणो ॥ २३६३ ॥ इय सो कंसो रिउणो विणासकयनिच्छओ तुरेमाणो । न लहइ रं न निहं न सुहं न य वेअए किंपि ॥ २३६४ ॥ निक्कारणं पि कुप्पह मारइ लोअं विणावि कजेण । अवमाणइ मंतिगणं दंडइ पगईउ अनिमित्तं ॥ २३६५ ॥ गहगहिअम्मि व कंसे तत्तो अंतेउरं पुरं सवं । तह जणवओडवि सबो जाओ दूरं विरत्तमाणो ॥ २३६६ ॥ अप्पहिअ परहिअं वा कज्जाकज्जं च न मुणए कंसो । आसन्नमरणभावो चिह्वइ निचंपि संकुद्धो ॥ २३६७ ॥ कण्होडवि रामसहिओ कीलंतो भमइ तम्मि गोट्टम्मि । सुइरं पुट्टो वसहो कंसेण मोइओ तत्थ ॥ २३६८ ॥ मयमत्तो सो बलवं ठिकियसहेण सयलगोवगं । वित्तासइ गोवियणं मारइ गेहाइं भंजेइ ॥ २३६९ ॥ तत्तो सवसहवच्छो सह गोविअणेण सयलगोवगो । वित्तासइइ इमेणं दिसासु पगओ पलाएउं ॥ २३७० ॥ पहणंति अ तं गोवा संकुद्धा लेट्टुलउडिघाएहिं । न गणेइ ते अ एसो मत्तगयंदो व परिकुविओ ॥ २३७१ ॥ (ग्रन्थाग्रं ३०००) इअ असमंजसकारी दिट्ठो कण्हेण सो महावसहो । तो तयभिमुहो धावइ वारिअंतोडवि गोवीहिं ॥ २३७२ ॥ जो कोडिसिलं उक्खिवइ तस्स किं गणन मत्तगोमेत्ते ? । तो लीलाए सह तेण जुझए विविहभंगेहिं ॥ २३७३ ॥ पुच्छे धरिज्जण चिरं भामइ कोउहलेण अह

पच्छा । कुच्छीएँ हओ सुडीए तह इमो जह मओ निहणं ॥ २३७४ ॥ पीणपओहरवच्छत्थलाहिं हरिसागयाहिं गोवीहिं ।
आलिगिजइ कहो पुणो पुणो पयडरागाहिं ॥ २३७५ ॥ तो वीअदिणे केसी तुरंगमो आगओ परिभंमंतो । लंबुअरो विसमो-
दो (डो) गुरुदाहकरालसुहहुरो ॥ २३७६ ॥ एसोऽवि हु कण्हेणं खिविऊण सुहम्मि कोप्परं दुडो । लीलाए नित्थामो दुहा-
कओ जिन्नवत्थं वा ॥ २३७७ ॥ सलहिजंता हरिसिअमणेण तो गोवगोविवग्गेण । अण्णदिणे विंदारगवणं गया कण्हवलदेवा
॥ २३७८ ॥ जउणाए महासरिआए दुडुजलयरगणाए विसमाए । कालिअनागो दिड्डीविसो तहिं वसइ दहनीरे ॥ २३७९ ॥
अवणीओ सो तत्तो कण्हेणं निअपभावसचीहिं । जलकीलाए कीलइ तो डिंमजुओ स निव्विग्घं ॥ २३८० ॥ अह अन्नदिणे
मेसं खरं च निहणंति कण्हवलदेवा । विंदारगवणमज्जे तत्तो कीलंति तुडुमणा ॥ २३८१ ॥ अह निसुओ सबोऽवि हु अरिडुव-
सहइमारणाईओ । कंसेण वइअरो सो तो बहिणिं सच्चमामिंति ॥ २३८२ ॥ चावस्स पूअणत्थं निरूविया घोसणा य कारविया ।
जो आरोवइ चावं तस्स इमं देमि निअबहिणिं ॥ २३८३ ॥ अद्धं तह रज्जस्स य चावारोहणमहो अ आरद्धो । सामंतरायसंढ-
लियपागया आगया तत्थ ॥ २३८४ ॥ नामेण अणाहिड्डी पुत्तो वसुदेवमयणवेगणं । सोरिअपुराओ सोऊणमेअमागच्छइ
तहिं सो ॥ २३८५ ॥ बलदेवस्स सयासे वसिउं रयणीए नंदगोडुम्मि । मोसे य तेण कण्हो मग्गिजइ निअसहाउत्ति ॥ २३८६ ॥
दीन्निवि बलदेवेणं तेण समं रहवरम्मि आरूढा । जाव अणाहिड्डी वयइ ताव सो रहवरो तुंगो ॥ २३८७ ॥ निग्गोहमहापाय-
वसाहाए विलग्गिओ अणाहिड्ढिं । तो आदन्नं दंहुं भग्गो कण्हेण सो रुक्खो ॥ २३८८ ॥ इअ बंधवसामत्थं दंहुं उवगूहिऊण
बुंनेइ । तुडो अ अणाहिड्डी चावगिहे वयइ कण्हो जा ॥ २३८९ ॥ दिड्ढं च तत्थ चावं सावि हु कणगण्पहा मिअंकमुही ।

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ १६० ॥

चकलपीणपओहरवच्छयला उन्नयनियंवा ॥ २३९० ॥ नामेण सच्चभामा दिट्ठा तत्थवि अ कंसवहिणीवि । दिट्ठिच्छोहसरेहिं
विंधंती कामिहियाइं ॥ २३९१ ॥ लीलाएँ पलयंती कण्हं विअसंतलोअणा साऽवि । विसमससवरमल्लीहिं निहयं ताडिया
हियाए ॥ २३९२ ॥ तत्तो अ अणाहिड्डी तं चावं देवयाहिं परिअरिअं । न तरइ दडुंपि तहवि धिट्ठभावेण गिण्हंतो ॥ २३९३ ॥
पडिओ धरणीएँ धसत्ति तं घणुं गिण्हए तओ कण्हो । लीलाएँ समारोवइ देवयमुक्कं तयणुभावा ॥ २३९४ ॥ अह तं अणन-
सरिसं चरिअं एअस्स पेच्छिअं लोओ । सबोऽविहु हरिसिअइ विसेसओ सच्चभामत्ति ॥ २३९५ ॥ तत्तो अ अणाहिड्डी कण्हं
धेचूण वच्चए तत्तो । पिउणो सउरिस्स घरे तो कण्हं मुंचइ दुवारे ॥ २३९६ ॥ एगागी गंतूणं साहइ जणयस्स जह मए चावं ।
आरोविअं तओ सो परिक्खविओ पभणए एयं ॥ २३९७ ॥ केण उ तं आणीओ इहयं कालेण कड्डिओ नूणं । मारिअिहिसि
असंसयमिण्हिं कंसेण इअ सोअं ॥ २३९८ ॥ भीओ सो मोत्तूणं कण्हं गोट्टम्मि अप्पणा य गओ । सोरियपुरम्मि पुणरवि
समुद्धविजयस्स पासम्मि ॥ २३९९ ॥ जाओ अ लोअवाओ सबत्तो नंदगोवतणएण । किर देवयपरिगहिअं चावं आरोविअं
हरिणा ॥ २४०० ॥ तत्तो जायपओसो कंसो कण्हस्स घायणनिमित्तं । मंचुसवं महंतं घोसावइ महुरनयरीए ॥ २४०१ ॥
बंधावेइ अ मंचे मल्ले सदावए तहिं बलिणो । निसुअं च मल्लजुअं तं कण्हेणावि गोट्टम्मि ॥ २४०२ ॥ तो भणिओ बलदेवो
वच्चामो तत्थ पेच्छणनिमित्तं । अब्भुवगमिअं तेणऽवि तओ जसोअं भणंति इमे ॥ २४०३ ॥ ण्हाणं करेसु पउणं जा कुणइ
इमावि अज्जऽवि न ताव । तो निहुस्वयणेहिं बलदेवेणं इमा भणिआ ॥ २४०४ ॥ न मुणेसि दासिभावं न अप्पणो मुणसि
नीयजाइं च । सिण्घं न कुणसि जं भणिअमह सोअं च तं कण्हो ॥ २४०५ ॥ रुहो मणम्मि जणणीएँ परिभवे दोऽवि

श्रीनेमि-
चरित्रे
कृष्णवृत्ते
सत्यभामा-
वरणं ॥

॥ १६० ॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ १६१ ॥

पहाणकजेण । बहुगोविंदकलिआ समागया जउणसरियाए ॥ २४०६ ॥ तो नंगलिणा भणिओ कण्हो किं वच्छ ! दीहनि-
स्तासो । दीससि तह अच्चंतं दुम्मणहियओ तुमं अज्ज ? ॥ २४०७ ॥ सो आह मह समक्खं जणणी निब्भत्थिया तए जं च ।
तुह सरिसाण न जुज्झइ सयाचि आराहिअगुरूणो ॥ २४०८ ॥ कंसेण समं वेरं जाणाविज्जउ इमो जओ एस । समओत्ति
इअ मणे चित्तिज्जण तो पभणए रामो ॥ २४०९ ॥ तुह जाणावणहेउं ते किपि मए भासिआ तहा जणणी । न उण पओसेणं
वच्छ ! तं च नायधम्मिह एवं ॥ २४१० ॥ तुम्ह जसोआ जणणी न होइ नं दो य होइ न हु जणओ । देवयनरिंदितणया
जणणी तुह देवई वच्छ ! ॥ २४११ ॥ सोहग्गनिही भुवणम्मि पायडो जायवुत्तमो सुहडो । अमरनरखयरपणओ जणओ तुह
कण्ह ! वसुदेवो ॥ २४१२ ॥ गोवग्गपूअणछलं काऊणं जा य एइ तुह पासे । मासे मासे नयणागंयसुआ तुज्झ वयणम्मि ॥
२४१३ ॥ थणदुद्धं खिवइ सया भुंचंती दीहरे अ नीसासे । तं देवईं वियाणसु जणओ उण चिट्ठइ इहंपि ॥ २४१४ ॥ अणुहवमाणो
लीलासुहाईं देवोवमाईं अहंयं तु । तुह चैव जेडुभाया सुक्को तुह रक्खणनिमित्तं ॥ २४१५ ॥ इअ सोऊणं कण्हो विम्हिअहिअओ
भणेइ वलदेवं । जइ एवं किं कज्जं निवसामो गोउले अम्हे ? ॥ २४१६ ॥ तत्तो बलदेवेणं अइसुत्तयमुणिवरस्स वयणाईं । छब्भाइ-
विणासणपसुहवइअरो तस्स परिकहिओ ॥ २४१७ ॥ इअ सोऊणं विप्फुरिअगरुअकोवानलो भणइ कण्हो । मह वंधू जेण
हया तं जइ न हणामि अहमिण्हि ॥ २४१८ ॥ ता बालबुड्डुइत्थीगुरुदीणनिवायगाण अहमणं । वच्चिज्जामि पइन्ना इअ
मह तुम्हाण पच्चक्खं ॥ २४१९ ॥ तो बलमदो आलिगिउं हरिं भुंविज्जण य सिरम्मि । भणइ पइन्ना तुह साहु वच्छ ! निहओ
अ-सो कंसो ॥ २४२० ॥ इअ काऊण पइन्नं कण्हो बलसंजुओ गओ गोठे । सउरीवि पडिविहाणे कुणइ वह् कणहरक्खवट्ठा ॥

श्रीनेमि-
चरित्रे
कृष्णवृत्ते
रहस्य-
भेदः ॥

॥ १६१ ॥

२४२१ ॥ निअंबंधुणो समग्गे हक्कारइ सिरिसमुद्दविजयाई । अक्खुराई य सुए समागया तेऽवि हु समग्गा ॥२४२२॥ उवविट्ठा मंचेसुं जहारिहं सेसनवरेंदावि । कंसस्सवि सुपसिद्धा दोन्नि महा मयगला अत्थि ॥ २४२३ ॥ पउमोत्तरोत्ति पढमो चंपग- नामो अ बीअओ तत्थ । आरोहगाण सिक्खं दाऊण निरूविआ दोऽवि ॥ २४२४ ॥ कण्हबलाणं घायणकएण नयरीएँ पोलि- दारम्मि । कण्हबलावि हु बहुगोवपरिगया पवरसिंगारा ॥ २४२५ ॥ लीलाएँ आगया तत्थ दोऽवि तो चोइआ महाकरिणो । धावइ हरिस्स पउमोत्तरो तओ चंपगो बलिणो ॥ २४२६ ॥ जुज्झंति तेहिं सद्धिं सीहकिसोर व कण्हबलदेवा । मग्गंति भंमंति चडंति ताण दंतेसु कुंमे अ ॥ २४२७ ॥ इअ ताण मुट्ठिघायाइविहुरिआ कंपमाणया खित्ता । उक्खयदसणा निहणं गया वराया करी दोऽवि ॥ २४२८ ॥ तो विम्हिअहिअएणं जणेण सलहिजमाणवलरूवा । वग्गतगोवकलिआ कण्हबला दोन्निऽवि अ तत्तो ॥ २४२९ ॥ पासायमंचकलिए सुत्ताहलपवरकुसुमओज्जेले । निरुवमवत्थविआणे चंदणमयणाहिरससित्ते ॥ २४३० ॥ पुप्फोवयारकलिए वरकंचणरयणतोरणदुवारे । मल्लायण खलयठाणे पत्ता तो एक्कमंचम्मि ॥ २४३१ ॥ अवणेउं अण्णजणं उव- विट्ठा चंदहूरसमतेआ । अभिभवमाणा सयलंपि रायचक्कं निअपभाए ॥ २४३२ ॥ कण्हस्स बलेण तओ सो सत्तू दंसिओ तहिं कंसो । उवदंसिआ य कमसो समुद्दविजयाइणो सयणा ॥ २४३३ ॥ अन्ने अ नरवराई तेऽवि हु पेच्छंति कण्हबलदेवे । अनोऽन्नं जंपंता के एए सरिसबलविरिआ ? ॥ २४३४ ॥ परमत्थं न विआणइ कोऽवि हु तो कंसचोइआ मल्ला । जुज्झंति बहू अन्ने तत्तो चाणूरुमल्लोऽवि ॥ २४३५ ॥ कंसस्स विहिअसन्नाए उट्ठिओ वग्गमाणओ बहुअं । तिवइं अप्फोडेंतो सयलं अक्खिवइ रंगजणं ॥२४३६॥ जो नियशुअवलगं वइई कोई सपरक्कमो सउच्छाहो । सो आगच्छउ सिग्घं जइ जाओ निअय-

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ १६३ ॥

जणएण ॥ २४३७ ॥ चाणूरवयणकुविओ कण्हो मंचाओ उपपएळणं । रंगस्स ठिओ मज्झे पडिद्यगंगतो मिआरि व ॥ २४३८ ॥
 गोविंदकरफालणनिट्टुरपरिसदजजरं जायं । फुट्टइव नहं विहडइ व महिअलं चरणपहरहयं ॥ २४३९ ॥ इअ दडुं अवइन्नं
 कण्हं रंगम्मि जुज्झसज्जमणं । जलहिच्च रंगलोओ खुभिओ गुरुकलयलरवेण ॥ २४४० ॥ चाणूरो दढकढिणो पीवरखंधो
 पयंडमुअदंडो । बालावत्थो अ हरी तो जुज्झमजुत्तमेआणं ॥ २४४१ ॥ इअ जंपंतं लोअं सोउं सोउं कुद्धो पयंपए कंसो । केण इमे
 आणीआ गोवा अब्भत्थिउं इहयं ? ॥ २४४२ ॥ जइ खीरपाणमत्ता एए जुज्झंति को निवारेउ ? । किंनु परतत्तिनिरओ लोओ
 एसो निरिक्खणओ ॥ २४४३ ॥ इअ कुवियकंसवयणं सोउं तुण्हिक्कओ ठिओ लोओ । तो कण्हो आह जणं वीसत्था निअह खणमेकं
 ॥ २४४४ ॥ जं कुणइ खीरपाई गोवो बालो अ एस कंसजणो । लहुअंपि किं न वजं महीहरे दलइ गरुएऽवि ? ॥ २४४५ ॥
 जुज्झं च होइ चउहा वाया-दिट्ठी-निजूह-सत्थमयं । मोत्तूण सत्थजुज्झं पहाणजुद्धाई सेसाइं ॥ २४४६ ॥ मल्लण निजूहमयं
 वायाजुज्झं तु होइ वाईणं । सत्थमयं अहमाणं उत्तमपुरिसाण दिट्ठिमयं ॥ २४४७ ॥ एअम्मि मल्लजुज्झे कयकरणोच्चिअ
 किरस चाणूरो । अहयं तु अकयकरणो ता पेच्छह अंतरं इण्हि ॥ २४४८ ॥ इअ तत्थ पगब्भन्तं दडुं कण्हस्स संकिओ कंसो ।
 वीअं सुट्ठिगमल्लं दुट्ठो दिट्ठीएँ सनेइ ॥ २४४९ ॥ दडूण उट्ठियं तं आगच्छइ हलहरोऽवि वीयाओ । ओअरिऊणं मंचाओ इत्ति
 कण्हस्स पासम्मि ॥ २४५० ॥ एकत्तो हरिहलिणो अन्नत्तो दोऽवि ते महामल्ला । परिद्यग्गिउं पवत्ता कंपावता महीवीढं
 ॥ २४५१ ॥ अह जुज्झिउं पवत्ता चवेडमुट्ठीहिं विविहबंधेहिं । कत्तरिबंधाईहि अ कण्हो चाणूरमल्लेण ॥ २४५२ ॥ सुट्ठिगमल्लेण
 समं बलदेवो जुज्झए तओ तेसिं । गुरुपहरपडिरेवेणं कुयइ नहं वेअणत्तं व ॥ २४५३ ॥ अणुसमयं भीअमणो सीहनिनाए

श्रीनेमि-
चरित्रे
कृष्णवृत्ते
चाणूरमल्ल-
नाशः ॥

॥ १६३ ॥

निसामिउं तेसिं । जुद्ध च महाभीमं दंडुं संखुभइ रंगजणो ॥ २४५४ ॥ चाणूरमल्लहिअयं निद्रुमुट्टीएँ ताडए कण्हो । वजेण
व गिरिकूडं छलिज्जणं कहवि लक्खेण ॥ २४५५ ॥ तो संवहिउं तेणवि मुट्टीएँ हरी उरम्मि तह पहाओ । विहलंघलो दिसाओ
जह पेच्छइ नीलपीआओ ॥ २४५६ ॥ अह कंसो परितुट्टो सन्नइ मल्लं पुणोऽवि दिट्ठीए । उक्खिविज्जणं मुट्ठिं तो धावइ जाव
सो हरिणो ॥ २४५७ ॥ ता हलहरेण मोत्तुं मुट्ठिअमल्लं स एव हिययम्मि । तह ताडिओ महीए निमीलिअच्छो जहा पडिओ
॥ २४५८ ॥ तो कण्हो चाणूरोऽवि चेअणं पाविज्जण वेणेण । उट्ठति तओ कण्हो सीसम्मि दढं गेहज्जण ॥ २४५९ ॥ चाणूरं
धरणीए पाडइ हिययम्मि जाणुगे दाउं । मुट्टीएँ हणइ तह जह खुडति नयणाइं एअस्स ॥ २४६० ॥ निग्गयरुहिरपवाहे
तत्तो सुहसवणनासिआहिं इमो । पगलंतधाउनिवहो दीसइ सेलो व निहणगओ ॥ २४६१ ॥ तं निहयं दड्डुणं भीओ कुविओ
भणइ तो कंसो । रे रे गिण्हह एए बंधह मारह य भोवाले ॥ २४६२ ॥ नंदं सपरिअणं गेण्हिज्जण मारेह तह ममाणाए ।
तह सधस्सं अवहरह तस्स अम्हाण अहिअस्स ॥ २४६३ ॥ जो वहइ पक्खवायं अनोऽविहु कोइ तस्स दुट्ठप्पा । सो अम्हा-
णवि सयणो मारेअवो न संदेहो ॥ २४६४ ॥ इअ सोज्जणं कण्हो फुरंतकोवानलो भणइ कंसं । रे दुट्ठ ! सुमरसु तयं जं बाला
बंधुणो मज्झ ॥ २४६५ ॥ निहया ताए फलाइं इण्हि अणुहवसु तस्स पावस्स । रक्खवउ अ जो समन्थो कीणासघरम्मि तुह
गमणं ॥ २४६६ ॥ इअ भणिउं उप्पइओ चडिओ मंचम्मि पाडिउं मउडं । भयतरलच्छं कंसं सयलदिसाओ निरिक्खवंतं
॥ २४६७ ॥ धेतुं केसेसु दढं मंचाओ पाडिउं घरणिवीटे । विदलिज्जंताभरणं विसंउलं ल्हसिअतलवत्थं ॥ २४६८ ॥ भणइ
अ पुणोऽवि कण्हो पाव ! तए मरणभीरुणा पावं । जं विहिअं तस्सेव य पभावओ मरसि तुममिण्हि ॥ २४६९ ॥ जे च्चिअ

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ १६५ ॥

कया उवाया निअरक्खडा च ते च्चिअ-तुहेए । सकयमहापाववसा जाया सब्बे अणत्थफला ॥ २४७० ॥ इअ जंपिऊण कंसं
कयत्थयंतं हरिं पलोएउं । भीओ विम्हिअहिअओ किमेअमच्चब्भुअंति जणो ॥ २४७१ ॥ जंपतो सयलोउवि हु चित्ता-
लिहिउ व्व संठिओ तत्थ । एत्तो य हलहरेणं जोतवगंथेण संजमिउं ॥ २४७२ ॥ कोवपवड्डिअविरिएण नेऊरेणं निवद्धगल-
पासे । सुट्टिगमल्लो तह कहवि पीडिओ निदयं जह सो ॥ २४७३ ॥ संचुन्निअंगुवंगो निग्गयनेत्तो वमंतरुहिरोहो । संरुद्धसव्व-
सासो विहिओ अतिही कयंतस्स ॥ २४७४ ॥ उक्खायखगनिवहा कंसमडा जाव तो हरिं हंतुं । धावंति तओ कुविओ घेत्तुं
मंचस्स गुरुवंमं ॥ २४७५ ॥ उत्थरिओ वलदेवो चुअंतो ते महाभडे तत्तो । तं कुविअजमसरिच्छं दहुं सब्बे पलायंति
॥ २४७६ ॥ कंसोउवि सिरे नहपयभरेण कण्हेण कहवि अकंतो । जह तक्खणसम्मत्ता तस्स कहा पावचरिअस्स ॥ २४७७ ॥
एत्तो अ जरासंधाओ मग्गिअं आणिअं वलं आसि । कंसेण तं समगं सन्नहिउं तत्थ आरुद्धं ॥ २४७८ ॥ तत्तो समुद्विजयाइ
जायवा सब्बनिअवलसमग्गा । जुद्धंति तेण सद्धिं भग्गं च अनायगं एअं ॥ २४७९ ॥ ता तं घणविंदपिव जायवयड्डुपवण-
पेल्लिअं सयलं । संरुद्धपुरपवेसं दिसासु पगयं पलाएउं ॥ २४८० ॥ कंसोउवि केसवेणं वंधुवहअमरिसेण केसेसुं । गहिऊणं
कहिऊणं खित्तो रंगाउ वाहिम्मि ॥ २४८१ ॥ तत्तो अ अणाहिट्ठी जायववयणेण तत्थ आणेउं । पवररहं आरोवइ कण्हं रामं
च परितुट्ठो ॥ २४८२ ॥ तो वसुदेवस्स घरे वचंति इमे तहिं च सयलोउवि । चिट्ठइ जायववगो दाउं अत्थाणउ वरिड्ढो
॥ २४८३ ॥ तो कण्हवले दहुं आगच्छंते अईव हरिसेण । अब्भुट्ठेउं समुहो गंतुं आलिगए सउरी ॥ २४८४ ॥ उच्छंणे काऊणं
कण्हं अद्धासणे अ वलएवं । उवविडुं वसुदेवो पुणो पुणो चुंवइ सिरम्मि ॥ २४८५ ॥ तो अणभिन्ना पुच्छंति जायवा को

श्रीनेमि-
चरित्रे
कृष्णवृत्ते
कंसवधः ॥

॥ १६५ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ १६६ ॥

इमोत्ति तो एसो । सधं तं बुचंतं साहइ एआण मूलाओ ॥ २४८६ ॥ तत्तो समुद्विजओ राया उच्छंगसंठिअं कण्हं । अहिणंदेइ पुणो
पुण रामं च महंतमाहण्यं ॥ २४८७ ॥ सह एगनासिआए धूयाए देवईडवि परिटुहा । आगंतूणं कण्हं अवग्रहइ गरुअनेहेण
॥ २४८८ ॥ अह सयलजायवेहिं कण्हाणुमएण मंतिउं तत्थ । महुराउरीए राया अहिसित्तो उग्गसेणोत्ति ॥ २४८९ ॥ धूआ य
सच्चभामा दिव्वा कण्हस्स तेण वररूवा । लक्खणजुआ य तेणडवि परिणीया गुरुविभूईए ॥ २४९० ॥ एत्तो अ कंसअंतैउरेण
बहु पलवियं वहे तस्स । निहयं च तथा कंसं रएण अवगुंडिअं दीणं ॥ २४९१ ॥ दड्ढं जीवजसाडवि हु अइवहुअं पलवए सुडु-
क्खत्ता । सक्कारिए अ कंसे न देइ नीरंजलिं एसा ॥ २४९२ ॥ पभणइ कहिउं पिउणो निट्टविउं जायवे हलिं कण्हं । नंदं च
सगोत्तं तो पिअस्स काहामि मयकिच्चं ॥ २४९३ ॥ निसुअं समुद्विजयाइएहिं एयं भणाविआ य इमा । गंतुं सिग्घं साहसु
निअपिउणो सब्भेअंति ॥ २४९४ ॥ तो तत्थ गया एसा अत्थाणगयस्स मगहनरवइणो । साहइ कंसस्स वहं विमुक्केकसी अ
रुअमाणी ॥ २४९५ ॥ तो संठविउं तेणं विसेसओ पुच्छिआ इमा कहइ । अइमुत्तगवयणाईवइअरमेअस्स मूलाओ ॥ २४९६ ॥
सो आह न सुडु कयं जं पुत्ति ! न साहियं तयावि इमं । नंदेण समं कण्हो निहओ य न पढमदिअहम्मि ॥ २४९७ ॥ दोसा
कुसीलइत्थी चाहीओ सत्तुणो खला डुडा । मूले अनिरुंभंता दुक्खाय हवंति वडुंता ॥ २४९८ ॥ मा रुअ
सुता इआणिं नांभपि हु निट्टवेमि हु निट्टवेमि ताण अहं । मह जामाळ निहओ जेहिं अणजेहिं सत्तूहिं ॥ २४९९ ॥

इअ संठविउं एअं भूवालं सोमगंति नामेण । पेसइ सिक्खं दाउं समुद्विजयाइपासम्मि ॥ २५०० ॥ गंतुं सोडवि सयासे
एएसिं पभणए जहा राया । आइसइ जरासंधू तुम्हाण इमं निसामेह ॥ २५०१ ॥ मह जामाळ निहओ छलेण गोवालकण्ह-

श्रीनेमि-
चरित्रे
कृष्णवृत्ते
जीवयज्ञा-
प्रलापाः ॥

॥ १६६ ॥

रामेहि । ता ते दोऽवि सम्पह जइ इच्छह अत्तणो रिद्धि ॥ २५०२ ॥ तत्तो समुद्विजओ भणेइ कण्हेण बंधुवेरम्मि । जइ कहवि हओ कंसो को खेओ तत्थ नरवइणो ? ॥ २५०३ ॥ निगहणीओ कंसो आसि जरासंधराइणोऽवि जओ । सा कावि अनीई नत्थि जीए न हु वड्डिअं तेण ॥ २५०४ ॥ ता जइ कण्हेण हओ किमजुत्तं तत्थ ? जइ अ जीवजसा । दिन्ना तुब्भेहिं तहावि खमइ किह बंधुवहमन्ने ? ॥ २५०५ ॥ इअ अन्नेहिवि भणिए निअयमए जायवेहिं केहिंपि । तो भणइ सोमगोऽविहु किं भो ! तुम्हाण एएण ॥ २५०६ ॥ जुत्ताजुत्तविआरं सुणइ पहू ! चेव सेवएहिं पुणो । आएसोऽवि अ पहुणो कायवो किं वि अप्पेहिं ? ॥ २५०७ ॥ जस्स नरिंदस्स बलं खुभिअं लवणोअहिंपि सोसिजा । गोपयजलमेत्तेहिं का गणणा तस्स तुब्भेहिं ? ॥ २५०८ ॥ निअगरुअयाए गोवे तुब्भे मग्गेइ जइ कहऽवि सामी । तो एत्तिए ण जाओ असमत्थो सो सयं घेत्तुं ॥ २५०९ ॥ बलिण्ण सह विरोहो मा कीरुत्ता निरत्थयं चेव । मा दिज्जत्तु हत्थे सुत्थंत्तु ते गोवे ॥ २५१० ॥ इअ सोत्तं सामरिसो उवविट्ठो तत्थ भणइ गोविंदो । अम्हे बहुयत्ति इसो को गवो तुम्ह भो ! एवं ? ॥ २५११ ॥ किमसंखतारय-जुओ कवलज्जइ राहुणा न रयणिअरो ? । बहुपत्तपरिगयं किन्न भंजए तरुणं पवणो ? ॥ २५१२ ॥ सेवयपहुभावोऽवि हु न सासओ एत्थ कस्सइ जयम्मि । जेण पहुत्तं लोए आयत्तं विक्कमनयाणं ॥ २५१३ ॥ होइ सुबुद्धीण तओ सा य सुबुद्धी न तुम्ह जमकजे । निब्बंधो पारद्धो सो अ विणासाय जं भणिअं ॥ २५१४ ॥ कयलीणं वंसाण य होइ विणासाय जह फलं लोए । पुरिसाण तह अकज्जे पडिबंधो कुलविणासाय ॥ २५१५ ॥ तत्तो साभिप्पायं पुणो ते पलोअए दूओ । कण्हं च हलहरं चिअ वरमुत्तिअरं थिरं सुमइं ॥ २५१६ ॥ तत्तो समुद्विजओ पमणइ सोमग ! नराहिवं भणसु । सुअमगणं विमोत्तुं

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ १६८ ॥

अन्नं आइससु करणिञ्जं ॥ २५१७ ॥ तौ सोमगेण भणिअं जइ न समण्ह सुए तओ पुहई । दूरे तुम्ह निवासं पायालम्मि मवि न पेच्छामि ॥ २५१८ ॥ तत्तो अ अणाहिट्ठी निट्ठुवयणेहिं धरिसए दूअं । अवमाणिओ य सोऽविहु णिग्गओ दुम्मणो तत्तो ॥ २५१९ ॥ वीअदिणे सवेऽविय जायवा संतयंति कायवं । ता जाव कोट्टुई तेहिं पुच्छिओ पवरनेमित्ती ॥ २५२० ॥ सो भणइ कण्हरामा महाचला दोऽवि ताव अचिरेण । भरहद्धवेत्तसामी होहिंति न एत्थ संदेहो ॥ २५२१ ॥ पच्छिमदिसाए इण्हि वच्चह विंझगिरिअभिमुहा तुब्भे । इअ निच्छिज्जण सवे विनिग्गया सोहणदिणम्मि ॥ २५२२ ॥ पच्छिमदिसाए समुहा तेहि अ सह महुरनयरपडिवट्ठो । लोगो विनिग्गओ कण्हरामजुयलाणुराणेण ॥ २५२३ ॥ सबोऽवि खुरसेणाजणवयलोओ तहेव य समगं । सोरिअपुरं कुसट्टाजणवयलोओ गओ सबो ॥ २५२४ ॥ एत्तो य सोमगेणं कहिए सयलम्मि वइअरे कुविओ । मगहवई निअपुत्तं कालं नामेण चलवंतं ॥ २५२५ ॥ परिविहिअगुरुपइन्नं महानरिंदाण बहुवलजुआणं । पंचहिं जणेहिं सद्धि संपेसइ जायवाणुवरिं ॥ २५२६ ॥ तत्तो पुरओ वच्चंति जायवा पिट्ठिओ वयइ एसो । ता जाव गओ विंझगिरिसेलमूलम्मि रमणिजे ॥ २५२७ ॥ भरहद्धेवयाओ बलाण दोण्हपि अंतरं थोवं । नाज्जं अण्णदिणे रक्खट्टा कण्हरामाणं ॥ २५२८ ॥ एगदुवारं सेलं पिट्ठि विउवंति वित्थडं तुंगं । चिअगाण सहस्साइं जालावलिभरिअगयणाइं ॥ २५२९ ॥ रेहइ तो सो सेलो दुववहजालाहिं पिंगलच्छाओ । पाउसघणनिवहो इव तडिच्छडाडोअपडिपुनो ॥ २५३० ॥ अह निअइ इमं कालो पेच्छइ सिंधिरस्स सच्चिवेसं च । सुत्तासणे भमंति य रहे गइंदे तुरंगे अ ॥ २५३१ ॥ तुरयाण थलत्थाणे पेच्छइ खंमट्टिए अ केऽवि करी । डच्चंतेऽविहु-पेच्छइ केऽवि हु रहकरिवराईए ॥ २५३२ ॥ गाउअदुगभूमीए पक्खरसत्ताहपरणार्ईणि । पेच्छइ गुडुर-

श्रीनेमि-
चरित्रे
यादवानां
पश्चिमा-
शागमनं ॥

॥ १६८ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ १६९ ॥

माई तह य चिआओ जलंतीओ ॥ २५३३ ॥ एकचिआएँ सयासे पेच्छइ वरवेसधारिणिं इत्थि । करुणसरं रुअमाणिं
कुडंतिं पीणथणवडुं ॥ २५३४ ॥ कालेण तओ पुट्टा सुद्धे ! किं रुअसि ? वइअरो को अ । एसोत्ति ? तओ एसा पभणइ जमु-
णानिवाणित्थं ॥ २५३५ ॥ रायजरासंधमया पलायमाणण कोऽवि तस्स सुओ । आसन्नो संपत्तो कालनरिंदोत्तिनामेण ॥
२५३६ ॥ तो नासिउमसमन्था तस्स भएणं चिआसु एआसु । पविसेउं सकलत्ता ससुआ सजणा मया सब्बे ॥ २५३७ ॥
एआएँ पुण चिआए कण्हो रामो य जायवनिवा य । पविसेऊण मया ते विरहे तो ताण बंधूणं ॥ २५३८ ॥ अहमवि एआएँ
चिआएँ पविसेउं संपयं मरिस्सामि । नाहरहिअत्ति भणिउं एवं एसावि सहसत्ति ॥ २५३९ ॥ तीएँ पविट्ठा तत्तो कालाईआवि
मोहिआ तीए । मन्नंति सब्बमवित्तहमह कालो भणइ सनरिंदे ॥ २५४० ॥ विहिया मए पइन्ना पुरओ तायस्स तह य वहि-
णीए । पविसंति जायवा जत्थ तत्थ गिण्हामि कड्डुं ॥ २५४१ ॥ न मुआमि तो पविट्ठेवि हुअवहे ते महंतपावयरे । इअ
भणिउं असिखेडयहत्थो जलणम्मि पविसेइ ॥ २५४२ ॥ निमिसद्धेणव मओ जवणनरिंदाइआण सब्बेसिं । पेच्छंताणवि मूढाण
अह र्थी तत्थ अत्थमिओ ॥ २५४३ ॥ वसिआ जवणाईआ र्थणीएँ तहिंपि तो पभायम्मि । न गिरी न य तं सिचिरं न करी न रहा
न य तुरंगा ॥ २५४४ ॥ एत्तो पाउसिएहिं चारेहि अ ताण जायवा कहिया । जीवंता कुसलेणं वच्चंता पच्छिमसमुद्धे ॥ २५४५ ॥
तत्तो अनायगेहिं जउणनरिंदाइएहिं मंतीहिं । सेणावइपमुहेहि य देवयविलसियमिमं नायं ॥ २५४६ ॥ भणिअं भो !
अम्हाणं को विसओ एत्थ पुरिसयारस्स ? । जं देवयाउ जायवपक्खे पहरंति अम्हाणं ॥ २५४७ ॥ देवम्मि पराहुत्ते अहवा
सयलंपि होइ पडिक्कलं । बुद्धी सयणा य सुआ निअगावि हु किं पुणो देवा ? ॥ २५४८ ॥ पुण्णोदओ अ अज्जवि अंहिण-

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ १७० ॥

वओ रामकेसवाईणं । जाओ अ सावसेसो शुचत्प्याओ पहुस्सड्ढं ॥ २५४९ ॥ तो जायवेहिं सद्धिं जुद्धं खयकारणं विरइऊणं । पञ्चं तो तेणं पहुस्स कहिमो जहावत्तं ॥ २५५० ॥ इअ एगमयं काउं कालनरिंदस्स मरणमाईयं । साहंति वइअरमिसं गंतूणं मगहनरवइणो ॥ २५५१ ॥ सोऊण इमं सोऽवि हु मुच्छाविहलंघलो गओ धरणिं । संपत्तेअणोऽवि अ सपरिअणो पलवए बहुअं ॥ २५५२ ॥ एत्तो अ जायवेहिंवि विन्नाओ कालमरणमाईओ । सव्वोऽवि वइअरो सो कुट्टुग्गेमिच्चिओ तत्तो ॥ २५५३ ॥ संजायपचएहिं पूइअइ तेहिं तुह्हिअएहिं । वच्चंताण सुहेण य पंथे चारणमुणी तेसिं ॥ २५५४ ॥ मिलिओ तेणऽवि कहिअं समुद्विजयस्स जह पुरा आसि । नमिनामजिणवरिंदो तेणवि हरिसेणचक्किस्स ॥ २५५५ ॥ कहिओ वावीसइमो तित्थयरो एस नंदणो तुम्ह । भयवं अरिड्डनेमी वत्तीससुरिंदनयचलणो ॥ २५५६ ॥ बलदेववासुदेवा नवमा एएवि रामगोविंदा । इच्चइ तेण कहिअं सोऊणं ते पहिड्डमणा ॥ २५५७ ॥ वच्चंति सुरड्डाए उज्जितगिरिस्स पच्छिमुत्तरओ । विरयंति सन्निवेशं रमणिज्जपसत्थभूमारे ॥ २५५८ ॥ अट्टारस कोडीओ कुलाण तह उग्गसेणमाईआ । ठंति तहिं नरनाहा तत्थ य कल्लणदिअहम्मि ॥ २५५९ ॥ पसवेइ सच्चमामा सुअजुअलं रूवलवलणाणुगयं । तुह्हिं जायवेहिं भामरभाणुत्ति कयनामं ॥ २५६० ॥ तत्तो पसत्थदिअहे कोट्टुइनेमिच्चिणा समाइहे । ण्हाओ कयवलिकम्मो कण्हो जलहिस्स कयपूओ ॥ २५६१ ॥ गिण्हइ अट्टमभत्तं आराहणयाए सुत्थिअसुरस्स । लवणाहिवई एसो तो तइअदिणम्मि रयणीए ॥ २५६२ ॥ आसणकंपेणं जाणिऊण कण्हं समागयं तत्थ । आंगंतूणं पूअइ रयणाहरेणहिं कुसुमेहिं ॥ २५६३ ॥ संखं च पंचवयणं अप्पइ कण्हस्स पंचयणंति । वीयं सुधोसनामं संखं विअरेइ रामस्स ॥ २५६४ ॥ वच्छमणिप्पमुहेहि य पूएउं केसवं च रामं च । पमणइ तुह्हो एसो कण्ह !

श्रीनेभि-
चरित्रे
आमर-
भानुजन्म
सुस्थिता-
राघना ॥

॥ १७० ॥

तए सुमरिओ किमहं ? ॥ २५६५ ॥ कन्होऽवि तयं सम्माणिऊण उचिअडिईए तो आह । जइ नवमवासुदेवो अहयं एसोऽवि
 बलदेवो ॥ २५६६ ॥ ता जह पुविं दिन्नं ठाणं नयरीएँ आइमचउण्हं । तुमए तिविडुपमुहाण वासुदेवाण सिंधुतडे ॥ २५६७ ॥
 तह अम्हाणवि विअरसु पुरीएँ ठाणं इमेण कजेण । तं सुमरिओ महायस ! एअं सुण अम्ह परिकहियं ॥ २५६८ ॥ चारणमुणिणा
 अइमुत्तएण जं आगया इहं पुविं । पोअणपुराओ कहमवि अयलतिविडू हली विण्हू ॥ २५६९ ॥ जलकीलं कुणमाणा इमम्मि
 तेऽवि हु पहासतित्थम्मि । ठाणं पुरीएँ इच्छंति तं च तेसिं तए दिन्नं ॥ २५७० ॥ तिसवइपेसविएण वेसमणेणं पुरी विणि-
 म्मविआ । बारसजोअणदीहा नव जोअणवित्थडा रम्मा ॥ २५७१ ॥ बारवई नामेणं सा सुत्ता तेण पढमजुअलेणं । बीअं
 जुअलं हरिकेसवाण देसे सुरड्ढाए ॥ २५७२ ॥ वारिपुरे उप्पणं तेणऽवि सुत्ता इमा पुरी रम्मा । तइअं कुसड्ढेसे महापुरे
 जुअलमुप्पणं ॥ २५७३ ॥ परिमुत्ता तेणावि हु सा नयरी तह चउत्थजुअलेण । आनड्ढेससच्चिरसंभवेणावि सा सुत्ता ॥
 २५७४ ॥ जं पुण जम्मड्ढाणं कहिया आवस्सयम्मि बारवई । तिण्ह दुविडुप्पमुहाण तं पुण आसन्नभावेण ॥ २५७५ ॥
 मोत्तुं बलदेवहरी चउरो एए इमाणवि सुएणं । अन्नेण न परिमुत्ता सा बारवई पुरी रम्मा ॥ २५७६ ॥ इय वासुदेववयणं
 सोऊणं पत्थियं च जत्तेण । अब्भुवगंतूण तयं सुत्थिअलवणाहिवो वयह ॥ २५७७ ॥ तड्ढाणाओ समुहं तेणवि ऊसारिऊण
 परिविहिए । ठाणे पुरीएँ पत्तो वेसमणो सक्कवयणेण ॥ २५७८ ॥ कुणइ अहोरत्तेणं नयरिं रयणेहिं निम्मिअं पवरं । बारसजो-
 अणदीहं नवजोअणवित्थडं रम्मं ॥ २५७९ ॥ नवहत्थभूमिमगो अट्टारसहत्थऊसिसो सालो । वित्थरओ अ दुवालसहत्थो नय-
 रीए सवत्तो ॥ २५८० ॥ विहिओ केवलरयणेहिं जंतसयसोहिओ महादुग्गो । कविसीसएहिं रम्मो पडायधयच्चिधपरिकलिओ

मल० श्री
 हेमचंद्रिया
 स्वोपज्ञा
 भव-
 भावना ॥
 ॥ १७१ ॥

श्रीनेमि-
 चरित्रे
 सुस्थित-
 प्रसन्नता ॥

॥ १७१ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीय
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ १७२ ॥

॥ २५८१ ॥ उवरि निहितसिलोहो भीसणनिम्मविअसीहपडिरूवो । रयणङ्गालयगोउरगवक्खमालाहिं रमणिजो ॥२५८२॥
पायारस्स य एअस्स पासओ खाइया रयणबद्धा । उभओऽवि वेइअजुआ सरदुगसंपायविवक्खंभा ॥ २५८३ ॥ विमलजलपूर-
पुत्रा जलयरभीमा अणिट्टिअतरंगा । कमलवणसंकुला परबलाण मणसावि दुल्लंघा ॥ २५८४ ॥ करपोमरायमरगयवेरुलि-
अंकाइविविहरयणेहिं । मणिकंचणफलिहेहि य विणिग्ग्मिआ तीइ पासाया ॥ २५८५ ॥ बड्ढा चउरंसा आयया य गिरिक्खुड-
सव्वओभद्दा । सोत्थिअमंदरउवसंतवद्धमाणाइनामेहिं ॥ २५८६ ॥ केविकभूमिकलिआ दुभूमिगा तह तिभूमिगा केऽवि ।
चउपंचसत्तभूमिग अणेगभूमिजुआ केई ॥ २५८७ ॥ उववणकीलासरदीहिआहिं पोक्खरिणिसिसिरसरिआहिं । कणयमणि-
घडिअकीलापव्वयभवणेहिं संजुत्ता ॥ २५८८ ॥ आयरिसकोसंमंतणभोअणसयणीअकीलणगिहेहिं । ष्हाणत्थाणपसाहणआहरण-
विलेवणघरेहिं ॥ २५८९ ॥ अंतेउरदेवालयगिहेहिं जुत्ता तहेव सव्वेऽवि । धयमालाउलसिहरा गुत्ता रयणमयसालेहिं ॥ २५९० ॥
वररयणनिम्मिएहिं पभूअजिणमंदिरेहिं रमणिजं । आरामवाविपउमसरसोहिअं पवरधयकलिअं ॥ २५९१ ॥ काउं बारवइपुरिं
वेसमणो वच्चए निअट्ठणं । सुत्थिअसुरोऽवि हरिणो केत्थुहरयणाइलंकारं ॥ २५९२ ॥ सत्तिं कोइअगयं नंदगखगं च रयण-
मालं च । अक्खयत्तूणाजुअलं आसीविसवाणसंजुत्तं ॥२५९३॥ सारंगचावमतुलं गरुडज्झयसंजुअं रहं दिव्वं । बहुयाइं तहऽत्थाइं
दिवाइं देइ परिउट्ठो ॥ २५९४ ॥ रामस्स पुण पयच्छइ तूणाजुअलं दढं महाचावं । सुसलं हयं गयं तह तालज्झयसंजुअं च रहं ॥
२५९५॥ तो पुन्नभइपमुहा जक्खा वेसमणवयणओ तेसिं । दंसिंति समुच्चिआइं गिहाइं अह तेसु निवसंति ॥ २५९६ ॥ अद्धचउत्थ-
दिणाणि अ जक्खा वरिसंति तीए नयरीए । आहरणरयणकणगेहिं वत्थधणधन्नमाईहिं ॥२५९७॥ संपुन्नसयलकोसो महिड्डिओ

श्रीनेमि-
चरित्रे
द्वारिका-
रचना॥

॥ १७२ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ १७३ ॥

होइ तो जणो सबो । किं बहुणा सा नयरी सुरनाहपुरिव संजाया ॥ २५९८ ॥ आनट्टकुसडासूरसेणपमुहाण सयलदेसाणं ।
आगंतूणं लोओ निवसइ एआए सुअकित्ती ॥ २५९९ ॥ धणुवेअमाइआणं कलाणमव्भासमेत्थ निचंपि । कुबंधि कणहरामा
पमोअभरनिव्भरो लोओ ॥ २६०० ॥ भयवंपिडरिट्टिनेमी वालोडवि अवालभावचरिएहिं । हरिसंतो सयलजणं वड्डइ अमरेहिं
शुबंधो ॥ २६०१ ॥ सयलकलागमकुसलो जाणिअनीसेसत्थपरमत्थो । तिहिं नाणेहिं समगो पत्थुअमत्थं विआणतो
॥ २६०२ ॥ भरहद्धसामिभावं केसवरामाण तह य अणंपि । साहेइ जायवाणं भविस्समत्थं समगंपि ॥ २६०३ ॥
ससिनिम्मलाइं दंडुं जिणस्स नाणाविहाइं चरिआइं । न मुअइ जायवग्गो खणमवि पासाओ अविअण्हो ॥ २६०४ ॥ वित्थ-
रइ जसेण समं देहो सिरिनेमिजिणवरिंदस्स । पयडीभवति समलक्खणेहिं पवराइं चरिआइं ॥ २६०५ ॥ पइदिअहं हरिरामा
सेवंति जिणं अरिट्टवरनेमिं । कीलंति तेण सद्धिं मुद्धा कीलासहस्सेहिं ॥ २६०६ ॥ इअ सो तिनाणकलिओ असेसभवभाव-
जाणओ भयवं । पत्तो जोव्वणसमयं दसथणुहसमुस्सिअसरीरो ॥ २६०७ ॥ अह सो तिलोअसारेहिं निम्मिओ पोग्गलेहिं
जयनाहो । अमयमउव्व अउवं पयडिअरूवो जणइ तोसं ॥ २६०८ ॥ तथाहि-मरगयमणिसच्छायं तिलोअपणयं निगूढसिरगु-
प्फं । रत्तमणिसोणतलिमिह कमजुगलं सोहइ इमस्स ॥ २६०९ ॥ सुक्खपुरदारतोरणमरगयमणिवंभसच्छहं पवरं । जंवाजु-
अलं रेहइ पहुणो संलग्गसुरनिअरं ॥ २६१० ॥ वरवइरसरिसमज्झस्स तस्स मीणुवमउयरकलियस्स । सोहइ शुवणभरसहं
सीहस्स व कडियलं विउलं ॥ २६११ ॥ मरगयसिलाविसालं अंतगयसयलशुवणपरमत्थं । वच्छत्थलं विरायइ सिरिवच्छवि-
द्धसिअं पहुणो ॥ २६१२ ॥ वरकंबूवमगीवस्स तस्स रक्खक्खमा उ शुवणाणं । वाहाओ अग्गलाओ व दुग्गइनयरीदुवार-

श्रीनेमि-
चरित्रे
श्री नेमे-
र्वाल्यं
रूपं च ॥

॥ १७३ ॥

मि ॥ २६१३ ॥ सद्धम्मधुराधवलो नञ्जइ वसहुन्नएण खंधेणं । सुवणत्तयसुहएणं नवजलहरगहिरसदेण ॥ २६१४ ॥
जंपतस्स विरायइ अहरदले विहुमारुणे तस्स । विप्फुरमाणी विमला कुंडुज्जलदसणकिरणाली ॥ २६१५ ॥ नासावंसो सरलो
अणमंतो तस्स वयणकमलमि । नालंपिव सलहिजइ अद्धिदुसंमं च भालयलं ॥ २६१६ ॥ लंवंतसवणसंगयमणिकुंडलमहि-
क्कोलकंतीए । भीअंठतंमं लुंक्कं तस्स सिरे किण्हचिहुरभरो ॥ २६१७ ॥ को वन्निउं समत्थो विसेसओ जिणवराण रूवगुणे ? ।
सामन्नउच्चिअ जओ जिणरूवं वन्नइ जिणोऽवि ॥ २६१८ ॥ तद्यथा—सवपुरा जइ रूवं अंगुट्टपमाणयं विउच्चिआ । जिण-
पायंगुंडं पइ न सोहए तं जहिंणालो ॥ २६१९ ॥ भणंति कणहरामा जणमि किर रूविणो तहिं समए । तेऽवि अणंतगुणेणं
सुरवररूवाउ परिहीणा ॥ २६२० ॥ रूवेण सुरवराऽवि हु गणहररूवाउ अणंतभागमि । गणहररूवाउ पुणो तित्थयराऽणंत-
गुणरूवा ॥ २६२१ ॥ एत्तो परं समप्पइ रूवकहा तिहुअणेऽवि का तत्तो । अम्हारिसाण सत्ती जिणवररूवाइगुणकहणे ? ॥
२६२२ ॥ अन्नेऽवि जिणवरिंदा हवंति सोहगगूरुवगुणनिहिणो । किंतु बहुसुकयनिहिणो सिरिजिणवरऽरिद्वेनेमिस्स ॥ २६२३ ॥
नामेऽवि असंकंतं सोहगं कहवि तह जए भमइ । जह तगहणाओऽवि हु वहइ अउवं जणो हरिसं ॥ २६२४ ॥ अह सो
भयवं वच्चइ जत्तो जत्तो तहिं सकामाहिं । वारवइकाभिणीहिं मालिजइ नयणमालाहिं ॥ २६२५ ॥ उद्धट्ठिअसुवविट्ठं कीलंतं
वावि गच्छमाणं वा । जंपंतं व हसंतं सुहवावारेसु वट्ठंतं ॥ २६२६ ॥ ज्ञायंतीओ नेमिं कहासु तस्सेव वट्टमाणओ । हम्मि-
अलाइगयाओ तं चैव पलोअमाणीओ ॥ २६२७ ॥ कुंवंति न रमणीओ गिहकम्माइं न चैव भुंजंति । न सयंति न चैयंति
अ तम्मयहिअयाउ चिट्ठंति ॥ २६२८ ॥ इअ सिरिनेमिक्कुमारं अहिगिच्च कयाउ नयरविलयाओ । अप्पवसाउ मयणेण ताउ

अद्विगिच्च पुण नेमी ॥ २६२९ ॥ न तरह तिलतुसमिचंपि चालिउं सो विलीणमाहप्यो । मयणो तस्स सरीराओ तो गओ
खिञ्जिऊणं च ॥ २६३० ॥ सीलाहगुणसमूहं दट्टुणं नेमिजिणवरिंदस्स । लोओडवि तत्थ सयलो जाओ सीलाहगुणनिरओ ॥
॥ २६३१ ॥ अकुराई सवेडविय चंथुणो जिणवरस्स चरिआइं । सिक्खंति निम्मलाइं सयलो तह पुरजणो चेव ॥ २६३२ ॥
जे केह तत्थ गुणिणो विअक्खणा गुणिजणापुरागी अ । ते न सुअंति कयावि हु खणंपि सिरिनेमिपयकमलं ॥ २६३३ ॥
किं वहूणा ? रमणीओ गुणिणो सुहडा य तत्थ दीसंति । सिरिनेमिनाहसोहगसुगुणविक्रमकहासत्ता ॥ २६३४ ॥ तत्तो समुह-
विजओ महानरिंदाण पवरकन्नाओ । नेमिजिणिंदनिमित्तं वरेइ तग्गुणपहिट्टमणा ॥ २६३५ ॥ नेमिजिणो उण परिमुणिअ-
सयलसंसारभावपरमत्थो । नेच्छइ विवाहनामंपि निहणिआडांगमाहप्यो ॥ २६३६ ॥ चिट्ठइ अभिक्खणं चिअ भावंतो
भवसरूवपरमत्थं । पेच्छंतो अ विडंबणवहुलं भवनाडयमसेसं ॥ २६३७ ॥ एत्तो अ नारओ कहवि आगओ तत्थ सच्चभा-
माए । सम्माणिओ न कजे अन्नम्मि समप्पिअमणाए ॥ २६३८ ॥ तो कुविओ सो चित्तइ एअं सावक्यम्मि पाडेमि । अणु-
हवइ जेण दुक्खं गविअहिअया इमा निचं ॥ २६३९ ॥ एत्तो अ कुंडिणीए नयरीए भीमगस्स नरवइणो । पुत्तो रूप्पी राया
धूआ लहू रूप्पिणी नाम ॥ २४४० ॥ रुवाइसएण इमा जहत्थनामा समग्गनरीणं । अभिभवइ रूवसोहं कमलमुंही कंचणसरी-
रा ॥ २६४१ ॥ तो नारएण एसा अहिआ रूवेण सच्चभामाए । नाऊण कण्हरूवं गंतूणं वन्निअं तत्थ ॥ २६४२ ॥ तीसेडवि
रूवसोहं पुरओ कण्हस्स वण्णाए एसो । तत्तो रूप्पी राया पत्थिजंतो तयं वालं ॥ २६४३ ॥ देइ न हरिणो जंपइ अ मह कुलं
उत्तमं इमो गोत्रो । सिंसुपालयस्स एसा दिन्ना दमवोसतणयस्स ॥ २६४४ ॥ अवहरिउं कण्हेणं परिणीया तो इमा तओ

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ १७६ ॥

तीए । सह पंचविहो भोए भुंजइ सगो सुरवरो व ॥ २६४५ ॥ तो रुपिणीए पुत्तो पञ्जुन्नो नाम जायइ कमेण । पसवेइ सच्चभामाडवि भाणुनामं सुयं पवरं ॥ २६४६ तत्तो पुणरवि कण्हस्स साहए नारथो य वेअड्डे । जंचनयरम्मि जंचचनामो खयरहिचो अत्थि ॥ २६४७ ॥ सिवचंदानामेणं भञ्जा पुत्तो अ ताण गुणकलिओ । विस्सउसेणो नामं जंबुवई नाम वर-
धूआ ॥ २६४८ ॥ रूवाइगुणे तीसे वनेउं सुरगुरुवि न समत्थो । इअ सोऊणं कण्हो गंतुमणात्तिट्टिणा सद्धिं ॥ २६४९ ॥ अवहरिऊणं एउं रणम्मि जिणिऊण जंचवनरिंदं । परिणइ पीई इमाए जायए रुपिणीए समं ॥ २६५० ॥ लक्खवणनामं धूउं सिहलदीवाहिवस्स परिणइ । अज्जचपुरीए नयरीए रट्टवद्धणनरिंदस्स ॥ २६५१ ॥ धूउं सुसीमनामं परिणइ वीई-
भयस्स नयरस्स । सामी सोमनरिंदो चंदमई भारिआ तस्स ॥ २६५२ ॥ गउरी नामेण सुआ एगसिं तंपि परिणए कण्हो । पउ-
मावइं च परिणइ हिरणनाभस्स वरधूउं ॥ २६५३ ॥ गंधारविसयसामिस्स धूअरं परिणए अ गंधारिं । अट्टहिचि इमाहिं समं कण्हो भुंजेइ वरभोए ॥ २६५४ ॥ जंबुवईए जाओ पुत्तो संचोत्ति नाम सुपसिद्धो । अणुभाणू नाम सुउं पसवइ तह सच्चभामाडवि ॥ २६५५ ॥ अवरारणंपि हु देवीणं पवरलक्खणेहिं संपुआ । जायंति सुआ बहवे महारहा उत्तमप्यगई ॥ २६५६ ॥ एत्तो अ जवण-
दीवाउ आगया पवहणेण वाणिथया । तेहिं विहत्तो अत्थो सुवहू चारवइनयरीए ॥ २६५७ ॥ तत्तो कयाणयाइं अग्घाइतेहिं मगहनयरम्मि । नीयाइं जइ विहप्पइ एत्थंपि हु जलिहतीरम्मि ॥ २६५८ ॥ एत्तिअमेत्तो अत्थो ता मगहपुरम्मि बहुयरो होही । इअ चिंत्तिउं कमेणं गया तहिं ते तओ निति २६५९ ॥ सयलाइं रयणकंचलपमुहाइं कयाणगाइं निवगेहे । जीवजसाए दिट्ठाइं ताइं मग्गइ समग्घाइ ॥ २६६० ॥ वणिणो तओ विसणा अप्पाणं निंदयंति किं अम्हे । चारवइं चइऊण य इहागया

श्रीनेमि-
चरित्रे
जम्बूव-
त्याद्याः,
यमुनाद्वी-
पवणिजः ॥

॥ १७६ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भय-
भावना ॥
॥ १७७ ॥

मंदभगति ? ॥ २६६१ ॥ को जायवे विमोचुं अम्हाणं देइ इच्छिअं लाभं । इच्चाइ ताण वयणं जीवजसा निसुणिउं
भीआ ॥ २६६२ ॥ पुच्छेइ जायवाणं वइअरमेसा सवित्थरं तेऽवि । साहंति तीएँ सबं वारवईवासणाईअं ॥ २६६३ ॥ तो
संभंता एसा वच्चइ मगहाहिवस्स पासम्मि । करुणाइ विलवमाणी पडिया विहलंधला तत्थ ॥ २६६४ ॥ सत्थीकाउं पुट्टा
जणएणं वइअरं इमं एसा । साहइ अ वित्थरेणं सा जह वणिएहिं परिकहिअं ॥ २६६५ ॥ तो परिकुविओ एसो मरणं
सरिज्ज कालकंसाणं । आणवइ स्सरसेणं सेणाहिवइं महासुहउं ॥ २६६६ ॥ भरहद्धनिवासीणं राईणं पेसवेह दूएत्ति ।
आगच्छंति समग्गावि जेण इह संनहेज्जणं ॥ २६६७ ॥ तह चेव कए तेणं जुत्तिसहस्सेहिं मंतिवग्गेण । वारिजंतोऽवि दहं
सामरिसो चलइ गलिअमई ॥ २६६८ ॥ दाहिणचलणुक्खेवे तस्स छीअं छडत्ति केणावि । किण्हाहिं विडालीहि अ णितस्स
पहो य परिछिन्नो ॥ २६६९ ॥ हत्थिं समारुहंतस्स तस्स तुट्ठो तडत्ति वरहरो । चलिओ सिराउ मउडो जायइ विरसो अ
तूररवो ॥ २६७० ॥ वायइ पयंडपवणो उव्विअणिज्जो ससकरो फरसो । भग्गं च तेण सहसा सधयवउं पवरनिवच्छत्तं ॥
२६७१ ॥ करिरहतुरंगलक्खेहिं संकडे सुहडकोडिसंकिन्ने । चलिअम्मि तओ सेन्ने जलहिमहावेलसलिल व ॥ २६७२ ॥
सुचपुरीसे अणवरयमेव मुंचंति करिवरतुरंगा । भजंति र्हाणऽक्खा सेणावइणो निरुच्छाहा ॥ २६७३ ॥ निवडेइ रुहिरवरिसं
रयस्सलाओ दिसाउ सयलाओ । रोलं कुणंति काया रसंति विरसं सिवाओऽवि ॥ २६७४ ॥ इअ एवमाइवहुविहउप्याए
अगणिज्जण नयराओ । नीहरइ जरासंधू रणरहसुच्छाहमरिअंगो ॥ २६७५ ॥ सिन्नं च तस्स अणुदिअहमेव एंतेहिं चउदिसि-
निवेहिं । पूरिजइ करिरहतुरअपरपाइकलक्खेहिं ॥ २६७६ ॥ अक्खंडपयाणेहिं अणवरयं वयइ पच्छिमदिसाए । मगहेसरो

श्रीनेमि-
चरित्रे
जरासिंधो-
रपशकुनाः॥

॥ १७७ ॥

नियंतो पुहं पुरगामसंकिन्नं ॥२६७७॥ एत्तो अ नारएणं समुद्विजयाइनरवरिद्राणं । गंतूणं परिकहिअं निवइजरासंधआग-
मणं ॥ २६७८ ॥ सोऊण तयं सब्बेवि जायवा उहसंतमाहप्पा । जलहिव्व अखुभंता तुहा पूअंति तं विप्पं ॥२६७९॥ चारे-
हिवि तो कहिअं ताण जरासंधरायआगमणं । तो मंतयंति सब्बे पुच्छंति अ कोहुइनेमिच्चिं ॥२६८०॥ कहिअं तेणवि जह मरइ
निच्छिअं आगओ जरासंधू । होइ भरहद्धसामी कण्होऽवि असंसयं चैव ॥ २६८१ ॥ तो अहिसित्तो कण्हो रणविजयकए ठिओ
अ पत्थाणे । मिलिआ य निवा सब्बे सोहणदिअहे तओ कण्हो ॥ २६८२ ॥ सीअलअणुक्कलसमीरपमुहसुपसत्थसउणनिवहेहिं ।
निगच्छइ नयरीओ समुद्विजयाइपरिअरिओ ॥२६८३॥ तत्तो दिसाए पुव्बुत्तराए पणयालजोअणे गंतुं । सिणवल्लीए पएसे
आवासं गिण्हए कण्हो ॥ २६८४ ॥ तो आह अणाहिट्ठी अत्थाणसहाए संठिए तम्मि । चउजोअणअंतरेणं चिहुइ राया जरा-
संधो ॥२६८५॥ अवमन्नइ वंधुजणं उव्वयं जणइ मित्तवग्गस्स । अट्ठाणे चिअ कुप्पइ तूसइ सेच्छाए एमेव ॥२६८६॥ संतवइ
सज्जणाऽवि हु वहइ पओसं च साहुवग्गम्मि । देवगुरूण अवनं करेइ अवसो अ मंतीणं ॥ २६८७ ॥ सुअइ दिआ निचंयि
हु निदं सो न लहए य रयणीसु । पर्यइउ विरत्ताओ निव्विन्नो तम्मि वंधुअणो २६८८॥ दीसंति अ उप्पाया निचं सेन्नंमि तस्स
भयजणया । तं नत्थि जं न दीसइ दुनिमित्तं तहय अवसउणा ॥२६८९ ॥ अणुवित्तिमेत्तओ चिअ पायं चिहुंति पत्थिवा तत्थ ।
पीईए भाएण य तुम्ह चैव ते कण्ह ! अपुरत्ता ॥ २६९० ॥ एसो अ पएसो निअयदेससीमाए तुम्ह गोविंद ! । जिप्पइ
असंसयं चिअ एत्थ ठिएणं तुह वलेणं ॥२६९१॥ इअ सोऊणं कण्हेण निअयसेन्नस्स चउदिसिं तत्तो । अचुअसेन्नाहिवई समुद-
विजयाइवयणेण ॥२६९२॥ खाइअपमुहं जुत्तं करावियं अह तहिं समणुपत्तं । जायवसेन्नं कण्हेण परिगयं आगयं सोढं ॥२६९३॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्नोपद्मा
भन-
भावना ॥

पभणोइ जरासंधु जे हंतबा तहिंपि गंतुणं । ते जायवा इहंपि हु कालेण अहिड्डिआ पत्ता ॥२६९४॥ मा बुज्जंतु न गोवा समुह-
विजओडवि सो कहं मुढो । जं सतुगसुडिसमं मह सिबमहासमुद्धम्मि ॥२६९५॥ बुज्जंति न अप्पाणं एए अहवा विवत्तिसम-
यम्मि । कस्स न चलंति बुद्धीउ दिवविवरीयभावेण ? ॥२६९६॥ मग्हेसरेण इच्चाइ पभाणिए भणइ हंसगो भंती । जायवव-
लंपि तुब्बं मा पेच्छउ निच्छियं देवो ॥२६९७॥ जं इअरजनाउरहणबला'तो बलं:बलाणवि अपरिभिअं भणिअं । जं पुण विण्हुस्स
बलं तं महरिसिणो कहंतें ॥ २६९८ ॥ सोलस रायसहस्सा सबबलेणं तु संकलनिबद्धं । अंछंति यासुदेवं अगडतद्धम्मी ठिअं
संतं ॥ २६९९ ॥ वेत्तूण संकलं सो वामगहत्थेण अंछमाणं । सुंजेज विल्लिपेज व महमहणं ते न चाएंति ॥ २७०० ॥
कोडिसिलं एक्कोडवि हु करेहिं गहिज्जण उक्खिवइ विण्हू । दुगुणं च बलं चक्खिस्स केसवाओ विनिद्धिं ॥ २७०१ ॥ तत्तो
उण तित्थयरा अणंतबलपरिगया सुणेअवा । पुहंइ छत्तं दंडं च सुरगिरिं ते पक्खवंति ॥२७०२॥ अहवा किं किर बहुणा लोअम-
लोएडवि ताण पक्खविउं । सामत्थं वणिज्जइ समप्पए तेसु चरिअकहा ॥ २७०३ ॥ तम्हा अरिद्धनेमी एक्कोडविहु त्तिहुअणं
जिणइ सबं । जस्स य समग्गसक्काडवि किंकरा के वयं तस्स ? ॥ २७०४ ॥ अबं चिअ अहरहिणो महारहा समरहा सअद्ध-
रहा । रहिणो अ निवा लोए पहाणया हुंति उक्कमओ ॥ २७०५ ॥ भयवं अरिद्धनेमी विण्हू तह हलहरो तुमं चेव । एए चउरो
मोत्तुं अहरहिणो नत्थि इह इण्हिं ॥२७०६॥ तत्तो अम्हाण मज्जे एक्कोडविअ अरही तुमं चेव । तिण्णि उण रिज्जण बले
सेसा उ महारहप्पमुहा ॥२७०७॥ एत्थजनि केडविहु विजंति केडवि तत्थवि अ जं तु सेसबलं । तं कइवयअक्खलोहिणिमेत्तं
ताणंपि संभवइ ॥ २७०८ ॥ नासहसगयवरेहिं नवहि उ लक्खेहिं रहवराणं च । नवकोडीहिं हयाणं नराण नव कोडिकोडीहिं

श्रीनेमि-
चरित्रे
बलदेवादि-
बलं अति-
रथादि च ॥

॥ १७९ ॥

॥ २७०९ ॥ अक्वोहिणिति भणिआ तत्तो जइवि हु तयं अरीण बलं । सयलंपि न तुलं नरवरस्स एफस्सडविअ अम्हं ॥२७१०॥
 तहविहु अरिट्ठनेमी जिणेइ एत्तोडवि तिहुअणमसेसं । विण्हुवलएवपुहावि तुम्ह सयलावि जोग्गावि ॥ २७११ ॥ वरुदेवेणं
 विहियं सयंवे रोहिणीएँ जं तइआ । एंणंमेत्तएणडवि तं तुम्हे किं न संभरह् ? ॥ २७१२ ॥ तम्हा नेमिजिणिंदो नमंसणिज्जो
 सुरेसराणंयि । मोत्तण पणामं तम्मि विधम्मो कस्सडवि न जुत्तो ॥ २७१३ ॥ इअ हंसगेण भणिए मग्गहर्धई भणह् हंत ! जइ
 एवं । तो नेमिजिणाइजुअंयि तं बलं मज्जत्तणयस्स ॥ २७१४ ॥ कालरस भएण पलाइज्जण पच्छिमदिसाएँ किं लुणं ? । किं
 वा सोरिअमहुराइमंडलो तेहिं परिचत्तो ? ॥ २७१५ ॥ तो हंसगेण भणिओ देव ! नओ एस न उण भीरुत्तं । जं फलइ
 नरस्स न य विधम्मोडवि कालाइनिरवेक्खो ॥ २७१६ ॥ तद्धिणजाओ पंचाणणोडवि न करेह समरसंरंभं । गयकलहेहिंवि सद्धि
 न यावि शुअगोडवि अइबालो ॥२७१७॥ उंकेह अक्कमंतंयि नीईमंताण तो इमो मग्गो । कालाइअनिक्खाए करणं किरिआण
 जं अहवा ॥२७१८॥ एत्तो चेव उवाओ रिज्जण निहणम्मि अवरारणमाई । संक्खइ केसरिडवसरे इमे सोडवि हंतुमणो ॥ २७१९ ॥
 तम्हा गरुआण निचेट्ठिआइं को तरइ जाणिउं ? अहवा । नायं चिअ जं वित्तं कालस्सडवि किमिह बहुएण ? ॥ २७२० ॥ इअ
 पडिनक्खं वनंतयम्मि मंतंमि हंसगे राया । परिकुविओ जा किंनिवि भणिही ता डिंभगो मंती ॥२७२१॥ पभणइ पुरिसस्स
 जओ जायइ पुत्तेहिं न उ पसिद्धीए । होइ अउत्तेहिं पराजओडवि इअ निच्छओ देव ! ॥२७२२॥ किंतु नओ पुरिसेणं ववहारमाण
 होइ कायवो । तत्थ य समरारंभे दुग्गासणयं विहेअणं ॥ २७२३ ॥ तं पुण दुग्गं तिविहं जलपव्वयवूहभेअओ भणिअं । इच्छंति
 वूहदुग्गं समाएँ भूमीएँ नयनिउणा ॥ २७२४ ॥ तम्हा उ सहस्सारं करेह पन्नासनेमिमंडलयं । अइविसमं चक्खवूहं अणेअगण-

रायनिम्मविअं ॥ २७२५ ॥ इअ जुचिसंगयं सुणिज्जण वयणं नरेसरो तस्स । कारेइ चक्कवूहं सेन्ने तुंवाइरयणाए ॥ २७२६ ॥
 तत्तो अ जायवाणं निउत्तपुरिसेहिं साहिअं गंतुं । सा चक्कवूहरयणा परिविहिआ मगहराएण ॥ २७२७ ॥ तत्तो अ गरुडवूहं
 परिविहिअं जायवेहिंवि सुदुगं । वसुदेवाइमएणं चंचुप्पमुहाएँ रयणाए ॥ २७२८ ॥ एत्तो अ खेअरिंदा समागया सउरिप-
 क्खिआ सवे । जे उण तप्पडिक्कवा ते चलिआ मगहवइयासे ॥ २७२९ ॥ अह ताण दुसज्झंत्तं रिउमिलिआणं विआणिउं
 सउरी । वेअड्डुठिआणं चिअ पसाहणत्थं गओ तुरिअं ॥ २७३० ॥ सिरिनेमिस्स हलिस्स य गच्छंतेणं भलाविओ कण्हो । देवेहि
 भेरुसिहरे वाहुनिवद्दा जिणेणावि ॥ २७३१ ॥ दिन्ना असत्थवहिगत्ति मूलिआ तस्स पवरमाहप्पा । एत्तो अ अमरपहुणा
 नंयुनिमित्ते रणउहिलासी ॥ २७३२ ॥ विण्णाओ नेमिजिणो मायलिनिअसारही तओ भणिओ । उवगप्पिअं महंतं दिव्वरहं गच्छ
 धेचूणं ॥ २७३३ ॥ तो तं वेत्तुं एसो समागओ नेमिजिणवरसगासे । तत्थ जिणो आरूढो रहम्मि दिव्वत्थसंपुन्ने ॥ २७३४ ॥
 तत्तो दोन्निवि वूहा अवरोप्परसम्मूहं समुच्चलिया । वगंततुरयधंटा गजंतगया रणंतरहा ॥ २७३५ ॥ दोण्हवि वूहाण तओ
 अग्गाणीआण जुद्धमणुलग्गं । जायवअग्गाणीअं भग्गं कण्हं गयं सरणं ॥ २७३६ ॥ तत्तो बलएवेणं भणिओ कण्हो जहा
 इमो वूहो । जह विरइओ इमेहिं तह वाससएहिंवि अजेओ ॥ २७३७ ॥ ता सिग्घं ठाणत्तिगे विहडाविजउ इमोऽवि भेत्तूण ।
 दाहिणओ नेमिजिणो भिंदउ एअं महासुहडो ॥ २७३८ ॥ उत्तरओ उण पत्थो मज्जेणं भिंदउ अ अणाहिट्ठी । तो कण्हेणं
 तिन्निवि ते तह भणिआ महावलिणो ॥ २७३९ ॥ अह तेहिं तिहिंवि सबं तुवे अरएसु नेमिसंधीसु । जे संठिआ नरिंदा ते
 निज्जिणिउं समग्गेऽवि ॥ २७४० ॥ आलोडिज्जण भिन्नं पछलसलिलं व रत्नमहिसेहिं । तं वूहं सयलदिसासु उवगयं सरणप-

रिहीणं ॥ २७४१ ॥ सिरिनेमिजिणेण पुणो रूपी सह नरवराण लखवेहिं । काऊणं हयमहिओ लीलाएँ विणिज्जिओ तत्थ
॥ २७४२ ॥ अह तेहिं तम्मि भिन्ने जलहिम्मि महानईण व जलाइं । मेचूण पविट्ठाइं तयणुपहे णिअयसेन्नाइं ॥ २७४३ ॥
सह पंडवेहिं जायं महारणं कउरवाण तत्थेव । दुओहणाइकउरवग्गो निहओ समग्गोडवि ॥ २७४४ ॥ सिरिनेमिजिणिंदे-
णडवि पुणरवि अ महारहेहिं राईहिं । भगदत्ताईहिं समं संगामे निज्जिआ सब्बे ॥ २७४५ ॥ तत्तो पाएण तयं सेन्नं सब्बं
अनायगं सुन्नं । बुन्नं खिन्नविवन्नं मगहवइं सरणमल्लीणं ॥ २७४६ ॥ तेणवि अ दंडनायगहिरन्ननाभाइनरवरिंदाणं ।
सोउं मरणं सुबहुं विद्धरियं स्रियं खिन्नं ॥ २७४७ ॥ सिसुपालं उदिसिउं तत्तो बहुआइं खेयरबलाइं । भणियाइं तओ तेण-
डवि संठविउं धीरवयोहिं ॥ २७४८ ॥ उद्धरिअसेसयाणं तत्तो नरनाहदससहस्साणं । सो दंडनायगए परिट्ठिओ मागह-
निवेण ॥ २७४९ ॥ तो गाढमणुसरंतो वेरं सो कालकंसनिवईणं । रणनिहयाणं हिअए सामरिसो खेयमरिओ य ॥ २७५० ॥
सयमेव जरासंधू रणसज्जो होइ वीअदिअहम्मि । वहुंतरणरसो केसवोवि सयमेव तो चलिओ ॥ २७५१ ॥ वारिजंतो अवसउ-
णदुन्निमित्तेहिं मगहनरनाहो । एइ रणे कण्हो उण सउणनिमित्तेहिं तोरविओ ॥ २७५२ ॥ तो आवडंति दोन्विडवि सामरिसाइं
बलाइं अब्बोडन्नं । निहयं च तओ बहुअं मागहसेन्नाएँ जउसेन्नं ॥ २७५३ ॥ मगहेसरस्स तणओ जवणो नामेण तत्थ जुव-
राया । दुओहो सामरिसो निहणंतो सयलजणनिवहं ॥ २७५४ ॥ काऊण महासमरं सारणकुमरेण पाविओ निहणं ।
तम्मरणं सोऊणं सयमुट्ठइ मगहनरनाहो ॥ २७५५ ॥ तेण य जायवसेन्नं कयं खणद्धेण सयलमवि विहुरं । संबुण्णिअरहतुरयं
निहयगयं पडिअपाइक्कं ॥ २७५६ ॥ तथा च सति कीदृशं यादवसैन्यमभूद् ? , उच्यते, विमुक्कपवरजाणयं समुच्चियाभि-

माणयं गलंतखगहत्थयं निवडंतसुहडमत्थयं ॥२७५७॥ विमुक्कधीरधीरयं विमग्गमाणनीरयं । लुलंतछत्तचिधयं नचंतबहुक-
 चंधयं ॥ २७५८ ॥ ससामिणो विरत्तयं पलायणेक्कचित्तयं । मत्तेभसंपणोच्छियं तुरंगघट्टेपेच्छियं ॥ २७५९ ॥ भयाउलज्जियअ-
 त्थयं र्होहरुद्धपंथयं । अब्बोऽन्नपेच्छणुजयं पलाणभीरुवग्गयं ॥ २७६० ॥ मग्गेसवाणताडियं संगामभूमिपाडियं । संजायसा-
 वसेसयं विमुक्कजीवियासयं ॥२७६१॥ इय विहुरियम्मि सेन्ने एक्को चिय सुअणलग्गणाखंभो । दिव्वरहेणं विट्ठइ अंगंजियो
 नेमिलिणनाहो ॥२७६२॥ अह सो तयवत्थं पेच्छिऊण सवंपि जायवं सेन्नं । आयड्ढुकण्णचावो आउरइ दिव्वसंखं च ॥२७६३॥
 अह तस्स घणुटणक्कारवहिरियं संखसदसंभंतं । सवंपि मागहवलं सुच्छाविहलंधलं जायं ॥ २७६४ ॥ तिण्हंपि हु सुवणाणं
 अणुग्गहे निग्गहम्मि अ समत्था । हुंति जिणा का तेसिं मग्गेसविग्गिग्गे गणणा ? ॥२७६५॥ किंतु ससावज्जमिणं भावो
 अ इमो अवट्ठियो लोए । जह हंतवा सव्वे पडिविण्हू विण्हुणा चैव ॥ २७६६ ॥ तो विहणिऊण सव्वं सत्तुवलं संठवेइ
 निअसेन्नं । तत्तो सवल्लुहिट्ठिरभीमऽज्जुणनउलमाईआ ॥ २७६७ ॥ राया समुद्विजओ सारणअक्कूरमाइआ सव्वे । रुंधंति
 परवलं चउदिसिंपि संठविअ निअसेन्नं ॥ २७६८ ॥ एत्थंतरम्मि सेन्नं लोलंतो वणगउब मयज्जहं । विक्खवंभंतो सव्वे समुद्वि-
 जयाइनरनाहे ॥ २७६९ ॥ अखलिजंतो केणइ पत्तो रहसंठियं हरिं जाव । जंपंतो विरसाइं सिंसुपालनरेसरो कुद्धो ॥ २७७० ॥
 संजायं तेण समं समरं विम्हयकरं सुराणंपि । असरिसमुअदंडबलेण सोऽवि कण्हेण तत्थ हओ ॥ २७७१ ॥ अह तम्मि हए
 सुहडे दसवि सहस्साइं नरवरिदाणं । सामरिसाइं कुद्धाइं एककालंपि सबलाइं ॥ २७७२ ॥ मग्गाहिवेण सद्धिं तह पारद्धाइं
 पहरिउं ताइं । जह अमरेदिवि नायं न अरी न बलो न सेसनिवा ॥२७७३॥ तिहिं नाणेहिं समग्गो अमूढलक्खो तओ जिणो

नेमी । तं तह दडूण भणइ सारहिं मायलिं एवं ॥ २७७४ ॥ मज्जेण पत्थिवाणं वाहय पउरंदरं रहं एयं । विजिणेमि जेण एए
 पहरंते सत्थलक्खेहिं ॥ २७७५ ॥ अन्नह न होइ एसा सवावि हु अज्ज जायवी सेणा । इअ भणिए मायलिणा रहतुरया चोइआ
 सिग्घं ॥ २७७६ ॥ नेमीइवि दिवसंवं आऊइ तसिअसयलपडिक्खवं । पउरंदरं च चावं अप्फालइ भीमटंकारं ॥ २७७७ ॥ मुंचइ
 अ सीहनायं कंपिअमहिवल्यपडिअगिरिक्खंडं । अन्नोन्नदलंतुत्तसिअसयलगयतुरयरहनिवहं ॥ २७७८ ॥ इअ तस्सइत्तत्थं भीअं युन्नं
 च मागहं सेन्नं । संजायं एक्केणं र्हेण सीहो व मयजूहं ॥ २७७९ ॥ आलोइइ तं सबं र्हेण चूरेइ संदणे सवे । छिंदइ सरासणाइं
 पाडइ धयछत्तचिंघाइं ॥ २७८० ॥ सव्वत्तो जुगवंचिअ अलायचकं व दीसइ भमंतो । नेमिजिणिंदस्स र्हो अक्खलिओ गुरुअमा-
 हप्पो ॥ २७८१ ॥ पायालतलाओ जहा नीहरिअ महोअहिं महामच्छो । एक्कोइवि तहा खोभइ नेमिरहो तं बलमसेसं ॥ २७८२ ॥
 इअ नरवराण सट्ठिअ (मइय) दस अ जुआइं जिणेण विहियाइं । भग्गगरहाइं रणे गयरहपाएक्करुद्धाइं ॥ २७८३ ॥ पउरंदरचाव-
 विसुक्काएहिं सिरिनेमिनाहवाणेहिं । मगहाहिवस्स सेन्नं तत्तो जायइ समगंग्पि ॥ २७८४ ॥ निवडंतचामरोहं छिन्नज्ञयं विगयपुंडरीयं
 च । फोडिअगुडपक्खरकवयमवगयासेससिरताणं ॥ २७८५ ॥ विद्धत्थसयलसत्थं निदलिअरहं पणहुगयतुरयं । संभंतं व मयकुलं
 चलबाहुं लोद्धयारद्धं ॥ २७८६ ॥ भयसंक्खइअनरिंदं विहडिअसुहडं पयावपरिहीणं । सुन्नं विसुन्नचित्तं नट्टोवायं असरणं च ॥
 २७८७ ॥ विअलिअपुराणवप्पं भडवायविवज्जिअं अववसायं । एक्केक्कपविरलमणुसमेत्तं तुरयाइपरिहीणं ॥ २७८८ ॥ जह
 गिम्हे खेत्ताइं अवगयहरियाइं गहिअसस्साइं । दीसंति निरुवगरणं तह जायं मागहं सेन्नं ॥ २७८९ ॥ न चलवलइ न
 जंपइ मूढमणं चिट्ठए विगयचेहं । सिरिनेमिजिणेण तयं विमोहिअं मोहसत्थेण ॥ २७९० ॥ तो निम्महिअतमोहो तह तारय-

फुसिअतेअमाहूप्यो । बालरवि व विरायइ रणायले नेमिलिणकुमरो ॥ २७९१ ॥ ततो भणंति केई मागहसेवम्मि एस सो कण्हो । जो सुवइ कालियकंसकेसिचाणूरनिम्महणो ॥ २७९२ ॥ अने भणंति न इमं तस्स न एआरिसा जओ सत्ती । ता ता एस चक्कवड्डी अने पभणंति न इमंपि ॥ २७९३ ॥ जं चरमो सो होही पुरओ ताणविअ नेरिसा सत्ती । ता निच्छिअं सुरंदो जायवपक्खागओ एसो ॥ २७९४ ॥ अवरं परमत्थविल्क भणंति नणु सोडवि एस न हु एसो । जं मरगयमणिवन्नो विलंघियासेसजयरूवो ॥ २७९५ ॥ तिजगुत्तमो जयत्तयपणभियपयंपकओ तिजगसामी । तिजयाणंतगुणवलो किमंगणुण इंदमेत्तस्स ? ॥ २७९६ ॥ बावीसइमो तित्थयरो सो एसो नेमिलिणवरो जस्स । सुवंति अ दीसंति अ सारयससिविमलचरिआइं ॥ २७९७ ॥ अन्नेण तओ भणिअं जइ एवं कण्हमाइणो तस्स । सबेडवि किंकरा किं इहागओ तेहिं सह एसो ॥ २७९८ ॥ सच्चमिणं किंतु इमो समुहवियस्स राइणो पुत्तो । कण्हो उण भाइसुओ तो वंधवपक्खाएण ॥ २७९९ ॥ एसो इहागओ तो इमम्मि केणावि उत्तरे विहिए । आहडन्नो जइ एवं किशु संभूवो जरासंधू ? ॥ २८०० ॥ को तेण सह विरोहो जो किर भुवणत्तयस्सवि अजेओ । पुओ अवि सक्काणं अमराणडवि तत्तबुद्धीए ॥ २८०१ ॥ जो अट्टिमेत्तनिम्मिअसिरेण इच्छइ महागिरिं मेत्तुं । सिरमंगं मोत्तूणं सो पावइ किं फलं अन्नं ? ॥ २८०२ ॥ उत्तिवसरिअमेत्तो जो बाहाहिं महासमुदंपि । इच्छइ उत्तरिउं किं न लहइ स विणासमच्चिरेण ? ॥ २८०३ ॥ ता अप्परविसेसो गरुहंवि जत्थ नज्जइ न एवं । तत्थ किमन्नं भन्नइ ? अहवा देवम्मि पडिक्कूले ॥ २८०४ ॥ गरुयाणंपि मईओ चलंति विअलंति सयलसत्ताइं । होइ विवजासमई न कुणंति परस्सवि सुबुद्धिं ॥ २८०५ ॥ इहरा बालेहिवि सुणिअदोसमवहरइ किहणु परदारं । सोडविहु दसाणणो ? किह व जूअ-

मभिरमद् गलराया ? ॥ २८०६ ॥ तम्हा असंसयं चिय जायंति अवस्सभाविणो भावा । जे उण एत्थ विअप्पा ते चित्तायासमे-
त्तफला ॥ २८०७ ॥ एमाइक्कहंपंधे वडुंते परिअरे य तयवत्थे । कहमवि निष्फिडिज्जं सिरिनेमिजिणस्स रोहाउ ॥ २८०८ ॥
मगहवई पुत्तेहिं सहिओ तत्थागओ जहिं कण्हो । बलएवोडवि अ चिड्डइ जायवगणेण परिअरिओ ॥ २८०९ ॥ अक्खिवइ तओ
सबेडवि जायवे जंपिएहिं विरसेहिं । जइ अप्पह गोवाले अज्जडवि जावेह तो सबे ॥ २८१० ॥ इहरा न तुम्ह जीयं तियलोअं-
मिवि गयाण सबेसिं । किं न वियाणइ मूढो समुद्विजओडवि मज्झ बलं ? ॥ २८११ ॥ इच्चाइ असंबद्धं जंपंते तम्मि जायवं
सेन्नं । सबंपि हु परिकुविअं समुट्टिअं एककालंपि ॥ २८१२ ॥ तत्तो अ मगहवइणो पुत्तेहिं इगुणसत्तरीए उ । रुद्धो कण्हो रामो
विरोहिओ अट्टवीसाए ॥ २८१३ ॥ सेसबलं सेसेणं बलेण जुब्बेइ अमरिसवसत्तं । इअ गाढम्मि पवत्ते रणम्मि रामेण रायसुआ
॥ २८१४ ॥ आयड्डिअं हलेणं गलम्मि एक्केक्कओ अह सिरम्मि । सुसलेण जुन्निओ जाव निहणमडवीसमवि गमिया ॥ २८१५ ॥
तो मगहवई कुद्धो आभिड्डो हलहरेण सह तत्तो । जायं रणं महंतं तो सत्तीए हली भिन्नो ॥ २८१६ ॥ अह सोणिअं वमंते तम्मि
समुक्करिसिओ जरासिंधू । सबत्तोडवि य भिन्नो पत्थेणं निसिअवाणेहिं ॥ २८१७ ॥ एत्तो जणइणेणडवि गरुडेण व पन्नगा
समग्गाडवि । ते मगहवइस्स सुआ एगुणहत्तरि हया समरे ॥ २८१८ ॥ तम्मरणदूमिओ मगहनरवई एइ तत्थ सामरिसो ।
गोवालमाइएहिं वयणेहिं खिवइ गोविंदं ॥ २८१९ ॥ तो भणिअं कण्हेणं कुट्टाइसु भड्डिज्जण ता अंधो । विणिअत्तइ तंसि पुणो अंधा-
ओवि हु समन्भहिओ ॥ २८२० ॥ जइवि हु लहसि अणत्थे पेच्छसि गुरुवयणपच्चए जइवि । जइवि विउजसि सयणेहिं निअसि
परिअणविओयं च ॥ २८२१ ॥ तहवि हु कुणसि असग्गहमन्भहिअं चिअ मुणेसि न विसेसं । अप्पस्स परस्स य अहव तुज्ज को

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१८७॥

एतथ किर दोसो ? ॥२८२२॥ जं जेण पाविअवं सुखं च दुक्खं च जम्मिं कालम्मि । सो तं तथा अवस्सं पावइ न खलइ सुरे-
दोऽवि ॥२८२३॥ जलहिविओगो तह राहुपरिहवो किन्न पाविओ ससिणा ? । किं वावि कालकूडं न कवलिअं तिणयणेणावि ?
॥२८२४॥ किं वावि देहछेयं पत्तो न हु तावसाउ सक्कोऽवि ? । किं वा न गओ निहणं दसाणोऽवि हु कुड्डीए ? ॥२८२५॥
ता एस अहं गोवो असत्थकुसलो कुलेण परिहीणो । निदलिअकालकंसो तह उरसच्छो अ डिंभो अ ॥ २८२६ ॥ खत्तिअकु-
लसंभूओ तंसि महानरवरो कलाकुसलो । मं पइ सामरिसोऽवि य सयावि ता पहरसु इआणिं ॥ २८२७ ॥ गभीराइं थिराइं
सावन्नाइं हरिस्स भणियाइं । एमाइ निमुणिज्जं कुद्धो अहिअं मगहराया ॥ २८२८ ॥ ताडइ सरोहिं कण्हं कण्होऽवि हु मागहं
इअ पवत्तं । दोण्हवि महावलाणं समरं तेसिं महाघोरं ॥ २८२९ ॥ अवरोप्परसरसव्वलमुद्धिमोगरपहारपडिसदो । तेसिं
भरेइं भुवणं खणखणरवभीसणो सत्थं ॥ २८३० ॥ गुरुसीहनायरवसयलभयंकरं संखसदकयरोलं । वड्डइ महारणं तं दोण्हं पि
समं सुधीराणं ॥ २८३१ ॥ असणीण व निग्घोसे अवरोप्परखित्तसरसमूहस्स । पलयघणस्स व सदो भीमो उव्वेअजणओ अ
॥ २८३२ ॥ दंडासिपासपट्टिसरिसवलझसरसेल्लमाईहिं । जायइ दूसंचारा रणस्स भूमि भयकरा य ॥ २८३३ ॥ संबुन्निएहिं
तो तेहिं ताण दोण्हं पि सत्थलक्खेहिं । जायइ दूसंचारा रणस्स भूमि भयकरा य ॥ २८३४ ॥ तह कण्हमागहेणं चावविमुक्केहिं
निसिअवाणेहिं । निस्संखेहिं समगं छाइअइ धरणिनहविवरं ॥ २८३५ ॥ सब्बेऽवि जायवनिवा तत्तो जुज्झंति तेण सह
जुगवं । एक्कोऽवि हु मगहवई जोहइ सब्बेऽवि ते बलवं ॥ २८३६ ॥ तो खणमेकं तह जुज्झिज्जण मगहेसरो महासंबं । तह
आऊइ तस्सइसवणे भीया जहा सब्बे ॥ २८३७ ॥ पडिबक्खपत्थिवा सरणमुवगया कण्हाराभमाईणं । तो मगहवई कण्हं सोऽवि

श्रीनेमिं-
चरित्रे
कृष्ण-
जरासिंधु-
युद्धं ॥

॥१८७॥

मल० श्री

स्वोपज्ञा

भव-

भावना ॥

॥१८८॥

तं पहणइ सरेहिं ॥ २८३८ ॥ तत्तो अ खुरुपेणं कण्हो छिंदइ महाधयं तस्स । वररयणकणयदंडं मणिकिंकिणिजालरवसुहलं
॥ २८३९ ॥ नियसीसंपि व तो तं महाधयं निवडिअं सुणेऊण । संकुद्धो मगहवई कण्हं छाएइ वाणेहिं ॥ २८४० ॥ छेत्तूण
ते (उ) गोविंदो मगहवई भिंदिऊण य सरेहिं । पभणेइ तयं एवं गंभीरुवहासवाणीए ॥ २८४१ ॥ अहयं जुवा नराहिव ! ते
पुण बूढोऽसि गलिअतणुसत्तो । तो असंमं रणमेअं मुक्कोऽसि माए गिहं जासु ॥ २८४२ ॥ इअ सोऊणं कुद्धो पचालीढं रएइ तो
ठाणं । मंतयसत्थाइं सुमरइ अ देवयाहिट्ठिआइं सो ॥ २८४३ ॥ तो वइसाहट्ठाणं रएइ कण्हो विजाणिउं एअं । सुमरइ अ
देवयाहिट्ठिआइं तह मंतसत्थाइं ॥ २८४४ ॥ नीहरिअनायलक्खं नागत्थं वारए हरी तत्तो । गरुडत्थेणं नीहरिअगरुडकोडीस-
हस्सेण ॥ २८४५ ॥ सत्थेण महासमणेण वारए तह हरी महासत्थं । संवत्तगं विमुक्कं मगहेसरनरवरिदेण ॥ २८४६ ॥
वायवं पुण वारइ गोविंदो अंतरिक्खसत्थेण । वारेइ वारुणेणं हुआसणं नाम गुरुसत्थं ॥ २८४७ ॥ नीहरिअअसुरसेत्रमेत्तो
वइअरोणत्थमइभीमं । पयडिअसुरसेत्रेणं माहिंदेणं निवारेइ ॥ २८४८ ॥ निहणेइ दिणयरत्थेण तामसं जणिअत्तिमिरनिरुखं ।
पसमेइ रक्खसत्थं कण्हो नारायणऽत्थेण ॥ २८४९ ॥ आसग्गीवं सत्थं कंयिअभूवलत्तसिअसुरोहं । वंभत्थेण निवारइ
मेहत्थं पवणसत्थेण ॥ २८५० ॥ इअ जं जं मगहवई कण्हविणासाय मुअइ पवरत्थं । तं तं इमो अपत्तं पडिवक्खत्थेण नासेइ
॥ २८५१ ॥ तत्तो अ निट्ठिअत्थो विगयपहावो य तेअपरिसुक्को । उज्जेइ निराणंदो कराओं सो कालवट्ठधणुं ॥ २८५२ ॥
मणइ अ थिरत्थु मह योरिसस्स तह रत्तसंपयाए अ । जो उत्तिन्नसमुद्धो गोपयमत्तेऽवि बुद्धोऽम्हि ॥ २८५३ ॥ जेण माए भरहद्धे
विणिज्जिआइं नरिंदलक्खाइं । तं किर निज्जिणइ ममं गोवो गोदुद्धुल्लिओ ॥ २८५४ ॥ तत्तो अ सहस्सां रविमंडल-

श्री नेमि-
चरित्रे
कृष्ण-
जरासिंधु-
युद्धं ॥

॥१८८॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१८९॥

भासुरं महाचक्रं । नीसेससत्यदलणं परिअरिअं सुरसमूहेण ॥ २८५५ ॥ पेच्छइ रहस्स मत्थे मगहवई पावंगंपिव जलंतं ।
सवारिचकदलणं भयावहं सुरवराणंपि ॥ २८५६ ॥ तो निहयंपिव कण्हं मन्नतो गिण्हिऊण तं चकं । पक्खिवइ मगहराया
कुद्धो तस्सुवरिं वहेहेउं ॥ २८५७ ॥ तत्तो तं वजंपिव फुलिंगजालासहस्सदुण्येच्छं । अइघोरनिस्सणं दिसिमुहाइं तेएण पय-
उंतं ॥ २८५८ ॥ दइण सुरा भीआ संतत्था जक्खसिद्धगंधवा । जोइसिअखेअरावि अ नट्टा सवेजवि भूवइणो ॥ २८५९ ॥
ससुरासुरोडवि लोओ सिवं सिवं पोकरेइ मीअमणो । नयणेहिं अंसुवारिं मुअंति तह जायवा भीया ॥ २८६० ॥ आगच्छंते
चकम्मि तम्मी अह पउरदिवसत्थाइं । पक्खिवइ केसवो हलहरोडवि मुसलं हलं खिवइ ॥ २८६१ ॥ पत्थो सत्थं सवत्थमोक्खणो
धम्मनंदणो सत्तिं । मीसो महागयं पक्खिवेइ परिहं च सेणाणी ॥ २८६२ ॥ नउलोडवि हणइ कुंतेण हणइ खण्णेण तहय सह-
एवो । नाराएहिं निवारइ समुद्विजओडवि नरनाहो ॥ २८६३ ॥ सत्तिसरइसरमोगगरपरसुवलसेल्लमल्लमाईहिं । सेसाडवि
पत्थिवा तं हणंति एतं महाचक्रं ॥ २८६४ ॥ किंतु न कम्मंति सत्थाइं तत्थ सुरसत्थडहिड्डिअसरुवं । तो हाहारवमुहलेसु सिद्ध-
गंधवदेवेषु ॥ २८६५ ॥ बुन्नेसु जायवेसुं किंपि सउकरिसमागहनियेषु । किं होहिति विमूढम्मि पेच्छणे सयलजिअलोए
॥ २८६६ ॥ वेएण समांगंतुं हरिणो वच्छत्थले विसालम्मि । तुंवेण तयं निवडइ न उ धाराए महाचक्रं ॥ २८६७ ॥ तो तप्प-
हारमहियासिऊण पडिअं रहम्मि तं चकं । गेण्हइ करेण कण्हो लीलाकमलं व तुट्टमणो ॥ २८६८ ॥ अह तेण करगहिअस्स
तस्स उल्लसइ कावि तेअसिरी । विप्फुरइ पभावोडवि अ सो जेण सुरावि विम्हइया ॥ २८६९ ॥ तत्तो जायं सत्थं सवंपि हु
जायवा य परिउट्टा । सुरसिद्धजक्खनारयरिसिपमुहावि अ हरिस्सुवरिं ॥ २८७० ॥ मुंचंति कुसुमबुड्ढिं परिउट्टा

श्रीनेमि-
चरित्रे
जरासिंधु-
युद्धम् ॥

॥१८९॥

एस भो महाभागो ! । इह नवमवासुदेवो जाओ एअं पर्यपंता ॥ २८७१ ॥ अन्नस्स कस्स सत्ती ? कस्स व एआरिसाइं पुन्नाइं ? ।
 कहिअं च इमं केवलिसिरीहिं बहुसोडवि पुब्बिपि ॥ २८७२ ॥ इअ भणिअणं तुट्ठा गयणं पूरंति दुंदुहिरवेण । गंधोदयकुसुमानि
 अ सुंचंति पुणो पुणो चेव ॥ २८७३ ॥ करकलिअचक्खदुसहो हरीडवि एत्थंतरे विगयगधो । मगहवइं उदिसिअं भणइ ससुप्पण-
 कारुणो ॥ २८७४ ॥ अज्जावि अ भो महायस ! बुज्झसि एत्तियम्मिवि गयम्मि । ता मह आणं पडिवञ्जिअण गंतूण निअ-
 देसं ॥ २८७५ ॥ विलससु रअं पालेसु आउं मा विवज्जसु अयंढे । जीवंतच्चिअ भइं ! पेच्छंति मयाण किं एत्थ ? ॥ २८७६ ॥
 विहिओ अ पुरिसयरो पगरिसपत्तो तए अखलिएण । जो सुरणअमराणडवि मणं चमक्खइउं सक्को अ ॥ २८७७ ॥ किंतु न
 तीरई काअण अन्नहा एस देवपरिणामो । चक्खवइसुरपहूहिंवि दोसो किर तुज्झ को एत्थ ? ॥ २८७८ ॥ नवमो अ वासुदेवो
 कहिओइं केवलीहिं न य तेसिं । वयणाइं अन्नहा परिणमंति ता सुंचसु विसायं ॥ २८७९ ॥ भणइ तओ हसिअण मगहवई
 नंदगोअलिअपुत्तो । पेच्छ अहो गोवालो केत्तियमेत्तं गओ गधं ? ॥ २८८० ॥ निअमणकप्पिअगधो केण निवारिअए जओ
 निअह । लवयसुक्खिविअ पर्यं चिड्डइ भूभंगसंकाए ॥ २८८१ ॥ नवमं च वासुदेवं एसोडवि हु सुणइ अप्पयं उअह । मोडेउं
 पुच्छाइं गावीणं चारिअण धणं ॥ २८८२ ॥ इअ अन्नुहेसेणं भणिअणं तो हरिं भणइ सक्खं । रे गावींचुंखणडिंभ ! केण तुह
 एत्तियो गधो ? २८८३ ॥ अप्फालिअण जाओडसि जेण नवमो हरी तमम्हेडवि । सिक्खवसि लोहखंडं जं संपत्तं किमेएण ?
 ॥ २८८४ ॥ सुत्तमिणं तुच्छाणं नाडयखंडं च दीहिमट्ठिं च । लडूण जंवुओ मूसओ अ सुणओ अ देहम्मि ॥ २८८५ ॥
 मायंति न हरिसेणं सावन्नं सुरवइंपि पेच्छंति । संकंति अ तग्गहणे तम्हा मा भणसि न हु कहिअं ॥ २८८६ ॥ सरहं सक्क-

मल० श्री
 हेमचंद्रिया
 स्वोपज्ञा
 भव-
 भावना ॥
 ॥१९०॥

श्रीनिभि-
 चरित्रे
 जरासिंधु-
 युद्धम् ॥

॥१९०॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
मन्-
भावना ॥
॥१९१॥

मेव य चुनेउं एस तुज्ज अवणेमि । गवमसेसंपि हु वासुदेवनामं च निहणेमि ॥ २८८७ ॥ इअ सोऊणं हरिणाऽवि चिंति-
अं कालदड्डुओ एसो । अचिकिच्छणीअरूचो अ ता अलं जंपिएणऽहवा ॥ २८८८ ॥ एअस्स वहनिमिंतं मज्झ करे आगयं
इमं चकं । कत्तोऽविहु आवइओ न हुंति दिव्हेऽपराहुत्ते ? ॥ २८८९ ॥ तो निच्छएण मरणे उवड्ढिओ केवलीहिं
दिट्ठम्मि । को तरइ रक्खिउं सुरवईवि एमाइ चिंतिता ॥ २८९० ॥ परिमुक्कं चकं केसवेण अइभासुरं भयणीअं । तेण
मणिमउडकुंडलसोहं छिबं सिरं तस्स ॥ २८९१ ॥ तत्तो निवाडिऊणं सिरकमलं मागहस्स कण्हकरे । गंतुं पुणो-
ऽवि चडिअं चकं सुरसहसपरिअरिअं ॥ २८९२ ॥ उक्तं च परमगुलभिरागमे-“ आसग्गीवे ? तारए २ मेरए ३
महुकेडवे ४ निमुंभे अ ५ । त्थलि ६ पहराए ७ तह रावणे य ८ नवमे जरासिंधू ९ ॥ २८९३ ॥ एए खलु पडिसत्तू किच्ची-
पुरिसाण वासुदेवाणं । सब्बेऽवि चक्कजोही सब्बेऽवि हया सब्बेऽवि ॥ २८९४ ॥ तत्तो अमरा खयरा सिद्धा जक्खा य नारयाईआ ।
मुंचंति कुसुमवरिसं किंरंति सुरमिं च गंधुदयं ॥ २८९५ ॥ वायंति दुंदुहीओ तुट्ठा पभणंति जयइ सो एसो । नवमोत्ति वासु-
देवो दसारचक्कस्सऽपच्छिमओ ॥ २८९६ ॥ तो मागहनरनाहं निहयं नाऊण नेमिजिणनाहो । मुच्चइ कारुणनिही ओरोहा
सयलनरवड्ढो ॥ २८९७ ॥ अह ते सप्पणयं पणमिऊण नेमिं भणंति जयनाह ! । जत्थ तुह साणुराया दिट्ठीवि हु सोऽवि लहइ
जयं ॥ २८९८ ॥ सब्बपणावि पुण होसि जत्थ मज्झम्मि सामि ! तं चेव । तिहुअणपहूवि सो होअ रिऊजए तस्स का गणणा ?
॥ २८९९ ॥ ता जह कओ कयत्थो कण्हो पसिऊण नाह ! तह चेव । रक्खेऊणं कण्हउ निव्वुए कुणसु अम्हेऽवि ॥ २९०० ॥
भुवणस्सऽवि निकारणवंधू जंतूण वच्छलो तंसि । तेण तुमं चिअ सरणं सामि ! विउत्ताण अम्हाणं ॥ २९०१ ॥ सिरिनेमिजि-

श्रीनेमि-
चरित्रे
जरासिंधु-
वधः ॥

॥१९१॥

मल० श्री
हेमचंद्राया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥१९२॥

गेण तओ सवे संतोसिया नरवरिंदा । अभयं दाजण य एइ कण्हपासम्मि तेहिं स्रमं ॥ २९०२ ॥ आगच्छंतं दडुं नेमिजिणं
हरिसिओ रहवराओ । उत्तरिज्जणं कण्हो आलिंगह गरुअनेहेण ॥ २९०३ ॥ काज्जणं आलावं उचिअं पट्टीएं ताण तो हत्थो ।
कण्हओ दाविओ जिणवरेण सवेसि राइणं ॥ २९०४ ॥ सहदेवो नाम सुओ मगहनरेदस्स सो अ रायगिहे । पिउणो पयम्मि
ठविओ समुद्धविजयस्स वयणेण ॥ २९०५ ॥ चउभागोऽवि अ दिओ मगहाविसयस्स तो विसज्जेउं । एअं कण्हो सह जा-
यवेहिं नियसिधिरमणुपत्तो ॥ २९०६ ॥ अह मायलीवि नमिउं नेमिजिणं सुरवइस्स पासम्मि । सगं गओ समग्गाइं कइइ सिरिने-
मिचरियाइं ॥ २९०७ ॥ तो विहियवणत्तिगिच्छण ताण जायाण पवणदेहाणं । अन्नम्मि दिणे हरिणो अत्थाणसहोवविट्टस्स
॥ २९०८ ॥ मज्झिमवयाहिं खयरीहिं साहिअं जह गाएण वेअट्टुं । वसुदेवेणं पडिवक्खवेयरा निज्जिआ सवे ॥ २९०९ ॥ कइमिह
हरिणा पुट्टे कंहति ताओ जहा इओ सउरी । निअपक्खिअखयरेहिं समं गओ तत्थवि गयस्स ॥ २९१० ॥ मिलिआ केइइवि
खयरा पडिवक्खवलं तहावि अइवहुअं । अह जायं समरं बहुदिणाणि तो अन्नदिअहम्मि ॥ २९११ ॥ खीणप्पायम्मि चले
अम्हाणं परचले सउकरिसे । वडुंते उग्घुइं नारयसुरसिद्धजक्खेहिं ॥ २९१२ ॥ जह भरहे उप्पन्नो नवमो विण्हू हओ जरासिंधू ।
सोऊणेवं भीआ सवे पडिवक्खवखयरिंदा ॥ २९१३ ॥ वसुदेवं चिअ सरणं पडिवन्ना किंकरत्तणं पत्ता । सउरिं तह पज्जुअं संवं
चिअ निअयठाणम्मि ॥ २९१४ ॥ नेऊणं मणिमोत्तिअवत्थाहरणाइएहिं पूअंति । रूववईओ वहुआउ दिंति कन्नाओ तह तेसिं
॥ २९१५ ॥ तत्तो जाओ संपइ सवोऽवि हु सेवओ खयवग्गो । सह वसुदेवेण इहं आगच्छइ तुम्ह पासम्मि ॥ २९१६ ॥ पुरओ
अ पेसिआओ अम्हे इअ ताओ जाव साहिति । ता जायवाण मिलिओ सउरी सह खयरसेन्नेण ॥ २९१७ ॥ तो खयरेहिं कण्हस्स

श्रीनेमि-
चरित्रे
वताब्धे
श्रीरी-
पराक्रमः॥

॥१९२॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ १९३ ॥

कणयमणिभोक्तियां वत्पूणि । दिभाइं उत्तमाइं तेणऽवि सम्माणिआ एए ॥ २९१८ ॥ सहएवनवरार्इहिं निअयपिउबंध-
वाइवग्गस्स । तणुसकारप्पमुहं विहिअं सबेहिं मयकिच्चं ॥ २९१९ ॥ कण्हाएसेणं चिअ नाहविरहिआण नरवरार्इणं । जलई
देहा खणेण अगेअत्थेणऽणाहिड्डी ॥ २९२० ॥ जीवजसावि कुलक्खयमसेसपियबंधवाइमच्चुक्यं । काउं पविसइ जलणे पत्ता
दीणत्तणमणाहा ॥ २९२१ ॥ कण्होऽवि पइदिणं चिअ ह्यगयननाहकोसमाइहिं । पूरिअंतो विद्धिं वच्चइ अहिणवसुहोदयओ
॥ २९२२ ॥ अह तत्थेव पएसे सबेहिवि जायवेहिं जिणपुरओ । हरिसेण कुट्टिओ किर परमाणंदो मिलेऊण ॥ २९२३ ॥
आणंदपुरं नयरं सह जिणभवणेण परमरम्भेण । तत्तो निवेसिअं तत्थ तेहिं तित्थंति सुपसिद्धं ॥ २९२४ ॥ भरहद्धसाहणत्थं
तत्तो विअइ हरी सपरिवारो । चालंतो ठावंतो नरवइणो जोग्गयावेक्खं ॥ २९२५ ॥ तत्तो कमेण सयलम्मि साहिए
भुअबलेण भरहद्धे । सोलससहस्सनराहपरिगओ । खयरपहुपणओ ॥ २९२६ ॥ कोडिसिल सन्निवेसे समागओ केसवो जहिं
अत्थि । उच्चत्तित्थरेहिं पत्तेअं जोअणपमाणा ॥ २९२७ ॥ घणमस्सिणा विउलसिला कलिया भरहद्धदेवयगणेण । जत्थ
परिक्खंति बलं भरहद्धे साहिए हरिणो ॥ २९२८ ॥ वामभुअग्गे पढमेण धारिया सा सिरम्मि बीएण । तइएण कंठदेसे नेइ
चउत्थो अ वच्छयले ॥ २९२९ ॥ पंचमओ पुण हिए छड्ढो पावेइ कडिअलपएसं । सत्तमओ जा ऊरू जाणू जा नेइ अट्टमओ
॥ २९३० ॥ एएण नवमहरिणा एसा चउरंगुलं समुक्खित्ता । ओसप्पिणीए पायं बलाइं हीयंति जं कमसो ॥ २९३१ ॥ तत्तो
देवेहिं नहे विजाहरसिद्धजक्खनिवहेहिं । उग्घुड्ढो जयसदो मुक्काओ कुमुमवुड्डीओ ॥ २९३२ ॥ इअ साहिअभरहद्धो कण्हो
छम्मासमेत्तकालेण । पुवज्जिअपुत्रेहिं पत्तो वारवइनयरीए ॥ २९३३ ॥ पविसइ अ तत्थ बहुकोउएहिं कीरंतमंगलसमूहो ।

श्रीनेभि-
चरित्रे
आनन्दपुर-
निवेस-
कोटिसिल्ले-
त्पाटनं ॥

॥ १९३ ॥

गयखंघगओ सक्को व खेअरनरनाहपरिअरिओ ॥ २९३४ ॥ तत्तो अ जंति सवे नियनियठाणेसु जायवनरिंदा । सेसा उ नर-
 वरा खेयरा हरिभणिअठाणेसु ॥ २९३५ ॥ तत्तो पसत्थदिअहे वररयणविणिम्मिएसु विउलेसु । सीहासणेसु कण्हं ठविऊण चलं
 च वित्थरओ ॥ २९३६ ॥ रायाभिसेअमहिमं आरंभंति सन्निहिअसुरा सवे । राया समुहविजओ जायववंसेण परिअरिओ
 ॥ २९३७ ॥ संनिहिअमंगला अच्छकणयकरितुरयवत्थरयोहा । सोलस य निवसहस्सा पउरा तह जणवयसमूहा ॥ २९३८ ॥
 सुरसरिमागहत्तिथाइआण नीराइं आणिउं देवा । अहिसिंचंति वरेहिं विसालमणिकणयकलसेहिं ॥ २९३९ ॥ सिद्धसमीहिअ-
 कजा समुहविजयाइणो य परितुट्ठा । जायवरायाणो मंगलाइं कारिंति विविहाइं ॥ २९४० ॥ सोलस रायसहस्सा कमेण पूअंति
 रयणमार्इहिं । वररुवलक्खणाओ दो कन्नाओ वियरंति ॥ २९४१ ॥ परिणेइ ताण मज्जे कण्हो कन्नाण सोलस सहस्सा ।
 अट्ट सहस्साइं वलस्स देइ पुण सो विवाहत्थं ॥ २९४२ ॥ सेसट्टसहस्साइं कण्हाणं जायवाण वरकुमरे । परिणावह परितुट्ठो
 कयबहुवित्थरविवाहमहो ॥ २९४३ ॥ विजाहरावि कण्हं पुणोऽवि पूरंति रयणमार्इहिं । इअ गरुअपमोएणं वित्ते रायाहि-
 सेयम्मि ॥ २९४४ ॥ सम्माणिऊण कण्हो विसजए खेयरे तओ सवे । रायाणो अ समणे विसज्जिया विहियमंगलिया ॥ २९४५ ॥
 पउरेहिं पुरीए पवत्तिआइं वद्धावणाइं तह तत्तो । जह विम्हिआ सुरावि हु जायववगोऽवि हु समग्गो ॥ २९४६ ॥ आणंदगु-
 दलं तो कारावह निअगिहेसु परितुट्ठा । अहवा गुरुपडिक्खे निहए सिद्धे अ भरहद्धे ॥ २९४७ ॥ जो ताण पमोओ
 जायवाण जा देवनिम्मिआ नयरी । वररयणनिम्मिआइं रम्माइं जाइं गेहाइं ॥ २९४८ ॥ जा य सुरेहि अ दिन्ना रिद्धी मणि-
 रयणकणयवुट्ठीए । जक्खाणऽट्टसहस्सा जं तेसिं निच्चसंनिहिआ ॥ २९४९ ॥ जं ताण अहिणवं जोषणं अहिणवपिआहिं जं पेम्मं

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ १९५ ॥

। तीए सामग्रीए अहिणवपुण्युदयभवाए ॥ २९५० ॥ कारंति ऊसवं ते नाणाविहकोउएहि कयचोअं । तं वाससएहिवि
को मणेअ गुरुसरिसबुद्धीवि ? ॥ २९५१ ॥ तो सिद्धवंछिअत्था ते पमुइअमाणसा पइदिगंपि । कीलंति जायवा सह पिआहि
कयपचरसिंगारा ॥ २९५२ ॥ आरासुआणेसुं सबोउअकुमुफलसमिद्धेसु । वियरंति काणणेसु अ विचित्तवणराइरम्मेषु ॥
२९५३ ॥ कीलासरिआसु सरोवरेसु पुक्खरिणिदीहियासुं च । कीलासेलेसु अ कणयरणरुप्पमयमुत्तीसु ॥ २९५४ ॥ विअ-
रंति जहिच्छं संपडंति सिंचंति अत्थसुत्थमणा । अहिणवसुख सग्गे गयंपि कालं न यणंति ॥ २९५५ ॥ परिणिज्जंते कीलंत-
ए अ इअ पेच्छं इअरकुमरे । पमणइ समुद्विजओ सिरिसिवएवी अ नेमिजिणं ॥ २९५६ ॥ परिणिज्जिअतइलोअं रूवं सोहग्ग-
मप्पणो वच्छ ! । कुण सहलं परिणेउं अणुरूवं कणणयं किंपि ॥ २९५७ ॥ काहं अणुरूवाणं पाणिग्गहणं बहूण कण्णाणं । किंतु न
अवसरपत्तं निएमि अम्मो ! न एकंपि ॥ २९५८ ॥ परिणिज्जंतीउ पुणो इअरेहिं जाओ पेच्छह इमाओ । दुक्खफलाओ ताओ
विरइनिरीहयखमार्इणं ॥ २९५९ ॥ बज्जाओ असाराओ अबुहेहिं निसेविआउ तुच्छाओ । दुग्गइगमसरणीओ अणंतभवममण-
जणणीओ ॥ २९६० ॥ ता किं एयाहिं समं ? असुहसरूवाहिं जंपियाणवि । जायं च इमं सच्चं पठंति बालावि जं लोए ॥ २९६१ ॥
इअरमहिला न रुच्चइ सुंदरमहिलाण नत्थि संपत्ती । एमेव विरइपरिवज्जिएहिं दिअहा गमिज्जंति ॥ २९६२ ॥ इअ परिमावि-
अनीसेसभवसरूवो पिऊण वयणाइं । गंभीरभासिएहिं पडिसेहइ सविणयं नेमी ॥ २९६३ ॥ एत्तो अ चवेऊणं अपराजिअवर-
विमाणमज्जाओ । जसमइजीवो जाओ घरम्मि निवउग्गसेणस्स ॥ २९६४ ॥ देवीए धारिणीए धूआ वररूक्खलडूरुभूआ । कय-
सयलहियहरिसा संपावियगुणगणुकरिसा ॥ २९६५ ॥ तो पुत्ताओऽवि अहिआ बड्डइ सा ताण मंदिरे बाला । पंचहिं धाईहिं

श्रीनेमि-
चरित्रे
यादव-
प्रमोदः
श्रीनेमी-
श्वरप्रार्थना
राजीमती-
जन्म ॥

॥ १९५ ॥

जुआ पिऊहिं राइमइकयनामा ॥ २९६६ ॥ एत्तो धायइसंडे भारहवासम्मि अवरकंकाए । नामेण पउमनाहो थीलोलो पत्थिवो
आसि ॥ २९६७ ॥ सोऊण नारयाओ हराविया तेण सुरसयासाओ । नामेण दोवई पंडवाण भञ्जा विसूढेण ॥ २९६८ ॥
आराहियलवणाहिवसुत्थिअसन्निज्जओ तओ कण्हो । सह पंचपंडवेहिं रहछक्कुओ तओ तेणं ॥ २९६९ ॥ लंघेऊणं लवणो-
अहिं गओ तत्थ तं विणिञ्जिणुं । अक्खयसीलं आणेइ दोवइं सीलघम्मदढं ॥ २९७० ॥ अह अन्नादिणे नेमी कीलंतो कुमर-
विंदपरिकलिओ । कयजणहरिसो पत्तो आउहसालाए कण्हस्स ॥ २९७१ ॥ पेच्छइ अ तत्थ चकं संखं अइभीसणं गयं चावं ।
अन्नाणि अ सत्थाइं बहूइं पेच्छइ फुरंताइं ॥ २९७२ ॥ ता तत्थ कुंदधवले पंचमुहे पंचयन्नसंखम्मि । पव्वमयंकम्मि व निअ-
करोहधवल्लिअदिअंतम्मि ॥ २९७३ ॥ सविसेसकोउओ निअकरेहिं जा इच्छए तयं घेत्तुं । ता पणमिऊण भणिओ आउहसा-
लानिउत्तेण ॥ २९७४ ॥ सच्चं चिअ अतुलबलोडसिं सामि ! सच्चं न तुज्झ भवणेसु । अत्थि असज्झं तहवि हु बालंति अपोढयं
तुम्ह ॥ २९७५ ॥ देहं तेण न तीरह करेहिं घेत्तुं इमो महासंखो । वाएउं पुण दूरे मोचूण हरिं महाबाहुं ॥ २९७६ ॥ अह ईसि
विहसिऊणं एककरेणं जिणो तसुक्खिविउं । लीलाए वयणदारे ठवेइ तओ दोहिवि करेहिं ॥ २९७७ ॥ मरगयसामे तो जिण-
मुहम्मि लग्गो ससिप्पहो संखो । सजलजलवाहनिवहे सहइ बलाहयसमूहोव ॥ २९७८ ॥ अह फुंकेऊण आज्जिअम्मि संखम्मि
जिणवरिंदेण । सो कोडवि हु निग्घोसो समुट्ठिओ जेण महिवलयं ॥ २९७९ ॥ सगिरिखुलं ससमुद्धं सगामनयरं सभवणवणसंडं ।
तह कंप्पिअं असेसं पडंति जह पव्वयगाइं ॥ २९८० ॥ तह संखुमिओ लवणोअहीडवि दूरुल्लसंतकल्लोली । बोलइव जलं सुआणं
गसइ व नहंगणमसेसं ॥ २९८१ ॥ विवरीअं सरिआओ व्हंति पविसंति नहं व पायाले । पायालं वा गयणे वड्डइव जुगस्स

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ १९७ ॥

परिवृत्तो ॥ २९८२ ॥ भवणुज्जाणत्समेआ गौडरपायारतोरणोवेआ । सयहा पुरी न फुड्डइ सा देवविणिम्मिआ जेण ॥ २९८३ ॥
तहडवि महाभवणंतरविअंभिणंतेण संखसंहेण । महुमत्तकामिणी इव संचलिआ सबठाणेसु ॥ २९८४ ॥ उद्दामा वरतुरया
भंमंति तुडुंतसंकला करिणो । भीओ जायववगो सुच्छाविअलो जणो जाओ ॥ २९८५ ॥ फुड्डइव धरावीढं आउहसालाए
रक्खवा पुरिसा । अन्ने अ जणा जीअं किच्छेण धरंति संखुभिआ ॥ २९८६ ॥ भीओ हरीवि सहसा विगयमओ उ हलीवि
संजाओ । संतत्था सेसभडा गोविंदधुवागया सरणं ॥ २९८७ ॥ तो चिंतइ कण्हो नूण कोइ चक्की इहं समुप्पन्नो । संखाऊरण-
सत्ती जमिस्सडहिआ ममाहितो ॥ २९८८ ॥ आऊरिए मएवि हु संखे इअराण होइ संखोभो । एअं पुण अब्भहिअं रामाईणंपि
जं खोभो ॥ २९८९ ॥ इअ खुद्धो जाव हरी बहुअविगप्पे करेइ ता गंतुं । केणइ कहिअं संखो कीलाए नेमिनाहेण ॥ २९९० ॥
आऊरिओत्ति तत्तो भीओ अहिअं हरी विचिंतेइ । सोहगरूवलखणवलेहिं नेमी समब्भहिओ ॥ २९९१ ॥ निअदासिष्वकमिउं
धीरेणोगागिणा तयं सबं । तं मगेहसरसेन्नं सवलोज्जं रक्खिअओ जेण २९९२ ॥ तस्स वलं किं भणिमो ? ता चक्कहरेणं तु तेण
भवियंवं । नूणं न एरिसीओ सत्तीओँ फुरंति अन्नस्स ॥ २९९३ ॥ इच्चाइ जाव चिंतइ कण्हो ता पेच्छए तहिं नेमिं । आगच्छंतं
तत्तो काऊणायारसंवरणं ॥ २९९४ ॥ अइगरुयसंभमेणं सम्माणइ आसणाइदाणेण । पभणइ अ वंधव ! तए संखो आऊरिओ एसो
॥ २९९५ ॥ संहेण जस्स अज्जडवि न थिरत्तं पावए पुहइवीढं । आमंति भणइ नेमी ता सम्माणेइ किर तुडो ॥ २९९६ ॥ अत्था-
णाओ तो उट्ठिऊण रामं भणेइ एगंते । वलवं नेमिहुमारो हरिही अम्हाण रज्जसिरिं ॥ २९९७ ॥ तो ईसि विहसिऊणं भणइ
वलो एस तुज्ज कुविअप्पो । विसयाभिलासमेत्तंपि कण्ह ! जं नत्थि एअस्स ॥ २९९८ ॥ जो इत्थिजणपरिगहमित्तंपि हु

श्रीनेमि-
चरित्रे
शंखा-
पूरणं ॥

॥ १९७ ॥

मन्नए महापावं । कण्ह ! किर तुज्झ रञ्जं किह वंछइ पयडचहुपावं ? ॥२९९९॥ जो होइ बद्धलक्खो अणंतसोक्खम्मि तम्मि मोक्खम्मि । किह वच्चइ तस्स मणं अणंतदुहयम्मि नरयम्मि ? ॥ ३००० ॥ न हि निच्छिअरञ्जसिरीण धीरपुरिसाण जायइ कयाइ । पाणघराहिवइत्ते अहिलासो अप्यवसगाणं ॥ ३००१ ॥ न य पउणीकयघणसारसारमयणाहिमीससिरिखंडो । असुइ रसेण समीहइ विलिपिउं कहवि अप्पाणं ॥३००२॥ जं च पडिच्छइ दारे तिहुयणलच्छी करत्थवरमाला । सो काणडुविमिभिलसइ कुट्टणिं कह णु दुग्गंधं ? ॥ ३००३ ॥ ता मा तुमंपि केसव ! इअरो व अधीरयं विहेऊणं । एवं कुविअप्पेहिं अप्पाणं खिवसु खेयम्मि ॥ ३००४ ॥ एसो हु णमिजिणिंदेण महरिसीहिं च पुव्वमवि कहिओ । चावीसमत्तिथयो होहि इह भरहवा-सम्मि ॥ ३००५ ॥ चउदसहिं महासुमिणेहिं स्रइओ पूइओ अ जम्मम्मि । छप्पन्नदिसिक्खुमारीहिं तह य मेरुम्मि सक्केहिं ॥३००६॥ अहिसित्तो ता न इमस्स तुज्झ रञ्जम्मि अत्थि अहिलासो । समयं नाउं तित्थं पवित्तिही निच्छिअं एसो ॥ ३००७ ॥ इच्चइ संठवेउं कण्हं रामो गओ सठाणम्मि । अह कइवयदिअहेहिं विसयामिसलोलिओ कण्हो ॥ ३००८ ॥ सरमाणओ पुणो पुण पेच्छंतोऽवि अ जिणस्स चरिआइं । चित्तेइ बलपरिक्खं करेमि एयस्स तो पच्छा ॥३००८॥ जइ निच्छएण एसो अहिअवलो चैव मज्झ सबत्थ । ता चित्तिज्जण जं जह रेहइ तं तह करिस्सामि ॥३०१०॥ इअ निच्छिऊण भणिओ नेमिजिणो तेण वंधव ! करेमो । केलीएँ बलपरिक्खं दोन्निऽवि अवरोप्परं तत्तो ॥ ३०११ ॥ विणाओ सबोऽवि हु नाणेणं जिणवरेण तब्भावो । तहवि अदिट्ठविआरो भणइ तयं एत्थ को दोसो ? ॥ ३०१२ ॥ वायामसालसमुहं नेमिं वेत्तूण तो तओ कण्हो । सीहासणेसु दोन्निवि उवविट्ठा तत्थ उच्चिएसु ॥ ३०१३ ॥ अह देवदाणविंदा सिद्धा तह गुज्झगा बहू तत्थ । कोऊहलेण

मिलिआ दहुं जुद्धं वरभडाणं ॥ ३०१४ ॥ गोडिं अलक्खभावो सत्थविआराइणा खणं एकं । काऊण हरी चित्तइ एसावि
य ता जए वत्ता ॥ ३०१५ ॥ जत्थ य पगरिसपत्तं वत्तितं तत्थ सेसयगुणावि । पायं पगरिसपत्ता हत्तंति लोअम्मि भणिअं
च ॥ ३०१६ ॥ जायइ सएसु सरो होइ सहस्सेसु पंडिओ कोई । लक्खेसु होइ वत्ता दाया होज व न वा लोए ॥ ३०१७ ॥
इथ चित्तिऊण भणिओ नेमी जुद्धेण केण जुद्धामो ? । सो आह जत्थ इच्छा तओ हरी पमणए नेमिं ॥ ३०१८ ॥ तुम्हाण
सत्थजुद्धं दिडं सयलं च मागहरणम्मि । तो अनिरिक्खिअपुव्वेण मल्लजुद्धेण जुद्धामो ॥ ३०१९ ॥ पागयजणाण गामेल्लु-
आण एअंपि रेहए एवं । जाणंतोऽवि हु भयवं तस्सासग्गहविगमहेडं ॥ ३०२० ॥ एवं होउत्ति भणेइ उड्डिआ दोऽवि ते तओ
सुहडा । अमरिसवसेण विण्हू नेमी पुण तयणुवित्तीए ॥ ३०२१ ॥ वग्गंति भमंति समुल्लसंति सुंचंति सीहनाए अ । कुव्वंति
वाहुफोडं गजंति य मयगलगयव ॥ ३०२२ ॥ तेसिं च सीहनायाइसइनिवडंतभवणसिहराणं । नासंतजणेणुत्तत्थहत्थि-
तुरएहिअ पुरीए ॥ ३०२३ ॥ असमंजसं पवत्तं देवा जायवनिवा य विम्हइआ । एत्तो अ जाव चिट्ठिही विण्हू किर मल्लभा-
वेण ॥ ३०२४ ॥ ता भणिओ नेमिजिणेण सयलतइलोअंबधुणा एसो । बालजणचेट्टिएणं कण्ह ! किमेएण बहुएण ? ॥
३०२५ ॥ एसा हु वामवाहा पसारिडं अप्पिआ मए तुद्ध । तिलतुसमेत्तंपि हु नामिआएँ एआएँ विजिओऽहं ॥ ३०२६ ॥
तं सोऊणं लजेइ केसवो केत्तिअं गओ माणं । पेच्छसु अहं जमेअं बाहंपि हु चालिडं अखमो ॥ ३०२७ ॥ तो जायसहाकोवो
सामरिसो बालए अत्रणाए । पढमं लीलामेत्तेण बाहमह सुवणनाहस्स ॥ ३०२८ ॥ तो चालेउमचयंतो लग्गो गाढं तओ
अ गाढयरं । अह चडिडं अक्खेवे आयंविरेलोअणो कुद्धो ॥ ३०२९ ॥ दोहिवि करेहिं धेत्तुं जा नामइ ताव सुणिअभावत्थो ।

अंदोलइ कुंथुपिव हरिं विलगं भुयम्भि जिणो ॥ ३०३० ॥ तो नाउमणंतगुणं बलं जिणिंदस्स निअयविक्खाए । कण्हो विलक्खहिअओ बाहं भोत्तूण एअस्स ॥ ३०३१ ॥ आयांरं संघरिउं किच्चिमकयहरिसन्निभरो तत्तो । किर रंजिओ बलेणं आलिंणइ सायंरं नेमिं ॥ ३०३२ ॥ पमणइ अ अहं धन्नो महबलो जस्स बंधवो तंसि । भुवणत्तयपणयपओ पवित्तिआ-सेसमहिवलओ ॥ ३०३३ ॥ देवाइणो अ केई पेच्छंता विम्हिआ वयंतेवं । पेच्छ बलमप्पमेअं बालस्सइवि नेमिक्कुमरस्स ॥ ३०३४ ॥ वामभुअग्गविलगो हरिच्च अंदोलिओ हरी जेण । अत्तेहिं पुणो भणिअं जे तित्थयरा तिहुअयंणि ॥ ३०३५ ॥ तो-लंति अंगुलीए एक्को कण्हो हवेअ किं ताणं ? । किंतु विमूढो एसो न सुणइ तित्थयरसत्तिपि ॥ ३०३६ ॥ न य जाणिअं इमेणं मागहसमरे बलं जिणिंदस्स । न य संखपूरणम्मिअि जं वा मेरुस्स जं सारं ॥ ३०३७ ॥ हणिउं हडो सिरेणं परिक्खाए तस्स निअयसिरभंगं । भोत्तूण किमन्नफलं जायं हरिणोइवि तं अज्ज ? ॥ ३०३८ ॥ इअ एवमाइआओ पेच्छगजणसंकहाओ निसुणंती । विण्हू जिणं विसज्जइ सट्ठाणं गच्छइ संयंपि ॥ ३०३९ ॥ तो खेयसुबहंतो रामं हक्कारिऊण एगंते । पमणइ बंधव ! नट्ठा एसा अम्हाण रज्जसिरी ॥ ३०४० ॥ कहमिअ पमणइ रामो ? बुत्तं साहए तओ कण्हो । सबंपि बलपरिक्खाए जं च सधप्पयारेहिं ॥ ३०४१ ॥ बलवं नेमिक्कुमारो तं नज्जइ गिण्हिही इमं रज्जं । साहीणं सरस-फलं छुहिओ को असइ न समत्थो ? ॥ ३०४२ ॥ तो हसिऊणं रामो पडिवोहइ तेहिं चैव वयणेहिं । तो भणइ हरी बंधव ! जाणामि अहंपि जं एसो ॥ ३०४३ ॥ तित्थयो च्चिअ होही किंतु विरोहो न एत्थ रज्जेणं । न हि पढमं रज्जाइं उसभाईहिं न भुत्ताइं ॥ ३०४४ ॥ तो बलदेवो जुत्तीउ जाव एत्थंपि भणइ ता कण्हो । पमणइ न किंपि

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ २०१ ॥

जाणसि उज्जुअभावो तुमं जेण ॥ ३०४५ ॥ तत्तो बलएवेणं नायं कह विसयविसपरायत्तं । वड्डइ इमस्स चित्तं ? तेणिह न
कमंति उवएसा ॥ ३०४६ ॥ तो सट्ठणं रामो गओ हरीवि हु इमाएँ चिंताए । अट्टवसट्ठोवगओ रहमलहंतो दिणे गमइ ॥
३०४७ ॥ कुलदेवयाएँ तत्तो दट्ठूण विसंठुलं तथा कण्हं । भणिअं मा परित्पप्सु सुहावि जम्हा जिणो नेमी ॥ ३०४७ ॥
पढमं अभुत्तभोगो रज्जमपडिवज्जिऊण पव्वजं । पडिवज्जिही निरीहो तणमणिरासीसु समच्चित्तो ॥ ३०४९ ॥ रजावहरणसंका
तम्हा सुमिणेऽवि कण्ह ! न हु कुज्जा । एअं च नमिजिणेणं कहिअं तह महरिसीहिं च ॥ ३०५० ॥ इअ सोऊणं कुलदेवयाइ
वयणाइं केसवो तुट्ठो । उत्तिन्नसवसंको सज्जमणो खुंजाए रज्जं ॥ ३०५१ ॥ ता मागहसंगामे उवयरियाइं जिणस्स सरिऊणं ।
निअट्टुच्चित्तिआणि य पच्छायावं गओ कण्हो ॥ ३०५२ ॥ निदंतो अप्पाणं मणम्मि अंतोउरम्मि उवविट्ठो । अइगुरुपडिव-
चीए हक्कारावेइ नेमिलिणं ॥ ३०५३ ॥ जाणंतोऽवि हु सबं भावं तो कम्मविलसिअमसेसं । अविचारो मज्झत्थो समागओ
तत्थ एसोऽवि ॥ ३०५४ ॥ उट्ठेऊणं सीहासणाओ अइपरमपीइत्तपन्नो । आणंदिअसुवणयलं आलिंगइ जिणवरं कण्हो ॥ ३०५५ ॥
अहिणंदिओ अ अंतोउरीहिं दिअरोत्ति सप्यहासाहिं । समुचिअसंमासं कुणइ सोऽवि सह केसवेण तथा ॥ ३०५६ ॥ भाउज्जायाहिं
ममं अविआरमणो करेइ संलावं । रयणासणम्मि कण्हेण दाविए उवविसेऊण ॥ ३०५७ ॥ तत्तो कण्हो सह जिणवरेण अइवित्थ-
रेण मजेइ । तो गंधकसाईए सुगंधगंधाई अंगाई ॥ ३०५८ ॥ ल्हहेऊणं गोसीसचंदणेणऽप्यमेअंगंधेण । कप्पूरागुरुमयणाहिप्प-
मुहवट्टुद्वमीसेण ॥ ३०५९ ॥ दोण्हंपि हु विहिआइं विलेवणाईं मणस्स सुहयाईं । कप्पूरेणुपडलेणऽवगुंडिअंति गत्ताइं ॥ ३०६० ॥
निअकंतिनिहयतिमिराइं देवदूसोवमाइं सच्छाईं । पीआइं वनेणं दोन्निऽवि परिहंति वत्थाइं ॥ ३०६१ ॥ बहुभोज्जपेज्वंजण-

श्रीनेमि-
चरित्रे
कुलदेवता
वचः सह-
स्नानादि ॥

॥ २०१ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ २०२ ॥

सर्वसाणुगयसवर्द्धए अ । सुत्थीकयकिचिणरसणा दोन्निडवि भुंजति जुगवंपि ॥ ३०६२ ॥ तत्तो विहियविलेवणकप्पूरुद्धलि-
अंगुवंगेहिं । गहियाइं वीडयाइं पंचसुयंथाभिरामाहं ॥ ३०६३ ॥ वंचति उववणेसुं कीलासरसेलसरिअरम्मेसु । सहयारकेलि-
लवलीएलाफलकमलवणमुहेसु ॥ ३०६४ ॥ तत्थ य कयलीहरमज्झरइअरमणीयकुमुमसयणेसु । कीलति वीसमंति अ गोद्धीए
गमंति मज्झण्हं ॥ ३०६५ ॥ इअ कण्हो निचंपि हु अणुहवह सुहाइं सह जिणिंदेण । भणइ अ कंचुइणो एरिसं च पडिहारमार्द्धअं
॥ ३०६६ ॥ अइगुरुपडिवचीए नेमी सवेण चैव दट्टवो । खलिअवो य न कत्थइ भंडारंतेउरार्द्धसु ॥ ३०६७ ॥ अवियारमणो
अंतेउरम्मि नेमीडवि कीलए निचं । भाउआयाहिं समं नाणारूवाहिं कीलाहिं ॥ ३०६८ ॥ सवेडवि जायवा सिरिसमुहविज-
याइणो सिवादेवी । दारपरिग्गहविसए नेभिस्स भणंति तो कण्हं ॥ ३०६९ ॥ सिरिसच्चभामरुप्पिणिपमुहाओं भणेइ सोडवि
भज्जाओ । उवयरियवो नेमी तह जह पडिचज्झइ विवाहं ॥ ३०७० ॥ ताओडवि कुणंतीओ कीला एअं भणंति निचंपि । बहु-
एहिं सोडवि जिणं दक्खिच्चमहोअहिं दक्खं ॥ ३०७१ ॥ उवएसेहिं सोडवि हु विअट्टभणिएहिं गमइ दिअहाइं । इअ कीलं-
ताण इमाण सुत्थियाणं वयइ कालो ॥ ३०७२ ॥ एत्तो बलाएवसुओ बलनिसवो तस्स आसि वरपुत्तो । सागरचंदो नामं
कमलामेलाएँ सो रत्तो ॥ ३०७३ ॥ महसेणगं विवाहे वंचेअं सो अ तीएँ संवेण । काराविओ विवाहं इअ एवं जायवकुलम्मि
॥ ३०७४ ॥ विविहेसुं चरिएसुं तहा य बहुएसु संविहाणेसु । वट्टंतेसु पयट्टो पयडिअनट्टो वसंतमहो ॥ ३०७५ ॥
तथाहि-भियमयीसचारुचंदणो रसपयट्टुंछटणो । उववणसुरहिकुसुमइकुसुमइमचशिलीमुहविहियरुंछणो ॥ ३०७६ ॥ विट्टुणियवाहुर-
णिरमणिकंकरणच्चिरमणिसंगओ । कोमलकंठमिट्टुणियज्झुणिसवणासच्चवणगओ ॥ ३०७७ ॥ वज्जिरगहिरत्तुरहिचरपडुपरिय-

श्रीनेभि-
चरित्रे
अस्वलित-
प्रकारता ॥

॥ २०२ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ २०३ ॥

सयलकंदरो । करयलदिन्नतालरवमीसियचचरिसदसुंदरो ॥ ३०७८ ॥ परहुयमहुरसदसवणसुयधायिरपहियसस्थओ । कय-
चदुमिहुणकमलसरमज्जणु पियनवरंगवत्थओ ॥ ३०७९ ॥ मयणुम्मत्तरुणजणपयडियकोडयविहियहासओ । एइ वसंतु
विरहिसंतावणु कामुयमयणपोसओ ॥ ३०८० ॥ मज्जेणं मलयदिचंदणवणं एलादुमंदोलिणो । कन्नाडी कुरुन (ताल-
अट्ट) गुरुणो लीलासरुछ्छासिणो ॥ ३०८१ ॥ ते कप्पूरपरागसंगसुहया कामगिगसंदाविणो, सव्वचोवि सुयंधमंदसिसिरा
चायंति जत्थानिला ॥ ३०८२ ॥ संतत्तो मयणगिगणा रइसुहं पावेइ जत्थाणिसं । सेवंतो पियकामिणीओ सिसिरुज्जाणेसु
सव्वो जणो ॥ ३०८३ ॥ सव्वत्तो सहयारमंजरिगणासत्तालिंझंकारिणो, आरामा सिसिरावि तावजणया पावासुयाणं जहिं ॥
३०८४ ॥ च्छुरोडवि वसंतूमचसाहिंजं कुणइ जन्थ लोयाणं । उत्तरवारीसीयं हरिऊण वियणुणो गरुया ॥ ३०८५ ॥ कुंदल-
याए कुसुमं वियसियमवि होइ धूसरच्छायं । महुसमयससागमणे कामिणिवयणं व पियहिययं ॥ ३०८६ ॥ परिवयइ पियंगुलया
लेदोडविय कुसुमसंगमंतपि । पावइ अंकोल्लया इय लच्छीओ अणिवाओ ॥ ३०८७ ॥ दड्ढाओडवि सिसिरेणं सिरिं गयाओ
पुणोडवि नलिणीओ । वेंति व मुहम्मि कस्स व सुहदुहमेगंतिं लोए ? ॥ ३०८८ ॥ तोसियपासरहियया कणियाराणं वणेसु
कुसुमोहा । रेवंति महुसिरीए दिन्ना मंगलपईवव ॥ ३०८९ ॥ आलिंगणं वणत्थणरमणीणं कुरुवया समीहंति । तूसंति केस-
रात्रिहु कामिणिंगंइसमइराए ॥ ३०९० ॥ गंधोदयसेएणं कुसुमं पावंति चंपयदुमावि । तिलया तूसंति पुणो निहया कामि-
णिकडवखेहिं ॥ ३०९१ ॥ विरहतरुणोडवि कुसुमं लंहंति सोऊण पंचमोग्गारं । एगिंदिणोडवि पयडं पयडंति वियार निय
जत्थ ॥ ३०९२ ॥ पंचिंदियाण किं तत्थ भण्णए पुनसयलकरणाणं । उक्कडमणपसरणां अनं च जहिं वसंतंमि ? ॥ ३०९३ ॥

श्रीनेमि-
चरित्रे
वसन्तर्तुः ॥

॥ २०३ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ २०४ ॥

पुत्रायनायपरिमंडियाइं एलालवंगलवलीमुहाइं । चंपयअसोयसमलंकियाइं, जाईफलफोफलपरिगयाइं ॥ ३०९४ ॥ नालिय-
रिफयलिदुमसुंदराइं, खज्जूरनिनायवल्लीवराइं । वरमुदियमंडवमणहराइं । सिवसेसपत्तसुमणसफलाइं, उज्जाणइं रेहहि सुविम-
लाइं ॥३०९५॥ जो सुसरसउंतरवच्छलेण, जंपइ व निरंतर सह जणेण । हसइ व फुल्लमल्लियमिसेण, गायइ व महुरयरउ थ
रवेण ॥ ३०९३ ॥ नचइ व समीरुल्लासिएहिं, अहिणइ य साहि पल्लवकरेहिं । रुयइव सरसकुसुमुभवेण, मयरंदविंदुमरनिवड-
णेण ॥३०९७॥ फलभरनमंततरुसिहरएहिं, पणमइ व पिय कह पयंपकएहिं । हक्कारइ व जण जो समग्गु, पयलंतरुभवसाहा-
करग्गु ॥ ३०९८ ॥ इय सयमवि मयणुम्मत्तु नाह, महिमंडलि सयलि वसंतु भाइ । इय मयणायत्तइं लोयह वित्तइं, होति
वसंति समग्गहवि, सिरिनेमिजिणेसरु गुणिअग्गेसरु नवि मयणिण खोभिओ तहवि ॥ ३०९९ ॥ तत्तो निसामिज्जणं कलको-
इलकूइयाइं कण्हेण । उज्जाणपालणेण य कहिओ नायम्मि महुसमए ॥ ३१०० ॥ दावाविओ पुरीए सयलाए डिंडिमो
तदुग्गुइं । जह वचिही उवेदो वसंतवणलच्छिमभिदुं ॥३१०१॥ तो सयलनरवरेहिं कुमरेहिं तह समग्गपउरेहिं । तत्थ समांगंतव
संवहिउं नियसमिद्धीए ॥३१०२॥ एयं निसामिज्जणं जाओ हल्लफलो पुरीलोओ । संववइ विसेसेणं तरुणजणो जणियमणहरिसो
॥३१०३॥ अह रयणमयम्मि रहम्मि संठिओ धवलधयवडाइणो । रणिरमणिकिंकिणीजालपडिरवाज्जरियदियंते ॥ ३१०४ ॥
कण्हो संवहचलंतचारुचिंचइचामरुप्पीलो । तच्चालणवावडवारविलयकरकिसलयग्गेसु ॥ ३१०५ ॥ रणिरमणिकंकणावलिकल-
रवकयकन्नजुयलगुरुरुसोक्खो । वरवेसविलयकरधरियधवलछत्तो गरुडचिंधो ॥ ३१०६ ॥ मयगलंगडयलगलंतमयमहापवहसित्त-
महिवलओ । हरिलभवसुखुक्खयखोणिरेणुसंछाइयदियंते ॥३१०७॥ धुंघंतधवलधयवडमणिकिंकिणिशुहरलहवरसमूहो । उक्ख-

श्रीनेमि-
चरित्रे
वसन्तर्तुः॥

॥ २०४ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा-
भव-
भावना ॥
॥२०५॥

यसमुद्गरुअसंखपायक्कयसोहो ॥३१०८॥ इचाइसमिद्धीए संचलमाणे हरिम्मि दाहिणओ । दिवे रहम्मि दिवाइ देवरिद्धीइ देवोव ॥३१०९॥ सुरनिम्मियमणिसीहासणम्मि मरगयमणिप्पहो भयवं । उवविट्ठो हयवहुट्ठचिट्ठमहुमित्तसंठाणे ॥३११०॥ वारविलासिणिवरतरुणिधूयधारिज्जमाणसियछत्तो । रणिरमणिवलयभूसियरमणीकरचलियचमरोहो ॥३१११॥ संचलइ नेमिक्कुमरो पच्छाइयइयररूवसोहग्गो । निजियभुवणत्तयनियदेहसोहग्गरूवेहिं ॥ ३११२ ॥ धवलतणू धवलधओ धवलजसो धरियधवलत्तरछत्तो । वामेण रहारूढो रामो संचलइ रिद्धीए ॥ ३११३ ॥ सेसावि इमे परिवारिज्जण तो संचलंति रिद्धीहिं । सिरिउग्गसेणराया अंतैउरवंधुयुयसहिओ ॥ ३११४ ॥ सेणाहिवो उलुम्मुग महसेणो भाणु भासर अक्करो । संवो पञ्चुन्नोडविय सारणसंघंग निसहकुमरो ॥ ३११५ ॥ पुंडोडवि दूरहोविय कुमरो तह चेव चारुकण्हो य । इय एवमाइक्कुमरा नरनाहा बहुयकोडीओ ॥ ३११६ ॥ इय भडकोडीहिं समं निगच्छंती हरी सनेमिचलो । पेच्छंति पुरिपुरंधी उमालियास्सेसमालाओ ॥३११७॥ तो जह जलही सबो मालिजइ गुरुतरंगमालाहिं । तह मालिजंति इमेडवि ताण ससिसियकडक्खेहिं ॥ ३११८ ॥ कण्हो नेमी रामो य अह इमीणं इमेसु जस्सुवरिं । निवडइ दिट्ठी तत्थेव संठिया कीलियतणुव ॥ ३११९ ॥ तो तेसु अइगएसुं पच्छाक्कलंति ताओ अन्नोडवं । वनंतीओ रूवं दिट्ठं जं जीइ तम्मज्जे ॥३१२०॥ काओवि भणंति हला रामो रमणीयरूवरइज्जणओ । जइ दीसइ सेसाणं दिट्ठमदिट्ठाण का चिंता ? ॥ ३१२१ ॥ हसिउं तो अन्नाओ भणंति सुद्धाओ ! वंचिया तुब्भे । जाहिं न दिट्ठो सुहओ कण्हो कयक्कुचलयाणंदी ॥ ३१२२ ॥ अन्नाओ अस्सयाए भणंति सवाउ भणह इय तुब्भे । जा दिट्ठो न हु नेमी सुहरूवविणिजियतिलोओ ॥ ३१२३ ॥ बालत्ताउ वहुणं नराण रूवाइं दिट्ठपुवाइं । दिट्ठे नेमिम्मि परं रूवकहाओ समत्ताओ

श्री नेमि-
चरित्रे
वसंतोत्स-
वाय
गमनं ॥

॥२०५॥

॥ ३१२४ ॥ इय विचयंतीण इमीण मयणसिय(वाणेहिं)भच्छियमणाणं । विद्धाओ कंहति जहद्वियंयिपि तहवि हु न मन्त्रति ॥
 ३१२५ ॥ तो कावि भणइ सयमवि विणियचंतेसु तुब्भ दाइस्सं । अन्नावि भणइ अहमवि दाइस्समंहंयि आइन्ता ॥ ३१२६ ॥
 इय नयरिसंकहाए वड्ढंतीए गओ समगोडवि । लोओ उज्जाणेसुं रेचययगिरिस्स आसनं ॥ ३१२७ ॥ अंतेउराइं तत्थवि गयाइं
 सबेडवि कण्हमाईणं । पच्छा य गया गुरुणो समुहविजयाइ रायाणो ॥ ३१२८ ॥ पउरा य गया सबे तत्तो संतेउरो सनेमि-
 जिणो । विविहुज्जाणेसु हरी वियरइ वणलच्छिमिक्खंतो ॥ ३१२९ ॥ तो जाव गओ रेचयगिरिस्स उज्जाणमइसयसमिद्धं ।
 पुब्बुत्तरुक्खजाईहिं तह य अन्नेहि य इमेहिं ॥ ३१३० ॥ मंदारकुंददमणय हरियंदणपरियातकरमंदी । धायइ मोयइसल्लइ
 सज्जज्जुणकज्जयकयंवा ॥ ३१३१ ॥ केयइराइणिमोलइविज्जउरिकडाहकुडयकोरिंटा । सेवन्तियनोमालियजूहियपार-
 च्चिमरुओ य ॥ ३१३२ ॥ रुद्धक्खविह्लसरलाइया य किंवावि बहुपलत्तेणं । सो नत्थि कोइ रुक्खो जो अत्थि न तत्थ
 उज्जाणे ॥ ३१३३ ॥ तो नंदणवणसरिसं रमणिज्जं पेच्छिउं तमुज्जाणं । दावेइ तहिं तुट्ठो आवासं केसवो निययं ॥ ३१३४ ॥
 सेसावि जायवा केइ तत्थ कीलंति निययइच्छाए । केडवि हु सेसुज्जाणेसुं जंति अंतेउरेहिं समं ॥ ३१३५ ॥ अह नेमिजिणेण
 समं कण्हो वियरेइ रेवउज्जाणे । भमरुणगुंजियाइं मऊरकेगाइयाइं च ॥ ३१३६ ॥ कलकंठकूजियाइं सारसजुयलाण कुरु-
 लियाइं च । सुरखेयरमिहुणाण य गेयाइं सोयसुहयाइं ॥ ३१३७ ॥ अने य सवणसुहए सहे निसुणइ तओ तहिं एसो । पेच्छइ
 : य सरसमंजरिमंडियसहथारलक्खाइं ॥ ३१३८ ॥ पच्छाइयगत्ताइं नवरंगेहिं वहुवराइं व । अहिणवपल्लवियासोयरुक्ख-
 पंतीहिं कलियाइं ॥ ३१३९ ॥ कुसुमियपलासपायवणसंडाइं व नियइ रंमाइं । कोऊहलेण सुइरं पलोइउं ताइं तो पुरओ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
मय-
भावना ॥
॥२०७॥

३१४० ॥ अन्नाओवि हु पेच्छंतयाण मणनयणसोक्खपउणाओ । पेच्छइ विविहडाणेसु रुक्खजाईसु विविहाओ ॥ ३१४१ ॥
मालइमल्लियकेयइपाडलकमलाइकुसुमजाईणं । चंदणदुमाइयाण य अग्घायइ सुरभिगंधं च ॥ ३१४२ ॥ एलालवंगकप्पू-
रलवलईजाइयाण रुक्खाणं । काणइ फलाई काणवि तयाओँ केसिपि कुसुमाई ॥ ३१४३ ॥ आसायइ तह बहुविहसरस-
मयरंदकुसुमसयणेसु । वीसमइ चिरइएसुं लवलीकयलीहराईसु ॥ ३१४४ ॥ सयलिंदियविसयाई सुहाई इय विण्हुणो सने-
मिस्म । अणुहवमाणस्स तहिं तह जायवपत्थिवाणं च ॥ ३१४५ ॥ अंतेउराईं कोऊहलेण नियरंति ताण सवेसिं । कुसु-
मावचयनिमित्तं विविहुजाणेसु सच्छंदा ॥ ३१४६ ॥ उट्टुमुहीए कुसुमाईं गिण्हमाणीइ कमलनयणाए । काएवि अली कण-
लंति लोयणे झत्ति संलीणो ॥ ३१४७ ॥ हल्लप्फला तयं तो वारंती ल्हसियवसणपयडंगी । हरइ मणं कामीणं रुक्खंतरियं
नियंताणं ॥ ३१४८ ॥ मयरंदरसो कुसुमाण पडइ गलिऊण लोयणजुयंमि । अन्नाइ तओ दिट्ठा पिएण पयलंतनयणजला ॥
३१४९ ॥ मह विरहे रुयइ इमत्ति मन्नमाणेण तो इमेणेसा । भणिया आलिंगेउं पिए ! न दूरम्मि एस जणो ॥ ३१५० ॥
अन्ना गेण्हती केयइइ कुसुमाईं कंटएण करे । विद्धा डक्काड्हं विच्चुएण अलियंपि वाहरइ ॥ ३१५१ ॥ धोवंति हु ठाणां तत्त-
न्नुवि हु तयं सकाममणा । मंतमिसेणं फासंति मउयसंघुवंगेसु ॥ ३१५२ ॥ अन्नाए कुसुमएण वाहियच्छीइ न हु यिओ
दिट्ठो । सन्निहिओडवि हु अविउत्ति दूमिओ तो गओ एसो ॥ ३१५३ ॥ अवरइ कुसुमगहवावडाइ कड्डिय नियंसणे
पवए । अक्कोसंतीइ दढं विलियाइ हसावियं सबं ॥ ३१५४ ॥ उट्टुयामियदेहा उल्लहसियनीवीओ पयडइ वल्लीओ । अन्नाओ
पयग्गभरे चट्टुतीओ पियमेहिं ॥ ३१५५ ॥ उदीवियकामेहिं गाढं आलिंगिऊण मज्जेसु । भुजंति कयलिहरएसु घेतुमणिंसं

श्रीनेमि-
चरित्रे
वसंतोत्स-
वाय
गमनं ॥

॥२०७॥

कणतीओ ॥३१५६॥ रणिरमणिनेउराओ तुडुंतगलंतहाररसणाओ । कंपिरपओहराओ विमुक्तसिंघारसुहयाओ ॥३१५७॥ भुत्ताओ
अक्षमेउं पिएहि अणुह्रयवरइसुहाओ । चउपासपइणुजलमुत्ताहलकुसुमदामाओ ॥ ३१५८ ॥ परिहसियसिचयवरकेसपारा-
संबंगरइकिलंताओ । सेउछियरमणत्थलकक्खोरपओहरजुयाओ ॥ ३१५९ ॥ विज्जंति तालियंटे कयलिपत्तेहिं ताओ तो बाढं ।
मयणवसएहिं तेहिवि संवाहियअंगुवगेहिं ॥ ३१६० ॥ एवं किण्होचिहु कीलिऊण सह पिययमाहि रहखिनो । संचलइ मज्जण-
कए अणुसरणिं पवरयोक्खरणिं ॥ ३१६१ ॥ तो सो नेमिज्जिणेणं समं पियाहि य पहम्मि वचंतो । निसुणइ कत्थइ सेवियइ-
सुहुतुट्टाण मिहुणाण ॥ ३१६२ ॥ वजंतवेणुवीणामयंसुहयाइं ललियेगेहां । कत्थवि य वणलयंतरनिब्भरसुरयप्पवत्राणं ॥
३१६३ ॥ रमणीण रमणिकिंकिणिनेउरमणिवलयकलरवं सुणइ । पेच्छइ कत्थइ य पुणो कयउब्भडपवरसिंगारं ॥ ३१६४ ॥
अंदोलएसु सह पिययमाहिं अंदोलिंरं तरुणवग्गं । तत्थवि निब्भरपारद्धरइवसं अमुणियप्पवरं ॥ ३१६५ ॥ कत्थइ रहखेय-
कीलंतविहियजलमज्जणाइं मिहुणाइं । उवविट्ठाइं नियच्छइ तडेसु सरिसरवरईणं ॥ ३१६६ ॥ कत्थइ पेच्छइ वरविलयनट्ट-
रमणीयेपेच्छणीयाइं । महुपाणमत्तवहुकयकुचिट्ठुआवाणयाइं च ॥ ३१६७ ॥ अत्रत्थ गहिरत्तुरारवेण पारद्धचचरीणं च ।
कोलाहलं जणाणं निसुणइ एमाइ अन्नं च ॥ ३१६८ ॥ ता जाव गओ परिरक्खियाइं पुब्धिपि रायपुरिसेहिं । पुक्खरिणीइ
वराए कुवलकमलवणरम्माए ॥ ३१६९ ॥ माणससरम्मि सन्ने व मजाए तीइ केसवो तत्तो । सह नेमिज्जिणेण पियाहिं
चेव सुररमणिरूवाहिं ॥३१७०॥ मज्जंतम्मि हरिम्मी सारसकलहंसचक्रमिहुणाणं । कलरचमिसेण मंगलसदं कुणइ व पोक्खरिणी
॥ ३१७१ ॥ अह मज्जंताण सरीरचंदणं ताण तीइ सलिलोहं । धवलइ गुरुण संगो कस्स न विमलत्तणे हेऊ ? ॥ ३१७२ ॥

नचइ व तओ एमा अहिणइयतरंगत्राहुलइयाहिं । गायइ तथा कमलवणलीणभमरउलरसिएहिं ॥ ३१७३ ॥ नीरनिमगं
रूपिणिमालिंगंतो तओ हरी छन्नं । नाऊण सच्चभामाइ ताडिओ कमलनालेहिं ॥ ३१७४ ॥ भीएण तओ भामा भणिया
अच्छिम्मि किं पिए ! तुन्म ? । इय ववएसेण सुहं चुवंतो तीइ अवराए ॥ ३१७५ ॥ पण्हियहारम्मि हओ सीसंमि सबत्ति
अंपमाणीए । जा अणुणेइ तयंपि हु ता ईसाए हणइ अन्ना ॥ ३१७६ ॥ नेमिंपि हु सवाओ दिरयोत्ति विलिगिऊण कंठम्मि ।
सुइरं लोलंति गोवी सोऽवि अवियारभावेण ॥ ३१७७ ॥ कीलइ जलकीलाए दडूण तयं च केसवो हियए । आणंदिज्जइ मा कहवि
होऊ एसोऽवि महिलत्थी ॥ ३१७८ ॥ इय मज्झिऊण बहुवित्थरेण तो नीहरंति सयलाइं । पोक्खरिणीए वाहिं कण्हो कयप-
वरसिंमारो ॥ ३१७९ ॥ सह नेमिजिणेण तओ परितुट्ठो परियणेण य समेओ । संतेउरो ससेन्नो वसिओ तत्थेव रयणीए ॥
३१८० ॥ इय निचं कीलंताण ताणवि वोलेइ तत्थवि वसंतो । अह आगओ कमेणं गिम्हो संतवियजियलोओ ॥ ३१८१ ॥
ता गाढंमि निदाहे तत्थ पवचम्मि सिंसिरसरियाओ । कमलसराइं सेवंति जायवा सीयलवणेसु ॥ ३१८२ ॥ सिंसिरमणिहार-
चंद्रणचंद्र जलदेहिं सण्हवसणेहिं । जलजंतगिहेसु रंइ लंहंति ते तत्थ निचंपि ॥ ३१८३ ॥ अह अन्नदिणम्मि हरी सह नेमिजिणेण
पिययमाहिं च । घम्माभिहओ तं चिय पोक्खरणिं वच्चइ तहेव ॥ ३१८४ ॥ तीरम्मि तीइ ततो मणिमयसीहासणम्मि उवविट्ठो ।
परिचारिओ समंता पियाण सोलससहस्सेहिं ॥ ३१८५ ॥ सह नेमिजिणेण तथा कुमरसहस्सेहिं वेढिओ तह य । सेसेहिं जाय-
वेहिं जोषणवररूचकलिएहिं ॥ ३१८६ ॥ कुसुमाहरणा सबे सबे सियकुसुममउलिणो तह य । वणमालवोलिरंगा ठिया गइंदव
चउपासं ॥ ३१८७ ॥ जायवसीहा तेंसिं मज्झम्मि हरी हरिव सबत्तो । अच्छरसएहिं सोलसपियासहस्सेहिं परियरिओ ॥ ३१८८ ॥

ततो य मणिमयाओ कंचणमणिमयरुपमणिमयाओ । घेचूण सिंगियाओ जलजंताणि य करेहिं दहं ॥ ३१८९ ॥ तो कुंकुम-
कत्थूरियचंदणकप्पूरपूरसीसेण । नीरेण छंटणं तेहिं तत्थ सवेहिं पारुद्धं ॥ ३१९० ॥ हारविराहवच्छो कण्हो सिखिखंडधवल-
यसरीरो । सिंगसल्लेहिं सिंचद सालयननारिपमुहेहिं ॥ ३१९१ ॥ कयसिंगाराओ मत्थसण्हणवरंगण्हिं सघाओ । महुपाण-
रत्तघुम्मिनरनयणाओ सुवण्णदेहाओ ॥ ३१९२ ॥ पयडपओहरवच्छयललियहारआँ भुवणसारआओ । कत्थूरियतिलयाओ विय-
इहाहरणसुहयाओ ॥ ३१९३ ॥ बहूजलजंतकराओ भाउआयाउ पुण समग्गाओ । बहुघोलिस्हारलयं सियकुसुमाहरणकयसोहं ॥
३१९४ ॥ नेमिजिणं जुगवं चिय सिंगियजलजंतनिवहमुक्केहिं । नीरेहिं निदयं ताडयंति सुरभीहिं सघत्तो ॥ ३१९५ ॥ अहिसित्तो
भेरुम्मिव सुंदररमणीहिं रेहइ तओ सो । बहुसुरहिदघपसरियपरिमलनिचडियजलुष्पीलो ॥ ३१९६ ॥ नेमीवि तओ काओवि
सिंचइ सल्लेहिं ताओ सुरभीहिं । लीलाकमलेहिं उरम्मि हणइ काओवि लीलाए ॥ ३१९७ ॥ खिविउं महियमूलीउ भ्रमण-
कंठदेसमवराणं । वरमुंडमालियाहिं मंडइ मुंडाइं अन्नासिं ॥ ३१९८ ॥ कत्थूरियथवयाणं सीमंते भरइ काणवि खिवेउं । इय
निन्भरं पवत्तं केलीछंटणयमेग्गसिं ॥ ३१९९ ॥ मोचूण मज्जणाइं सेसाइं जायवा तओ सवे । धावंति पेच्छगावि य तद-
भिमुहं कोउयक्खित्ता ॥ ३२०० ॥ कीलत्थमागया सुरवरावि सह पिययमाहिं पेच्छंति । भोगंगणि य संपाडयंति नेमिस-
छन्नाइं ॥ ३२०१ ॥ ततो हरीवि मोचूण मज्जणं सह पहाणलोण्ण । आगच्छइ तत्थेव य सुरपरियसिओ सुरघइत्त ॥ ३२०२ ॥
अच्छरसाहि व पेच्छइ पवेत्तियं बंधवं समज्जाहिं । अवियारल्लोयणं कणयसेलसिहरं व थिरचित्तं ॥ ३२०३ ॥ मयरासत्ताओ
तओ आर्यविरल्लोयणाउ रम्माओ । पीणपओहरघोलंतहारल्लयाओ पुणरुत्तं ॥ ३२०४ ॥ सिंचंति नेमिकुमरं मोडनि तहत्थेव

रेहइ महप्पा । चिंचुन्नियचंदणमयणाहिघणसाररेणूहिं ॥ ३२०५ ॥ उद्धूलइ सवाओ पाडलमालाहिं गालइ उरम्मि । रत्तं-
सुयाइं विउणं रंजइ घणघुसिणवसरिसेण ॥ ३२०६ ॥ इय सोलसवि सहस्सा मयणेणव तेण ताओ एक्केण । हरिसपरवसम-
णाओ कया उ केलीउ रंजेउं ॥ ३२०७ ॥ गायंति ताओ मिलिउं ससंकविमलाइं नेमिचरियाइं । उब्भियवाहुलयाओ नच्चंति
य तं पवेडेउं ॥ ३२०८ ॥ मयमत्ताओ रंजियमणाउ नेमिस्स निम्मलगुणेहिं । रुप्पिणिभामापमुहाओ पवरसुरसुंदरीउव
॥ ३२०९ ॥ ओयारणं गुणाणं अम्हे तुब्भत्ति जंपमाणीओ । आलिंगयंति गाढं सोहग्गनिहिं ताओ नेमिं ॥ ३२१० ॥ कण्ह-
समक्खं सोडवि हु आलिंगइ ताउ निवियारप्पा । भूसइ य भूसणेहिं पिएहिं कीलइ य पुणरुत्तं ॥ ३२११ ॥ आलिंगिउं सयं
निय आलिंगंत तयंपि तो कावि । कंठाउ करं दूरे खिविउं विन्नायहरिभावा ॥३२१२॥ अइसयवियड्डिमाए पभणइ कुवियव
अप्पणो महिलं । आलिंगसु अम्हाणं निप्फलमालिंगणं तुब्भ ॥ ३२१३ ॥ ईसि हसंतो नेमी नायतयत्थो ताओ य अन्नाए ।
केलीइ समक्खित्तो अन्नपयारेहिं अह एयं ॥ ३२१४ ॥ पगरिसपत्तं जह जह पेच्छइ आणंदिज्जइ तह तह । सिरिनेमिजिणस्स
चरिएहिं चितइ य हरी अहं धन्नो ॥ ३२१५ ॥ जस्स इमो (वलवन्तो गयईहो) विमलसीलसंपन्नो । सयलगुणाण निहाणं
जायवहुलमंडणो वंधू ॥ ३२१६ ॥ रुप्पिणिपमुहाण मए जा एक्केक्कावि रूवसवणाओ । मयणाउरेण सहिउं संगामदुहाइं
परिणीया ॥ ३२१७ ॥ सवाउडवि मिलियाओ दट्टूण सुरावि नूण खुब्भंति । ताओ एयस्स पुणो कंठविलग्गाउडवि न किंपि ॥
॥ ३२१८ ॥ [ग्रन्थाग्रं ४०००], ता किं जयंमि नारी एयाणवि कावि होज्ज अब्भहिया । जा खोभेज्ज इमंपि हु ? मोहो
त्रिय अम्ह ता एसो ॥३२१९॥ अहवा विही विचित्तो चिंतंतो एवमाइ तो कण्हो । आलिंगइ नेहेणं नेमिं तत्तो य सयलाइं ॥३२२०॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥२१२॥

पोक्खरिणिं पविसेउं विहिणा मज्जंति पुव्वभणिग्गण । तो उत्तरंति तीए मजेऊणं समग्गाइं ॥ ३२२१ ॥ सिरिनेमिलिणोऽवि
तथो उत्तरिउं तीरेदेसमणुपत्तो । पुब्बुत्तिन्नाए रुट्ठिणपत्तो ॥ ३२२२ ॥ अब्भुट्ठाणं काउं मसंभमा उट्ठिया
तथो एसा । आंगत्तूण समुहा पभणइ तं गरुयविणएण ॥ ३२२३ ॥ पसिऊणं आगच्छह कुमार ! रयणामणम्मि उव्विसह ॥
नियवाहाए तो ठावि(धारि)ऊण करपछ्वं तस्स ॥ ३२२४ ॥ रयणामणो निवेमइ गंधकसाईए ल्हए अंगं । कारइ विलेवणं तह
समपपए पवरवत्थाइं ॥ ३२२५ ॥ केसालंकारं कुणइ पवरकुमुमेहिं तह सहत्थेण । भूसेइ य वमणेहिं भणइ य विणएण तो एवं
॥ ३२२६ ॥ को जाणइ तुह पुरओ भणिउं परिमुणियसयलभावस्स । चवलाओ य सहावेणं इत्थीओ तहवि वरकुमरं ॥ ३२२७ ॥
तेण भणामि न कज्जो अपसाओ मज्झ नियगुरुत्तेण । सुवणब्भहियं रूवं अणोवमं तुब्भ सोहग्गं ॥ ३२२८ ॥ कत्ता
कलाण तं चिय तं किंपि वियट्ठत्तणं तुह अउव्वं । भणिउं पुण को जाणइ अत्तो को वावि उच्चियन्नू ? ॥ ३२२९ ॥ जाओ सि
भुवणपयडे वंसंभि घरे समुहविजयस्स । निदेसकरो पुण जस्स सिरिहरो तुब्भ सयमेव ॥ ३२३० ॥ लच्छीइ विलासाण य
किं भणिसो तस्स जस्स य मुरावि । वड्ढंति किंकरत्तेण तस्स पज्जत्तमत्तेण ॥ ३२३१ ॥ भणिग्गण कुमर ! किं पुण सय-
लोऽवि इ एस्स गुणगणो विमलो । ल्हइ गिहत्थाणं दारमंगहेणेव सहलत्तं ॥ ३२३२ ॥ गिहिणी गिहंति भणइ तदभावे
केण भणइ गिहत्थो ? । मुहिसयणवंधवाणं धम्मस्स य कारणं गिहिणी ॥ ३२३३ ॥ गेहागयाण उच्चियं कुणंति गिहि-
णीउ दाणधम्मं च । तदभावे किह कस्स व सागयकिरिया व धम्मो वा ? ॥ ३२३४ ॥ ता धमेणं इमिणा महवएणं
कियच्चिरं कालं । अज्जविय अच्चियवं तुमए दुब्भगनरेणेव ? ॥ ३२३५ ॥ सोहग्गनिही तुम्हारिसावि जइ सुहय ! दारसम्बन्धं ।

श्री नेमि-
चरित्रे-
गोपी-
प्रयत्नः ॥

॥२१२॥

न कुणंति नृण एसा जयट्टिई तो समुच्छिन्ना ॥ ३२३६ ॥ ता मा सिएज्ज अंगे अणुत्तरं जीवणं इमं तुब्भ । मा तुह विलास-
रहिंया जायव ! लच्छी हवउ विहला ॥ ३२३७ ॥ जइया तं होसि सुणी पालेज्ज महवयाइं तइयावि । रेहइ न गिहत्थाणं एयं
पुण तुब्भ मृणिचरियं ॥ ३२३८ ॥ सोहणमवि ठाणेच्चिय चत्थुं सोहं लहेइ कीरंतं । नहि रेहइ सज्जाओ वीणाए वज्जमणीए ॥
३२३९ ॥ रंडोलउव डोलो पुरिसो जायइ गुणेहिं गरुओऽवि । भमिरो छिंडणगोरिख पइगिहं गेहिणिविहूणो ॥ ३२४० ॥ ता
मह उवरोहेणं पसिज्जणं दारसंगहं दियर ! । कुणसुत्ति रुप्पिणी जंपिज्जण पाएसु लगेइ ॥ ३२४१ ॥ तो जंववई जंपइ साहु
इमं भणइ रुप्पिणी कुमर ! । लगेज्जणं पाएसु सावि पभणेइ जुचाओ ॥ ३२४२ ॥ गंतूण सच्चभामावि भासए लग्गिज्जण चर-
णेसु । इय सयलाहिंवि एसो उवरोहेउं समारद्धो ॥ ३२४३ ॥ आसन्नठिओ कण्होवि विसुणिउं रुप्पिणीइ भणियाइं ।
पेच्छ अहो एयाए नियपक्खो पोसिओ किहणु ? ॥ ३२४४ ॥ इय ताहिं रंजिओ सोऽवि तत्थ गंतूण पंजलिं भणइ ।
कुणमु कुमार ! पसायं भाउज्जायाण अमंहं पि ॥ ३२४५ ॥ लहउ सुहं सिवएवी सत्था य हवंतु जायवा सधे । पावेउ निव्बुइं सिरि-
समुद्विजओ महाराया ॥ ३२४६ ॥ न य सबहा विरुद्धो पक्खो एसोऽवि जेण पुधिंपि । उसभाइजिणाईहिंवि आइन्नो न य न ते
पिद्धा ॥ ३२४७ ॥ इचाइ भणंते केसवम्मि सयलोऽवि जायवसमूहो । तस्स वयणं समत्थइ पत्तेयं बहुयजुत्तीहिं ॥ ३२४८ ॥
इय मधेहिंवि भणिए बहुम्मि पाएसु लगए कण्हो । लगेइ तयणु चरणेसु तस्स सयलोऽवि जउवणो ॥ ३२४९ ॥ अह चित्तइ
नंभिजिणो पेच्छसु लोयट्टिईइं वलियत्तं । तह कम्मपरिणइए नियसु अ अविवेतसामत्थं ॥ ३२५० ॥ जं दिट्ठपयडकेवलदोसेसु
अगारवत्थुसुवि लोओ । किह पडिवद्धो सयमवि अनं च पवत्तए किहणु ? ॥ ३२५१ ॥ केवलअवुहाइन्नो बुहेहिं परिवज्जिओ

य गिहवासो । अणुहूयमाणदुक्खो पच्चक्खं तम्मिवि निबंधो ॥३२५२॥ जुत्तीहिं समत्थिज्जइ एसो सोऽवि हु न मन्नए जो य ।
सो गहिलोत्ति गणिज्जइ लोयव्वहारवज्झो य ॥ ३२५३ ॥ माया पिया य भञ्जा कूडपयारेहिं एवमाईहिं । पुणरुत्तं जीवा
भवदवम्मि खिप्पंति मोहेउं ॥ ३२५४ ॥ मज्झं पिऊहिं आइम्मि वासिया केसवाइणो सवे । ता पडिवुज्झंति इमे किह तेहिं
असग्गहपरेहिं ? ॥३२५५॥ न य पडिवोहे अज्जवि समओ एसो इमाण न य एए । पभंति जं तंयपि हु होही मन्नामि पुण
इण्हिं ॥ ३२५६ ॥ पव्वं तु करिस्सं अकएच्चिय दारसंगहे नूणं । जं च उदाहरणं उसभमाइणो दिन्नमेएहिं ॥ ३२५७ ॥ तं
सवत्थ न जुज्जइ न हि एगच्चिय समग्गरोगाणं । होइ चिगिच्छा किं पुण चित्ता तह कम्मरोगेऽवि ॥ ३२५८ ॥ तो किं बहु-
एण इहं एस उवाओत्ति एवमाइयं । चित्तेउं भणइ जिणो भणेह जं तं करेमोत्ति ॥ ३२५९ ॥ तो रुप्पिणिपसुहाओ सवाओवि
हसियाओँ देवीओ । कण्हो समुद्विजओ सिवएवी सेसलोओ य ॥३२६०॥ अह गिम्हं गमिऊणं हरी उ रम्मम्मि रेवउज्जाणे ।
चारवइपुरीइ गया नियनियठाणेषु सवेऽवि ॥ ३२६१ ॥ अह रयणिं गमिऊणं कण्हो अंतेउरम्मि उवविड्डो । पभणइ पभायसमए
देवीओँ कहह सवाओ ॥ ३२६२ ॥ कन्ना किं अत्थि जयम्मि कावि जा नेमिक्खमरणहरइ । अह भणइ सच्चभामा धूया सिरि-
उग्गसेणस्स ॥ ३२६३ ॥ निरुवमरूवा राइमइनामिया मह कणीयसी भणिणी । नीसेसतिहुयणम्मिवि रूवाइगुणेहिं विक्खाया
॥ ३२६४ ॥ ता सच्चिय नेमिजिणस्स देय ! अणुहरइ कन्नाया नूणं । नो अन्ना अमरीवि हु एवं ता फुरइ मह चित्ते ॥ ३२६५ ॥
तो केसवेण भणियं सुयपुवा सा ममावि चिड्डेइ । ता तत्थ जइस्सामो इय भणिउं सो समुट्टेइ ॥ ३२६६ ॥ नामेण चउरबुद्धिं
निययममंचं भणेइ तो विण्हू । सिरिउग्गसेणनवरगिहम्मि गंतुं निरिक्खेषु ॥ ३२६७ ॥ रायमई रूवाइहिं किंपि अणुहरइ

रिद्वेषोमिस्म । किं वा पसिद्धिमेतं ? इय सिग्धं कहह आगंतुं ॥३२६८॥ गंतुं सोऽत्रि नियत्तो एतं तो भणेइ परिदुडो । विण्हुं देव ! निमामह खणमेगं अवहिया होउं ॥ ३२६९ ॥ नेमिस्स ताव पुरिसो देवो नारी व अहव अमरी वा । अणुहरइ कोइ रुवाइएहिं वोचुंएि इइ न खमं ॥३२७०॥ किन्तु पढमंएि पायं चितइ मिहुणं पयावई एसा । लोयड्डिइत्ति तत्तो नेमिस्स विचिं-
नियं नेण ॥३२७१॥ मेहणत्थं राइमई निम्मविया तेण नूण मन्नेऽहं । अणुरूवचिय पाएण सा कया तेण अइगरुयं ॥ ३२७२ ॥ जत्तं काळण परं जए तहारूवयोगलाऽभावा । सत्तीए अभावेण व जायं जइ किंपि ऊणत्तं ॥ ३२७३ ॥ निच्चममिलाणसोहं किं भाणिमो वयणपंरुयं तीए ? । अत्रियहमहिलसंता देवावि हु जं न पावंति ॥ ३२७४ ॥ सुत्ताणुगओ परिपेच्छिओऽवि निच्चंएि तीइ हारोऽत्रि । वणपीणुन्नयथणमंडलस्स संवं न परिहरइ ॥ ३२७५ ॥ अतिसद्धमायारो नूणं जइ कोइ पाविही तीसे । चादुलइयाण वन्धं गाढं कंठे निरुवमाणं ॥ ३२७६ ॥ गंभीरनाहिमंडलमणिसंपि फुसंतयस्स देवावि । तरलत्तणंपि तरलस्स तीइ यलहंति परिदुडा ॥ ३२७७ ॥ रसणत्थलमारूढो मयणो मणिरसणक्किणिरवेण । वाहरइ व तीइ अहो जइ कजं कुणह विउलतां ॥ ३२७८ ॥ कुसुमसरभवणतोरणखंभोवममूरुजुयलमवि तीए । उत्तत्तकणयवन्नं न थ्रेवपुन्नो पलोएइ ॥ ३२७९ ॥ चरणुपलनालोवजंथाहिं सिलिङ्गूदगुण्फाहिं । सोणनहमणिविहूसियसुकुमालारुणपयजुयाहिं ॥ ३२८० ॥ चंक्रम्मंती कस्सइ धन्नम्म धरंरणं पत्रिचिहिइ । सा देव ! तुब्भ मइओ अहमेत्तियमेव जाणामि ॥३२८१॥ अब्भहियं पुण एत्तो तीसे सुयक्रेवली गुणइ रूवं । जाणंति तयं तु पुणो सयलं सबन्नुणो चेव ॥३२८२॥ इय भणिए तेण तओ रंजियचित्तो हरीवि पभणेइ । गुणओचि इ निवडियं नामं तुह चउरवुद्धिचि ॥ ३२८३ ॥ इय को जाणइ वत्थुं ? नायंपि परस्स साहिउं एयं । को सक्कइ ? ता इण्हि

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥२१६॥

वच्च सयं चिय तहिं भइ ! ॥ ३२८४ ॥ पद्मणेषु उगसेणं जं तुह धूया वरिञ्जिही एरा । सिरिनेमिक्कुमारकए गओ तओ सो इमं सोउं ॥ ३२८५ ॥ कहियं च उगसेणस्स विम्हयाखेत्तमाणसो सोऽवि । भणइ किर कस्स एयं न मयं अच्चब्भुयं नवरि ? ॥ ३२८६ ॥ रोरस्स गेहपंगणभूमी एरावणेण सम्बन्धं । किं पावइ कइयाविहु ? सुरतरुसंगं च मरुवसुहा ॥ ३२८७ ॥ पावइ पामरधूया किं पत्थंती व सक्कसंबंधं । सो कत्थ नेमिक्कुमरो धूया वा कत्थ अम्हां ? ॥ ३२८८ ॥ ता ण सरिससत्थि इमं न केवलं मज्झ किन्तु सयलस्स । सुवणत्तयस्स सम्मयेयं पुत्राइं पुण ताइं ॥ ३२८९ ॥ किं होंति न वा अम्हां-रिसाण ? एयं न याणिमो तत्तो । इच्चाइ तेण भणियं गंतुं सो कहइ कण्हस्स ॥ ३२९० ॥ एयं कंहंचि सोउं राइमइसहीओ तुइहिययाओ । साहंति तीइ सघं असदहंती य तो सावि ॥ ३२९१ ॥ चिन्तेइ मए बहुसो दिट्ठो नेमी परं न कइयावि । एत्तिय दूरम्मि गया मणोरहा जं इमो मज्झ ॥ ३२९२ ॥ होही वरोत्ति जं कत्थ पायसो सो सुसंभिओ सा य । कत्थ कडु-तेलधारा ? कत्थ व सो सक्करानियरो ? ॥ ३२९३ ॥ कडुतुवी कत्थ पुणो जुज्जइ किह अंविलीइ पयपूरो ? । सुइ य किंपि इण्हिं इमं असंबज्झमाणंपि ॥ ३२९४ ॥ चित्तो य विही ता किंपि एत्थ होहिति तं न याणामो । इय चिन्तंती पेच्छइ अन्नदिणे सहियणसमेया ॥ ३२९५ ॥ बहुकुमरविंदकलियं कीलंतं नेमिक्कुमरसुजाणे । ववएसेण सहीओ गयाउ दूरम्मि तो एसा ॥ ३२९६ ॥ गाहागदिट्ठीइ चिरं पलोयए तं लयाहरंतरिया । अह गंतूण सहीणं मिलिया य गया य नियगेहं ॥ ३२९७ ॥ अह संहाए अत्थंगयम्मि छरम्मि तिमिरिंछोली । पसरइ दिज्जंति य मंदिरेसु जा मंगलपईवा ॥ ३२९८ ॥ वट्टइ राइमइए दाहो ता सयलअंगुवंगेसु । जाया दढं असत्था दीहं नीससइ अणवरयं ॥ ३२९९ ॥ तो सहियणेण कहिए संभंता तत्थ आगया

श्रीनेमि-
वरिन्ने
उग्रसेनो-
क्त्या
राजीमति
विचाराः॥

॥२१६॥

मल० श्री
हेमन्त्रीया
स्वोपजा
भव-
भावना ॥
॥ २१७ ॥

जगणी । पाग्द्वो उवयारो सीयलवत्सूहिं विविहेहिं ॥ ३३०० ॥ एत्तो य उदयसेले समुग्गओ ससहरो करोहेण । सयलंपि
नीवल्लोयं श्रामासंतो तओ जाओ ॥ ३३०१ ॥ मन्नाउवि मिल्लुणं राइमइं नैति हम्मियतलम्मि । चंदकरालिद्धतणुं तत्थ
जल्लद्दाहिं छायेति ॥ ३३०२ ॥ वेढंति नालतंतूहिं कमलपचेहिं पछवेहिं च । सरसेहिं सत्थरं विरइज्जण सोचंति तं तत्तो ॥
३३०३ ॥ वीयेति ताल्लियंटेहिं देति अंगेमु सीयलमणीओ । हारलयाओ विविहाओ मोत्तियाइं च चुन्नेउं ॥ ३३०४ ॥ इय
सीयलोवयारो जह जह कीरइ तहा तहच्चेव । वड्डइ से अहियरो दाहो जायइ असत्था य ॥ ३३०५ ॥ जणणीए पुड्डा सा
कहेइ यमं न किंपि तह कुणइ । वट्टोत्तराइं तत्तो सा भणइ सहीउ ! तुम्हेहिं ॥ ३३०६ ॥ पुड्डा नूणं एसा सवंधं साहिस्सए तओ
तीमु । मालइनामा एक्का पोहसही तं ठवेज्जण ॥ ३३०७ ॥ एगंतम्मि हसंती ईसि तमापुच्छए तुहंगाइं । को वाहइ पियसहि !
तं कहेसु जं तुह पियं करिसो ॥ ३३०८ ॥ अह चितइ राइमइं नत्थि वियड्डुण किंपि एयाणं । मज्झ सहीण अनायं ता किं
कवट्टुत्तरेणत्थ ॥ ३३०९ ॥ माहइ तओ फुंडं चिय आईओ नेमिवइयरं तीए । जा अवरण्हे दिट्ठो तत्तो पुण सहि ! विचिंतेमि ॥
३३१० ॥ एयंमि दिट्ठिगोयरगंयमि केणवि उ हेउणा मज्झ । आसि असरिसा पीई सयानि ईण्हं तु अन्नाओ ॥ ३३११ ॥
वत्ताओ निमुयाओ आसा दूरं पवड्डिया तेण । दिट्ठे य सम्ममिण्हि इमंमि दूरं समब्भहिए ॥ ३३१२ ॥ एगंतपसमनिलए
य मव्वहा निधियारभावे य । तुड्डा तडत्ति साडविहु इय जाओ मज्झ सहि ! दाहो ॥ ३३१३ ॥ तो भणइ मालइं सहि ! मा
रोयं कुणमु तहवि तुममेवं । सउणेहिं निमित्तेहिं य विणिच्छियं सो वरो तुज्झ ॥ ३३१४ ॥ इच्चाइ संकहाहिं रयणी गभिया
इमाहिं मयल्लाहि । म्फुग्गमम्मि तत्तो समागया माहवी नाम ॥ ३३१५ ॥ लहुमइणिच्चिय सा मालइय वट्टावए य

॥ २१७ ॥

सबाओ । राइमई नेमीणं वरणं अञ्जत्ति पभणंती ॥ ३३१६ ॥ तो मालतीइ भणियं किह जाणसि ? आह सावि पहमाए ।
रयणीएँ मए दिट्ठा नरनाहा समुद्धविजयस्स ॥ ३३१७ ॥ गेहम्मि मिलंता सयल जायवा कण्हउग्गसेणाई । कोऊहलेण तत्थ-
वि ठिया तओ मह नियंतीए ॥ ३३१८ ॥ सबेहिं मंतिज्जणं सुइरं हक्कारिओ तहिं चेत्र । कोहुइनामा नेमिच्चिओत्ति तेणावि
गणिज्जण ॥ ३३१९ ॥ कहिओ वरणयदिवसो अज्ज तओ उट्ठिओ जणो सबो । अहमवि य ऊट्ठिज्जणं समागया तुम्ह पास-
म्मि ॥ ३३२० ॥ इय जाव साहइ इमा तो नरवइ उग्गसेण पेसविया । पभणइ महच्छिया कुमारि ! तुम्ह राया समाइसइ ॥
३३२१ ॥ नेमिक्खमरेण सद्धिं वरणमज्जेव ता समुद्धेह । कुरु मज्जणमवसेसं जं कीरइ मंगलं पुरओ ॥ ३३२२ ॥ तो राइमई मज्ज-
णमायरिज्जणं करेइ सिंगारं । कण्हाइणो य गेहे समागया भोगरायस्स ॥ ३३२३ ॥ अइगरुयपमोएणं वद्धावणएहिं मंगलसएहिं ।
सम्माणिज्जण सम्माणदानमाईहि सयलजणं ॥ ३३२४ ॥ विहियं वरणयमह सिरिसमुद्धविजओ तहेव सिवएवी । कण्हाइणो य
सबे परितुट्ठा जंति सट्ठाणे ॥ ३३२५ ॥ अह वारेज्जयदिवसं पुट्ठो नेमिच्चिओ इमं आह । पुरओ वासारत्तो तम्मि य अब्बेऽवि आरंभा
॥ ३३३६ ॥ पडिसिद्धा सत्थेसुं महिद्धियाणं विवेइलोयाणं । वारेज्जयकज्जं पुण तेसु निसिद्धं विसेसेण ॥ ३३२७ ॥ तो कण्हेणं
तह सिरिसमुद्धविजयाइएहिं सो भणिओ । न खमइ विलंबमेयं पओयणं जं अणिच्छंतो ॥ ३३२८ ॥ मन्नाविओ कहिंपिहु नेमी
परिणयमह पुणो पच्छा । किं होइ न याणामो तावेक्ख दिणं इयाणिंपि ॥ ३३२९ ॥ जोएसु किंपि अह सो सावणमासस्स
सुद्धपक्खम्मि । सत्तमितिहीइ साहइ वारेज्जं साइनक्खत्ते ॥ ३३३० ॥ पउणीकरंति सबं दोसुवि पक्खेसु तो विवाहत्थं ।
उवगप्पिया समग्गा तो जाव विवाहसामग्गी ॥ ३३३१ ॥ दसवि दसारा तत्तो मिलंति कण्हो तहेव बलदेवो । सेसावि

जायवा तह नरिंदसामंतमंतीहि ॥ ३३३२ ॥ सयलाएनि पुरीए गेहंगणतियचउकमाईसु । वरकणयरयणरासीओ कारिउं तो जहि-
 ङ्छाए ॥ ३३३३ ॥ दाणाइं दिति किविणाइयाण पूयाइ देवभवणेसु । कारंति सोहयंति य कारागाराणि सयलाणि ॥ ३३३४ ॥
 कुलविद्वयउरविद्वे अन्नेऽनि य वत्थभोयणाईहिं । सम्माणयंति तत्तो विवाहसमयंमि आसन्ने ॥ ३३३५ ॥ पुष्पाभिमुहं रयणासणम्मि
 नेमि ठवंति परितुड्डा । वररयणकणयरुप्पयमणिमयभोमेञ्जकलसेहिं ॥ ३३३६ ॥ वरपउमपिहाणेहिं पसत्थसलिलेहपूरिएहिं
 च । अहिसिंचंति समेया सुरेहिं कयदुंडुहिरवेहिं ॥ ३३३७ ॥ गायाइं लूहिऊणं गंधकसाईइ सुरभिगंधाए । कण्पूरागल-
 मयणाहिमीसगोसीससिरिखंडं ॥ ३३३८ ॥ घेचूण समगंपि हु अंगं उवलंपयंति तत्तो य । मालइमह्छियसेवन्तियाइसिय-
 पवरकुमुमेहिं ॥ ३३३९ ॥ सीसामेलं विरयंति ठावयंति य सिरम्मि वरमउडं । सियकणयरयणमुत्ताहलेहिं सुरवरवि-
 णिम्मवियं ॥ ३३४० ॥ आमलयथूलमोत्तियअड्डारसरिसमन्नियं हारं । कंठमि भुवणसारं खिवंति सुरसिंधुपवहं व ॥ ३३४१ ॥
 भूसंति चाहुजुयलं मुत्तामणिवडियअंगयजुएण । मंडंति करग्गाइं मुत्ताहलंककणालीहिं ॥ ३३४२ ॥ पूरंति अंगुलीओ
 सियरयणफुरंतकिरणजालाहिं । अज्जुणकणयमईहिं सुरोवणीयाहिं मुहाहिं ॥ ३३४३ ॥ परिहंति खोमजुयलं सण्हं सच्छं
 मसंकरधवलं । वंधंति कडीए वरणपत्त मुत्तामयं दामं ॥ ३३४४ ॥ पंचसुयंधसणाहं करे समप्यंति वीडयं पवरं । तत्तो
 सिवाएवी देवई य तह रोहिणी देवी ॥ ३३४५ ॥ देवी य सच्चभामा रुप्पिणिजंवथइलक्खणाईया । कयमंगलसद्दाओ सहि-
 याओ अमररमणीहिं ॥ ३३४६ ॥ कुबंधंति पंडखणयं नेमिजिणिंदस्स गहिरतूरेहिं । वज्जेतेहिं अविहावगणे सुसुंदरीसुं च
 ॥ ३३४७ ॥ हरिसभरनच्चिरीसुं कएसु तो मयलमंगलीएसु । दिव्हे वरयणसमए ससंकधवले रहत्रम्मि ॥ ३३४८ ॥ सिय-

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ २२० ॥

रयणमए भद्रासणम्मि समलंकिओ तओ भयवं । वज्रंतंदुहीहिं उवविसइ सुरेहिं शुवंतो ॥ ३३४९ ॥ तुडंति तारहारावलीहिं
अइहरिसनिभरमणाहिं । सुरसुंदरीहिं नट्टे पुरओ गेए य पारद्धे ॥ ३३५० ॥ दसवि दसारा कण्हो रामो सेसो य जायव-
समूहो । सिवएविप्पमुहाओ पहाणमहिलाओ सयलाओ ॥ ३३५१ ॥ अमररमणीहिं सद्धिं वंचंति घरम्मि उग्गसेणस्स । ण्हावंति
विलिंपंति य कुवंति य वयणकमलम्मि ॥ ३३५२ ॥ कणूरप्पमुदुसुयंथअसियद्वेहिं पचवल्लीओ । हिट्ठाओ अमरनरकामिणीओ
राहमइकुमरीए ॥ ३३५३ ॥ पट्टमयदूसजुयलं सण्हं सच्छं मयंककरधवलं । देवेहिं समुवणीयं परिहंति अहे य उवरिं च
॥ ३३५४ ॥ सिरिलंबधवलदेहा सियकुसुमाहरण सेयकुप्पासा । थणवट्टलुलियहारा एवं सा सवसुकिलिया ॥ ३३५५ ॥ सोहइ
सरस्सई इव अहवा नारीण सयलअमरीणं । रूवं समइकंता राा भन्नउ केण सरिसत्ति ॥ ३३५६ ॥ इय अच्चगुयरूयं दट्टुणं तीइ
विम्मिहओ लोओ । भणइ अहो सयकालं अजुत्तकारिस्सवि विहिस्स ॥ ३३५७ ॥ मिट्टुणमिणं अणुरूवं संजोयंतस्स जुत्तमवि
जायं । एयं सक्कं कहमवि एक्केणवि अहव एएण ॥ ३३५८ ॥ अहसयअच्छरिएहिं फुसियाइं अजुत्तयाइं सेसाइं । पइगेहं संजाओ
एस पवाओ पुरवरीए ॥ ३३५९ ॥ एत्तो पउंखिया अधिहवाहिं साऽवि हु तहेव रिद्धीए । अह आसन्ने लगे समुद्विजयस्स
गेहम्मि ॥ ३३६० ॥ परिणयणागमणत्थं गंतुं नेमिस्स जायवा सवे । कण्हप्पमुहा कुवंति ऊसुया पवरसंवाहं ॥ ३३६१ ॥ बहु-
मुत्ताहलमालाहिं मंडियं सेयकुमुददामेहिं । ओमालियं पवित्तं ससंकधवलं महाछत्तं ॥ ३३६२ ॥ धरइ तिरिनेमिपहुणो उवरिं
अइपवरविहियसिंगारा । वट्टंतजोवणभरा तरुणी तह तस्स पुरओऽवि ॥ ३३६३ ॥ वारविलयाकरेहिं पयट्टिओ वररयणवल-
एहिं । ससिसंखकुंदधवलो बलइ सुहो चामरुपीलो ॥ ३३६४ ॥ उभओ पासिं पग्गहियतालियंटाओ पवररमणीओ । चिट्ठंति

श्रीनेभि-
चरित्रे
विवाहाय
गमनं ॥

॥ २२० ॥

हंगलक्वणमाडयहन्याओ अन्नाओ ॥ ३३६५ ॥ सिरिखंडधवलदेहो सियकुसुमाहरणसेयवरवत्थो । कप्पूरेणुनियरेण
गुंडिओ सेयउवगणो ॥ ३३६६ ॥ इय सबसेयनेवत्थभूसिओ भासुरिंदनीलाभो । वहलससिजुणहधवलो अंजणसेलोव सहइ
जिणो ॥ ३३६७ ॥ चोएइ संखधवले तुरंगमे सारही रहस्स तओ । संचछइ नेमिजिणो पुरओ कयमंगलसमूहो ॥ ३३६८ ॥
नम्म य उभओ पामिं भ्रुवइणो ठंति करियडारुढा । पुरओ कुमारलक्खा चलंति वरतुरयवइहेहि ॥ ३३६९ ॥ पच्छा य दस
दमाग कण्हो रामो य गयवरारुढा । संचलइ रहसमूहेण सेमजायवसमूहोऽवि ॥ ३३७० ॥ पवरसिवियागयाइं चलंति अंतेउराइं
मयलाइं । अन्नाओऽविय पवराओ मंगलमुहलाओ महिलाओ ॥ ३३७१ ॥ भ्रुवंतधवलयमालियाण मज्झग्ग्मि संठिओ पुरओ ।
पढइ मिरिनेमियहूणो वंदियणो विमलचरियाइं ॥ ३३७२ ॥ गाथंति किन्नरीओ तुडा वायंति दुंदुहिं देवा । इच्चाइसमिद्धीए
ओइन्नो गयमग्गम्मि ॥ ३३७३ ॥ मिरिनेमिजिणो हृष्टफलाउ धावंति तो पुरंधीओ । विग्घंति सुयंतीओ रुयमाणे नियअव-
चंजवि ॥ ३३७४ ॥ पायायसेलखोणीयलेसु लोएण संकडे जाए । पीसिजइ हियएणं हिययं संरुद्धनीसासं ॥ ३३७५ ॥ वेच्छावेच्छिं
कृणमाणियाण रमणीण भणइ तो कावि । ओमर मुहले पेच्छाभि जात्र न हु वच्चए सुहडो ॥ ३३७६ ॥ पडिभणइ मावि अन्नत्थ
वयगु न हि अन्नऊमुयत्तेण । मुक्खोऽवि चयइ अन्नो घोडंते अमयगंदूसे ॥ ३३७७ ॥ अन्ना अन्नाइ पुणो पुडा सकरंगुलीइ
दंमंती । पभणइ न एम नुहओ राइमइवरोत्ति जो निमुओ ॥ ३३७८ ॥ सा आह नूण धन्ना धन्नाणंपि हु जयंती राइमई ।
धग्गि गेद्विणिमइं इम्मम जा सयलगुणनिहिणो ॥ ३३७९ ॥ आहन्ना संजोगो एसो अच्चभुओ न य खमेइ । एयारिसांइ
देवो ना होवी किमह न सुणेमि ? ॥ ३३८० ॥ अन्ना भणइ असंगलमेयं तुह पडिहयं हवउऽभग्गे ! । अणुहवउ पुत्रपत्तं संगम-

मेयस्स सा धन्वा ॥ ३३८१ ॥ इच्चाइसंकहाहिं दाइजंतो किरंगुलिसएहिं । अच्चिजंतो जणनयणकमलमालासहस्सेहिं ॥ ३३८२ ॥
सलहिजंतो सोक्करिसचिओसजीहाण सयसहस्सेहिं । कामिजंतो उम्माहियाइं वररमणिक्कोडीहिं ॥ ३३८३ ॥ सिरिउगगसेणनर-
वरोहगवक्खवड्डियाण आसन्ने । पंथमि समणुपत्तो सिरिनेमिजिणो तओ कुमरी ॥ ३३८४ ॥ भणिया सहीहिं पियसहिं !
पाऊण पियस्स नयणपुडएहिं । तो पन्निरूवममयं होसु कयत्था चलसु सिग्धं ॥ ३३८५ ॥ इय ताहिं ऊसुयाहिं नेऊण गवक्ख-
जालयंतरिया । ठविया पेच्छइ एसा तं जणियजयत्तयाणंदा ॥ ३३८६ ॥ उक्करिसियाउ तत्तो सहीओ पत्तेयमवयवे तस्स । वनं-
तीउ दंसंति तीइ समुदायसोहं च ॥ ३३८७ ॥ सावि तयं पेच्छंती सुंचइ हरिसेण नयणसलिलोहं । सोऽवि पओहरवड्डिओ पोसिजइ
सुमइ य खणेणं ॥ ३३८८ ॥ अह ताहिं विम्हियाहिं पुट्टा सा भुवणसुंदरि ! किमेयं । दीहं नीससमाणी न किपि तो कहइ
एयाणं ॥ ३३८९ ॥ अह भीयाओ ताओ निव्वंधेणं पुणोऽवि पुच्छंति । तो सविसाया सावि हु साहइ तासिं जह अकम्हा
॥ ३३९० ॥ जाणामि न केणइ कारणेण छिजइ व मज्झ छुरियाए । अंतो सहीओ हिययं फुरेइ तह दाहिणो वाहू ॥ ३३९१ ॥
फंदइ दाहिणनयणंपि तो इमं भुवणदुल्लहं सुहयं । कंतं पेच्छंतीए चितंतीए य सवंगं ॥ ३३९२ ॥ वज्झंति हरिससेयंयुचिंदुणो
उट्टए य थणपुलओ । पडिउं पओहरेसुं पोसिजइ तेण नयणजलं ॥ ३३९३ ॥ पुव्वुत्तदुन्निमित्तं चितंतीए उ सयलदे-
हम्मि । उप्पजइ दाहजरो सोसिजइ तेण तं झनि ॥ ३३९४ ॥ तो ताओ भणंति तयं मा एवं भणसु पियसहिं ! अणिट्टं ।
पडिहयमंगलं तुज्झ एयमम्हेहिं किर न सुयं ॥ ३३९५ ॥ तुमए न जंपियं वा निरुवमभोगे य भुंजसु इमेण ।
सुहएण समं सुइरं इण्हि शेवंतरं चेयं ॥ ३३९६ ॥ मा होसु कायरा एस आगओ हियवल्लहो तुज्झ । इय जंपंतीण

इमाण जाव वचइ जिणो पुरथो ॥ ३३९७ ॥ ता पूरियदिसिचलयं करुणं दीणं महादुहुप्पन्नं । विबुहाण असोयधं केवल-
करुणाइ हेउं च ॥ ३३९८ ॥ नाणाजाईण पय्ण सदमायन्नए सवणकडुयं । जाणतोडविहु ततो सारहिमापुच्छए भयवं ॥
३३९९ ॥ केमि इमो विरमसरो सुबइ ? तो पणमिउं इमो आह । सामिय ! तुह वीवाहे जायवग्गस्स भोजत्थं ॥
३४०० ॥ मज्जं च पिवंताणं विलंक्कज्जत्थमडविवासीणं । गामनयरवासीणं य गुहसेलनिउंजनिलयाणं ॥ ३४०१ ॥ जलथल
नहचारीणं णाणाजाईणं पसुगणाणेत्थ । अक्खाडए हहेणं आणेउं सच्चिरुद्धाणं ॥ ३४०२ ॥ मरणेक्कभीरुयाणं नियनियभासाइ
पलवमाण्णाणं । सुबइ सदो एसो सोऊण इमं महापावं ॥ ३४०३ ॥ तो इत्ति विरत्तमणो नेमिजिणो सारहिं भणइ एवं ।
चोएसु रहं तत्थवि अक्कते जेण पेच्छामि ॥ ३४०४ ॥ विहियं तेण तहच्चिय दिट्ठा तो भयवयावि ते सब्बे । भिगरोज्झससयत्त-
यरपसुगट्टरमहिम्मसाईया ॥ ३४०५ ॥ पंजररज्जुनिवद्धा निगडत्था केवि वाडयनिहित्ता । दुपयचउप्पयभेया सिहित्तिचिरलाव-
याईया ॥ ३४०६ ॥ पक्खीण णेयलक्खा हरिणाईया य गोहनउलाइं । निस्संखा निदयपुरिसवेहिया रुद्धसंपसरा ॥
३४०७ ॥ भयविहुरवेविरंगा सुन्ना बुन्ना विमुक्कजीयासा । भग्गुच्छासा संभंतलोयणा रोयमाणा य ॥ ३४०८ ॥ निय-
बंधवेव दिट्ठे नेमिजिणे तो समूसुया जाया । केणइ आयरवसेण सुणियत्तब्भावपरमत्था ॥ ३४०९ ॥ मोयावह मोयावह
सामिय ! इय नियनियाहिं भासाहिं । पभणंति कंदमाणा तस्सेव सुहं पलयंता ॥ ३४१० ॥ सामीवि गरुयकरुणापरिणामो
अइसएण समुविग्गो । भवचारयनिव्विनो मोयावइ ते तओ सब्बे ॥ ३४११ ॥ सट्ठाणमुवगएसुं सब्बेसुवि पसुगणेसु तेसु तओ ।
चालावइ नियरहं नेमी नियमंदिराभिमुहं ॥ ३४१२ ॥ अह संभंतो कण्हो समुद्विजओ तहेव सिवएवी । बलएवो सेसोडवि

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ २२४ ॥

हु जायवग्गो ठवेऊण ॥ ३४१३ ॥ नियाइं वाहणाइं समागओ ठाहऊण जिणपुरओ । पभणंति पहु ! किमेयं विमच्चित्ताइं
सवाइं ? ॥ ३४१४ ॥ तो आह नेमिनाहो अन्नाणवि जमुच्चियं हियत्थीणं । किं पुण तयंति ? हरिणा भणिए तो आह जिणवसहो
॥ ३४१५ ॥ धम्मोत्ति तओ विण्हू भणइ विवाहे कयंमि भजाए । गेहंमि वसंताणं मो दाणाइंहि किं न भवे ? ॥ ३४१६ ॥ तो
भणइ जिणो नरवर ! होउं निउणा तहेव सज्जत्था । परिभावेसु सयं चिय जंमि विवाहम्मि पढंमंपि ॥ ३४१७ ॥ अडविनिवासी
तणपत्तभोईणो सरितलायजलयाइं । अथिरुद्धा लोएणं अवरहविवजिया सुद्धा ॥ ३४१८ ॥ आमिसरसगिद्धेहिं मरणभण्णं पला-
इरा दीणा । एत्तियमेत्ता कहिउं (जीवा) अपहू हम्मंति हरिणाइं ॥ ३४१९ ॥ को तत्थ होज्ज धम्मो आरंभरयाण निहयमणाणं ।
अन्नाणारागदोसेहिं पज्जलंताण जंतूणं ? ॥ ३४२० ॥ एक्केणवि जीवेणं हएण पंचिन्द्रिएण पायंति । सत्तमिमहिदुक्खाइं एत्तिय-
मेत्तेहिं किं भणिमो ? ॥ ३४२१ ॥ ता नूण विवाहोच्चिय परस्स तह अप्पणोऽवि अविवाहो । इहपरभववाहाणं विविहाणं
हेउभावेण ॥ ३४२२ ॥ बहए विउलेऽवि धणे एत्थ न धम्मो न यावि जसलंभो । पावाइं केवलं अज्जिणेइ पाचइ य अववायं
॥ ३४२३ ॥ दारं च विवाहंतो भसमाणो मंडलाइं चत्तारि । सुएह अप्पणो तह वहूइ चउगहभवे भमणं ॥ ३४२४ ॥ परि-
णीओ परिणीओ अहंति किं परिणिओसि इह पुट्ठो । भणइ अविज (वहू) न सेसं दुग्गइमिह तं तु दट्ठवं ॥ ३४२५ ॥ परिणीयाण
य धम्मो गिहिवासे केरिसो नरवरिंद ! । विविहारंभसएहिं अणंतजंतुयणवाएहिं ॥ ३४२६ ॥ दवाइं अजेउं लखवंसेणावि
दिज्जइ न दाणं । जं दिज्जइ पायं तंपि वित्तवाहाए दाराइं ॥ ३४२७ ॥ ढक्कंतेहिं रक्खगनिरुद्धअत्थियणवरपवेसेहिं । जंपतेहिं
विरूवाइं भायसुत्तेहिं कसिणेहिं ॥ ३४२८ ॥ जोऽवि य कहमवि दाणे गिहीण कइयाइ होइ सुहभावो । आरंभंणंतगुणो पायं

श्रीनेभि-
चरित्रे
त्रिवाह
दारुणता
दानदशा ॥

॥ २२४ ॥

ततो अमुहभावो ॥ ३४२९ ॥ होइ निरंतरमेसो इयरो खणभंगुरो इमेणेव । सहसति अंतरिजइ एत्तो चिय केवली भणइ ॥३४३०॥ “ मद्ययणामर्हं विद्वसियं जिणवरेहिं महिवलयं । जो कारेज्ज समगं तओवि चरणं महिड्डीयं ॥३४३१॥ (पुष्प. २३३) नेणंनिय रंकरूपवि तवेलपवनसुद्धचरणस्स । सको चकी य तथा भचीइ नमंति साहुस्स ॥ ३४३२ ॥ रागाइदोसरहिओ मयणमयट्टाणमच्छरविमुक्को । जं लइइ सुहं माह चिंताविसवेयणारहिओ ॥ ३४३३ ॥ तं चिंतासयसल्लियहियएहि कसाय-
 णामनडिएहिं । कति उवम्मिजइ लोए सुरिंदचकीहिवि गिहीहिं ! ॥ ३४३४ ॥ इय सुहफल्यं चरणं जायइ एत्थेव तग्गय-
 मणाणं । परलोयफलाइं पुणो मुरनररमिद्धिमोक्खाइं ॥३४३५॥ (२५६-९) ” जह बहुयगहिलमज्जे सज्जो सज्जत्तणं पसंसतो ।
 नेहिं ढमिजइ वाढं सन्निजइ मोच्चिय गहिल्लो ॥ ३४३६ ॥ धत्तूरियाण व तथा विवरीयमईण मोहमूढाणं । विसयामिसगिद्धाणं
 जीणाण दूहेज्जवि मुहवृद्धी ॥ ३४३७ ॥ बालाणंपि पसिद्धं दयाए धम्मोत्ति सा य गिहवासे । अणवरयारंभमए किह जायइ
 कूह चिंतेसु ? ॥ ३४३८ ॥ इन्धियणपरिग्गहमेहुणाइं गिहवासत्रिसयगिद्धीओ । मायंगेहिवि साहारणाइं एयाइं लोयम्मि
 ॥ ३४३९ ॥ न य वहुयाण पवित्ती अन्नाणंधाण मोहमूढाणं । होइ पमाणं जाणियपरमत्थाणंपि नरनाह ! ॥ ३४४० ॥
 न हि अणुमेयपयइं हीरंते वहुजणम्मि नीरेण । पडिसोयलद्धलक्खो हीरइ जलतरणनिउणोवि ॥ ३४४१ ॥ न य अन्ना-
 णाईहिं विगमुपपहपन्थिएसु वहुएसु । जाणियतद्दोसोऽवि हु वच्चइ तेणेव पहनिउणो ॥ ३४४२ ॥ तो निरयमहापुरवत्तिणीसु
 उन्थीसु न य दुद्धांसं । गिहवासे इयरम्म व मज्झ न रज्जइ मणो कूह ! ॥३४४३॥ सग्गम्मि सुरत्तेणं नरवइमायंगभाचओ
 उट्ठवि । मवेहिं पत्तपुत्रो अणंतमो एय गिहवायो ॥ ३४४४ ॥ तस्स फलाइंवि नरगाइएसु भुत्ताइं दुक्खलक्खाइं । ता तस्स

मल० श्री
हेमचंद्रीय
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ २२६ ॥

समुद्विग्नो इण्हि विन्नायपरमत्थो ॥ ३४४५ ॥ सेविस्सामि अपावियपुवं पाएण सव्वजीएहिं । सासयसुहसिचफलयं विसुद्ध-
धम्मं चिय नरिदा ! ॥ ३४४६ ॥ इय सोऊग रुयंते समुद्विजियम्मि तह य माऊए । सिचएत्रीइ रुयंतो नमिऊणं केमवो
भणइ ॥ ३४४७ ॥ बंधव ! जह भणसि तुमं तहत्ति सच्चं न संसओ एत्थ । किन्तु पसिद्धं सत्थेसु लोयववहारमग्गे य ॥ ३४४८ ॥
जाणसि तुमं च अम्मपापिऊणि जह हुंति पूयणिजाइं । ताइं सुदुक्खाइं उडिइऊण किह तं वयं चरसि ? ॥ ३४४९ ॥ अह
पभणइ नेमिजिणो दुक्खमठाणंमि राय ! एएसिं । न हि मज्झ दिक्खकरणे एयाणं व्विज्जइं किपि ॥ ३४५० ॥ जं रायसिरी
चिउला आणाकारी संबंधवो तंसि । रहनेमिसच्चनेमीदढनेमी लहुयरा कमसो ॥ ३४५१ ॥ अन्नेऽचि तिन्नि विज्जंति सोयरा
मज्झ बंधुणो तेऽवि । परिपालिस्संति इमाइं बुडुभावेण विणएण ॥ ३४५२ ॥ न गुणेहिं तेऽवि हीणा न य अइसयगुणगणो-
ववेओऽवि । रक्खेइ जराकरणे पिओऽवि पुत्तो पिउजणस्स ॥ ३४५३ ॥ न य नज्जइ को पुव्वि पच्छा वा मरइ ? को य केणावि ।
पालिज्जइ ? को व न वा ? जं चित्तो कम्मपरिणामो ॥ ३४५४ ॥ अह वल्लहो पिऊणं अहं निरुज्झामि तेण गेहंमि । तंपि न
जुज्जइ जम्हा न वल्लहो वणदवग्गीओ ॥ ३४५५ ॥ नीहरमाणो खिप्पइ तत्थेव भवो य वणदवो नूणं । रागदोसकसायग्गि-
संपलित्तो सया चेव ॥ ३४५६ ॥ तम्हा तुह किण्ह ! पिऊण वावि जइ वल्लहो अहं नूणं । तो भुंचह जेण तरामि दुत्तरं भव-
महाजलहिं ॥ ३४५७ ॥ पव्वजं च पवनो उवयारी होमि तुह पिऊणं च । अमरसिवलच्चिंसंगमसुहकारणधम्मदाणेण
॥ ३४५८ ॥ जाया हि जे सुया जूयमज्जेवेसासु संपसजंति । हिंसालियचोरिक्काइ पावमहवा पयट्ठंति ॥ ३४५९ ॥ संतावपावबंधं
मोत्तुं पियराण किं करंयं तेहिं ? । जेऽवि य मया अकंडे जाणवि य अदिट्ठविहवाइं ॥ ३४६० ॥ पढमंपि मयाइं पिऊणि जेऽवि

श्रीनेमि-
चरित्रे
दीक्षार्थी
श्रीनेम्यु-
पदेशः ॥

॥ २२६ ॥

मकलत्तपरवसा मूढा । पयंडंति ताण दुषिणयमेव तेहिपि न हु किपि ॥ ३४६१ ॥ एत्थ य अणइभवसायारम्मि पुत्त-
त्तेण सवेडवि । जीवा मवेसिं विय जाया पियरत्तणेणं च ॥ ३४६२ ॥ तह सयणभावओ चिय सत्तुत्तेणं व परिणया सवे ।
को कस्स एत्थ पुत्तो पिया व माया व ? नरनाह ! ॥३४६३॥ मोहोच्चिय ता एसो सयणो व परो सुही व सत्तू वा । संबंध-
विष्णुमुक्का जीवा परमत्थचिंताए ॥ ३४६४ ॥ इय नेमिजिणस्स सुहासियाइं सोऊण चित्तए कण्हो । ककहवि विरत्तमहो
इमम्म गिहचारया चित्तं ॥३४६५॥ जह केवलं न अम्हे अमरावि तरंति नो नियत्तेडं । जुत्तं च इमं वीराण दुक्करं कायरज-
णस्स ॥ ३४६६ ॥ इच्चाइ चिंतयंतोवि केसवो मोहतरलियविवेओ । अक्कदिउं पवत्तो मह रामससुद्विजएहिं ॥३४६७॥ तत्तो
मिवाण्वी जायवा य अंतेउराइं सयलहं । तह पलवंति सट्टुक्खं वणस्सईहिंपि जह रुत्तं ॥ ३४६८ ॥ भयवंपि नेहनियडाइं
भंजिउं गंजिउं च मोहवलं । संबोहंतो सबं अत्रधीरंतो य नियगेहे ॥ ३४६९ ॥ संपत्तो एत्तो चिय समयं नाऊण आगया
तत्थ । मारस्सयमाईया देवा लोगंतिया सवे ॥ ३४७० ॥ जाणंतोडविहु समयवि नियअहिगारोत्ति वोहोओ भयवं । सब-
जगजीवहिंयं भयवं ! तित्थं पवत्तेहि ॥ ३४७१ ॥ सिंघाडगतिगमाइसु वारवइपुरीइ सयलठाणेसु । देवा य जायवावि य
कुणंति कणगस्स रासीओ ॥ ३४७२ ॥ वरवरिया घोसिज्जइ किमिच्छियं दिजए वहुविहीयं । रयणाणि य वत्थाणि य गय-
तुरए मग्गणजणस्स ॥३४७३॥ एत्तो राइमईवि य विणियत्तं तं पलोइउं नेमिं । नियमंदिरस्स समुहं सोऊण य दिक्ख-
परिणामं ॥ ३४७४ ॥ परसुनिकित्तव लया इंदूमवविरमइंदजड्डिव्व । निवडइ धसत्ति धरणीइ सुच्छिया वियलसवंग
॥ ३४७५ ॥ धावंति महीओ तओ धाहावंती उ तह य जणणी य । चंदणरसेण सीयलजलेहिं सिंचंति सबंगं ॥ ३४७६ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ २२८ ॥

वीर्यंति तालियंटेहिं सावि संपत्तचेयणा कहवि । तह पलविउं पवत्ता कहिउं कइणोडवि जह न खमा ॥ ३४७७ ॥ पमणइ य
देव ! तं चिय जाणसि ता जह इमम्मि जम्मम्मि । भोगिच्छा मह केणइ कम्मवसेणं न संजाया ॥ ३४७८ ॥ तो सुहिया
आसि अहं तं च सुहं सहसि कस्सइ न नूणं । अच्चञ्चुववरलंभं उवट्टवेऊण तो अलियं ॥ ३४७९ ॥ भोगपिवासाणत्थं निहीण !
उप्पाइउं अहं तुमए । एवं विडंबिया जं विडत्तमिह तेण किं कहसु ? ॥ ३४८० ॥ अहवा गरुओ मन्ने अवरहो तुह कओ
मए कोडवि । इहरा एरिसहुक्खं गरुयं मह कुणसि किह णु तुमं ? ॥ ३४८१ ॥ रोरस्स व रयणनिहिं उवदंसेऊण तं वरं मज्झ ।
उप्पाडियाणि अच्छीणि हंत निदयमणेणं ॥ ३४८२ ॥ जइ तस्स नाहसुचिया पढमं चिय तो कह णु संघडिया ? । अह
संघडिया निग्घिण ! विओइया तो कहं सहसा ? ॥ ३४८३ ॥ अच्छी पसारियच्चिय थक्का वाएण कज्जलं नीयं । विहलीकया
मणोरहतरुणो मह हयकयतेण ॥ ३४८४ ॥ अहवा सुहदुक्खाणं अप्पाणं वज्जिऊण न हु अन्नो । हेऊ जयम्मि तम्हा पुडिं मह
केण सोक्खाइं ॥ ३४८५ ॥ विहियाइं निरीहाए भोगाणं ? तह दुहाणिवि इयाणिं । विहियाइं ? न अन्नेणं किंतु सयं चैव मूढाए
॥ ३४८६ ॥ भुवणब्भहियगुणोहं रूवेण अणुत्तरं वरं सोउं । अवियारिऊण सहसा भोगेसु मणं कुणंतीए ॥ ३४८७ ॥ अम्हा-
रिसीण एसो अमरीणवि दुल्लहो वरो कत्तो । संभवइ ? वीयरागत्तणं च न हु चितियमिस्स ॥ ३४८८ ॥ अवियारियकज्जाण
य एवं किर केत्तियं कुबुद्धीणं ? । सज्जक्खोडवि पयट्ठो अचिंतिउं लहइ विणिवायं ॥ ३४८९ ॥ गरुयं च मए असुहं कम्मं जम्मंतरंमि
किंपि कयं । जेणेरिसी य जाया पमणपुरिसाणावि पइ(अणि)ट्ठा ॥ ३४९० ॥ पढमं परिणयणं मन्निऊण कण्हाइजायवसमक्खं ।
पच्छा एवं ववसइ नेमीवि हु तत्थ किं भणिमो ? ॥ ३४९१ ॥ जइ पढमंपि न मन्नइ परिणयणं ता हवेज्ज कस्स इमो । दुक्खमेरा-

श्रीनेमि-
चरित्रे
राजीमति
विलापः ॥

॥ २२८ ॥

नवरि मए वेदेयवं कहवि एयं ॥३४९२॥ नियकम्मं ता दोसो न तस्स विन्नायसयलभावस्स । गुरुयाण पविचीओ न होंति
अहियाउ परिणामे ॥ ३४९३ ॥ अहवा मन्नामि अहं सुमिणयमेयं महिदयालं वा । मइमोहो सुरमाया व होज्ज अहवावि न हु
क्किपि ॥३४९४॥ घन्नाउ ताउ कुलवालियाउ परलोयत्तद्धलक्खाहिं । जाहिं सुयाहिं निच्चं सुमिणेऽवि न पत्थिओ दइओ ॥३४९५॥
पियसंगाउ नियत्ता सुरलोयाओत्ति लहंति अहियसुहं । पियसंगो जेहिं कओ निरयाओऽवि ताण दुहमहिंयं ॥३४९६॥ अज्ज न
दिट्ठो रुट्ठो य अज्ज मम्मं कयं न आलवणं । न पलोइयं न हसियं न कीलियं भावसंजुत्तं ॥ ३४९७ ॥ इच्चाइमहाचिंताविसन्न-
हिययाण सुन्नचेट्ठाणं । जायइ अणंतदुक्खं नेरइयाणं व पियसंगे ॥३४९८॥ इच्चाइ जंपमाणी रुयमाणी नयणवारिधाराहिं । सिंचंती
ताडंति य उरत्थलं वाहुलइयाहिं ॥ ३४९९ ॥ सुज्झइ पुणो पुणोऽवि हु निवडइ धरणीइ सुयइ धाहीओ । विक्खित्तउत्तरीया
परिल्लमियकडिल्लघम्मिच्छा ॥ ३५०० ॥ हारावलीओ तौडइ फाडइ वत्थाइं लुढइ सबत्तो । फोडइ मणिवलयाइं केऊरइणि
विक्खिवइ ॥ ३५०१ ॥ परिगलियकुंडला सिट्ठिलमेहला भूविइन्नकुमुमभरा । हिमदट्ठुकमलिणी इव जाया सहसत्ति विच्छाया
॥ ३५०२ ॥ तो सहियणेण भणिया सुंदरि ! मा रुयसु सुंचसु विसायं । किं तुब्भ तेण कज्जं जो निन्नेहो निरीहमणो ? ॥३५०३॥
लोयववहारवज्झो अरसणू निट्ठो अदक्खिनो । निव्विनो गिहवासे वसिही हरिणोव वणवासे ॥ ३५०४ ॥ अन्नेऽवि लक्ख-
संखा हरिंसंसे पवररूवसोहग्गा । विकमघणा कलाणं पारगया वाइणो धीरा ॥ ३५०५ ॥ विक्खाया सुवणम्मिंवि अणेयरण-
संविहाणयसएहिं । पज्जुन्नसंचपमुहा कुमरा चिंटंति गुणपवरा ॥ ३५०६ ॥ जो तुज्झ ताण मज्जे रोचिहिइ पिऊणि तस्स पासाओ
। परिणाविहंति सुंदरि ! तुमं तओ किमिह रुत्तेण ? ॥ ३५०७ ॥ दिन्नाऽसि तुमं संकप्पमेत्तओ तस्सऽणिच्छमाणस्स । ता

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ २३० ॥

कन्ना चैव तुमं नहि वरियाओ सुमिणयंमि ॥ ३५०८ ॥ जायंति अकन्नाओ इचाह पर्ययियम्मि राइमई । कुविया भणह महीओ ! जइ अओ जंपए एवं ॥ ३५०९ ॥ न खमामि ता अहं जेण भोजरायस्स मंदिरे जाया । इयत्थीण व अणुच्चियमेवं कजं किमा-
यरइ ? ॥ ३५१० ॥ भुवणत्तएवि नाए जाए नेमिम्मि मह वरे तम्मि । अन्नं वरिज्जण वरं कुलस्स मसिक्कचंयं देमि ॥ ३५११ ॥
अन्नं च केसरिं वञ्जिज्जण कुंजरघडाण निट्ठवणं । किं जंबुयस्स सीही नेहिणिसइं ससुवहइ ? ॥ ३५१२ ॥ न य कुमुइणिं वि-
णिद्धं करेहिं संफुसइ अमयकर रहिओ । नय सूरदंसणं वञ्जिज्जण वियसेइ नलिणीवि ॥ ३५१३ ॥ तो निज्जियभुवणत्तयविमल-
गुणं नेमिज्जिणवरं वरिं । अन्नं पागयपुरिसं किं वरइ कहेपि राइमई ? ॥ ३५१४ ॥ पढमंपि मह न कजं आसि अणत्थप्फलेहिं
भोगेहिं । इण्हिं तु पुण विससेण तेण चत्ताहं किं तेहिं ? ॥ ३११५ ॥ तो निसुणेह सहीओ ! किं बहुणा जंपिएण अन्नेण ? । तं चिय
मएवि कजं जं काही सो महाभागो ॥ ३५१६ ॥ जइ परिणयणम्मि मए करफंससुहं न पावियं तस्स । ता वयदाणत्थंपिहु लग्गइ
तस्सेव मज्झ करो ॥ ३५१७ ॥ इय विहियगुरुपइत्ता संठविज्जणं कहेपि अप्पाणं । कालं गमेइ एमा भावेमाणी भवसरूवं ॥ ३५१८ ॥

एत्तो य भुवणनाहो जा दाणं देइ दिक्खगहणत्थं । कण्हो समुद्विजओ सिवएवीपमुहजउवग्गो ॥ ३५१९ ॥
ताव दुहत्तो तह कहवि रुयइ जह सबहा असंगाणं । होइ सुणीणं दुक्खं खणं सकारुन्नभावाणं ॥ ३५२० ॥ पलवंति राइमइं
निसुणए बहुजणाउ नेमिज्जिणो । निययपरिच्चायदुहेण दुब्बलं दीणवर्यणिं च ॥ ३५२१ ॥ निसुणइ य तीइ विहियं गरुयपइन्नं
च लोयपासाओ । तहवि न लिप्पइ विमलं तस्स मणो नेहपंकेण ॥ ३५२२ ॥ भावइ य भवसरूवं भवमहणो जह इमाणि न पिज्जणि ।
कण्हाइया न सयणा न य भज्जा मज्झ राइमई ॥ ३५२३ ॥ किंतु तयं मोहवलं वयएसेणं वियंमइ इमेण । चारित्तवलपवेसं

श्रीनेमि-
चरित्रे
राजीमति-
प्रतिज्ञा ॥

॥ २३० ॥

रक्वेडं मज्ज सुभियमणं ॥ ३५२४ ॥ इहरा को णु विसेसो पुत्तस्स परस्स वावि पियराणं ? । उवयरिओ पुत्तोच्चिय परोऽवि
वेरी सुओऽविहरा ॥ ३५२५ ॥ जरसरणाओ न रक्खइ अम्मापियराइं निययपुत्तोऽवि । गासाइयं तु पुणो उवयरिओ देइ इय-
मेऽवि ॥ ३५२६ ॥ सयणावि निययकजे संघडमाणम्मि संघडंति दढं । तम्मि पुणो विहडंते विहडंति खणेण सबेऽवि ॥ ३५२७ ॥
जइ य न चोएइ इमो सबययारेहिं तमिह मोहवलं । ता होंति उदासीणा साहेजकरा व मह कजे ॥ ३५२८ ॥ राइमईविय पलवइ
मोहवलेणव तरलियविवेया । बहु मन्निस्सइ साविहु दूरगए तंमि मह चेड्डं ॥ ३५२९ ॥ एत्थ य अणाइभवसायरम्मि एसो सयावि
वत्तहारी । रुद्धा मोहवलेणं चारित्तनिवस्स सेन्नम्मि ॥ ३५३० ॥ न पवेसमेत्तयंपि हु जीवा पावंति नावि जाणंति । तस्स
पउत्तिपि हु निसुणिए य तम्मिचि पउस्संति ॥ ३५३१ ॥ निहणिजंते क्हमवि मोहवले तम्मि तो भवंतम्मि । विरलप्पाए
पावंति किपि चारित्तनिवसेनं ॥ ३५३२ ॥ तस्साहेज्जेण पुणो निहणिजंतंमि तंमि जीवेहिं । लब्भइ तदुत्तरोत्तरपहाणगुणसुहड-
यंसग्गी ॥ ३५३३ ॥ धणजम्माओ परओ पुरओ व अहंपि एत्थुदाहणं । अह इण्हि तस्स इहं चारित्तनरिदसेन्नस्स ॥ ३५३४ ॥
पावियपहाणगुणसुहडसंगमो मोहचरडवलसेसं । सडेमि अणत्थकरं सुत्थं सयलं हवइ तत्तो ॥ ३५३५ ॥ इय भवभावणपविपंज-
रंमि परिसंठियस्स नेमिस्स । सुहिसयणभज्जपियरच्छलेण मोहेण परिक्खत्ता ॥ ३५३६ ॥ न कम्मंति नेहपासा साहइ पियराण
तह य विण्हुस्स । जायवगगसमेयस्स मोहविगुणत्तयं तइया ॥ ३५३७ ॥ दुक्खफलं दुहहेडं दुहहूवं भवसरूवमक्खेइ । सगुण-
त्तयं च चारित्तधम्मपक्खस्स परिक्हइ ॥ ३५३८ ॥ तो जाव कमेण समग्गजायवा पियवंधुहरिकलिया । पडिचोहिज्जा वि-
हिया धम्माभिमुहा सुहमणा य ॥ ३५३९ ॥ एगा हिरण्णकोडी अट्टेव अणूणगा सयसहस्सा । वियरिज्जइ कणयं पइदिणंपि

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ २३२ ॥

लोयाण य जहिच्छं ॥ ३५४० ॥ तिन्नेव य कोडिसया अट्टासीइं च होंति कोडीओ । असियं च सयसहस्सा एयं संवच्छरे दिन्नं
॥ ३५४१ ॥ तत्तो दिक्खासमयं आसणकंपेण सयलदेविदा । नाडं नेमिजिणिंदस्स आगया सयलरिद्धीए ॥ ३५४२ ॥ भवण-
वइवाणसंतरजोइसियाणं असंखकोडीओ । देवाणं देवीण य तेहिं समं एंति तुट्टाओ ॥ ३५४३ ॥ तो बारवइं नयरिं आरंभ
सुरंगणासमेएहिं । पूरिअइ देवेहिं सविमाणेहिं नहयलं सयलं ॥ ३५४४ ॥ तत्तो गयणुज्जीयं दहुं बारवइपुरवरीलोओ । पेच्छइ
आगच्छंते उट्टुसुहो सुरवरसमूहे ॥ ३५४५ ॥ अहं गंधोदयवासं वासं कुसुमाण पंचवन्नाणं । कुवंति रयणबुद्धिं सुरवरा सयलनय-
रीए ॥ ३५४६ ॥ तो विम्हियहिययाणं पेच्छंताणं जणाण जिणगेहे । बचीस सुरवरिंदा गया समं अमरविंदेहिं ॥ ३५४७ ॥
बुद्धं गंधोदयकुसुमरयणनिवहेहिं तत्थ विविहेहिं । पणमंति जिणवरिंदं थुणंति थोचेहिं पवरेहिं ॥ ३५४८ ॥ कण्हप्पसुहो य
तहिं जायववग्गो मिलेइ सयलोऽवि । किमियंति विम्हियमणो समुद्विजयं तओ सक्को ॥ ३५४९ ॥ सिवदेविंपिहु देविं थुणंति
उववूहयंति य गिराहिं । महराहिं तथा कण्हं च पवरजायवगणोवेयं ॥ ३५५० ॥ पमणंति तुमं धन्नो हरिं वसो एस सलहणिज्जो
य । राया समुद्विजओ सिवदेवी वंदणिज्जाइं ॥ ३५५१ ॥ जाणुप्पन्नो एसो तियल्लोयदिवायरो कुमारोऽवि । निज्जियथुवण-
त्तयकुसुमचावहठनिहयमाहप्पो ॥ ३५५२ ॥ वावीसमतित्थयो होही सुररायपणयपयकमलो । भारहवासे थुवणयलभूसणो
जिणवरो नेमी ॥ ३५५३ ॥ इय समुरासुरअमरिंदयणपडिबोहियाइं सयलाइं । जिणदिक्खमहं तुट्टाइं ताइं देवा य पकरंति ॥
॥ ३५५४ ॥ कलसट्टसहस्सेणं मणिरयणविणिम्मिएण नेमिजिणं । सीहासणंमि ठविडं ण्हावंति सुयंधसलिलेहिं ॥ ३५५५ ॥
तत्तो पमज्जिज्जणं देवविलेवणाविलित्तसंबग्गो । निम्मोच्छनियत्थसुरिंदोवणीयपवरवत्थजुओ ॥ ३५५६ ॥ सुरतरुक्कुसुमेहिं तथा दिवा-

श्रीनेमि-
चरित्रे
दीक्षामहाय
देवागमनां ॥

॥ २३२ ॥

हर्षेहिं भूमियसरीरो । आकंठचरणलवंतपवररयणमयवणमालो ॥ ३५५७ ॥ उत्तरकुरुनामाए सिवियाए पवररयणमहयाए ।
जायवदेवकयाए आरुहिओ तओ जिनो नेमी ॥ ३५५८ ॥ दिव्वे य रयणसीहासणम्मि उवत्रिसइ उभयओ तं च । वीयंति चाम-
रेहिं मोहम्मीमाणंदेविंदा ॥ ३५५९ ॥ छत्तं सणकुमारो माहिंदसुरेसरो पवरखगं । वंभाहिवो सुरीसो गिण्हइ वरदप्पणं पयओ ॥
३५६० ॥ कलसं लंतगनाहो महमुक्को भोत्थियं सहस्सारो । गिण्हइ सरासणवरं सिखिच्छं पाणयसुरिंदो ॥ ३५६१ ॥ नंदा-
वत्तं पवरं तु अच्चुओ सेयमंगले सेमा । नचंति अमरवरसुंदरीओ पुरओ जिणिंदस्स ॥ ३५६२ ॥ नंदीतूरेसु तओ समंतओ सुर-
वरेहिं पहाण्णु । उक्खिवत्ता मा सिविगा महसेणं जायवनिवाणं ॥ ३५६३ ॥ तत्तो वंहति एयं सुरनिवहा तुट्टमाणसा पुरओ ।
वअंति दंडुहीओ पेच्छणयाइं क्कणंति सुग ॥ ३५६४ ॥ नचंति अच्छराओ पहसियहिययाओ सोयविहुराओ । रोयंति जाय-
वीओ रुप्पिणीमिवाएविपसुहाओ ॥ ३५६५ ॥ कण्हो मसुहविजयाइणो य वरसिंधुरेसु आरूढा । रहतुरयारूढाओ जायवकोडीओ
वचंति ॥ ३५६६ ॥ परिवारिज्ज नेमिं चउदिसिं सुरवरा विमाणेहिं । छायंति अंवरयलं निरंतरं कयससुजोयं ॥ ३५६७ ॥
गंधोदण्ण मिंचंति महियलं नहयलाउ मुंचंति । वरसुरहिकुसुमवुट्ठिं पए पए तहय वंदिव्व ॥ ३५६८ ॥ सिरिनेमिजिणगुणोहं
पदंति ते माणुमा पद्विड्डमणा । विविहाभिप्यायाहिं देवीहिं जायवीहिं च ॥ ३५६९ ॥ कयविविहिसंकहाहिं दीसंतो अहिलसिज्ज-
माणो य । माइअंतणुणोहो मलह्जंतो य संपत्तो ॥ ३५७० ॥ सहसंवणुजाणे छट्टुववासेण वट्टमाणेहिं । सुद्धज्जवसाणेहिं ले-
माहिं विमुज्जमाणीहिं ॥ ३५७१ ॥ उत्तरकुरुसिवियाओ सिरिनेमिजिणेसरो समुत्तरइ । उन्निभयभुयदंडेहिं शुवंतो सुरनरिंदेहिं
॥ ३५७२ ॥ ओमृयइ अलंकारं मक्को कण्हस्स अप्पए ते य । सयमेव तओ लोयं क्कणइ जिणो पंचसुट्ठीहिं ॥ ३५७३ ॥ सक्को

पडिच्छिज्जं ते केसे जिणवरे अणुवधिउं । पविखवइ खीरजलहिंमि परमचहुमाणसंपत्तो ॥ ३५७४ ॥ पव्वजं पडिवज्जिउमिच्छंते
तो जिणम्मि सक्केण । पडिसिद्धे सुरंदुंदुहिनिग्घोसे कलयलरवे य ॥ ३५७५ ॥ सुद्धाए छट्ठीए सावणमासस्स चित्तनक्खत्ते ।
एक्केण सहस्सेणं सद्धिं वररायतणयाणं ॥ ३५७६ ॥ काऊण नमोक्कारं सिद्धाणं सो पवज्जाए चरणं । मह सवमकरणिज्जं पावंति
तओ सचरणस्स ॥ ३५७७ ॥ उप्पज्जइ मणपज्जनानाणं मणचिंतियत्थपागडणं । माणुसखेत्तनिवद्धं जं एस अवट्ठिओ भावो
॥ ३५७८ ॥ तिहिं नाणेहिं समग्गा तित्थयरा जाव होंति गिहवासे । पडिवन्नम्मि चरित्ते चउनाणी जाव छउमत्था ॥ ३५७९ ॥
इय पुव्वहे दिक्खामहूसवं पिच्छिउं गओ लोओ । सह जायवेहिं सक्का सुरा य वचंति सट्ठाणे ॥ ३५८० ॥ काउस्सग्गम्मि ठिओ
भयवंपिहु निच्चलेण ज्ञाणेणं । गभिऊण तयं दिवसं रयणिंपि हु वीयदिवसम्मि ॥ ३५८१ ॥ बारवईएवि हु पुरवरीइ वरदिन्नमाहण-
घरम्मि । पारइ परमन्नेणं हुंति तहिं पंच दिवाहं ॥ ३५८२ ॥ अद्धत्तेरसकोडी वसुहारा निवडए सुवन्नस्स । मुंचंति कुसुमवुट्ठिं गंधो-
दयरयणवुट्ठिं च ॥ ३५८३ ॥ पहणंति दुंदुहीओ देवा चेलंचलेहिं वीयंति । अणवरयमहोदाणं तुट्ठहियएहिं उण्णुडं ॥ ३५८४ ॥
तत्तो य घाइक्कम्मं वणं व तवहुयवहेण दहमाणो । भयवं विहरइ आरियअणारिणुंसुं च देसेसु ॥ ३५८५ ॥

एत्तो य लहुयवंधू रहनेमी नाम नेमिनाहस्स । मयणसरसल्लियंगो सुल्लो राहमइरूचम्मि ॥ ३५८६ ॥ अप्पुव्वत्थुदाणाइ-
एहिं फलपेसणाइणा तह य । उवयरइ अयाणंतिं सन्नभावं सा हि मन्नेह ॥ ३५८७ ॥ दियरो ममेस सिरिनेमिनाहनेहेण
मज्झ उवयरइ । इय सुद्धमणा गिण्हइ अवि्यारा तस्स उवयारे ॥ ३५८८ ॥ तस्स य किलिद्धचित्तत्तणेण एवं इमंपि परि-
णमइ । एसावि ममं इच्छइ तो गिण्हइ मज्झ उवयारे ॥ ३५८९ ॥ इय भावंतो गच्छइ तीसे पासम्मि कुणइ परिहासं ।

माउआयाछउमेण दुड्ढचित्तो इमो निच्चं ॥ ३५९० ॥ अह अन्नदिणे तेणं दहुं मयणाउरेण एगंते । दाउं तंभोलाई भणिआ
मोत्तूण मजायं ॥ ३५९१ ॥ सुंदरि ! परिणेमि तए विहलं किं गमसि जेवणं एयं । इत्थीरयणंपि तुमं जइ परिचत्ताऽसि
इह कहवि ॥ ३५९२ ॥ अबुहेण वंभुणा मज्झ वंचिओ ता सुहाण सो चेव । किं नहुं तुभ पुणो ? आणाकारिम्मि संतेऽवि
॥ ३५९३ ॥ एयंमि जणे सुइरं ता भुंजसु सुहमए विउलभोए । उकंठिएहिं लब्भइ न हु किंपि मयाइं माऊण ॥ ३५९४ ॥
सोऊण मयणसरसहियस्स वयणाइं एवमाइंणि । तो तस्स तीइ भावो सुद्धए लक्खिओ दुड्ढो ॥ ३५९५ ॥ तो सुद्धयम्म-
कुमला सा पडिबोहेइ देसणाहिं तयं । उवरमइ तहवि न इमो नियअज्झवसायओ कहवि ॥ ३५९६ ॥ अह अन्नदिणे दुद्धं
आकंठं पियइ मा तओ तस्स । तत्थागयस्स वम्मिय मयणजलाइं पिएऊण ॥ ३५९७ ॥ पमणइ आणह सिग्घं थालं कच्चोलयं
न कणयमयं । तम्मि य तेणाणीए वमइ समग्गंपि तं दुद्धं ॥ ३५९८ ॥ भणइ य तस्साभिमुहं पियसु इमं अह भणेइ तं
सोऽवि । किं सुणओ सुयणु ! अहं वंतंपि पियासि जेणेयं ? ॥ ३५९९ ॥ तो भणइ राइमई किं सुणसि तुमंपि पियइ न
वंतं ? । तो पमणइ सो नाहं चालावि सुणंति नणु एयं ॥ ३६०० ॥ तो राइमई जंपइ जइ एवं तो अहंपि जयपहुणा ।
वंता नेमिजिणेणं पाउं किं वंछसि सुणंतो ? ॥ ३६०१ ॥ जा य अहं परिचत्ता दोसनिहाणंति तेण नाऊण । सा तुज्झ
गुणट्ठाणं किह सुंदर ! परिणया ज्ञत्ति ? ॥ ३६०२ ॥ सारीरमाणसाणं दुक्खाण निवंधणं खु महिलाओ । दूरेण वज्जणिज्जाउ
ताओ निच्चं हिएसीहिं ॥ ३६०३ ॥ वरकणयकोट्टियाओ व कणयपिहाणाओ असुइभरियाओ । बाहिरमट्टीए सुंदराउ अंते
असाराओ ॥ ३६०४ ॥ आयारे चिय लोयो सुच्छइ महिलासु बाहिरे अंतो । गोसपईवसिहाणं व निनेहत्तं अयाणंतो

मल० श्री
हेमचंद्रीय
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ २३६ ॥

॥ ३६०५ ॥ विश्रुव चंचलाओ ताओ खणदिट्टनडरागाओ । नीयाणुवित्तिणीओ पाएणं निन्नायाउव्व ॥ ३६०६ ॥ संताव-
कारिणीओ बुडलीओ इव अपरिहरंताण । मोक्खमहापुरदारगलाओ निरयस्स पयडीओ ॥ ३६०७ ॥ वयणेहिं हरंति मणं
पहरंति य निसियाचित्तसत्थेहिं । निवसइ वयणम्मि महुं विसं च चित्तेसु महिलाण ॥ ३६०८ ॥ पत्तंपि हु पुत्तेहिं कंहंपि
सुत्तं विवेयपरमन्नं । ताओं खणेण नराणं महुगुलियाउव्व वामेति ॥ ३६०९ ॥ नियडिक्खुडीओं नारीओं सेसियाओऽवि ।
हिययाओ । उवयरियाओविय विहडंति इहरावि संघडणं ॥ ३६१० ॥ इय दोससुयंगकरंडिआओं नारीओं सेसियाओऽवि ।
जा उण दोसमयच्चिय नाउं सिरिनेमिनाहेण ॥ ३६११ ॥ चत्ता इण्हिपि अहं जाणियनीसेससुवणभावेण । तं वंछसि किह णु
तुमं वंतं नियबंधुणा तेण ? ॥ ३६१२ ॥ तो अणुसरसु महायस ! मग्गं तस्सेव धीरपुरिसस्स । इयरजणाइन्नाइं दुग्गइहेऊणि
परिहरसु ॥ ३६१३ ॥ काहामि अहं तु पुणो भणिही सो चेव जं महाभागो । उप्पन्नविमलनाणो गई मई सोच्चिय न अन्नो
॥ ३६१४ ॥ तो नाऊण दढत्तं तीइ निरीहत्तणं च भोगेसु । रहनेमी तुसिणीओ होऊण गओ सठाणम्मि ॥ ३६१५ ॥ एक्कोय-
रजायाणवि पेच्छ अहो अंतरं इह नराणं । ववसइ सिवत्थमेक्को अन्नो निरयत्थमुज्जमइ ॥ ३६१६ ॥ अहवेक्खवीयजाओऽवि
अंछुरो उड्डुमेव पक्कमइ । मूलं अहोसुहं चिय विससो वत्थूण परिणामो ॥ ३६१७ ॥ इय त्रितंती जाया राइमई नेमिनिम्मल-
गुणेसु । दढयरमणुरायपरा संविग्गा गमइ दियहाइं ॥ ३६१८ ॥ भयवंपि नेमिनाहो निस्संगो निम्मसो निरासंसो । अकसाओ
अविसाओ अकिंचणो अचलसुहभावो ॥ ३६१९ ॥ उवसग्गेहिं अबोभो असढो अमओ अमच्छरो अमओ । अवियारो य
अणलसो अलंकिओ निरुवमगुणेहिं ॥ ३६२० ॥ महिमंडलम्मि विहरइ चउप्पन्न दिणाणि अपडिबंधेण । घणयाइकम्मसेलं

श्रीनेमि-
चरित्रे
राजीमत्सु-
पदेशः ॥

॥ २३६ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्योपवा
भव-
भावना ॥
॥ २३७ ॥

संचुवंतो पट्टिगांपि ॥ ३६२१ ॥ ज्ञाणतवज्जदंडेण निहूरेणं तथो य अणुकमसो । उज्जितसेलसिहरे सहसं वणम्मि उजाणे
॥ ३६२२ ॥ पत्तस्म थाइक्कमे मयले खीणम्मि अडुमतवेण । आसोयवहुलपक्खे अमावसाए य पुव्वहे ॥ ४६२३ ॥ अप्पडि-
हयं अणुत्तरमप्यडिवायं अणंतपरिमाणं । पयडियलोयालयं उप्पन्नं केवलं नाणं ॥ ४६२४ ॥ चलियासणा सुरिंदा सब्बेवि
ममागया तथो तत्थ । अमरंगणाहिं सद्धिं देवाण असंखकोडीहिं ॥ ३६२५ ॥ आजोयणंतरेणं भूमिं सोहंति सव्वमनिलेण ।
गंधोदयवत्तरेणं ममंति रेणुं समगंपि ॥ ३६२६ ॥ कुबंधं देवण असंखकोडीहिं ॥ ३६२५ ॥ आजोयणंतरेणं भूमिं सोहंति सव्वमनिलेण ।
वेमाणिया देवा ॥ ३६२७ ॥ केवलरयणमयं चिय पायारं वीययं तु कणगमयं । निव्वचयंति जोइसियसुरवरा भवणवासी य
॥ ३६२८ ॥ रुयमयं पायारं तहयं कुबंधं सव्ववाहिम्मि । मणिकणयरयणचित्ताइं चउदिसिं तोरणाइं तहिं ॥ ३६२९ ॥ मणि-
रयणहेमयात्रि य कविसीसा सव्वरयणिया दारा । सव्वरयणामयाइं पडायधम्मज्झयाइंणि ॥ ३६३० ॥ कत्थइ हेममयाइं मणि-
रयणमयाइं कत्थइ इमाइं । छत्ताइं सालिभंजियमरमुहाइंणि चत्तारि ॥ ३६३१ ॥ रयणमयपीठउवरिं मणिमयपेढीइ रयण-
मयाइं । सीहामणाइं चउरो कुणंति कंकेल्लिरुक्खं च ॥ ३६३२ ॥ तत्तो य समंतेणं कालागरुकुंदुरुक्कमाइंणं । गंधेण मणह-
गंथो धूवघडीओ विउबंधंति ॥ ३६३३ ॥ चेइडुमपीठछंदग आसणछत्तं च चामराओ य । जंवडन्नं करणिज्जं कुणंति तं वाण-
मंनरिया ॥ ३६३४ ॥ अहं तम्मि मसोमरणे मुरविरइय नवसु कणयकमलेसुं । दोसु ठवंतो पाए पुव्वहारेण पत्तिसेउं ॥ ३६३५ ॥
तिपयाहिणीकरेउं नमिउं तित्थं च पुव्वदिसिं ठविए । पुवाभिमुहे सीहासणम्मि उव्विसइ नेमिजिणो ॥ ३६३६ ॥ तिदिसिं
पडिविंवाइं रयणमयाइं सुरेहिं ठवियाइं । तित्थयरपभावेणं ताइंपि हु तयणुरुवाइं ॥ ३६३७ ॥ तो वचीससुरिंदा हरिसुक्क-

श्रीनिभि-
चरित्रे
केवलं
समवसरणं
च ॥

॥ २३७ ॥

रिसियमणा सुरेहिं समं । अच्छेरयभूयाइं कुणंति वरपेच्छणीयाइं ॥ ३६३८ ॥ गंधोदयवासेणं वरिसंति सुयंति रयणवुड्डीओ । मुंचंति सीहनाए कुणंति गलगजियाइं च ॥ ३६३९ ॥ वायंति दुंदुहीओ पडिरवपूरियदिसाउ सबत्तो । बंदिव पढंति थुणंति पउरगंभीरथोत्तेहिं ॥ ३६४० ॥ निवयंति ओवयंति य पूरंता सयलमेव गयणयलं । उज्जोइयदिसिवलया उम्मुहकयसय-लमहिवलया ॥ ३६४१ ॥ तो वारवइपुरीए विन्नाओ जायवेहिं नाणमहो । आइसइ तओ तुड्डो कण्होवि हु गमणसामग्गि ॥ ३६४२ ॥ सिरि धरियधवलच्छत्तो एरावणसरिसगयवरारूहो । सहिओ समुद्विजयेण हलहराईहिं य समग्गो ॥ ३६४३ ॥ दुदंतकुमाराणं सड्डिसहस्सेहिं तह य वीराणं । इग्गीससहस्सेहिं रायसहस्सेहिं सोलसहिं ॥ ३६४४ ॥ हयगयरहलक्खेहिं अडयालीसाइ सुहडकोडीहिं । सहिओ अन्नेण य चडयरेण संचलइ गोविंदो ॥ ३६४५ ॥ सिवएवि रोहिणी रुप्पिणी य अंते-उराइं सयलाइं । राइमइप्पमुहाओ सयलाओ जायवीओ य ॥ ३६४६ ॥ निसुणंति तओ सुरदुंदुहीण सइं थुईहिं सम्मीसं । कमसो पायारतियं नियंति सह सुरसमूहेहिं ॥ ३६४७ ॥ जोयणसयं समहियं धम्मझयं जिणसरीरओ तह य । पेच्छंति वार-सगुणं किंकिच्छित्तं च तस्सुवरिं ॥ ३६४८ ॥ ससिचिंवावलिधवलं महल्लहल्लंतमोत्तिओउलं । परिसंठियं जिणोवरि सियाय-वत्तत्तयं तहय ॥ ३६४९ ॥ इय कमसो जिणरिद्धिं अवलोयंताण हरिसभरियाइं । मायंति न अंगाइं अंगे न य तिहुयणे ताण ॥ ३६५० ॥ तत्तो दूराउ चिय गइंदवंधाओँ ओयरइ कण्हो । मउडं छत्तं छुरियं तंबोलं पाउयाओ य ॥ ३६५१ ॥ अन्नाइंवि सत्थाइं खग्गाईयाइं तह सच्चिचाइं । उज्जइ सयलाइं इय कुणंति सेसावि नरवइणो ॥ ३६५२ ॥ हारविराइयवच्छो नाणा-हरणेहिं भूसियसरीरो । पीयंबरजुयलजुओ सह परिवारेण तो कण्हो ॥ ३६५३ ॥ सिरनिहियअंजलिउडो एगमणो जय

जयति पमणतो । भक्तिभरनिबभरंगो पविसइ हिट्टो समोसरणे ॥ ३६५४ ॥ सीहासणे य पुरओ उत्रविहं पुववन्नियसरूवे ।
 मयनरसुगमभाए मद्धम्मि पमाइ दिपंतो ॥ ३६५५ ॥ संपुबसोमवयणं विसालकन्नंतपत्तसियनयणं । तणुनिग्गयभामं-
 डलनिज्जियचंडंमुकरनियरं ॥ ३६५६ ॥ परिहसरलसुयदंडं सिरिवच्छंकियविसालवच्छयलं । दसधणुहूसियदेहं आणंदि-
 ययलतियल्लेयं ॥ ३६५७ ॥ जा पेच्छइ नेमिजिणं कण्हो नियपरियरेण संजुत्तो । ता हरिसपुलइयंगो निच्छियसकयत्थ-
 नियजम्मो ॥ ३६५८ ॥ तिपयाहिणीकरेडं भूमंडलनिहियजाणुकरसीसो । आवद्धपंजलिउडो निरुवमविफुरियसंवेओ ॥ ३६५९ ॥
 रोलम्मि मन्निरुद्धे मक्केण सुरेसु अवहियमणेसु । उवउत्ते निसुणंते जायवग्गे समगंगंमि ॥ ३६६० ॥ कोऊहलाइवसओ सेसस-
 भाएवि दिन्नमत्रणाए । नियसत्तीए भत्तीइ चोइओ थोउमाहत्तो ॥ ३६६१ ॥ तद्यथा-भत्रसमुद्दुहलहरिगलत्थह संतसिओ,
 विमयकमायपिसाइ निक्करणिहिं गसिओ । रायरोससंततु अणिट्टियजरमरणु, नेमिजिणंदमुणिंद ! तुहागओ हउं सरणु ॥ ३६६२ ॥
 मा गिवएवि नमिजउ जसु तुहं पहु उयरि, वसिओ विसुद्धुपक्खउ हंसुव विमलसिरि । सिरिसमुद्विजओविहु विजयउ चिर महिं,
 जसु तुहं पुत्त पवित्तियतिहुयण गुणह निहिं ॥ ३६६३ ॥ वलि पुन्निमससिपुन्नह तुह सुहंपंकयह, तह जलरुहदलदीहसियलोय-
 णजुयह । मरगयसिलसुच्छाओ सुहावइ वच्छयल्लु, तुह पहु पुरपरिहोवसु रेहइ सुयजुयल्लु ॥ ३६६४ ॥ वामसुयग्गि विलग्गु
 जु लीलइ हरि धरिउं, पइं पहु तं पडिहाइ न अम्हह अच्छरिउं ॥ ३६६५ ॥ जो त्तिन्निवि परितोलइ सुवणाइ अंगुलिहिं, तं किर
 कवणु सलाहइ उक्खित्तइ नणिहिं ॥ ३६६६ ॥ को पइं जिव उम्मूलइ तरुणत्तणि मयणु, को पइ वंचयइ सुरूवसिणेहलु धीरयणु ।
 को एत्तिय परिहइ अशुत्तिय रायसिरि, पइ जिव कवणु पवज्जइ वउ आरुहिवि गिरि ॥ ३६६७ ॥ सिरिउज्जितमए गिरि लद्धस-

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ २४० ॥

सुगमहं, केवलकिरणकर्यथिय मोहमहातमह । सिवदीवंतरगमणिण ते त्युवि अत्थगय, तुह अउव दिणनाहह नेभि ! नमामि पय
॥ ३६६८ ॥ सुरसमूहसंथुयहं निसायरनिम्मलहं, तिहुयणजणमणहं पणासियकलमलहं । अवरि ण सुसिणंतरि विअ पाविय
संगमहं, उद वलि कज्जं गुणह अणंतहं ॥ ३६६९ ॥ निरुमहय भीममवाडइ भमणिण चिरसंतावियहं, तुह पयकप्पमहीरुहु
कहमिव पत्तु महं । तदुवभोयकयविग्घहं तिहुयणसिरितिलय, भावारिहि पहु खवहिं नेभि दयानिलय ॥ ३६७० ॥ इय तिज-
यंभुमणुरायमत्तिसंवेयनिब्भरो कण्हो । सिरिनेमिजिणं थुणिऊण कुणह पंचंगपणिवायं ॥ ३६७१ ॥ उववृहियो तओ सो समुद-
विजओ तहेव सिवएवी । सक्केहिं सुरवरेहिं हरिसेणुब्भियभुयग्गेहिं ॥ ३६७२ ॥ तुम्हे च्चिय धन्नाहं तुम्हाणं चिय कुलं जए सुकुलं ।
हरिवंसो च्चिय वंसो नररयणं जत्थिसो जाओ ॥ ३६७३ ॥ भयवं अरिट्टिनेमी कुमारभावेवि फुरियमाहप्पो । हढनिहयंगमच्छाणं-
तचलो तिहुयणपईव ॥ ३६७३ ॥ इय सक्कगिराहिं तहा रिद्धिं दट्टण जिणवरिंदस्स । राया समुदविजओ सिवएवी सच्चभामाई
॥ ३६७४ ॥ सवेडवि जायवा जायवीओ हरिसेण पुलइयंगहं । पारद्धाहं थुणिउं समकालं नेमिगुणनिवहं ॥ ३६७५ ॥
अइथुहरोलेण इमेण तत्थ सुवह ण किंपि सवणगयं । तदंसणत्थमारंभयंति देवावि पेच्छणयं ॥ ३६७६ ॥ उवरि कयक-
प्परुक्खं नारिन्निहारक्खमं पवरच्छंदं । पेच्छणयं नट्टियाण रंगट्टाणं विउधंति ॥ ३६७७ ॥ आसारिज्जइ पणवो वीणातंतीओ
संठविजंति । चरवेणुपरिठियपवररायमालवह सुरनिवहो ॥ ३६७८ ॥ कमलदललोयणाओ चंदमुहीओ कवोलपालीसु ।
चिलुलंतपवरमणिकुंडलाओ मयणाहितिलयाओ ॥ ३६७९ ॥ विंचीफलाहराओ कंचणगोरीउ घुसिणरागाओ । थणपीणपओ-
हरधोलमाणवरहारकंठाओ ॥ ३६८० ॥ गंभीरनाहियामंडलाओ तिवलीतरंगमज्जाओ । केऊरकंकणावलिभूसियभुयवल्हरी-

श्रीनेमि-
चरित्रे
स्तुतिः
प्रेक्षणकं
च ॥

॥ २४० ॥

मल० श्री
 हेमन्तरीया
 स्तोत्रा-
 मा-
 भावना ॥
 ॥२४१॥

श्रो य ॥ ३६८१ ॥ रागिरमणिमेहलाओ निच्छल्लियचंपरुक्खवंभाओ । वरनेउरभूसियजंधियाओ कुम्भुन्नयपयाओ ॥ ३६८२ ॥
 मोणनहमणित्रिणिगयकरिओलीहिं रंजियदिसाओ । कंकेलिपल्लवारुणकरयलपयंपंकयतलाओ ॥ ३६८३ ॥ रंभा तिलोत्तमा
 मेनगा य लच्छी उरवमी मामा । रोहिणि अलंबुसा मिस्सकेसिया तारयाईया ॥ ३६८४ ॥ तिहुयणपहुणो पुरओ परसं भत्ति-
 भग्गुहंतीओ । अमरंरणाउ नचंति रागिरमणिवलयवाहाओ ॥ ३६८५ ॥ सविलासुल्लासियचारुचरणखणक(खलख)लियकणय-
 जंयाओ । कंपंतनियंवन्थलन्हंसंतमणिरसणिनीवीओ ॥ ३६८६ ॥ पयडंतनाहिमंडलमक्खेवुल्लासियंगलइयाओ । पीणपओ-
 इग्गन्धियऊरुहुंतहाराओ ॥ ३६८७ ॥ भूमंगभंगुराओ कडक्खविक्वेवधवलियदिसाओ । घणकसिणकेसकवरीगलंत-
 कयकृमुमपयराओ ॥ ३६८८ ॥ नंदणवणचंदणहरिणानाहिधणसारवासियंगआओ । तन्निग्गयपरिमल्लुद्धभमरसंरुद्धगयणाओ
 ॥ ३६८९ ॥ पयडियविचिच्चवहुहायभावकरणंगहारसाराओ । गब्भावसारदंसणतिहाविभजंतदेहाओ ॥ ३६९० ॥ इय नचं-
 तीहिं गुरंगणाहिं सिरिनेमिजिणवरिंदस्स । गुणवहुमाणपराहिं पवत्तए सुललियं गेयं ॥ ३६९१ ॥ सरगामसुच्छतालाऽणुलंकियं
 मव्वदोमपग्गीणं । वडंतवेणुवीणामुंयगपणवेहिं रमणीयं ॥ ३६९२ ॥ उसभाइजिणिंदाणं चरिअनिवद्धाउ पवरगीईओ । गिजंति
 मणहरां चरियाणि अरिइनेमिस्स ॥ ३६९३ ॥ ताओऽन्नि नद्धियाओ पढंति गांयंति नेमिचरियाइं । वहुभत्तिरंगभरनिब्भराउ
 नचंति य पुणोऽन्नि ॥ ३६९४ ॥ इय विहिए पेच्छणए जाए निहुयम्मि सयल्लेयम्मि । सुरकण्हप्पमुहाए सभाइ साहइ जिणो
 यम्मं ॥ ३६९५ ॥ तद्यया—

अणाइमं एग भवे, अणाइमं च जीवे, अणाइ य सामन्नेण तस्स नाणावरणाइकम्मसंजोगा, अपज्जवसिओ अभवाणं

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥२४२॥

सपञ्जवसिओ अ भवाणं, विसेसओ उण मिच्छताविरइपमायकसायजोगेहिं कम्मसंजोगो जायइत्ति सबेसिंपि जीवाणं साइओ चेव एसो, जाओ य अकामनिज्जरावालतवोसम्मत्तनाणविरइगुणेहिं अवस्समेव विहडइत्ति सबेसिं सपञ्जव-सिओ चेव, तेण य कम्मपोग्गलसंजायाणुभावेणं वसंति सबेसिं पाणिणो पुविं ताव अणंताणंतपोग्गलपरियट्ठे अणाहवणस्स-इनिओएसु, पिंडिजंति तत्थेगनिगोयसरीरे अणंता, परिणमंति असंखनिगोयसमुदयनिष्फण्णगोलयभावेणं, समगमणंता ऊत्ससंति समगं परिणामयंति समगं उप्यजंति समगं विवजंति, थीणद्धिमहानिदागाढनाणावरणाइक्कम्मपोग्गलोदएण न वेयंति अप्पाणं न सुणंति सहं न पेच्छंति रूवं न अग्घायंति गंधं न बुज्झंति रसं न विदंति फासं न सरंति कयाकयं, मइपुवं न चलंति न फंदंति न सीयमणुसरंति नायवमुवगच्छंति, केवलं तिब्विसवेयणाभिभूयमहामज्जपाणमत्तमुच्छिय-पुरिसव्व जहुत्तकालं तेसु वसिज्जण कहमवि तहाभवत्तभविद्यवयानिओगेणं किंपि तहाविहविहडियकम्मपोग्गलसंजोगा तेहिंतो निगंतुमुवजंति केई साहारणववहारवणस्सईसु, अल्लयस्सरणगज्जवज्जकंदाइभावेण, तत्थ य छिजंति सत्थेहिं चुन्निजंति सिलासु पीसिजंति घरट्ठेहिं मीसिजंति तित्तकडुयाइएहिं पच्चंति हुयवहम्मि डज्झंति दवग्गिणा भुजंति रसगिद्धेहिं, तओ य किंपि निज्जरियतहाविहकम्मलेसा केऽवि उवजंति पुढवीसु, इओ य जायंति जलसरीरेसु, एत्तो य चिडुंति वण्हिजाइएसु, तेहिंतोपि वच्चंति वाउकाइएसु, एत्तो य कहमवि पावंति पत्तेयवणस्सइत्तं, एत्थ य पुढवीसु जंतुणो फोडिजंति मुग्गराईहिं संचिणिजंति भित्तिमाईसु खणिजंति कोदालाइएहिं मलिजंति चलणाइएहिं उवहम्मंति सीयावजलानिलगोमयाइसत्थेहिं, नीरेसु पिजंति तण्हसुसियगोमणुयाइएहिं ताविजंति जलणम्मि धोलिजंति अनिलाइणा सोसिजंति चंडसुकराइएहिं उवह-

श्री नेमि-
चरित्रे
जिन-
देक्षना ॥

॥२४२॥

ममंति खारखचत्तकडुयाइसत्थेहिं, अगणीसु खोरिञ्जंति कडाइणा खोडिञ्जंति उम्मूलगाइएहिं विञ्जविञ्जंति जलाइणा चूरिञ्जंति अन्नपडिपुन्नयालीवुंधाइणा उवहम्मंति हिमसीयारनालाइसत्थेहिं, वाऊसु चिवञ्जंति वीयणपिट्टणताडणोसिणाणि-
लाइणा, पत्तेयतरुसु छिञ्जंति परसुमाईहिं सोसिञ्जंति आयवेणं भञ्जंति कुंजराइणा मोडिञ्जंति अ संधिओ खंडिञ्जंति मुग्गलुन्न-
लाइणा खंडिञ्जंति मुसलुक्खलाईहिं दलिञ्जंति घरट्टाईहिं मलिञ्जंति चलाइणा उल्लरिञ्जंति ओसहाइकञ्जे उम्मूलिञ्जंति पयंड-
पयाइणा खञ्जंति करहगोमहिसाइएहिं डञ्जंति दवग्गिणा उवहम्मंति सीयायवाइसत्थेहिं, एवं पुढवाइएसु पाणिणो दुत्थिया
असंखोमपिणिउस्सपिणीओ पुणो पुणो संसरिऊण कयाइ उवडिइया वित्तिचउरिंदियरूवेसु विगलेंदिएसु उववञ्जंति, तत्थवि न
मुणंति चुत्ताचुत्तं सरंति अब्वत्तं, एमेव भमंति सुन्नं, लोलंति असुइंपकाइसु लुठंति नीउन्नेसु चिडंति अमइपुवं जलाइएसुवि पविंसंति
तेह्हाइएसुवि निमञ्जंति वाधिनईपमुहेसु हियंपि परिहरंति अहियंपि समायरंति उवहम्मंति जलानलचुन्नखारसिलोवललेडुकुडाइस-
मूहेण, एवमेएसु लुहाइकीलंता संखेज्जकालं चिडिऊण असन्निपंचिदिएसु एमेव अट्ट भवग्गहणाइं उकोसं वसिऊण पुणो एगिंदि-
याइसुं गंतूण कहम्मवि सन्निपंचिदियतिरिक्खजोणिएसु उववत्ता, विव्वंति भासाए वज्जंति लज्जुरज्जूहिं पावंति वसणपुच्छाइ-
विच्छेयं वाहिञ्जंति हलेसु संजोइञ्जंति गंतीसु खिप्यंति पट्टीए जलभरियमहातडागाइं, अन्नंपि वाहिञ्जंति खंधपट्टीहिं महाभारं
वेपंति निसियमहापरायणदंडेहिं ताडिञ्जंति कसाइएहिं हम्मंति लेडुलउडाइणा य, पडिञ्जंति भारकंताणं पिड्डिखंडाइमंसाइं पडंति
तेसु किमिजालाइं, अन्ने य भारकंता तुडुंति मज्झाओ पडंति महीए खलखलंति सुरेहिं, अन्ने दंभिञ्जंति देहम्मि आरसंति विरसाइं
अणुइवंति अणाइक्खणीयवेयणासमुग्घायं, अवरं य हरिणससयह्वयरसउत्तमच्छाइणो नाणाविडंवणाहिं विडंविऊण मारिञ्जंति

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥२४४॥

पारद्विहं बज्जंति धीवरेहिं शुजंति मंसरसगिद्धेहिं खजंति अवरोप्परं पि तडफडंता, सहंति तिष्ठछुहं वाहिजंति महापिवासाए निचेड्डीभवंति सीएण संतविजंति आयवेण बुज्जंति वासासु जलप्पवाहेहिं, मीणशुयंगचिच्चयसीहाइणो य असंति मंसाइं निहणंति भूयसंघायं हवंति कूरचिचा आपूरयंति रुद्ध्जाणं पडंति महानिरएसु, तत्थ य कड्डिजंति विलयंता घडियालएहिंतो अप्फालि-
जंति वज्जकंटयसिलासु खिप्पंति महाचीयासु सिलेसिजंति वज्जकंटयसिंबलीसु फालिजंति करवत्तेहिं छिजंति असीहिं भिज्जंति
सल्लेहिं खिप्पंति महासल्लासु आतलिजंति तत्तेल्लकविच्छीएसु पचंति महाकुम्भीसु खाविजंति नियमंसाइं पाइजंति तत्ततउतेल्ल-
तंबयाइं, पेच्छंति असिपचवणं धावंति तदभिमुहं छिज्जंति तत्थवि असिसचिक्कुंतसेल्लभल्लाइएहिं, पेच्छंति वेयरणीनइं गच्छंति
तदभिमुहं, खुप्पंति महाजलणोसिणकयंबवालुयानियरम्मि, चणयव्व फुडंति तत्थ चिरकालं, वेयरणीए तत्तजउतुल्लवसंसरु-
हिरपवाहे निमग्गा विलिज्जंति, तओ आरोविज्जंति तत्तलोहनावाए, अन्नत्थ हम्मंति परोप्परं सहंति महासीउसिणछुहापि-
वासाइ अइदुक्खं, इच्चाइ निरयमहावेयणादुहं पलिओवमसागरोवमाइं अणुहविज्जण पुणो पंचिदियतिरिक्खजोणिएसु पुणोऽवि
निरएसु पुणो मच्छाइसु पुणो वि निरएसु पुणो मच्छाइसु तओ एगिंदियाइसु पुणो मच्छाइसु पुणो निरएसु, एवं अणंतकालमा-
हिडिज्जण कयाइ कहमवि अणारिएसु मायंगाइसु वा पावंति मणुयभावं, तत्थवि अभोजापेज्जागम्मभोगाइणा पडंति महानिर-
एसु, एवं पुणोऽवि अणंतभवं भमिज्जण अंतरंतरा जाइकुलाइविसुद्धमवि मणुयत्तमासाइज्जण जंतुणो कत्थइ फासिंदिय-
वसगत्तेणं कत्थइ रसणिंदियगिद्धीए कत्थइ गंधपियत्तेणं कत्थइ चक्खुलोलुयाए कत्थइ सवणपडिवद्धयाए कहिं पि कोवसील-
याए कत्थइ माणुम्मत्तहियत्तणेणं कहिं पि नियडियवडुलयाए कत्थइ लोभविडंबणाए कहिं पि सोयविहुरयाए कत्थइ पेम्म-

श्री नेमि-
चरित्रे
जिन-
देशना ॥

॥२४४॥

पडिबद्याए कहिपि घणतण्हाए कथह दारिद्रइहइवसडोवगमेणं कहिपि महाकिविणत्तणेणं कथह दुस्सीलकुडुवंसठवण-
चिनाविडवणयाए कहिपि कलहविवायकरणसीलयाए कथह तिष्ठमहामिच्छत्तोदएणं नीसेसं हारिऊण पुणोडवि भंसति
नग्गाइभवमणंतं, देवेमुवि कयाइ समुप्पन्ना आणविज्जंति महट्टियसुरेहिं दूमिज्जंति हीणदेवत्तणेणं वाहिज्जंति ईसाए घेप्पंति
अईए विमायमुव्वहंति अप्पिड्डियत्तणेणं हरंति परकलत्तरयाणाणि तओ ताडिज्जंति वज्जेहिं सहंति महावेयणं पडंति अट्टज्जाणे
उवज्जंति एगिदिण्णु, तओ भंसंति भवमणंतं ॥

एवमणंताइ भवे पोगलपरियट्टमयसहस्साइ । कम्मवसेणं जीवा भंसंति मिच्छत्ततिमिरंधा ॥ ३६९६ ॥ तं नत्थि किपि
यामं चालगपमाणयंपि लोयम्मि । जम्ममरणाइं न जहि अणंतसो पत्तपुवाइं ॥ ३६९७ ॥ तं नत्थि विसयसोक्खं तज्जाणियं
त दूदंपि न द्द किपि । जं जीवेहिं न पत्तं पत्तो न उ एस जिणधम्मो ॥ ३६९८ ॥ सत्तरिकोडाकोडीउ मोहणीयस्स होइ अय-
राणं । उओमठिइं तद्द वेयणीयआचरणविग्याणं ॥ ३६९९ ॥ तीसं कोडाकोडीओं वीस पुण हंतंति नामगोयाणं । सत्तहंपि
इमाणं अहापवत्तेण करणेणं ॥ ३७०० ॥ अंतो कोडाकोडिं धरिउं खवियम्मि सेसए जीवा । घणारागरोसपरिणइरूवं पावंति
नो गंठि ॥ ३७०१ ॥ एत्तियदूरं च इमे पत्ता मवे अणंतसो जीवा । किन्तु अउत्ताए पुणरवि चडिऊणं गया मूले ॥ ३७०२ ॥
यत्ता उओमठिइं कम्माण पुणोवि संकिलिद्धेहिं । भमिहंति भवमभवा एवं पुरओडवि समकालं ॥ ३७०३ ॥ आसन्नकालभव-
मिदिपाउ तमपुबकरणवज्जण । गंठि गिरिं व भिदंति पाविउं वीरियमउवं ॥ ३७०४ ॥ अनियट्टिकरणमेत्तो अइसयसुद्धिस्स
रूमणहविउं । अंतोमुत्तमह ते मोक्खमहाकप्पतलमूलं ॥ ३७०५ ॥ कारणमणंतसोक्खाण वारणं तिष्ठदुक्खलक्खाणं ।

सम्मत्तं रयणनिहिं रोरुष लहंति कयउत्ता ॥ ३७०६ ॥ इय दुलहं जिणधम्मं लद्धुं हारंति जे विसयमूढा । ते ताइं भवदुहाइं
गिण्हंति पुणो सहत्थेहिं ॥३७०७॥ इय एवमाइ धम्मे कहिए करुणाह नेमिनाहेण । भीओ भवदुकखाणं सिद्धिसुहाइं समीहंतो
॥ ३७०८ ॥ वरदत्तो नाम निवो उट्टेऊणं कयंजली भणइ । जह भणियं नाह ! तए तह चैव तयं न संदेहो ॥ ३७०९ ॥
पायं पच्चक्खं चिय जीवाण इमं सुणंति न उ मूढा । वयदिकखादाणेणं तो भवदुकखाओं मं रक्ख ॥३७१०॥ तो दिक्खिओ
जिणेणं एसो तह जक्खिणी य रायसुया । तिन्नि य उप्पायव्यधुवत्ताइं कहइ तस्स ॥ ३७११ ॥ तो चउदस पुवाइं
विरयइ सो पढमगणहरो जाओ । जाया पविचिणीविय जक्खिणि सयलाण अज्जाणं ॥३७१२॥ तत्तो लद्धावसरो कण्हो पुच्छेइ
जिणवरं नामिउं । भयवं ! तुम्हाणुवरिं कस्स न सुवणंमि पडिबंधो ? ॥३७१३॥ किंतु विसेसो कोऽवि हु राइमईए तहिं च को
हेऊ ? । इय पसिऊणं साहसु जाणियपरमत्थ ! सुणिनाह ॥ ३७१४॥ धणधणवइज्जमाओ आरंभेउं कहेइ तो सामी । पुवभवे
सवोऽविहु जा चरमभवो इमो नवमो ॥३७१५॥ पुवभवञ्भासेणं तो पडिबंधो इमीइ सचिसेसो । इय कहियम्मि भगवया तुट्ठा
कण्हाइणो सवे ॥ ३७१६ ॥ राइमईवि य अहियं परितुट्ठा वड्डमाणसंवेगा । पवजं पडिवज्जइ जिणेणं दिन्नं सहत्थेण ॥३७१७॥
अन्नाओवि तीइ समं दिक्खं गिण्हंति रायतणयाओ । तह एगनासियावि य धूया नंदस्स पवइया ॥ ३७१८ ॥ जेऽवि य
धणजम्माओ आरंभेऊण बंधुणो दोन्नि । धणदेवो धणदत्तो य पइभवं हिडिया जुगवं ॥ ३७१९ ॥ जा संखभवे गुणहरजस-
हरनामा सहोयरा होउं । अवरजिए विमाणे तवं चरेउं गया समयं ॥३७२०॥ अपराजियरायभवे मंती जो आसि विमलवोहो
य । संखभवे य मइप्पमनामो होउं पुणो मंती ॥३७२१॥ तत्थेव वरविमाणे चरिऊण तवं गओ इमे तत्तो । तिन्निवि चइ-

ऊण इहं रायाणो विस्तुया जाया ॥३७२२॥ कण्हेण समं च तर्हिं समागया नेमिजिणसमोसरणे । राइमईए पुवभवकहवइयर-
वमममावन्नं ॥ ३७२३ ॥ नियचरियं सोऊणं जाईसरणेण सयमवि सुणेउं । पडिबुद्धा निक्खंता तेउवि हु गणहारिणो जाया
॥३७२४॥ वरदत्तनिवेण समं दुन्नि सहसाइं रायतणयाइं । पवइयाइं इमेहि य सद्धिं वहवे निवंगरुहा ॥३७२५॥ अन्ने य जायवा
जायवीओ मोउं जिणस्स वयणाइं । संचिग्गाइं वहुइं दिक्खं गिण्हंति तस्संते ॥३७२६॥ कण्हवलउगसेणा दसवि दसारा य संब-
पज्जुन्ना । अन्नेउवि हु सम्मत्तं अणुवयाइं च गिण्हंति ॥३७२७॥ सिवएवि रोहिणी देवई य जंववइरुप्पिणी सवा । अह पउर-
जायवीहिं अणुवयाइं पवजंति ॥ ३७२८ ॥ इय उप्पन्ने संघे चउव्विहे सुरवरा नियं ठाणं । वच्चंति जायवाविय सवे
चारवइनयरीए ॥ ३७२९ ॥ अह वोळिते सरए विहरइ भयवंपि अन्नदेसेसु । पत्तो य मलयविसए कयाइ भदिलपुरे
नयरे ॥ ३७३० ॥ नागस्स सेट्ठिणो गेहिणीइ सुलसाइ जे समुवणीया । देवेण अणीयजसाइयाउ देवइसुया छुच्च
॥ ३७३१ ॥ जोवणमणुपत्ता ते वचीसाए समं सुरुवाहिं । भज्जाहिं पत्तेयं भुंजते निरुवसे भोए ॥ ३७३२ ॥ पडिबोहिया य
ते तत्थ भगवया दिक्खिया सहत्थेणं । चरमसरीरा सवे कुणंति विउलं तवोकम्मं ॥ ३७३३ ॥ गयसुकुमालो पुत्तो अह जायइ
देवईइ मुरदिन्नो । सो जोवणमणुपत्तो वरिओ वहरायधूयाओ ॥३७३४॥ तह खचिणीइ जाया धूया विप्पस्स सोमसम्मस्स ।
तस्स निमित्तं वरिया अइसयरुवाइसंजुत्ता ॥ ३७३५ ॥ एत्थंतरम्मि भयवं आंगतूणं समोसढो तत्थ । कण्हो य भरहमाईण
निसुणिउं विमलचरियाइं ॥ ३७३६ ॥ गिण्हइ अभिगहं जह पिओ य अपिओ य कोवि जो मज्झ । पवजं पडिवज्जइ सो
मोत्तवो न खलणीओ ॥ ३७३७ ॥ वासासु य चउमासं धम्मत्थं वज्जिऊण गेहवहिं । निग्गंतवं न कयाइ एवमाई य अन्नोउवि

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥२४८॥

॥ ३७३८ ॥ पृथंतरम्मि धम्मं गयसुकुमालोऽवि सुणह जिणपासे । संविग्गो य पवज्जद पव्वअं कण्हपरिसुष्को ॥ ३७३९ ॥
जिणवंधवावि रहनेमिसाहणो पव्वयंति सह तेण । तब्भज्जाउवि चरणं चरंति राहमहपासम्मि ॥३७४०॥ कइयावि तओ सिद्धे
गयसुकुमालम्मि धीरपुसिसम्मि । विहरंतो देसेसुं भयवं रेवयगिरिं पत्तो ॥ ३७४१ ॥ देवेहिं समोसरणे विहिण्ण सह संजईहिं
राहमई । वंदेउं भयवंतं विणियत्ता पच्छिमदिणम्मि ॥ ३७४२ ॥ मग्गे य मेहवृद्धी कइवि पवचा तओ य समणीओ । कावि
कंहपि ह्नु लयणाइयम्मि लीणा सुसंभंता ॥ ३७४३ ॥ रायमईवि गुहाए एक्काए पविसए अयाणंती । तीमियवत्थाइं उव्वलेइ
तत्तो विगयवसणं ॥ ३७४४ ॥ तं दहुं रहनेमी पुषपविठो गुहंधयारेण । अन्नाओ संबुद्धो विद्धो मयरद्धयसरेहिं ॥ ३७४५ ॥
आगंतुं भणइ तयं सुंदरि ! आगच्छ भुंजिमो भोए । पच्छिमवयम्मि दोन्नवि चरणमिणं अणुचरिस्सामो ॥३७४६॥ अह तस्स
असवणिजं वयणं सोऊण सा मणे भीया । बाहाहि वंधिऊणं गुणं हिययम्मि सहसत्ति ॥३७४७॥ उवविसइ वेविरंगी भणइ
य तं धीरमाणसा होउं । सक्खं चिय तं सक्को चक्की मयणो व जइ होसि ॥३७४८॥ तहवि तुमां न कअं परलोउअयमणाइ मह-
भग्ग ! हत्थं गयम्मि अमाए पत्थेसि विसं किह तुमंपि ? ॥३७४९॥ पुव्विपि गिहत्थाए अकयपइन्नाइ जो तुमं न माए । कइमवि
समीहिओ तं महंतवयभरपइन्नाए ॥३७५०॥ आरुहिऊणं इण्ह किह इच्छिऊंति न गुणसि इमंपि ? । विसुमरसि किह तुमंपि ह्नु
सयमवि विदियं वयपइन्नं ॥ ३७५१ ॥ सिरिनेमिसुहविणिग्गयआगमवयणाइं ताइं कइ तुज्ज । विसुमरियाइं सुणीहिं जाइं
पडिजंति पयडंपि ? ॥ ३७५२ ॥ “ चेइयदवविणासे इसिघाए पवयणस्स उइहि । संजइउत्थभंगे मूलग्गी बोहिलाभस्स
॥ ३७५३ ॥ जो लिंणिणिं निसेवइ छुद्धो निद्धंथसो महापावो । सबजिणणड्जाओ संघो आसाहओ तेण ॥ ३७५४ ॥ पावाणं

श्री नेमि-
चरित्रे
गजसुकुमा-
लदीश्वार्य-
नेमिद्वचं ॥

॥२४८॥

पाययरो दिट्टिभामेजवि सो न कायबो । जो जिणमुहं समणिं नमिडं तं चैव धंसेह ॥३७५५॥ संसारमणवयगं जाइजरासरण-
 वेगणापउरं । पावमलपडलछाभा भंमंति मुद्दाघरसणेणं ॥३७५६॥ (पुष्पमाला) जाया य अहं सिरिभोगरायभवणम्मि भुवणग-
 रुयम्मि । अंधगाम्भीणीण कूले तुमंषि जाओ न लहुयम्मि ॥३७५७॥ ता नीयाणवि अणुचियमेयं कह ववसिमो कलंककरं ? ।
 दोळवि कुलाण कारणमणंतभवमणदुक्खाणं ॥ ३७५८ ॥ वंतं अंगंधोराग तिरियावि पिवंति नेय मरणेडवि । तंसि पुणो
 निरियाणवि अहिओ वंतं अहिलसंतो ॥ ३७५९ ॥ मरणं च सलहणिजं अवंडसीलस्स अज्जनि तुहिण्हि । वियलियसीलस्स
 पिरन्नु जीवियं गरहियमिहंषि ॥ ३७६० ॥ दीसंति य बहुयाओ नारीओ विसंठुलाओ भमिरेहिं । होसि अणवट्टिओ चिय
 ह्योत्र देतो मणं तागु ॥ ३७६१ ॥ धेवं च जीवियं जोषणंषि ओहरइ भरियसरियव । रोयविहुरो य देहो कस्स कए पावमा-
 यरामि ? ॥ ३७६२ ॥ मा हास्सु काणवराडियाइ तो कणयकोडिमणुचरसु । निहुओ संजममेव य सुंदर ! धरिऊण धीरत्तं
 ॥ ३७६३ ॥ मुणिऊण य तीइ सुहासियाइं चितइ मणंमि रहनेमी । पेच्छ अहो सत्येसुं इत्थीओ दोसचहुलाओ ॥ ३७६४ ॥
 मुंणंति अहन एयं जायमणेगंतिं इमाएवि । जं गुणनिहाणमेसा दोसणिही उण अहं पुरिसो ॥ ३७६५ ॥ गिहवा-
 नाओ आरब्भ पेच्छ श्रीरत्तणं कह इमाए ? । अक्खलियं अहियं चिय वड्डइ न नियत्तइ कयाइ ॥ ३७६६ ॥ इहपर-
 लोयविरुद्धं मणं पुणोऽणुट्ठियं पुरावि तयं । इण्हि तु वयपइआमंदरसिहरम्मि जयगुरुणा ॥ ३७६७ ॥ सिरिनेमिजि-
 णेणांगणियस्स निवडणमयं महापावं । कहमज्ज मणे संठियमपेच्छणिजस्स पावस्स ॥ ३७६८ ॥ इत्थीएडवि इमीए तइया
 इण्हि च वयणवित्तामो । सो कोइ जो गयस्स व दुडस्सुग्गमग्गामिस्स ॥ ३७६९ ॥ पुरिसस्सवि संआओ निरंकुसस्संतुसो

मल० श्री
हेमचंद्राया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥२५०॥

मह इमेण । परिरक्खिओ जओऽहं निवडंतो निरयकुपहम्मि ॥ ३७७० ॥ अहवा मोहमहागहगहिओ पुरिसोऽवि होइ न हु
क्किपि । तेण विमुक्का महिलावि चिड्डए सुंदरं सबं ॥ ३७७१ ॥ एत्तो च्चिय जिणणाहेहिं वत्थूणं देसिओ अणेगंतो । एंगतिणं
जम्हा न मंगुलं किंपि न य लडं ॥ ३७७२ ॥ इच्चाइं वयणाइं भाविडं सो पुणोऽवि हु महप्पा । मग्गम्मि संठिओ गुरुपयाण
मूलम्मि दुच्चरियं ॥३७७३॥ आलोइऊण सबं तह कहविहु कुणइ उग्गतवचरणं । संबच्छरपरियाओ जह पावइ केवलं नाणं
॥ ३७७४ ॥ वाससयाण चउण्हं अन्ते दिक्खा इमस्स वरिसं तु । छउमत्थो वासाणं पंचसए केवली जाओ ॥ ३७७५ ॥
नववाससए वासाहिए उ सवाउयं सुणेयवं । एसो चैव य कालो राइमईएवि नायव्वो ॥ ३७७६ ॥ नाणाविहदेसेसुं पडिओ-
हेऊण भव्वकमलाइं । स्ररो व नेमिनाहो कयाइ बारवइमणुपत्तो ॥ ३७७७ ॥ कण्होऽवि तया कहमवि सविसेसं नियपुंरिं
पलोएइ । फुरियमणिरयणाकिरणोहनहयलावद्धसुरचावं ॥ ३७७८ ॥ पगरिसपत्तिसिरीयं पमोयनिब्भरसमग्गसुहिलोयं । जाय-
वकुलं व पेच्छइ विलासभरविजियसुरलोयं ॥ ३७७९ ॥ वंदणहेउं च तओ पत्तो सिरिनेभिचरणमूलम्मि । पुच्छइ लद्धावसरो
भववं ! एसावि किं नयरी ? ॥ ३७८० ॥ पाविहिइ विणासं मह कुलं च विप्फुरियगुरुयमाहप्पं ? । तो पभणइ जिणनाहो
केसव ! जं किंपि जियलोए ॥ ३७८१ ॥ उप्पज्जइ इह वत्थुं तं सबं भंगुरं सुरधणुं व । नयरं धरं सरीरं तरुणो गिरिणो समिद्धी
य ॥ ३७८२ ॥ उप्पज्जंति इमाइं तओ विणासम्मि किह णु संदेहो ? । संपिंडियाण इहरा अणंतकालाण वत्थूणं ॥ ३७८३ ॥
धूलाण अवत्थाणं मण्णेज्ज कं अंसंखए लोए ? । न य दंसणंपि एवं पवत्तए कस्सवि जयम्मि ॥ ३७८४ ॥ अह भणइ जाय-
वेसो जइ एवं नाह ! कस्स पासाओ । नयरी कुलं च एयं विणास्सिही मह नियंतस्स ? ॥३७८५॥ तो भणइ सुवणनाहो आसि

श्री नेमि-
चरित्रे
द्वारिका-
प्रश्नः ॥

॥२५०॥

इहं चैव तावयो वाहि । पारामरोत्ति नामं नंदियकुलसंभवो तेण ॥ ३७८६ ॥ निद्रू कणा कथइ पत्ता घेचूण तं गओ एसो ।
 त्रउणादीवं तत्थ य ताणं दीनायणो नाम ॥३७८७॥ जाओ पुत्तो सोऽविय वंभधरो छट्टभत्तभोई य । पारिवाई जाओ तस्स
 मयानाउ नरत्ताह ! ॥ ३७८८ ॥ तह चैव य मज्जाओ नयरी य कुलं विणस्सिही तुज्झ । अह नमिऊण जिणिंदं भणइ हरी
 मज्झ जयनाह ! ॥३७८९॥ किं सुयमेव य मरणं अहव निमित्ताउ कस्सइ पराओ ? । तो पभणइ सुणिनाहो जराकुमाराओ
 तुह मरणं ॥३७९०॥ नियचंयुणोवि एसो कानी धायंति विम्हियमणणं । सवेसिं जायवाणं तत्थ समुहम्मि व नईओ ॥३७९१॥
 दिट्ठीओ एहकालं निवडंति तओ य लज्जिओ एसो । वितहं करेमि एयं विमोहिओ जिणवरं नमिडं ॥३७९२॥ तूणाजुयचाव-
 धो वणं गओ केमवस्स रक्खत्थं । दीवायणोऽवि सोउं लोयाओ नेमिजिणवयणं ॥३७९३॥ नयरीइ जायवाण य रक्खत्थं
 वयण अरणीमि । मह जायवेहिं कण्हो पणमिडं नेमिजिणनाहं ॥३७९४॥ पविसइ पुरीइ सच्चं मन्नंतो सुमिणमिंदयालं व । अच्चं-
 तद्दम्मणा जायवावि जाया निराणंदा ॥३७९५॥ कण्हाएसेण तओ सक्कम्मपिट्ठाइं सयलमज्जाइं । नीहारिज्जंति वहिं सगडसमूहेण
 लोणहिं ॥३७९६॥ तत्थत्थि कयंचवणं मज्झे कायंत्राइं अडवीए । कायंत्ररी गुहावि य कायंत्रसेलसंबद्धा ॥३७९७॥ अत्थि
 नहिं सुपसिद्धा लोण्णि य उच्चियाइं गिरिगहणे । गंतुं तीइ ठवियाइं सिलकुंडसएसु मज्जाइं ॥३७९८॥ बलभइस्स य भाया
 गिद्धयो नाम मारुठी आसि । सुयउवसणो भीओ वंभुं गोयावइ वयत्थं ॥ ३७९९ ॥ सो आह तुमं वंधव ! मोत्तुं न
 तग्गमि मोहिओ अहयं । किंतु समओ पवत्तइ एरिसो चिय इमो तम्हा ॥३८००॥ नियववसियं अणुट्ठसु किंतु गओ सुरचरेसु
 गंगीर ! । पडिचोहिडायु समए अन्धुवगंतुं स पवइओ ॥ ३८०१ ॥ एत्तो छम्मासंते णाणातरुसुमफलसमूहेण । तं वासियं

मल० श्री
 हेमनंदीया
 न्योपमा
 भा-
 माना ॥
 ॥२५१॥

श्री नेमि-
 चस्त्रि-
 सुराप्रति-
 पेधादि-
 सिद्धार्थ-
 दीक्षा ॥

॥२५१॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥२५२॥

सुसायं जायं सव्वुत्तमं मज्जं ॥ ३८०२ ॥ भवियव्वयाइ नीओ तण्हाणुसिओ त्रिसाहमानम्मि । संवस्स संत्तिओ कोइ तत्थ पुरिसो तओ तेण ॥ ३८०३ ॥ तं सयमासाएउं भरियं तुट्ठेण तुंबमेयस्स । आणेज्जं संबोत्ति पाणिओ सोऽवि पस्सिड्ढो ॥ ३८०४ ॥ गिद्धो पभायसमए दुइंतकुमारविंदपरियरिओ । आकंठं तं पाउं परिममइ कंवंवणमज्जे ॥ ३८०५ ॥ दीवायणं च पेच्छइ कत्थइ नियझाणसंठियं तत्थ । अइसयमयाणधमंतलोयणं बुम्मिरसरीरो ॥ ३८०६ ॥ सह सेसकुमारेहिं पमणइ सो एस वेरिओ अम्ह । मारेज्जं एयं अज्ज सुहेणं च चिद्धामो ॥ ३८०७ ॥ इय भणिउं सो तेहिं समकालं गाढदड्डुउट्ठेहिं । करचरणपहारेहिं सिरम्मि संताड्ढिओ वाहं ॥ ३८०८ ॥ निद्वयपहारपहओ खणेण तो सोऽवि किच्छगयाणो । रुहिरं समुत्तिरंतो सुहेण धरणीयले पडिओ ॥ ३८०९ ॥ सुच्छानिमीलियच्छं निरुद्धसासं सिलव्व निचेइं । दड्डूण तयं तो ते मयंति नाउं गया नयरिं ॥ ३८१० ॥ अह केहिंवि पुरिसेहिं कहियं कण्हस्स तं समग्गंपि । तो संभंतो सोऽवि हु रामेण समं गओ तत्थ ॥ ३८११ ॥ कोवेण फुरंतड्ढरं रत्तच्छं पज्जंतसव्वंगं । दीवायणं निएउं पमणइ कण्हो नमेज्जण ॥ ३८१२ ॥ इयरेहिंपि हु महरिसि ! कोवो धम्मत्थकामविग्घयरो । जत्तेण वज्जणिज्जो विससओ मुणियत्तत्तेहिं ॥ ३८१३ ॥ जं वड्ढाणंधेहिं दुड्डुकुमारेहिं मज्जमत्तेहिं । अवरद्धं किंपि तयंपि मज्झ पसिज्जण खमियव्वं ॥ ३८१४ ॥ अहव विहियावराहेऽवि चालिसे तुम्ह होज्ज किह कोवो ? । सुहचरिय-वोच्छेयकरो तम्मत्तधणा हि महरिसिणो ॥ ३८१५ ॥ इचाइ खामयंते विणएणं केसवम्मि स तिदंडी । लेसंपि न गेण्हइ उवसमस्स पज्जलइ अहिययरं ॥ ३८१६ ॥ भणइ य कयं नियणं मए तथा तेसु दुड्डुकुमारेसु । पहरंतेसु अकज्जे केसव ! जह तुम्ह नयरीए ॥ ३८१७ ॥ मीत्तूण तुमं तह हलहरं च सेसस्स जायवकुलस्स । लीयाण य सयलाणं होज्ज विणासो ममाहिंतो

श्री नेमि-
चरित्रे
द्वैपायनो-
दन्तः ॥

॥२५२॥

॥३८१८॥ एषा य मह पद्मना होइ जुगंतेऽत्रि अन्नहा नेव । न य केवलीहि दिड्डाहं अन्नहा होति वत्थूणि ॥ ३८१९ ॥ ता मा
करंसेु रेयं गोविंदि ! निरन्ययं तुमं एत्थ । इय भणिए तम्मि वलोऽत्रि चारए वंधवं एवं ॥३८२०॥ वक्करचरणनासा वि-
नग्गिनयगा य हीणमंत्रणा । थूलोड्डदमणनामा न कण्ह ! संति नरा जंति ॥ ३८२१ ॥ ता होउ खिञ्जिएणं वंधव ! जं किंपि
चिनियं उमिणा । तं कुणउ जममहेवि हू न ममत्था भाविवत्थूणं ॥ ३८२२ ॥ इय दोन्निवि हरिरामा नियनययिं
आगया गहनगोया । वित्थरियं मन्नत्थवि दीवायणभणियदुवयणं ॥ ३८२३ ॥ योसावियं च हरिणा सयलपुरीएवि
दीवदिग्गम्मि । नयनियमुवामरया जह लोया होतु सवेऽत्रि ॥ ३८२४ ॥ तह पारद्धम्मि जणेण भयवओऽरिड्डनेमिसामिस्स ।
पुणरत्रिय नमोत्तरणं संजायं रेवयगिरिम्मि ॥ ३८२५ ॥ संतेउरा उ सवेऽत्रि जायथा तस्स वंदणनिमित्तं । तत्थ गया सट्टाणे
उत्तिया नो जिणं नमित्तं ॥ ३८२६ ॥ सोज्ज तहिं धम्मं अलम्पुगो संवनिसहपञ्चुनो । सारणपमुहा कुमरा वयं पवजंति
संमिणा ॥ ३८२७ ॥ मोगाविज्जण क्हमवि कण्हजो वाहमरियनयणाओ । पवयइ रुप्पिणीवि हु निखिन्ना भवनिवासस्स
॥ ३८२८ ॥ दीवायणोवि मरिउं अगिक्कुमारंसेु भवणवासीसेु । सनियाणो उपज्जइ सरिज्जण य पुवभववेरं ॥ ३८२९ ॥
आगच्छइ चारइं कुट्ठो पेच्छइ य तं जणं मवं । वयनियमत्थं धम्मत्थमुज्जुयं देवगुरुभत्तं ॥ ३८३० ॥ तो न तरइ उव-
नगं काउं वग्गमाणुमानओ चेप । छिड्डाहं पलोयंतो अह भमइ तहिं स पाविट्ठो ॥ ३८३१ ॥ चारवइज्जणोऽत्रि दढं छट्ठुड्डम-
इममनत्तियंसेदि । वगंधमनेरधारी चिड्डइ निचंपि अपमत्तो ॥ ३८३२ ॥ जा एक्कारस चरिसे पत्ते अह चारसम्मि वासम्मि ।
रि चारिणिदिज्जो सो भट्ठो दीवायणो नट्ठो ॥ ३८३३ ॥ इय चित्तिज्जण पुणरत्रि कीलंति असंति मज्जमंसाइ । पावेसेु पसत्त-

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
मव-
भावना ॥
॥ २५४ ॥

मणा जाया लोया पमायपरा ॥३८३४॥ नाऊण तओ समयं पावियच्छिड्ढो सुरोडवि पखिविओ । सयलाएवि पुरीए उप्पाए दंसइ विचित्ते ॥ ३८३५ ॥ सुंचंति अडुहासं लेप्पाइमया गिहेसु पुत्तलया । उप्फेरियभमुहजुया हसंति चित्तालिहिय देवा ॥३८३६॥ कंयंति भवणसिहराई तरुवरा पञ्जलंति सबत्तो । नयरीइ सावया परिभमंति जायंति भूकंपा ॥ ३८३७ ॥ धूमं सुंचंति गहा उ पडंति (कणगा उ) हुंति निग्घाया । रविमंडलं सच्छिड्ढं मुंचह अंगावरिसं च ॥३८३८॥ ससिद्धराण अपघ्ने गहणाई हवंति नयरि- मज्जे य । वेयालयभूयसाइणि समन्निओ भमइ सो देवो ॥ ३८३९ ॥ पुरिलोओडवि हु सुमिणे रत्तंवरकुसुमलेवणविलिचं । पेच्छइ कड्डिअंतं अप्पाणं पंकमज्जेण ॥ ३८४० ॥ तत्तो जुगंतपडिमो वाओ संवत्तगो अहिलिचंतो । नयरीए कट्टतणे पत्ते य विउव्विओ तेण ॥ ३८४१ ॥ भीयं पलायमाणं लोयं व दिसासु वाहिराभिमुहं । अंतो पक्खिवइ वला पवणेण सुराहमो कुद्धो ॥ ३८४२ ॥ अहसु य दिसासु दढं अंतमुहुत्तो समीरणो तेणं । वेउव्विओ इमेण य वणाई उम्मूलिउं तह य ॥ ३८४३ ॥ तण- कड्डलेहुउवले सिलासयाई च पक्खिवइ मज्जे । सट्ठिं च बाहिरम्मी वावत्तरि तह य मज्जम्मि ॥ ३८४४ ॥ कुलकोडीओ संपिडिऊण विहियाउ पुरवरीमज्जे । एवं कट्टतणाणं निउरवं तं पुरिं काउं ॥ ३८४५ ॥ कुद्धो सुरो पलीचइ पयंडपवणूहएण जलणेण । जालाहिं गयणयलं सयलं पूरिज्जइ खणेण ॥ ३८४६ ॥ जत्थ य सवालवुद्धो विलयंतो तत्तिओ जणो सब्बो । डज्जइ कोडीओ मंदिराण डज्जंति तिरिया य ॥३८४७॥ कहिउं तस्स सरूवं वारवइपुरवरीइ दाहस्स । को वित्थरेण सक्कइ ? तओ अणाहं तहा सबं ॥ ३८४८ ॥ डज्जंतं दहूणं कण्हो रामो य रहवरे पवरे । नियजणयं वसुदेवं देवइ तह रोहिणिं जणणिं ॥३८४९ ॥ पक्खिविउं नीहरिया न चलंति य रहवरम्मि तो तुरया । वसहाइणोवि जुत्ता चलंति सुरथंभिया नेय ॥ ३८५० ॥

श्रीनेमि-
चरित्रे
द्वारिका-
दाहः ॥

॥ २५४ ॥

मन्त्रं श्री
 देवनागरीया
 मन्त्राणा
 मा-
 भाणा ॥
 ॥ ३५५ ॥

मयमेतं य इतिगमा रुडुति तयो तडति अखलजुयं । भगं तहावि तेहिं सामर्थ्येणं विक्रुडं ॥ ३८५१ ॥ हा ऊह ! हा
 मन्त्राल ! हा हा चलभद ! भीर मोंडीर ! । जलणपलित्ताणडम्हं करेह सामिय ! परित्ताणं ॥ ३८५२ ॥ इय पलवंतं लोयं निसु-
 जनेहिं गिने गिने तय । गो मंरुजो दुवारे नीओ नयरीइ तो तंपि ॥ ३८५३ ॥ गाडनिवद्धक्याडं देवेणं पिहियमिदकीलेण ।
 इंतुं पण्डित्तारेण तो यलो भंजइ क्काडे ॥ ३८५४ ॥ तहवि न नीहरइ खो तो देवो दोडवि ते भणइ एनं । मा भो निरुथयं
 चिय गित्तड तुम्हे मए जग्जा ॥ ३८५५ ॥ तुम्ह कहियं पुराविहु दो तुम्भे वडिऊण इह सेसे । उवरिही न हु कोडवि हु ता
 मंनः पियरपडिंबंधं ॥ ३८५६ ॥ इय भणिए देवेणं पिउहिं तो रामकेसया भणिया । नीहरह वच्छ ! तुम्भे सिग्धं रक्खेह
 निगयाजे ॥ ३८५७ ॥ जीनेहिं मयाओं होंति तुम्भेहिं पुणरवि सिरीओ । निवडियपोरुसेहिं जागवहुलनाभिभूएहिं ॥ ३८५८ ॥
 जग्जां तिसए मां पुरिसायचं कयं न तुम्भेहिं । भवियवयाइ चलियो न हु कोडवि पुणो तिहुयणेडनि ॥ ३८५९ ॥ किं
 थम्हेहिं न गडिया दिग्गा गिरिनेमिज्जिणसयासम्मि । ता वचह तुम्भे इह अणुंजामो वयं सकयं ॥ ३८६० ॥ इय निब्बंधेण
 पिऊहिं पभणिया दुस्सनिब्भरमरीरा । नीहरिया कहकहविहु नयरीओ कण्हचलभदा ॥ ३७६१ ॥ जिणुज्जाणंमि ठिया तत्तो
 पेन्त्रंति तं पुंरिं मयलं । उज्जांति पलवंतं लोयं च चहुं पलावेहिं ॥ ३८६२ ॥ डिभाई माऊए कंठंमि विडंति उज्जमाणां । मायावि
 पाडर दिग्गा थचन्मुारिं पलिजम्म ॥ ३८६३ ॥ फुडुंति भिरां कीलणगिरीणं भगणनिवहा य तुडुंति । विरसं रसंति तिरिया
 पल्लव मन्डिलागो तुलो ॥ ३८६४ ॥ इयाइ तत्थ अममंजसां दहूण गरुयवाहाहिं । रुयइ हरी करुणां जंपंतो दीणवयणां
 ॥ ३८६५ ॥ जगारिदि ! तं हत्थ गं मगहात्तिवमाणमोडणं मज्ज ? । सोडीरचं जित्तं जेण य सड्डीइ अहिण्णु ॥ ३८६६ ॥

श्रीनेभि-
 चरित्रे
 द्वारिका-
 दाहः ॥

॥ ३५५ ॥

मल० श्री
हेमचंद्राया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ २५६ ॥

तिसु संगामसएसुं? कथ गथाइं च ताइं रयणाइं । अमरसमहिष्ठियाइं चकाईयाइं हेलाए ? ॥ ३८६७ ॥ ते अट्ट सहस्सा सुर-
वराण आणाकाराण मह कथ ? । नट्टा एकपएच्चिय असिवोवसमी य सा भेरी ॥ ३८६८ ॥ तं साहेजं सकस्स सो य वेसमणि
नयरी विणिवेसो । ते कुमरा ते वीरा ते भ्रुवइणो गया कथ ? ३८६९ ॥ इच्चाइ पलवमाणं कण्हं कोमलगिराहिं बलएवो ।
पभणइ बंधव ! तुमए किं न सुयं भयवओ वयणं ? ॥ ३८७० ॥ जं उस्सुया सिरीए पडणंता एत्थ चेव सवेडवि । रत्तणतर-
गणणं जा पजंतम्मि सक्काणं ॥ ३८७१ ॥ पुन्नोदयम्मि उदओ रिद्धीणं होइ तम्मि झिज्जंते । झिज्जइ इयरोडवि कमेण
दोडवि भंसंति पजंते ॥ ३८७२ ॥ न हि इंदयालभवविलसियाण विजइ इहतंरं किंपि । किन्तु निविडो स कोडवि हु गंठी
मोहस्स जीवाणं ॥ ३८७३ ॥ जेण अथिरं पि एकं मन्नंति सुणंति पुण थिरं अन्नं । जमिहारंभसयाइं सासयबुद्धीइ चालंति
॥ ३८७४ ॥ ता जिणवरिंदभणियाइं ताइं निवसंति माणसे जस्स । सो किह पलवइ बालोव गलयवसणं पि संपत्तो ? ॥ ३८७५ ॥
ता सुमरसु जिणवयणं अवलंबसु धीरयं थिरो होसु । साहसधणाण पुणरवि संपत्तीओ न दुलहाओ ॥ ३८७६ ॥ इय संठविओ
रामेण केसवो भणइ बंधव ! किमिण्हि । दिसमणुसरिमो रिद्धीइ वज्जिया ठाणपब्भट्टा ? ॥ ३८७७ ॥ तो बलभदो पभणइ पंडु-
सुया परमबंधुणो अम्ह । विजंति दाहिणाए महुराए तथ वच्चाओ ॥ ३८७८ ॥ सामत्थिज्जण एवं संचलिया तीइ कण्हवलदेवा ।
एत्तो चारवईए समंतओ डज्जमाणीए ॥ ३८७९ ॥ रामस्स सुओ पवरो नामेणं कुजवारयकुमारो । बालो चरमसरीरो आरु-
हिणं सुवणसिहरम्मि ॥ ३८८० ॥ पोक्कइ उद्धवाहो सीसोज्जं तस्स नेमिसामिस्स । इण्हि वयनियमधरो आणानिरओ जिणिं-
दस्स ॥ ३८८१ ॥ जइ सच्चं जिणवयणं जइ य जिणिंदाण सासाणं अत्थि । अहयं च मोक्खगामी एएण भएण परिकहिओ

॥ ३८८२ ॥ ता किं इज्यामि अहं इय भणिण् जंभगेहि देवेहि । नीओ उक्खिखविज्जणं पल्लवदेसम्मि जिणपासे ॥ ३८८३ ॥
 चत्तीगगल्लभ्येहि इरिसिद्धिहाहि मरामभञ्जाहि । जायवन्नरनीरीहि कुमरेहि य तत्थवि ठिएहि ॥ ३८८४ ॥ सिरिनेमिजिणं
 निचे ऋज्जां अणगणाइं विदियाइं । छम्भामेहि दत्ता पुरीवि वृढा समुद्देण ॥ ३८८५ ॥ चल्लकेमवावि पंथे भुंजता कन्द-
 मूत्रपत्ताइं । मय्यामणठाणाइं मुद्राइ मठीइ कुणमाणा ॥ ३८८६ ॥ गिरिणिज्जरसरियाणं जलाइं पाऊण पागयन्नर व । पाएहि
 निय चर्षति सोयपगलंनयणजला ॥ ३८८७ ॥ मवं मुरद्धविसयं अनायरूवा कहंपि लंघंति । चञ्चंताण तहच्चिय पुरओ दुह-
 निरुभग्मजाणं ॥ ३८८८ ॥ मग्गम्मि हन्यरूपे पुरम्मि कहो लुहाइ परिभूओ । तह जह जंपइ कलुणं चंधव ! न तरामि
 पुरओज्जं ॥ ३८८९ ॥ गंतुं किलामिओ ता कओजवि आणह भत्तपाणाइं । भणइ चलो होसु थिरो चच्छ ! अहं एस आणेमि
 ॥ ३८९० ॥ गंनूग नयग्मज्जे अच्चाइयाइं अंगुलीएण । किणिऊण नीहरंतो नाओ धयरद्धतणएण ॥ ३८९१ ॥ रत्ता महाव-
 केणं नेण चलं पंमियं अइमहंनं । तवहणन्यं पिहिऊण इचि पुरदारपोलीओ ॥ ३८९२ ॥ परिमुक्कसीहनाओ चलोजवि उम्मू-
 त्तिऊण रुग्गिचंमं । चलिओ तदभिमुहो केग्गवोजवि मुणिऊण तस्मइं ॥ ३८९३ ॥ आगंठुणं भंजइ नयरक्कवाडाइं पण्हिधाएण ।
 तस्मंठं गहिऊणं चल्लमहिओ तं चलं मयलं ॥ ३८९४ ॥ चुन्नेइ न हि कयावि हु धरो तेएण अत्थसमएजवि । बहुएणावि
 मिल्हिऊणं त्रिपद् च्चत्रोयविंदेण ॥ ३८९५ ॥ लीलाए नीहरिंवाहिं गंतुं सरोवरे विमले । ते दोजवि भत्तपाणं आसाएऊण चञ्चंता ।
 ॥ ३८९६ ॥ क्रोमंयवणं पत्ता क्रमेण कल्लकुमुममारतरुहियं । मुक्कतरुसियमाहं धाढावंतं च उद्धकरं ॥ ३८९७ ॥ मझण्ह-
 रीरुंरेहिं पंथग्गेण य पिवामिओ वादं । मुक्कानिमीलियच्छो उवविमइ तहिपि तरुमूले ॥ ३८९८ ॥ कहो साहइ य चलस्स

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ २५८ ॥

पीडिओ जह अहं पिवासाए । आणेह कओडवि जलं इय भणिउं एक्कपायम्मि ॥ ३८९९ ॥ आरोवेउं बीयं निवज्जए तम्मि मगतरुमूले । संछाइऊण तत्तो तस्सेव य पीयवत्थेण ॥ ३९०० ॥ नीराणयणनिमित्तं सिग्घं गच्छइ बलोडवि अह तत्थ । परिविहियवाहवेसो जमोव धणुवाणहुप्पेच्छो ॥ ३९०१ ॥ मयलोद्धि कुणमाणो जराकुमारो समागओ कहवि । एत्तियकालं तत्थवि हरिस्खत्थं वणे वसिओ ॥ ३९०२ ॥ दडुं वणंतरेणं कण्हं कउसेयवत्थपावरियं । मयसंकाए वाणं चावेणागरिसियं सुयइ ॥ ३९०३ ॥ मम्मपएसे विद्धो पायतले तेण तो हरी सहसा । उवविसिऊण पभणइ को एस अहो छलपहारी ? ॥ ३९०४ ॥ साहउ सिग्घमियाणिं नामं गोतं च अब्बयं निययं । जेण मए न कयाविहु अनायवंसो हओ कोडवि ॥ ३९०५ ॥ इयरोडवि आह पुत्तो हरिवंसविहूसणस्स धीरस्स । वसुदेवस्स जराए देवीओ कुच्छियसिओडहं ॥ ३९०६ ॥ वंधू य हरिहलीणं तयलो-
एक्कल्लमल्लभूयाणं । नामं जराकुमारो कण्हस्स य रक्खणनिमित्तं ॥ ३९०७ ॥ संवच्छराइं वारस एत्थ वणे मज्झ निवसमाणस्स । न य माणुसं कयावि हु दिट्ठं इह को य पुण तंसि ? ॥ ३९०८ ॥ तं आह तओ कण्हो एहि इहं एहि पुरिमवत्तसीह ! । विहलो गओ तुहेसो परिस्समो निरुवमसिणेह ! ॥ ३९०९ ॥ सोडहं जणइणो ते भाया तं जस्स रक्खणनिमित्तं । वसिओ एत्तियकालं दुहिओ एयम्मि रत्तम्मि ॥ ३९१० ॥ इय सोऊणं सहसा संभंतो संकिओ हहा देव ! । किं कण्होच्चिय एसो ? इय चिंततो पुरो सोडवि ॥ ३९११ ॥ जा आगच्छइ ता नियइ वंधवं तो धसत्ति धरणीए । सुच्छावसेण निवडइ लहिउं तो चेयणं कहवि ॥ ३९१२ ॥ विलवंतो धाहाहिं पुच्छइ अइगरुयसोयदुक्खत्तो । कत्तो नरकेसरि ! तं समागओ ? किं च संजायं ? ॥ ३९१३ ॥ किं दड्ढा वारवई जाओ जायवकुलस्स किं अंतो ? । इच्चाइ तेण पुट्टे सव्वं आगमणपजंतं ॥ ३९१४ ॥ परिकहइ केसवोडवि हु

श्रीनेमि-
चरित्रे
कृष्णवधः ॥

॥ २५८ ॥

मन्त्रं श्री
हेमचंद्रिया
श्रीपद्मा
मा-
भानना ॥
॥ ३९९ ॥

तस्म नञो नोऽवि विल्लण अहियं । भणइ य चंधवथाई सुज्झिस्सं कत्थ पावोऽहं ? ॥ ३९१५ ॥ इय विलवंतं कण्हो तं
 आद अलं नरिंदि ! मोण्ण । पावइ पुक्कयाईं म्बोऽवि हु दुस्सवसोक्खाईं ॥ ३९१६ ॥ जं जह समज्जियं खलु सुहमसुहं चावि
 ण्य जीवेदि । पणिसइ तं तहचिय न तन्थ अवरज्जाए अन्नो ॥ ३९१७ ॥ तो नीरं मज्झ कए वेत्तुं जा एति अज्जवि न
 गमो । अमनग्गु नार भिग्गं मा गोऽवि करेज्ज भाउवहं ॥ ३९१८ ॥ गच्छह य पंडवपुरिं कोत्थुहरयणं ममाउ वेत्तूण ।
 नाणज्जंपंत्तु एयं गाहेऽत्तु वइयरमिमं च ॥ ३९१९ ॥ थवं च भूमिभागं विवरीयएहिं चैव गंतवं । इहरा पयाणुसारेण
 गिच्छिही मो तुमं गमो ॥ ३९२० ॥ इवाइ भिवत्तवं उं विसज्जिओ सो अणिच्छमाणोऽवि । सरसुद्धरिं उं वेत्तुं व कोत्थुहं तो
 गए नम्मि ॥ ३९२१ ॥ वाहिंजंनो चां सुमंतवयणो तहा य मज्झम्मि । छिजंतमवगतो कण्हो वियणाइ चरणस्स ॥
 ३९२२ ॥ गइं तगंयारं पलियं कनिमन्नओ य तस्सुवरिं । सिरइयंपंजलिउडो मविणयकयउत्तरासंगो ॥ ३९२३ ॥ पभणइ
 नमो चिनाणं मंघंमि मरुणमियपयाणं । मामयपयपत्ताणं नमो नमो सब्बसिद्धाणं ॥ ३९२४ ॥ आयरियाणं च नमो
 आगगयग्गकळ्ळनिरयाणं । तुत्तामयदाणए पणमामि य मयलुवज्जाए ॥ ३९२५ ॥ साहूण नमो निच्चं निव्वाण-
 मुदेहणाएणयाणं । तन्नियममुत्थियाणं म्हायकिच्चुजयाणं च ॥ ३९२६ ॥ दासोऽहं तस्स पुणो जेषुद्धरिओ भवं-
 धहंमो । माइयम्भत्तमुगाइदाणकयगुरुपसाएण ॥ ३९२७ ॥ पणमामि य सविसेसं निच्चं चिय तस्स चरण-
 रुमन्नाडं । नयलनियलोयपद्दुणो भूमियहरिंसंपक्खस्स ॥ ३९२८ ॥ मूरस्स व इण्हिपि हु पडिवोहंतस्स भवकम-
 लाइं । मं पंचंजम्म इहडियंपि सिरिनेमिनाहम्म ॥ ३९२९ ॥ जा य मए परिविहिया तेसिं आसायणा विमूढेण ।

श्रीनेमि-
चरित्रे
कृष्णस्या-
राधना ॥

॥ २५९ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥

॥ २६० ॥

परमेडीणं पृहुणो नेमिस्स य सपरिवारस्स ॥ ३९३० ॥ मिच्छामि दुक्कडं ता तहय जाणि य कयाइं पावाइं । पाणिवहाइयाइं
रज्जारंभाइनिरएण ॥ ३९३१ ॥ रागद्वोसेहिं पमायओ य अन्नाणओ य ताणंपि । मिच्छामि दुक्कडं मज्झ तहय इहपरमवे
जीवा ॥ ३९३२ ॥ मणवइकाएहिं कहिंपि दूमिया ते खमंतु मह सवे । अहमवि खमामि तेसिं वेराइं चएमि सवाइं ॥ ३९३३ ॥
इय पभणंतो अहियं वियणाए वाहियो निवजेउं । संथारयम्मि चिंतइ काऊण सिरं जिणाभिमुहं ॥ ३९३४ ॥ धन्नो सो
नेमिजिणो ते वरदत्ताइनिवइणो धन्ना । पज्जुन्नसंवसारणपमुहा कुमरावि सकयत्था ॥ ३९३५ ॥ राइमइरुप्पिणीमा-
इयाओ तहय जायवीउ धन्नाओ । जेहिं इमो गिहवासो परिचत्तो सयलदुहवासो ॥ ३९३६ ॥ एरिसचिडंबणाओ न सहति
इहपि तत्तसंलीणा । तवनियमसुत्थिया पइभवेडवि सुगइं गया सुहिणो ॥ ३९३७ ॥ न कयं वयं तया पुण मए अहनेण
विसयगिद्धेण । तेण सहेमि इहंपि हु दारुणदुक्खाइं एयाइं ॥ ३९३८ ॥ इय भावंतस्स इमस्स अप्पयं कुप्पए य बलवाऊ ।
भंजंतो अंगाइं सयलाइं तओ य बहुवियणो ॥ ३९३९ ॥ तण्हायडवसो य पहारपीडिओ पवलपवणवियणत्तो । तरलियपुव-
विवेओ सरिऊण पुरिं च रिद्धिं च ॥ ३९४० ॥ तह बंधवे य चिंतइ वाससहस्साउओ अहं जाओ । न य केणइ परिभूओ
तेण य पुण लिंगिमेत्तेण ॥ ३९४१ ॥ दीवायणेण पेच्छह अकारणे ववसियं कहं मज्झ ? । ता किर केत्तियमेत्तं सो मह भुवणे-
कमल्लस्स ॥ ३९४२ ॥ जइ पेच्छामि कहिंपि हु नामंपि य निट्टवेमि तो तस्स । कड्डेमि तदुयराओ नयरिं च कुलं च रिद्धिं
च ॥ ३९४३ ॥ इय खणमेगं रुइं ज्ञाणं आऊरिऊण पज्जंते । मणमज्झम्मि अलक्खं उववन्नो तइयपुढवीए ॥ ३९४४ ॥
एत्तोच्चिय बलमद्वो नीरं गहिऊण आगओ तत्थ । मन्नंतो सुहसुत्तं खणमेगं चिट्ठिओ ताव ॥ ३९४५ ॥ कसिणा व मच्छियाओ

श्रीनेमि-
चरित्रे
कृष्णस्य
रौद्रं च ॥

॥ २६० ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥

॥ २६१ ॥

लग्नातीओ मुहम्मि तो दहुं । जाव अणोइ वत्थं ता पेच्छइ तं मयं वंधुं ॥ ३९४६ ॥ नेहाइरेगवसओ सोयसमुप्यन्नहिय-
यसंधट्टो । कट्टुपिव निचेट्टो पडिओ धरणीइ सहसत्ति ॥ ३९४७ ॥ अह पच्चागयसन्नो करेइ भीमं महारवं रामो । मुंचइ य
सीहनयां तरुगिरितुट्टुत्तसिहरणं ॥ ३९४८ ॥ जेणत्थ सुहपसुत्तो अरन्नमज्झम्मि वंधवो मज्झ । पुहईइ एकवीरो पहाओ केणइ अह-
म्भेण ॥ ३९४९ ॥ सो एत्थ मह पयासउ सकुलं सपरकमं सन्नामं च । सुणया ! ण एस धम्मो जं नासिज्जइ जलं रमिउं ॥ ३९५० ॥
रोहिणिसुयं अहंतुं निहयं जो मन्नए य गोविंदं । सो नंदिसइ थोवं व दुम्मई कोइ मूढया ॥ ३९५१ ॥ सुक्काउहं पसुत्तं मत्तं
वालं सुणि च थेरं च । जो हणइ तहा जुवई दुन्निवि लीगा हया तस्स ॥ ३९५२ ॥ महया सदेणेवं भणमाणो तं वणं भमइ
रामो । आगच्छइ य अभिक्खणमुविंदपासम्मि सो एत्तो ॥ ३९५३ ॥ तो अलहंतो कत्तोवि सुद्धिमेत्तापि कण्हमरणस्स ।
आसामुक्को कण्हं अवणूहेऊण पलवेइ ॥ ३९५४ ॥ हा कण्ह हा महावल ! हा मह वंधव कणिट्टु ! गुणजेट्टु ! । मोत्तूण मं अणाहं हा
कत्थ गथोऽसि अकहेउं ? ॥ ३९५५ ॥ रोएमि थीर ! किं तुब्भ विकमं किं जसं व सोहणं । रूवं रिद्धिं पडिवन्नपालणं
वच्छलत्तं वा ॥ ३९५६ ॥ गंभीरयं थीरत्तं सोत्तीरत्तं च चावसत्तिं च । धम्मं सच्चं च खयामि किंतु तुह गुणमयससीर ! ॥ ३९५७ ॥
पथणंतो य पुरा तं तुब्भ विओयं सहेमि न हु राम ! । ता किं जायवधूसण ! एकपए निट्टुरो जाओ ॥ ३९५८ ॥ किं होही
कोवि जए सो पुरिसो जेण दिट्ठमेत्तेण । कण्ह ! पुणोवि लहिससं तं तुह संगमपमोयमहं ॥ ३९५९ ॥ तुब्भउवि य अवत्थम्मिसं
दट्टुं सोउं च जो जणो मत्तो । साहरइ किंपि वत्थुं मूढोच्चिय सो न संदेहो ॥ ३९६० ॥ इच्चाइ बहुपयारं पयडेउं पुव्वसंवि-
हाणाइं । रिद्धिं च पलवमाणो सो उम्मत्तो हली जाओ ॥ ३९६१ ॥ खंधम्मि तं खिवेउं कण्हसवं भमइ तम्मि रण्णम्मि । पूयं-

श्रीनेमि-

चारित्रे

राम-

विषादः ॥

॥ २६१ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ २६२ ॥

तो कुसुमेहिं छम्मासा जाव संपुण्णा ॥ ३९६२ ॥ एत्तो सो सिद्धत्थो वेमाणियसुरवेरसु उप्पन्नो । दड्ढं ग्रंथुं अइनेहविणडियं
आगओ तत्थ ॥ ३९६३ ॥ अह नेहतरलियमणं नाळणं तं च अज्जवि असज्झं । कयकोडुं वियवेसो दंसइ पाहाणमयसयडं
॥ ३९६४ ॥ अइविसमपवयाओ ओयरिळणं समाइ भूमीए । भग्गं सयखंडगयं संघइ स पुणोऽवि खंडाहं ॥ ३९६५ ॥ तं दड्ढं
भणइ बलो जं सयहा चुत्रियं सिलासयडं । तं संधंतो पुणरत्रि वालाणत्रि रामहिओ तंसि ॥ ३९६६ ॥ देवोऽवि भणइ जह
तुह मओऽवि जीविहिइ बंधवो एसो । संधिज्जाभि अहंपि हु सगडं तो सो गओ रुहो ॥ ३९६७ ॥ अन्नत्थ पुणो
देवो सिलायले पडमिणीउ रोवंतो । रामेण उवाळदो तंवेव य उत्तरं देइ ॥ ३९६८ ॥ कत्थइ दवग्गिदड्ढं सिंचइ
सल्लेण सुक्कतरुकीलं । कत्थविय मयाइवि चिरं मीलइ गावीण अट्ठीणि ॥ ३९६९ ॥ सवत्थ उवाळदो तं चेव
य उत्तरं कुणइ देवो । चितइ रामोऽवि तओ बहुयउदाहरणपडिबुद्धो ॥ ३९७० ॥ भीमम्मि इहारणे न एस निक्का-
रणो भमइ पुरिसो । ता होयवं कजेण एत्थ इय चितिए झत्ति ॥ ३९७१ ॥ पयडियनिययरूवो दंसियसिद्धत्थबंधु-
रूवो य । सुमरावइ संकेयं देवो रामस्स पुविळं ॥ ३९७२ ॥ साहइ य जहा कण्हो सरेण विद्धो जराकुमारेण । निहणं गओ तया-
वि हु कहिए सयलंमि इयरेण ॥ ३९७३ ॥ पडिबुद्धो बलदेवो तओ य ते दोऽवि केसवसरीरं । सक्कारंति समंपिहु सिरिनेमि-
ज्जिणस्स पासाओ ॥ ३९७४ ॥ गयणयलेणं सामी(हू)समागओ दिक्खिउं बलस्सेव । तस्संतियंमि सोऽविहु संविग्गो गिण्हए
दिक्खं ॥ ३९७५ ॥ उग्गं काउं च तवं तत्तो सो वड्डमाणसंवेगो । सिद्धत्थविहियसेवो मंगीतुगीण सिहरेसुं ॥ ३९७६ ॥
पंचमकप्पम्मि गओ रहकारमिएहिं संजुओ भयवं । चइळणं तत्तोऽविहु सिज्झिस्सइ कण्हतित्थम्मि ॥ ३९७७ ॥ दिव्बुवओगो

श्रीनेमि-
चरित्रे
सिद्धार्था-
गमः राम-
दीक्षा ॥

॥ २६२ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ २६३ ॥

य इमो कयाइ महुमहणसोहपरिसूढो । वञ्चइ तच्चं पुढविं तवियणोवसमणणिमित्तं ॥ ३९७८ ॥ अवहरइ असुहगंघाइणो य
निययाणुभावओ तत्थ । कहइ य नियवुत्तं पुढभवं चेत्र कण्हस्स ॥ ३९७९ ॥ कहिऊण य तं रामो पारद्वो करयलेहिं
उक्खिविउं । न तरइ विलिज्जमाणं संगहिउं पारयरसं व ॥ ३९८० ॥ तो भणइ हरी वंधव ! अलं पयासेण तुज्झ इह जम्हा ।
नियसुकयदुक्खिएहिं कोऽवि न सुच्चइ असुत्तेहिं ॥ ३९८१ ॥ जं पुच्चिं न कयाइं नेमिलिणिंदस्स ताइं वयणाइं । विसयामिस-
गिद्धेणं उवसुज्जइ ताण फलमेयं ॥ ३९८२ ॥ तं च तुमं नहिं सको सको अन्नोऽवि न हु निवारेउं । जह तुह सुहं न हीरइ
केणइ तह मज्झ दुक्खंपि ॥ ३९८३ ॥ तो पभणइ तं अमरो तहावि वंधव ! समाइससु किंवि । भणइ हरी जइ एवं कहेमि
अजवि किमवि अन्नं ॥ ३९८४ ॥ नियमोहविलसियं तं सुणेसु पुच्चिं अहं समग्गंमि । सुवणम्मि विवखाओ होउं तत्थेव
तो पच्छा ॥ ३९८५ ॥ अवसाणिओ दुहत्तो मरणं जं पाविओ अणाहोव । तं वाहइ अच्चंतं मज्झ तओ भरहावसम्मि ॥
३९८६ ॥ जं बारवईदाहे तुट्ठा अरिणो य दूमिया मित्ता । गंतूण तुमं तेसिं अन्नाण य सयल्लोयाणं ॥ ३९८७ ॥ पयडं
दंससु ममं करेज्ज पूयारिहं च सवत्थ । अब्बुवगंतुं एयं देवो एत्थागओ तुरियं ॥ ३९८८ ॥ [ग्र० ५०००] गयसंखचक्क-
पाणिं कण्हं पीयंवरं गरुडच्चिंधं । हल्लमुसलधरं रामं नीलंवरताल्लयकलियं ॥ ३९८९ ॥ पवरविमाणारूढं वररूवधरं विउव्वए
तत्तो । नीसेसदेसपुरगामपमुहट्ठाणेसु लोयाण ॥ ३९९० ॥ तं नियकुलसंजुत्तं महिद्धिपरिवारपरिगयं देवो । दंसंतो सवत्थवि
गयणयलेणं परिभमइ ॥ ३९९१ ॥ पभणइ य अहं कण्हो सजिऊणं संहरामि भूयगणं । संहरिऊण पुणोऽवि हु करेमि
भूयाण उप्पायं ॥ ३९९२ ॥ बारवईवि हु सिट्ठा पढमं सा तारिसा मए चैव । संहरिया य मए चिय तोऽहं कत्ता निहंता य

श्रीनेमि-
चरित्रे-
कृष्ण-
वचसोऽ-
सुष्ठानं ॥

॥ २६३ ॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥ २६४ ॥

॥३९९३॥ सग्नं वचामि पुणो इह आगच्छामि कारणवसेण । कीलामि जहिच्छंमि सररीरेहिं ॥३९९४॥ मच्छो कुम्म
वराहो नरसीहो वामणो य रामो य । रामो रामो य तथा चकी बुद्धोऽवि य भवामि ॥३९९५॥ सव्वगओऽहं तसथावरोसु भूएसु
तह य चिड्डामि । भूयाइं मम्मयाइं वतिरित्तोऽहं न भूएसिं ॥३९९६॥ तो परमप्पा अहमेव एत्थ पूएह तो ममं चेव । आरा-
हह निचंपि हु जइ इच्छह अप्पणो रिद्धिं ॥ ३९९७ ॥ इय देसेसु पुरेसु य गामेसु य तेण सयललोयाणं । बहुहा परूवियमिणं
कारेऊण य महंताइं ॥ ३९९८ ॥ बहुयाइं देउलाइं देवयरूवेण ठावए कण्हं । सबत्थ जलथलेसुं सभपवमढमंदिराईसु ॥
३९९९ ॥ जो तं पूयह पयओ तस्स सुरो देइ दविणमाईयं । जो पुण कुणइ अवनं तस्स अणिट्ठंमि दंसेइ ॥ ४००० ॥ इय
हरिभगिएण सुरेण तेण नेहेण तह पइड्डवियं । मिच्छवमिणं लोए जह अज्जवि वट्टए एवं ॥ ४००१ ॥ एत्तो य पंडुमहुरं
जराकुमारोऽवि ताण गंतूण । साहेइ पंडवाणं बारवईदाहमाईयं ॥ ४००२ ॥ केसवमरणऽवसाणं सवं कोत्थुहमणिं च अप्पेइ ।
पलवंति तओ तेऽवि हु सपरियणा बहुपयारेहिं ॥ ४००३ ॥ अह अनया सुणेउं दिक्खासमयं जुहिट्टिराईणं । सिरिनेमिजिणो
पेसइ चउनाणिं धम्मघोसमुणिं ॥ ४००४ ॥ साहूपंचसएहिं परिबुडो सोऽवि आगओ तत्थ । सोउं च तस्स पासे धम्मं
सिरिनेमिजिणभणियं ॥ ४००५ ॥ पंडुस्स सुया पंचवि संविग्गा निक्खमंति ते धीरा । दोवइपयुहेहिं समं ठविउं रत्ते जर-
कुमारं ॥ ४००६ ॥ उग्गं च तवोकम्मं कुणंति वेत्तुं अभिग्गहे घोरे । भीमो भीमभिग्गहमभिग्गिण्हइ अनया एवं ॥ ४००७ ॥
कुंतग्गेणं दिन्नं उज्जं गिण्हामि नो पुणो अनं । छम्मासेहिं सोऽवि हु संपुन्नो तस्स धीरस्स ॥ ४००८ ॥ अह ते दुवालसंगं
अहिज्जिउं महियलम्मि अणुकमसो । विहरंता संचलिया वंदिउं नेमिजिणचलणे ॥ ४००९ ॥ भयवंपि मज्झ देसे नाणाविह-

श्रीनेमि-
चरित्रे
पांडवानां
दीक्षा ॥

॥ २६४ ॥

मल० श्री
 हेमचंद्रीया
 स्वोपज्ञा
 भव-
 भावना ॥
 ॥२६५॥

ज्जणवणसु गंतूण । विहरइ उत्तरदेसे रायपुराईसु नयरेसु ॥ ४०१० ॥ हिरिमंतनणं गंतुं विहरइ बहुएसु मेच्छदेसेसु । नरनाहअम-
 चाइं ठावंतो धम्ममण्णाम्मि ॥ ४०११ ॥ आरियमणारिएसुं इय विहरेऊण बहुयदेसेसु । हिरिमंतमुवेइ पुणो गंगाजलखालिय-
 सिलोहं ॥ ४०१२ ॥ विहरइ किरायदेसे हिरिमंतनगाउ तो समुत्तरिउं । विहरइ दाहिणदेसे वोहंतो भवकमलाइं ॥ ४०१३ ॥

तओ य भयवं समान्निओ एक्कारसगणहरेहिं संपरिवुडो अट्टारसाहिं समणसाहस्सीहिं परिवारिओ चत्तालीसाए साहुणी-
 सहस्सेहिं पणमिज्जंतो चउहिं सएहिं पुव्वधराणं सेविज्जंतो ओहिनाणसंपन्नसाहूणं पन्नरसएहिं पज्जुवासिज्जंतो सहस्सेणं मणपज्ज-
 वणाणीणं अलंकिओ केवलीणं पन्नरससएहिं वंदिज्जंतो विउवियलद्धिसम्पन्नसाहूणंपि पन्नरससएहिं संशुणिज्जंतो अट्टहिं वाइसएहिं
 परममुणीणं बहु मन्निज्जंतो मिच्छत्तमहापिसायमुहविमोइएणं एणूणसत्तरिसहस्साहियएणालक्खेणं सावयाणं हत्तीससहस्साहिय-
 लक्खत्तएणं सावियाणं संशुणिज्जमाणो सुरिंदेहिं सेविज्जंतो असंखसुरकोडीहिं अहिणंदिज्जमाणो अमरसुंदरीसमूहेहिं परिवेदिओ
 नरनाहसहस्सेहिं नमिज्जंतो विज्जाहररायनिवहेहिं नाऊण अप्पणो निव्वाणगमणसमयं संपत्तो कमेण विहरमाणो सयलवि-
 सयालंकारसूयम्मि सुरड्ढावियसम्मि, तओ य सहयारवउलतिलयपुन्नायनायहरिचंदणपरियायकप्पपायवकप्पूरत्तरुमंडल-
 मंडियम्मि पज्जरंतनिवभरनिवहनीरपूरसिसिरम्मि समारूढो परमरमणिज्जम्मि तम्मि उज्जेत्तमहामहीहरम्मि, आसणकंपाइणा
 य नाऊण निव्वाणगमणसमयं भगवओ भवणवइवाणमंतरजोइसियवेमाणियदेवाणं अच्छराणणसमन्नियाणमसंखकोडीहिं संप-
 रिबुडा समानया तत्थ वत्तीसं सुरिंदा, विहियं च तक्खणमेव भगवओ अपच्छिमसमोसरणं, उवाविट्ठो तत्थ पुव्ववन्नियसरूवे
 सीहासणम्मि भयवं तिलोयवंधू अरिड्ढणोमिसामी, पुव्वदिसाए य पविसिऊण जिणं च विहिणा पणमिऊण समुवविट्ठा पुरत्थिम-

श्री नेमि-
 चरित्रे
 श्रीनेमिजि-
 ननिर्वाणं ॥

॥२६५॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥२६६॥

दाहिणेणं एक्कारसवि भयवंतत्रदत्ताइगणहारिणो, तेसिं च मग्गओ पन्नरसधि सथाइं केवल्लिणं, ताणंपि पिट्ठओ सहस्संपि मणपज्वनाणीणं, ताणं पच्छा ओहिनाणाइहसइणो, तओ सेससाहुणो, एएसिंपि पिट्ठओ असंखाओ वेमाणियदेवीओ, ताणंपि मग्गओ जक्खिणीमहत्तरापमुहाओ ठंति सयलाओडवि साहुणीओ, दाहिणदिसाए य पविसिउं चिट्ठंति दक्खिणावरेणं भवणवइवाणमंतरजोइसियदेवीओ, पच्छिमदिसाए य पविसिउं निसीयंति पच्छिमुत्तरेणं भवणवइवाणमंतरजोइसियदेवा, उत्तरदिसाए य पविसिऊण पुब्बुत्तरेण चिट्ठंति अइसयभत्तिन्नइपंजलिउडा सधे वेमाणियसुरिंदा, विन्नायसिरिनेमिनिव्वाणगमणसमया नाणादेसागयरायाणो खेयरनरनारीगणा य, एवं च एक्केकदिसाए तिगक्कमेणं ठिए चउव्विहेवि समणसंधे वीयपाथारंतरे य ठिएसु विरुद्धाविरुद्धसयलतिरिएसु तइयपाथारंतरे मुक्केसु य सयलजाणवाहणेसु, मिलिए सयलम्मि सदेवमणुयासुरे लोए कहिओ भयवया सयलसत्तपरमसंवेयजणओ जिणधम्मो, समणुसिट्ठा य सकरुणं पुणो सयलपुरिसा, चागरियाइं वइहं अपुट्टवागरणाइं, संवेयमुवगया य पधाविया बहवे तत्थ पाणिणो, गाहिया य केइं देसविइं, उद्धरिया य अन्ने मिच्छत्तमहांपंक्कलिलाओ, ठाविया य अवरे भद्दगभावम्मि, एवं च त्रिसिऊण पुवं तिन्नि वाससयाइं कुमारभावेण गिहवासे तओ गहियदिव्वो चिड्ढिऊण चउपन्नदिणाइं छउमत्थत्तेणं तदूणमत्तवाससयाइं परिवालिऊण केवल्लिपरियायं नाणादेसेसु विहरंतो सुरोव्व पडिवोहिऊण पभूयमव्वकमलाइं पजंते मासिएण भत्तयपरिचाएण काऊण पाओवगमणं पविसिऊण परमसेलेसीकरणं विहेऊण परिसेसभवोवग्गाहिकम्मनिज्जरणं आसाहुसुद्धइमीदित्रसावसाणवेलाए छत्तीसाहिएहिं पंचहिं समणसएहिं सद्धिं चइऊण सब्बा वोंदि सेलेसी(चरम)समएणेव सिद्धो बुद्धो मुक्को परिनिव्वुडो सब्बदुक्खपपीणोत्ति । पज्जुन्नसंवसारण-

श्री नेमि-
चरित्रे
श्रीनेमि-
निर्वाणं ॥

॥२६६॥

पमुहा रहनेमिमाङ्गो तह य । सिद्धा य साहुणो साहुणीओ राइमइपमुहाओ ॥ ४०१४ ॥

राया समुद्दविजओ तह सिवएवी वयंति माहिंदे । वरभज्जाओ कण्हस्स अट्ट सिद्धत्ति जं भणियं ॥ ४०१५ ॥ नागेसुं
उसभपिया सेसाणं सत्त जंति ईसाणे । अट्ट य सणंकुमारे माहिंदे अट्ट अणुकमसो ॥ ४०१६ ॥ आइजिणाणड्डुण्हं गयाओ
मोक्खम्मि अट्ट जणणीओ । अट्ट य सणंकुमारे माहिंदे अट्ट वचंति ॥ ४०१७ ॥ पउमावती य गोरी गंधारी लक्खणा सुसीमा
य । जंबवइ सच्चं रुप्पिणि सिद्धाओ कण्हभज्जाओ ॥ ४०१८ ॥ तो निवाणगसिवियं मणिहेममयं सुरिंदवयेणेण । वेसमणो
कुणइ तेहिं रुयमाणा ठावयंति जिणं ॥ ४०१९ ॥ समुरिंदा सबसुरा गंतूण अवरदाहिणदिसाए । मणिरयणसिलाबद्धे विरयंति
तओ चियं विउलं ॥ ४०२० ॥ गोसीसचंदणागरुसरदारप्पमुहकडुकलियाए । ठविऊणं तीइ जिणं अग्गिकुमारा खिवंति
सिहिं ॥ ४०२१ ॥ वाउकुमारा उदीवयंति तं सबओऽवि पवणेण । तत्तो समए निव्वावयंति खीरोयहिजलेण ॥ ४०२२ ॥
सक्कीसाणाईया दाढाउ नहे य वज्जसंकासे । गिण्हंति ससिकरनिभे सेससुरा अचयवे सेसे ॥ ४०२३ ॥ देवीओ कुसुमाई
वत्थाईं नरिंदनारिनरनिवहा । सबोऽवि जणो गिण्हइ अहमहमिगया पुणो रक्खं ॥ ४०२४ ॥ जिणनिवाणसिलाए वज्जेण
पुरंदरो समुक्किरइ । तेहेलक्खणाईं नामं च अरिट्टिनेमिस्स ॥ ४०२५ ॥ लक्खणहरं सपडिमं निवत्तेउं तेहिं पएसम्मि । जिण-
चरियाईं सरंता जंति सठाणम्मि अमरगणा ॥ ४०२६ ॥ आगच्छंता जिणवंदणूसुया तेऽवि पंडवा कमसो । बारसहिं
जोयणेहिं उज्जेतनगाउ संपत्ता ॥ ४०२७ ॥ अचंतं परितुडा पच्चूसे वंदिऊण नेमिजिणं । काहामो किर अम्हे मासक्खम-
णस्स पारणयं ॥ ४०२८ ॥ नायं ततो य तेहिं जिणस्स निवाणगमणमह सवे । संजायगुरुविसाया पुंडरियनगं समारूढा ॥

मल० श्री
हेसचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥२६८॥

४०२९ ॥ तो पारणयमकांडं कुणंति ते अणसणं महासत्ता । पाओवगया निडुवियरुम्मरिणो गया सिद्धिं ॥ ४०३० ॥
इय कहिओ नवमभवो सिरिनेमिजिणस्स राइमइए य । तक्कहणे सम्मत्तं चरियमिणं तस्स धीरस्स ॥ ४०३१ ॥ सुपुरिसच-
याइं मणम्मि कस्स न कुणंति गरुयपरिओसं ? । सोहग्गनिहिस्स पुणो विसेसओ नेमिनाहस्स ॥ ४०३२ ॥ नीसेसदुरियदलग-
क्वमाइं नामक्वराइंवि गुरूणं । सुद्धां परमंतोवमाइं किं पुण सचरियाइं ? ॥ ४०३३ ॥ इय किंपि मए भत्तीइ भणियमेयं
ससत्तिमगणेउं । कत्थिहरा सव्बुत्तमरणगुणे वल्लवो भणइ ? ॥ ४०३४ ॥ नूणं नीइं विणयं धम्मं कामं सिवं सुहं लच्छिं ।
सवंपि हु कल्लणं साहइ सिरिनेमिजिणचरियं ॥ ४०३५ ॥ एक्कोत्थ नवरि दोसो वत्ता अम्हारिसो जमिह अबुहो । कज्ज-
म्मि दिव्वहियया धीमंतो तं च न गणंति ॥ ४०३६ ॥ अमयं मड्डियमयभायणाओ गहियंपि कुणइ नियकजं । पंक्कुभवंपि पउमं
सिरेण बुज्जइ सुरेहिंपि ॥ ४०३७ ॥ रयणाइणो पयत्था पामरकरयल्लवाइगहियावि । साहंति सकजाइं सवे सगुणेहिं अन्नेवि
॥ ४०३८ ॥ एक्को य तुच्छदोसो घयकुंभंमिव गुणाण समुदाए । निंवरसस्स लवो इह मिलिओ न वियारमावहइ ॥ ४०३९ ॥
पाएण अबसत्थे दिट्ठं सयलंपि इह मए भणियं । जं पुण समइइ कयं खलियं वा तस्स खमियध्वं ॥ ४०४० ॥ होइ विवेगी जो
सो धम्मं आयरइ चयइ पावाइं । सयलसुहाण य भोगी कल्लणपरंपरं लहइ ॥ ४०४१ ॥ जो कुणइ सुणइ वायइ वखाणइ
लिहइ नेमिजिणचरियं । जरमरणरोगमुक्को सो पावइ सासयं ठाणं ॥ ४०४२ ॥ ग्रन्थाग्रं ५२०२,
॥ इति नवभवप्रतिबद्धं श्रीमन्नेमिजिनचरिताख्यानकं समाप्तम् ॥

श्री नेमि-
चरित्रे
पांडव-
मोक्षः
उपसंहारः॥

॥२६८॥

तद्वं यथा श्रीमन्नेमिजिनेन तथा आदिशब्दसङ्गृहीतैरन्यैरपि सुशुभ्रभिः संसारस्वरूपं परिभावयद्भिरेवं सदनुष्ठानानि कृतानि, ते चोक्तानुसारेण (विमर्शेन) चानन्ताः स्वयमेव बोद्धव्याः, कियन्तः कथयिष्यन्ते चेहापीति पञ्चमगाथार्थः ॥

अपरमपि विशेषतो भवभावनोपादेयतायां कारणमाह—

भवभावणनिस्सेषिं सोत्तुं च न सिद्धिमंदिरारुहणं । भवदुर्हनिद्विषणाणऽत्रि जायइ जंतूण कइयावि ॥६॥

किंच—भवदुःखनिर्विण्णानामपि जंतूनां भवभावनेत्र निःश्रेणिर्भवभावनान्निश्रेणिः तां सुत्त्वा सिद्धिसौधारोहणं न कदाचित् सम्यद्यते, अतः श्रेयपरिहारेण विशेषतः सैवोपादेयेति भावः ॥ यत एवं ततः किमित्याह—

तम्हा घरपरियणसयणसंगयं सयलदुक्खसंजणयं । सोत्तुं अट्टज्जाणं भावेज्ज सया भवसरूवं ॥७॥

पाठसिद्धेयं ॥ नन्वेवा भवभावना भवद्विरागमे क पठ्यमाना दृष्टा ? इत्याह—

भवभावणा य एसा पडिज्जाए वारसणह मज्झम्मि । ताओ य भावणाओ वारस एयाओ अणुकमसो ॥८॥
पढमं अणित्त्वभावं ? असरणयं २ एगयं च ३ अन्नतं ४। संसार ५ मसुइं चिय ६ त्रिविहं लोगस्सहावं च ७। ९।

कम्मस्स आसवं ८ संवरं च ९ निज्जरण १० सुत्तमे य गुणे ।

जिणसासणम्मि ११ वोहिं च दुल्लहं चित्तए मइमं १२ ॥ १० ॥

एतापु द्वादशभावनासु मध्ये पञ्चमस्थाने संसारभावनेयं पठ्यते, सा चेह विस्तरतोऽभिधास्यते, तत् प्रसङ्गतः संक्षेपेण

शेषा अपीति गाथात्रयभावार्थः । अवयवार्थं तु स्वयमेवाभिधित्तुः अनित्यत्वभावनां तावदाह—

सवप्पणा अणिच्चो नरलोओ ताव चिट्ठुअ सारो । जीयं देहो लच्छी सुरलोयम्मिअि अणिच्च्चाइं । ११ ।

नरलोकस्तावत् सर्वात्मना नगनगरग्रामभवनादिभिः सर्वग्रकारैरनित्य इति प्रत्यक्षसिद्धत्वात्तिष्ठतु तावत्, न प्रतिपाद्यते, योऽपि सुरलोको लोके शाश्वततया प्रसिद्धस्तत्रापि भवनादीनां कथंचित् शाश्वतत्वेऽपि जीवितादीन्यनित्यान्येव, जीवितदेहयोः सुचिरमपि स्थित्वा कदाचित् सर्वनाशेन विनाशात्, लक्ष्म्या अपि महर्द्धिकैरितरेषां हठादपह्नियमाणत्वादिति ॥ अथ नदी-पुलिनसार्द्रवालुकाविरचितहस्त्याद्युदाहरणेन सर्ववस्तुनां सामान्येनानित्यतामाह—

नइपुलिणवालुथाए जह विरइयअलियकरितुरंगेहिं । घररज्जकप्पणाहि य बाला कीलंति तुट्टमणा ॥ १२ ॥
तो सयमवि अन्नेण व भग्गे एयम्मि अहव एमेव । अन्नऽन्नदिसिं सधे वयंति तह चेव संसारे ॥ १३ ॥

घररज्जविहवसयणाइएसु रमिऊण पंच दिथहाइं । वच्चांति कहिंपिवि नियकम्मपलयानिळुविखत्ता ॥ १४ ॥

यथा नदीपुलिनवालुकादौ तथाविधतत्कार्यसाधकत्वेनालीकविरचितकरितुरङ्गादिभिर्गृहराज्यादिकल्पनाभिश्च छिम्भा-स्तुष्टमनसः क्रीडन्ति, ततः स्वयमेव यदृच्छया अन्येन वा केनचिदेतस्मिन् करितुरङ्गगृहादिके भग्ने-विनाशिते अथवा अभग्नेऽप्येवमेव स्वेच्छया अन्यान्यदिक्षु ते सर्वेऽपि व्रजन्ति, एवं संसारेऽपि सुरनरखेचरचक्रवर्त्यदयः प्राणिनो गृहराज्य-विभवभार्यास्वजनादिषु विषये रन्त्वा-रतिं बद्ध्वा पञ्च दिनानि ततो निजकर्मैव प्रलयकालानिलस्तेनोत्क्षिप्ताः शुष्कपत्रवृणा-

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥२७१॥

दिवत् कापि नरकादौ तथा व्रजन्ति-अदृश्या भवन्ति यथा पञ्चानामापि तेषां न ज्ञायते, उक्तं च—“स च नृपतिस्ते भावा-
स्ता ललनास्तानि तस्य ललितानि । स च ते च ताश्च तानि च कृतान्तदृष्टानि नष्टानि ॥ १ ॥” पल्योपमसागरोपमापेक्षया
मनुष्यभवावस्थानस्यातितुच्छत्वव्यापनार्थं पञ्चदिनग्रहणमिति ॥ स्वप्नप्रकारेण च वस्तुनामनित्यता भावनीयेत्याह—
अहवा जह सुमिणयपात्रियस्मि रज्जाइ इट्टवत्थुस्मि । खणमेगं हरिसिज्जंति पाणिणो पुण विसीयंति । १५।
कइवयादिणलच्छेहिं तहेव रज्जाइएहिं तूसंति । विगाएहिं तेहिंवि पुणो जीवा दीणत्तणमुवेति ॥ १६ ॥

मदीयमन्दिरे स्फुरइत्तराशयो द्वारे तु महास्तम्भार्गलिताः प्रवरकरिणो बन्दुरासु जात्यतुरङ्गसाधनानि विहितश्च
महता विस्तरेण मम राज्याभिषेक इत्यादिप्रकारेण यथा स्वप्नेऽभीष्टवस्तुप्राप्तौ क्षणमेकं हृष्यन्ति देहिनः, पुनर्निद्रापगमे
तन्मध्यादग्रतः किमप्यदृष्टा विपीदन्ति, एवं साक्षात् कतिपयदिनलब्धराज्यादिष्वपि भावनीयं, न च वक्तव्यं साक्षाच्छब्ध-
राज्यादीनि बहुदिनभावीनि क्षणभाविन्यस्तु स्वप्नर्द्धयो, यतः पल्योपमसागरोपमोपभुक्तास्वपि लक्ष्मीषु साध्यं न किञ्चिदी-
क्ष्यते, पुस्तः पुनरप्यनन्तभवभ्रमणाइ, उक्तं च-भुक्ताः श्रियः सकलकामदुघास्ततः किं ?, संश्रीणिताः प्रणयिनः स्वधनैस्ततः
किम् ? । कल्पं स्थितं तनुभृतां तनुमिस्ततः किं ?, दत्तं पदं शिरसि विद्विपतां ततः किम् ? ॥ १ ॥ इत्थं न किञ्चिदपि साधन-
साध्यजातं, स्वप्नेन्द्रजालसदृशं परमार्थशून्यम् । अत्यन्तनिवृत्तिकरं यदपेतवाद्यं, तद्वत्त्व वाञ्छत जना यदि चेतनाऽस्ति ॥ २ ॥
१५-१७ ॥ अर्धेन्द्रजालसन्ध्याभ्ररगेन्द्रयनुर्गन्धर्वनगरसादृश्येन सर्वसमुदायानामनित्यतामाह—

श्री नेमि-
चरित्रे
अनित्य-
भावना ॥

॥२७१॥

रुपकणयाइ वत्थुं जह दीसइ इंदयालविजाए । खणदिट्टुनट्टरूवं तह जाणसु विहवसार्इयं ॥१७॥
संझभरायसुरचावविब्भमे घडणविहडणसरूवे । विहवाइवत्थुनिवहे किं मुज्झसि जीव ! जाणंतो ? ॥१८॥
पासायसालसमलंकियाइं जइ नियसि कत्थइ थिराइं । गंधव्वपुरवराइं तो तुह रिच्छीवि होज्ज थिरा ॥१९॥

पाठसिद्धा एव, उक्तंच—“ ये प्रातस्ते न मध्याह्ने, ये मध्याह्ने न ते निशि । ये निशायां न तेऽन्येद्यु-रिन्द्रजालमहो
विधेः ॥ १ ॥ सुरपुरि सुरधणु सरयघण विज्जुज्जोयपमाण । जीविय जोषण धणिय धणु, घरु परियणुवि पहाणु ॥२॥” एवं च
सर्ववस्तुव्यापकेऽनित्यत्वे निरर्थकः प्राणिनामात्मगर्भवः, अतिक्रान्ताश्चेह अनन्ता महीयांसोऽपि, किं पुनः शेषा ? इति दर्शयति—

धणसयणवल्लुम्मत्तो निरत्थयं अप्प ! गव्विओ भम्मसि ।

जं पंचदिणाणुवरिं न तुमं न धणं न ते सयणा ॥ २० ॥

कालेण अणंतेणं अणंतबलचक्खिवासुदेवावि । पुहईए अक्कंता कोऽसि तुमं ? को य तुह विहवो ? ॥२१॥

गतार्थे एव, अभिहितं च—“ येषां वित्तैः प्रतिपदभियं पूरिता भूतधात्री, यैरप्येतद् भुवनवल्यं निजितं लील्यैव । तेऽप्ये-
तस्मिन् गुरुभवद्भेद् बहुदस्तां च लीलां, धृत्वा धृत्वा सपदि विल्यं भूभुजः सम्प्रयाताः ॥ १ ॥” भवतु नन्वेवं सति वस्तु-
नामनित्यता, कानि पुनस्तानि मरणाच्च तैरनित्यैरपि स्वयं परः कोऽपि रक्ष्यते नवेति निवेद्यतामित्याह—

भवणाइं उववणाइं सयणासणजाणवाहणाइंणि । निच्चाइं न कस्सइ नविय कोइ परिरक्खिओ तेहिं ॥२२

प्रकटाश्रयं, अस्म्यथायि च—“ गजतुरगभटानां कोटयो दपिपतानां, प्रवरमणिरम्याः सौधसंधाः श्रियश्च । व्रजति यम-
नगर्यां गान्ति नैतानि पत्न्यो, विदधति न च तस्य त्राणमापद्रुतस्य ॥ १ ॥” इति, मात्रादिभिरप्यतिबल्लभैरेकत्र सहवासः
प्रेमासंधकौ चानित्याविति दर्शयति—

मायापिईहिं सहवड्ढिएहिं मित्तेहिं पुत्तदारेहिं । एगयओ सहवासो पीई पणओवि य अणिच्चो ॥२३॥

व्याख्याताश्रयं “ कृत्वा गौरवमादरेण विपुलं दत्त्वा धनं नित्यशः, सद्भावात् प्रविधाय तानि च सदा प्रायः प्रियाण्येव
हि । संदृश्यातिशयेन शुद्धचिन्तयं संवत्सरैर्भूरिभिर्यत् प्रेम प्रचितं तदेकवचसा नुद्व्यत्यकाण्डे क्षणा ॥१॥ ” दिति ॥ उक्तशेषाणा-
माप्यर्थानामनित्यतामाह—

वल्लूवरिद्धिजोव्वणपहुत्तणं सुभगया अरोयत्तं । इट्ठेहि य संजोगो असासयं जीवियव्वं च ॥ २४ ॥

उत्तानाश्रयं ॥ तदेवं व्यापकेऽनित्यत्वे स्थिते यत् कृत्यं तदुपसंहारपूर्वकमुपदर्शयन्नाह—

इय जं जं संसारे रमणिज्जं जाणिऊण तमणिच्चं । निच्चम्मि उज्जमेसु धम्ममे च्चिय बलिनरिंदो व्व ॥२५॥

इति—उक्तप्रकारेण यद् यद्गलसमृद्धिबोधनयुवतिप्रशुत्वादिकं संसारे रमणीयं वस्त्ववलोकयते तत्तत् सर्वमनित्यं ज्ञात्वा
नित्यस्वरूपे धर्म एव बलितरेन्द्रवत् सदैवोद्यच्छेः—उद्यमं कुर्याः त्वं, नान्यत्र ॥ अत्राह—ननु पुण्यप्रकृतिप्रतानरूपो धर्म उच्यते, तत-

स्तस्यापि स्वस्थितिक्षेपेण पापव्यापारपूरग्रतिहतस्याकाण्ड एव प्रतिपातसम्भवेन वाऽनित्यताद्वातच्चात् कथं नित्यत्वं?, अपरं च-
यदि राज्यरमणीयरूपयौवनग्रामनगरसमृद्ध्याद्यभीष्टवस्तुसम्प्रयोगाणामनित्यता तर्हि धर्माचरणे किमायातं?, न हि तेनापि
विधीयमानेन शरीरसमृद्ध्यादीनां असौ समापतन्ती निवारयितुं पार्यते, श्रूयते ह्यत्कृष्टधर्मकवृणां बहूनामपि सनत्कुमारादीनां
शरीरादिविनाशः, तत् किमर्थक्षयदेहहृक्केशविधायिना एतद्विधानेनेति?, अत्रोच्यते—यत्तावदुक्तं धर्मोऽप्यनित्य इति, तत्र
सिद्धसाध्यता, एकान्तनित्यत्वस्य जैनानां व्योमादिष्वप्यसिद्धेः, तर्हि “ निचम्मि उल्लमेसु धम्मेष्विय ” इत्येतदसंबद्धमिति
चेन्न, अभिप्रायापरिज्ञानात्, धर्मो हि सुदेवत्वसुमानुत्पाद्यवासिक्रमेण परम्परया मोक्षलक्षणं नित्यं कार्यमुपकल्पयतीत्यसौ
नित्योऽत्र विवक्षितः, कार्यगतधर्मस्य कारणेऽप्युपचारात्, मोक्षेऽपि जैनानामेकान्तनित्यत्वमसिद्धं, कथंचिन्नित्यता तु तरुभव-
धनादिष्वप्यस्तीति न किंचिदनित्यं स्यादिति चेत्, नैवं, अर्पितानर्पितसिद्धेः, यत्र हि यः पर्यायः कुतोऽपि कारणादर्पित उत्कटो
विवक्ष्यते तत्र तैवैव व्यपदेशः प्रवर्त्तते, नेतरेण, मोक्षे चानन्तसुखात्मकत्वानन्तज्ञानदर्शनमयत्वामूर्त्तत्वादिलक्षणो नित्यपर्याय
एवोत्कटोऽस्तैवैव व्यपदेशो, मोक्षसाधकानुष्ठाने सुमुमुक्षुप्रवृत्तिहेतुत्वाद्, उपयोगादिरूपतया त्वस्य क्षणभङ्गुरत्वलक्षणोऽनित्य-
त्वपर्यायोऽनर्पितत्वेन विवक्षितो, मोक्षसाधकानुष्ठाने सुमुमुक्षुप्रवृत्त्यभावप्रसङ्गाद्, अतो न तेनेह व्यपदेशः, इह मोक्षोऽप्य-
नित्य इति कथ्येत तदा तत्राप्यनाश्वासात् तत्साधककष्टानुष्ठानेषु सुमुक्षवो न प्रवर्त्तन्, तस्मात् मोक्षलक्षणनित्यकार्यसाधक-
त्वान्नित्यो धर्मः, यदप्युक्तं ‘ न हि तेनापि विधीयमानेन शरीरे’ त्यादि, तदप्युक्तं, नहि वयं ब्रूमो यदुत कृतमात्र एव धर्मः
शरीररद्ध्यादीनां विनाशं सद्य एव निरुणद्धि, किं तर्हि?, क्रमेण, यथा हि सङ्ग्रेपजसुपयुज्यमानं क्रमशो व्याधिप्रवन्धानु-

मल० श्री
 हंसचंद्रीया
 स्तोपजा
 भव-
 भावना ॥
 ॥२७५॥

च्छेद्यति एवं धर्मोऽपि जातिजरामणाद्युपद्रवानिति, सद्भेषजं क्वचित् सद्य एव जातिजरामरणरोगनिवृत्तिं कुर्वदुपलभ्यते इति चेतदेतद्धर्मोऽपि सामानं, पञ्चपरेमष्टिनमस्कारस्मरणरूपधर्ममात्रादपि दारिद्र्यविषयधरशाकिनीभूताद्युपद्रवाणां क्वचित् सद्य एव निवृत्तिदर्शनात्, मरुदेवीस्वामिनीप्रभृत्यन्तकृत्केवलिनामन्तानामपि चरणधर्माचरणात् सद्य एव जाति-जरामरणरागद्वेषाद्यशेषक्लेशविच्छेदश्रवणाच्चेति, अथ सदीपधमुपयुज्यमानं प्रतिदिनं स्वल्पवहुवहुतरवहुतमादिरूपेण गुणविशेषं दर्शयति न धर्म इति चेतदसुक्तं, तथा हि-रङ्गमात्रेणापि सदुरुसन्निधाने विधिवत् प्रतिपन्नश्चरणधर्मः सद्य एव करोति मकलजनपूजनीयतां, प्रापयत्यतिदुस्वपैरपि वस्त्रपात्रोपाश्रयभेषजादिभिः सत्कारं, सूत्रासृतं च प्रतिदिनमुपयुज्जानस्य प्रगमादिगुणवृद्ध्या सुखासिकावृद्धिरुपजायते, उक्तं च-“ एगमासपरियाये समणे णिग्गंथे वाणसंतराणं देवाणं तेयलेसं वीइवयइ जात्र दुत्तालसमासपरियाए समणे णिग्गंथे अणुत्तरोववाइयाणं देवाणं तेयलेसं वीइवयइ ” ति, अर्थक्षयदेहक्लेशौ च सेनावाणिज्यकृषिकर्मादिषु प्रवृत्तानां सर्वत्र दृश्येते, न च तेषामपि सद्य एव लाभो भवति, किन्तु क्रमेणैव, इत्यलं विस्तरेण, अत्र बहु वक्तव्यं तसु नोच्यते, ग्रन्थगहनताप्रसङ्गात्, तस्माद् व्यथस्थितमिदं-यथा सङ्क्षेपजपथ्याद्युपयोगादेव सद्यः क्रमेण वा रोगनिवृत्तिर्वाणिज्यादिक्रियाया वाऽर्थलाभादिस्तथा सद्धर्मास्तुष्ठानदेव जातिजरामरणरोगाद्युपद्रवत्रातस्य सर्वथा निवृत्तिर्नान्यत इति, बलिनरेन्द्रत्वं सर्वेणापि स एव यत्नतो विधेयः, कोऽयं बलिनरेन्द्र ? इति चेदुच्यते-

अस्ति इह जम्बूद्वीपे मेरोः पश्चिमायां दिशि गन्धिलावतीनामा विजयः, तत्र च निवासः सर्वसम्पदां निलयो निःशेष-विलासानां गृहं समस्तसद्ब्यवहाराणां अनास्पदमशेषपापव्यापाराणां धाम धर्मकर्मणां बलयितं प्राकारेण दुर्गीकृतमति-

श्री नेमि-
 चरित्रे
 धर्मनित्य-
 त्वप्रश्नो-
 चरौ ॥

॥२७५॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥२७६॥

गम्भीरपरिखया समग्रैश्वर्यनिकेतनमतिविस्तीर्णमवनिवनिताशिरस्तिलकभूतं विजयपुरं नाम नगरं, तत्र चाराध्यः पार्थिव-
सहस्राणां प्रथमः सत्त्वतां अग्रेसरो विक्रमिणां पात्रं समग्राम्पदां जलधिर्दुद्धिसरितां विहितबहुविस्मयो महामभिणां कमनी-
यताहितकामविभ्रमः कामिनीनां महाकरिक्कुम्भस्थलास्फालनकठिनकरकेशाकृष्टरिपुरामाऽनवरतकृतकेलिः प्रबलपरबलाचलनि-
चयनिर्दलनदम्भोलिञ्चन्द्रमौलिनाम महानरेन्द्रः, तस्य च समस्तदिग्विलयविस्तारिकीर्तिकामिनीकमनीयप्रियासुरार्तुः दण्ड-
मात्रप्रसाधितानेकभूर्भर्तुः सकलभूपालाभिलषणीयनयाज्ञैश्वर्यप्राज्यं विपुलं राज्यं परिपालयतः कदाचित् सुभटकोटिनिरन्तरा-
स्थानसभालंकारिमहारत्नविष्टरोपविष्टस्य पूर्वदिग्वधूवदनकमलमुद्योतितं शशित्येव समुद्रतानेकरतिमण्डलातिशायिना प्रवर-
तेजःपुञ्जेन समाश्वसितमशेषमप्यास्थानमकस्मात् समन्ततः शनैः शनैः प्रवृत्तसुरभिशिशिरपवनपटलेन उत्कर्णितं समग्र-
मपि नगरमतीर्कितानुच्छोच्छलितकलकंठकिन्नरगणोद्गीयमानमधुरगेयध्वनिभिः क्षणात् समागतमवलोकनीयतां गगनम-
ण्डलममरसुंदरीचरणरत्नपूरवोन्मिश्रमणिधर्धरीक्षात्कारैः व्याप्तमपरिशेषमपि दिक्त्रक्रमतिरभसभरपठद्वबन्दिकोला-
हलेन बधिरितमाश्वेव भूवलयमास्फालितातितुमुलसुरदुन्दुभिरवेण, ततो राज्ञा सहसैव किंचिदासनादुच्छस्य निःशेषभूपाल-
मण्डलीमण्डितास्थानजनराहित एव विस्मयभरं सहर्षं रोत्कण्ठं किंचिद्भालतलावात्सुखचिनिवेशितवामैककरतलकमलदल-
पटलकोमलमक्षरकोपरिदक्षिणभुजकरतलकृतावष्टम्भो निश्चलीकृतदचकर्णयुगलो विस्फारितानललोचनश्च अहो किमेतदिति
यावच्चिरमवलोकयति तावच्छलाटपट्टतटघटितश्रीखण्डतिलका करकलितस्फुरत्कनकदण्डा पीनपयोधरपीठलुठनिर्मलामलक-
स्थूलमुक्ताफलहारिहारिणी प्रतिहारी प्रविश्य प्रणम्य च विज्ञापयति सहर्षं, तिष्ठति प्रतीहारभूमौ देव ! नियुक्तः पूर्वदिगुद्यानपा-

श्री नेमि-
चरित्रे
बलिनरे-
न्द्रवृत्तं ॥

॥२७६॥

लकः तस्य कः समादेगः ? प्रवेद्यतां सत्तरम्, अतस्तथैव कृते विनयेन प्रणम्य शिरोन्यस्तकरकुड्मलोड्वादीत् सहयोऽसौ-
अभिनन्द्यते देवः प्रचुरसुरनरखचरनिवहानुगतस्य पवित्रीकृतपूर्वदिगुधानभूभागस्य सुगृहीतनामधेयस्य सुवनभानुनाम्नः
क्रेवलिनः समागमेन, ततः समाकर्णिततद्वचनो भूपालः सिक्त इव पीयूषवर्षेण विलिप्त इवाकस्मात् सरसमलयजरसेन समा-
लिङ्गित इवानुरक्तत्रिभुवनश्रिया अवगाढ इव रतिसागरे क्षणमनुन्मिषितलोचनोऽनाख्येयं किमप्यनुभूय सुखं ददौ तस्मै
पारितोषिकं भूरिदानं, श्रद्धेपमात्रप्रगुणीकृतसमग्रसामग्रीकश्च समारूढः कैलाशशैलानुकारिमहाकरिवरस्कन्धं प्रतिहतस्रप्र-
तापः सुरविसरसम्यमानक्षीरनीरधिडिण्डीरपिण्डपाण्डुरमहापुण्डरीकेण वीज्यमानमूर्त्तिः शरच्चन्द्रचारुचामरनिचयेन वेष्टितः
करिचट्टाभिः परिकरितस्तुरङ्गमसमूहैः परिवारितो रत्ननिर्मितरथनिकरैः शोभितः सुभटकोटिभिः प्राप्तः क्रमेण पूर्वदिगुधानम्,
आगतश्च भगवतः केवलिनो लेचनगोचरं, दूरादवतीर्णः करिवरात् नतोऽतिहृष्टः परित्यज्य पुण्डरीकं विमुच्य मस्तकान्
शुश्रुटं संत्यज्य ताम्बूलं अपहाय हेतिसंसर्गं विधिष्य रत्नपादुके जलक्षालनकृतकरचरणवदनविशुद्धिविनयनम्रसूद्धी मीलित-
करकुड्मलः कृतैकाग्रनयनमनाः प्रविश्य विद्याधरामसुरनिरन्तरां सभां महाकनकमलोपविष्टं भगवन्तं केवलिनं भक्तिभर-
निर्भरसिः प्रदक्षिणीकृत्य प्रणम्य संस्तुत्य च समुपविष्टः समुचितप्रदेशे । योजितकरयुग्मः सविनयमवादीद्-भगवन् ! अनुगृही-
ता वयमत्कितरोरमन्दिररत्नवृष्टिकल्पेन निजागमनेन, आसीच्च स्वामिन् ! मम कौमार्ये कोऽपि क्रियाश्च मुनिसंसर्गः, केवलं
बालवृद्धिभिस्तदाऽनवगततथाविधपरमार्थैर्न किञ्चिदनुष्ठितमात्महितं, संस्कारमात्रमेव किञ्चित्तरहितं, पश्चाच्च राज्यभार-
निर्भरतमःपटलविभ्रतसंस्काराणामपि विषयमूर्च्छितमनसां सर्वथैत्रासंजातसाधुदर्शनानामतिक्रान्त एतावान् कालः, ततोऽ-

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥२७८॥

नन्तरतीततमीविरामसमये चिन्तरेण कथमपि चिन्तितं मया-अहो अपरिमितमहारम्भकोटीकृतप्रचुरपापसंचयस्य तत्प्रको-
पकाले भवान्तरमापन्नस्य मम कः शरणं भविष्यतीति पृच्छामि कश्चिन्मुनिं यदि क्वचित् पश्यामि, केवलं पूर्वमत्रासुनिंसं-
सर्गप्रवणपोतपरिभ्रष्टानां संसारमहार्णवमध्यमग्नानां महापापकर्मणामस्मादृशां दुर्धटमेतदिति सखेद एवातिवाह्य रजनिशेषं
विधाय गोसर्गकृत्यं यावदास्थानसमायामुपविष्टस्तिष्ठामि तावन्महासरसीव मरुपथिकेन ग्रीष्मदृष्टिरिव चातककुडुम्बेन सह-
कारतरुपत्किरिव प्रचण्डचण्डांशुकरनिकरोपत्सेन पीयूषधूरितकूपिकेव महारोगोपदुतेन कुतोऽपि पुण्योदयात् समुपलब्धा
मयाऽपि युष्मदागमनवार्त्ता, तच्छ्रवणानन्तरमेव च महाऽऽहवहेतिनिवहोपहन्यमानमहाकातर इत्र शरण्यसुभटपृष्टिं हर्षभरनि-
र्भरः प्राप्तोऽहं युष्मच्चरणद्वयीं, ततो विधाय मयि प्रसादं कृत्वा च कारुण्यं कथ्यतां किं तत्र मम शरणं भविष्यतीति, ततो
दशनदीधितिनिर्दलिततमःपटलो मुनीन्द्रः ग्राह-महाराज ! तत् तत्र तव शरणं भविष्यति यत् प्रतिपन्नमन्यैरपि भवादृशैः,
विशेषतस्त्वस्माभिरपि, एतदाकर्ण्य राजा सविस्मयमीषद्विहस्यावोचद्-भगवन् ! भवतामपि जगदेकशरणानामन्यः कोऽपि शर-
णमिति महदाश्चर्यमिति निवेद्यतां कोऽयं व्यतिकरः ?, ततो मुनीश्वरः ग्राह-महाराज ! महतीयं कथा सव्याक्षेपाश्च भवन्तस्तत्
किमत्र निवेद्यते ?, महीपतिराह-मैवमादिशन्तु भगवन्तो, न हि मन्दोऽपि पीयूषपानमासादयन्तुस्को भवति विषपानाय,
यस्य तु शिखण्डिन इव मेघागमो मम समवलोक्यत एवागता यूयं कस्तस्यान्यो व्याक्षेपः ?, ततो निर्विकल्पं प्रीणयन्तु पूज्याः
सुचिरमपि मदीयश्रवणयुगभिदं स्ववचनामृतप्रक्षेपेण, ततो जगाद ज्ञानी, श्रूयतां तर्ह्यवहितेन चेतसा, कथयामः किंचिदेत-
दिति-अस्तीह ननु लोकस्य, निवासः सर्वसम्पदाम् । निकेतनं समस्तैश्च, न निर्मुक्तं नरोत्तमैः ॥ १ ॥ परावरविभागेन,

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥२७९॥

निर्भुक्तं शश्वतं महत् । पुरं लोकोदरं नाम, समस्तार्थमन्दिरम् ॥२॥ नासौ वर्णो न सा जातिर्न तद् गोत्रं न तत् कुलम् ।
न तत् पुण्यं न तच्छल्यं, न सा विद्या न तद्धनम् ॥ ३ ॥ न तद् रत्नं न सा नीतिर्न स धर्मो न कर्म तत् । विलासाचारने-
पथ्यं, व्यवहारक्रिया न सा ॥ ४ ॥ नाटकं च न तत् कापि, यत्तत्र न समीक्ष्यते । किं चात्र कथ्यतेऽस्माभिः ? , पुरं सर्वमयं
हि तत् ॥ ५ ॥ सदाऽत्र कटके द्वे च, धर्मपापात्मके स्थिते । अनन्ते ब्राह्मण्योऽन्यं, विरुद्धे च महाबले ॥६॥ नेताऽत्र पाप-
सैन्यस्य, वशीकृतजगत्त्रयः । अहितः सर्वभूतानां, मोहराजो महीपतिः ॥ ७ ॥ तथाहि—शक्रानप्यसौ वर्त्तयति निजाज्ञायां
चक्रिणोऽपि प्रवर्त्तयति स्वनिर्देशे किङ्करयति समस्तराजकं दासतां नयति अमात्यश्रेष्ठिसार्थवाहादिप्राकृतजनान्, ततो
जनयति अंद्रेज्वपि देवबुद्धिं अगुरुष्वपि गुरुमतिं अतत्त्वेष्वपि तत्त्वाध्यवसायं, कारयत्यवस्तुषु महाप्रतिबन्धं त्याजयति सर्व-
थैव मत्कृत्यपक्षं प्रवर्त्तयति महापापक्रियासु कारयति हिंसां जल्पयत्यलीकानि ग्राहयत्यदत्तानि सेवयति परकलत्राणि आस-
ज्जयति महारम्भपरिग्रहेषु जनयति महागृद्धिं रात्रिभुक्तेषु क्षिपति क्रोधमहाज्वलने अवष्टम्भयति मानशैलनिचयेन दंशयति
दुष्टमायाभुजङ्गीमुखेन पातयति लोभमहासागरे वदति पुत्रादिश्रेयमन्वधपाशैः नियन्त्रयति कलत्राद्यनुरागनिगडैः, ततः
पातयति समृद्धिभ्यो जनयत्यमाहात्म्यं उत्पादयति दीनतां सम्पादयति शोच्यतां नयति दुर्गतिं क्षिपति महानरकेष्वपि नयति
तिर्यक्षु प्रापयति कुमानुषेषु, विडम्बयति तत्र दारिद्र्यदौर्भाग्यपरिभवादिविडम्बनाभिः प्रवर्त्तयति पापक्रियासु पुनर्गमयति
नरकादिष्विति,—इत्येवं अमयत्येष, प्राणिनो भवसागरे । दुःखौघपीडितास्तेन, तेषामहित उच्यते ॥१॥ कोपाहङ्कारलोभाद्यैर-
नन्तं कटकं च तत् । तस्याज्ञाकारिभूतानां, तद्देवहितं सदा ॥२॥ राजा चारित्रधर्माख्यो, धर्मसैन्यस्य नायकः । सम्य-

श्री नेमि-
चरित्रे
त्रलिनरेन्द्र-
वृत्ते भुवन-
भाबुदेशना
लोकोदर-
पुरादि ॥

॥२७९॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥२८०॥

गदर्शनसद्बोधैः, सदागमशमार्जवैः ॥१॥ गाम्भीर्यमार्दवौदार्यसत्यशौचदमादिभिः । अनन्तसुभटैर्युक्तो, जीवानां
हित एव सः ॥२॥ तथाहि-जनयत्यसौ देवेष्वेव देवबुद्धिं गुरुष्वेव गुरुमतिं तत्त्वेष्वेव तत्त्वरुचिं, त्याजयत्यवस्तुषु प्रतिबन्धं प्रवर्त्त-
यति सत्क्रियासु रक्षयत्यात्मवत् सर्वभूतग्रामं परिहारयत्यनुतं निवारयति स्तेयं निषेधयत्यब्रह्म शिथिलयत्यारम्भपरिग्रहाग्रह-
बुद्धिं नियमयति रात्रिभोजनं भूषयति प्रशमेन मण्डयति मार्दवेन समलङ्करोत्यार्जवेन तर्पयति सन्तोषेण मोचयति निविड-
स्नेहबन्धनात् दलयत्यनुरागनिगडानि, इहाप्यारोपयति महासमृद्धिं जनयति गुरुतां स्थगयति समस्तलघुतां सम्पादयति सर्व-
जनश्लाघ्यतां, नयति सुगतिं निरुणद्धि नरकतिर्यगती उत्पादयति महद्दिकदेवेषु, उपलम्भयति बोधिं सुस्थीकरोति राज्यै-
श्वर्यसौभाग्यादेयत्वपूज्यत्वादिभिः प्रवर्त्तयति सद्दर्भक्रियासु पुनर्नयति महद्दिकदेवेषु-इत्येवं सुखयत्येव, भववासेऽपि देहिनः ।
पर्यन्ते प्रापयेन्मोक्षं, हितस्तेषामयं ततः ॥ १ ॥ इत्येवं द्वे इमे सैन्ये, सदैवावस्थिते तयोः । प्राणिनां सुखदुःखार्थे, रणं नैव
निवर्त्तते ॥ २ ॥ कालोऽनन्तस्त्वतिक्रान्त, एतयोर्बुद्ध्यमानयोः । जयः पराजयश्चेह, कदाचित् कस्यचिन्मतः ॥ ३ ॥ गरीयान्
येन तेभ्योऽपि, त्रैलोक्यस्यापि नायकः । राजा कर्मपरिणामनामाऽस्तीह महद्दिकः ॥४॥ शुभाशुमादिरूपेण, विचित्रोऽसौ
निगद्यते । अलक्ष्यः स्थूलबुद्धीनां, समक्षो योगिनां मतः ॥ ५ ॥ आताऽसौ मोहराजस्य, ज्येष्ठो लोकस्थितेर्लघुः । भर्त्ता
कालपरिणत्याः, समर्थो नाटकप्रियः ॥ ६ ॥ देवानप्यसौ गर्दभयति गर्दभानप्यमस्यति तिरश्चोऽपि नारकयति नारकानपि
तिरयति द्विरदानपि कीटयति कीटानपि द्विरदयति चक्रिणोऽपि रङ्कयति रङ्कानपि नरेन्द्रयति ईश्वरानपि निःस्वयति निःस्वा-
नपि क्षणादीश्वरयति निरुजोऽपि सद्यः सरोगयति सरोगानपि प्रगुणयति सशोकानपि निःशोकानपि सशोक-

श्री नेमि-
चरित्रे
बलिनरेन्द्र-
वृत्ते भुवन-
भानुदेशना
चारित्र-
धर्मादि ॥

॥२८०॥

यति मुखिनोऽपि दुःखयति दुःखितानपि सुखयति । समर्थ एष इत्येवं, चित्ररूपश्च कीर्तितः । असंख्यैर्नारिकैः पात्रैर्देवमानव-
सम्भवैः ॥ १ ॥ निर्यकपात्रैरनन्तैस्तु, मोहराजेन ह्यचितम् । नाटकं नर्तयन्नेष उल्लसत्येव तत्प्रियः ॥ २ ॥ चारित्रधर्म-
पक्षेऽप्यौ, शुभरूपः प्रवर्त्तते । अन्यदा मोहराजस्य, पक्षं पोषयते सदा ॥३॥ यत्रासौ वर्त्तते पक्षे, जयस्तस्यैव निश्चितः । परा-
जयोज्यपक्षस्य, तत् साधारणता मता ॥ ४ ॥ सैन्यद्वयेऽपि विज्ञाय, रुष्टो मोहनराधिपः । अन्यदा तं वभाषेवं, यथा तव
मदा वयम् ॥ ५ ॥ हितं कुर्मः प्रियं वच्मो, वर्त्तयामो भवत्प्रियम् । नाटकं प्रयता एतन्नित्यमेते तु वैरिणः ॥६॥ सदाग-
माद्याम्बद्भङ्गं, कुर्वते नित्यमेव हि । आकृत्य येन पात्राणि, निर्द्वैतो ग्रक्षिपन्ति ते ॥७॥ तथापि पक्षमेतेषामाश्रित्येते वयं सदा ।
निष्पिष्टा भवतेकेन, न विद्यः केन हेतुना ? ॥ ८ ॥ चेष्टां हि को विजानाति, तवेमां चित्ररूपिणीम् ? । ततो विहस्य शीर्षे च,
चुम्बित्वाऽऽल्लिङ्ग्य चादरात् ॥ ९ ॥ कर्मसंचयभूपालः, साश्रुनेत्रोऽववीदमुम् । वत्स ! जानामि तचेष्टां, यत्त्वं द्रूये तथैव तत्
॥१०॥ निर्मूलवातकं दृढं, रमन्ते ते ममापि हि । तथापि किं करोम्यत्र, दाक्षिण्यमिदमीदृशम् ? ॥११॥ अनन्तकालादायात-
मेतंगपि ममं मम । कथंचित् करोमि किंचिदारत्तेषामपि प्रियम् ॥१२॥ यूयमेव पुनश्चित्ते, सदैवावस्थिता मम । तद् द्रूहि यत्
प्रियं तस्य !, तव मग्पादयाम्यहम् ॥१३॥ आह मोहनृपस्तर्हि, निजाव्ययपुरान्मम । सहायान् देहि संसारिजीवैस्तानेव यैर-
यम् ॥१४॥ निर्मूल्यते ममयोऽपि, शत्रुपक्षो मुद्गावहः । ततः कर्मनुषेणाप्यसंव्यवहार्यपत्नान् ॥१५॥ द्रुमभ्या अभव्याश्च,
दृगाम्नाम्य गद्गायिनः । मोहराजस्ततः सान्द्रं, तैः मर्वत्र विजृम्भते ॥१६॥ सैन्ये चारित्रधर्मस्य, वर्त्तिया प्रहिता ततः । जातं
ममं निगानन्दं, निरुन्याहं गतक्रियम् ॥१७॥ दृष्टैतत्तादृशं मन्त्री, सद्रोधः प्राह भूपतिम् ! क्रिमवं स्थीयते देव !, निश्चैष्टः

सत्त्ववर्जितैः ? ॥१८॥ आपत्सूपाय एवेह, महद्भिश्चिन्त्यते सदा । पादप्रसारिका स्त्रीणां, कातराणां च शोभते
॥ १९ ॥ निरुपायो हि यस्तिष्ठेत्, प्रदीप्ते वह्निना गृहे । सर्वस्वदाहं संत्यज्य, तस्यान्यत्किं प्रजायते ? ॥ २० ॥ ग्रस्तोऽपि
तमसा क्षरः, किं विमुंचति विक्रमम् ? । ग्रस्तशेषस्तथैवासौ, किं न द्योतयते जगत् ? ॥२१॥ ततोऽवलम्ब्य वीरत्वमुपायश्चिन्त्य-
तामिह । राजा तमाह सर्वेऽपि, त्वय्युपाया व्यवस्थिताः ॥ २२ ॥ यद्दत्स ! त्वं वदस्यत्र, तत् कुर्मः केवलं वयम् । प्रणम्य
स्वामिनं ग्राह, सद्गोषो विनयान्वितः ॥ २२ ॥ कर्मपरिणामपार्श्वे, गच्छामस्तर्हि सत्वरम् । दग्धानां वह्निना यस्माद्,
बह्निरेव सद्योपधम् ॥२३॥ न च शत्रुरिति ज्ञात्वा, नानुवृत्तिविधीयते । सर्वस्वं येन निर्देग्धं, सोऽपि ह्यग्निरुपास्यते ॥२४॥
तत्पक्षं च शुभं सर्वं, योपयामो वयं सदा । पर्यन्ते (सहते) स्म कृतं तेन, सर्वनाशं स आत्मनः ॥ २५ ॥ ज्ञात्वाऽप्यस्मदनु-
वृत्तिं, काञ्चिदेव करिष्यति । न चैकान्तेन दुष्टोऽयं, वत्स ! मोहादिवत् सदा ॥ २६ ॥ इत्यादिसद्गोषोक्तेन, पुरस्कृत्य तमेव
सः । चारित्रधर्मस्तस्यान्ते, गतः स्वल्पपरिच्छदः ॥२७॥ कर्मसंचयभूपालः, सद्गोषेनोदितस्ततः । वेलाभेतावतीं यावद्, युष्मा-
भिस्तावदीदृशी ॥ २८ ॥ न कृतवैकपक्षेण, वृत्तिर्ययं समास्ततः । इदानीं मा कुरुध्वं न, उपेक्षां पालयतां स्थितिम् ॥ २९ ॥ चिरं
स्थित्वा ततस्तूष्णीं, विमृश्यैप महीपतिः । तत एव पुरादेकं, समानीय सहायकम् ॥ ३० ॥ सद्गोषस्योपदेशैवमुवाच श्रवणे
शनैः । एको युष्माकमप्येषः, सहायः प्रकटः क्रमात् ॥३१॥ भविष्यत्यधुना तस्य, तेऽद्यापि प्रतिपन्थिनः । अनुवन्त्यां ममा-
प्येते, कुटुम्बविघटाऽन्यथा ॥३२॥ इत्याकर्ण्य ततो धर्मः, सद्गोषेन समं गतः । स्वस्थाने पृष्टवार्धेनं, किं तेन कृतमीदृशम् ?
॥ ३३ ॥ प्रभूतान् मोहराजाय, सहायान् दत्तवान् यतः । अनन्तंशेन मोहस्य, वयं सम्भाविताः सदा ॥ ३४ ॥ एकोऽहं

शत्रवो नैके, तदन्यत्र न कारणम् । सूरौ हि दलयत्येकस्तमांसि प्रचुराण्यपि ॥ ३५ ॥ तदर्शनं च कालेन, भूयसेत्य-
प्यवेदकृत् । यस्माद्भुक्षितस्यार्त्या, पाकं नायात्युदुम्बरः ॥ ३६ ॥ धीरा भवत तद् यूयं, देव ! यस्माद्भुविष्यति । क्रमात्
सुश्रमिदं सर्वं, कालेनाशुमहानितः ॥ ३७ ॥ अत्रान्तरे सर्वमेतदत्यन्तावहितमानसः श्रुत्वा चन्द्रमौलिभूपालः सहर्षं
चेनस्यचिन्तयद्-अहो साधु सद्गोधमन्त्रिन् ! साधु, यथार्थनाभैवासौ, क एवमन्यो वक्तुमपि जानाति ?, अत एव सर्वथाप्यनु-
गृहीता वयमेनेन साश्चर्यमुनीन्द्राख्यानककथनेनेत्यादि (विचिन्त्य) निमीलितलोचनः क्षणं परमानन्दमनुभूय ग्राह-भगवँस्ततः
तस्य चारित्र्यमदत्तसहायस्य पुरतः किं जातमित्युत्सुकाः तद्व्यतिकरश्रवणे वयमिति विधायाम्नासु प्रसादं तदितो निवेद्यतां,
ज्ञानी ग्राह-समाकर्णयतु महाराज ! ततः परिणामनृपेणासंव्यवहारनगरात् समानीय मुक्तोऽसौ व्यवहारनिगोदेषु, स्थितश्चा-
त्मना तत्समीप एव कृतप्रच्छन्नरूपः, ततो ज्ञातोऽयं व्यतिकरो मोहादिभिः, चिन्तितं च-अहो असदीयनायको नारद इव
कलेः कीलक इव गार्याः लोलैव वण्टाया मणिरिव डमरुकस्य मृदङ्ग इव मातङ्गस्य सदैवोभयपक्षगामी, पुनः पुनराख्यायमानमपि
न किञ्चिन्तिकेत्यसौ, श्रुतवदस्येव सर्वं पार्श्वत एव व्रजति, सत्प्रीकृतं चानेन-स्वभावो नोपदेशेन, शक्यते कर्तुमन्यथा ।
मृतमन्यपि तोयानि, पुनर्गच्छन्ति शीतताम् ॥१॥ भवतु, तथापि स्वशुजवलनैव कालोचितमनुतिष्ठाम इति संचिन्त्य
समायाताश्चारित्र्यमसैन्यभविष्यत्सहायभूतस्य संसारिजीवस्य समीपे प्रकृषिता मोहादयो, विद्युतश्चायं तेष्वेव व्यवहारनिगोदेषु
विचित्रानन्तदुःखकोटीरनुभवचनन्तोत्सर्पिण्यवसर्पिणीः, ततः कदाचित्तेषु किञ्चित् कथमपि प्रविरलीभूतेषु मोहादिष्वन्तर-
मुपलभ्यानीतः कर्मपरिणामेनासौ निगोदजीवः पृथिवीकायिकेषु, तत्रापि दुःखलक्षण्युपदर्शयद्भिः स्वलितः सरोपैर्मोहादिभि-

रसंख्येयोत्सर्पिण्यवसाधिणीः, ततश्चान्तरं किञ्चिदुपलभ्य नीतोऽयं कर्मपरिणामेनाऽकायिकेषु, तेभ्योऽपि तेजःकायिकेषु, एतेभ्योऽपि वायुषु, स्वलितश्चेतेष्वपि प्रत्येकं मोहादिप्रतिपन्थिभिः प्रकृषितैर्नानादुःखोपदर्शनपूर्वमसंख्येया उत्सर्पिण्यवसाधिणीः, ततो निरुद्धः सप्ततिसागरोपमकोटाकोटीर्यावत् प्रत्येकतरुषु, इह चान्तराऽन्तराऽतिप्रकृषितैस्तेर्दुष्टैर्मोहादिभिरसौ वराकः संसारिष्विषः पुनः पराङ्मुखो व्याघ्रस्य व्यवहारनिगोदेषु नीत्वा तथैव प्रत्येकमनन्तादिरूपं कालं स्वलितस्तावद्यावदेतेष्वेवैकेन्द्रियेषु पुनः पुनः भ्रमयद्भिर्निरुध्य विधृतोऽसंख्येयात् पुद्गलपरावर्त्तानिति, ततः एतावतः कालात् काञ्चिच्चालिकामुपलभ्य नीतोऽसौ कर्मपरिमाणेन विकलेन्द्रियेषु, ज्ञात्वा चैतद् धाविताः प्रष्टतो मोहादयः, स्वलितश्चेत्तसौ तत्रापि संख्येयानि वर्षसहस्राणि, प्रकृषितैश्च पुनरपि नीतः पराङ्मुखः, क्षिप्तः पूर्वोक्तनिगोदाद्येकेन्द्रियेषु च, पुनरुक्तं भ्रमयद्भिर्निरुध्य विधृतोऽसौ तथैवासंख्येयपुद्गलपरावर्त्तानिति, पुनरागतः कदाचिद्विकलेन्द्रियेषु, पुनः संख्येयकालं तेषु धृत्वा तथैव व्याघ्रस्य पराङ्मुखः क्षिप्त एक्रेन्द्रियेषु, धृतोऽसंख्येयपुद्गलपरावर्त्तान्, एवं विकलेन्द्रियैकेन्द्रियेषु गतागतेरनन्तात् पुद्गलपरावर्त्तानिरुद्धोऽतिदुःखितः, कदाचिच्च कस्मिंश्चिदन्तरे कथमपि नीतः कर्मपरिणामेनासौ सम्मूर्च्छजपञ्चेन्द्रियेषु, तत्रापि धावित्वा प्राप्तेर्मोहादिभिरष्टसु भवेषु पूर्वकोटीपृथक्त्वं कोटीपृथक्त्वं यावन्निरुद्धमानः कथञ्चित् पुरतो रिपुसेन्यं समासन्वीभविष्यतीति भीतेः पुनरपि व्यावर्त्तितः पराङ्मुखः, क्षिप्तः पूर्वाभिहितैकेन्द्रियेषु, ततस्तथैव तेषु विकलेन्द्रियेषु सम्मूर्च्छजपञ्चेन्द्रियेषु च गतागतेः पुनरपि निरुद्धोऽनन्तात् पुद्गलपरावर्त्तान्, ततोऽन्यदा कथमप्यानीतः कर्मभूषेन गर्भजपञ्चेन्द्रियतिर्यक्षु, तत्रापि त्वरितमागतेर्मोहादिभिरष्टसु भवेषु पूर्वकोटीपृथक्त्वं विधृत्य प्रबलोच्चलितकोपैः पुनर्नीतः पराङ्मुखः, पुनरप्येकेन्द्रियादिषु गर्भजपञ्चेन्द्रियतिर्यक्पर्यन्तेषु जन्तुषु गतागतेर्निरुद्ध-

स्वार्थानन्तान् पुद्गलपरावर्तान्, अन्यदा च पञ्चेन्द्रियतिर्यक्षु मत्स्यादिभवमागतममुं संवीक्ष्य चिन्तितं मोहादिभिः—अहो न
स्यासत्येप कर्मपरिणामोऽमुमग्रतोऽग्रतश्च संचारयन्, दर्शयति च कदाचिद्रिपुपक्षमपीति प्रकृषितैः प्रवर्तितोऽसौ महापापेषु
कारितौज्ज्वरतजीवधानं प्रेरितः केवलमांसभक्षणेपु, ततः पातितो महानरकेपु, धृतस्तत्रानन्तदुःखान्यनुभवन्नसंख्येयं कालम्,
अन्यदा च ततः समाकृष्यानीतोऽसौ कर्मभूषेन सकृन्तादिपु, ततो रूष्टमोहादिभिः पुनर्नीतोऽयं पश्चान्मुखः, तथैव चैकेन्द्रि-
यादिपु नरकावमानेषु स्थानेषु गतागतैर्निरुद्धोऽनन्तान् पुद्गलपरावर्तान्, अन्यदा च कुतश्चित् कथमप्यानीतोऽसौ कर्मनृपेण
सम्मूर्च्छजमनुष्येषु, तत्रापि सत्वरमागत्य मोहादिभिरष्टसु भवेव्वथावेवान्तर्मुहूर्त्तानि धृत्वा शीघ्रमेव पश्चान्मुखो व्यावर्तितः,
ततः पुनरप्येकेन्द्रियादिपु सम्मूर्च्छजमनुजपर्यन्तेषु गतागतैर्धृतोऽनन्तपुद्गलपरावर्तान्, ततोऽन्यदा कथमपि कर्मपरिणामेनानी-
तोऽयमनार्यदेशोद्भवगर्भजमनुष्येषु, ततश्चकितो मोहः, क्षोभमुपागताः सर्वेऽपि तत्सैनिकाः, अहो हता वयं दूरमानीतोऽसौ वैरी,
ततो रमगृद्धकार्यप्रवृत्तिनामिकाभ्यां योषिद्भ्यामुत्थाय प्रोक्तं—कोऽयं नाम भवतां क्षोभः?, अयं हि वराकोऽत्र स्थितोऽस्माकमपि
माध्यो, भणत येन गले चद्भ्या युष्मद्दासतां नीत्वा पश्चान्मुखोऽचिरेणैव व्यावर्त्यते, अहो अस्मद्भले स्त्रीणामप्येतावान् अवष्टम्भ इति
रञ्जितेनोक्तं मोहभूषेण—वत्सिके! गच्छतं तत्र शीघ्रं युवां, कुरुतमेवमेव, सिद्धिर्भवतु भवत्योः कार्येषु, वयमपि ससैन्याः करि-
ष्यामो युष्मत्प्रतिग्राहणमिति, सावष्टम्भतया व्यवहरणीयमिति श्रुत्वैतद्वर्त्तते, प्रवर्तितोऽसौ रसगृह्या मद्यमांसाद्यपेयपानाभक्ष्य-
भक्षणेषु अकार्यप्रवृत्त्या च प्रेरितो मावृत्स्नाद्यगम्यगमनेषु, ततः पातितोऽचिरादेव महानरकेष्वित्येवं पुनरपि पराङ्मुखो नीत्वा
मत्स्यैकेन्द्रियादिस्थानेषु निरुद्धोऽनन्तपुद्गलपरावर्तान्, अन्यदा च कथमपि नीतोऽयमार्यदेशोद्भवमातङ्गेषु, तेभ्योऽप्यभक्ष्यभक्ष-

णादिभिर्नरकपातादिक्रमेण रसगुह्यकार्यप्रवृत्तिभ्यामेव व्याघृत्तय विधृतोऽनन्तपुद्गलपरावर्त्तान्, तत आर्यदेशेष्वपि वेद्यादिकुलो-
त्पन्नस्ताभ्यामेव प्रभूतवारा व्याघृत्तय विधृतस्तावन्तमेव कालं, कदाचिच्च क्षेत्रजातिविशुद्धं मानुषत्वं प्रापिनस्य मोहनृषेण प्रेषितो
दर्शनावरणनामकर्मसामन्तौ, ताभ्यां च क्वचिज्जात्यन्धः पापाणखण्डकेभ्यो विरूपः सर्वथा शोचनीयः कृत्वा वृथासम्पादि-
तमनुष्यभावो लीलैव व्याघृत्तैकेन्द्रियादिषु निरुद्धस्तावन्तमेव कालं, कदाचित् पुनरपि कर्मपरिणामनराधिपेन समानीतो
मनुष्यभावं, ताभ्यामेव दर्शनावरणनामकर्मसामन्ताभ्यां जातिवधिरः काष्ठकल्पो विरूपः कृत्वा व्यावर्त्तितस्तथैव विधृतस्तु,
कदाचित्तु मूकः, शेषं तथैव, एवं कुब्जः काणः खञ्जोट इत्यादिभौवैरतिवीभत्सो विरूपः कृत्वा लीलैव दासीवद्वशीकृतो-
ऽनन्तवारान् व्याघृत्तय प्रत्येकमनन्तपुद्गलपरावर्त्तान्बिरुद्धः, कदाचित्तु कष्टात् कर्मपरिणामेन पुनरपि मनुजभावमानीतो मोह-
महीपतियेपितेनासातावेदनीयदुष्टचरटेन क्वचिदाजन्मत एव कृतो महाकृष्टी क्वचित् प्लीही जगृहवान् वातकी कृच्छ्री महोदरी
ज्वरी अतीसारकी कासी श्वासी भगन्दरी गुल्मी रक्तपिच्छी अर्शोविकारी शिरोरोगी कपालरोगी कण्ठतालुजिह्वादश-
नौष्ठकपोलास्यरोगी हृदयशूली कुक्षिशूली प्रष्टिशूली आमदोषी ग्रमेही अरोचकी उरःश्वती क्वचित् क्षयादिरोगी क्षीणदेहः
सदैवातुच्छोच्छलतीव्रवेदनासंघातः क्रन्दन् परिदेवमानः शोचन् विलपन् यथादर्शमेव परिचितापरिचितात्रिज्जात्रित्तमस्तजनेभ्यो
निवेदयन् दीनो मक्षयन् मूलजालानि पिबन् तीक्ष्णकडुककाथान् कुर्वन्वत्युग्रचूर्णशतान्यनार्यजनोपदेशात् स्वमतिकल्पनात्तो
वाऽतिशरीरार्थितया भक्षयन्मक्ष्याणि पिबन् अपेयानि कुर्वन् अकार्याणि प्रवर्त्तयन् मन्वतन्त्रवल्लिधिवानादिप्रयोगेषु महा-
सावधानि समुच्चितमहापापभरोऽनन्तवाराहास्तिमनुजभवो व्याघृत्तय विधृत एकेन्द्रियादिषु प्रतिवेलमनन्तपुद्गलपरावर्त्ता-

निति, अन्यदा पुनः प्राप्ते कथमपि मनुजत्वे मोहनृपतिनिरूपितपापमहादण्डाधिपाज्ञया जातः क्वचिदाखेटिकः क्वचिद्वा-
गुरिकः क्वापि सौकरिकः क्वचित् लुब्धकः क्वापि केवलमांसाशनव्यसनी क्वचिन्निरन्तरमहामद्यपानरतः क्वापि वृत्तिनी-
पातनेन क्वचित् क्षत्रखननेन क्वापि वृन्दिग्रहणेन क्वचिद्दर्शनादित्रोटनेन क्वापि कूटकारकशूटद्यूतकरधूर्तगविधादिप्रयोगैः
सकलजनवञ्चनेन क्वचित्तारगुप्तिपालामात्यादिखरकर्मचरणेन क्वापीक्षुक्षेत्रादिकरणेन क्वचित् संसक्ततिलेक्षुपीलनेन क्वचि-
न्मानविक्रयेण क्वापि मदिरावाणिव्येन क्वचिच्छस्त्रलाक्षालोहहलमुशलोदूपलशिलापट्टधरद्विदिवहुसावधश्चस्तुविक्रयेण समुप-
कल्पितात्मकुम्भकुंठितप्राणवृत्तिरन्तवारा व्यावृत्त्य अमन्त्रेकेन्द्रियादिषु दुःखार्त्तः स्थितः पुनरप्यनन्तपुद्गलपरावृत्तानिति,
एवमस्मिन् मनुजगतिनगर्यामिनन्तशः समागच्छति व्यावृत्त्यमानेन चान्यदा मोहमहीपतिः क्विचित् समुपजातचिन्त एकान्ते
स्वमन्त्रिमण्डलमुपवेद्य श्रोक्तवान्-अहो ! तावदनेन संसारिजन्तुना सह मदीयादेशेन संव्यवहारनगरादारभ्यैतावन्तं कालं
यावदयं महाभागो मिथ्यादर्शनमहत्तमोऽनवरतं क्षणमप्यवियुक्तो भ्रान्तः, तत्पृष्ठतश्च मदादेशेनैव सदैव तदनुचरौ ज्ञानावरणा-
ज्ञानमहासुभटावपि तथैव हिण्डितौ, एकत्रितयप्रभात्रश्चानेन नाकर्णितं क्वचिद्ववात्तामात्रमपि नावगतं गुरुनामापि न ज्ञातस्त-
चलेऽपि, किं बहुना !, कर्णेऽपि तस्य न प्रविष्टानि धर्म इत्यक्षराणि, न ज्ञातः क्विचिज्ज्ञानभाषितस्याप्यर्थः, केवलमाहा-
रनिद्रामैथुनप्रसक्तो वश्राम वराकः, साम्प्रतं त्वसुं कर्मपरिणामः कनकपुरे अमरश्रेष्ठिनन्दाभार्ययोः पुत्रत्वेनोत्पिपादयिषुः
श्रूयते, सधर्मप्रचारं च क्वचित्तन्वगरं, न जानीमः तस्मिंस्तत्र गते किमस्माकं संपत्स्यत इति, तदेतदाकर्ण्य मिथ्यादर्शनम-
न्त्रिणा दत्त्वा अज्ञानस्य हस्तवले तालां श्रोक्तम्-अहो सुन्दरतरमेव जातं यत् छुक्कुड्यंडस्योपरि लुठितो द्यूतघटः, तद्भ्यमरश्रे-

ष्ठिनो गृहं सबालवृद्धमप्यसदाज्ञाव्यवस्थितं मेव, ततस्तत्र सर्वं वयमेव भलिष्यामो, यदि अस्मद्योग्यं विशेषतः किञ्चिद्भवित्यति, परमनन्तं देवकटकं, तत्र रसगृह्यकार्यप्रवृत्तिरुजादिभिरपि व्याप्रियमाणाभिर्वयमद्यापि विशेषतस्तथाविधमात्मनोऽयसरं न पश्यामः, सामान्यतस्तु सदा समस्तमपि कटकं देवेनापि मध्यवर्तिना व्याप्रियमाणमेवास्ते, कस्तत्रास्मद्गुणो गीयतां ?, तदेतन्मिथ्यादर्शनमहत्तमस्योच्चैर्भाषितं श्रुत्वा बहिश्चित्तव्यामोहास्थानमण्डपोपविष्टया हसितमद्बुद्धहासेनैकया योषिता पठेन च, ततो विस्मितः समुत्थाय विपर्यसनिवहनाग्नि विष्टरे मोहनृपो बहिरेव प्रकटः समुपविश्यावोचद्-वत्से ! किं त्वया पण्डकेन चासुना हसितमत्र ? ततः प्रणम्य सा ग्राह-समस्तजगद्बुद्धोत्पत्तये स्वयमेव नियुक्तामिजनवियोजिकाभिधानां महापदं मां जानाति तावद्देव !, मरणाभिधानश्च भुवनत्रयाप्रतिहतसामर्थ्यः शक्रचक्रिणामप्यलब्धशशासनो महाघाटीनायकः सर्वत्र पातिताकाण्डविद्धो युष्माकं युष्मत्प्रसादात् सबालवृद्धसमस्तजगज्जन्तूनां च सदैव विदित एवायं पण्डकः, किमत्र कथयाम्यहम् ? । इतश्च-नीतोऽसौ युष्मद्बन्धुना संसारिजीवः कनकपुरवासिनोऽमरश्रेष्ठिनो गृहे क्षिप्तश्च नन्दागर्भे जाताश्च पण्मासाः, ततश्च समुपलक्षितदेवमनोऽभिप्राया गताऽहं मरणसहायिनी तत्र, उपसंहतस्तावत् तवपिता, जाते तस्मिंस्तज्जनी शेषमानुषाणि च, ततः क्षणादनेन मरणमहासुभटेन सोऽप्युपसंहृतो वराकस्तावद्यावत् निष्ठापितं नाम तत्कुलस्यापि, तत्र क्षिप्तश्चासौ व्यावृत्त्यैकेन्द्रियादिषु, तेषु भ्रमन्नसौ पुनः स्थास्यति अनन्तपुद्गलपरावर्त्तानित्यतोऽयथार्थं मिथ्यादर्शनत्रयः समाकर्ण्य हसितमावाभ्यामिति, ततः सहर्षमवलोक्य करेण परामृश्य चाग्रहनिकरनामकं निजकूर्चं श्रोक्तं मोहनरपतिना-अहो ! पश्यतु मत्सैनिकानां पण्डकानामप्येतावत् सामर्थ्यं, ततो मरणसुवाच-भैवमादिशतु स्वामी, प्रभुप्रभाव एवायं, तथाहि-सिध्यन्ति मन्द-

मन्० श्री
हेमचंटीया
भ्योपना
भव-
भानना ॥
॥२८९॥

मतयोऽपि यदत्र कायं, मम्भावनागुणमवैहि तमीश्वराणाम् । भिन्धात् स पङ्कुरणोऽपि कथं तमांसि, ह्यो रथस्य धुरि तं यदि
नाकृष्यित् ॥ ? ॥ गाखामृगस्य शाखायाः, शाखां गन्तुं पराक्रमः । यत् पुनस्तीर्थतेऽम्भोधिः, प्रभावः प्राभवो हि सः ॥
२ ॥ ततो मोहनृपेणोक्तं-वत्स ! इतःप्रभृति सर्वापत्समूहसहायस्य तत्र तत्र नियोगः, सम्यगिरीक्षमाणेन स्थेयं, मनुजग-
निगृगुयागतस्य दृष्टस्य तस्य क्वचिदप्युत्थानमपि न देयं, सत्त्वरमेवाविज्ञातधर्माक्षरो निर्मूलमुन्मूल्य पश्चान्मुखो व्यावर्त्त-
नीयः, आदंगः प्रमाणमित्यभिधायोत्थिताः सर्वेऽपि मरणादयः, चिरं च निरीक्षमाणानाममीषां समानीय कर्मपरिणामेनासौ
प्रवेगिनः कुलदानगीर्गर्भे, तत्र च दुष्टौषधादिपतेन प्राप्तः प्राणान्तिकमहापदो, मरणाघातश्च गलितो गर्भादपि, व्यावर्त्त्य गमि-
तस्तेर्वैकेन्द्रियादिषु, धृतस्तावन्तमेव कालं, तदन्ते चानीतः कर्मणा कथमप्रसवायाः स्त्रिया गर्भे, तत्रापि योनि-
यन्त्रनिष्पीडितो महावेदनासमुद्घातोजायमान एव सह जनन्या पुनरुपसंहृतो मरणेन, व्यावर्त्त्य विधृतस्तथैकेन्द्रियादिव्यन-
न्तकालम्, एवं क्वचिद्वार्षिकः क्वचिद्वि वार्षिकः क्वचिद्वि वार्षिकः इत्याद्यकाण्ड एव बालाद्यवस्थोऽनुपलब्धधर्माक्षरोऽनन्तचाराः
गर्वापन्मतिनेन मरणेन संहृत्य व्यावर्त्तितः क्षिप्त एकेन्द्रियादिषु, प्रतिचारं च धृतः तेषु परिभ्रमन् अनन्तपुद्गलपरावर्त्तानिति ।

इत्थाम्नि मनुज्यक्षेत्रे श्रीनिलयं नाम नगरं, तत्र च धनतिलको नाम श्रेष्ठी, धनमतिर्नाम गृहिणी, तद्गर्भे च क्षिप्तो-
ऽन्यदा कर्मपरिणामेनासौ संसारिजीवः, तदेतद् विज्ञाय भीतचेतसा निवेदितं मोहनरेन्द्रेण मिथ्यादर्शनमन्त्रिणे, तेनाप्य-
धोऽग्रा धणं मौनमवलम्ब्य ततो विधूय किञ्चिच्छिरो विमुच्य हुंकारमभिविहितम्-अहो भविष्यत्यतःप्रभृति विशेषतोऽसद्योग्य
तदि हुं, यत्रापि प्रतिपक्षमैर्निकरुद्यापि न क्वचिद्विप्रतारितं तथाऽप्यस्माभिरपि सामान्यत एव तद्विपयीकृतं वर्त्तते, विशेषतस्त्व-

॥२८९॥

भुवनभाजु-
चरित्रे
संसारि-
जीवस्य
वैश्रमणा-
दिभवाः ॥

द्यापि न प्रतिजागरितं, परं तथापि नेह देवेन काप्याशङ्का विधेया, क्व गच्छति भवद्भिर्द्वेषोऽयं वराकः ?, अचिराद्दले गृहीत्वा विज्ञापयिष्यत इति विधाय प्रतिलब्धविसर्जनवीडको गतो मिथ्यादर्शनमन्त्री स्वं स्थानं, समध्यासितश्च चिन्तया, स्थितो वामकरतलन्यस्तैककपोलश्चिरं, ततो दृष्टः कुट्टिनामिकया स्वभार्यया, अभिहितश्च तथा-आर्यपुत्र ! केयं धन्या जगत्यसाधारणसौभाग्यभूमिः यत्कृतेऽमरमणीनामप्यभिलयणीयस्य भवतोऽप्येतावती चिन्ता ?, ततस्तेनोक्तं-प्रिये ! केलिवचनमपि नेदृशं वक्तुमर्हसि, यतस्त्वां विहाय मम स्वप्नेऽपि नान्या मनस्यवतिष्ठते योषित्, कार्यान्तरविषया त्वियं चिन्ता, ततः ससम्भ्रमया श्रुवौ समुत्क्षिप्य प्रोक्तं तथा-किं नाम तदेतत् कार्यं यत्र लीलात्मवशीकृताशेषत्रिभुवनस्यार्थपुत्रस्याप्येतावान्मनोव्याक्षेपः ?, तत् कथ्यतां यदि समापि कथनीयमिदं, ततोऽनेनोक्तं-सुलोचने ! नैतावन्तं कालं मया तवाकथितं किंचिन्मुक्तं, मद्गृहे हि विशेष-कार्याणां सर्वेषामपि त्वमेव चिन्तयित्री, ततः प्रस्तुतमपि श्रूयतां-चारित्र्यधर्मस्य सहायतया प्रतिपन्नः संसारिजीवः कर्मपरिणामेन, नीतस्तावत् साम्प्रतं श्रीनिलयनगरनिवासिधनश्रेष्ठिगृहे च, तद्विषये च कृता मया प्रभुपुरतो महती प्रतिज्ञा, सा च त्वयाऽपि श्रुता भविष्यति, तथा प्रोक्तम्-एवमेतत्, तत इतरेणोक्तं-दुर्घटं चैतत् कमलवदने !, यतः समारूढोऽत्र द्वितीयपक्षे कर्मपरिणामः, आयासितं चाद्यापि निविडतयाऽस्माभिस्तत् कुलं, निपुणाश्चास्मद्वासितान्यपि कुलानि विप्रतारयितुं प्रतिपक्षाः, विशेषतश्चासौ असत्प्रतिपन्थी वष्टः सम्यग्दर्शनः, तस्य हि सेवनीया शक्राणामपि प्रार्थनीया चक्रिणामपि चित्तस्था सदैव सन्धुनीनामपि आकृष्टमानसा महीशुजामपि अभिलयणीया परमविदुषामपि ध्येया ध्यानिनामपि महासौभाग्यामृततरङ्गिणी समस्ति धर्मबुद्धिर्नाम दुहिता, तां चात्मवशीकरणाय प्राणिनां प्रथममेव प्रेषयत्यसौ, दृष्ट्वा चेमां केचित् सुष्ठु वासिता अप्य-

स्मामिः सदा मक्ता अप्यस्मत्प्रभोः अहर्निशं निविडं लग्ना अपि मचरणेषु क्षगित्वेवानुरज्यन्ति तस्यां, शिथिलीकुर्वन्ति शेष-
व्यापारान्, विरज्यन्ति महाकुलोत्पन्नसौभाग्यान्वितास्वप्यन्यवनितासु, न गणयत्यस्मदुपदेशान्, सर्वथा परिहृत्य कुड्मन्वानि
विभ्रमन्ति भ्रमिता इव लग्नास्तवष्टुष्टे, प्रतिपद्यन्ते तत्पितरमेवान्यपरिहारेण महास्वामिनं, ततः सर्वात्मना वशीभवन्त्यस्याः,
अत्यन्तासक्ताश्च तस्यां पश्यन्ति महावैरिण इवास्मान्, ततः समूलकापंकपत्यशेषमप्यस्मत्पक्षं, क्षयकारिणीं तां विचिन्त्य प्रिये !
प्रवर्द्धते इयं मम चिन्तेति, ततः सावज्ञं किञ्चिद्विहस्य प्रोक्तं कुदृश्या-आर्यपुत्र ! शरच्चन्द्रचन्द्रिकाप्लावितपौर्णमासीनिशायां दूराव-
लोकितार्कपत्रोत्प्रेक्षितव्यात्रकर्णस्य तथाविधवणिज इव स्वमत्युत्प्रेक्षितमस्थाने भवतो भयमिदं, कथमित्यत्र त्रवीमि, यत्तावदुक्तं
'समारूढोऽथ द्वितीयपक्षं कर्मपरिणाम' इति तत्र सत्यं बलवानसौ, मिलितानामेव च स एव प्रभुः, केवलमयमेकेन पक्षेणा-
स्माकमपि मिलति, द्वितीयेन तु तेषां, अत एव भयमिति चेन्नैवं, यतः सार्वदिकोऽयमस्माकं कादाचित्कश्च तेषां, निविडोऽ-
स्मासु दाक्षिण्यमात्रिकस्तेषां, स्वजातिरस्माकं वैरिपक्षे तु तेषां, अपरं च-अयं संसारिजीवो यदेतावन्तं कालं भवदुःखस्खलितः
कदर्थितश्च तत्र सर्वत्रायं कर्मपरिणाम एव मध्यवर्ती, अनेन विना भवंतोऽस्य न कदाचिदप्यनिष्टं कर्तुमीशते, नाप्यन्यः कोऽपी-
ष्टमिति । यदप्युक्तं- 'वासकत्वे निपुणाः प्रतिपक्षाः' तदपि मम चेतसि हास्यमात्रहति, यतस्तैरपि निपुणवासकैरनादिकाले-
नैकनिगोदमात्रवर्तिनोऽपि जीवा नाद्याप्यात्मवशीकृताः, किन्तु तदनन्तभागमात्रमेव, शेषं तु शुष्मदासत्वापन्नाऽनन्तजन्तु-
संघातपूरितं त्रिभुवनमेतत् संसारमहानाटक एव अहर्निशं नृच्यदास्ते, तत् कोऽत्र निपुणो वासक इति त्यक्तभयैर्भूत्वा चिन्त्य-
तामिति, यत् पुनरुक्तं 'तस्य हि सेवनीया शक्राणा' मित्यादि, तेन भीमतस्करदर्शनेद्भवभयोद्भ्रान्तचेतसो द्योटरूढाति-

कारारस्य घोट इव प्रियतमस्य सर्वथैवात्माऽपि विस्मृत इति लक्षयामि, यत आत्रयोरपि धर्मबुद्धिनामिका दृष्टिता समस्त्येव तादृशी तदनन्तगुणसौभाग्या, तामेव हि बल्लभां भुवनत्रयमिदं मूर्ध्नि ग्रहंतं संततमासेवते प्रायः, सा तु सम्यग्दर्शनदुहिता मनु-
हित्प्रभयभीतमानसा छत्रमभिसंरंती अस्मत्पृथिकापरिद्वैतेव कैश्चित् स्वल्पैर्बद्धकवाद्भ्रुतेर्द्विदग्धैराश्रीयते, तत् किं तां वराकीं
वर्णयसि मत्पुरतरतर्हि इह?, किं बहूना?, यदि स्वमतिभीतोऽसि तर्हि मामेव मृत्कलय तत्र येन त्वदुहितृदागतासानीय गलप्राहं
गृहीत्वा व्याचर्य दर्शयामि भूरिशः प्रागनुभूतभृतिं तस्य वराकस्य, जानामि चाहं प्रियतम ! अदेवं प्रागल्भ्येन नाहंत्येव वक्तुं
महिलाजनः, स्त्रियो हि सचिनयाल्पभाषिण्यः सलज्जा एव शोभन्ते, धाष्टर्धन्तु तासां वचनीयतामेवाचक्षति,
परमतीवार्तिगृहीतेरेवमभिहितमिति नाग्रसादो विश्वेयः, क्षमणीयमेव मम सर्वमिति, ततो विदस्य ग्राह मिथ्यादर्शनः—प्रिये ! महि-
लाप्रधान एव भवति मोहमहाराजानुगतो लोको, न तस्यैव लज्जां स जनयति, तत साधूक्तं त्वया, गच्छ त्वमेव तत्र, यथा भव्यं
भवति तथा कुर्वति, तयोक्तं—प्राणेश ! नेवं, त्वदुदयमात्रभाव्यमेव मादृशां प्रागल्भ्यमेतत्, तदभावे तु के वयं?, तस्मान्ब्रवद्भिरपि
तत्रागन्तव्यमेव, ततस्तेनोक्तम्—एवमेतत्, नहि विद्युक्तौ कदाचिदभ्यावां, केवलमिह व्यापारणीयं त्वयैव, तदस्थास्तु वयमपि
द्रक्ष्याम इत्यभिधाय गतः सकलत्रापत्यस्तत्र मिथ्यादर्शनः, प्रेषिताश्च प्रुष्टतो मोहनृपेण सन्त्यज्य सर्वापदो व्यसनानि धनपिपासा
लाभान्तरायादयश्च ॥ इतश्च प्रवृत्ता श्रीनिलयनगरे धनतिलकश्रेष्ठिनो गृहिणी, जातः पुत्रः, कृतानि वद्वर्षिनकमङ्गलानि, स्थापितं
तस्य वैश्रमण इति नाम, गतो बृद्धिमधीताः कलाः प्राप्तश्च यौवनं, ततो निजावसरं विजाय धनपिपासया सहर्षया गाढश्रुः पीडमा-
लिङ्गितोऽसौ, ततः सोऽपि समुच्छलिततीव्रतदभिलाषस्तां रिरंमुरभिहितस्तया—यदि मां प्रिययसि तदा कुरु प्रचुरान् धनादर्जनो-

पायान् उपविश स्वयं रत्नसुवर्णचन्द्रापाणेषु व्यत्रहारय पूगीफलगन्धधान्यकपर्पिसगुलिकालोहलाक्षाद्यापाणेषु अन्यान् बहून् वणि-
रूपुत्रान् प्रेषयान्यग्रदेशेषु बहुभाण्डभृत्भूरिगंत्रीप्रवाहान् चाहय बलिचर्दान् समुत्सृजोष्मंडलीं निरूपय रासभसार्थान् प्रवर्त्तय
प्ररुष्टकृपाणकापूरितप्रवद्धानि महाजलधौ गृह्यन्तां शुक्लमण्डपिकादिपट्टिकाः अभ्यस्यतां धातुवादः शिक्ष्यतां खन्यवादः
अभ्यस्यन्तां गमविलग्रवेशः परिशीलयतां कृत्रिमकृपाणककरणानि, ततस्तेनोच्छ्वस्य प्रोक्तं-तन्वह्नि ! साधूपदिष्टं, न भवन्त्य-
न्यथा गृह्यद्गणै रत्नराशयो न सम्पद्यन्ते सुवर्णमहाकूटानीत्युपविष्टस्तत्रद्रत्नसुवर्णधापाणेषु, प्रारब्धो विपुलव्यवहारः, ततो
विज्ञानः मनमयो लाभान्तरायेण, स्थितः स सन्निधाने वैश्रमणस्य, न भवति च तत्प्रभावात् काणकपर्दिकाया अपि लाभः,
विन्नयति तनोऽयम्-अहो नोपार्जितमद्य हृद्दस्यापि भाटकं, तदर्जने तु चिंतयति-हन्त ! अद्यापि नोत्पन्ना वणिक्पुत्राणामपि
पुत्रिः, नदुःपत्नी तु चिन्तयति-कथं तु संपद्यते गृहव्ययलाभः?, तल्लाभे चाशंसति भोगोपभोगादि, ततस्तत् किमपि भवति येन
मूलादर्प्यमिति किंचिन्, ततो धनपिपासाजनितमहार्चध्यानस्येतस्ततोऽत्रलोक्यतस्तस्थान्य उद्भ्रान्तलोचनः समुत्तालगतिः
समायानः कोऽपि पुत्र्यः, अथितमत्नेन रहसि विश्रामणां, दर्शितमतिप्रधानं शिरःकर्णकण्ठाद्याभरणं, विज्ञातं तेन पुनरिङ्गिता-
दिना तस्कराहतेमेतदिति, ततः संजितः श्रेष्ठिपुत्रो धनपिपासया-गृहाण, मा त्याक्षीरिदं, को जानाति भग्नं?, पुरतो यद्भवि-
ष्यति तन् हरियते, ततो गृहीतमनेन तदत्यन्तालपमूल्यकाणकरथेण, गतस्तस्करः, समायाताः पृष्ठत एव राजपुरुषाः, बद्धस्तै-
रेणिक गलोद्ग एव, कृतः पुरतो हन्यमानो उक्ता(लकुटी)भिश्चूर्ण्यमानो निष्ठुरकृपाणजवैविगोप्यमानः सर्वजनेन नीतो राजकुले,
मृग्मदीयाभरणमिदमनेनेत्यं गृहीतमिति निवेदिने समाम्नातो बध्यः पार्थिवेन, ततो मेलितो जनकेन महाजनो, विज्ञप्तो राजा,

ततो महाजनोपरोधात् कथमपि महादण्डं कृत्वा मुक्तस्तेनासौ, धनपिपासाप्रेरितेन च प्रारब्धानि पुरमध्य एव प्रभूतवाणि-
 ज्यानि, प्रतिवधाति च सर्वत्र तुच्छमपि लाभं तदन्तरायः, प्राप्यते च प्रतिपदं महापद्भिः, ततोऽन्यदा प्रेरितो धनपिपास-
 याऽसौ देशान्तरगमने, ततः पितरौ विमोच्य प्रचुरक्रयाणकभृतगन्त्रीर्गृहीत्वा गतस्तत्र, मार्गे च पतितो महाटव्यां बाधितः
 पिपासया सर्वोऽपि सार्थो, यत्नेनान्विष्यमाणमपि न प्राप्तं क्वापि पानीयं, दृष्टितजलाशयश्च सूच्छानिमीलिताक्षः पतितः सर्वोऽपि
 जनो, जातश्च निश्चेष्टः, अत्रान्तरे समयाता महातस्करधाटी, दृष्ट्वा च तत्तदवस्थमपहृत्य सर्वमपि सर्वस्वं गताः तस्कराः, तत्र
 कृपालुना तत्रागतेन केनापि पथिकेन कुतोऽपि समानीय पायिताः सर्वेऽपि स्वल्पजलं, स्वस्थीभूतानां चोपदिष्टस्तेषां जलाशयः,
 तैश्च तत्र गत्वा पीतं जलं, क्षालितान्यङ्गानि, स्वस्थीभूताश्च प्रवृत्ताः पुरतो गन्तुं, शम्बलाद्यभावाच्च गतः सर्वोऽप्यात्मीया-
 त्मीयद्वारैः, वैश्रमणोऽपि प्राप्तो ग्राममेकं, पीडितो बुभुक्षया पातितो निश्चेष्टस्तरुच्छायायां, दृष्टः केनापि अजुकम्पापरेण, दापितं
 तेन किमप्योदनादि, स्वस्थीभूतश्च पुरतो गच्छन् श्रान्तो बाढं, न शक्नोति पद्भ्यां गन्तुं, सुकुमारतया च स्फुटित्वा
 चरणतले समागच्छति शोणितं, मुहुर्मुहुर्मूर्च्छति लुठति पतति परिदेवते क्रंदति शोचति विलपति, मार्गश्रमाद् विभवकुटुम्बवि-
 योगाच्च बहिरन्तथोत्पन्नमहादुःखः, तत्रास्ति यद्दीनतामापन्नोऽसौ नाचेष्टत, ततोऽतिकष्टेन प्रतिग्राममटति भिक्षां, तच्छाभमपि
 महानिर्दयोऽतिनिस्तृशः प्रतिहन्ति लाभान्तरायः, इत्येवमतिनिष्करुणाभिः प्रतिपदमापतन्तीभिः महापद्भिःसौ कष्टेन
 समागतः किमपि वेलाच्छलं, धृतः केनापि वणिकृपुत्रतया, जातश्च किञ्चित् सक्किचनः, प्रेरितो धनपिपासया, प्रारब्धं वाणिज्यं,
 अर्जितं प्रभूततरं धनं, ततः समाकर्णितः क्वाप्ययं श्लोकः—“ इधुक्षेत्रं समुद्रश्च, योनिपोषणमेव च । प्रसादो भूशुजां

चैव, मद्यो वृन्ति ढरिद्रिताम् ॥ १ ॥” इति, श्रोत्साहित्य धनपिपासया भृतं क्रयाणकानां प्रवहणं, प्रवाहितं समुद्रे, गतस्तन्म-
ध्यदेशे, तत्र चोन्नतं धनमण्डलं गजति मेवः समुद्रश्च चमत्कुर्वन्ति सर्वतो विद्युतः प्रवृत्तधातिप्रतिकूलः पवनः, ततः समुच्छ-
लद्गुच्छलहर्षीभिर्विदलितं जनघा तद्यानपानं, आसैकफलकखण्डश्च वैश्रमणो जलचरजन्तुजलकल्लोलोलाभिधातादिजनित-
दुःखान्यनुभवनीरकल्लोलमालाप्रेरितः प्राप्तः कचिद्दूरेदेशे यत्र नामापि न ज्ञायते स्वदेशस्य, वार्चापि न श्रूयते सुहृत्-
म्वननादीनां, ततस्तत्र दुःखभाराक्रान्तस्यैतस्य गण्डोपरि स्फोटकल्पा लना पृष्ठतो रोगमहापत्, तदनुभावतश्च गृहीतो
जरेण वार्धितः शिरोवाधया गलितः शूलैर्न पीडितोऽन्यरोगैश्च, गयानः शून्यदेवकुलेषु निपीदन् सभासु प्रपतन् प्रपासु लुठन्
मठेषु कन्दन् देगिगुटीषु भ्रमन् प्रतिगृहं जल्पन् दीनानि याचमानः पथ्यौपधादीनि प्रतिहन्यमानतल्लाभो लाभान्तरायेण
दुःखितशिरं विचरन् विमुक्तः कथमपि रोगः, पुनर्धनपिपासाप्रेरितः करोति वाणिज्यानि, अर्जयति च प्रभूतवाराः कथमपि
किञ्चिदन्नं, परं शून्यते कचिन्नराधिपैः शूर्यते कापि धूर्तैः गृह्यते कचिच्चौरैः उपद्रूयते कापि पात्रकेनेत्येवं नानादेशेषु पर्य-
टन् करोति कचिद्भानुवादं, भक्षयते तत्र वार्चिकैः, परिशीलयति कापि खन्यवादं, निहन्यते तत्र शिलोपलादिना व्यन्तरपि-
गानादिभिः, भक्षयते भुजङ्गैर्देव्यते वृश्चिकैः सहते महावेदनानिकरमित्येवं प्रतिसमयमापतन्महापत्तिरतीव निर्दिण्णो धनस्व-
जनप्रदेगदारविशुक्तोऽतिदुःखितः पर्यटन् ग्रामनगराद्गियु गतः कडाचित् कापि विद्यामठे, पठितं च तत्र केनापि धर्मशास्त्र-
पाठकेन, -“ स्वजनधनभवनयौवनवनितातन्वाद्यनित्यमिदमखिलम् । ज्ञान्वाऽऽपञ्चाणसहं धर्मं शरणं भजत लोकाः ॥ १ ॥
शुभमर्नेनतत्, ततश्चिन्तितम्-अहो यत्र कचिदुःखितैर्गम्यते यद्ग्रतश्च निजदुःखं निवेद्यते स सर्वोऽप्येवमेव वदति-न

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥

कृतोऽन्यजन्मनि धर्मस्त्वया, अकृतधर्माणां च प्राणिनां अशरणानां पतन्ति प्रतिपदं महापदः, तस्मात् केवलापायपूरितेऽत्र संसारे धर्म एव शरणं तेषां, नान्यदित्यादि, अत्रान्तरे चिन्तितं मिथ्यादर्शनगृहिण्या कुदृष्ट्या-अहो चिराज्जातोऽद्य ममावसरो, यत इदानीं वैराग्यनामकस्य प्रतिपक्षमानुषस्य किञ्चित् प्रवेशोऽत्र पात्रे लक्ष्यते, तथैतत्प्रष्टुत एव साऽस्मत्प्रतिपन्थिनी सम्यग्दर्शनदुहिता कथमप्यागच्छति तदा सर्वमेवालं भवतीति विचिन्त्य सत्वरं प्रेषिता धर्मबुद्धिनामिका निजदुहिता, गताऽसौ तदन्तिकं, तदनुभावाच्चोत्पन्नो वैश्रमणस्य धर्मकरणाभिप्रायः, चिन्तयति च-यदि तावत् सर्वेषामपि विज्ञानाम-यमेवाभिप्रायस्तर्हि सर्वाभिलषितार्थसिद्धिहेतुर्धर्म एव प्रथमं किमिति न क्रियते ?, पुष्टकारणसद्भावे हि कार्याणि स्वत एव जायन्ते, तस्माद् गच्छामि स्वदेशे पश्यामि मातापितरौ, ततो निश्चयेन धर्ममेव तावत् करिष्यामीति निश्चित्य गतः कंचिद्वला-कूलं, कर्मकरवृत्त्या समारूढः प्रवहणे, लुग्नं परतटे तत्, ततः स्थलमार्गेण कथमपि चिरात् प्राप्तः स्वदेशं, ततः श्रीनिलयनगरे यावदागच्छति तावदुपरतः पिता विपन्ना माता गतः कोऽपि क्वापि परिजनः शीर्णं गृहं पतितानि हड्डानि अष्टौ विभवः, ततस्त-त्थाविधं दृष्ट्वा गतः परमं विपादं, पतितो महाशोके, प्रलयति स्म सुचिरं, निन्दति स्म बहुधाऽऽत्मानं, ततो धर्मबुद्धिनिबद्धमा-नसः कथमप्यात्मानं सन्धार्य करोति स्म मातापित्रोः परलोककृत्यानि, अत्रान्तरे चारित्रधर्मादिभिः सर्वैभिलित्वा निरूपितः सद्बोधमहत्तमः कर्मपरिणामस्यान्तिके, ततो गत्वाऽसौ श्रोक्तस्तेन-महाराज ! भवद्भिः पूर्वमिदं प्रतिपन्नमासीद् यदेप एकः संसारिजीवो भवतां सहायो भविष्यति, अस्य च जल्पस्यानन्तानन्तपुद्गलपरावर्त्ताः, न चास्माकमद्याप्यसौ वार्त्तागोचरमप्या-गच्छति, तत् किमीदृशमेतत् ?, नहि महतां प्रतिपन्नानि युगान्तेऽप्यन्यथा भवन्ति, ततः कर्मभूपालेन अलतोत्क्षेपगर्भं वदन-

॥२९६॥

भुवनभानु-
चरित्रे
संसारि-
जीवस्य
वैश्रमणा-
दिभवाः ॥

॥२९६॥

मूलस्य प्रोक्तं-हं वन्य ! न जानामि त्वमद्यापि तद्ब्यतिकरे यद्वर्तते, अहं हि युष्मदभिमुखं तमानयामि, वद्धाभिनिवेशास्तु
मद्दान्धवान् वराकं पुनः पुनः व्यावर्त्तयन्ति, तदीदृशे गृहविरोधे किमहं करोमि ?, न चैकैनेव मया कृतं किञ्चिदिह भवति,
किन्तु तथाभव्यन्वन्वभावलोकास्थितितनूपुरुषकारकालपरिणत्यादयोऽप्यत्र व्याप्रियन्ते, ततस्तैः सह पर्यालोच्य समये
भवतामपि एवं करिष्यते ममीहितं, न हि ममात्मप्रतिपन्नं किञ्चिद्विस्मृतं तत्, किलेदानीं धर्मबुद्धिस्तदन्तिके गता श्रूयते,
नयाज्यन्मानं किमद्यापि नमयो न भविष्यतीति सद्बोधेनोक्ते कर्मभूपालेन स्वभावनाम्नो निजामाल्यस्य करतले तालां
दत्त्वा उच्यन्ति-स्योक्तम्-अहो मत्या धर्मबुद्धिः सा, परयत मद्बोधोऽपि कथं जल्पति ?, महापापबुद्धिरेव हि सा, केवलं नाममात्रे-
णान्मनो धर्मबुद्धिन्वं प्रख्याय नाममात्रमादृश्यमात्रश्रुतं वञ्चयति वराकं सर्वमपि जगदेतत्, यां तु सम्यग्दर्शनदुहितरूपां
धर्मबुद्धिं न्यमवगच्छन्ति अन्यत्र मा, यतः पीयूषवृष्टिः प्राणिनां युष्मदभ्युदयेहेतुश्च सा, एषा तु तेषाममन्त्रभेषजमहाकूटविपक-
न्तरी, नमूलोन्मूलनहेतुश्च भवतां, नामतस्तुल्या अपि तथर्थशैलेऽतिदूरं विसंचदन्ति, यतः-सद्योधातिगरे जीवनीये च तुल्य-
मेव पिपिभिति नाम, इन्द्ररूपेण नागवल्लीदले चसममेव पत्राभिधानं, कांस्यत्रपुताप्रादिमये रजतकनकादिनाणके एकरूपैव
रूपकागान्या, आस्रं निम्बादौ च वृद्धधनिः, दधिदुग्धघृतादौ च सदृशी रससंज्ञा, अथ च स्वभावविसंवादः सर्वत्र प्रतीत एव,
एतच्चान्मानं वक्तुं न युज्यते, अम्बुआनुमचिवदुहिता हि सा, परं शत्रौ मित्रे च यथावद् बुधतामप्यस्माकमागच्छति, किं
कुर्मः ?, ननः स्वभावामात्येनोक्तं-देव ! किमनेन ?, न खल्वनुभवंत एव न जानन्तीत्यमी सर्वमपि तच्चेष्टितं, ततः शिरो विथूय
नगन्धोदित्वां दत्त्वा प्रोक्तं कर्मपरिणामभूयेन-अहो मत्यमुक्तं त्वया, सद्बोधो ह्यसौ, किमस्याविदितं ?, परं धूर्तस्तरुणश्चायं

मायाबृहत् रुच्यंश्च भणित्वा शंषापयति, विष्टात्रयति चास्मान्, ततः कर्णौ पिथाय सद्बोधेनोक्तं-आः भैत्रमादिशत, युष्मत्प्रसादः सर्व एवायं, तद्गच्छामो वयं, युष्मदयोग्यं (अस्मद्योग्यं) किमप्यत्र भवति तदादेष्टव्यं, ततः भूपतिना अभिहितम्-एवं करिष्यते, व्रजत, शिवाः पन्थान इति, गतोऽसौ, निवेदितं सर्वमपि निजस्वामिनः । इतश्च मातापित्रादिमरणादिदुःखदुःखितो वैश्रमणः कुदष्टिपुत्रिकया कारितो विशेषत एव धर्मकरणनिश्चयं, नीतश्चाकृष्य तन्नगरनिवासिस्वयं युनाम्नास्त्रिदण्डिनो मठे, श्रावितस्त-द्धर्म, ग्राहितश्च प्रतिदिनागमनाभिग्रहं, आगच्छंश्च पुनः पुनस्तावद्वासितो यावज्जग्राह तदीक्षां, ततो ग्राहितः स्वशिक्षां, करोति शौचवादं स्नात्यगलितेषु नद्यादिजलेषु प्रतिदिनमेव वारत्रयं क्षालयति पुनः पुनस्ताम्नभाजनकौपीनाद्युपकरणानि, ततश्चोपस्ते गुरो जातस्तत्स्थाने, दिशत्यनवरतमेवोन्मार्गं, द्रूपयति सन्मार्गं, द्वेष्टि सद्धर्मचारिणो, बहु मन्यते सर्वदैवात्मानं, ततोऽन्यदेत्थं कुथर्मद्विवशीकृतो मठादिमूर्च्छितमानसश्च मृत्वा व्यावृत्त्य गत एकेन्द्रियादिषु, श्रान्तस्तेषु पुनरप्यनन्तपुद्गलपरावर्त्तान्, ततो रञ्जिता स्वपुत्रिकया कुदष्टिः, तथा च तोषितो मिथ्यादर्शनः, तेनाप्यानन्दितो मोहराज इति, ततः पुनरप्यानीतोऽसौ कर्म-परिणामेन क्रथमपि मनुष्येषु, कृतो ब्रह्मदत्तब्राह्मणपुत्रः सोमदत्तनामा द्विजः, तत्रापि स्थिता समागत्यातिसन्निहिता स्वपुत्रिकां पुरस्कृत्य सभर्तृपरिजना कुदष्टिः मोहप्रेषितं तत्सहायभूतं कुग्रहहिंसादिदुष्टवलं च, ततस्तत्रापि कारितो यज्ञान्, प्रवर्त्तितः पशुवधेषु, ग्राशितस्तन्मांसानि, दाषितो युक्तहलोहलवणसंस्कृतिलक्ष्णसोपानत्तुरगगोभूमिकामसत्रादिदानादि, श्रेयितः कर्तुं कन्योद्वाहनानि, एवमन्यान्यपि धर्मच्छलेन कारयित्वा प्रचुरपापानि पातितो नरकेष्वित्येवं पुनरपि पथान्मुखो नीत्वा एकेन्द्र-यादिषु भ्रमन्निरुद्धोऽनन्तपुद्गलपरावर्त्तान्, एवमन्यान्यसौगतादिदर्शनानुगतं कृत्वा धर्मव्याजेन भूरि पापानि कारयित्वा मिथ्या-

दर्शनमग्निनेन महदुभयेन व्यावर्तितः नराक्रोडन्तवाराः, प्रतिवारं चैकेन्द्रियादिषु क्षिप्तः, परिरक्षितोऽनन्तपुद्गलपरावर्तान्,
नगोज्ज्वला मनुजदोशान्तःपातिति सौभाग्यपुरे नगरे सुन्दरगृहपतिगृहे वरुणाभिधानपुत्रतया समुत्पाद्य चिंतितं कर्मपरि-
णामेन-अहो नेतव्यस्त्वाद्यदयं मया कथमपि चारित्र्यसमीपे, एतच्च महापापरूपिणी नाम्नेन तु धर्मबुद्धिर्यावदेतत्सन्निधा-
नात्त निर्घटिता तावत् कर्तुं न शक्यते, तन्निर्रटिनं च सम्यग्दर्शनदुहितुश्चुख्यभिमतधर्मज्ञीकारे भवति, तदज्ञीकारं चानयो-
पिनिशेषगतं स्त एवासी करोति. तद्विशेषावगमश्च शुद्धसिद्धान्तश्रुतिदृष्टिकाकथित एवावगम्यते, तद्दृष्टिकासङ्गमश्च सदा-
गम्यभिधान एव सम्भवति, सदागमश्च सहुरुसमीपश्च एव सर्वदैव पर्यटति, तस्मादानयाम्यस्य सन्निधाने सहुरुं येन सर्व-
गुण्यं भवति. तत इदं कर्मपरिणामेहितं ज्ञात्वा भीतो मोहराजः शुभितो रागकेशरी दोलायितो द्वेषगजेन्द्रः जातं वजाहत-
मिन् समस्तमपि कुडुम्बं, ततो मिलितो मंत्रिवर्गः समागताः सामन्ताः, सर्वैश्चाभिहितं—देव ! क्षोभिताशेषत्रियुवनस्य कोऽयं
भालोऽप्येतावान् क्षोभः?, ततो दीर्घं निःश्रयोक्तमनेन-यथा यूयं भणथ तथैतत्, मदीयेन डिम्भमात्रेणापि शक्रादयोऽपि क्षोभ्यन्ते,
नतु मदीयस्य कोऽपि कापि क्षोभं जनयितुमलं, किं कुर्मः?, उद्वेजिता वयमनेन सर्वदाऽश्रुटितगृहविरोधेन, ततस्तैरुक्तं—किं
नूतनं किञ्चित् कर्मपरिणामेन सह चलितं?, ततो मोहराजेनोक्तं—किल नूतनं गणनीयं, यतस्तस्मिन्नेव युष्मद्विदिते संसारि-
जीव्यतिकरे तदन्तिके केनापि सहगुरुणा सह सोऽस्मद्वैरी सदागमस्तेन समानेतुमारब्धः श्रूयते योऽस्मान् समूलानपि कपति,
ततः किलास्मत्कुलरुन्दलीदानालज्जालां श्रुतिदृष्टिकां तदन्तिके प्रेषयिष्यति, ततस्तैर्विशुक्कुंकारमभिहितं सर्वैः—यद्येवं तर्हि
न कर्तव्य एव सर्वथा क्षोभो, वयं हि तथा करिष्यामो यथैव तदपायमूलभूतः स गुरुरेव तत्र नागच्छति, ततस्तद्वचःसमाश्वा-

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥३००॥

सितेन प्रोक्तं मोहक्षितीशेन-कुरुतेवं वत्साः !, पूरयत मम मनोरथात्, ततो गतास्तत्सैनिकाः, तैश्च सर्वैरपि पर्यालोच्य गुरो-
रागच्छत एव निरूपिता महापशुकुनाः प्रेषितः शिष्याभ्यापनादिविक्षेपः प्रोत्साहिताः शिरोव्यथादिरोगाः उत्पादिता अन्तराले
पार्थिवविरोधादिप्रत्यूहाः, ततः प्रतिस्खलितः हठादेतैरागच्छन् गुरुः, ततश्च कुट्टिदुहित्वचनाद्धर्मच्छलेन कृतानेकमहापापो
ग्रस्तः कदाचिन्महापदा, संहतो वरुणो मरणेन, पुनरपि पराङ्मुखः परिभ्रमंश्चैकैन्द्रियादिषु दृतोऽनन्तं कालं, ततो जनितः पुन-
रपि मनुष्यक्षेत्रे विमलपुरनगरे रमणनाम्नः श्रेष्ठिनो गृहे संसारिजीवः सुमित्राभिधानपुत्रतया, समारूढैश्च शौचनं, ततोऽन्यदा
मोहद्वलस्खलनान्तरालेन केनापि कथमपि समालिङ्गितः संयमश्रिया शोभितः प्रथमभरणेन दुष्प्रदृष्यस्तपस्तेजसा अभिगम-
नीयो भव्यभ्रमराणां सोममुखपद्मजः सम्पत्त्या विलिप्तः सुगन्धिशीतलविलेपनेन मण्डितः सर्वाङ्गमेव सद्गुणमण्डनेन अचल-
श्चारित्र्यप्रतिज्ञायां स्थिरो दर्शनाङ्गीकारे निष्ठाप्राप्तो मतिश्रुतज्ञाने बहिर्बहुशालकाभिधानोद्याने समानीतः कर्मपरिणामेन सदा-
गमान्वितो गुणजलधिनामा स्वरिः, ततः शुद्धसिद्धान्तश्रुत्युत्कण्ठिताः समागच्छन्ति तदन्तिके राजामाल्यश्रेष्ठिसार्थवाहादयः,
ततो यायत् किल सुमित्रोऽपि तत्र गमिष्यति तावद्विज्ञातैतद्भ्यतिकरो रे रे गृह्णीत गृह्णीत, अन्यथा हताः सर्वेऽपीति शुचाणः
संभ्रमेणोत्थाय महीपतिः प्रेषयति तन्निवारणाय सुभटसमूहं, तद्यथा-निरूपयत्यालस्यं प्रेषयति कुटुम्बादिस्नेहमूढतालक्षणं
मोहं प्रेरयति किमेतेऽपि जानन्तीतिरूपामवज्ञां उत्साहयति जात्यादिमदं तर्जयति क्रोधं प्रवर्त्तयति प्रमादं उच्छृङ्खलयति
कार्पण्यं व्युत्सृजति नरकादिदुःखश्रवणभयं मुत्कलयति शोकं उज्वलयति कुट्टिदेशनोद्भवाज्ञानं संचलयति गृहहस्तकृषि-
सेवाविषयव्याक्षेपात् उन्मुद्रयति नटदर्शनादिक्लृहलानि संवाहयति द्यूतक्रीडाः, इत्यादिभिः कृतकिलकिलारवैः सर्वैरपि तत्र गत्वा

शुवनभासु-
चरित्रे-
संसारि-
जीवस्य
वैश्रमणा-
दिभवाः ॥

॥३००॥

केनापि कर्ममिथिदिने गुरुममीपं गच्छन् सुमित्रो गले गृहीत्वा हठाभिरुध्य विहृतः, ततोऽन्यदिने गुरुरप्यन्यत्र विहृतः, कदाचित्
 नृमित्रोऽपि प्रेनप्रनिप्राचूर्णतामुपागतः. सञ्चलितसर्पैर्वैकेन्द्रियादिव्वनन्तकालं, समानीतोऽसौ पुनरपि मनुष्येष्वानीतौ च पुनः
 कथमपि गङ्गुल्यदागमौ, न लब्धश्चालस्यादिप्रतिहनेनामुना वराकेण तथैव श्रुतिसङ्गमः, ततो नीतः पञ्चान्मुखः मिथ्यादर्शन-
 कृष्टिद्विवृत्त्यां, श्रुतः पुनरप्येकेन्द्रियादिव्वनन्तकालं, एवं तावद्यावदनन्तवाराः, अन्यदा च जनितोऽसौ पुनरप्यवन्तिनामि-
 कार्यां नगर्यां गङ्गदत्तनाम्नो गृह्यतेः सिन्धुदत्तनामा पुत्रः, प्राप्नो यौवनभरं, समानीतौ तथैव सङ्गुरुसदागमौ, निषिध्य
 च नडादालस्यादानीज्यौ कर्मपरिणामेन कथमपि सङ्गुरुसदागमसमीपे, ततो विज्ञायैतन् महाचिन्तासागरसमवगाढश्चिन्त-
 यति मोहः क्षिणियान्नो वदति च-अहो मन्त्रिसामन्ताः ! भस्त्रायां यानि काण्डानि तानि मुक्तानि, किमिदानीं प्रेषयामि ?
 तस्य वैरिणः पार्श्वे, भवति यतः श्रुतिसङ्गमः, ततो ज्ञानावरणसामन्तेनोत्थायाभिहितं भैवमादिशतु देव !, अनन्तं हि देवस्य
 भैरव्यं, श्रुतजलवग्धु, अद्यापि विन्दुरपि नाकृष्यते, तदिदानीं मदीयदुहितुः शून्यतायास्तत्रावसरः, तत्सन्निधाने हि संपन्नोऽपि
 श्रुतिगंगमौ निरुल एव गम्ययते, तदादिश्यतामेषा, कृतं तथैव मोहनरेन्द्रेण, गता च सा तत्र, जातश्च सिन्धुदत्तस्य मङ्गुरु-
 गदागमगन्त्रिधानाद् श्रुतिल्यामः, कथिताथ तथा विस्कार्य मिथ्यादर्शनकुष्टिद्विवृत्तेषां वर्णिताः सम्यग्दर्शनदुहितुगुणाः कथि-
 तानि मोहनमार्गाणि निवेदितानि तन्मन्यविलम्बितानि प्रख्यापिताश्चारित्र्यमर्मप्रसादसम्पत्तयः प्रकटितस्तन्मैरन्यमम्भवः सुखस-
 न्दाहः, परं शून्यतागन्त्रिधानादनेन कोऽहं का एया किमिह कथ्यत इत्येतावदपि न विज्ञातं, दूरे तद्भाषितार्थः, तत उत्थितायां
 पर्वदि पृष्टः केनापि-किं श्रुतमिः भो ! त्वया ?, तनस्तेनोक्तं-न किञ्चिज्ज्ञानामीति, अन्यान्यदिनेष्वपि मित्राद्युपरोधेन केनचिद्

गतोऽसौ गुरुसमीपे, जातः श्रुतिसंगमः, परं शून्यतासन्निधानाचालन्यां जलमिन न किञ्चित्तत्र स्थितं, ततो गतावन्यत्र राद्गुरुस-
 दागमौ, ततः सिन्धुदत्तः कुट्टद्विबुधर्मबुद्धिभ्यां भागनतादिसन्निधाने यदा नीयते तदा त्यजति तत्सन्निधानं शून्यता, बुध्यते
 सर्वमपि तदाख्यातं, करोति च तदुक्तमित्युपचितमहापापः पुनरपि निवर्त्य विभृत एकेन्द्रियादिष्णनन्तकालं, ततोऽन्यदा
 चिन्तितं कर्मभूपालेन-अहो न लभतेऽयं वराकः कथमपि चारित्रधर्मसैन्यप्रवेशं, यतो बलिनोऽद्यापि मद्भ्रान्धवास्तेषां चाबलत्वं
 यथा भवति तथा जानाम्यहं, केवलं तथा क्रियमाणे तेषां महात् शरीरापचयः, अस्माकं च शरीरादव्यतिरिक्तास्ते, अतस्तच्छु-
 रीरक्षये ममैव परमार्थतोऽसौ संपद्यते, तत् किमिदानीं करोमि ?, यदिवा प्रतिपन्नं निर्वाहयतां यद्भवति तद्भवतु, किमनया
 चिन्तया ?, यतः-‘ देहेऽपि जनितदाहं सिन्धुर्बडवानलं शशी शशकम् । न त्यजति कलङ्कं प्रतिपन्नपरा हि सत्पुरुषाः
 ॥ १ ॥ उपकृतिराभसिकतया श्रितिमपि न गणन्ति नात्मनोऽगुणिताम् । जनयन्ति हि प्रकाशं दीपदशाः स्वाङ्गदाहेन ॥ २ ॥
 यदपि चारित्रधर्माद्याः ममापि क्षयाथैव यतन्त इति किं तेषां परमवैरिणाश्रुपकृतेनेत्येतदप्यचिन्त्यं, यतः-“ उपकारिणि वीत-
 मत्सरे वा, सदयत्वं यदि तत्र कोऽतिरेकः ? । अहिते सहसाऽपराधलब्धे, सघृणं यस्य मनः सतां स धुर्यः ॥ १ ॥ अपास्य
 लक्ष्मीहरणोत्थवैरितामचिन्तयित्वा च तदद्रिमर्दनम् । ददौ निवासं हरये महार्णवो, विमत्सरा धीरधियां हि वृत्तयः ॥ १ ॥
 यदिवा मदीयं शुभपक्षं सदैव ते पोषयन्ति सत्रिस्तरं चासत्प्रसिद्धम्, अन्यथा नामापि को ममाज्ञास्यत् ?, प्रसिद्धार्थिनश्च
 पुरुषाः किमिह तद्यन्न सहन्ते, यतः-तमसाऽनिशं शशाङ्को गगनं न त्यजति खण्ड्यमानोऽपि । कैतावती प्रसिद्धिर्यसादन्यत्र
 परिवसताम् ? ॥ १ ॥ ” इत्यादि विचिन्त्य विजयवर्द्धननगरे सुलसश्रेष्ठिनः पुत्रतयोत्पादितः कदाचिदसौ संसारिजीवः

कर्ममहाभारतेन, स्थापितं च तस्य नन्दन इति नाम, प्राप्तश्च यौवनं, ततः परिणामेन निकटीभूय प्रच्छन्नमेव समये समर्पि-
नोऽस्य यथाप्रवृत्तकरणनामा स्वप्नः निवेदितं च कर्णे-खण्डयासुना खड्गेनात्मवैरिणो मोहराजस्य किञ्चिद्भूतमेकसप्ततितमं
मेकं त्रिंशत्तमं भागं धृत्वा छिद्रि शेषान् मातिरैकैकोनत्रिंशच्छरीरांशान्, एवं नामगोत्रशुद्धयस्यापि किञ्चिद्भूत-
भागं परिहृत्य परिहृत्य कर्त्तव्यं शेषानेकोनत्रिंशत्तितनुविभागानतिरिक्त्वा, तत एतैरिस्थं खण्डयित्वाऽधरतामुपनीतैः समस्त-
मपि तन्मन्यं खण्डितमधरितं च भविष्यति, ततो निराकुलो द्रक्ष्यसि त्वं सकलसुखसंदोहनियन्धनसम्यग्दर्शनमहामात्य-
भजनद्वारं, तत्र निविडरागद्वेषग्रन्थिपरिणतिरूपग्रन्थिक्रपाटपिहितं वर्त्तते, तदुद्घाटने चोपायं पुनरपि कथयिष्यामि, यथोप-
दिष्टं कुर्विदानीं तावत्, ततः कृतमनेन तथैव, समानीतौ च कर्मभूषतिना तत्पुरद्वारवर्त्तिनि सहस्राप्रवचनोद्याने सद्गुरुसदा-
गमौ, नीतस्तदन्तिकं नन्दनो, दत्ता च तस्य सहायिनी दक्षता, तद्भ्याच्च प्रपलायिता शून्यता, इतश्च मूर्च्छिते मोहराजे
रुद्रेण ज्ञानावरणादिसामन्तेषु समाक्रन्दतोर्नामगोत्रयोर्विलपति रागकेसरिप्रसुखसमस्तसैन्ये कथंकथमप्यात्मानं सवाह्यावष्टम्भं
वद्वा समुत्थितो मिथ्यादर्शनमहत्तमः, समचलोकितं च तत्तद्वचस्थं समग्रमपि सैन्यं, ततश्चापादमस्तकमेव भृतोऽमर्शस्याश्रद्धा-
ननामकं महादुष्टचूर्णं गृहीत्वा धावितः, सत्त्वरं प्राप्तो नन्दनसमीपे, सद्गुरुसदागमाभ्यां च शुद्धश्रुतिमुखेन कथिताः सम्यग्दर्श-
नस्य सर्वेऽपि मोहमिथ्यादर्शनादिदोषाः, निवेदिताः अशेषा अपि धर्मदेशनादिगुणाः, ज्ञापिताश्च धर्मफलभूताः स्वर्गोपवर्गा-
दयः, प्ररूपिताः पापकार्यरूपा नरकादयः, ततो दक्षताप्रभावाद्ब्रगतं सर्वमपि तत् नन्दनेन, अत्रान्तरे ज्ञागित्येव दत्तो मिथ्या-

दर्शनेन तस्याश्रद्धाननामको महादुष्टशूर्णः, तद्भावितेन च चिन्तितं नन्दनेन-अहो क्व ते मोहमिश्यादर्शनादयः क्व चासी
वर्तन्ते चारित्रधर्मम्यदर्शनादयः ? केनावलोकिताः सहैव पापेन ते नरकादयः ? कश्चागतो धर्मस्वर्गापवर्गादिभ्यः
पथात् ? तदियं महासाहस्ररूपिणी काऽग्यमीपां वाचालतेति विचिन्त्य समीपवर्तिनां च शनैः कथयन् मुहुर्मुहुः सहस्रतालमु-
पहसत्येप, ततो रुष्टः कर्मपरिणामोऽस्य, तुष्टाः मोहादयः, पुनरपि पुष्टाः परिपूर्णशरीराश्च संजाताः, ततोऽतिरोपमृतेर्गले गृही
त्वाऽसौ नन्दनः सम्यग्दर्शनमहामात्यभवनद्वारान्निवर्तितस्तैः पश्चान्मुखः, कारितः पापसहस्राणि, नीतः पुनरप्येकेन्द्रियादियु,
भृतोऽनन्तं कालं, एवं क्वचिन्नरके क्वापि संक्षिपञ्चेन्द्रियतिर्यङ्मनुष्येषु क्वचिद्देवेषु पूर्वोक्तविधिना मोहादीन् खण्डयित्वा समा-
गतोऽयमनन्तवारा यथोक्तस्वरूपे सम्यग्दर्शनमहामात्यभवनद्वारे, परं क्वाप्यश्रद्धानात् क्वचिद्रागादियथात् क्वापि क्रोधादिभिः
क्वचिद्विषयगृह्यादिभिः समुचितमहापापस्तत्रालब्धप्रवेश एव पुनरपि पुष्टपरिपूर्णीकृतमोहादिभिस्तथैव निवर्तितः, स्थित एकेन्द्रि-
यादिषु प्रतिवेलमनन्तकालं, इतश्च-अस्तिमनुष्यक्षेत्रे मलयपुरं नाम नगरं, तत्र च इन्द्रो नाम राजा, तस्य च विजया नाम भार्या,
तयोः पुत्रत्वेनोत्पादितोऽसौ प्रस्तुतजन्तुः कदाचित् कर्मपरिणामेन, स्थापितं च तत्रास्य विद्मवसेन इति नाम, गतो वृद्धि-
मधीताः कलाः प्राप्तो युवतिजनोमनोमोहनं प्रवरयौवनं, तत्र चान्यदा कुमरवृन्दपरिवृत्तः क्रीडन् गतोऽशोकमुन्दरं नामोद्यानं,
तत्र च दर्शितौ पुनरपि कर्मभूषेन तौ सद्गुरुसदागमौ, तद्दर्शने च समुच्छसितविशिष्टतरवीर्यः सविशेषः कृततैक्ष्ण्येन कर्मभूषा-
लावाप्तपूर्वाभिहितखड्गेन पूर्वोक्तच्छेदादधिकतरं छित्त्वा मोहादिशत्रून्स्खलितो गतः सद्गुरुसदागमसमीपेऽसौ सपरिकरः कुमरः,
सविनयं च प्रणम्योपविष्टः समुचितप्रदेशे, कारितश्च सदागमं भणित्वा गुरुणा तस्य श्रुतिसङ्गमः, प्रोक्तं च तत्रश्रवणे विलग्य

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥

॥३०५॥

तथा, तद्यथा—भद्र ! भो ! हितबुद्धिस्त्वं, आमिती भवसागरे । द्रष्टुमोहमहीपस्य, मिथ्यादर्शनमन्त्रिणा ॥ १ ॥ यतः कुदृष्टि-
हिन्या, सार्द्धं दुहितरं निजाम् । धर्मबुद्धितयाऽऽख्याप्य, प्रेषयत्येष द्रष्टधीः ॥ २ ॥ ततोऽर्थतो महापापबुद्धिरेषा जगन्त्रये ।
अमन्ती स्ववशान् कृत्वा, वराकान् प्राणिनोऽखिलान् ॥ २ ॥ धर्मच्छलेन पापानि, कारयित्वा महान्त्यपि । पातयत्यतिरौद्रेषु,
नरकेषु ततो भवे ॥ ३ ॥ अनन्ते अमयत्येषा, मिथ्यादर्शनमन्त्रिणः । पितुः कुदृष्टिमातुश्च, सेवां कारयते भृशम् ॥ ४ ॥ तौ
च यत् कुरुतस्तेषां, तत् किमाख्यायते तव ? । रागादिदोषनिर्मुक्तमानसेषु गुणात्मसु ॥ ५ ॥ अदेवबुद्धिं देवेषु, द्वेषभावं तथैव
च । नित्यं जनयते दुष्टौ, निःस्पृहेषु दयालुषु ॥ ६ ॥ गुरुष्वगुरुबुद्धिं च, तां स्थापयतोऽगुणिव्वपि । दयादानक्षमाशीलध्यान-
ज्ञानादिनिमित्ते ॥ ७ ॥ सद्धर्मे सर्वदा द्वेषं, भूतघातात्मके पुनः । अधर्मे पक्षपातं च, भृशं कारयतस्तथा ॥ ८ ॥ विपर्यस्ता
यथा जीवाः, पापं संचिन्त्य भूरिशः । न तदुःखं सहन्ते यन्नैव ते तत्प्रसादतः ॥ ९ ॥ मोहादिभिस्ततः सर्वैरिभिमिलितै-
र्भृशम् । त्वमप्यनन्तकं कालमेतावन्तं कदर्शितः ॥ १० ॥ विशेषतोऽत्र ते वैरी, सकुटुम्बोऽपि द्रष्टधीः । स मिथ्यादर्शनो मन्त्री,
दुरन्तानन्तदुःखदः ॥ ११ ॥ तद्भार्यापुत्रिकाभ्यां तु, दग्धो दुःस्वैर्यथा पुनः । त्वं तथा कथयेत् कोऽत्र, सहस्रवदनोऽपि मन् ?
॥ १२ ॥ तद्भाषितमिति श्रुत्वा, भीतचित्तो नृपाङ्गजः । सगद्गिरिा शान्तः, प्रणम्य गुरुमब्रवीत् ॥ १३ ॥ एतदेतावतीं वेलां,
प्रभो ! तावत् पुरा क्वचित् । न विज्ञातं मया किंचिद्ज्ञानाहतचेतसा ॥ १४ ॥ तच्छरणविमुक्तस्य, वैरिभिरस्तेनिरर्गलम् । क्षेत्री-
कृतस्य दुःखानां, किं त्राणं मे भविष्यति ? ॥ १५ ॥ गुरुणा प्रेरिता ग्राह, श्रुतिस्तं पुनरप्यतः । निवेदितं मया भद्र !, तुभ्यमे-
तदनन्तशः ॥ १६ ॥ परं शून्यतया कापि, क्वचिदप्यश्रद्धानतः । कापि द्वेषात् क्वचिन् मोहात्, कापि शाब्धात् क्वचिन्मदात्

अनित्य-
भावना
वलिनरेन्द्र-
कथा ॥

॥३०५॥

॥१७॥ कुदृष्टिपुत्रिकागाढरागान्धेन त्वनेकजगः । नीतं विफलतां सर्वं, तस्मादेव हितात्मना ॥ १८ ॥ मम वाक्यं त्वयेदानीं,
श्रोतव्यं हितमात्मनः । ततो बद्धाङ्गलिर्भूत्वा, सोपयोगः शृणोत्यसौ ॥ १९ ॥ तथा श्रोक्तं ममस्तीह, सद्गुणामृतसागरः ।
चारित्रधर्मभूपालन्यस्तराज्यमहाभरः ॥ २० ॥ सम्यग्दर्शनसन्मन्त्री, मदागमसहोदरः । सद्गोषो बान्धवो ज्येष्ठः, सर्वज-
न्तुहितात्मकः ॥ २१ ॥ छिन्नपत्रमिवाशेषं, यन्नाम्नापि प्रकल्पते । तत् सैन्यं मोहराजस्य, स्मरत्द्वीर्यमद्भुतम् ॥ २२ ॥
निष्पिष्टोऽनेकधा येन, कलत्रापत्यसंश्रुतः । स मिथ्यादर्शनो दुष्टः, प्रतिपन्थी विजोपतः ॥ २३ ॥ धर्मप्रासादमत्पीठं, म्रलं
मोक्षतरोश्च यः । समग्रगुणभूषीठसमुद्धारफणीधरः ॥ २४ ॥ न सा समृद्धिरस्तीह, न तत् सौख्यं न तत् पदम् । यत्तुष्टो न
ददात्येष, देहिनां सम्यगाश्रितः ॥ २५ ॥ तस्यास्ति दृहिता रूपमौभाग्यादिगुणैकभूः । धर्मचुद्धिरिति ख्याता, यथार्थाभि-
धया जने ॥ २६ ॥ या चित्तेऽपि धृता सद्यः, सुखयत्येव देहिनः । संगमोऽमृतवाहिन्यास्तस्या निःमीमसौग्यकृत् ॥ २७ ॥
भजन्ते जन्तवो ये तां, ते तद्वशितमेव हि । पश्यति तं महात्मानं, सम्यग्दर्शनमंत्रिणम् ॥ २८ ॥ दृष्टश्च ममभक्त्यत्र, त्राणं
निःशेषदेहिनाम् । मोहाद्विचलदुःखौघसंश्रमनसा सदा ॥ २९ ॥ नैनाश्रित्वं पुनर्येषां, तद्गुहित्राऽस्ति देहिनाम् । तेषां दूरे
पस्त्रिणां, पश्यन्त्यपि हि ते न तम् ॥ ३० ॥ तद्यद्यस्ति तत्रार्थित्वं, तथा मुंदर ! किंचन । दर्शयामि ततोऽहं तां, सौस्थ्यं
ते जायते ततः ॥ ३१ ॥ प्रगुणोऽहं तिष्ठाम्येष, प्रसादं प्रविधाय मे । सत्वरं ददर्शयतामत्र, सा मपुत्सुकचेतसः ॥ ३२ ॥
ततो गुरुणा तस्य विशेषवतीं योग्यतापुपलभ्य सदागमश्रुतिश्रुत्वेन तावत् मधिस्तरश्रुतप्रणिंतं पुनरपि मोहमहाचरद-
मिथ्यादर्शनकृदृष्टिकुधर्मवृद्ध्यादिवैगुण्यं, तावच्च निवेदिताः शुद्धधर्मगुणा यावदुन्मीलिता च शुद्धधर्मकरणचुद्धिः, ततस्तेन

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥

संविग्नमनसा प्रोक्तं-भगवन् ! युष्मत्कृतात् सदागमश्रुतिप्रसादात् सम्पन्ना तावन्मम धर्मबुद्धिः, तत्प्राप्तौ च चिन्तयाम्यहं-
करोमि युष्मदभिहितमेव धर्मं, परिहरामि कुदृष्टिधर्मबुद्ध्यादिसंसर्गं, तत् कथयत प्रसादं कृत्वा स्वधर्मविधानोपायविधिं, ततो
गुरुणाऽभिहितं-भद्र ! भवेच्चेदस्यां धर्मबुद्धौ स्थिरानुगिता तर्हेषा एवास्मदादीन् उत्साहयति धर्मविधानोपायविधिकथनादिषु,
तदिह शुद्धधर्म चिकीर्षुणा तावत् प्रथममेवान्यपरिहारेण सम्यग्मनोवाक्यैः प्रतिपत्तव्यः स्वामिभावेन सम्यग्दर्शननामामा-
त्यो, रक्षणीयं सर्वप्रकारैर्यत्नतः तत्कालुष्यं, ततः सम्यगाराधित एष तथा प्रसीदति यथा भवति सर्वाप्युत्तरोत्तरगुणसंसाप्तिः,
ततश्चिन्तितं राजतनयेन-अहो महाप्रभावः कोऽप्येष सम्यग्दर्शनो, नामापि सुन्दरमस्य, केवलं कथमेप मया द्रष्टव्यः प्रत्यभिज्ञा-
नीयो वा, इत्यादि चिन्तयति राजपुत्रेऽवसरोऽयमिति ज्ञात्वा कर्मभूपालेनार्पितस्तस्य विशुद्धतराध्यवसायस्वरूपापूर्वकरणनामको
दृढस्तीक्ष्णः कुठारः, कर्णे च कथितं छन्नमेव किञ्चित्, ततः समुल्लसितानवासपूर्ववीर्यविशेषोऽयं यथोक्तकुठारेण हठान्निविडरा-
गद्वेषपरिणतिस्वरूपग्रन्थिनामकं महाप्रतौलीकपाटद्वयं पाटयित्वा मोहादिशत्रून् अनुसमयमेव हि निर्दयं घ्नन् प्राप्तः सम्यग्दर्श-
नमहामात्यशरदिन्दुधामधवलान्तरकरणनामकमहाप्रसादराजाङ्गणभूमौ, ततश्च स्वप्रतिज्ञानिर्वाहपरितुष्टकर्मक्षितीशेन समर्पि-
तस्तत्रास्य विशुद्धतमाध्यवसायात्मकानिर्वृत्तिकरणनामको महावज्रदण्डः, तेन च मोहराजद्वेषगजेन्द्रपुत्री अनन्तानुबन्धिक्रो-
धमानौ तथा मोहराजाङ्गणराजकेसरिदुहितानन्तानुबन्धिनी माया तत्पुत्रश्चानन्तानुबन्धी लोभः स च मिथ्यादर्शनदुष्टामात्यः,
एते पञ्चापि महाशत्रवो हन्यमाना अप्यतीव सामर्शाः प्रकृष्टदुष्टचेतसः कथमपि पृष्ठिममुञ्चन्तस्तथा प्रहता विश्वसेनकुमारेण
यथा चिंगिकां प्रयच्छन्तः सावशेषजीविताः प्रणश्य चित्तवृत्तिमहाटवीमध्ये कापि निलीना मूर्च्छितात्मानः स्थिता इति,

॥३०७॥

अनित्य-
भावना
बलिनरेन्द्र-
कथा ॥

॥३०७॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥

॥३०८॥

ततः प्रतिबन्धकाभावे अविष्टो राजसुन्दरन्तरकरणामके सम्यग्दर्शनावाससौधे, दृष्टश्च तत्रौपशमिकरूपधारी सम्यग्दर्शनम-
हामात्यः, ततो द्रवदग्धतरुविव पुष्करावर्चधनवर्षेण ग्रीष्ममरुपान्थ इव महासरःसलिलसेकेन दुर्जनदुर्वचने तप्तसाधुरिव
सुधारसस्यन्दिसुजनवचनप्रबन्धेन आजन्मदारिद्र्योपद्रुतमहादरिद्र इवातिप्रभूतद्रविणलाभेन शिशिरहिमपातदग्धकमलखण्ड
इव मधुमाधवसम्बन्धेन चिरविप्रयुक्तातिश्रियप्रियविरहसंतप्तसंगमेन अनादिकालविरुद्धमोहादिमहारिपुसमूहजनितदुःखौघ-
दग्धः शीतीभूतोऽसौ तद्दर्शनेन पीयूषप्रवाहसंपातप्रतिभेन, ततः कथितमपि पूर्वं पृच्छतस्तस्य कथितं पुनरपि गुरुणा सविस्तरं
तत्स्वरूपं, प्रत्यभिज्ञापितश्च पुनः पुनरेवासौ, प्रदत्ता शिक्षा नरेन्द्रनन्दनस्य, यथा-भद्र ! यावज्जीवं ममायमेव स्वाभी नान्य
इति प्रतिज्ञा देवैरपि यथा न चाल्यते तथा दृढं धरणीया, प्राणेष्वपि गच्छत्सु न मोक्तव्य एवायं, शङ्काकाङ्क्षाविचिकित्सा-
परपापण्डिपरिचयपरपापण्डिप्रशंसापिण्डप्रदानप्रपात्रितरणादयश्च प्रकाराः सर्वथैवास्य कालुष्यहेतवः आत्महितैषिणा दूरतः
परिहरणीयाः, अन्यथा मनागप्यस्मिन् क्लृपिते पुनस्तथैव ग्रीढीभवन्ति मोहादयः, ततः पूर्वापकृतानि स्मरन्तो गाढतरं प्रकुपि-
तास्ते दशनदण्डौष्ठाः सरुयो गले गृहीत्वा समाकर्षयन्ति, निःशङ्का नयन्ति स्वयशतां, ततो विडम्बयन्ति निःशङ्काः समधिकम्,
अतो रक्षणीयो वत्स ! दुष्टात्मनाममीपाभीषदप्यवकाशः, ततोऽयं सम्यगाराधितः सम्यग्दर्शनमहामात्यः समये त्वद्योग्यतां
विज्ञाय दर्शयिष्यति तं प्रणतजनमहावत्सलं सकलसुखसन्दोहदायकं चारित्रधर्ममहाचक्रवर्त्तिनं, स च निबिडभक्त्या समा-
राधितः स्वशरीरादप्यतिरिक्ते परमवल्लभे जगद्गौरव्ये महासाम्राज्यदायिनि प्रवरलक्षणान्विते निःशेषसौरव्यखानिकल्पे
समग्रगुणसर्वस्वश्रीगृहापवरिके देशविरतिसर्वविरतिनामिके दास्यति परितुष्टस्तव क्रमेण निजपुत्रिके, ते च दुराराधे अतिनिपुण-

अनित्य-
भावना
बलिनरेन्द्र-
कथा ॥

॥३०८॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा

भव-
भावना ॥

॥३०९॥

जनरंजनीये, सर्वथा तच्चितकालुष्यमजनयन् सेवमानस्त्वं सुखपरम्परामनुभवन् क्रमेण प्राप्स्यसि परमैश्वर्यवर्यं निःसीमानन्त-
सुखसम्पन्नमप्रतिपाति सकलत्रैलोक्योपरिवर्त्ति निर्द्विचिपुरीपरमेश्वरत्वमिति, तदेतत् सम्यक् श्रुत्वा प्रतिपद्य च क्षणात् कृता-
न्यक्षायोपशामिकसम्यक्त्वरूपस्य सम्यग्दर्शनस्य सेवको भूत्वा ग्रहदृष्टमनाः प्रणम्य गुरुचरणौ जगाम स्वगृहं सपरिकरो विश्व-
सेनकुमारः, ततोऽसौ स्मरंस्तानि गुरुवचनानि कुर्वन्श्च तदुपदिष्टविधिना सम्यग्दर्शनसेवां गमयति दिवसान्, ततः कर्मपरिणा-
मेन चिन्तितम्-अहो निर्वाहितप्राया मयेदानीं प्रतिज्ञा विगतप्राया चिन्ता यद्यं मीलितः सम्यग्दर्शनस्य, इतो ह्यूर्ध्वं यदि-
मद्भान्धवा गाढमस्य तापयिष्यन्ति तथाऽप्युपाद्धृदुद्गलपरावर्त्तमेवास्य संसारः, परतस्तत्सैन्यप्रौढसहायतां विहाय निर्द्विचि-
पुरीपरमेश्वरत्वलाभादिति, ततोऽन्यदा पितरि पञ्चत्वमुपगते संपन्नोऽसौ महीपालः, पालयति राज्यं । अन्यदा च निरानन्दं
भजनमत्सरं परिहृतप्रायव्यापारं निरीक्ष्य स्वपक्षं प्रकुपितो गाढममर्शं परिवहन् मोहनरेन्द्रज्येष्ठपुत्रो रागकेशरी कुट्टिरीगरूप-
मात्मनो विधाय पितरं प्रणम्य निर्गतः स्वस्थानात्, प्राप्नो विश्वसेननरेन्द्रसमीपे, तिष्ठति छिद्रमवलोकयन्, ततोऽन्यदा श्रुत्वा
राज्ञः सम्यक्तवाङ्गीकारं पूर्वपरिचिततया सामर्शः समायातो वहिरुद्याने शिक्षितानेकदृष्टविद्यामन्त्रजालो बहुकूटकपटकुशलः
विरुच्यभूतिर्नाम त्रिदण्डी, तेन चाज्ञानतपसा विद्यामन्त्रादिकूटैश्चाक्षिप्तः समागच्छति प्रायः सर्वोऽपि नगरलोको, राजा तु
सम्यक्तमालिन्यभयात् कदाचिदपि नागच्छति, ततो भाणितस्तेन कस्यापि पाश्चात्-यदुत तस्य तावता पूर्वपरिचयस्यैतत्
पर्यवसानमापन्नं येनैकामपि वारां दर्शनमात्रमपि न क्रियते, किमेतावताऽपि विनश्यति किंचित् ? , ततः पूर्वदाक्षिण्यात्तद्वचनोप-
रोधाच्च गतस्तदन्तिके राजा, दर्शितानि चानेन महाक्षेपजनकानि विद्यामन्त्रकौतुकानि, ततो निजावसरं ज्ञत्वाऽधिष्ठितो

अनित्य-
भावना
बलिनरेन्द्र-
कथा ॥

॥३०९॥

नरपतिः कृष्टिरागेण, तत्सन्निधानाच्च रञ्जितोऽसौ किमपि त्रिदण्डिनः, अन्यदिने चागतस्य तस्यान्यान्यपूर्वतरकौतुकानि दर्शितानि, वधाति च गजः परिजनस्य च कण्डकानि करोति रक्षाः पूरयति च भूरिप्रत्ययाञ्च तावथावत्तेन कृष्टिरागरूपधारिणा रागकेशरिणा तथा वासितोऽयं नृपो यथा विरक्तः सम्यग्दर्शनस्य, वदति सकलजनसमक्षमेव—न किञ्चिद्विद्वन्त्यमी श्वेतभिश्च; अस्य तु भगवतसिद्धिण्डिनः प्रत्यक्षमेव ज्ञानं सप्रत्ययमित्यादि, ततश्चिन्तितं सम्यग्दर्शनेन—अहो कृष्टि-रागस्नेहविषयरारगरूपत्रयमध्यादायरूपधारी प्राप्तो रागकेशरी, अज्ञानचरटस्तु उरर इव मान्यानां गर्भपां द्वितीय एव वर्तते, किं तत्रोच्यते ? ईदृशी चामीपां पापिष्ठानां संहतिः यत्रैकस्तथान्येऽपि प्रकटप्रच्छन्ना मोहक्रोधमानादयः सर्वेऽप्यागच्छन्त्येव, तस्मान्चैत लब्ध्वमस्माकमेतेन सह सद्भक्तिः श्रेयसीति विचिन्त्य द्वागित्येवादार्शनीभूतः सम्यग्दर्शनः, यद्यिष्टश्च तत्तद्विद्यादिकुशलानामज्ञानकष्टकारिणां समीपे, ततः पुनरपि धर्मव्याजेन कृतमहापापो मरणोपसंहृतश्च नीतगतेः गर्भरपि मोहादिशत्रुभिर्भिलित्वा तत्रैत्रायमेकैन्द्रियादिषु, श्रुतश्च तेभ्येवातिदुःखितो भूरिकालं । ततोऽन्यदा पुनरपि कर्मभूयेन मनुजक्षेत्रे धनवश्रेष्ठिगृहे उत्पादितोऽसौ मृभगनामा तत्पुत्रो, यौवनाभिसुखस्य महुरुमदागममन्निधानं दर्शितः पुनरपि धायोपशमिकप्रम्यत्तत्ररूपधारी सम्यग्दर्शनः, प्रपलापितास्तथैव मिथ्यादर्शनादयः, ततः कृता क्रियन्तिचिह्नर्पाण्यनेन सम्यग्दर्शनेसेवा, अन्यदा च परिणीतस्यास्य जातः पुत्रः, ततोऽवमर्षं विजाय द्वितीयरनेहरागरूपधारिणा पुनरप्यागत्याधिष्ठितो रागकेशरिणाऽसौ, तत्सन्निधानाच्च मानाधिकः स्नेहोऽस्य तावच्च मातरि जना(जल्पा)तिगः प्रीतियोगः

पितरि समधिकः प्रतिबन्धो बन्धुषु भूरिभिष्वङ्गो भगिनीषु जनविस्मयकरं प्रेम परिजने, किं बहुना ? गृहसत्कं दास्या-
दिकमपि मातुषं यदि बहिस्तादागतो न पश्यति तदा संभ्रान्तः पृच्छति-कामुकं गतं ? ततो बुभुक्षादीनविगणयन् तावत्त-
दन्वेषते यावद् दृष्टं, ततो रतिं लभते, पुत्रे तु यः प्रतिबन्धोऽस्य जातः स किमुच्यते ? तथाहि-बालकालादप्यारभ्य
गृह्यात्यमुमुत्संगे गाढमाश्लेषति समं वक्षसा नाशिकाखिलखण्डितं च प्रचुरमक्षिकोपगूहं बुभ्वति मुहुर्मुहुस्तन्मुखं खरण्ण्यते
च तल्लालामूत्रपुरीषैः संहरति तानि स्वयमेव कटीतटारोपितेन परिभ्रमति त्रिकचतुष्कचत्तरादिषु, ग्रहगृहीत इव न
लक्षयति जनोपहासान्, न भुङ्क्ते दिवा लग्नस्तत्परिचेष्टासु, न शेते सम्यग्रजन्यां तत्स्वपनव्यग्रतया, बृहत्तरेऽवस्थिते
तस्मिन् स्निग्धं मधुरं खाद्यं पेयं सर्वमपहृत्य भोजनात् स एव भक्षयति, पितुश्च न किञ्चिद्, अधीयाने च तस्मिन् व्रजति
सममेवासौ लेखशालायां पाठयति तं समीपस्थितः, शरीरकारणं च यदि पुत्रस्य कथमप्युत्पद्यते तर्हि तिष्ठत्युपरि पतित
एवाहर्निशं, आह्वयत्यनेकवैद्यान् योजयति विविधौषधानि आनयत्याहृतो गणकभौतिकमन्त्रतन्त्रविद्यादिवेचून् कारयति तेभ्यः
कुण्डलविण्डलगतानि यावच्चाद्याप्यस्य गुणो नोत्पद्यते तावद्दैन्यमापन्नः शोचति-हता वयं, न जाने वत्सस्य किञ्चिद्
भविष्यतीत्यादि, तस्मिन् मुद्गयूषादिकमकुर्वति स्वयं लंघति याति, शयानेऽप्यहर्निशं जागर्येव, स्नेहमूढमानसेनामुना
यौवनाभिमुखः परिणायितोऽसौ, निवेशितश्च हृष्टे, शिक्षितश्च सन्निहितेन समस्ता अपि त्रणिककलाः, उपरते च धनदत्तश्रेष्ठिनि
समर्पितं सर्वमप्युत्खातनिखातं सुभगेन तस्य स्वपुत्रस्य, नियोजितश्च सर्वस्मिन्नपि गृहव्यापारेऽसौ, जातश्च स्वयमकिञ्चित्करः,
एवं च पुत्रपरिचेष्टामूढमनसः सुभगस्य विस्मृता देवाः न दृष्टा दर्शनमात्रेणापि गुरवो गलितानि चित्तादपि तद्वचनानि न

सुखयन्ति वदन्तः साधर्मिकाः न प्रीतिमावहन्त्युपदिशन्तः शिष्टाः वैरिणीव प्रतिभाति धर्मकथा जायते सम्यग्दर्शनना-
म्नाऽप्यस्य व्यथा, ततः स्नेहरागरूपधारिणो विज्ञाय तचाहशं विलसितं तं तथैवादर्शनं प्रविष्टः सक्नुम्वः
सानुचरो मिथ्यादर्शनः, लब्धोदयेन चाधिष्ठितः तेन सुभगः, श्रौढताप्राप्तेन च लब्धप्रसरेण पुत्रेण कलत्रादिवचनादेकपद-
एव नाशयित्वा सर्वाण्यपि पूर्वोपकृतानि सर्वदेवोद्देशकारी त्वमस्माकं सर्वानर्थमूलं न क्षणं स्थातुं ददासीत्यादि दोषजाल-
मुद्भाव्य निष्काशितो गृहात् सुभगः, ततश्च मिथ्यादर्शनानुगतः सद्धर्मबुद्धिप्रयुक्तः प्रतिगृहकवलघुंटादिकं याचमानोऽतीव
दुःखितो दीनमना मनोवाक्कायार्जितभूरिपापस्तथैव नीतः एकेन्द्रियादिषु, धृतो भूरिकालम् । अन्यदा पुनरप्यानीतो मनुष्येषु
जातः सिंहनामा गृहपतिपुत्रो, जाता च पुनस्तत्रापि सम्यग्दर्शनसङ्गतिः, कृता च तत्सेवा प्रभूतदिनानि, अन्यदा च
यौवनभरे ज्ञात्वा तृतीयविषयरारगरूपधारिणा रागकेशरिणा समधिष्ठितोऽसौ, तत्सन्निधानाच्च मूर्च्छत्यसौ मधुरगेयवेणु-
वीणादिध्वनिषु रजत्यतिशयेन रमणीयरूपेषु गृह्यति सुरभिगन्धेषु लुभ्यति मधुरादिरसेषु प्रतिबध्यते कोमलकलत्रे, तत्र
च यस्तस्यानुरागः स किं कथ्यते ?, तथाहि-तदनुरक्तमानसेन निष्काशितौ मातापितरौ परिहृतं दूरतो भगिन्याद्यशेष-
कुटुम्बं, यदेव सा वदति तदेव सत्यं यदेव च करोति तदेव हितं शेषं सर्वमसत्यमहितं चेति मन्यमानः स्थितस्तदेकशरणः,
ततो लब्धप्रसरया तद्भार्ययाऽपि निष्कासितोऽग्रेतनः सर्वोऽपि दास्यादिपरिजनः धृतश्चान्य एवात्मवशवर्ची, ततः सर्वत
एव निराकुला सती प्रतिदिनमेव क्षालयत्यङ्गं सुगन्धसलिलैर्विलिम्पति सुरभिविलेपनैः परिदद्यात्युत्कृष्टानि वस्त्राणि [ग्रं०
६०००] भूषयति प्रसभमामरणैः खादति यद् रोचते ददाति यस्य प्रतिभासते रमते स्वाभिरुचितविटान् तथापि माया-

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥३१३॥

विनयवचनरचनाभिस्तथा रञ्जयति भर्तारं यथा सतीं सत्यां शुचिं शीलवतीं हितां देवतां च तामेव मन्यतेऽसौ, ततोऽन्यादिने-
परीक्षार्थमनया किञ्चिदलीकं दोषमुद्भाव्य प्रहतो मूर्ध्नि पार्ष्णिप्रहारैः, ततस्त्वस्या एव चरणमर्दनं कुर्वन् वदत्यसौ-प्रिये ! अज्ञानि-
तया (अकार्षमहं त्वया ताडितस्य) मे न मायामयमलीकं च न किञ्चित् प्रतिभाति, ततोऽद्यप्रभृति न किञ्चित्थाविधमहं करि-
ष्यामि, यदिवा करिष्यामि, कथमन्यथा गोशीर्षश्रीवण्डरसादप्यतिशीतलेन निजचरणप्रहारेण सां सुखयसि त्वमिति, ततस्तथा
चिन्तितं-दासोऽयं मम वराकः, तत् किमहं वहिर्भ्रमासि ? गृहेऽप्यानयान्यात्तमाभिश्रितं, ततो द्वितीयदिने रात्रौ गृहाङ्गणे
धृत्वा कञ्चित्तरुणमभीष्टपुरुषं भणितो भर्ता-स्वर्गात् पितृणां सत्कं द्वारि मानुष्यमायातमस्ति, तच्च मयैव सार्द्धं रहसि किञ्चिद्वक्तुं
मर्हति, एतच्च भवाङ्गिरनाष्टुरहं न करोमि, परगृहतासिवाहको हि लोकः, कल्येऽन्यत् किञ्चित् सम्भावयिष्यति, मत्स्वरूपं
तु यादृशं तादृशं त्वमेव जानासि, तत्र किमन्येन बहुभाषितेन ? ततस्तेनोक्तं-प्रिये ! नैवं वक्तुमर्हसि, किं त्वद्विषयेऽपि विकल्पः
कश्चित् ?, नाहमन्यैः सदृशो, यत् लोकभाषितानि चित्ते विद्यत्य स्वगृहभङ्गं करोमि, तद्रच्छ त्वं, शृणु यदेतद्भाषते, तथा च
सन्माननीयमिदं यथाऽस्मासु पितरः सप्रमादा भवन्ति, ततो गता सा, क्रीडितं च तेन सह स्वेच्छया, ततः कथितं भर्त्रे-
प्रथमं तावद्वयमस्माकं न भक्तिं कुरुष्वेत्यादिदोषानुद्भाव्य कदर्थिताऽहमित्यं तेनोति, ततः पश्चाद्भक्त्या विनयेन च तथा तन्
मया परितोषितं यथा पितृस्त्वव सुप्रसन्नान् करिष्यति, अन्यैश्च बहुभिः पितृप्रयोजनैस्तन्मानुषामहायातं तिष्ठति, ततो मया
निमन्त्रितं, यावादिह स्थीयते तावद्भोजनमस्मद्गृहे कर्तव्यमिति, ततस्तेनोक्तं-शोभनं कृतं, भव्यरीत्या तद् भोजनीयं, ततः
शालिदालिशालनकल्पनश्रीघृतपूरादियिस्तद्युपपत्तिमेवा पोषयति रमयति च प्रत्यहं, भर्तुश्च कस्मिंश्चिद्दिने कुङ्कुमारुणशुष्क-

भुवनमानु-
चरित्रे
संसारि-
जीवस्य
कामरक्ता-
दिभवाः ॥

॥३१३॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥

॥३१४॥

पुष्पाणि कस्मिंश्चिच्चु बीजपूरकदाडिमफलादिकं किमप्यपूर्वं वस्त्वर्प्ययति, वदति च सर्वास्वप्यापत्सु मया परितोषिता भक्तिः प्रतिपादिताः पितरस्तव आन्तरहस्तात् प्रयच्छन्ति, ततश्चोत्थायासौ तेभ्यो भक्तिः साष्टाङ्गं ग्रणमति, शेषादिकं च शिरस्यारोपयति, यदि च कश्चित् कथयति तादृशी दुःशीला त्वद्भार्या, तदा वदति-हुं जानाम्यहम्, अत एव मम प्रियया प्रथमत एव सर्वमावेदितमिति, एवं न कस्यापि उत्तरं ददाति, ततोऽन्यदिनेऽतिपरतसिवाहकेनाप्युक्तोऽसौ-यस्त्वदीयगृहे नित्यमेव भुंक्ते तं दर्शयाम्यागच्छस्त्वं, ततश्च गतोऽयं, दृष्ट्वासौ स्वगृहे समुपविष्टः, ततः समागत्य सर्वमपि यथावृत्तं कथयित्वा घृष्टं-प्रिये ! किमेतत् ?, ततः प्रोक्तमनया-हुं लग्नस्त्वमपि परगृहभङ्गकजनवचनेषु ?, तर्हि मिलिष्यसि मनोरथानां ?, बहूनि सदृशानि द्रक्ष्यसि, ततो ममापि सदृशां कांचिद् दृष्ट्वा समालिङ्गन् न रक्षेस्त्वं, क्वाप्यनर्थं पतिष्य-सीत्यादिभिर्निर्भर्त्स्यं रुष्टमात्मानं दर्शयित्वा निषिद्धोऽसौ खिङ्गस्तया भोजनाद्यर्थमागच्छन् गृहे, ततोऽन्यद्विवसेऽतीव प्रधाना दुःखमाना महिषी गृहे आसीत्, सा तथा तस्य खिन्नपुरुषस्य पाश्चादिपसार्यं धारिता क्वचित् गुप्तप्रदेशे, ततः सिंहेनोक्तं-प्रिये ! महिषी न दृश्यते, तथा प्रोक्तं-किमहं करोमि ?, ततस्तद्भक्तिकरे आर्त्तोऽसौ सर्वत्र तामन्वेषते, यावच्च क्वापि तच्छुद्धिमपि न लभते तावदागत्य गृहे दीर्घं निःश्वस्योपविष्टो वदति-प्रिये ! गता सा, तादृशी महिषी पृथिव्यां न दृश्यते, ततस्तथा प्रोक्तं-यादृशी तव पितृभक्तिस्तादृश्याऽद्यापि धनं किंचिद् गमिष्यति, ततो वेगेनोत्थाय तच्चरणयोर्विलग्य प्रोक्तमनेन-यथा त्वं वदसि तथैव तत्, कृता ह्यस्माभिलोकजल्पैः पितृणामवज्ञा, तदिदानीं तथा कथंचित् तानाराधय यथा पुनः प्रसीदन्त्य-स्मासु, ततः प्रकृपिताऽसौ तं भणति-गतः क्वापि सत्यपुरुषः, त्वं गच्छ परतः, इत्यादि साक्षेपं वदन्ती चरणघातेराहत्य पुनः

श्रुवनभानु-
चश्चि
संसारि-
जीवस्य
कामरक्ता-
दिभवाः ॥

॥३१४॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥

॥३१५॥

पुनस्तं पश्चान्मुखं क्षिपति, ततो गाढं चरणयोर्मस्तकं विनस्य स्थितेऽतिनिर्वन्धेन लघ्रे तस्मिन्निहितमनया-आराधयिष्यामि
तानहं, पुनः किं ? , करिष्यन्ति च ते तव प्रसादं, परं इतः परमपि त्वममीषां परगृहपण्डितानां लोकानां वचनानि चित्ते
धारयिष्यसि ? , ततस्तेनोक्तं-नैतदिह जन्मनि भवति, किमेतावताऽपि न शिक्षितोऽहमित्यादि गाढं नियन्त्य कृतोऽनया प्रवर-
बलिः समारोपितानि सुगन्धिकुसुमानि पूजिताः पितरः समुत्क्षिप्तः सुरभिधूपः तावद्वाचद्रजन्याः प्रथमयामेऽतिक्रान्ते आकाशे
तं पुरुषं निवेदितं भर्त्रे !-समागतं तिष्ठति पितृणां सत्कं मानुषं, ततस्तेनोक्तं-गच्छ, समाकर्णय तद्भाषितं, कुरु महतीं तद्भक्तिं,
किं बहुना ? , यथा सर्वमेव भव्यं भवति तथा कारयितव्यं, ततो गताऽसौ, व्यवस्थितं तथैव, कथितं च प्रभाते प्रियतमाय-
यद्बहुभिरुपयाचितैः प्रसादिताः पितरः, समेष्यत्यद्य कुतोऽपि महिषी, अन्यदपि करिष्यन्ति, परितुष्टश्च सिंहः, सञ्जातप्रत्ययश्च
गाढतरं प्रियतमायामनुरक्तोऽसौ, उपयाचितानि च भणित्वा कारितस्तया शिरोमुण्डनादीनि, एवं तथा विषयरागरूपिणा
रागकेशरिणा वशीकृत्य समर्पितोऽसौ, तथा विडम्बितोऽसौ यथा सर्वमपि देवगुर्वादिकं परिहृत्य स्थितस्तदेकचित्तः, कदाचिच्च
केनचिदुक्तं-भोः त्वया सम्यग्दर्शनसेवाभिग्रहः प्रतिपन्नः आसीत् स कथमिदानीं ? , ततः सिंहेन सोल्लुण्ठमभिहितं, तद्यथा-
सम्यग्दर्शनमेतस्याः, प्रियाया एव निश्चितम् । स सम्यग्दर्शनोऽन्यस्तु, कोऽपि धूर्तैः प्रकल्पितः ॥ ? ॥ इत्यादि वदत्यस्मिन्
रागकेशरिव्याप्तिसवलोक्त्य गतस्तथैव सम्यग्दर्शनः, अविष्टो मिथ्यादर्शनः, ततो मरणोपसंहृतोऽसौ नीतस्तथैवकेन्द्रियादिषु,
धृतस्तेष्वेव भूरिकालम् । अन्यदा च जनितः पुनरपि मनुष्यक्षेत्रे जिनदासश्रेष्ठिनो दुहितृत्वेन, धृतं च तस्या जिनश्रीरिति नाम,
जिनदासस्य च सबालवृद्धमपि कुटुम्बं सम्यग्दर्शनानुगतमेव, ततो जिनश्रीरपि तथैव तदनुगता संजाता, परिणीता चैयं

भुवनभानु-
चरित्रे
संसारि-
जीवस्य
कामरक्ता-
दिभवाः ॥

॥३१५॥

मल० श्री
हेमचंद्राया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥३१६॥

भोगपुरनिवासिना विमलश्रेष्ठिना, सोऽपि श्राद्ध इति तद्गृहेऽपि जिनश्रीः पालयति जिनधर्मं, वन्दते देवान्, नमस्यति गुरुन्, शृणोति तदन्तिके धर्मं, जाताश्च तस्याः पुत्राः, संपन्नं च गृहनायकत्वं, परिणीतश्च तज्ज्येष्ठपुत्रो धनश्रीनामिकां सार्थवा- हदुहितरं, इतश्च विज्ञप्तो द्वेषगजेन्द्रेण मोहराजः-कृतस्तावत् मम ज्येष्ठबान्धवेन रागकेशरिणा तातस्य मनःपरितोषः, इदानीं तु ममैतत् क्रमप्राप्तं तच्छुभ्रातुरिति प्रणम्य पितरं गतः सामर्थ्येऽयं जिनश्रीसमीपे, तत्सन्निधानाच्च समुदितस्तस्या धनश्री- वध्वां महाद्वेषः, ततस्तथा दृष्टमात्रयाऽपि ज्वलत्येषा, न जल्पति किञ्चित् प्राञ्जलं, न पातयति किमपि तद्भाजने, निर्निमित्त- मेवाक्रोशान् प्रयच्छन्ती आहन्ति मस्तके दर्व्यादिना, दूषयति सर्वाण्यपि तत्कृतकम्मणि, न दापयति भिक्षुकमात्रस्यापि तद्- स्तेन भिक्षां, न ददाति करेणापि स्पृष्टुं करोटिकादिकं, न प्रयच्छति क्वचिदल्पमप्यग्रं, सा च वधुः स कोऽपि नास्ति विनयो यं न करोत्यस्याः, केवलं परमभक्त्या पादौ प्रक्षालयन्तीमेतां प्राणिप्रहारेणाहत्य निर्भर्त्सयति, शरीरं संवाहयन्तीं कराभ्यां निच्छोदयति, परिवेषणाद्यर्थं पुनरासन्नमपि तिष्ठन्तीं तिरस्करोति. सा क्वचिदस्याः किमप्यग्रं भविष्यतीति क्षणमपि न परि- त्यजति गृहं, न वन्दते देवान्, न पश्यति गुरुन्, न चिन्तयति मनसाऽपि धर्मं, केवलं पूर्वमपि कदाचिद् भग्नं पिधानादिक- मपि स्मृत्वा अभूतं वा कमप्यपराधमुद्भाव्य प्रतिजनमावेदयन्ती तामेव च शुद्धसद्भावां वधूमाक्रोशन्ती निरन्तरमेव द्वेषदह- नेनान्तः प्रज्वलन्ती तिष्ठतीति, ततो ज्ञातमेतत् समस्तमपि तत्स्वरूपं निःशेषपरिजनान्वितेन विमलश्रेष्ठिना समस्तनगरेण च, ततो यदि कोऽपि किञ्चित् शिक्षयति तदा तदुपर्यधिकतरं रुष्यति, बहुतरं च द्वेषाग्निना जाज्वलती तावद्यावत् परिहृता सर्वेणापि सम्यग्दर्शनेन च, ततोऽधिष्ठिता निःशङ्कमेव मिथ्यादर्शनेन शेषमोहबलेन च, अन्यदा च द्वेषमयतामेव प्राप्तायां

शुवनभानु-
चरित्रे
संसारि-
जीवस्य
कामरक्ता-
दिभवाः ॥

॥३१६॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥

॥३१७॥

तस्यामागतः कोऽपि महाद्विकः शिष्टो विमलश्रेष्ठिनः पार्श्वे, दृष्टा च तेन तद्गृहोपविष्टेन मौनमाश्रितां वधूं गाढ-
माक्रोशन्ती जिनश्रीः, ततस्तेनोक्तं—महाभागे ! किं मुधैव खिद्यसे त्वमेवं ? यतः—‘ सत्कं कस्य गृहमिदं ? यास्यति सह केन
चेयमपि लक्ष्मीः ? । कतिपयादिनपर्यन्ते न त्वं न गृहं न चेयं श्रीः ॥ १ ॥ सुस्वभावा च प्रतिभातीयं त्वद्वधूः, तत् किं निरर्थ-
कमेवं सन्तापयस्येतां ?, कल्पेऽपि च वधूजनायत्तानि गृहाणि भविष्यन्तीत्यादौ तेनोक्ते गताऽसौ तदुपर्यापि महाद्वेषं, केवलं
न किञ्चित्तस्य प्रभवति, ततो हले ! मायाविनि ! दुष्टे ! एष त्वया कोऽपि सङ्केतयित्वा ममोपरि समानीतः सुभाषितजल्पक
इत्यादि साक्षेपं वदन्ती शार्कादिच्छेदिकां तीक्ष्णलोहपालीमास्रत्नां गृहीत्वा प्रधाविता धनश्रीवधूपरि सा महादुष्टा, ततो गृहीत्वा
पातिताऽधस्तादेषा, समुपविष्टा हृदयस्योपरि तज्जिघांसया, ततो हाहारवं कुर्वन् धावितः सर्वोऽपि परिजनः, ततस्तमपि
प्रद्विष्टाः ग्रहर्तुमारब्धा जिनश्रीः, तामपि पाष्णिलेच्छुलगुडादिना ग्रहर्तुमारब्धः परिजनस्तावद्यावन् मारिता तथा वधूः, सापि
समस्तपरिजनेन, एतच्चासमञ्जसमवलोक्य सकुटुम्बः प्रव्रजितो विमलश्रेष्ठी, जिनश्रीजीवश्च नरकं गत्वा पुनर्मत्स्यैकेन्द्रिया-
दिष्वतिदुःखितो भ्रान्तः अभूतकालम् । अन्यदा च जातो मनुष्येषु ज्वलन्शिखिखनमा विप्रः श्रीमान्, ततः साधुश्चावक-
संसर्गात् कुतश्चिज्जातः तत्रापि सम्यक्त्वलाभः, पालितश्च प्रभूतादिनानि जिनधर्मः, अन्यदा च श्रेषिता मोहराजेन तत्समीपे
निर्धनता, आगता च सहैव तथा स्वयमपि तत्सहचारिणी दरिद्रता, ताभ्यां च निर्भरमालिङ्गितो ज्वलन्शिखिः, समाश्रितः
कमपि प्रत्यन्तग्रामं, ततो नास्त्यन्यो निर्वहि इति स्वयमेव हलं वाहयति, इतश्च विज्ञप्तो द्वेषगजेन्द्रः सहर्षमनन्तानुबन्धिक्को-
धाभिधानेन वैश्वानरापरनाम्ना ज्येष्ठपुत्रेण-तात ! पूर्वमप्यभूवमहं ज्वलन्शिखिसमीपे, केवलमन्तराऽप्यागत्य स तत्र वैरी

भुवनमानु-

चरित्रे

संसारि-

जीवस्य

कामरक्ता-

दिशवाः ॥

॥३१७॥

सम्यग्दर्शनः स्थितः, तेन दूरीभूता वयं, साम्प्रतं तु तत्रावसरो वर्तते, तद् विश्राम्यत यूयं, ममाप्यादिशत इदानीं, स्फोरयाम्य-
धुनाऽहमपि स्ववीर्यं, निष्काशयामि तातप्रसादेन ततः स्थानाद् वैरिणमित्यतोऽनुज्ञातः पित्रा आगतो ज्वलनशिखसमीपे अन-
न्तानुबन्धी क्रोधः, तत्सन्निधानात् जातो यथार्थनामाऽसौ, ज्वलति प्राञ्जलजल्पितेऽपि, गाढं प्रकुप्यत्यनपराधेऽपि, तुच्छेऽप्यपराधे
दन्तान्निःशाणयन्तुत्थाय गाढं बध्नाति, ताडयति च भार्या, न मुञ्चति च मोचयतामपि, बालानप्यनौचित्ये ताडयति बध्नाति
च, नापेक्षते च पितरं न गणयति मातरं न चिन्तयति बंधून् न पश्यति शिष्टान् न विचारयति गुरुवृद्धान्, किंतु सर्वस्याभि-
मुखमनिमित्तेऽपि प्रकुपित एव वैश्वानरीभूतो बद्धश्रुटिराताम्रीभूतापादमस्तकशरीरः समुद्रच्छद्भानुविम्बारकलोचनः
छिन्नपर्णमिव कम्पमानो विगलत्स्वेदविन्दुरविज्ञातवक्तव्यविशेषो विरूपाण्येव जल्पति, ततः प्रख्यातः सर्वत्र कर-
चन्द्रतया कर्परकोऽयमिति च, अवज्ञया वाङ्मात्रेणापि तं न कोऽप्यालपति, अन्यदा च दङ्गाकुले चनकक्षेत्रे खेटयत्येप
हलं, तत्र च निर्युक्तो गलिबलीवर्दी, यावच्च तरुणः पीनाङ्गोऽप्येप न चलति तावचीव्रवैश्वानराधिष्ठितो विप्रस्तमाहन्ति
गाढं प्राजनदण्डेन, तथाप्यचलन्तं गृह्णात्याराभिः केदारयोर्जङ्घायुग्मे खुरयोः पृष्ठे पार्श्वयोरुदरे बाहुप्रदेशे स्कन्धे ग्रीवायां
च, ततो जिह्वामाकृष्योपविष्टो गलितः, तथा च सति गाढतरमधिष्ठितो वैश्वानरेण द्विजदन्तशकटं बद्ध्वा मोटयति तत्-
पुच्छमाहन्ति चातिस्थूलैः क्षेत्रडलैस्तावधावचर्महास्थलीभूतोऽयमनङ्गान् विप्रमुक्तश्च प्राणैः, तथापि नोपशाम्यति विप्रस्य कोप-
वृत्तिः, अधिकतरं जाज्वलीति तेनासौ, ततो महाक्रोधान्धीभूतो हृदयागतसंघट्टः सर्वथा परित्यक्तः सम्यग्दर्शनैः (नादिभिः) प्राणैश्च,
ततश्च मिथ्यादर्शनादिमोहबलेन गले गृहीत्वा पातितोऽसौ घोरनरकेषु, ततो अमितो भवे भूरिकालं महादुःखार्दितः । अन्यदा

च सम्यग्दृष्टेर्धनञ्जयमहाराजस्य रुक्मिणीनामिकायाः परमश्राविकायाः समग्रावरोधप्रधानतद्धार्यायाः समुत्पादितोऽसौ
 कुबेरनामा पुत्रः, तत्रापि श्रावककुलोत्पन्नत्वादेवास्य संजाता सम्यग्दर्शनानुगतिः, अधीताश्चानेन प्रज्ञोत्कर्षाच्छीघ्रमेव कलाः,
 प्राप्तश्च सकलकामिनीकमनीयं यौवनभरं । इतश्चास्ति विषमवच्छीवनव्यवस्थितो धनञ्जयराजपूर्वजैरप्यसाधितो व्याघ्रनामा
 पत्नीपतिः, स च दुर्गाविष्टभेन लुण्ठति सदैव धनञ्जयराजसत्कर्पर्यन्तदेशान्, तस्मिंश्च समये बहुतरमुपद्रुतः कोऽपि देशः,
 ततो धावितस्तदुपरि कुबेरकुमारः, तेन च दैवयोगात् कथमपि गृहीतो, निगृहीतश्चासौ, वशीकृतं चात्मना तदुर्गं, ततश्चासौ
 गीयते गीतेषु पठ्यते पाठेषु स्तूयते बन्दिदृन्दैः श्लाघ्यते समाश्रितैः, ततो विज्ञाताप्रसरः पितरमनुज्ञाप्य समयातस्तत्समीपे
 वैश्वानरसहोदरोऽनन्तानुबन्धिमानाभिधानः शैलराजापरनामा द्वेषगजेन्द्रपुत्रः, तत्सन्निधानाच्चोत्तानितहृदयः ऊर्ध्वरोपितनेत्रः
 स्तम्भीभूतसकलगान्त्रश्रायं न माति स्वसौर्यसम्मदोत्कर्षाद्देहे न भ्रूमण्डले नापि समग्रत्रिभुवने, वदति च सकलजनसमक्षं
 -रण्डाप्रार्थेरेवास्मत्पूर्वजैः कृतं राज्यं यैरेषोऽपि वराकः साधयितुं न शक्तिः, अयं पुनर्धनञ्जयो वणिग्मात्रमेव, यदि कथम-
 प्यस्य गृहे वयं नाभविष्याम तदैतावन्ति दिनान्यनेन महाचरटेन बद्धा गृहीतोऽयमभविष्यत्, ततः खादकाश्छन्दोऽनुवर्तिनः
 सन्निहिता वदन्ति-शोभनमादिष्टं कुमारेण, एवमेवैतत्, देवानामप्यगम्योऽसौ, कः कुमारदेवान् भवतो विहायान्योऽस्य
 ग्रहणे समर्थः?, अन्यथा हि किमेतावन्ति दिनानि केनापि सम्मुखमवलोकितुं न शकितमस्येत्यादि, तैरुत्प्रासितो गाढतरं काष्ठी-
 भवत्यसौ, ततः स्वस्थानप्राप्तो न गतः पितुः प्रणामार्थं, न कथितं वार्तामात्रमपि, स्वयं प्रणता मातापि न प्रणता, न नमति
 देवेभ्योऽपि न वन्दते गुरुनपि न सन्मानयति बृद्धानपि नालपति पुरोवर्तिनो विदुषोऽपि, केवलं कृतप्रवरशृङ्गारो महाविष्टरा-

मल० श्री
 हेमचंद्रिया
 स्वोपज्ञा
 भव-
 भावना ॥
 ॥३१९॥

भुवनभानु
 चरित्रे
 संसारि-
 जीवस्य
 कामरक्ता-
 दिभवाः ॥

॥३१९॥

रूढः ताम्बूलपूरितगण्डूपः स्वलङ्गिरा कथंचिद् भाषमाणः प्रविहितैककाणाधो वक्रीकृतैकदृशा वृणवत्रिशुचनमशेषमप्यवलो-
कयन् निजावासप्रासादस्थ एव खिन्नजनपरिवेष्टितस्तिष्ठति, ततोऽन्यदिने राज्ञा शिक्षां दत्त्वा प्रेषिताः प्रधानमन्त्रिणस्तत्समीपे,
तैर्गत्वाऽभिहितं-कुमार ! देवः समाज्ञापयति बहूनि दिनान्युत्कण्ठता वयं, आगम्यतामत्र, क्रियतामस्माभिः सह निर्दर्शनमिति,
ततश्च सङ्कोचितनाशाग्रेणोत्क्षिप्तैकदृशा सावज्ञमभित्तमनेन-किं किल तत्र प्रयोजनं, ? किमन्येनापि केनचित् पातितोऽसौ
संकटे ?, यद्येवं तर्हि वार्ता क्रथयत येन तद्वाधाकारिणं शक्यमपि वद्भ्वा तत्समीपे प्रेषयामि, वयं तु न कस्यापि पात्रं समागमि-
ष्यामो, यदि ह्यस्माकमपि समीपे कोऽपि नागमिष्यति तर्हि तावदस्माकं न केनापि प्रयोजनं, को हि कीदृशस्य योग्यः ?, केन च
किं निष्पद्यत इति ?, ततो मन्त्रिभिरुक्तं-कुमार ! स्वसौर्यकथामात्रोच्छादितरिपुसमूहे पितृजनभक्ते च त्वयि पुत्रे प्रतपति न
तावद्देवस्य कोऽपि बाधाकारी, परं नैतद् भवादृशां वक्तुं युज्यते, यत् पितुरपि पात्रं नाहं गच्छामि, यतः-“ सौर्यं सौन्दर्यं वा
विद्या लक्ष्मीर्वचस्विताऽन्यो वा । शोभां नावहति गुणो विनयालङ्कारपरिहीणः ॥ १ ॥ त्यागो गुणो गुणशतादधिको मतो मे-
विद्या विभूयति तं यदि किं ब्रवीमि ? । पर्याप्तमस्ति यदि सौर्यमपीह किन्तु, यद्यस्ति तेषु विनयः स गुणाधिराजः ॥ २ ॥
श्रुतं च कुमारेणापि शास्त्रेषु-“ दुष्प्रतिकारौ मातापितरौ स्वामी गुरुश्च लोकेऽस्मिन् । तत्र गुरुरिहामुत्र च सुदुष्करतरप्रती-
कारः ॥ १ ॥ इत्यग्रतोऽपि यावदेते किंचिद् भणिष्यन्ति तावच्छैलराजसंज्ञितोक्तं कुत्रेच्छुमारेण-रे ! दुर्विदग्धाः ! स्वयमेव
चिदितसकलत्रैलोक्यतत्त्वस्य ममापि शिक्षाप्रदाने किल केऽत्र यूयं ?, तद् गच्छथ निजपितरमेवेत्थं शिक्षयतेत्युक्त्वा तावद्-
ले ग्राहितास्ते यावन्निष्काशिता द्वारेण, ततो गत्वा सर्वमप्येतैरावेदितं नरपतये, ततोऽनेन चिन्तितम्-अहो गढमधिष्ठितः

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा

भव-

भावना ॥

॥३२१॥

शैलराजेन मत्पुत्रः, तत् परित्यजामि राज्यं, किमनेन यत्रैवं विडम्ब्यते प्राणिनो मोहमहाशत्रुसैन्येनेत्यादि विचिन्त्य कारिता
कुबेरकुमारराज्याभिषेकसामग्री, परं न कथितमेतस्यापि, ततोऽन्यदिने तदाकारणाय प्रेषिताः प्रधानपौराः, तैर्गत्वा प्रणम्योक्तं-
कुमार ! महत् प्रयोजनं किञ्चिदस्ति तदागम्यतां देवस्य समीपे क्षणमेकं, ततः शैलराजसंज्ञितेनामुना मेलितास्तेऽपि मन्त्रिणां,
गता विलक्षीभूताः, ततः प्रेरिता राज्ञा सामन्तास्ततो माण्डलिकास्तेऽपि तथैव कृतास्तेन, ततः प्रेषिता तन्माता, साऽपि दृष्ट्वा
तेनावज्ञया निर्भर्त्सिता च, परमपत्यस्नेहप्रेरिततयाऽनिर्विणया तथा चरणयोर्विलज्य महता कष्टेन कथमप्यानीतोऽसौ राज्ञः
समीपे, दापितं तस्य भूपालेन बृहदासनं, उपविष्टश्चोङ्कीकृतमुखो भ्रूनमनमात्रमप्यकृत्वा तत्रासौ, ततो राज्ञा प्रोक्तं-वत्स ! बहुभ्यो
देशेभ्यः त्वत्शौर्यगुणाकर्णनरञ्जितैरर्पतिभिर्निजकन्यादानार्थमेते दूताः प्रेषिताः सन्ति, तत् पूर्य सर्वासामपि तासां
मनोरथान् पाणिग्रहणेन, तथा प्रातिगृहाण राज्यमिदं, येन क्रियते तव महाराज्याभिषेकः, चिरपरिश्रुक्तभोगास्तु वयमनुसरामः
पूर्वपुरुषमार्गं, समाश्रयामो भवमहारम्भोधिनस्तारिणीं जिनदीक्षामहातरणीमिति, ततः शैलराजप्रदत्तागाढतरकर्णजापेनामुना भाल-
तले भृकुटिं विधाय प्रोक्तम्-इयता निर्वन्धेनाहमत्रानीतः किलानेन प्रयोजनेन ? , तदसौ दिवसो निशा वा प्रलयं न व्रजति ? यत्र
वयमप्यन्येन प्रदत्तं राज्यं ग्रहीष्याम इत्यादि साक्षेपमभिधाय पाणिग्रहारेणासनमाहत्य समुत्थितो, द्वारेण निर्गच्छन् अयोग्यो-
ऽयमिति सर्वथेवोपेक्षितः सर्वेण सम्यग्दर्शनेन च, ततो मिथ्यात्वशैलराजादिमोहबलमात्रसद्वितीयो निर्गतो नगराद् बहिः, प्राप्सो
महादव्यां, राजा तु तल्लघुभ्रातृनालाभिधानस्य राज्यभरं समर्प्य प्रव्रजितः, प्राप्तश्चाक्षेपेण निर्द्वैतिपुरीं, कुबेरकुमारोऽप्यदव्यां
आम्यन् दृष्टश्चित्रकाभिधानेन संग्रामकालनेन भ्रमता तन्निहतव्याघ्रपक्षिपितस्त्रजुना, ततस्तेन सह लज्जमायोधनं, रौद्राध्यवसा-

शुवनभानु-

चरित्रे

संसारि-

जीवस्य

कामरका-

दिभवाः ॥

॥३२१॥

गोपगतश्च मारितोऽसौ चित्रकेण, सोऽपि चेतरेण, ततः पातितो महानरकेषु कुवेरः, समानीतश्च पुनर्मत्स्यादिषु, दृतश्चातिदुःखितस्तेषु प्रभूतकालम् । ततोऽन्यदा समानीतोऽसौ महापुरनगरे, जातश्च परमश्रावकस्य यथार्थनाम्नो धनाढ्यश्रेष्ठिनः पुत्रः, दत्तं चास्य पद्म इति नाम, अधिष्ठितश्च तत्र बालकालादपि रागकेशरिपुत्रिकयाऽनन्तानुबन्धिमायाभिधानया बहुलिकाऽपरनाम्याऽसौ, ततस्तदुदयाद् डिम्बरूपैरपि सह क्रीडन् वञ्चयित्वा तानि गृह्णाति तत्र खाद्यादिकं, बहुलीप्रधानतया च ख्यापयत्यात्मनि साधुतां, रञ्जयत्येतानि वचनरचनया, एवं बृहत्तरीभूतोऽसौ मातरमपि वञ्चयति पितरमपि दुहति बन्धुन्यतिसन्धयति भगिनीमपि भोलयति परिजनमपि विभ्रमयति, कला अपि अधीयमान उपाध्यायमपि धूर्त्तयति, सहाध्यायिनोऽपि वञ्चयति, गृहदेवालये देवगृहे वा नीतो मात्रादिभिः स्तौति देवानुद्दामस्तुतिभिः अन्तरमुपलभ्य भक्षयति सर्वमपि तत् पुरोवर्त्ति मोदकादिकं कक्षायां प्रक्षिपति घण्टादिकं न मन्यते च मार्यमाणोऽपि निजापराधान् गोपयत्यनेकयुक्तिभिः न पुनर्गच्छति केनापि सह सद्भावं न प्रकटयति पितुरपि स्वाभिप्रायं न जल्पति मात्रा सहाकृत्रिमं, तदेवं बहुलिकया सह प्रवर्द्धमानोऽसौ स्वजनं परजनं वा अविशेषणावञ्चितं न कंचिन्मुञ्चतीत्यतो गाढं समुद्भोजितैः पित्रादिभिर्नीतोऽसौ सद्गुरुसमीपे, निवेदितं तेषां यद्-भगवन् ! अस्मद्गृहे गोत्रे वा ईदृशो बहुलीप्रधानः कोऽपि कदाचित् कर्मकरोऽपि-न बभूव, ततः प्रसादं विधाय तथा कुरुत यथाऽयमस्मत्कुलकलङ्कारिणीं मायाशीलतां परित्यजति जिनधर्मे च प्रवर्त्तत इति, ततोऽतिधर्मकथाकरणनिपुणैः करुणाप्रधानैश्च गुरुभिः “मायाशीलः पुरुषो यद्यपि न करोति कञ्चिदपराधम् । सर्पं इवाविश्वस्यो भवति तथाऽप्यात्मदोषहृतः ॥ १ ॥ मायाविनश्च जीवा जायन्ते हीनकुलसमुत्थासु । स्त्रीषु नरकेषु दुःखान्यनुभवमान्बुधन्त्यनन्तानि ॥ २ ॥ इत्यादि धर्मदेशना तथा कृता

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा-
भव-
भावना ॥

॥३२३॥

यथा कर्मपरिणामानुकूल्येन केनचित् तत्कालं मन्दीभूताऽस्य बहुलिका निलीनो मिथ्यादर्शनः प्रकटीभूतः सम्यग्दर्शनः, स्थितश्च तत्सेवां कुर्वन् बहुदिनानि, अन्यदा च समुत्पन्नविश्वासेन पित्रा उपवेशितोऽयमात्मसमीपे सौवर्णिकहृद्दे, ततः कदाचित् पौतकं तस्य समर्प्य गतो भोक्तुं धनाढ्यश्रेष्ठी, राजश्राश्वं वाहयतो गलितं हस्तात् कथमपि महामुद्रारत्नं, तच्च भूपतितं प्राप्तं केनापि समानीतं पद्मसमीपे लक्षितं च तेन राजकीयमिदं, तथाऽप्यवसरं विज्ञाय कृतपूर्वरूपया संज्ञितोऽसौ बहुलिकया-गृहाणैतत्, ततो मद्भलेन सर्वं निर्गमयेस्त्वमिति, धृतं चेतसि तद्वचनमनेन, तदनु च समायातं झगित्येव मिथ्यादर्शनादि मोहबलं, अदर्शनीभूतस्तथैव सम्यग्दर्शनः, ततो गृहीतममुना स्वल्पेन अनर्घ्यमपि तन्मुद्रारत्नं, न कथितं चागतस्य पितुः, संगो-प्यान्यत्रैव धृतं, ततश्च दापितो राज्ञा पटहको-यदि मुद्रारत्नमिदानीं कोऽपि समर्पयति तदा निर्दोषो, मया तु ज्ञातमर्पयन् प्राणैरेव सहार्पयिष्यति, ततश्चोग्राज्ञो राजा इति भीतं सकलमपि पुरं, जाता च धनाढ्यश्रेष्ठिनः प्रतिवेशिकादिभ्यः काचित् तच्छ्रुतिः, ततस्तेनैकान्ते धृत्वा पृष्टोऽसौ निजपुत्रः, तेन च बहुलीप्रधानतया कर्णौ पिधाय श्रोक्तं-आः शान्तं पापं, किमेवं विधं महासाहसं कश्चित् करोति ? ततः पृष्टस्तथैवासौ जनन्या, ततोऽपि प्रातिवेशिकत्रणिग्भिस्तावद्यावद् समस्तैरपि नगरशिष्टैः, परं चिरग्ररूढजरठातिनिविडमहावंशीमूलमिव न भेदितं केनापि तदाकृतं, ततोऽन्यदिने राजकीयमाणिक्यभाण्डागारिक्रेण दूरदेशायातः कोऽप्यपूर्वो निजस्वजनो महर्द्धिकत्रणिजारकरूपं कारयित्वा प्रेषितः पद्मपाश्वे, धृतश्च तेनायमेकान्ते, भणितश्च यथा-सिंहेलेश्वरराजेन वयं महामूल्यं मुद्रारत्नमेकमानायितास्तिष्ठामः, तद्यद्यस्ति तर्हि दर्शय, येन यद्याचसे तदापयामि बह्वपि मूल्यं, ततः पद्मेन चिन्तितम्-अस्य प्रदत्तं सत् सर्वथैव देशोत्तारं यास्यति, ततः शुद्धिमात्रमपि न

भुवनभानु-
चरित्रे-
संसारि-
जीवस्य
कामरक्ता-
दिभवाः ॥

॥३२३॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥३२४॥

कश्चिद्विज्ञास्यतीति समानीय दर्शितं तत्तस्य, अत्रान्तरे समायाताः सङ्केतिता राजपुरुषाः, तैश्च धृत्वा नीतं सर्वमपि तद्राजकुले, उपलक्षितं च मुद्रारत्नं नरपतिना, निरुहीतश्च बहुविडम्बनार्पूर्वकं प्राणनिग्रहेण पत्राः, परभवे च प्राप्तो बहुरोगादिदुग्धुष्मितशुनीभावं, ततो आन्तोऽतिदुःखितः प्रभूतभवम् । अन्यदा चानीतोऽसौ जयपुरनाम्नि नगरे, जातश्च श्रावककुले धनदत्तवणिक्-पुत्रतया, जातं च तत्रास्य नाम सोमदत्त इति, श्रावककुलोत्पन्नत्वेनैव चास्त्यस्य सम्यग्दर्शनानुगतिः, ततोऽतिनिःस्वतया करोति मस्तकपिटिकया तैललवणादिवाणिल्यं, अतो जातं प्रभूतदिनैः किञ्चिद् भाण्डमूल्यं, मण्डितं ततो धान्यहट्टं, अर्जितं तत्र किञ्चिदन्यदपि द्रव्यं, ततः समयमवबुध्य रागकेशरिणा प्रेषितस्तत्सन्निधानेऽनन्तानुबन्धिलोभाभिधानः सागरापरनामको बहुलिकालघुश्रुता निजपुत्रः, तदुपदेशाच्च वर्द्धिता सोमदत्तस्य धनार्जनेच्छा, ततश्चापरापरवाणिल्यविधानेन जातः सहस्रपतिः, ततोऽप्यतिसौढकलेशलक्षैः संजातो लक्षपतिः, अनुभूतानेकदुःखकोटिभिश्च सम्पन्नः कोटीब्जजः, यथा चास्य वर्द्धते विभवः तथा बद्धस्पर्द्धः सागरोऽपि, ततश्चातीव तत्प्रेरितोऽवज्ञयाऽधिक्षिपति देवान्, गाढमाराधिता अपि न कस्याप्येते रूपकमपि प्रयच्छन्ति एवं द्वेषि गुरुन्, विम्रमिव मन्यते तदुपदेशं, अनाहतो धर्मकृत्येषु, तत्परः पापेषु, ततः परिहतः सम्यग्दर्शनेन, निःशङ्कमाक्रान्तश्च मिथ्यादर्शनादिमोहबलेन, ततः प्राग्ध्याः पुनर्वहयो द्रविणार्जनेपायाः, प्रवर्द्धते च सह क्लेशैरसंतोषेण च प्रतिदिनं विभवस्तावद्यावन्मीलितास्तेन च बहुयो रत्नकोटयः, प्राप्तश्चेभ्यसम्पत्तिं, तथाऽप्यर्जितस्य पालनव्यासङ्केनानुपा-त्तस्य तूपार्जनमहाकाङ्क्षया न शेते रात्रौ न शुक्ले दिवा निरीक्षते निरन्तरमेव लेख्यकानि करोत्यहर्निशमेवोत्खातनिखातानि, पितरमप्युज्ज्वति कपर्दिकार्थे, मातरमपि परित्यजति तच्छाभाशङ्कायां, न प्रतिभाति तिलतुपत्रिभागमपि याचमानः, सुखयति

सुवनमानु-
चरित्रे
संसारि-
जीवस्य
कामरक्ता-
दिभवाः ॥

॥३२४॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥

॥३२५॥

कपर्दिकामपि दातुकामः, स्वदृष्यवलोकितमपि तं गणितं तोलितं च महता कष्टेन बहुधाऽऽदितौ ददाति कुटुम्बस्यापि वर्त्तनं
शुद्धे स्वयमप्यतिपुराणधान्यं संचयति नूतनमश्रेतनवर्षस्यार्थे न विच्यसिति हस्ताद् हस्तस्य, न समप्ययति प्रायः कस्यापि
राशिं, अन्यदा च मातुलसुतश्रातुरपितः कथमपि कोटिरत्नप्रमाणो राशिस्तद्वैख्यकं च क्रियमाणे कथमपि च पूर्णाः पञ्च-
द्विकाः षट्काः कपर्दिकाः, तदर्थं च सप्ताहोरात्राण्युजागरकं कृत्वा कारितोऽसौ वैख्यकं मृतश्च ह्यचिकया, ततश्च करचण्डो महाक-
ण्डको दग्धहस्तश्चायमिति प्रसिद्ध्या कथमपि प्रयच्छतोऽन्यस्य सर्वथा हस्तेनापि न स्पृशति कोऽपि तद्राशिं, अन्यदा च
तस्मिन्नगरे कथमप्यतिमहार्थमप्यतिमहार्धं सम्पन्नं खादिरादिकाष्टं, ततः प्रेरितोऽसौ सागरेण—किं परित्यजसि एतच्छाभमिति,
स च पुत्रस्यापि न विश्वसिति, नापि तस्य प्रेषयतः कोऽपि कापि गच्छति, ततः सर्वस्यापि कुटुम्बस्य परिजनस्य लोकस्य
च वारयतः केवलं सागरेण गाढमुत्साहितः पञ्च शतानि गन्त्रीणां गृहीत्वा गतोऽसौ महादव्यां, कर्त्तयति कर्ममकरेभ्यः
काष्ठानि यावच्चैतश्चेतश्च कोऽपि कापि व्याक्षिप्तस्तावदेकाकी तरतले समुपविष्टो दृष्टः सोमदत्तो बुभुक्षितक्रूरव्याघ्रेण, ततश्च-
पेटां दत्त्वा नखैर्किदार्यं प्रलयद्विःशरणो भक्षितस्तेनासौ, गतश्चैकेन्द्रियादिषु, भ्रान्तस्तथैव तेषु भूरिकालं । तदेवमतिदुर्लभमवाप्य
सम्यक्तवं हारितं वराकेण कचिद् भवे रागोपहतेन कापि द्वेषवशेन कचिदनन्तानुबन्धिना क्रोधेन कापि मानेन कचिन्
मायया कापि लोभेन, एवमन्येष्वपि भवेयु अंशितोऽसौ सम्यक्तयात् कचिच्छंकाद्यतिचारैः कचित् केलीकिलत्वेन काप्यली-
कविषयसुखाधिकया कचिद्दुःशीलकुटुम्बदारिद्र्याद्यरतिभावेन कापि प्रियविप्रयोगधननाशादिशोकेन कापि परचक्रादिभय-
दौःस्थ्येन कचिञ्जुषमया कापि स्त्रीवेदोदयेन कचिद् पुरुषवेदगाधया कापि नपुंसकवेदविडम्बनया कचिद् रोगादि-

शुवनभातु-
चरित्रे
सोमदत्ता-
दिभवाः ॥

॥३२५॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥३२६॥

व्याधिभिः, एवं प्रत्येकमनन्तकालान्तरान्तरा प्राप्तादमुष्मात् सम्यक्त्वगुणात् अंशितोऽसौ मोहचलेन क्षेत्रपल्योपमासराथेय-
भागवत्तिप्रदेशराशिप्रमाणान् भवानिति । अन्यदा च समुत्पन्नोऽसौ विजयग्वेदपुरे धर्ममनाम्नः श्रेष्ठिनः सुन्दरनाम्ना
पुत्रः, तत्र चान्यदा सद्गुरुसमीपे धर्म गृण्यतोऽस्य संजातार्यां सम्यग्दर्शानानुगतौ कारुण्यपरिणतकर्मभ्रूपालेनार्पितः कथमपि
शुद्धतराध्यवसायलक्षणः करवालः, तेन च चिन्नः पल्योपमपृथक्त्वलक्षणः पूर्वहस्वीकृतदेहस्यांशः सुन्दरेण मोहादिरिपूर्णां,
दूरीभूताश्च भीतभीतास्तस्याप्रत्याख्यानावरणाः कपायाः, ततः परितुष्टेन सम्यग्दर्शनामात्येन गुरुसमीप एव दर्शितश्चास्त्रिधर्मः
महाचक्रवर्ती, ततो गुरुणा- 'यः सेवतेऽतिभक्त्या चारित्रमसुं कदाचिदल्पमपि । सोऽपि महद्भिक्षुदेवो भूत्वा निर्वृतिविशुभ-
वति ॥ १ ॥' इत्यादिना सविस्तरं वर्णितास्तदुणाः, ततः प्रतिपन्नः सुन्दरेणासौ सम्यक् स्वामिभावेन, प्रदत्ता च परितुष्टेन
चारित्रभूपालेन तद्योग्यतामपेक्ष्य तावच्छब्धी देशविरतिकन्यका, तत्संनिध्याच्च प्रतिपन्नमनेन सङ्कल्यात्रिपराराधनसजीवानां
द्विविधं त्रिविधेन वथनिवृत्तिलक्षणमेकमेवाद्यस्थूलप्राणातिपातविरतिव्रतं, प्रत्याख्याताश्च बन्धवश्चच्छविच्छेदातिभारारोपणभक्त
पानव्यवच्छेदरूपाः अतिचाराः, पालितं चैतद् बहूनि दिनानि, अन्यदा च व्यतीतस्तत्पिता ततोऽधिष्ठितः सुन्दर एव व्यवहारे,
तत्थावसरोऽयमिति ज्ञात्वा प्रेषितास्तत्समीपे मोहादिभिर्निस्त्रिशावा, तत्संनिधानाच्च येषामसौ कलान्तरेण द्रम्मान् प्रयच्छति
तेषां कारयत्यतिगाढतया भक्तपाननिरोधादीनि, तैश्च ते बाध्यन्ते भृशं, त्रियते च कोऽपि कदाचित्, अन्यदा च विभवहीन-
तायां प्रतिपन्नः सुन्दरेण कथमपि राजनियोगः, तत्र च हिंसाऽपि प्रकटीभूता सहाप्रत्याख्यानावरणक्रोधादिभिः, ततस्तदु-
दयाद् व्रतनिरपेक्ष एव कांश्चिद्ब्रथयति अपरान् कपादिघातैस्ताडयति अन्यान् शीतातपश्चारणोष्णतैलच्छण्टनादियातनादिभिः

शुवनमानु-
चरित्रे
सोमदत्ता-
दिभवाः ॥

॥३२६॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥३२७॥

सेधयति कांचित्तु मूलत एव घातयति, ततो विरक्त्या परित्यक्तस्तथा देशविरतिक्रिय(कन्य)या, क्रमायाततया च गच्छत्यसौ देवगृहे वन्दते देवान् कारयति पूजादिकं विदधाति दर्शनप्रयोजनानि वहति महान्तं तत्पक्षपातम्, एतावता न गतोऽनन्तरमेव नरकादिषु, किन्तु देशविरतिभ्रंशेन विराधितसम्यक्तगुणो मृतः समुत्पन्नो हीनभजनपतिदेवेषु सुन्दरः, ततश्च आन्तो भूरिसंसारम् । अन्यदा चोत्पन्नोऽसौ सम्यग्दृष्टिशालिभद्रश्रेष्ठिनो माणिभद्रनामा पुत्रः, जातश्रेकोऽ(श्रेहा)पि सम्यग्दृष्टिः, प्रतिपन्नं चान्यदा देशविरतिवालिकानुरागात्तथैव कन्यागोभूमिन्यासापहारकूटसाक्षित्वकूटक्रयादिविषयवादरालीकस्य द्विविधं त्रिविधेन जल्पननिवृत्तिलक्षणं द्वितीयं स्थूलमृपावादविरतिव्रतं, प्रत्याख्याताश्च सहसाम्याख्यानमन्त्रणकाष्टुपविष्टाभिमुख-ज्ञाताज्ञातार्थभाषणस्वदारादिमन्त्रभेदमृषोपदेशकूटलेखकरणलक्षणाः पञ्चापि तदतिचाराः, पालितं चैतदपि प्रभूतवासरान्, अन्यदा च शालिभद्रश्रेष्ठिन्यपगते हडे व्यवहरतोऽस्य समीपे प्रेषिता मोहादिभिप्रत्याख्यानावरणसागरमृपावादादयः, तदागमनेन प्रातिवेशिकसत्कं च वस्तु सुवर्णाधानीय लाभद्वयमारोप्य ग्राहकस्य ददाति, आत्मीयं च वहिरागतस्य कस्यापि हस्ते समर्प्य बहुतरमूल्येनोद्बध्य प्रयच्छति, यदि च ग्राहकः पृच्छति-श्रेष्ठिन् ! कियता मूल्येन तिष्ठतीदं ?, ततो वक्ति-एतावता भविष्यति, ततो यदि ग्रहीताऽभिदधाति-मूलकर्यं कथय, ततो वदति-निश्चयः कथ्यते, निश्चयेनैतावता भवतां भविष्यतीदं, हंत ! त्वया कियता गृहीतमिति कथयेत्यभिहिते पुनर्जल्पति-कथं तवैतदेतावदात्मीयमप्यस्य वेच्यत इत्यादि वक्रताभिर्भोलितो मुग्धः कूटक्रयमपि सत्यं मन्यमानो लाभं दत्त्वा गच्छति, अन्यदाऽतिलब्धोदयैः सागरमृपावादरिभिहितो माणिभद्रः-किमेवमलीकानि भाषमाणः शङ्कसे त्वं ? येन फैरकैस्तानि वदसि, ननु प्रगुणेनैव न्यायेन भाषस्व बहुव्ययानि

शुवनभानु-
चरित्रे
सोमदत्ता-
दिभवाः ॥

॥३२७॥

गृहाणि प्रचुरभाटकानि आपणानि दातव्याश्च वृत्तयो वणिक्पुत्राणां कर्त्तव्याश्च भोगोपभोगादयो, न च सत्ये कथिते प्रचुरलाभं दातुं शक्नोति, जल्पन्ति चान्ये बहवोऽप्यलीकानि या चैषां गतिः सा तवापि भविष्यति, यच्चैते प्रव्रजिताः किञ्चिजल्पन्ति तदपि कियत् कर्णे धारयसि त्वं ?, एते हि परगृहविक्रमादित्या निःश्वणिककर्मणिो निर्गृहद्वाराः सुखेनैव जल्पन्ति, न जानन्ति परस्य निष्ठां, एतेषां चाभिप्रायेण मस्तकं बुम्बयित्वा सद्य एव प्रव्रजितैर्भूयते, तदेतदपि न किं करोषीति, तत एतां सागर-मुपावादादिशिक्षां चेतसि परिणमय्य लूनो निःशङ्कतया कूटक्रयाद्यलीकानि भाषितुं, ततो भग्नव्रत इति परिहृतो देशविरत्या, गच्छति च देवगृहादिषु कारयति च पूजादिकं, शिक्षितश्च गुरुमावृबन्धुशिष्टादिना करोति सागरमृपावादाद्युपदिष्टानि वष्टोत्तराणि, ततो विराधितसम्यक्त्यो मृत्वा समुत्पन्नो हीनव्यन्तरेषु, जातश्च सर्वथा तत्रानादेयो, निर्गतश्च स्वस्थानाद् अमत्यशुभप्रदेशेषु, ततोऽप्युद्धृतोऽत्र जातः क्वचित् सर्वथा मूकः क्वापि स्वलद्धचनः क्वचित् कुथितमुखगन्धः क्वापि कण्ठतालुजिह्वादशनौष्ठादिवदनरोगी क्वचित्तु कलत्रपुत्रादीनामप्यग्राह्यवचनो भूत्वा गतो नरकेषु, तिर्यक्षु चातिदुःखितो भ्रान्तः प्रभूतकालं । अन्यदा च समुत्पन्नोऽसौ श्रावकवणिजः सोमनामा पुत्रः, अतिपन्नं च तत्तथैव धनधान्यसुवर्णरजतवस्त्रतृणेन्धनादिवादरवस्तुनामदत्तानां द्विविधं त्रिविधेन ग्रहणनिवृत्तिलक्षणं तृतीयं स्थूलादत्तादानविरतिव्रतं, प्रत्याख्याताश्च तस्करप्रयोगविरुद्धराज्यातिक्रमकूट-तुलाकूटमानतत्प्रतिरूपकव्यवहारलक्षणाः पञ्चापि तदतिचाराः, एतदपि प्रत्याख्यानावरणचहुलीसागरस्तेयाद्युपदेशाद् भङ्गत्वा विराधितसम्यक्त्यो हीनदेवाद्युत्पत्तिक्रमेण तथैव भ्रान्तः सदैव द्रष्टिादिभावेन भूरिभवं । अन्यदा च दत्तनामश्रावकजन्मनि देवतिर्यक्क्षीणां द्विविधं त्रिविधेन मनुष्ययोपितां त्वेकविधमेकविधेन सम्भोगनियमलक्षणं इत्वरपरिगृहीतापरिगृहीतागमना-

नङ्गक्रीडापरत्रिवाहकरणकामतीव्राभिलाषस्वरूपं पञ्चातिचारविशुद्धं प्रतिपन्नं चतुर्थं स्थूलमैथुनविरतिव्रतं, तदपि तीव्रपुरुषवे-
दोदयमैथुनविषयाभिलाषचक्षुःस्पर्शनाद्युपाधिना भङ्गत्वा विराधितसम्यक्तवो हीनदेवादिजन्मक्रमेण भ्रान्तो नपुंसकादिरूपतया
भूरिसंसारं । अन्यदा च धनबहुलश्रावकजन्मनि क्षेत्रवास्तुहिरण्यसुवर्णधनधान्यद्विपदचतुष्पदकुप्यवस्तुनां परिमितताकरणरूपं
प्रतिपन्नं पञ्चमं स्थूलपरिग्रहविरमणव्रतं, नियमिताश्च योजनप्रदानवन्धनकारणभावैः क्षेत्रादिप्रमाणातिक्रमरूपाः पञ्चापि तदति-
चाराः, एते च किञ्चिद्दुस्वगमा इति विव्रियन्ते, तत्र क्षेत्रं वास्तु वा नियमातिरिक्तं परिजिघृक्षुरेतेनसन्निधानेन गृहीत्वा दृत्तिवर-
ण्डादिमर्यादामपनीय यत्रैकत्वेन योजयति स योजनेन क्षेत्रवास्तुप्रमाणातिक्रमः १, हिरण्यं-रजतं सुवर्णं प्रतीतं तत्र चतुर्मासाद्य-
वधिना नियतमाने कृते तुष्टराजादेः पार्श्वल्लिब्धान्नियमे पूर्णे ग्रहीष्यामीत्यभिसन्धिना यत्रापरस्य स्वजनादेर्हस्ते दत्त्वा मुञ्चति,
एवं प्रदानेन हिरण्यसुवर्णप्रमाणातिक्रमः २, धनं-गणिमादि धान्यं-त्रीह्यादि तत्र नियमितैतत्परिमाणकोऽपि नियमाधिकमिदं
पूर्वलभ्यं लभमानोऽन्यदा जिघृक्षुश्चतुर्मास्यादिपरतो गृहगतधनादिक्रये वा कृते ग्रहीष्यामीत्येवंभूतं बन्धनं-वचननियत्रणात्मकं
मूढकादिषु बद्धा अन्यगृहादिधरणरूपं वा सत्यकार्पणरूपं वा यत्र करोत्येष बन्धनेन धनधान्यप्रमाणातिक्रमः ३, द्विपदं-कलत्रपुत्र-
दास्यादि चतुष्पदम्-अश्वदि तत्र संवत्सराद्यवधिना नियमितैतत्परिमाणस्तन्मध्येऽपि तेषां प्रसवसम्भवतो यत्र कियन्तमपि
कालमतिब्राह्म गर्भग्रहणं कारयति, असौ कारणेन गर्भगतं द्विपदं चतुष्पदं वा समासृत्य तत्प्रमाणातिक्रमः ४, कुप्यं शयनाशनकुन्तख-
ङ्गभाजनकचोलकादि, तच्च कचोलदशकादिसंख्यया कृतनियमस्तदाधिक्ये सति भङ्गयित्वा स्थूलानि कारयित्वा यत्र दशादिसं-
ख्यां पूरयति सोऽयं भावेन-पर्यायान्तरकरणरूपेण प्रमाणातिक्रमः ५, एतदपि परिग्रहसागराद्युपाधितो भङ्गत्वा भ्रान्तः संसारं,

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥३३०॥

दिक्परिमाणव्रतमपि कदाचित् कृत्वा भग्नं सागराद्युपदेशाद्, उपभोगव्रतमपि अंशितं सागरलोलतादिभिः, अनर्थदण्डविरमणव्रतं तु नाशितं हास्याज्ञानतुच्छत्वविक्रथादिभिः, सामायिकदेशावकाशिकपौषयोपवासातिथिसंविभागव्रतान्यप्युच्छेदितान्याचरौद्रप्रमादकार्पण्यादिभिः, तदेवं केषुचिद्भवेष्वेकैकं व्रतं क्वापि द्वयं क्वापि त्रयं क्वाचिच्चतुष्टयं यावत् कस्मिंश्चिद्भवे द्वादशापि प्रतिपन्नानि भग्नान्येतैर्मोहादिमहाशत्रुभिः। ततोऽन्यदा कुंडिन्यां नगर्यां परमश्रावकसुभद्रसार्थवाहस्य जातोऽसौ रोहिण्यभिधाना दुहिता, सम्पन्ना चैयमनन्यदेवता परमश्राविका, ततो वन्दते भक्त्या देवाच् शृणोति शुर्वन्तिके धर्मं पर्युपास्ते साध्वीजनं, परिणीता चैयं गृहजामात्रा चिमलाभिधानेन वणिकसूनुना, ततः करोति पित्रवट्मभेन विशिष्टधर्मं, पठितं लक्ष्मधिकं स्वाध्यायस्य बुध्यते स्वनामवत् कर्मग्रन्थादिप्रकरणानि, प्रतिपन्नानि चानया द्वादशापि श्रावकव्रतानि, पालयति च निरतिचाराणि, ततोऽन्यदा आस्थानोपविष्टेन मोहमहाचरटेन चिन्तातुरेण निरीक्षिता दिशः, ततो मन्त्रिसामन्तादिभिरुक्तम्-आदिशतु देवः, ततो मोहनृपेणोक्तम्-असत्प्रतिपक्षवर्गे अतीव निविडीभूता दृश्यते रोहिणी, तत् कथमियमिदानीमाः ?, ततस्तैर्विहस्योक्तं-देव ! सर्वोऽपि निविडो यावद् शुष्मन्मानुषमात्रस्यापि गोचरं नागच्छति, ततो मोहेनोक्तं-श्रेय्यतां तत्र कोऽपि यस्तां पराङ्मुखीं निवर्त्तयति, अतो यावत्ते कमपि निरूपयिष्यन्ति तावत् स्वयमप्युत्थाय प्रोक्तं विक्रथा-एष तावच् ममैव दीयतामादेशः, पश्यामि तावत्तस्याः प्रमाणं, अतः संज्ञिता सर्वैरेषा, गता च तत्समीपे स्त्रीपुरुषकथा-भक्तकथा-राजकथा-देशकथा-लक्षणैश्चतुभिरात्मरूपैः, प्रविष्टा च सा परमयोगिनीव तन्मुखे, ततः पितृगृहे वस्त्राच्छादनादिकं निश्चितमवामोति रोहिणी, कर्म च मातापितृप्रसादेन न कोऽपि कारयति गृहे, ततो देवगृहं गता यां कांचिद्वाचार्त्तत्रियां पश्यति उपविशति गत्वा तत्समीपे,

शुवनभातु-
चरित्रे
रोहिणी-
भवः ॥

॥३३०॥

ततो देवचन्दनां परिहृत्याभिदधाति-हला मयैतत् श्रुतमेतच्चैतच्चाधवृत्तं त्वद्गृहे, सा ग्राह-नैवं, केनाप्यसंगतं तव कथितं, ततो रोहिणी ग्राह-सत्या महिला त्वं ममाप्यपलपसि, सा ग्राह-कथमहमलीकेल्यादि विकथयन्त्या लगति तथा सह राटी, ततो विकथायोगिनीसमुत्साहिता करोति अन्यया सह राजकथा, निर्वेद्य गतायां च तस्यां प्रारभते परया सार्द्धं स्त्रीपुरुषकथां, श्रृजनादिभीत्या व्रीत्थितायामस्यामन्यया सह विदधाति भक्तकथां, यियासौ च तस्यां प्रस्तावयति कथाचित् समं देशकथां, ततो गृहात् निर्गता ग्रहरद्वयेऽपि न निवर्त्तते, एवं च प्रतिदिनं कुर्वाणा अन्यस्मिन् दिने हस्तौ योजयित्वा केनापि श्रावकेणोक्ताऽसौ-महानुभावे ! क्षणमात्रमेव तावदेवगृहे समागम्यते, तदेतत् शुभभावेरेकाग्रैरेव नन्तुं युज्यते, किमेवं वार्त्ताः कुरुथ यूयं ?, ततो वष्टोत्तरयति-चान्धव ! किं कुर्मः ?, अन्यत्र तावत् कोऽपि कस्यचिन्न मिलति, गृहे तु कस्यापि सत्को कोऽपि न गच्छति, अतः प्रियमेलकोऽत्रैव भवति, क्षणमेकं तेन सुखदुःखमात्रं किञ्चिदुच्यत इति नासमाधानं विधेयमिति, साध्वीनां चोपाश्रये स्वाध्यायं परिहृत्यापरापरश्रावकादिभिः सह प्रारभते तथैव विकथाप्रबन्धं, गृह्णाति साधुसाध्वीश्रावकश्राविकादिदोषाननवरतं, ततो यदि साध्वी काचिच्छिक्षयति-महानुभावे ! पठितं सर्वमपि परिगलितुं लग्नं, किमनेनैहिकामुष्मिकापायकारणेन केवलं कर्मबन्धहेतुना विकथापरपरिवादार्थदण्डेन ?, सर्वसम्पत्तिनिबन्धनममृतरूपं स्वाध्यायमेव विधेहि, ततो सुखमोदकं दत्त्वा प्रतिवदति-इच्छाकारेण आर्थिके ! त्रतिनामपि दूरविरुद्धौ विकथापरपरिवादौ, परं तावन्तरेणान्यमपि मुखेन बद्धेन तिष्ठन्तं न कंचित् पश्यामः, परेषां तु वयमपि सुखेनैव कथयामो, न चान्यैरिव वयं मायां कर्तुं जानीमो, यादृशं तु तिष्ठति तादृशं तु पितुरपि मत्कं स्फुटमेव वदामो, यदि न प्रतिभासते तर्हि कोऽपि रुष्यतु, ततो जातेयमनर्हा वराकी सदुपदे-

शानामित्युपेक्षिता साध्वीभिः, अन्यदा च निःशङ्कीभूता गुरुसन्निधाने व्याख्यानेऽप्युपविष्टा वक्ष्णेणाच्छाद्य वक्त्रं कस्याश्चित् कर्णे स्थित्वा वदति किञ्चिद् अन्यस्यास्त्वन्यदपरस्यास्त्वपरं, तावद्यावदरण्यमहिषीव पल्वलजलं सर्वमपि व्याख्यासभागतजनमालोढ्य करोत्यन्येषामपि श्रुतिभङ्गं, ईश्वरदुहिता चेति न कोऽपि किञ्चिज्जल्पति, गुर्वादिना तु कदाचित् कथमपि शिक्षिता वदति-भगवन् ! नाहं केनापि सह किञ्चिज्जल्पामि, परं यदि षुष्टैः केनापि किञ्चिदुत्तरं न दीयते तर्हि स्तब्धेयमिति प्रसिद्धिर्लभ्यते, तद्भयादेव यदि केनचित् सह किञ्चिज्जल्प्यत इति, ततो गुरुभिरप्युपेक्षिता, सर्वतो निःशङ्कीभूता गाढमधिष्ठिताऽसौ विकथया, ततस्तत्पठनाशक्तौ परिगलितं सर्वमपि पूर्वाधीतं विस्मृतस्तदर्थः न चिन्तयति त्रतानि नालोचयति तदतिचारान् प्रमाद्यति देवचन्दनायां न सुखयत्यभ्येतव्यं न स्मति चित्तं धर्मकथायां करोत्यनादरेण किञ्चित् प्रतिक्रमणादिकं, अन्यदा च क्वचिदुपविष्टया तथा कथाचित् समं महाविकथापरपरिवादग्रन्थं कुर्वत्याऽत्यन्तपरवशीभूतया कोऽप्यत्रास्ति नास्तीत्यचिन्तयन्त्या प्रोक्तं सहसैव-यथैतन्नगरनरपतेरग्रमहिषी अतीव दुःशीला, जानामि चाहमेतत् सम्यगेव, यतः शोभनेन मानुषेण मम कथितमित्यादि, एतच्च तस्मिन् प्रदेशे प्रयोजनवशागतया तद्दास्या स्थिरीभूय सर्वं सम्यगाकर्ण्य निवेदितं राह्यै, तथा च कथितं नरपतये, तेनाप्यानायिता रोहिणी, गतश्च तां गृहीत्वा तत्पिता सुभद्रः सार्थवाहः, ततश्चैकान्ते विद्युत्य पृष्टा पार्थिवेन रोहिणी-भद्रे ! कथय मम सत्यं यदाकर्णितं त्वया मत्कलत्रस्वरूपं, तथा प्रोक्तं-किमेतत् ? न मया किमप्याकर्णितं, न चाहं कस्यापि सत्कं किञ्चिज्जानामीत्यादि, ततो मूलत एव सर्वापलापं कुर्वतीमेतामवलोक्य राज्ञा आनायिता तत्र प्रदेशे सा दासी, कारिता संवादं, ततोऽनयाऽनेकसाभिज्ञानपूर्वकं तथाऽसौ कृता यथा रोहिणी निरुत्तरीकृता ग्रीवामध्येऽवलम्ब्य, मौन-

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥३३३॥

मास्थाय च व्यवस्थिता, ततः प्रकुपितेन राज्ञा समाहूतः सुभद्रः सार्थवाहः स्वसमीपे, कथितो दास्या मूलत एव तद्व्यति-
करः, ततोऽक्राण्डनिपतितमहावज्राशनिरिव स इमां ग्राह-किमिदं ? , न किञ्चिजल्पति, एकान्तेऽपि यावद्बहुप्रकारं पृष्टा न
किमप्याख्याति, तावद्यद्यत्रो जल्पितं सा तत्राकार्यं पृष्टा सार्थवाहेन, तथाऽभिहितं-प्रोक्तमनया तावत् कयाऽपि गत्या एतत्,
परं सत्यमसत्यं वेति न जानामि, ततोऽग्रेऽपि तजिह्वामुत्कलत्वस्वरूपं किञ्चिदवबुध्यमानः सार्थवाहस्तां विसर्ज्य दुहितरं गृहीत्वा
समागतो राज्ञः समीपे, ततो व्राण्यजलप्लवमानलोचनस्तच्चरणयोः प्रणम्य प्रोक्तवान्-देव ! यदस्मत्कुलेऽनेकधाऽशिसाक्षाद्भूतमपि
प्राणत्यागेऽपि नोच्यते तदनया सर्वथाऽदृष्टमश्रुतं निरर्थकं चाभिधाय कलंकं द्वितीयशशधरकलाया इव निष्कलङ्काया मत्कुल-
सन्तैरानीतम्, इदं ग्रथममेव महाकलङ्कं, ममैव चायं दोषो यतो लोकादेतजिह्वामुत्कलत्वं शृण्वताऽपि मया गृह्यव्याक्षेपव्यग्रतया
प्रमादितया च नेयं शिक्षिता, नापि परिहृता, तस्माद् यद् रोचते तत् करोतु देवः, ततो राज्ञा प्रोक्तं-सार्थवाह ! मदीयनगरे
बृहत्पुरुषस्त्वं, ममापि मान्यः सत्यवचनश्च, तेनेमां खण्डशः कृत्वा चतुष्पथे न क्षेपयामि, केवलं तथा कर्त्तव्यं यथेदानीमेवेयं
मद्देशसीमां परित्यजतीत्युक्त्वा विसर्जितोऽसौ, तेनापि तत एव स्थानाद् विसर्जिता सा, ततश्चाहो सेयं श्राविका, सा चेयं
देववन्दना, तदेतत् प्रतिक्रमणं, सेयं मुखवस्त्रिका, तदिदमधीतं, ईदृशश्चामीषां धर्मो यदसद्भूतानपि गुह्यद्भिः स्थीयते परवृत्तीश्च
कुर्वद्भिरास्यत इत्येवं खिन्नजनादात्मानं धर्मं च विसर्ज्यती विगुण्यमाना निर्गता रोहिणी नगरात्, ततः स्मरन्ती तं पितृविभ-
वविस्तरं चिन्तयन्ती तानि मातुर्लालितानि तच्च परिभावयती वन्धुजनगौरवं तां च ध्यायन्ती परिजनपूजनीयतां तं च शोचन्ती
पुनः पुनरेव सद्गुरुविप्रयोगैर्मुहुर्मुहुर्मूर्च्छन्ती पतन्ती प्रतिपतन्ती ग्रामानुग्रामं भिक्षामटन्ती सुकुमारतया स्फुटितचरणत-

शुवनभाजु-
चरित्रे
रोहिणी-
भवः ॥

॥३३३॥

लशोणितप्रवाहेण महीं सिञ्चन्ती अप्रत्याख्यानानरणकपायोदयात् तद्वजरा देवधिरतिगुणश्रेण विराधितमस्यत्तया मृत्वा
हीनापरिहृतीत्यन्तस्देवीषु गत्याजनिदुःखभाजनं भूत्वा ततोऽप्यद्भुत्यैकेन्द्रियादिषु गर्भथा क्वचिन्निद्राऽभावात् क्वचिल्लेदनासु-
भवेन आन्ता भूरिभवमिति । ततो मोहराजेन महामृद्धताभार्याया दस्तो तालां दत्त्वा माड्डहासेनोक्तं-दृष्टं श्रिये ! यद्भुतं निविड-
श्राधिकार्याः?, तथा शोक्तं-देव ! किमिह द्रष्टव्यं?, यस्मादियं वराकी म्रीमासुपमात्रं, चतुर्दशगुणस्थानसोपानस्य च भिद्धि-
महासौधस्य पञ्चमोपानमात्रमेव याचद्रारूढा देवेन प्रतिपानिता, येषु अकचक्रिणामपि पूज्याः देवानामप्यशोभ्याः अस्-
द्व्यपुरुषाकाराः भिद्धिमहागौधस्यैकादशं सोपानमारूढाः पुरुषाम्नेऽपि दृंकारमात्रेणैव देवेन प्रतिपानिताः, एते च देवस्य
पुरतो रूढन्तः पादयोर्लगास्तिष्ठन्त्यनन्ताः, ततो मन्त्रिमामन्तैरककालमेवोक्तमिति-जानाति देवी वक्तुं, एवमेवैतदिति । अन्यदा
ममृत्पत्रस्तञ्जीवो मासुयेषु, प्रतिपत्रस्तत्र सम्यक्त्वेन मह दानयर्माभिग्रहः, योऽपि भयो मोहप्रणितैर्दानान्नरायकार्षिण्यादिभिः ।
ततो आन्त्वा भवमन्यदा मनुष्येणैव प्रतिपत्रञ्जीलत्रर्माभिग्रहः, योऽपि भयस्तीव्रवेदोदयक्रुमंमर्सादिभिः, मंगारं परिभ्रम्य
मनुष्येणैव कदाचिद्वीकृतस्तपोऽभिग्रहः, योऽपि लोलितो लौल्यनिःसन्नादिभिः, ततो भवं आन्त्वा अन्यदा मनुष्येणैव स्त्री-
कृतो भावनाऽभिग्रहः, योऽपि नाशितः आर्त्तगौद्रचिन्नादिभिः । इत्येवं देवधिरतिरपि क्षेत्रपल्यापमामंभ्ययभागप्रदंशराजि-
प्रमाणेषु भवेषु प्रतिपत्त्वा नाशिता चाग्रन्याग्यानावरणकपायादिमहादृष्टमोहनलंननि ।

अत्रान्तरं चन्द्रगौन्दिपार्थिवेन विस्मयदर्पमक्तिपरपृरितमानसेन भुवनभ्रातुंकेवलिनं प्रणम्य शोक्तं-भवत्तु ! अति-
दुस्तरा महादृष्टा मोहादिजत्रवो य एवमचिन्तनीयमगममतिविस्मयकरं च विट्स्वयन्ति प्राणिनः, अस्य च मकलमिद्वान्तपर-

मरुत्सभृतस्याख्यानकस्य यदन्तरा किमपि प्रोच्यते तद् सङ्गतमेव, केवलं सन्देहमात्रं किञ्चित् पृच्छामीत्यप्रसादो न विधेयः, पूर्वं किल सम्यग्दृष्टेरुच्छ्रयोऽप्युपाद्धुद्गलपरावर्तः संसार इत्युक्तं, तत्र चास्यं प्रस्तुतजीवस्य सम्यत्त्वस्पर्शना देशविरतिस्पर्शना च प्रत्येकमसंख्यातेषु भवेषु जाता तत्परिभ्रंशे चान्तरालेषु भूरिःसंसारः प्रोक्तस्तस्याश्च भूरितायाः किं मानमिति तावत् कथ्यतां, ततः केवली ग्राह-क्वचित् संख्यातं क्वचिदसंख्यातं क्वचिदनुत्तमपीति, उपाद्धुद्गलपरावर्तचैऽपि ह्यनन्ता उत्सर्पिण्यव-उत्सर्पिण्यवसर्पिण्यो भवन्ति, अनन्तस्य चानन्ता एव भेदाः, ततो महाराज ! यद्यन्तरमन्तरं प्रति अनन्ता उत्सर्पिण्यव-सर्पिण्यो भवन्ति तथापि न किञ्चित् क्षीयते, ततश्चन्द्रमौलिमहीपालेन प्रणश्योक्तं-भगवन् ! महाश्रयमिदं, यत् सम्यत्त्वदेश-विरतिगुणयोरपि प्राप्तयोरद्याप्येतावत् अभवन्त्यमी मोहादिशत्रवः, ततः केवलिना प्रोक्तं-महाराज ! अनादिकालादारभ्य प्रभवन्त्यस्खलिता इत्यममी, अत एव सर्वेऽपि केवलिन इत्थं प्ररूपयन्ति—“ सम्मत्तदेसविरया पलियस्स असंखभागमेत्ता उ । अट्ट भवा उ चरित्ते अणंतकालं च सुयसमए ॥ १ ॥ ” त्ति, सम्यग्दृष्टयो देशविरताश्च प्रत्येकं क्षेत्रप्रत्ययोपमासंख्येयभाग-प्रदेशराशिप्रमाणान् भवान् भवति, अष्टौ भवौश्चारित्रसामायिकं प्राप्यते, श्रुतसामायिकं तु सम्यग्दृष्टिमिथ्यादृष्टिभावेनावि-शेषितं मामान्येन द्वीन्द्रयादिषु अनन्तान् भवान् प्राप्यत इत्यर्थः, ततो राज्ञाऽभिहितं-भगवन् ! कदा पुनरसौ संसारि-जीवः सर्वविरतिकन्यकां परिणीय चारित्रधर्ममहाराजसैन्यसहायीभविष्यति ?, ततः केवलिना प्रोक्तं-स्तोकान्तरमिदं, समाकर्ण-यत्त्ववहितो महाराजः, ततो राजा ग्राह-एषोऽहमवहितः, कथयन्तु प्रसादं विधाय भगवन्तः, ततः केवलिना प्रोक्तं—
महाराज ! समस्तीह मनुष्यक्षेत्रे इन्द्रपुरं नाम नगरं, समीरणो महाराजः, तस्य जयन्ती नाम भार्या, समानीत-

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥

श्रान्यदा तद्गृहे कर्मपरिणामेनासौ संसारिजीवी, जातस्तयोः पुत्रः, कृतं चास्य अरिविन्द इति नाम, अधीताः कलाः प्राप्तश्च यौवन, अवसरे च समानीतः कर्मभूयेन गुरुः, दृष्टश्चायमुद्याने पर्यटता अरविन्दकुमारेण, ततो गतस्तत्समीपे, सहर्षं ग्रणम्योपविष्टश्च, ततः कर्मवृत्तिना समर्पितोऽस्य शुभतमाभ्यवसायलक्षणः करवालः, तेन च च्छिनमेतेन मोहादिशत्रूणां संख्येयसागरोपमस्थितिलक्षणं शरीरखण्डं, ततः सम्यग्दर्शनचारित्रधर्मविपुदर्थं गुरुणा वर्णिताः सर्वविरतिकन्यागुणाः, ततः समुत्पन्नतीत्रानुरागेण निःशेषानपास्य परान् मातापित्रादिसङ्गान् समुत्सृज्य गुरुग्रदत्तवेपेण परिणीतियं परमविभूत्याऽ-रविन्दकुमारेण, ततः प्रमुदितं समस्तमपि चारित्रधर्मचुपतिसैन्यं, स्थितोऽस्य सन्निधौ समानन्दितः सद्बोधः स्थिरीभूतः सम्यग्दर्शनः परिचितीभवति प्रतिदिनं सदागमः अभ्यासीभवति प्रत्युपेक्षादिक्रियाकलापः अलंक्रियते चैव प्रशमेन मण्ड्यते मार्दवेन विभूष्यते आर्जवेन संशोभ्यते संतोषेण कुरुते चासौ तपःपरिचयं प्रकर्षेण रमते संयमेन प्रयतति सत्यपक्षं भाव्यते शौचेन न मुच्यते क्षणमप्याकिञ्चन्यत्रह्यचर्यादिभिः, एवमेतेषां मिलितः सद्बोधः सदागमोत्साहितः प्रणिहन्ति प्रतिदिनमेव मोहबलं, कथं ?, समारोहयत्यग्रमादमहागन्धहस्तिनं समारोपयति शुभमनोवृत्तिधनुर्घट्टि, तद्विनियुक्तैः प्रहरति सद्भाव-नामहानाराचैः, विध्यति च तैर्मर्मसु मोहमहाराजं, ताडयति हृदि मदनमहामण्डलिकं घूर्णयति रागकेशरिणं आराटीमौ-चयति द्वेपगजेन्द्रं, एवमयं चायं च तवेत्थं महाशत्रुरित्येवं सन्निहितसद्बोधसदागमाभ्यामुपलक्षापितानपरानपि वैश्वानरशै-लराजबहुलीसागरहिंसासृपावादस्तेयमैथुनमूर्च्छादिरिपून् अहर्निशं हृदयन्नेषोऽन्यदा नाम्यते क्वचित् सहसैवाभिमुखोत्थितेन ग्रमादरिपुदण्डाधिपेन पुनरवष्टभ्य प्रहरन्, बाध्यते क्वाप्येककालं बहुभिः समुत्थितैः क्षुत्पिपासादिपरीषहैः, स्वस्थीभूय च पुन-

शुवनभानु-
चरित्रे
अरविन्द-
जन्म ॥

॥३३६॥

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपना
भव-
भावना ॥
॥३३७॥

शुद्धमानः संशयमारोप्यते क्वचिद्विव्यमानुषतिर्यगुपसर्गसुभटैः, सदागमवचनैश्च स्थिरीभूय पुनः पराक्रमन्नधरीक्रियते गच्छत-
पस्विचालतरुणवृद्धसाधुस्मारणवारणभ्रंशरणासमुत्थसंज्वलनकषायरिपुवर्गेण, ततोऽपि प्रशममार्दवादिकृतसाहाय्यः कथमपि निर्व-
लितः पुनरप्युद्यच्छन् समरभूमौ क्वापि बहुलीक्रियते शब्दरूपसगन्धस्पर्शलौल्याध्यवसायप्रतिपक्षैः, ततः सन्तोषेणोत्साहितः
पुनर्निहन्ति गदुबलं, एवं जयपराजयेषु वर्त्तमानेषु यावज्जयलक्ष्मीमवाप्स्यति चारित्र्यधर्मसैन्यसहितोऽरविन्दसाधुस्तावद्गुरु-
णाऽसौ क्वचिदपराधे गाढतरं किञ्चित् प्रेरितोऽवसरोऽयमित्यङ्गे प्रविश्य प्रत्याख्यानावरणक्रोधमानयोद्भाभ्यां मर्मणि गृहीत्वा
समापीडितः, तत्पीडावशेन च लभो ज्ञापितुं गुर्वभिसुखं-किमाचार्य ! मया विनाशितं ?, यदि परिभावयिष्यसि तदा नास्ति
मदीयः कोऽप्यपराधः, एवमेव वदतस्त्वको निवारयिता ?, अन्यच्च-किमेकमेव मां निषेधयसि ?, किं त्वद्गच्छेऽन्यः कोऽपि एवं
न करोति ?, वदन्वेते प्रव्रजिता मया सार्द्धं यदि कोऽप्येवं न करोति, ततो यदि स्थविराः शिक्षन्ति-भो महाभाग ! राजपुत्र !
सुकुलसम्भवः त्वमिति गुर्वभिसुखं तवेत्थमवज्ञया वक्तुं न युज्यते इत्यादि, तदा मम कुलोद्घट्टनं कुर्वन्त्येते इत्यादि विपरीतमेव
परिणमयति, गाढतरं च क्रोपाहङ्काराभ्यां गृह्यते, यावच्च गुरुणा किञ्चित् पुनरपि शिक्षितः चिन्तितवान्-अहो मां लग्नाः सर्वेऽपि
यूयमुच्चाटयितुं, तद् गृहीतात्मियं पिच्छटकमिति वेपं परिहार्यं हठाद् गले गृहीत्वा नीतस्ताभ्यां प्रत्याख्यानावरणक्रोधमान-
सुभटाभ्यां, समर्पितो महात्रले, सरोपैश्चैतत्सैनिकैः सर्वैरपि मिलित्वा गृहस्थवेपमानं किञ्चित् कारयित्वा प्रतिग्रामं प्रतिगृहं
च धिक्कार्यमाणः परगृहेषु कुकर्मणाणि कुर्वन् भिक्षां वा परिभ्रमन् अतिदुःखितो भ्रामितः सुचिरं, ततः पर्यन्ते पापिष्ठेन अष्ट-
दुद्धिना मया तान्दुभयलोकोरप्येकान्तदुःखान्हं यदाचीर्णं तत्फलमनुभवामीदमित्याद्यात्मानं निन्दन् मृत्वा समुत्पन्नो

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥३३८॥

ज्योतिष्कदेवेषु, ततोऽपि च्युत्वा आन्तो भूरिभवं । अन्यदा च पुनरपि राजपुरनगरे समुत्पन्नः परमश्रावको महर्द्धिकोऽमा-
त्यपुत्रतया, जातं च तत्र चित्रमतिरितिनाम, उपरतेषु मातापिदृषु कुटुम्बे स्वपुत्रं निवेद्य संविग्नेन गृहीतं सद्गुरुसन्निधाने
तत्रापि तेन व्रतं, पालितं च पूर्वोक्तविधिना मोहबलं निघ्नता प्रभृतदिनानि, पर्यन्ते च विषयसुखशीलताप्रमादेन विजितः
संयमं विराध्य समुत्पन्नः सौधर्मे हीनर्द्धिकपल्योपमायुर्देवः । ततोऽपि च्युत्वा भवं परिभ्रम्य समुत्पन्नोऽन्यदा काञ्चनपुरनगरे
क्षेमंकरराजस्रुर्विजयसेनो नाम पुत्रः, तत्रापि च तेन सद्गुरुसमीपे धर्मं श्रुत्वा मातापित्रादौश्च मोचयित्वा तथैव सर्वविरति-
कन्यकापरिणयनक्रमेण गृहीता जिनदीक्षा, प्रमुदिताः स्थितास्तथैव सन्निहिताः सद्बोधसदागमादयः, प्रारब्धश्च तथैव मोहबल-
महाबलेन सह महासमरः, ततः क्रमेणातिपरिचितीभूते सदागमे निविडीभूते सद्बोधे अङ्गाङ्गिभावमापन्नेऽप्रमादे स्थिरीभूते सन्तोषे
समारूढोऽप्रमत्तगुणस्थानलक्षणं सप्तमं सिद्धिसौधसोपानं विजयसेनसाधुः, तत्र कर्मपरिणामानुक्कल्येन केनचित् प्राप्तस्तेनोपशम-
श्रेणिमहावज्रदण्डः, ततः समुल्लसितप्रचण्डवीर्यविशेषेण तेन मस्तके समाहत्य पातिताश्चत्वारो तावदनादिकालमहावैरिणोऽन-
न्तानुबन्धिक्रोधमानमायालोभाः, कृताश्च भस्मपुञ्जावष्टधाग्निकणवन्निश्चेष्टाः, ततो मिथ्यादर्शिनोऽपि विद्युद्भाविशुद्धार्द्धविशुद्ध-
रूपत्रयान्वितः तथा समाहितो यथा तथैव निश्चेष्टीभूय पतितः, ततश्च गतोऽपूर्वकरणगुणस्थानलक्षणं सिद्धिसौधस्याष्टमं
सोपानं, ततोऽपि गतोऽनिष्टृत्तिवादरसम्परायनामकं नवमं सोपानं, तत्र चाहृत्य निश्चेष्टां नीतो नपुंसकवेदः, ततोऽपि
स्त्रीवेदः, तदनन्तरं च हास्यरत्यरतिशोकभयजुग्प्साऽऽत्मकं रिपुषट्कं, ततः पुरुषवेदः, ततोऽप्रत्याख्यानप्रत्याख्यानारणौ
क्रीडौ संज्वलनक्रोधश्चाहत्य निश्चेष्टीकृतः, ततोऽप्रत्याख्यानप्रत्याख्यानारणौ मानौ संज्वलनमानश्च, ततोऽप्रत्याख्यानप्रत्या-

भुवनभानु-
चरित्रे
संसारि-
जीवस्य
चित्रमत्या-
दिभवाः ॥

॥३३८॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥३३९॥

ख्यानावरणे माये संज्वलनमाया च, ततोऽप्रत्याख्यानप्रत्याख्यानवरणौ लोभौ संज्वलनलोभश्च, अयं च ताड्यमानः स्रक्ष्मीभूय
नंशु निलीनः स्रक्ष्मसम्परायनामके दशमे सोपाने, तत्राप्यनेन पृष्ठतो गत्वाऽयमपि ताडयित्वा निष्पन्दीकृतः, तत एतैरष्टाविंश-
त्याऽपि कारणभूतैः कुटुम्बमानुषैः पतितैः मूलस्थूडशाखादिपाते वृक्ष इव तन्मयशरीरजीवितः पातितो निश्चेष्टीभूयं मोहराजः,
तदेवमुपशमश्रेणिमहावज्रदण्डेनाहत्य सकुटुम्बे निश्चेष्टीकृते मोहमहाचरटे निराकुलीभूतः परमानन्दसुखमनुभवन्नारूढो विज-
यसेनसाधुरुपशान्तमोहगुणस्थानलक्षणं सिद्धिसौधस्यैकादशं महासोपानं, यावच्च तत्रासौ केवलिसमानत्रिशुद्धचारित्र्योऽनुत्तर-
विमानोपपातयोग्यः सकलसुरासरपूजाहं पदं प्राप्तोऽन्तर्गृहं तिष्ठति तावच्छोभेन किञ्चित् सचेतनीभूय प्रकृपितेनात्मशरीरा-
दप्यव्यतिरिक्तातिवृच्छभा देहोपकरणादिमूर्च्छाभिधाना श्रेयिता तत्समीपे निजदुहिता, तथा प्रकृपितया कारितदेहादिमूर्च्छा-
मात्रो गले गृहीत्वा दशमसोपानादिनयनक्रमेण पश्चान्मुखस्तावत् पातितो यावत् प्रथमसोपाने नीत्वा समर्पितो महादुष्ट-
मिथ्यादर्शनसचिवस्य, व्यावर्तमानस्य ते पूर्वप्रहताः सचेतनीभूय प्रकृपिता विलग्नाः सर्वेऽपि शत्रवो विजयसेनस्य पृष्ठे, ततः
कारितभूरिपापो नीतोऽयमेकेन्द्रियादिषु, अमितश्च नरकगत्यादिभूरिभवं । इतश्चास्ति मनुजभूमौ ब्रह्मपुरं नाम नगरं, तत्र
च परमश्रावकोऽपरिमितार्द्धिनायकश्च सुनन्दो नाम समस्तपुरप्रधानश्रेष्ठी, तस्य च धन्या नाम भार्या, जातश्च तयोः संसारी
जीवः पुण्डरीकनामा पुत्रः, तस्य च तत्रातिशायिनी प्रज्ञा चभूव, ततोऽधीताः स्वल्पैरेव दिवसैः समस्तकलाः, ततः कल्प-
मेतदध्येतव्यमित्येतावताऽसन्तुष्यन् पृच्छति कस्यापि साधोः समीपे-क पुनरेतासां कलानां महान् विस्तरः ?, तेनोक्तं-
द्वादशाङ्गे चतुर्दशसु पूर्वेषु, ततस्तेनोक्तं-कियन्ति पुनस्तानि पूर्वाणि भवन्ति ?, साधुना श्रोक्तं-गुरुनापृच्छस्व, ततस्तेन

भुवनभानु-
चरित्रे
विजय-
सेनादि
भवाः ॥

॥३३९॥

मल० श्री

हेमचंद्रिया

स्वोपज्ञा

भव-

भावना ॥

॥३४०॥

तेऽपि पृष्टाः, कथितश्च विस्फार्य तैः पूर्वगतो विस्तरः, ततः समुत्पन्नं पुण्डरीकस्य तद्दध्ययने महत् कौतुकं, भणिताश्च गुरवो-
ममानुग्रहं कृत्वा पाठयत तानि पूर्वाणि, गुरुणा प्रोक्तं-गृहीतव्रता एव तानि पठन्ति, न गृहस्थाः, ततोऽनेनाभिहितं-व्रतमपि
तर्हि ग्रयच्छत, ततो मातापित्राद्यनुज्ञातस्य महाविभूत्या गुरुभिः प्रदत्ता तस्य दीक्षा, गृहीता च तेन प्रज्ञाप्रकर्षादक्षेपेणैव सम-
स्तशिक्षा, अधीतानि स्वल्पैरेव दिवसैश्चतुर्दशापि पूर्वाणि ॥ ततश्चाऽऽस्थानस्थेन दीर्घं निःश्वसितं मोहचरटेन, पृष्टं च सभागैः-
किमेतद्देव !, ततो हस्ततलेन भालफलकमाहृत्य प्रोक्तमनेन-हता वयं, यतः सः अस्मन्महावैरी सदागमः सर्वात्मनाऽपि संगृ-
हीतोऽनेन संसारिजन्तुना, तदनेन कथितानि सर्वात्मनापि ज्ञास्यत्येपोऽन्योऽपि सर्वो जनोऽस्मन्मर्माणि, तत उत्पाटयिष्यन्ते
सपुत्रगोत्राणामस्माकमिदानीं कन्दाः, न च तं कमपि पश्यामि य एनं विघटयिष्यति दुष्टसंयोगं, ततः सखेदं निजस्वामिनं
विलोक्यालस्यैकल्याङ्गभङ्गमुखमोदनजृम्भमास्वमदर्शनशंखनास्मृतिभ्रंशादिनिजपरिकरान्विता वामपाश्चाद्दुत्थिता निद्रा, तत-
स्तया हस्तौ योजयित्वा प्रोक्तं-देव ! अद्यापि स्वदासीमात्रसाध्ये किमेतावान् खेदः क्रियते ?, किं कल्येऽपि स न दृष्टो देवेन
गलग्राहं गृहीत्वा एकादशसोपानात् पात्यमानो मूर्च्छया, तदिदानीं मञ्चेष्टितमपि पश्यतु किमपि देवः, ततो विहस्योक्तं मोहेन-
साधु वत्से ! साधु, गच्छ त्वं, सिष्यन्तु तवापि समीहितानि, ततो गताऽसौ सपरिकरा पुण्डरीकचतुर्दशपूर्वधरसमीपे, अवतारितं
च प्रथममेवालस्यं तच्छरीरे, तद्दशवर्त्तिनश्चास्य न प्रतिभाति सूत्रपरावर्त्तनं न सुखयति तदर्थचिन्ता, एवं द्वित्रेषु दिनेषु गतेषु
स्थविरैः कथमपि सम्प्रेर्य बलादुपवेशितो गुणनाथ, ततः प्रेषितो निद्रया निजपरिकरः, ततो व्यासोऽसौ जृम्भामभिर्मोडयति पृष्ठं
ऊर्ध्वकिरोति बाहू मनत्तयद्गुलीः यक्षाविद्ध इव विक्षिपति विसंस्थुलं पादाद्यङ्गानि मोटयति बहुप्रकारैर्मुखंघुघया च गले गृहीतो

श्रुवनभानु-

चरित्रे

पुण्डरीक-

भवः ॥

॥३४०॥

नाम्यते अग्रतः पृष्ठतः पार्श्वतः सर्वतश्च, तदेवं सर्वैर्मिलित्वा गलगृहीतस्य भणतामपि प्रयत्नतः स्थविराणां न निर्गतं तस्य
वदनादधरं, ततो रात्रौ समाक्रान्तः स्वयमेव गाढं निद्रया, संस्तारकादिविरहेऽपि यत्र तत्र वा प्रदेशे विसंस्थुलं पतितः, काष्ठखण्ड-
मिवाचेतनीभूतो निवाहितवदनः शेते यावत् प्रभातप्रतिक्रमणेऽपि कष्टेनोत्थाप्यते, एवमन्यस्मिन् दिने स्थविरैः सन्निहितैर्भूत्वा
ऊर्ध्वकृत्य परावर्त्तयितुमारब्धः, ततश्चोद्ययाऽधरीकृत्य पातयित्वा तस्य भग्ने जातुनी रगडिते कूर्परि स्फोटितं मस्तकं, एवं च
यावन्न किञ्चिद्ब्रह्मति तावत् तूष्णीं व्यवस्थिताः स्थविराः, ततो निद्राऽतिव्याप्तौ सत्यां प्रतिक्रमणादिक्रियाकालेऽपि बहुभिर्भुज-
विकारैर्नानाविधैर्नवभङ्गैश्चित्रैः करपादविक्षेपैर्निद्रया नर्च्यमानोऽसौ करोति सकलजनप्रेक्षणीयमात्मानं, आनयति वश्यात्मनामपि
स्फुटित्वा हास्यं, जनयति विदिततत्त्वानामपि क्रिमेतदिति महाविसयं, तदिदं निद्रयाऽऽत्मवशीकृतस्यापरावर्त्तमानस्याचिन्तय-
तश्च छिद्रहस्तजलमिव गलत्यनवरतमेवास्य श्रुतं, विसरन्ति ब्रह्मगहनार्थाः, ततो यथा यथा भ्रश्यति ध्वजं तथा तथा निराकाङ्क्षो
भवन् निद्रासुखमर्थतः कालकूटादभ्यधिकमज्ञानतोऽमृतमिव मन्यमानो यथा रात्रौ तथा दिवापि निर्भरं पतितः शेते, यावद्ब्रह्मलितं
समस्तमपि श्रुतं, ततो गुरुणा प्रोक्तं-वत्स ! पुण्डरीकमुने ! तेन तथात्रिधेन निजोत्साहेन श्रुताध्ययनार्थमेव व्रतं प्रतिपद्य तेन च
तादृशेनोद्यमेन कष्टेन च केवलनरलोकराज्यसुरलोकाधिपत्यापवर्गसुखसन्दोहेर्गहं जिनप्रणीतमिदमधीत्य श्रुतरत्नं किमनर्थमेव
निःशेषनारकतिर्यगथमनरदुःखनिवहैककारणे निद्रासुखलवमात्रेऽभिरतो हारयसि ?, ततो निर्धधसीभूतो वदति-भगवन् !
कः किल निद्रारतः ?, असङ्गतं केनापि कथितं भवतां, यतः कल्पेऽप्येतावदेतावच्च मया गुणितं, गुरुणा चिन्तितम्-अहो
एतदपरमधिकं यत् प्रत्यक्षमप्यपहस्यते, सत्यमपि न जल्पति, ततोऽन्यदा विषयारित इव मूर्च्छित इव महताऽपि शब्देन शब्द-

मप्रयच्छन् नानाविधस्वप्नान् दिवापि पश्यन् मुखेन बहु असम्बद्धं ज्ञपन् निर्भरं शयानो गुरुभिर्वहन् शब्दान् कृत्वा प्रबोध्या-
भिहितः-पुण्डरीक ! त्वमेवं वदसि-नाहं स्वपिभि, तत् किमेतत् ?, स ग्राह-क किमेतत् ?, किल सुप्तोऽहमिति भ्रान्तिर्भवतां,
न त्विदानीमेवाद्यापि गुणयन्नेवासमहं, केवलं निश्चलीभूय यदाऽहं सन्नार्थं परिभाषयामि तदा सर्वेषामपि भवतां भ्रान्तिरु-
त्पद्यते सुप्तोऽयमिति, ततो चादरमृषाभाषीति विरक्ताः सर्वथा गुरुवः सर्वसाधवश्च, प्रेर्यमाणश्चापराण्यसम्बद्धानि जल्पति,
बहुतरं च द्वेषमुपगच्छतीत्युपेक्षितः सर्वैरपि, ततश्चोपर्युपरि मोहराजप्रेषितैः परापरलोके तत्समीपमुपागच्छति वैमुख्यापन्नः
सर्वथा दूरीभूतः सदागमः प्रणष्टः सद्बोधः दूरादपि दूरमाश्रितश्चारित्रधर्मः विरज्य गता प्रथममेव सर्वविरतिस्तावद्यावत्
प्रपलायितः सोऽपि सम्यग्दर्शनो, लब्धावकाशीभूतः प्रवृत्तो विजृम्भितुं मिथ्यादर्शन इत्येवं सर्वैरपि मिलित्वा पर्यन्तेऽपि निद्रा-
दुश्चुरके क्षिप्तो मरणोपसंहृतो नीतो निगोदैकेन्द्रियेषु । ततो भ्रमितः संसारे । इतश्च चित्तवृत्तिमहाटव्यां विवेकगिरिरौल-
शिखरेऽग्रमत्तकूटे जैनेन्द्रपुरनगरे निरानन्दाः प्रणष्टोत्साहा मिलिताः सर्वेऽपि चारित्रधर्मभूपालादयः, उपविष्टाश्चैकत्र प्रदेशे,
वदन्ति परस्परं-पश्यताहो किमत्र विधीयते ?, मोहचरटेनानेकाभव्यदूरभव्याः सहाया लब्धास्ततो मूलादेवास्खलिताः सर्व-
त्रास्मत्पक्षमुच्छेदयन्तः परिभ्रमन्ति, अस्माभिस्त्वयमेक एव किल सहायो लब्धः सोऽपि तावदस्माकं को जानाति कियतोऽपि
कालान्मिलितः ?, ततश्चास्माभिर्यावदसौ महता कष्टेन कथमपि गुरुगुणेषु आरोप्यतेऽस्मत्सहायतां कांचित् प्रतिपद्यते ताव-
न्महाभागस्य पुनरपि स कोऽपि विपर्यासः समुत्तिष्ठते येन मिलति तेषामेव मोहादिमहाशत्रूणां, विडम्ब्यते च तैः तथैव बाढम-
तिदुःखितं, वयं तु केवलं तस्यैव सुखित्वकरणाय यतामहे, परं विपर्यस्तोऽयमेतदपि न वेत्ति, अपरं च-यत्रोपशान्तमोहचतुर्दश-

पूर्वघरादिपदेष्वप्यारोपिताः प्रतिपत्य मोहादिदुष्टानां मिलन्ति तत्र किं वयं ब्रूमः ? क्व याम ? इति, ततः सद्बोधेन विहस्य प्रोक्तं किं भो ! निरर्थिकं भवतामार्तिः ? किं नूतनमिदं किञ्चिद् ? अनादिकालप्ररूढो ह्ययं व्यवहारो, यैः संसारिजीवैः अधापि बहुतरं भवोदधौ अमितव्यं ते भवतां हितं कुर्वतामपि प्रतिपत्य शत्रूणां मिलन्ति, अमन्युत्कृष्टत उपाद्धिपुद्गलपरावर्त्तमानं संसारं, वृत्तश्चानादिमता कालेनानन्तानामयं व्यवहारः, तत् कोऽत्र विस्मयो ? न चैवं भवतां दशानामेकापि पूर्यते, अतस्तदस्थाः पश्यन्तः किं न तिष्ठथ ?, मिथ्याभिमानमात्रं चेत् किञ्चिदस्ति यद्यमुना सहायेन वयं शत्रुपक्षयं कृत्वा कथमपि प्रकटा भवामोऽसुं च सुखिनं कुर्मम इति, एतदपि सेत्स्यति यदाऽस्य सुखित्वप्राप्तिर्भविष्यति, यदप्युच्यते-अस्माभिरयमेकं, एव सहायो लब्ध इत्येतदप्यचिन्त्यं, यतो बहुसहाया अपि मोहादयो भवतां प्रसरनिरोधमात्रमेव कर्तुमीशते, यूयं त्वेकसहाया अपि शत्रूणां सर्वथा क्षयमेव कुरुथ इत्यतो द्रक्ष्यथ यदयमेकोऽपि करिष्यति, किमाकुला भवथ ?, ततो यावत् सर्वेऽपि वदन्ति-अहो साधु सद्बोधेनोक्तं साध्विति, तावत् कर्मपरिणामेनाख्यापितं तेषां-यदुत्पादितो मया मनुजक्षेत्रे पद्मस्थले नगरे सिंहविक्रमनरेन्द्रस्य कमलिनीनामन्यास्तद्भार्यायाश्च पुत्रो युष्मत्सहायः, कारितं चास्य सिंहस्थ इति नाम, ततो भवद्भिर्महावद्धीपनकं कारणीयं, येनात्र जन्मन्यसौ केवलं युष्मत्पक्षमेव पोषयिष्यति, सद्बोधसदागमप्रकटितेषु गुणेष्वारोहन् न केनचित् प्रतिपातयितुं शक्यते, मया ह्यस्मिन् भवेऽस्य केवलः पुण्योदय एव सहायो दत्तस्तिष्ठति, अयमपि च तमेव सर्वप्रकारैः पोषयिष्यति, न पापोदयं, ततो मनागपि न मोहादिरिपुयोग्यो भविष्यति तावद्यावन्निवृत्तिपुरीप्रवेश इति, एतदाकर्ण्य हृष्टाः समुत्थिताः सर्वे सम्यग्दर्शनादयो, जिनेन्द्रपुरे सर्वत्रोच्छ्राययन्ति प्रतिगृहद्वारं पद्मपिधानान् कनककुम्भान् कारयन्ति हृष्टशोभां

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥३४४॥

अचलम्बयन्ति वंशाग्रेषु प्रवरवस्त्राणि सिञ्चयन्ति मृगमदघनसरोन्मिश्रीखण्डरसेन राजमार्गान् दापयन्ति राशीकृतकनकरत्नमहादानानि प्रवर्चयन्त्यभयदानानि वादयन्ति तूर्याणि कारयन्ति प्रेक्षणीयानि, इतश्च सिंहस्थो बालकालादपि हर्षितः प्रणमति देवान् नमस्यति गुरुन् गच्छति पित्रा सह जिनायतनेषु हृष्यति तेषु स्नात्राद्यवलोकनेन तुष्यति मुनिदर्शनेन आनन्द्यते तद्भवचश्रवणेन आल्हाद्यते तद्दीयमानाशनादिदानसंवीक्षणेन, एवं च हृष्यति अस्य प्रतिदिनं पुण्योदयः, तत्सान्निध्येन चाल्पैरेव द्विवसैरधीतास्तेन समस्ता अपि कलाः, जातश्च यौवनाभिमुखः, मदनातिशायि चास्य रूपं, अभिनवोत्पन्नसुरातिरिक्तं च तस्य ललितं, तथापि न रमतेऽसौ विषयेषु न सुखयत्यस्य स्त्रीणां कथाऽपि, न वाञ्छति मनसाऽपि चैष तत्परिणयनं, केवलं सेवते मुनीन् शृणोति तदन्तिके धर्मशास्त्राणि परिभावयति भवस्वरूपं विरज्यति प्रतिक्षणं तस्माद् अभिकाङ्क्षत्यभीक्ष्णं मोक्षसुखानि, ततोऽन्यदा चतुर्ज्ञानकलिते गुणनिधिनामके मुनिपतौ समायाते श्रुत्वा सविशेषधर्मविस्तरं मोचयित्वा युक्तिभिः मातापितरौ पूर्वाभिहितेनैव विधिना महाविभूत्या जग्राह सिंहस्थस्तदन्तिके दीक्षां, ततः प्रहृष्टाः परिवारयन्ति तं सर्वेऽपि चारित्रधर्मसैनिकाः, तथाहि-गाढमनुरक्ता तावत् समग्रत्रिभुवनसाम्राज्यदायिनी सर्वविरतिः क्षणमपि सन्निधानं न मुञ्चति सद्बोधः अङ्गङ्गीभावेनागतः सम्यग्दर्शनसम्बन्धः, ततः कृतप्रशममहाकवचो दत्तसन्तोषशिरस्त्राणः सङ्क्रान्तसारिमध्ये प्रतिनिविष्टस्तथैवाप्रमादमहासिन्धुरं समारूढोऽष्टादशशीलाङ्गसहस्रतलवर्गिकरक्षितबलः पुरोव्यवस्थापितप्रतिदिनोपचीयमानपुण्योदयमहादण्डनायकः प्रतिक्षणोल्लसदसंख्येष्टशुभाध्ययसायपदातिपरिवृतः प्रवृत्तो योद्धुं सह मोहबलेन सिंहस्थसाधुः, तत्र च विध्यत्यनवरतमेवामृढत्वाभिधाननिशितकुन्ताग्रेण मोहमहाचरदहृदयं ताडयति वक्षसि समकालमेव

भुवनभाङ्ग-
चारित्रे
चारित्र-
चिन्ता सिंह-
रथजन्म ॥

॥३४४॥

ज्ञानदर्शनचारित्रसेह्यत्रयेण रागकेशरिद्धिपगजेन्द्रमदनमहामाण्डलिकान् हिनस्ति सर्वभूतदयापरिणामत्राणेन हिंसाध्यवसायसा-
मन्तं चूरयति सर्वथा सत्यभाषणमुद्धरेण मृपावादचरटमस्तकं भिनत्ति शौचमल्लेन स्तेयमहादुष्टहृदयं दहति ब्रह्मचर्याग्निशस्त्रेण
शलभमिव मैथुनं दलयति निरीहतामहागदया परिग्रहमहासामन्तं कीलयति क्रोधं तद्वैगुण्यचिन्तनतोमरैः भनक्ति मानाभिमानं
मार्दवदण्डाभिघातेन दूरमुत्सारयति मायां ऋजुताभङ्गीप्रक्षेपेण स्फोटयति लोभशिरः सन्तुष्टियध्यभिघातेन गाढमवलम्ब्य
मच्चं देहनिःसारचिन्तनादिशस्त्रैर्लीलैश्च पराजयते परीपहान् अपहस्तयत्युपसर्गान्, एवं सर्वत्रास्खलितप्रतापेन मोहबलं निम्नता
तेन गमितश्चिरकालः, ततः क्षीणरीणप्रणष्टरात्रेयु शत्रुषु परितोषेणातिप्रसन्ने सम्यग्दर्शने अतिग्रहर्षेण वद्धिते सदागमे सम्यगा-
राधिते क्रियाकलापे प्रवोध्य मोहविडम्बनाभ्यो विमोचितेषु बहुषु भव्यसत्त्वेषु दीक्षितेषु प्रचुरशिष्येषु अतिपुष्टिमानीते पुण्योदये
आसन्ने च विज्ञाते पर्यन्तसमये कृता द्रव्यतो भावतश्च सिंहस्थसाधुना संलेखना, ततो गीतार्थतपोधनैः सह गतो वहिः पर्वतनि-
तन्ने प्रत्युपेक्षितं तत्र विपुलं शिलातलं संस्वृतस्तत्र दर्भमयः संस्तारकः, तत्र च पर्यङ्कनिषण्णः शिरोविन्यस्तकरकुड्मलो वन्दते
अक्रस्त्वेन समस्ततीर्थकरास्ततो वर्चमानतीर्थाधिपं ततो निजगुरून्, तदन्तिके च पूर्वं प्रत्याख्यातान्यपि प्रत्याख्यात्यष्टादश
पापस्थानानि नियमयति चतुर्विधमाहारं परिहरति शरीरमात्रेऽपि प्रतिबन्धं, एवमालोचितप्रतिक्रान्तः प्रत्याख्यातसर्वाहारो
दिव्यमानुषीर्यगुपसर्गान् अधिसहमानो मासं पादपोषगमेन स्थित्वा चरमोच्छ्वासावधि परिपालितनिष्कलङ्कश्रामण्यः समाधि-
प्राप्तः कालं कृत्वा समुत्पन्नो महाशुक्रकल्पे सप्तदशसागरोपमायुरिन्द्रसामानिको महर्द्धिकदेवः । तत्रापि तीर्थकरादीनां समव-
सरणनिरचननन्दीश्वराद्यष्टाह्निकाकरणादिना अतिशयेन पुण्योदयं परिषोष्य दिव्यान् महाभोगान् भुक्त्वा आयुःक्षये व्युत्वा

पूर्वचिदेहे कमलाकरालयनगरे श्रीचन्द्रालयमहानराधिपस्य कमलाग्न्यायात्र तद्गार्यायाः समुत्पन्नोऽसौ भानुनामा पुत्रः,
तत्रापि सद्बोधमम्यदर्शनद्युगतो बालकालादपि धर्मनैयानुगतः सदागममतिपरिचितं कृत्वा प्रागुक्तविधिर्नैव मोहबलं
दृढयित्वा पुण्योदयमतिपुष्टिं नीत्वा ग्रभृतकालमकलङ्कंश्रामण्यं पालयित्वा क्षीणप्राये मोहबले तथैवानशनं कृत्वा समाधिप्राप्तः
समुत्पन्नो नवमंत्रैवेयकेषु । तत्राप्येकत्रिंशत्सागरोपमाणयायुः पालयित्वा समुत्पन्नः पूर्वचिदेहे एव पद्मगण्डनगरे सीम-
न्तरुमहाराजस्येन्द्रवत्तनामा पुत्रः, तत्रापि महानरेन्द्रभोगान् भुक्त्वा तथैव श्रामण्यं गृहीत्वा बहुशपितप्राये मोहबले
अतिपुष्टिमान्नीते पुण्योदये पूर्वोक्तानशनविधिर्नैव परमसमाधिप्राप्तः समुत्पन्नः सर्वार्थसिद्धिसहाविमाने परमर्द्धिप्राप्तोऽहमिन्द्र-
देवः । इत्थास्ति अस्मिन्नेव गन्धलावतीविजये विलासवेपविभूतिभिः शक्रनगरीव चन्द्रपुरी नाम महानगरी, तस्यां च
ग्रणतानेकभूपालमौलिसमृणीकृतचरणारविन्दः शक्तिसमृद्धिसौन्दर्यादिभिः शक्र इव अकलङ्को नाम महानरेन्द्रः, तस्य
च श्रीमञ्जिनेन्द्रचरणयुगपद्मजञ्चरीकस्य चन्द्रकरावदातसम्यदर्शनस्तुदर्शननामा अग्रमहिषी, तस्याश्चान्यदा स्वप्ने रज-
निधिरामालोकितमुखप्रविशचन्द्रकरधवलपञ्चाननायाः सुरेन्द्रदत्तमुनिजीवः सर्वार्थसिद्धिविमाने त्रयस्त्रिंशत्सागरोपमाणयायुः
पालयित्वा च्युतो गर्भे समुत्पन्नः पुत्रत्वेन, ततस्तया ग्रहृष्टचित्तया निवेदितः स्वप्ने नरपतये, तेनापि निमित्तपाठकानां, तैर-
प्युक्तं-भविष्यति देवस्य पञ्चाननपराक्रमो मन्थरमथ्यमानक्षीरनीरधिडिण्डीरिण्डपाण्डुरयशःप्रसरधवलितदिगन्तः सकल-
भृमण्डलभोक्ता पुत्रः, ततः परितुष्टो राजा पारितोषिकमहादानेन परितोष्य निमित्तपाठकान् विमर्जयति, राज्ञी च परितुष्टा सु-
खेन वहति गर्भं, देवपूजनाभयप्रदानाद्यनेकसम्पूरितदौर्हृदा च सम्पूर्णदिवसेषु प्रगस्तवासरे रत्नपुञ्जमिव स्वप्रभाविस्तरसमु-

द्योतितमृत्तिगृहं प्रभृते प्रमृदितासौ पुत्रं, निवेदितं तच्च जन्महर्षोचालप्रधावनस्तनपीठलुब्धमुक्ताहारया चन्द्रधाराभिधानया द्रान्या नरपत्नये, दत्तं च तच्छत्रुणहृष्टेन तेन तस्यै च सप्तमकुलमपि यावन्निर्वाहकं महापारितोषिकदानं, प्रवर्तितं च सर्वस्यामपि नगर्या चाद्रितानन्दमर्दलसन्दोहं महात्रद्धर्षिनकं दापितानि हिरण्यादिमहादानानि शून्यीकृतानि सर्वाण्यपि कारागृहाणि मुक्तानि सर्वाण्यपि वन्डीकृतजनवृन्दानि कारितानि जिनभवनेषु महापूजास्तोत्राणि, तदेवं गीतवादननर्तनखादनपानप्रदानादिप्रमोदेन निवर्तितप्राये पुत्रजन्ममहोत्सवे सिद्धार्थनामा ज्योतिःशास्त्रपरमरहस्यवेद्येको नरपतिना समाहूय पृष्टो यथा निवेदयत्वार्यः कुमारजन्मनक्षत्रस्य कीदृशी ग्रहावलोकनेति ?, ततस्तेनोक्तं-यदाज्ञापयति देवः, समाकर्णयत-तावदयमानन्दः संवत्सरः ऋतुः शरत्कालो मासः कातिकः तिथिः भद्रा द्वितीया चारे बृहस्पतिवारः नक्षत्रं तु कृत्तिका राशिः द्रुपः योगो धृतिः प्रशस्तग्रहनिरीक्षितं लग्नं उच्चस्थानस्थिताः सर्वे ग्रहाः ऊर्ध्वमुखवा होराः एकादशस्थानस्थाः शुभदाः पापग्रहा इति, ईदृशे च राशौ जातः कुमारोऽयं देव ! तेन भविष्यति विपुलश्रीपरिमितविक्रमादिगुणो महानरेन्द्र इति, ततो राज्ञा प्रोक्तम्—आर्य ! क एते राशयः ? के चामीयां गुणा ? इति मां ज्ञापय तावद्यदि संगतं भवति, सिद्धार्थनोक्तं-देव ! राशयस्तावदेते द्वादश भवन्ति, तद्यथा—मेघो द्रुपो मिथुनः कर्कटकः सिंहः क्रन्ध्या तुला वृश्चिको धनुर्मकरः कुम्भो मीन इति ॥ गुणाश्च संक्षेपतोऽमीपाममी, तद्यथा—चक्षुर्लोलो वली रोगी, धर्मोऽर्थः कृतनिश्चयः । जलभीरुः प्रियः स्त्रीणां, कृतज्ञो राजपूजितः ॥ १ ॥ चण्डकर्मा मृदुश्चान्ते, प्रवासी मेघसम्भवः । अपमृत्युर्भवेत्तस्य, किलाष्टादशवत्सरे ॥ २ ॥ पञ्चविंशतिवर्षाणां, पर्यन्ते वा कथंचन । अष्टस्ताभ्यां पुनर्जीवित्, शतमेकं त्रियेत न ॥ ३ ॥ कृत्तिकास्वर्द्धरात्रेऽसौ, चतुर्दश्यां तु मङ्गले । भोगी दाता शुचिर्दक्षः, स्थूलगण्डो महागलः ॥ ४ ॥

अर्थवानल्पभाषी च, स्थिरचित्तो जनप्रियः । परोपकारी कान्तश्चावहुपुत्रः सौर्यसंयुतः ॥ ५ ॥ तेजस्वी रोगबहुलः, कण्ठरोगी सुमित्रकः । सविलासगतिः सत्यो, लञ्छनी स्कन्धगण्डयोः ॥ ६ ॥ एवं गुणगणोपेतो, वृषे जातो भवेन्नरः । स समानां शतं जीवेत्, पञ्चविंशतिको यदि ॥ ७ ॥ नश्यच्चतुष्पदात्तस्य, मरणं रोहिणीबुधे । मृष्टान्नो दृष्टिलोलश्च, मैथुनासक्तमानसः ॥ ८ ॥ धनाढ्यः करुणोपेतः, कण्ठरोगी जनप्रियः । गान्धर्वनाट्यकुशलः, कीर्तिभागी गुणोत्कटः ॥ ९ ॥ दुःखितः प्रथमं भूत्वा, पश्चाच्छ्रीमान् भवत्यसौ । कुतूहली प्रगल्भश्च, विज्ञानी स भवेत्तथा ॥ १० ॥ गौरो दीर्घः पटुर्वीचि, मेधावी च दृढव्रतः । समर्थो न्यायवादी च, मिथुनोद्भूतमानवः ॥ ११ ॥ जले तस्यापमृत्युः स्यात्, कत्सरे किल पोडशे । आशीतिके त्रियेतासौ, पौष-मासे जलानले ॥ १२ ॥ कार्यसारो धनी ह्यरो, धर्मिष्ठो गुरुवत्सलः । शिरोरोगी महाबुद्धिः, कृताङ्गकृतवेदकः ॥ १३ ॥ प्रवास-शीलः कोपान्धो, बाल्ये दुःखी सुमित्रकः । भृतभृत्यो मनागक्रो, बहुभार्यः पुत्रवांस्तथा ॥ १४ ॥ हस्ते श्रीवत्सशङ्खाभ्यां, युक्तः कर्कटकोद्भवः । पतनेन त्रियेतासौ, वर्षाणां विंशतौ नरः ॥ १५ ॥ दशवर्षस्य वा मृत्युस्त्रयोविंशतिकस्य वा । अशीतौ वा पुनः पौषे, मृगशीर्षशितौ निशि ॥ १६ ॥ श्रीमात् मानी क्रियायुक्तो, मद्यमांसप्रियस्तथा । देशभ्रमणशीलश्च, विनीतः शीत-भीरुकः ॥ १७ ॥ क्षिप्रकोपी सुपुत्रश्च, जननीजनवल्लभः । व्यसनी प्रकटो लोके, पिङ्गनेत्रः क्षुदार्चकः ॥ १८ ॥ अल्पप्रज्ञो नृपे भक्तो, मृष्टान्नी विक्रमी तथा । पश्चाद्धिरागी जायेत्, सिंहे जातो मनुष्यकः ॥ १९ ॥ पञ्चाशत्को त्रियेतासौ, यदिवा शक्तिको मधौ । मघासु जीवितं मुञ्चेत्, पुण्यक्षेत्रे शनैश्चरे ॥ २० ॥ विलासिनीजनाह्लाददायको धनपूरितः । दाता दक्षः कविर्बुद्ध-भावे धर्मपरायणः ॥ २१ ॥ सर्वलोकप्रियो नाट्ये, गान्धर्वव्यसने रतः । प्रवासशीलः स्त्रीदुःखी, नेत्ररोगी च निर्भयः ॥ २२ ॥

कट्युदरत्रिगालश्च, कन्यजोऽतो भवेन्नरः । शिरोरोगाज्जलादग्नेः, शस्त्रात् त्रिगद्वार्षिकः ॥ २३ ॥ त्रयोविंशतिको वाऽपि, त्रिय-
नेऽमी ततः परम् । अगीतो मूलनक्षत्रे, वैगाखे बुधवासरे ॥ २४ ॥ अस्थानरोषणो दुःखी, स्फुटभाषी क्षमान्वितः । बलाक्षश्च-
त्तलक्ष्मीको, ग्रहे दक्षितविक्रमः ॥ २५ ॥ वाणिज्यदक्षो देवानां, पूजको मित्रवत्सलः । प्रवासी सुहृदामिष्टः, उदारः सत्यभाषकः
॥ २६ ॥ अलुब्धः संविभागी च, दीर्घनेत्रो दयापरः । निष्णुणः संग्रही चैव, तुलाजातो भवेन्नरः ॥ २७ ॥ अत्रियेत् विंशतौ
कृत्र्यपातादिभ्योऽथवा पुनः । अशीतात्रचुराद्यासु, ज्येष्ठे मंगलवासरे ॥ २८ ॥ बाल्यप्रवासी क्रूरत्मा, शूरः पिङ्गललोचनः ।
परदाररतो मानी, निन्दुरः स्वजने जने ॥ २९ ॥ सहसा चासलक्ष्मीको, जनन्यामपि दुष्टधीः । धूर्तश्चैरोऽफलारम्भी, वृश्चिको-
द्भूतमानसः ॥ ३० ॥ वृश्चिकास्त्राहिवौरान्नो, अत्रियेताष्टादशाब्दकः । पञ्चविंशतिको वापि, ततो जीवति सप्ततिम् ॥ ३१ ॥ सूरः
मलयः धिया युक्तः, सात्त्विको जननन्दनः । शिल्पविज्ञानसंयुक्तो, धनाढ्यो वरभार्यकः ॥ ३२ ॥ मानी चारित्रसम्पन्नो,
ललिताक्षरभाषकः । तेजस्वी स्थूलदेहश्च, कुलघ्नो राजपूजितः ॥ ३३ ॥ दरिद्रः पश्चिमे काले, मित्रद्वेषी कलिप्रियः । छिद्रपादा-
द्गुलिः क्षेमी, घञुर्जातो भवेन्नरः ॥ ३४ ॥ अष्टादशदिने नो चेत्, मृतोऽसौ तर्हि सप्ततौ । आपादमासे अत्रियते, श्रवणे शुक्र-
वासरे ॥ ३५ ॥ कुजनेष्टो वयो स्त्रीणां, पण्डितः शीलसंयुतः । गीतज्ञो लाञ्छनी गुह्ये, पुत्राढ्यो माल्यवत्सलः ॥ ३६ ॥ दानी
त्यागी मुरूपश्च, शीतालुर्भूरिवान्धवः । परिचिन्तितसौख्यश्च, स्थिरारम्भः कुतूहली ॥ ३७ ॥ मकरोत्थो मृतो नो चेद्दि-
शतो गप्ततौ ततः । रंख्यां अत्रियते शूलान्नमस्ये शनिवासरे ॥ ३८ ॥ दाताऽलसः कृतमथश्च, गजेन्द्रपुरगस्वनः । शाल्ककुक्षि-
निर्भक्त्तो, धनाभागी सयाक्तिकः ॥ ३९ ॥ स्तब्धदृष्टिश्चलो हस्ते, मानविद्याकृतोद्यमः । पुण्याढ्यः स्नेहहीनश्च, भोगी सूरः

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥३५०॥

कविस्तथा ॥ ४० ॥ गुणज्ञः परकार्ये च, भापकः कुम्भसम्भवः । स च विंशतिवर्षश्चेद्, त्रयोदशेण न हतस्तदा ॥ ४१ ॥
सप्ताशीतितमे वर्षे, मासे भाद्रपदे तथा । अियते मानवः क्वापि, नीरे पतनसम्भवात् ॥ ४२ ॥ गम्भीरचेष्टितः शूरः, पटु-
वाक्यो नरोत्तमः । क्रोधी प्राज्ञो रणश्रेष्ठो, न त्यागी बन्धुवत्सलः ॥ ४३ ॥ गान्धर्ववेदिको नित्यं, सेवकश्चेतरे जने । गच्छति
त्वरया मार्गे, निर्लज्जः प्रियदर्शनः ॥ ४४ ॥ सत्यो देवगुरुपास्तिरतः प्रचुरशक्तिकः । विभूपानिस्तो दक्षो, लोलाक्षः पार-
दारिकः ॥ ४५ ॥ धनप्रियोऽस्थिरो नाम्ना, मीने जातो मनुष्यकः । मृत्युरष्टादशे वर्षे, पञ्चोत्तमशतकस्य वा ॥ ४६ ॥ तदेवं
देव ! ये प्रोक्ता, मेपादीनां गुणा मया । एते पूर्वं स्वशिष्येभ्यः, सर्वज्ञेन निवेदिताः ॥ ४७ ॥ तथाहि—ज्योतिर्ज्ञानं निमित्तं च,
तथाऽन्यदपि तादृशम् । अतीन्द्रियार्थं तच्छास्त्रं, सर्वं सर्वज्ञपूर्वकम् ॥ ४८ ॥ ततोऽत्र व्यभिचारः स्यात्, केवलं नरदोषतः ।
विभागं हि न जानीते, शास्त्रस्याल्पश्रुतो नरः ॥ ४९ ॥ एवं च स्थिते-ऋग्रहैर्न दृष्टाश्चेद्, बलवन्तश्च राशयः । ततोऽमीयां
गुणाः सत्या, नान्यथेत्यवधारय ॥ ५० ॥ ततोऽकलङ्कराजेनोक्तम्—एवमेतद्, नास्त्यत्र सन्देहः, सम्यगावेदितमार्येणेति दान-
सन्मानादिना सम्पूज्य विसर्जितः सिद्धार्थः, प्रतिष्ठितं च महानन्दपुरस्सरं समुचिते समये कुमारस्य बलिरिति पूर्वपुरुषनाम,
वर्द्धते चासौ पञ्चधात्रीपरिगृहीतः सन्निहितपुण्योदयो महासुखेन, बाल्यादप्यतिपरिचितीभूतः सन्निहितोऽस्य सद्बोधः,
ननूक्तं च पूर्वभवादेव सन्निधानं सम्यग्दर्शनेन, ततोऽस्त्यर्थमसुं हर्षयति देवदर्शनं सुखयति गुरुजनान्निवन्दनं ग्रीणयति स्वा-
ध्यायादिश्रवणं, ततः पुण्योदयादिप्रभावेण शीघ्रमेवाधीत्य कलाः कौमार्यादपि च पुष्टपुण्योदयाकृष्टा सन्निहितीभूताऽस्य
गुरुता, न मुञ्चति क्षणमपि स्थिरता अम्यर्णीभवति गम्भीरता, प्राप्तश्चैप क्रमेण यौवनभरं रूपसौभाग्यप्रकर्षं च, ततस्तिष्ठति

भुवनभानु-
चरित्रे
बलिराज-
भवः ॥

॥३५०॥

मदैव कलावेनुभिः कुमारैः सह गाल्खविनोदेन कारयति देवगृहेषु स्नात्राणि प्रवर्त्तयति पूजा विधापयति रथयात्रा उत्सर्पयति तासु
गीतवादित्रनृत्यप्रेक्षणैर्यैजिनशासनं दापयति दीनादीनां दानानि शृणोति गुरुणां समीपे सदागमं, तत्र च परिचितीभवति
ममस्तमपि चारित्रसैन्यं, ततो भीतभीतं परिभ्रमति दूरेण मोहमहाचरटवलं, यतो न स्पृशत्यसुं विषयरागो न चरति सन्नि-
धानेनाप्यस्य द्वयो नाश्रयति समीपं वैश्वानरः नासन्नमागच्छति शैलराजो न वसति चेतस्यपि शठता न दृष्टिविषयीभवति
लोभः न वाधते तं स्पर्शाभिलाषः न जानात्यसौ वार्त्तामपि सलोलतायाः न शृणोति कथामपि गन्धग्रहे नाक्षिप्यते चञ्चु-
रप्यस्य रूपेण न भाव्यते श्रोत्रमपि मधुरशब्दैः न निकटीभवति स्वप्नेऽपि कृपणता न परिवसत्यङ्गेष्वप्यविनयः, ततः केवल-
विनयप्रणाममार्दानजवसन्नोपजितेन्द्रियत्वौदार्यगाम्भीर्यैश्वर्यशौर्यादिगुणमयशरीरस्य तस्य प्रसरत्यादिगन्तमपि कीर्तिः खिद्य-
तोऽत्यर्थमेव तद्विनयादिगुणरञ्जितौ पितरौ नेच्छतः क्षणमपि तद्विप्रयोगं, प्रवर्त्तन्ते च तस्य प्रतिगृहं गुणकथाः गीयन्ते सुरसुन्द-
रीभिरपि सौत्कसोत्कण्ठाभिस्तद्गीतानि पठ्यन्तेऽमरचन्द्रिदृन्दैरपि सुकविकाव्योपनिबद्धानि शश्वन्द्रचन्द्रिकाचारूणि तच्चरितानि,
तदेवं बलिकुमारे गुणमयतां गते सर्वस्मिन्नपि गाढं तददुरागाक्षिप्तमदनपरवशीकृतमानसाः स्वसौन्दर्यातिशयतिरस्कृतरति-
रम्भादिरूपगर्वाः समग्रगुणरत्नरोहणभूमयो निजनिजमहाविभूतिकलिताः समायाताः युगपदेव बहुभवोपचिततन्महाभोगफल-
पुण्योद्दयाकृष्टाः स्वयंवरा एवानेकमहाभूपालवरकन्यकाः, दापितास्तासामपि ग्रहष्टेनाकलङ्कनरेन्द्रेणावासप्रासादाः, ततो देव्या
सुदर्शनया राज्ञा द्वाभ्यामपि च लक्षिततद्भवतप्रतिपत्तिभ्यां युगपद्दर्शितमहाप्रश्रयमेकान्तेऽञ्जलिं बद्ध्वा प्रार्थितो बलिकुमारः-
नत्स ! यद्यात्रां पितरौ गणयसि धर्मस्य सारमवैपि एताश्च त्वद्गुणश्रवणाकृष्टमनसो महानरेन्द्रैर्निजदुहितरः प्रेषिताः समा-

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥

॥३५२॥

याता निराशीभूय व्यावृत्य गच्छन्त्योऽस्माकं महच्चित्वाधाकारणमित्यवगच्छसि तदा गृहाण तानदेतासां मङ्गलपूर्वकं पाणिं, दर्शय बृहन्मनोरथैः समायातानां वराकीणां स्वराज्यसम्भोगसुखानि, ततो दृष्टभवद्राज्यास्वादेवस्मासु उपरतेषु परिपाल्य विपुलं राज्यं निवेश्य तद्भारं निजपुत्रस्य यदन्यत् किमपि चिन्तितं तदपि कुर्यास्त्वमित्येवमपि पितृवत्सलस्य न किमपि क्षुण्णं भविष्यतीति, ततो बलिकुमारेण चिन्तितम्-अहो महानिर्गन्धः पित्रोः, एक एव चाहमनयोः पुत्रः ततो यद्ये-तद्वचनं लब्धयामि तदा महदाचमेतयोरुत्पद्यते, तस्माद् यन्मयाऽपि चिन्तितं कालान्तरेऽपि तन्निश्चितं करिष्यामि, साम्प्रतं तानदनयोरपि समाधानमुत्पादयामीत्यवश्यमेव भोक्तव्यानि भोगकर्माणीत्युत्पन्नैतदभिप्रायेण प्रतिपन्नं माता-पितृवचनं अकामेनापि बलिकुमारेण, ततस्ताभ्यां ताभिः महास्य कारितो विशिष्टलज्जे महाविभूत्या पाणिग्रहणोत्सवः, ततोऽकलङ्कराजेन कारितं कुमारयोग्यं क्रीडाशैलशिशिरजलवाहिनीसरःपङ्क्तिपुष्करिणीसंयुक्तमहोपवनशोभितं रमणीयं मध्ये महाभवनमेकं पार्श्वतस्तु तद्भार्याणां योग्याः कारिता स्या महाप्रमादाः, ततो द्वात्रिंशत्पात्रनिबद्धनाटकानि त्रेक्षमाणस्ताभिः सह पूर्वभवोपचितदेवलोकोपमविपुलभोगाननुभवन् प्रागुक्तविधिना धर्मं च कुर्वाणो गमयति बहूनि दिनानि बलिकुमारः, ततश्चिरपालितराज्येन भवविरक्तमनसाऽकलङ्कराजेन जिनदीक्षां जिघृक्षुणा निवेशितः स्वपदेऽसौ, स्वयं तु प्रतिपन्ना भगवतः कुचलयचन्द्रकेवलिनः समीपे दीक्षा, कृत्वा च तीव्रं तपश्चरणं सन्त्यरेव दिवसैर्मोहादिरिपुश्वयं कृत्वा जगाम निर्द्विचिपुरी-मसौ, देवी सुदर्शनापि राज्ञा सह दीक्षां प्रतिपद्य शुद्धां च तां परिपाल्य गता देवलोके ॥ बलिरपि ततोऽपि पुष्टीभूतपुण्योदयेन विहितो महानरेन्द्रः, सिद्धाश्च तस्य पूर्वजैरसाधिता अप्यनेके माण्डलिकसामन्तसीमालचरटाः, ततः पालयत्युपशान्तिडिम्बडमरं

शुननभाजु-
चरित्रे
बलिराज-
भवः ॥

॥३५२॥

राज्यं, चत्वारिंशत् पूर्वलक्षाणि कौमार्यंसतिक्रान्तानीत्येवं षष्टिपूर्वलक्षाणि यावदतिगुर्व्यो देवानामपि मनश्चमत्कारिण्यः
 कागिनाम्नेन जिनग्रामनोत्सर्पणाः. विहिताः प्रभूतस्थानेषु जीर्णोद्धाराः कारितानि च स्वदेशेनेकग्रामनगरादिषु नूतनान्यपि
 महायजनानि, सर्वत्र प्रवर्चिता महत्यो रथयात्राः, दूरं वृद्धिमुपनीतो जिनधर्मो, युक्ताश्च सुराणामपि स्पृहणीया महाभोगाः,
 तनोज्येष्ठा चतुर्दशीद्विषये उपोषितेन सूर्यास्तममसये देवार्चनं कृत्वा रजनीं स्वाध्यायादिनिरतेन सामाधिकपौषधिविधिना
 शुभभावंनाविवाह्य तद्विरामे विद्येयतः सन्निहिते सद्बोधोच्चारित्रयधर्मैन्त्ये चिन्तितं बलिनरेन्द्रेण-पश्यताहो इतरेणैव मया
 विषयामिपलवमात्रगृहेन लब्ध्वाऽप्यतिदुर्लभमिदं बहु हारितं मासुपं जन्म, यैश्च मागरोपमादिकालपर्यन्तरपि सुरलोकभोगैः
 प्राणिनो न तृप्यन्ति पञ्चपदिनभात्रिभिरत्यसौरैर्विडम्बनाकल्पैरिहोपयुक्तैः कथमिव वृषिरवाप्स्यते ?, न चेह तत्त्वबुद्ध्या
 परिभाव्यमानं किमपि जीवलोकै रमणीयमवलोक्यते, यदपि भ्रान्तिमात्रतः किमपि रमणीयमिति भाति देहिनां तदप्यनित्यता-
 महाव्याघ्रीवचक्रकुहरगतमेव सर्वं, तथाहि-मन्यन्ते मूढाः रूपयौवनाभ्यां रमणीयं शरीरं, ते च रूपयौवने कुष्ठादिरोगैस्तथा
 विनाशयेने यथा पूर्वं मुरमुन्दरीणामपि स्पृहणीयो भूत्वा भवति मातङ्गीनामपि जुगुप्सनीयः, रोगाभावे त्ववस्थिता एव प्रति-
 श्रणं नद्विध्वंसका जगदयः, याप्यवर्षागृह्णां सर्वेषामपि सारा प्रतिभाति लक्ष्मीः साऽपि महाकलेशानपि कुर्वतां न भवति, भवति
 नेत्तद्धि पश्यतामपि तथा विद्यते यथा तत्समद्भावेन जगतोऽपि गौरव्यो भूत्वा करोति पश्चात् परगृहेषु दासतां, जीवतः
 कथमप्यविगटितामपि म्रियमाणः सर्वथा परिहृत्यैव श्रियं व्रजति जन्मान्तरे, तत् कस्तस्यां प्रतिबन्धः ?, योऽपि प्रभुत्वा-
 भिमानः सोऽप्यविवेकविलसितमेव, यतश्चक्रवर्त्यपि क्षीणपुण्योऽपि जीवन्नपि भिक्षां भ्रमतीति श्रूयते, दृश्यते

मल० श्री
हेमचंद्रीया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥

तदन्यग्रशुल्बव्यक्षमेवेदं, अथ जीवन अस्यति प्रशुभावात्तर्हि मृतश्चक्राधिपोऽप्युत्कृतः सप्तमनरकश्रुथिवीनारको भवति, तत् क इतरेषां प्रशुत्वसारताभिमानः ? , यदपि ममाज्ञाविधेया बहवः पुत्राः स्नेहवती सुरूपा च भार्या निर्देशमात्रवर्त्ती शेषपरिजन इति समैव दलाध्यः कुटुम्बिभाव इति परिभावयन्तः केचिद् प्रेमपरवशीभवन्ति तदप्यविचारितरमणीयमेव, यतः स्वकार्यनिष्ठ एव सर्वः पुत्रकलत्रादिकोऽभीष्टलोकः, स च तद्विसंवादे विसंवदत्यसंशयमेव, न चात्यन्ताभीष्टोऽपि रोगजरा-मरणादीनि रक्षितुं क्षमते, त्रियमाणैश्च स्तोत्रदिनान्ते सर्वमेव पुत्रादिकमवश्यं परित्यज्यत इति, किं तद्दूरमणीयत्वेन, यदप्यहं शृणोमि सर्वगीतानि पश्यामि रमणीयरूपाणि जिन्नामि सुगन्धान् आस्वादयामि मनोज्ञरसान् स्पृशामि कोमलाभीष्ट-स्पर्शानिति केषांचिद्विपरमणीयताभिमानः सोऽप्यज्ञानविजृम्भितमेव, यतोऽस्मिन् क्षणे प्राप्ताः परिशुल्यमानाः विषया यत् सुखश्रुत्पादयन्ति ततोऽनेकगुणमेव समयान्तरितैर्प्राप्यमाणैर्दुःखं, निरन्तरप्राप्तौ वा मृतानामद्भुतपुण्यकर्मणामवश्यंभाविनि तद्भ्रंशेऽनन्तगुणमेव तद्विपाकजं दुःखं, एवमन्यदपि यत्किमपि कस्यचित् सांसारिकं वस्तु आन्तिमात्रतो रमणीयमाभाति तत् सर्वमनन्तदुःखफलमनित्यं चावैम्यहमिदानीं, तन्नूनं प्रेमदण्डाभिघातमूर्च्छितेनैव राज्यसुखबुद्धिमदिरामत्तैव विषयविप-धारितेनैव विभवहृत्पूरास्वादनविपर्यस्तेनैव निरर्थकान्यनर्थफलानि वा गमितान्येतावन्ति दिनानि, तद्यदि पश्याम्यश्रुना कथमपि तं भगवन्तं कुचलयचन्द्रकेवलिनं येनात्र भवमहोदधौ प्रवणपोतायितमकलङ्कमहाराजस्य तदा निश्चितमद्यापि स्व-कार्यमप्यनुतिष्ठामीत्यादिशुभाचिन्तया प्रभाते पारितपोपधादित्रतः शुचित्वमापन्नो देवार्चनं विधाय सशुपविष्ट आस्थानसभा-मण्डपे, भगवान् कुचलयचन्द्रकेवल्यपि बलिनरेन्द्राभिप्रायं च विज्ञाय समायातश्चन्द्रपुरीनगर्या बहिर्वर्त्तिनि मृगरमणनाम्नि

॥३५४॥

शुवनभाजु-
चरित्रे
बलिराज-
जन्म ॥

॥३५४॥

मल० श्री
द्वैतनटीया
स्योपज्ञा
भव-
भावना ॥
॥३५५॥

रमणीयोद्याने, विरचितं देवैस्तत्र सुवर्णकमलं, उपविष्टस्तत्र भगवान् केवली, समागतास्तत्र सुरखचरनिवहाः, श्राब्धा तेन
तेषाममृतस्यन्दिनी धर्मदेगना, तदागमनवार्त्ता च श्रुत्वा समागतस्तत्र सर्वसामग्र्या हर्षोदञ्चितशरीरो बलिनरेन्द्रः, ततः पञ्चविधा-
भिगमंन त्रिप्रदक्षिणीकृत्य भक्तितः प्रणम्य चोपविष्टः शुद्धभूतले, ततो धर्म श्रुत्वाऽवसरे प्रोक्तमनेन-भगवच्चिरार्थकमेव मितं मया
मनुजजन्म, बहूनि हारितेऽस्मिन् मनुष्यजन्मनि मयेदानीं शरणमवाप्तमिदं शुष्मचरणयुगलं, ततः सफलीकुर्वन्तु भगवन्तो मम
कथमप्यधुनाऽप्येतन् मनुष्यजन्मशेषमिति, ततः केवलिनाऽभिहितं-महाराज ! कियदेतद् यदत्र जन्मनि त्वया हारितं ?, प्राक्
तन् किमपि हारितं यत् कथ्यमानमपि भयजनकं सकलभुवनार्थकारि च, ततो बलिनरेन्द्रेणोक्तं-स्वामिन् ! तर्हीदमेव ताव-
च्छ्रेतुमिच्छामि, प्रगाढं विधाय निवेदयतु भगवान्, ततः केवलिना प्रोक्तं-महाराज ! सर्वयुपाऽप्येतत् कथयितुं न शक्यते,
केवलं यदि भवतां कुतूहलं तर्हि समाकर्णयत संक्षिप्य किञ्चित् कथ्यते । इतोऽनन्तकालात् परतो भवान् किल चारित्रधर्मसैन्ये
महागो भूत्वा मोहारिबलक्षयं करिष्यतीति कर्मपरिणामेनासंव्यवहारनिगोदपुरात्रिज्काश्य ममानीतो व्यवहारनिगोदेषु, ततो
वितानैतद्भव्यनिररंमोहादिभिः प्रकृपितैर्विधृतस्तेष्वेव त्वमनन्तकालं, ततः प्रथिव्यसेजोत्रायुवनस्पतिद्वित्रिचतुःपञ्चेन्द्रियतिर्यक्षु
नररुच्यनाथमनुष्येषु चानीतस्त्वं कर्मपरिणामेन, पुनः पुनरनन्तवाराः कृपितैर्मोहादिभिव्यवर्त्त्य नीतोऽसि पश्चान्मुखं निगोदा-
दिषु, एवं तावद्यावद् भ्रामितोऽस्यतिदुःखितस्तरन्तानन्तपुद्गलपरावर्तान्, ततश्चार्थक्षेत्रेऽपि लब्धं मनुष्यत्वमनन्तवाराः, किन्तु
हारिनं क्वचिन् कुजातिभात्रेण क्वापि कुलदोषेण क्वचिद् जाल्यन्धवधिरखञ्जत्वादिर्वरूष्येण क्वापि कुष्ठादिरोगैः क्वचिदल्पायुष्क-
त्वेन, एवमनन्तवारा धर्मस्य नामाध्यजान्त्वा भ्रान्तस्तथैव पराङ्मुखो व्यावर्त्त्यनन्तपुद्गलपरावर्त्तनिकेन्द्रियादिषु, ततोऽन्यदा

सुवनभातु-
चरित्रे
बलिराज-
भवः ॥

॥३५५॥

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा-
भव-
भावना ॥
॥३५६॥

श्रीनिलयनगरे धनतिलकश्रेष्ठिनो जातस्त्वं वैश्रमणनामा पुत्रः, तत्र च “स्वजनधनभवनयौवनवनितातन्वाद्यनित्यमिदम-
खिलम् । ज्ञात्वाऽऽपत्राणसहं धर्मं शरणं भजत लोकाः ॥१॥” इति वचनश्रवणाज्ञाता धर्मकरणबुद्धिः, केवलं सापि कुदृष्टिसम्भवा
महापापबुद्धिरेव परमार्थतः सज्जाता, तद्वशीकृतेन च स्वयम्भुनाम्नस्त्रिदण्डिनः शिष्यत्वं प्रतिपन्नं, ततस्तदपि मानुषत्वं हार-
यित्वा व्यावर्त्तितो आमृतः संसारेऽनन्तपुद्गलपरावर्त्तानिति, ततोऽप्यनन्तकालात् पुनरप्यन्तराऽन्तरा लब्धं मानुषत्वं, परं न
निवृत्ताऽसौ कुधर्मबुद्धिः, शुद्धधर्मश्रवणाभावात्, तदभावोऽपि क्वापि सद्गुरुर्योगाभावात् क्वचिदालस्यमोहादिहेतोः क्वचित् कुतू-
हलात्, क्वचित् शुद्धधर्मश्रवणोऽपि न निवृत्ताऽसौ शून्यतया तदर्थनिवधारणात् क्वचित्चत्वाश्रद्धानेन, ततः कुधर्मबुद्ध्युपदेशा-
द्धर्मच्छलेन पशुवधादिमहापापानि कृत्वा भ्रान्तस्तथैवानन्तपुद्गलपरावर्त्तान् । तथा विजयवर्द्धनपुरे सुलसश्रेष्ठिपुत्रेण नन्दनेन
सता यथाप्रवृत्तिकरणेन छित्त्वा कृतान्यन्तःसागरोपमकोटीकोटिस्थितिकान्यायुर्वर्जमोहादिसप्तकम्मणि, गतश्च ग्रन्थिदेशं यावन्न
लब्धश्च भेत्तुमसौ तावत् व्यावर्त्तितस्तथैवाश्रद्धानरागद्वेषादिभिः, एवं यावदनन्तवारा व्यावर्त्त्य धृतः प्रतिवेलमनन्तकालं,
अन्यदा मलयपुरे इन्द्रराजसूनुर्विश्वसेनभवेऽपूर्वकरणेन भिनोऽयं ग्रन्थिः, ततोऽनिवृत्तिकरणप्रवेशादिक्रमेण लब्धमेतावतः
कालात् सम्यक्त्वरत्नं, ततो मोक्षतरुमूलमतिदुर्लभमपीदमवाप्य हारितं कुदृष्टिरागवशेन, पुनः कदाचिद्धनदत्तश्रेष्ठिसुभगभवे
लब्धैतन्नाशितं स्नेहरागाद् गृहपतिपुत्रसिंहजन्मनि ध्वंसितं विषयरागात्, जिनदासदुहितृजिनश्रीभवे समुत्सादितं द्वेयात्, ततो
ब्राह्मणज्वलनशिखधनंजयराजपुत्रकुबेरधनाढ्यश्रेष्ठिपुत्रसोमदत्तभवेपु यथासंख्यमेव हारितं सम्यक्त्वरत्नं क्रोधमानमायालोभेभ्यः,
एवमन्यान्यमोहादिशत्रुवशाद्भवता हारितमेतदसंख्यातभवेपु, धर्मश्रेष्ठिसुतसुन्दरजन्मनि हिंसातो हारिता देशविरतिः माणिभ-

शुवनमानु-
चरित्रे
वलिराज-
भवः ॥

॥३५६॥

द्रवणिग्भवे तु मृगावादान् नोमभवेज्जटादानाद् दत्तजन्मनि तु मैथुनाद् धनत्रहुलश्रेष्ठिभवे तु परिग्रहाद् रोहिणीश्राविकाजन्मनि
 विरुथानर्थदण्डाद्, एवं देगविरतिरयपरामोहादिदोषतो निःशेषसुखहेतुभूता हारिता त्वयाऽसंख्यभवेषु, ततोऽरविन्दकुमार-
 जन्मनि द्वाग्निना मापि विययमुवशीलतया. विजयसेनराजपुत्रभवे तु लब्ध्वा सर्वविरतिमारूढोऽसि त्वमेकादशे गुणस्थाने, ततोऽपि
 व्यावर्त्तितो देहोपकरणमूर्च्छामात्रेण केनचिदिति, ततः श्रेष्ठिपुत्रपुण्डरीकभवे पुनः ग्राप्ता सर्वविरतिरधीतानि चतुर्दश पूर्वाणि, एता-
 रत्यपि पदवी नाग्निना त्वया निद्रामात्रावलगनेन, तदेवमन्तानन्तपुद्गलपरावर्त्तष्वित्थं मोहादिशत्रुवशेन हारितं निरर्थकमेव
 भवता अनन्वारा मनुष्यजन्म, ततः पद्मस्थले नगरे जातस्त्वं सिंहरथनामा सिंहविक्रमराजश्चतुः, तत्र पुनरप्यवाप्ता सर्वविरतिः,
 मा नान्न भवे आगथिता मम्यक् कृतश्च बहुमोहाद्यपचयो नीतश्च पुष्टिं पुण्योदयः, ततो महाशुक्रदेवलोकं गत्वा समुत्पन्नः
 कृमलाकनगरे श्रीचन्द्रनरपतेर्भासुनामा पुत्रः, तत्रापि तथैवाराधिता सर्वविरतिः, कृतश्चाधिकतरो मोहाद्यपचयः पुण्योदय-
 पुष्टिश्च, ततो नवमंत्रैवेयंकेऽु गत्वा सज्जातः पद्मखण्डनगरे इन्द्रदत्तमहाराजः, तत्रापि सर्वविरतिं सम्यगाराध्य मोहाद्यपचयं
 पुण्योदयपुष्टिं च परमप्रकर्षतीं विधाय जातः सर्वार्थसिद्धिमहाविमाने, ततोऽपि च्युत्वा समुत्पन्नस्त्वमत्र त्रलिमहानरेन्द्र इति ॥
 तदेतन्निजचरितं श्रुत्वा मम्रान्तः समुत्थाय त्रलिनरेन्द्रो लनः कुवलयचन्द्रकेवलिनः पादयोः, अभिहितवाँश्च-भगवन् ! अतिदुष्टा
 मोहादिगत्रयः, ततो यावद्द्व्याप्यस्मिन्नेव भवे मां न ते तथैव छलयन्ति तावत् प्रसादं विधाय मीलय चारित्रधर्मसैन्ये, उपायं च
 रुथय येन ते मम न प्रभवन्ति, अहं तु करोमि तेषां पर्यन्तं, ततः केवलिना प्रोक्तं-राजन् ! युक्तमिदं भवाद्दशाम्, अतो गृहाण
 मन्त्रिण्येषां मीलयामि येन त्वां समीहितसैन्ये, उपायश्चायं रिपुक्षत्रे, प्रतिपद्यस्व शेषसंगत्यागेन चारित्रधर्ममेव शरणं, मा त्याक्षीः

मल० श्री
हेमचंद्रिया
स्वोपज्ञा
भव-
भावना ॥

क्षणमपि सर्वविरतिसंगं, अतिसन्निहितान् अतिप्रियोश्च कुरु सद्बोधसम्यग्दर्शनसदागमान्, शेषमपि प्रशममार्दवार्जवसन्तोपतपः-
संयमसत्यशौचाकिञ्चन्यग्रहचर्यशीलाङ्गादिवलुक्तुर्कर्मण्यन् समयमपि समीपात् मा मुञ्च, ततः सद्बोधसदागमोपदिष्टविधिना
गाढावलम्बितसत्त्वो यथोक्तानन्तरेन्यसहितस्तैर्माहादिशत्रुभिः सह कुर्याः त्वमहर्निशं महासमरं, ततश्चाश्रित्रधम्मसैनिका भवतः
सहायास्त्वमपि तेषां सहायो भूत्वा सर्वथैत्र मोहारिवलक्ष्यं कृत्वा भविष्यसि निर्द्वृत्तिपुरीपरमेश्वर इति । तदेतत् केनलिवचन-
माकर्ण्य हृष्टेन दुर्घटाः खल्वीदृशसामग्र्यः पुनरपीति परिभाव्य तत्रोपविष्टेनैव बलिनरेन्द्रेण पद्भुमहादेवीरतिसुन्दरीसम्भवस्य
नयसाराभिधानज्येष्ठपुत्रस्य कृता स्वपदस्थापननिरूपणा, स्वयं तु जिनायतनपूजामहादानामारीसमुद्घोषणनिरूपणादिमहो-
त्सर्पणापूर्विकां नृपतिमाण्डलिकमत्रिसामन्तयौराणां पञ्चभिः शतैः कतिपयान्तःपुरिकाभिश्च सह केवलिसमीपे विधिवत् जग्राह
दीक्षाम्, अनुष्ठितवौश्च सर्वाभिव्यक्तं गुरुप्रदत्तशिखां, सद्बोधपुण्योदयप्रभावाच्च स्वल्पैरेव दिवसेरधीतानि तेन द्वादशाप्यङ्गानि,
जातश्चानेकातिशयसम्पन्नः, ततः समयं विज्ञाय कुत्रलयचन्द्रकेवलिना निजपदे व्यवस्थापितोऽसौ, समर्पितश्च सर्वोऽपि गच्छ-
स्तस्य, स्वयं तु शैलेशीकरणभवोपग्राहिकर्मनिर्जरणक्रमेण गतो निर्द्वृत्तिनगर्या । बलिराजर्षिः स्वरिरपि सद्बोधसदागमोपदिष्ट-
विधिना समरे मोहारिवलं निकन्दयन् अनेकग्रामनगरदेशेषु तद्विद्वम्बनेभ्यो भूरिलोकं च विमोचयन् विजहार । अन्यदा चाग्रमत्त-
गुणस्थानक्रमागतेन ग्राप्ता तेनाकस्मादतिविशुद्धाध्यवसायलक्षणक्षपकश्रेणिवङ्गयष्टिः, तथा निर्मूलत एव निहताश्रत्वारोऽप्यन-
न्तानुबन्धिनः क्रोधादयः, समूलकापंकपितोऽविशुद्धिभ्रविशुद्धरूपत्रययुक्तो मिथ्यादर्शनः, ततोऽपूर्वकरणगुणस्थानं स्पृष्ट्वा गतो-
ऽनिष्टुत्तिवादरगुणस्थानं, तत्र च प्रारब्धा मूलत एवोच्छेदयितुमश्रत्याख्यानावध्यानाभियाना अष्टौ कपायाः, तेषु

शुवनभानु-
चरित्रे
बलिराज-
भवः ॥

॥३५८॥

॥३५८॥

चाद्रद्वेतेभ्यं नररुगनिनरकाचुर्ध्वानिर्गगतिरिर्गगानुर्ध्वीः एकद्वित्रिचतुरिन्द्रियाणां चतस्रो जातयः आतपोद्योतस्थावरस्रक्ष्म-
 माधारणानि चेत्येते नामकर्मणश्चयोद्ग भेदा निद्रानिद्राप्रचलाप्रचलास्त्यानर्द्विद्वेषानिद्राश्च क्षयं नीताः, ततोऽर्द्धक्ष-
 पिता अष्टौ क्वाया निःशेषिनाः, ततो नपुंमकत्रेदस्त्वतोऽपि ह्रीवेदस्त्वदन्तरं तु निहतं हास्थरत्यरतिशोक्रभयञ्जुगुप्सालक्षणं
 सिगुपदं, ततः पुरुषवेदः, ततः संज्वलनक्रोधस्ततो मानस्ततो माया ततोऽपि निहतः संज्वलनलोभः, अयं च निहन्यमानः
 श्लक्ष्णीभूय नंद्रा निलीनः बृहस्पमम्परयनामकं दृग्यमोपाने, तत्रापि तेन प्रष्टतो गत्वा निहतः सोऽपि क्षपकश्रेणि-
 त्वन्नयश्वा, तदंशमष्टाविंशतिस्त्रयमाहुपात्मकं पतिते मोहराले स्वलितो बलिराजपिः स्वरिः, उल्लुल्य गतः क्षीणमोह-
 व्याननामकं सिद्धमौधस्य द्वादशे सोपाने, तत्र च मतिशुतावधिमनःपर्यायकेवलवराणपञ्चरूपोऽपि निहतो ज्ञानावरणमहा-
 मामन्तः, तथा दानलाभभोगोपभोगवीर्यान्तरायपञ्चप्रकारोऽन्तरायः, तथा निद्राप्रचलाचक्षुरचक्षुरधिक्वैवलदर्शनावरणलक्षणा
 निहताः परं भेदा दर्शनावरणस्य, तदेवं धातिकर्मचतुष्टयलक्षणे महानायकचतुष्टये पतिते जातमनायकमकिञ्चित्करं च
 प्रायो सिधुमेन्यं, ज्ञानदर्शनावरणाभ्यां व्याघृस्याधृतपूर्वं प्रकटीभूते बलिराजपिमहासूरेः सकल्पदार्थसार्थाविभासके केवल-
 ज्ञानकेवलदर्शने, ततः समारूढोऽसौ सयोगिकेवलगुणस्थाननाम्नि त्रयोदशसोपाने, ततः प्राप्ताः सर्वेऽपि चारित्रधर्मादयः पर-
 मोत्कर्षं, न मान्येन्यु कोऽपि तत्सैन्ये, बलिकेवलानाऽपि ततः प्रभृति सविशेषाणि मोहादिमर्माणि प्रकाश्य बहुतरदेशेषु
 विमोचिनः तद्विडम्बनाभ्यः प्रचुरलोकः, साम्प्रतं त्वस्मिन्नेव देशे युष्मत्प्रभृतिलोकानां तद्विमोचनार्थमायातः, स च मोहारि-
 यलङ्कः स्वमोचितपरिप्लविकैः कृतं भवनभानुनामाऽहमेवेति ॥ तदेतदाकर्ण्य हर्षभरोमाञ्चितशरीरश्चन्द्रमौलिभूपालः समुत्थाय

मल० श्री

हेमचंद्रिया

स्वोपज्ञा

भव-

भावना ॥

॥३६०॥

तत्चरणयोर्विलग्न्य प्रणम्य च प्रोक्तवान्-भगवन् ! साध्वनुग्रहीताः साधु निजागमनेन, (ग्र० ७०००) विशेषस्त्वेनेनागम-
सर्वस्वावचोधिना निजचरितकथनेन, ततः केवलिना प्रोक्तं-महाराज ! निजचरितं स्वयमेव कथयतां न युक्तं, तत्कथने
हि स्वगुणोत्कीर्त्तनं कर्त्तव्यमापद्यते, तच्च धर्मनीतिविरुद्धं, परं युष्मदादीनामुपकारमवेक्ष्य संक्षेपतस्तदपि कथितं, विस्तरतो हि
सर्वायुषाऽप्येतत् कथयितुं न शक्यते, यतो न केवलमेतदस्मच्चरितं, किन्तु प्रायः सर्वजीवानामपि, सर्वेऽपि जीवाश्चतुर्दश-
ज्वात्मके लोके न तदेकेन्द्रियेषु स्थानं न तद्विकलेन्द्रियाणां रूपं नासौ जलस्थलखचरपञ्चेन्द्रियतिरश्चां व्यक्तिः न सा नरक-
पृथ्वी नायमेतासु नरकावासो न तन्मनुष्येषु ग्रामनगरादिस्थानं यत्रानन्तशो नोत्पन्नाः, देवेष्वपि भवनपतिव्यन्तरज्योति-
ष्कसौधमेशानदेवलोकेभ्योऽर्वाग्रासौ देवो नाप्यसौ देवी यत्स्थानेऽनन्तशोऽसी नोत्पन्नाः, सनत्कुमारादिष्वपि देवलोकेषु
नवमश्रैवेयकपर्यन्तेषु देवेषु प्रायो नास्त्यसौ देवो यत्स्थानेऽनन्तवाराः सर्वेऽपि जन्तवो नाभूवन्, न चेह संसारे तत् सुखं
दुःखं वा यदनन्तशस्तेनानुभूतं, आर्हतमपि लिङ्गं द्रव्यतोऽनन्तवारा एकेकैः प्रतिपन्नं त्यक्त च, एतत् सर्वमस्मज्जीवस्यापि सामान्ये-
नानन्तकालान्तरालभवभ्रमणभणनेन भणितं द्रष्टव्यं, व्यक्तितस्तु नोक्तं, अनन्तकालभणनीयत्वाद्, आयुपस्तु संख्येयत्वाद्वाच्य-
क्रमवर्त्तित्वादिति, तस्मादशरणेन मयाऽप्यनन्तदुःखलक्षण्यनुभूतानि, प्रतिपन्नकुर्मशरणेनापि तथैव सविशेषाणि वा, अङ्गी-
कृतसम्यग्जिनधर्मशरणेन तु सुदेवत्वसुमानुपत्वसुखान्येवानुभूतानि, अनन्तानि तु शाश्वतानि निर्वृत्तिपुरीसुखान्यनुभवि-
ष्यन्त इत्यस्माकमपि सज्जातोऽन्यः शरणमतस्तवापि स एव शरणं भविष्यति, नान्यः, ततः संवेगभ्रष्टवृत्तवाष्पजलप्लावित-
लोचनेन प्रोक्तं चन्द्रमौलिक्षितिपालेन-यथा पूज्यैरादिष्टं तथैवैतत्, परोपकारैकचित्तदृत्तिभिर्भवद्भिर्मदनुग्रहायैव कृतोऽयं व्याप-

शुवनभानु-
चरित्रे
बलिराज-
भवः ॥

॥३६०॥

कृगम्भीरार्थनिजचरितकथनप्रयामः, अन्यथा भवजलधितीरमागतानां सिद्धनिःशेषस्वकार्याणां भवतां किमनेन ? परं भग-
वन्न्यवहारनिर्गोदेभ्यः कियन्तो जीवा एककालं निर्गच्छन्ति ? केवलाना प्रोक्तं—“ सिद्धन्ति जप्त्तिया खलु इहं चवहाररा-
निमज्जाओ । गंति अणाडवणस्मइमज्जाओ तत्तिया चेव ॥ १ ॥ ” ततोऽभिहितं—भवत्वेवं, केवलं किं सर्वेऽपि तन्निर्गता जीवा
एतावतः कालान् निधयन्ति ? केवलिनोक्तं—बहवो भव्यास्तावदेतावतः कालात् सिध्यन्ति, अन्ये तु स्वल्पाद्, परे तु स्वल्प-
तराद्, यावन् कश्चिन् मरुदेतीस्वामिनीवत् स्वल्पेनैव कालेन सिध्यन्ति, अभव्यास्तु न कदाचिदपि सिध्यन्ति, ततो निःस-
न्देहपरिणतधर्मोक्तं—भगवन् ! म तर्हि सम्यग् जिनधर्मो मम शरणं युष्मच्चरणसाक्षिक एव भवतु, किमिह विलम्बेन ?, मुच्य-
ताम्येोऽपि जनो युग्मनुप्रसादेन मोहारिवलविडम्बनाभ्यः, ततो बलिकेवलविडम्बनाभ्यः ! न किंचिदेतदयुक्तम्, अतः
प्रहृष्टात्मना तेनापि चन्द्रचदनाभिधानं स्वपुत्रमात्मपदे संस्थाप्य कतिपयकलत्रमन्त्रिसामन्तादिसमन्वितेन प्रतिपन्नं तथैव
निधिमयु विभूत्या तदन्तिके व्रत, गृहीता चाल्पदिनेरेव सर्वोऽपि शिक्षा अधीतानि चतुर्दशापि पूर्वाणि समारूढो गुरुगुणेषु,
नमये च निवेगिनो बलिकेवलाना स्वपदे, समर्पितश्च तस्य सर्वोऽपि गच्छः, आत्मना तु देशेनचत्वारिंशत्पूर्वलाक्षणि सर्व-
पर्यायं परिपाल्य तदन्तिके शैलेशीकरणकरवालेन मोहादिमहाबलस्य हतशेषं वेदनीयायुर्नामिगोत्राख्यं भवोपग्राहिकर्मचतुष्टयं
निन्द्य निःशेषपारिधर्मसैन्यं सर्वमपि प्रकर्षवतीषुन्नति नीत्वा समस्तसंसारदुःखप्रपञ्चविप्रमुक्तः, सर्वशरीरकर्मसम्बन्धं
विप्रदाय संजानो निर्गुत्तिपुरीपरमेश्वरो बलिमहानरेन्द्रर्षिकेवलजीव इति ॥

बलिनरेन्द्राख्यानकं समाप्तम् । तत्समाप्तौ च प्रथमानिल्यत्वभावना समाप्ता ।

॥ इति श्रीभवभावनायाः प्रथमो विभागः ॥

अपूर्व ग्रंथरत्न

श्रीप्रसादसंगीत	१-८-८	अभयाना मटीक	७-२-०-०	पर्युषणदशरतक मटीक	०-१०-०	१२५, १'०, ३५०नां मसाक्षि
श्रीदशरथ (मन्त्राग)	२-१-०	प्रवचनपरीक्षा मटीक	१०-०-०-०	प्रवचनमारोद्धर (उत्तार्ध)	४-०-०-०	उपाध्यायजी महाराजनां स्वचन ०-८-०
श्रीनिरोत्तरदशनाय		प्रकरणमनुष्य	१-८-०	पंचवन्मुक (मटीक)	३-०-०-०	जिनस्तुतिदेशना ०-१०-०
(श्रीप्रसादसंगीतसंयुक्त)	११-१-०-०	पयरागसदोक्त	१-०-०-०	पंचाशकादि आठ मूल शान्त्र	४-८-०-०	चम्पवर्णसिद्धि ०-५-०-०
श्रीनिरोत्तरदशनाय	० ५-०	उपदेशमाला (पु० मटीक)	६-०-०-०	"	४-८-०-०	दुर्वसीराह् प्रतिरुमण मिधि म. ०-२-०-०

अभद्रावाह अंघनी योण निवासि शाह् मोहनदास छोटानासना सुपत्नी भाण्डुआध्याये

इरेस तपस्याना उवाचनभां स्थापित शास्त्र संग्रह.

श्रीनिरोत्तरदशनाय	४-१-०-०	नारायणमूत्र समाल्य	१-०-०-०	तुद्धिमागर	०-३-०-०	श्रीश्रेणिक चरित्र (मंस्कृत पद्य) ०-६-०-०
श्रीनिरोत्तरदशनाय	१-१२-०	"	६-०-०-०	सभ्यमसिद्धप्रभाष्यकरण	०-८-०-०	श्रीकृष्ण चरित्र (प्राकृत) ०-१०-०-०
श्रीनिरोत्तरदशनाय	०-२-०-०	"	०-१०-०	युक्तिप्रबोध	१-१-०-०	पूजा प्रकाश (उपाय छे.)
श्रीनिरोत्तरदशनाय	०-०-०-०	उपदेशमाला	४-८-०-०	ललितप्रिस्तरा	०-१०-०-०	स्वाध्याय प्रकाश (")
श्रीनिरोत्तरदशनाय	१ लो ३ १०-०	नारायण मूत्र	४-०-०-०	वंदाकृत्यति	१-४-०-०	सुपात्रदान प्रकाश
श्रीनिरोत्तरदशनाय	३-८-०	परिणाममाला	०-१०-०-०	पौत्रशक्रकरण मटीक	१-०-०-०	श्रीपंचवन्मुक भावार्थः— ०-८-०-०

शान्ति म्भार — श्रीनिरोत्तरदशनाय गोपीगुण-मूल

मास्तर कृचरजी दामजी मोतीरडीयानी सेडी—पालीताना.